UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 10 11 12 07 003 3

U
27
S35

Senā'i, 'Osmān

'BOOK CARD BEING PREPARED'

MAY 27 1971

TARİHÎ HARİ
OSMAN ŞENAİ

271

بیان معذرت

ایکی اوچ سنه‌دن برو مکتب حربیه‌نك ارکان حربیه صنفلرنده تاریخ فن حرب ومهند سخانهٔ بریهٔ همایونده خدمت سفریه و تعبیهٔ الجیش درسلری اوقودیورم . بوکوزل و اساسلی وظیفه‌لر ، بنی مطالعات خارجیه‌دن بردرجه‌یه قدر خلاص ایلدی . وقتیله علوم ریاضیه‌یی پك سوردم . حتی ارکان حربیه صنفنه آیرلدیغم زمان ، بونك ایچون ، قسم فنی‌یی قسم عسکری‌یه ترجیح ایلمشدم . رشدیه واعدادیه صنفلرنده کچوردیکم دورلرایسه ادبیاته عاشق اولمش بولندیغم زمانلره مصادفدر .

برناجیزواردی ؛ کیجه‌وکوندوز آنك آثار ادبیه‌سیله ، الك چوق ده شراره و آتشپاره سنی اوقومقله زمان کچیریوردم . دمدمه‌نك زمزمه‌لره چاتشمسی بزم کبی نوهوسلری اورکوده‌جك یرده ، بیلمم نه ایچون دها زیاده شوقزی موجب اولیوردی .

مکتب حربیه‌نك ایلك سنه‌لرنده بشقه بر فکرك ، بشقه برحیاتك آردی صره قوشمق لازم کلمشیدی . اوت ؛ اوزمانه قدر بکا کتاب کاشانك هپسنی بردن یالکز برمنظومهٔ رعناویا برغزل بی‌همتا ایچنده اوکرتمك ایستیان بروجود نازنین ادبیت نامیله یاد ایدیلان مجهول برمملکتك ، مجهول کوشه‌لرنده غائب اولوب کیتمش ایدی !

سومکله شاعر اولمق و یا شعر سویلمکله سومك ایستیان کوکلردن هانکیسنه عائد اولدیغمی حالا تفریق ایده‌مامشدم . یالکز حقیقتك ، شوراسنی اوکرمنه بیلمش ایدم ، که مبادیٔ فنون وعلومدن مثلا ایلك جغرافیا صحیفه‌لریله ایلك هندسه دعوالرنده کرهٔ ارضك خط استوا ونصف‌النهار دائره‌لری ایچنده و براهرامك مساحه سنی تعیین ایدرکن رأس نقطه‌سی جوارنده محبوس قالمش اولان تجربه‌سز برفکرك اعدادیه و رشدیه مکتبلرنده‌کی حیات نوجوانیسی ، ایلرویه طوغری کوتورمك ایستیلان شبهه‌لی برحیاتك الکوزل والك بختیار ساعتلرینی تشکیل ایدر .

بوندن طولایی اوموسملر ، بنم ایچونده : « کچمش زمان اولور، که خیالی جهان دکر . » سوزینك اشارت ایلمك ایستدیکی اك سوکیلی واك لطیف زمانلردن صاییلورلر .

ناجی مرحوم ایله ایلك ملاقات ایلمش اولدیغم زمان بکادیمشدی ، که : « دنیاده مفتون اولورجه سنه سویله جك برمسلك وارسه اوده عسکرلك نامنه آچلمش اولان مسلکدر . »

مشاوالیهك بوکوزل فکرینه قوت ویرن دها برقاچ بیوك فکر، بنی ارشاد ایتمش اولان واسطه لرك اك بیوکلرندن عدایدلسه سزادر . کرچك؛ بن ده صکره دن آکلادم ، که (لافونتن) ك تلکی وقارغه حکایه لرینی ترجمه ایتمك ، و اولور اولمز غزللر اویدرمقله کچن زمانلر، عمر بشرك پك نافله یره اوته یه بری یه صرف ایتمش اولدیغی کوزل وقیمتلی ساعتلرینی تشکیل ایدرلر .

اوندن صکره شعر سویلمکه، غزل ترتیب ایتمکه تائب ومستغفر اولدق ! لکن نه چاره ؛ انسان عاجزدر ، کناهکاردر . بوکونکی توبه سنی یارین بوزار ؛ یارین بوزدیغی توبه سنی برکون صکره ینه تجدید ایلر . بزده اپیجه برزمان شو اکری بوکری یولدن کیتمش ایدك . نهایت حمد اولسون . غزلجیلکدن بسبتون استفا ایتمش اولدیغمز کونلره ایریشدك ... یولك بوندن اوته کی قسمی دوز وکنش بر صحرا بوینجه کیدیوردی . بز حیاتمزك استقامت حقیقیه سنی کوسترن شو اوزون وکنش یولدن آیرلمامغه قرار ویردك . اونك ایچون اوکوندن برو بتون فکرمزله، بتون هوسمزله، بتون سعیمزله عسکرلکی وعسکرلری سومکه باشلادق .

کوزل سویلنمش برمنظومه نك روحه ، وجدانه بخش ایلدیکی صفای معنوی بیوکدر . توبه کار اولمقله برابر آنی هیچ بروقت انکار ایده میز . لکن بیوك برمحاربه ده زمین وهوایی هیجانلی نعره لرومدهش قوماندالرله تترتمکده اولان برمفرزه نك قانلی وطومانلی صحرالر ایچنده دشمن اوزرینه یورویشی ، آندن بیوك صفالر وجوده کتورر . اك بیوك شاعرلرك اك

بیوك شعرلری جنكاورلك صنعتی اوزرینه سویلنمش اولمسی بو مطالعه‌مزی حقلی كوسترمك ایچون اك كوزل بر برهان تشكیل ایدر .

تاریخه فن شاهانه عنوانی لایق كورن بیوك برادیمز شو تعریف وتوجیهنده نه كوزل اصابت ایتمشدر . كرچك ، هانكی صنعته ، هانكی مسلكه دائر اولورسه اولسون تاریخ او مسلك واو صنعت اربابنی كیده‌جكلری یره كوتورمك ایچون نظر شاهانه صاحبی بر دلیل مظفر حكمنده دكلیدر ! انسان دیدیكمز جسم ناطق ومتحرك ، بری معنوی دیكری مادی ایكی قوت مجبره‌نك سعی متواالیسی ایچنده « یشایش » تعبیر ایدیلان مجهول بریولك یبانجی برسیاحی اولدیغیچون بالطبع هر شیدن زیاده كوزل بررهبره احتیاج كوسترر . نردن كلدیكمزی ، نرده اولدیغمزی ، نره‌یه كیده‌جكمزی آكلامق ایچون تاریخ اوقومغه مجبورز . بناءً علیه ایو بر حیات ایله عمر كچورمك ایستیانلر ماضی ، حال واستقبال اسملرینی طاشیان اوچ زمانك خزینهٔ كمال وزوالنی تشكیل ایدن تاریخ صحیفه‌لرینی صیق صیق كوزدن كچورمش اولملیدرلر . معیشت حیاتیه‌نك هانكی شعبه‌سنه مراجعت ایدیلورسه ایدلسون ، مسلكلرنده تفرد ایتمش بولنان ذواتك اك چوق تاریخ مطالعه سیله بیویانلر اولدیغی ینه تاریخك دلالتیله ثابت اولمش بر حقیقت كبرادر .

ایتالیاده رفائل ومیكل آنژك دور تاریخیسنی اوقومامش بیوك بررسام كوریله مدیكی كبی آلمانیاده بیوك اسكندر ، آنیبال ، ژول سزار ، بیوك فره‌دریق وناپولیون كبی جنراللرك حرب وضرب اصوللرینی كوزدن كچورمامش برعسكره تصادف ایدیله‌میور . طوغریسنی سویلمك لازم كلورسه انسان یالكز باشنه هیچ بر شی ایجاده مقتدر دكلدر . ترقیات بشریه حاله اك یقین اولان ماضی طبقه‌لرینه احتیاج كوستردكجه اك اوزاقلرینه‌ده محتاج اولمش دیمكدر . بناءً علیه ترقیاتمزك مبدأنی ، حقایق تاریخیه‌نك ایلك ساعتلری تشكیل ایتمش دنیله بیلیر ، كه شو حكم تاریخ تتبعاتنك علوم وفنون حاضره‌یه اولان تأثیرینی پك كوزل افاده ایتمش اولور ، ظن ایدرز .

بوندن طولایی هركس وهله عسكرلر تاریخ مطالعه‌سنی ایلرویه طوغری

آتیله جق خطوه‌لرك تاریخ ظهوری ویا فاتحهٔ اقبالی اولمق اوزره تلقی ایتمکه مجبوردرلر .

بنده کز یالان سویلیه‌مام ، عائد اولدیغم صنعتی پك چوق سورم . وآنك ترقیسنی اك چوق تاریخ مطالعه سندن بکلرم . آنك ایچون بنم شمدیلك اك سوکیلی براشتغالم وارسه‌اوده تاریخ مطالعه‌سنه عائددر . صرمه صاچلی برقیز ، کوزل بر خیال ، نازنین بر وجود بر شاعره برومانجی‌یه مدار بحث ومقال اولور . بزم ایسه اشخاص وقعه‌مز اکثریا صاچلی صقاللی ، ودهشتلی آدملردن مرکبدر . بیلمام اما ، اویله صانورم ، که بز عسکرلر ، ایکی بارکیر اولوسنه طیانه‌رق ، پك صفوق برقیش موسمنده علولر ایچنده قالان برموسقووه شهرینه طوغری کمال وقار ودهشتله عطف نکاه ایدن بوناپارطك چهره‌سنده ، ایلك بهارك یشیللی وچمنلی بر ساحلی بوینجه سودای کاشانی تدقیق ایله اوغراشان صاریشین بر چهره‌نك ماوی کوزلرندن زیاده کوزللکلر ولطافتلر بولیورز .

سدان قرارکاهنده الننده بر خریطه وبر پرکار ایله المان ارکان حربیه ضابطانه سرق الجیش حرکاتی سویلیان اوزون بویلی بر مولتکه‌نك شو وضعیتی ، بزه کوزل بر پیانو اوکنده‌اك کوزل هوالرله تسریر قلوبه چالیشان اوزون بویلی واوزون صاچلی برقیزك وضعیتندن دها شیرین ودها لطیف کورینور .

اشته بز ، عسکرلر بویله آدملرز !

مکتب حربیه‌نك تاریخ معلملکنه مأمور اولدیغم کوندن برو هیچ اولمزسه‌اوفاجق بر تاریخ حرب‌وجوده کتورمکی اخص آمال ایدنمش‌ایدم . ایکی اوچ سنه‌لك مطالعه‌م بویله بر اثرك وجوده کلمسنی تأمین ایلدی .

اثرمذکوری بوندن یدی آی اول طبع ونشر ایتدیرمك ایستمشدم . معلومدر ، که بزده اثرنشر ایتمکده بر قاچ صورتله مشکلاته اوغرانیلور . اولا اثرك طبعنی تأمین ایده جك ، پاره بولنمز ؛ ثانیا پاره بولنسه بیله ، عسکری اثرلرده اك زیاده نظر دقتنه آلنه جق خریطه وشکالرك ترتیب وترسیمنده کوچلك چکیلور . شرائط مخصوصه‌سنه کوره یاپلیان خریطه وشکلر ایسه بر اثرك قیمت موجوده سنی ازاله ایدر . اشته

بو وجهله ظهوره کلان مشکلات کتابك شیمدیه قدر تأخرینه سبب اولدی. کتابخانهٔ اسلام وعسکری صاحبی تجارزاده ابراهیم حلمی افندی بر فهرس ایله تاریخ حربك ایکی جلد اوزرینه ختام بوله جغنی اعلان ایلمشدر. فی الحقیقه ایلك تصورمز اویله ایدی. فقط صکره دن محاربات اسلامیه یی بر درجه یه قدر مفصل یازمق ایجاب ایتدی. چونکه هرکس بویله آرزو ایدییوردی. بوندن طولایی کتابك ایکنجی جلدینی صرف اسلامله تخصیص ایتمکه مجبور اولدق. بالطبع قرون جدیده یه عائد محاربات اسلامیه وسائره اوچنجی جلدمزله نشر ایدیله جکدر. جلدلردن بریسی قرون اولی یه عائددر. بوراده عثمانلیلره دائر بالطبع هیچ بر شی اولمدیغندن اویله ظن ایدرز، که عسکر اولمیان آرقداشلریمز آنك مطالعه سندن پك خشنود قالمیه جقلردر.

لکن اسکندرك، آبیالك، وژول سزارك دورلرینی جدی برصورتده اوکرنمك واو بیوك آدملرك زمانك فن حربنده کوستردکاری تأثیراتنی آکلامق ایستیانلر کتابمزك برنجی جلدینی اوتهکی جلدلری کبی سومش بولنه جقلرینه قطعیاً امینز.

ایکنجی جلد اك چوق عثمانلیلرك وقوعات عسکریه سندن بحث ایده جکدر. بناءً علیه، کتابك شو جلدی حکومت عثمانیه نك بتون مظفریت یاپراقلرینی حاملی اوله جغی جهتله هرکس نظرنده حسن قبول کوره جکدر؛ ظن ایدیلور.

اوچنجی جلد کوستاو آدولف، مارهشال تورن، بیوك فره دریك، ناپولیون ومارهشال مولتکه کبی اعاظم رجال عسکریه نك پارلاق صحیفه لرندن وجوده کلمشدر. جلد مذکور عثمانلیلرك اك مشهور محاربه لریله چن روس وشمدیکی یونان سفرلرینی ده بطریق الاجمال کوسترمش بولنه جقدر.

تاریخ یازمقدن اصل مقصد آنی اوقویه جقلرك فکر وتجربه لرنده کوزل کوزل نتیجه لر حصوله کتورمکدر. آنك ایچون اکر بن ده شو قریق قلم ایله یازمش اولدیغم رقاچ صحیفه لك اثرمله سوکیلی آرقداشلرمه فائده لی کورینه بیلورسه م، کندمی اك زیاده بختیار عد ایده جکم.

عثمان ثنایی

Senā'i, 'Osmān.

کتابخانهٔ عسکری
Tārīḫ-i ḥarb
نومرو

تاریخ حرب

محرری
عثمان ثنایی

ناشری
کتابخانهٔ اسلام مدیری تجار زاده
ابراهیم حلمی

مجلس معارف عسکریه‌جه تدقیق وقبول اولنمش ومعارف عمومیه نظارت جلیله‌سنك فی ۱ ذی‌الحجه‌سنه ۳۱٤ وفی ۲۱ نیسان‌سنه ۳۱۳ تاریخلی و ۱۰۲ نومرولی رخصتنامه‌سیله طبع اولنمشدر

قسطنطنیه
یوانا کی پنایوطیدیس مطبعه‌سی — باب عالی جاده‌سی نومرو ۳۸
۱۳۱٤

U
27
S35

تاریخ حرب

1965

10 x 5469

تاریخ حرب

مدخل

اك بیوك قوماندانلر ، تاریخ عسکری مطالعه‌سنی افراط ایله ثنا ایتمشلر وحرب حقنده برفکر صحیح ایدنمك ایچون آنك درجهٔ لزومی اوزرینه پك چوق سوز سویلمشلردر .

ناپولیون ، دیورکه :

« اسکندر ، آنیبال ، سزار ، کوستاو آدولف . تورەن و بیوك فرەدریق ، ك اسفارینی اوقویکز . تکرار اوقویکز . اونلری عادتا کندیکزه مشق اتخاذ ایدیکز . بیوك قوماندان اولمق وصنعت حربك اسراریني اوکرنمك ایچون یکانه واسطه بودر. سوق‌الجیش آنجق تجربه وبیوك‌قوماندانلرك اسفار ومحاربانی مطالعه ایله اوکرەنیلور . »

بیوك فرەدریق ایسه شو حقیقتی :

« تاریخ ، حکمدارلر و قوماندانلر مکتبیدر . » سوزیله افاده ایتمك ایستمشدر .

دور تجددنبری بتون عسکری محرراری عسکرجه بر مطالعه‌نك محصولی اولمسی ایچون بتون ملتلری ، وبتون زمانلری احاطه ایتمسی لازم کلەجکنی سویلمشلردر .

* * *

شو ملاحظه، برتاريخ عسكرينك وجودينه‌نه قدر احتياجمز اولديغنى كوسترر . تاريخ عسكرى مطالعه‌سنده وقايع‌عسكريه وحربيه‌يى اويله يالكز مصال كبى صرەسيله كورمك مقصده كفايت ايتمز . هر ملتك درجهٔ ترقياتنى و اردوسنك اصول وضع وتشكيلاتنى‌ده اورايه ربط ايتمك لازمدر . چونكه بونلردن برى مجهول قالدقجه او برلرى حقنده صراحت كامله الده ايديله‌مز .

حيات مللى تشكيل ايدن بو اوزون عصرلر آراسنده هر شئ تسلسل ايدوب كيديور .

بونكچون تشكلات ملكيه وسياسيه‌سى بيلنميان برمملكتك، تشكلات‌عسكريه‌سى‌حقنده معلومات‌صحيحه چيقارمق كوچدر.

زيرا تشكلات ملكيه وسياسيه ، زماناً ومكاناً اردولرك اخلاقنده كورىلان تبديلاتك عكس ضربه‌سيله متأثردر .

بناءً عليه تاريخك وظيفه‌سى وقوعات جسيمهٔ حربيه‌يى مطالعه ايتمك ، اردولرك قوهٔ تركيبه‌سنى يازمق وبو قوت ايله برملتك اخلاق واستعدادى بيننده‌كى نسبتى‌كوسترمك ، عصرلر ايچنده سلسلهٔ وقوعات عسكريه‌يى تعقيب‌ايلمك و بتون‌بوشيلردن صنعتك قواعد كليه‌سنى ميدانه چيقارمقدر . شو مقصدك حصولى سوق‌الجيشه ، تعبيه‌يه ، و بر حكومتك تأسيس قوت وكمال ايتمسنه خادمدر .

شو يولده باشلاديغمز مدخلك اساسى، برقاچ مثال ايله بويله بر مطالعه‌نك اهميت لازمه‌سنى اثبات ايتمك وقواعد عموميه‌نك

لایتغیر اولدیغنی واکر اونلر تطبیقاتده بعض تحوله اوغرامشلر - سه بونك آنجق اسلحه نك تأثیر ترقیاتندن ایلرو کلدیکنی کوسترمکدر .

مع هذا ، هر دورك نظریاتجیلری صنعت حربی وضع و اصلاح ایتمك ایستمشلر وآز چوق خصوصی مسلکلر اوزرینه مؤسس بعض اثرلری افراطکارانه ثنا ایتمشلردر . لکن قواعد صحیحه، بونلره دائماغلبه ایتمش‌واو اثرلری‌صاحبلریله برابر آلوب کوتورمشدر .

حقیقت! مثلا بعضاً کورلمش، که داهی یرادیلان برجنرال، مستثنا بر اردو باشنده واقتدارسز بر دشمن ایله حرب ایتدیکی ایچون حصوله کتیردیکی موفقیاتنه بتون دنیا حیران اولور ؛ تعقیب ایتدیکی مسلك حربی ، قواعد عمومیه صره‌سنه کچیرلمك ایستنیلیور . لکن بونلر هر زمان اجتنابی لازم کلن احوال استثنائیه‌در . بزی بویله یاکلش بر یوله کیتمکدن منع ایده‌جك یالکز برتاریخدر. بناءً علیه، بورادن‌ده اکلاشیلیور،که تاریخك الك اسکی واك اوزاق کونلرینی‌ده تدقیقه محتاجز .

شبهه یوق،که علوم جدیده‌نك ماضی‌یه استنادایده‌جك هیچ بر احتیاجی یوقدر . لکن تفتیش وتفحصه مربوط اولان مطالعه‌لر بویله دکلدر . بوکبی مطالعه‌لرك نقطهٔ استنادی سلسلهٔ وقایعك مبدائیدر . ناپولیونك یوقاریده‌کی سوزلری بوحکمی اثباته کافیدر . برطوپجی، برمهندس ماضی‌یه‌مراجعت‌ایتمکسزین

ايلرولەبيلور . فقط برسوق الجيشجى ، برتعبيه‌جى حقنده بو فكر طوغرى دكلدر . حكومتلرك قوة عسكريه‌سنى متين واساسلى برزمين اوزرينه‌قورمق ايستيانه كلنجه : اوده‌ماضيده ، دور تجددك مختلف طبقه‌لرنده بوله‌ميه‌جغى ، برچوق كوزل درسلره تصادف ايدر .

بوندن بشقه تاريخ ادبيات ، تاريخ صنايع وعلم حقوقه‌دائر هر زمان قدمايه مراجعته مجبوراولنامشميز ؟ . . . اويله‌ايسه حرب صنعتنده‌ده عين حال واقعدر . خلاصه بز دائما ماضيه باغلىيز : بو رابطه هر دور ايچون وهر يرده واردر .

سلسلهٔ ترقياتك تاريخنه مبدأ اولان دور تجددن الك بيوك حصه قاپان عسكرلكدر .

(مور يس دوناصولر) طرفندن توسيع و(كوستاو آدولف)، (ايكنجى فرەدريق)، (برنجى ناپوليون) واسطه‌سيله الك شانلى برصورتده تعقيب ايديلان بو ترقى ، الك صوك مرتبهٔ كمالنى پروسيه اردولرينك بوكونكى تشكيلاتنده بولمشدر .

بتون شو ترقيلرك حال حاضره قدر تعقيب ايتديكى يول ، طبقِ ازمنهٔ متقدمه‌ده‌كى يولك عينيدر .

بدايتده روماليلر اسكى دوريك اصولنى تعقيب ايدرلر . بعده يكپاره بر قول ايله محاربه ايده‌جك يرده خطلرينى اولا جبهةً صكره عمقاً اقسامه آيررلر وبو صورتله لژيون تعبيه‌سنى ميدانه كتيررلر . لژيونلر مستقل مانيپوللره تقسيم ايدلمشلردى .

لکن حین حاجتده یکدیکر یله براشه بیلدکارندن فلانقس قدر کثیف وقوتلی برقول حالنه‌ده کیره بیلورلردی .

خلاصه، روما پیاده‌سنده ، یونان پیاده‌سنك مالك اولمدیغی برحرکت خاصه‌سی وار ایدی . ایکی اردو محاربه میدانلرنده بر برینه تصادف ایدنجه یونان پیاده‌سی مغلوب اولمشدر . ایلك زمانلرده یونانیلرك کبی رومالیلرك دخی خصوصی یعنی خفیف بر پیاده‌سی وار ایدی . لکن اك شرفلی دورلرنده بوحل خصوصی آرادن قالقار . ولژیون اصولی کرك متفرق وکرك صره داخلنده محار به ایدیله‌جك بر حاله کتیریلور. سواری‌ده ، یونانیلرده اولدیغی کبی، اول امرده محاربه‌خطنه مربوط بولنیور ایدی. سواری‌یه اولجه مناسب کورلمامش اولان شیٔ یعنی قطعیاً استقلال حرکت اصولنی ویرمك ایچون آنیبالك اسفاری وروما اردولرینه کوستردیکی آجی آجی درسلری لازم کلمشدر .

حقیقت! آنیبال لژیون عسکرلرینه فائق عسکرلره قوماندا ایتمیور ایدی . لکن او، قونسوللرك قزانه‌مامش اولدقلری برشیئه مالك ایدی : یعنی مانوره یاپمق صنعتنی بیلور ایدی . قوللاندیغی اصول ترکیب وتشکیل پك عالمانه ، یاپدیغی یان حرکتلری پك بختیارانه ایدی . سواریسنی کندیسندن اول کورلمامش براصولده قوللاندی: آنلری مستقل هجوملره مأمور ایدردی . حربی اداره ایتمکده‌کی اصولی رومالیلر ایچون جداً برکشف صره‌سنه کچدی . آنلر اورادن امید ایدلمدك بر حصه

قاپدیلر . موازی نظام حرب یرینه مرکب خطلر اصولنی چیقاردیلر . محاربه میدانی اوزرنده مانوره یاپدیلر . واردولر داخلنده‌سواری‌یی پك مهم برموقعده بولندیردیلر . (سیپیون)، (ماریوس)و(سیللا) بوتعبیه‌یی ایلرو کوتوردکجه کوتوردیلر . (سزار) ایسه آنی اصلا واصل اوله‌مدینی بردرجهٔ کامله چیقاردی. ایشته اوراده صنوف عسکریه‌نك حقیقةً استقلال قزاندیغنی کوریورز. دورحاضرجنرالری بوحقیقتی اصلا انکار ایده‌مزلر. (سزار)ك یالکز بردرلو پیاده‌سی‌وار ایدی . سواری،خصوصی آمرلرطرفندن‌قوماندااولنورو آیری آیری‌قولرتشکیل‌ایدرایدی. قوهورتلر، برچوق خطلر اوزرینه تأسیس‌ایدلمشلردی . آنلر بوکون بزم طابورلرمزك یاپدقلری کبی بربرلرینه استناد ایدرلر ایدی . الك صکره‌ده بومحاربه خطلرینك کیروسنده احتیاط صورتیله وضع ایدلمش اژیونلر، یان حرکتی اجراسنه‌ومحاربه‌نك تعیین وتقررینه مأمور بولنورلر ایدی .

شمدی برآزده دور تجدد دن صکره نه‌لر وار، نه‌لر یوق آنلری کوره‌لم .

اصول زعامت دورنده ، که اردولر آتلی زادکان صنفندن ، تعلیم وتربیه‌دن محروم دره بکلرندن و بونلرك کندیلرندن دها جاهل اولان اتباعندن ترکب ایدردی ؛ صنعت حربده ایلك شعاع ترقی تیراندازلر ومزراقلیلرك ایجادنده کوریلور . بوطبقی یونان فالانقسی‌در . فرانسه، بوتسلسل جدیده هریردن‌زیاده

اشتراك ایلدی . درحال پیاده‌یی اك شرفلی وقیمتلی برحاله کتورن تعبیهٔ ناریه فرانسه‌یه قارشو اولان اسفارنده انکلیزلرك، وهابسبورغ خاندانته قارشو اسویچره لولرك تعبیه‌سنه تأثیر ایتدی .

بعده بوحرکت کتدکجه عمومیت کسب ایلدی . یونانلولرك اوائلنده اولدیغی کبی اردولرك سلامتی، آنجق طولو مربع ویا مستطیل شکلنده بیغلمش اون بیك کشیدن مرکب بیوك طابورلر تشکیلاتنده ارانلدی. اوزمان، وبورادن برنجی (ناپولیون) ه قدر فالانقس ولژیون ایچون سویلدیکمز بتون تحولات، عیناً وصره‌سیله ظهوره کلدی. اون بیك کشیلك طابورلره، ناصولر زماننده اون صره عمق اوزره مرتب بشیوز کشیلك قوتلر خلف اولدی. (کوستاو آدولف)، قطعاتنك جبهه‌لرینی تزیید ایدرك صره‌لرك عددینی بوندن آزه ایندیردی . (موریس) طرفندن قاعده صره‌سنده ذکر ایدیلان لوا تقسیمات وتعبیهٔ خطیه اصوللرینی احداث ایدن هپ (کوستاو آدولف) در .

بوندن صکره فالانقس یرینه لژیون کچر . اردولر برچوق خطلر اوزرینه ترتیب اولنور . و برچوق اقسامه آیریلور . الحاصل ، اصول زعامت شوالیه‌لرینك مغلوبیتلرندن بری تماماً انقراضه اوغرامش‌اولان سواری، اسوچ قرالنك اللری ایچنده اك قوتلی برواسطهٔ محاربه اولور .

ایکنجی فره‌در یق دورنده تعبیه‌ده کوریلان ترقیات

بسبتون ایلرولر . برحالده که پروسیه اردولرنده، اوروپا قطعاتنه غلبه ایده جك قابلیت حصوله کلور . بو بیوك جنکاور زماننده خطلر، مانوره جه مهارتسز اولان بردشمن اوکنده مستقلاً حرکت ایتمکی اوکره نورلر . فره دریق اردولره دائمی جنرالار، بعد تاملی قول اصوللری ، هر استقامتده وحتی دشمن اوکنده یاپیله جق محاربه نظاملرینی ادخال ایلدی. هله سواریسنی مستقل قوللر صورتنده استعمال ایله ایتدیکی استفادهلر و سدلیجك مظفریاتی هرکسی حیران ایدر .

۱۴ و ۱۵ نجی عصرده فالانقس شکلنی کوریورز . موریس دوناصونك اصول و نظامی بزی مانیول اقسامنه آیرلمش لژیون شکلنه وفره دریقك دوری، قوهورت لژیونی تأسیس ایدن ماریوسك استکمالات عسکریه سنه پك مشابه اولان برحاله ربط ایدر . اك نهایت ناپولیون ، سیپیون وماریوس دن صکره کلن سزار کیدر . انکله برابر بودفعه ینه خط احتیاطلری وصنوف ثلثه دن مرکب مستقل احتیاطلر حصوله کلیر. مشارالیه کندوسندن اول وقوعه کلن محاربه لرده کی فرقه اصوللرینی، طابور قوللرینی و آوجیلر استعمالنی قبول ایلدی . فره دریقك اردولرنده مستقل احتیاطلر یوق ایدی . آنلر آوجیلق ایده مزلر ایدی . پروسیه قطعاتنك کوستردکلری ناقابل انکار غیرت واهلیتلرینه قارشو (یه نا) ده مغلوب اولدیلر .

شایان دقت برمسئله وار : تعبیه واردولرك اصول وضع

وتشکیلاتنده کوریلان هر ترقی، اسلحه‌ده‌کی برترقی یه متناظراً واقع اولمشدر . فالانقسلرك ساریسلری، لژیون ماینپولرك (پیلوم) و (هاستلری)، قوهورت لژیونلك ماریوس پیلومی، کوستاو آدولفك چاقاقلی تفنکی ، ایکنجی فره‌در یغك تیمور حربه‌لی تفنکی وار ایدی . لکن بو برتصادف دکل ایدی . ماهر قوماندانلرفن حربك شوقسمنه‌دائما براهمیت مخصوصه‌ویرمشلردر. بناءً علیه ترقیات هیچ بر زمان تصادفك محصولی دکل بالعکس سعی ومطالعه‌نك میوسیدر .

کندی کوزلرمن اوکنده جریان ایدن‌حاللرده بوافاده‌مزی تصدیقه کافیدر. پروسیا ملتی شمدیکی تفوقنی، علی‌العموم هیئت عسکریه‌سنده قبول و تطبیق ایتمش اولدیغی معلومات تاریخیه وفنیه سایه‌سنده قزانمشدر .

۱۸۰۶ سنه‌سندنبرو ، پروسیه تعقیب ایتدیکی یولك هیچ برنقطه‌سنده موله ویرمامشدر . پروسیه حکومتی بالخاصه (قادر) اصولنك تشکیلیله هرملت ایچون تقلیده شایاندر . ضابطلرینك الك آشاغیسی ینه تربیه‌لی واهلیتلی برآدمدر. صره‌لر داخلنده‌کی حرمت واطاعت ، قانوندن زیاده مافوقلرك مادونلر اوزرنده کوستردکلری حکم ونفوذك اثریدر .

اردولری ایفا ایده‌جکلری خدمته لایق کوسترن دائمی بر مطالعه ایله قطعی برفعالیتدن عبارت اولدیغی قاعده‌سی، هروقت ایچون موجوددر. اسکی اصول وعادتلره استناد ایدن، اسلحه ـ

سنك استكمالاتی تعبیه ترقیاتنه اویدرمیان. بتون ضابطانی حربك قواعد صحیحه‌سیله الشمیان براردو انحطاطه یوزطوتار؛ و تصحیحی ناقابل فلاکتلره اوغرار. ۱۸۰۶ ده پروسیاده ۱۸۷۰ده فرانسه‌نك حالی بوبابده اك کوزل برر مثالدر. بناءً علیه بو برقاچ کله تاریخ مطالعه‌سنه اولان لزومك درجهٔ صحیحنی میدانه چیقاریر.

تاریخ واسطه‌سیله علمی تشکیل ایدن اصول دائمه میدانه کلورکه انسان بوعلمدن آیریلنجه بهمه‌حال برفلاکته اوغرامق تهلکه‌سنده بولنور.

بوراده بر برندن پك اوزاق اولمیان ایکی حادثه‌یی مثال ویره بیلورز.

میلاددن (۵۲) سنه مقدم (ورسنژه طوریکسی) ایله (۱۸۷۰)ده مارشال (بازن) اراسنده جدی برمطابقت واردر. یونلرك هر ایکیسی برمغلو بیتی متعاقب پراستیلا اردوسی قارشو- سنده کندی منتخب اردولریله حدود اوزرنده برر مستحکم موقعلره قپاندیلر.

وطنك سلامتنی کندیلرینی قورتارمغه کله‌جك اولان وکندی قطعه‌لرندن پك اشاغی وپك غیرمنتظم قالان عسکرلره حواله ایتدیلر. هر ایکیسی ده عین قباحتی اجرا ایتدی. نتیجه‌لر بوکا مقابل بر برینه مساوی چیقدی.

ماضینك اشبو خاطره‌سی حالك فلاکتنه مانع اوله‌بیلوردی.

بر آز یوقاریده تعبیه ایچون سویلنیلان شی سوق الجیشده عینیله تطبیق ایدیلور . شوحاله نظراً دورجدید اصحابی هیچ برشی ایجاد ایتمدی . هرعصرك جنرالاریه رهبرلك ایدن ینه اسکی وعین قاعده‌لردر. لکن علم یقین حصولنده یالکز برقاچ سفرك تدقیق وملاحظه‌سی کافی اوله‌جغنه اینانمق مطالعه ایچون یاکلش برفکر آچمقدر. چونکه حربده داخل حساب ایدیله‌جك نیچه احوال وعناصر واردرکه اونلر تاریخ مطالعه‌سنده بالضروره موجود اوله‌مز .

کثیفی ناقابل اولان احوال فوق‌العاده اسبابی بیاندن صرف نظر ، بعضاً یالکز تصادفك همتیله اك شانلی موفقیتلر قزانیلور . طبیعی وغیر طبیعی بو قدر موانع آره‌سنده حقیقت چیقارمق ایچون هر بر وقعه‌نك تدقیق آثاریله واقعه بر زمان یورلمق لازمدر . لکن شو کبی تحریات ایله اشتغال ایدیلور ایکن اك اول اردولرك احوال معنویه‌سنی ، یمکلرینی ، الیه‌لرینی، آیلقلرینی ، احوال صحیه‌لرینی اخلاق وعادتلرینی بر برینه مقابل کلن قوتلرینی ، آمرلرك طبیعتی ، رتبه واصول معیشتری ، محاربه ایدن مملکتلرك احوال سیاسیه ، تشکلات داخلیه ، ومناسبات خارجیه‌سی ، اقلیمك طبیعتی ، مواقعك طپوغرافیا احوالی ، حربك جاری اولدینی ملتلرك اخلاقی ، عاداتی ، ترقیاتی ، نظر دقته آلنملی‌که بونکله قواعد صحیحه تصادفه قارشمه‌دن قورتیله‌بیلسون . بناءً علیه مثلا بیوك

فره‌در يقك بعض پارلاق سفرلرينى و ياخود اسكندرك ٣٢٣ ده (ايسوس) مظفر يتيله نهايت بولان حربنى جنرالار ايچون موده‌ل صره‌سنده كوسترمك آنلره قواعد صحيحه خلافنده بر فكر پيدا ايتديرمك اولور . واقعا سوق‌الجيش عليهنده جداً بيوك نقصانلر ارتكاب ايدلمش اولان بو سفرلرده موفقيت حاصلى اولمشدر . چونكه اردولردن برى ، ديكر بنه تعبيه‌جه فائق بولنيور ايدى . بونك ايچون فره‌در يق واسكندر كند - يلكلرندن واضع‌القواعد اوله بيلوردى . زيرا المرنده‌كى آلتلرى دها مكمل اولديغندن آنلر بو واسطه ايله محاربه‌نك قطعى زمانلرنده ميدان مضاربه‌ده ياكلش بر اصول اداره‌نك حاصل ايتديكى خطالرى تعمير ايده‌بيلورلر ايدى . بوندن طولايىدركه پك مشكل اولان بوصنعتك تطبيقاتنده بعض كره قواعده نظراً مغلوب اولمامق ايچون قواعدك عكسنه حركت ايتمك اصولنى‌ده بيلمك لازمدر . زيرا ناپوليون شويله ديبور :

« حرب ايچون لزوملى اولان هر فنده نظريات قواعد عموميه وضعنه خدمت ايدر . لكن آنلرك بهمه حال اجراسى فكر بنه صايمق هر زمان تهلكه‌ليدر . بونلرطبقى‌منحنى ترسيمنه يرايان محورلر ديمكدر . بوندن بشقه بعضاً اولورکه بالذات قواعد بيله كنديلرندن انحراف ايتمه‌نك يولنى بيلمكه بزى اجبار ايلر . »

بويله بر محاكمه‌يى ميدانه چيقاره‌جق يالكز تاريخ مطالعه -

سیدر . زیرا کندی زمانمزده واقع اولمش هیچ برسوق الجیش ویا تعبیه مسئله‌سی یوقدرکه آنك حل وتعیینی ازمنهٔ قدیمه‌دن آلنمش مثاللر ایله تصدیق ایدلمش اولمسون .

تشکیلات مسائلی‌ده طبقی بویله‌در . علی‌الاکثر والآن دائمی‌اردولرك تشکیلی علیهنده بولنور ، وحکومتلرك مدافعه‌سی آز چوق تربیه‌لی قطعات ایله ممکن اوله‌جغنی ادعا ایدر آدملر واردر . تاریخ بوکبی نظریه‌لره قطعیاً ممانعت ایدر . بزه موفقیتك جسیم طابورلردن نشأت ایتمدیکنی بالعکس انضباطی ، تربیه واخلاقی مکمل ، اصول تعبیه وتشکیلاتی حکم زمان ایله متحول اولان اردولره عائد بولندیغنی کوسترر .

هر دورك تجربه‌سی بونی بویله اثبات ایدر . یونانلولر میدیا سفرلرنده ایرانیلره غالب کلمشلر ایکن بالعکس ماکدونیالی فلیپك تربیه‌لی وتعلیملی عسکرینه مغلوب اولدیلر .

تشکیلات‌واخذ عسکراصولیله هر یرده فائق اولان رومالیلر دها کوزل اداره وسوق اولنان آنیبالك اجرتلی عسکرینه ازلدی . وطنپرورلکله اشتهار ایدن غول اهالیسی سزارك لژیونلرینه مقاومت ایده‌مدیلر . بتون بو وقوعاتك اسبابی هپ بر در . واقعا بز بومثالاری قرون اولی ووسطادن آلیورز. لکن تاریخ جدیده‌صورارسه‌کز آنکده‌کندی‌صره‌سنده ینه عین جوابلری ویردیکی کوریلور : ۱۶ نجی عصرده ، (غونسلاو) و پیه‌ترو دورنده اسپانیا اردولری ؛ (مورپس

دوناصو) زمانـــده ، ولايات متحده لژيونلرى ، ١٧ نجى عصرده كوستاو آدولفك بر آورج عسكرى ؛ ١٨ نجى عصرده بيـــوك فرەدريقك ضعيف بر قوتى ؛ ١٩ نجى عصرك بدايت كالنده (بوناپارت) ك غير فانى قطعاتى پك قوى ملتلرى مغلوب ايده بيلمشلر . چونكه بو بريكلر ، تشـكيلات عسكريه لرينه اهميت ويرمامشـلردر . كندى جسـيم اردولرى پك جاهل قالدقدن بشقه پكده فنا اداره ايدلمش ايدى .

١٤ نجى ، ١٥ نجى لويى زمانـــده فرانســه تاريخى بوافاده مزى پك اعـــلا تصـــديق ايدييـــور . (هـــولانده) و (اوبسبورغ) علينه آچيلان اوكوزل سفرلر (بووا) نك سايهٔ تدبيرنده يتشمش تربيه لى قطعاتله قزانلمش ايدى .

اسپانيا سفرينك بتون آچيلرى ، فلاكتلرى ، ينه هپ (شامبلار) ك اقتـــدارسزلغى نتيجه سى اولمشـــدر . فرانســـه قرالنك سنجاقلرى آلتنده ، آنجق مارشال (ساقس) اردونك اصلاح حالنه همت ابتديكى زمان يكيدن مظفريتلر كورلمكه باشلادى .

بناءً عليه موفقيت علم وتربيه يه تابعـــدر . واقعا متقدمين بونك بويله اولديغنى پك اعلا آكلامشلردر . لكن ينه وقوفلرينه كوره تشـكيلات عسكريه وضع ايده مديلر . حالبـــوكه زمانمزده بويله بر مسلك تعقيب اولنه مز . تعبيه جه لازم اولان معلومات بوكون آنجق سـنجاقلر آلتنده وايجه بر مدت قالمغله اكتساب اولنور . بناءً عليه اردو دائمى اولمق ايجاب ايدر .

دائمی بر اردو یا اجرتلی و یا ملی اولور . واقعا اجرتلی اردولرك ایجه خدمتلری کورلمشدر . لکن آنلر هیچ برحس عالیجنابانه‌یه مالك اولمدقلرندن دائما بر آدمك و یاخود پاره‌نك اسیری بولنورلر . برنجی حالده آنیبال و یا مانسفلدك اجرتلی اردولری کبی آنلرده شرف وشاندن حصه‌دار اوله‌بیلورلر . ایکنجی‌حالده ایسه عادیلکك اك صوك درجه‌سنه تنزلدن چکنمز اولورلر . یالکز کندی منفعتنی کوزه‌دن شان وشرفه هیچده اهمیت ویرمیان اجرتلی بر اردو خدمت ابتدیکی ملت ایچون دائما بر تهلکه‌در . یونانستانی محو ایدن (قارتاژی) بونجه بلالره اوغراتان ، وندیکك خرابنه سبب اولان اجرتلی اردولردر . حاصلی آنلر نره‌ده کورلمش ایسه اوراده بیك درلو فلاکتلرده کورلمشدر . ۱٤ نجی ، ۱۵ نجی عصرك تاریخی شو مطالعه‌مزی تأیید ایدر .

غیرتکار برملتك شدائد خارجیه وداخلیه اوکنده اك قوتلی براستحکامی ، اك کوزل بر واسطهٔ مقاومتی ملی اردوی دائمیسیدر . دائمی اردونك لزومی کندی ایجادینی ایجاب ایدن اسباب ایله‌ده تعین ایدر . بعضلری بونی فائده‌سز وتهلکه‌لی بر واسطهٔ تخریب کبی تلقی ایدرلر . حالبوکه پولتیقه وهیئت اجتماعیه‌نك منافعی ، علی‌العموم حکومتلرك امنیت‌وانتظامی، ثروتی هپ اوکا استناد ایدر . دائمی اردونك بر فائده‌سی دها وارکه اوده صنعت حربك ایلرولاسنه رهبر یکانه اولمسیدر .

یونانلولر ورومالولر قوهٔ عسکریه‌لرینك حسن اداره‌سنی تأمین ایچون الدن کلن هر غیرتده قصور ایتمدیلردی . جنا- ستیق وتعبیه مکتبلری واردی . عسکرلك ایتمدن امورملکیه‌ده صنعت ایتمك مشکل ایدی. واقعابوتدابیر او زمان ایچون کافیدر . لکن بوکون قوای‌عسکریه‌نك سفرده اداره وسوقته تعلق ایدن هر شی او قدر وسعت قزانمشلردرکه اردولری تربیه وسوق ایتمك ایچون حقیقةً پك بیوك فداکارلقلر لازمدر .

بتون علوم حتی بتون صنایع حربه معاوندر . شمدیکی جنرالار ، ماضیه نسبةً دها بیوك برمقیاسده پولتیقه ، جغرافیا استاتستیق ، تصرف ، اداره واخلاقه دائر معلوماتلی اولمغه مجبوردرلر . چونکه بتون بو معلومات حرکاتك مزج وترکیبنه تأثیر ایدر .

کندیلرینه براقیلان خدماتی شان اهلیته کوره اکمال ایده- بیلمك ایچون علی‌العموم ضابطان ینه ماضیه نسبةً دها زیاده واسع ومحکم بر تربیه کورملیدرلر . لکن هپسی بو قدر دکل ، تاریخ بزه حکومتلرك مدافعه‌سی، دائمی‌ملی بر اردو اوزرینه مؤسس اولهجغنی نصل بیلدیریورسه بر اردونك کوزل تربیه وتشکیل ایدلمش بتون افراد ملت واسطه‌سیله حمایه اولنمسی لزومنی‌ده اوکره‌تیور . بالخاصه فرانسه‌نك احوال ماضیه‌سی بو افاده‌مزی پك اعلا اثبات ایدر . قرون وسطاده بتون فرانسزلر عسکر اولوبده سلاح استعمالنی اوکرنمکه مجبور

اولدقلری زمان فرانسه‌نك شوكتنه هیچ كسه مقابله ایده‌میوردی . اونلر خارجك هر درلو تجاوزلری اوكنده سر بستئ حركتلرینی محافظه ایتدیلر . لكن برمدت صكره مملكتلرینی اجرتلی افرادك اللرینه ترك ایتدكلری كبی، كندی سر بستئ حركتلرینی ده غائب ایتدیلر. مملكتلری یابانجی بیوندرینی آلتنه كچدی . و آورو پا اردولرینه عادتا محاربه میدانلغی خدمتنی كوردی .

ایمپراطورلغك تأسسنه قدر روماده دخی عیناً بویله اولمش ایدی . لژیونلری بتون جهانه حاكم ایتمش اولان اصول تشكیل سزارلر طرفندن بوزیلدقدن صكره محالاردن كتیرلمش اهالی همشهریلرینه قائم اولدینی وقت روما باربارلر ایچون یقا - لانمسی بك قولای برآو اولمش ایدی .

یونانستانده عین اسباب ایله عین تأثیراته اوغرادی . بونلر برطاقم درسلردركه هر عصرك كندینه عائد بر یولده محصولاتی واردر . اونلری كوزدن آیرمق ایو دكلدر . بونلردن حصرله كلهجك فائده یالكز مطالعه حكمیانیله اولور .

بومطالعه سایه‌سنده حالا بك مشكل عد اولنان بعض مسائل ماضینك معاونت ومعلوماتیله حل اولنه‌بیلور .

﴿ صنعت حربك تعریفی، اهمیتی واقسامی ﴾

صنعت حرب، برملتك قوای عسكریه‌سنك ایدارهٔ تنسیقی، ادارهٔ وسوقی ایچون تعقیب ایدیلان قواعدك تطبیقیدر .

صنعت حرب ، ادارهٔ مملکتی امنیتده بولنـدیرر . هیئت اجتماعیه‌یی، صنایعی، اصول زراعت و تجـارتی والحاصل بتون علومی زیرحمایه‌سـنه آلور . برقومك مسـاعی و آمالنی یالکز برنقطه‌ده طو پلامغه مساعده ایدر .

صنعت حرب سـوق الجیش ، تعبیه ، اردوکاه تأسـیسی ، استحکام، طوپجیلق واداره کبی برقاچ‌قسمه آیریلور. سوق‌الجیش : حربك اداره‌سیله مشـغول اولور؛ دشـمنك تأثیری خارجنده پایلان بتون حرکاتی بیان ایدر؛ خطوط جسیمه‌یی کوسـترر . حرکت اولنـان یرلری (اس الحرکات) ، تعقیب ایدیله‌جـك اسـتقامتلری (خطوط الحرکات) ، واریله‌جق نقطـه لری (هدف الحرکات) تعیین ایلر . موفقیت ویا مغلوبیت حالنرینی بردرجه‌یه‌قدر کشف واستدلاله‌مجبوردر. سوق‌الجیش‌عسـکری، سیاسی، جغرافیا، اداره وایستاتستیق مطالعاتنه مربوطدر.

تعبیه: قطعاتی دوشرمك، تربیـه وتنسـیق ایتمك ، آنلره مصادمه یرنده مانوره ومحاربه ایتدیرمکله مشغول اولور .

اردوکاه تأسیسی علمی : قطعاتك معلوم بر موضع اوزرنده آز برزمان اقامتلری ایچون مسکن تدارکیله اوغراشور .

استحکام : بونکده مقصدی، بر اردونك موضعلرینی حمایه ایتمك مدار اولهٔ‌بیله‌جك بتون موانعی تأسیس ویاتنظیم ایتمك، سـوق الجیش وتعبیه مانوره‌لرینی قولایلشـدیرمق، وبالعکس دشمنکلرینی کوجلشدیرمکدر .

طوپجیلق : تعبیه‌نك اهمیتلی قسملرندن بری اولان بوعلم بتون سلاحلرك، عمومیتله‌مهمات حربیه‌نك واردویه لازم کلن مختلف ادوات و آلاتك استعمال واعمالندن بحث ایدر .

اداره : قطعاتك البسه‌لری ، تجهیزاتی و معاشلریله مشغول اولور .

§

﴿ تاریخ عسکری مطالعه‌سنك اهمیتی ﴾

صنعت حربك اصول وقواعدی انجق وقوعات تاریخیه‌نك روایات محکمه‌سیله میدانه کلور . ناپولیون مخطره لرنده : « اسکندر (۸) سفر اجرا ایتدی ؛ آنیبال (۱۷) که، (۱)ی اسپانیاده ، (۱۵) ی ایتالیاده‌بری آفریقاده؛سزارك(۱۳) سفری وار. (۸) ی غول‌اهالیسنه قارشو(۵) ی پومپه‌نك‌لژیونلری علیهنده ؛ کوستاو آدولف (۳) ؛ تورن (۱۸) ؛ پرنس اوژه‌ن (۱۳)؛ بیوك فره‌دریق‌بوهمیا ، سیلیزیا ، و (آلپ)ساحللری اوزرنده (۱۱) (بورایه ناپولیون کندیسنك ایتالیا ، مصر، المانیا، ساقسونیا، روسیه، فرانسه وبلچیقاده یاپمش اولدیغی (۱۲) سفریی‌ده علاوه ایده‌جکدی)سفر ویرمشدر .

بو(۹۶)سفرك دقت واعتنا ایله‌یاپلمش تاریخی‌اك مکمل برصنعت حرب کتابی اولور دیمشدر .

بوراده طوغری و فائده‌لی برمسلك تعقیب ایتمك ایچون هرشیدن اول صنعت حربی بتون اقسامی داخلنده مطالعه ایتملیدر. بتون اصول وقواعدینی میدانه قویملی، وبونلری اسکی یکی تاریخ حربلردن النه‌جق مثاللر ایله تأیید ایدرك احواله تطبیقلرینی بولمغه چالشملیدر.

§

صنعت حربك اسباب ترقیسی

اولا بتون صنایع وعلومك ترقیاتی، ثانیاً سیاسیه - ثالثاً وقوعات تاریخیه، رابعاً بیوك قوماندانلردر.

تاریخ حربك مقصدی: مختلف دورلرده صنعت حربك ترقیسنی امتحان ایتمك، یعنی اك اسکی زمانلردن بری اردولرك تنسیقات، تشکیلات، اخذ عسکر اصوللریله محاربه شکللرینی کوسترمك، وقوعات مهمه ورجال مشهوره‌ینی بیان ایتمکدر.

§

تاریخ حرب ایکی قسمه، وبونلردن هربری اوچ دوره آیرلمشدر.

قسم اول: میلادك ٦ عصر اولندن اسایحهٔ تاریه‌نك (۱۳۰۰) قبولنه قدر.

دوراول: ایرانلیلرك تاریخی (میلاددن اول ۵۵۰ : ۲۵۰)

دور ثانی: رومالیلر ایله قارتاژلیلرك تاریخ عسکریسی. (میلادك ۲۵۰ سنه اولندن ٤۰۰ سنه مؤخرینه قدر)

دور ثالث : اسلحهٔ ناریه‌نك قبولنه قدر . (۱۳۰۰) .

قسم ثانی اسلحهٔ ناریه‌نك قبولندن حال حاضر اردولرینك تشكیلنه قدر .

دور اول : اسلحهٔ ناریه‌نك قبولندن یدنجی شارل دورنده دائمی اردولرك تنسیقنه قدر (۱۳۰۰ : ۱٤٥۰)

دور ثانی : (۱٤٥۰ دن ۱۷۸۹) سنه‌سنه قدر .

دور ثالث : سنهٔ مذكوره‌دن یشادیغمز كونلره قدر .

دور اول

یونان اردوسی

اسكی یونانیلر پولتیقه‌جه هیئت واحده تشكیل ایتمیورلردی. اراضینك اشكال متغیره‌سی و استیلاآت متعاقبه‌نك تأثیریله اصول اداره و عادتلری مختلف برچوق حكومتلر وارایدی . بونلردن بعضلری حكومت استقلالیه‌لرینی محافظه ایده بیلمش، لكن بر چوغیده آتنه، اسپارطه و تب حكومتلرینك قوتلری آلتنده ازیلوب كیتمشدر .

یونان اصول حربنه دائر اك مجمل وقطعی برفكر ایدنمك ایچون اك زیاده آتنه و برآزده اسپارطه و تبلی‌لرك تشكیلات عسكریه‌لرینی كورمك لازمدر .

ماكدونيا دورى ايسه آز چوق فرقلى بر مطالعه‌يه محتاجدر .

§

آتنه حكومتنه منسوب اهالى درت قسم ايدى : همشهريلر اهالى، اجنبيلر و اسيرلر .

همشهريلر: اصل حكومت طوپراغنده طوغانلردى . اردويى و جسم حكومتى آنلر تشكيل ايدرلردى .

اهالى، مجاور يونان حكومتلرندن كلوب آتنه‌يه التجا ايدنلر ايدى . بونلر حكومت ايشلرنده قوللانلمزلردى ، سنه‌ده بر كره مناسب بر ويركو ويررلردى. مع هذا، حكومت قورقولى بر حالده قالديغى زمان آنلرك ده خدمتلرى قبول اولنوردى . بونلر او زمان آيرى قوللر تشكيل ايدرلردى وغيرتلرينك مكافاتى اولەرق يا ويركودن عفو ايديلور و ياخود همشهريلك عنوانله داخل اولورلردى .

اجنبيلرده ديكر يونان حكومتلرندن آتنه‌يه كلوب اوراده يرلشمش چوجقلردركه بونلر وطن اصليلرينى بسبتون ترك ايتمزلردى .

عددجه بيوك بر يكون تشكيل ايدن اسيرلر سلاح طاشيمق حقندن محروم بولنوردى . اونلر عادتا اردولرك خدمتجيلرى ايدى . لكن يينه اراضئ مملكت مخاطره‌يه دوشونجه بالضروره آنلرده اردويه اشتراك ايدرلردى .

همشهریلر : ثروتلری نسبتنده درت صنفه آیرلمشلردی . دردنجی صنف فقیرلردن مرکب ایدی .

مدافعهٔ مملکت خدمتنده حقی اولان یالکز اوچ اولکی صنف ایدی . چونکه آنلر زنکین اولدقلری ایچون لوازم و مهمات حربیه‌یی قولایجه تدارك ایتدکلری کبی کیروده قالان عائله‌لرینی‌ده بسلیه‌بیلورلردی .

بونلر هر وقت مسلح ، و فقط لزوم کورلدکجه اولرنده اوطوران دائمی بر میلیس تشکیل ایدرلردی . بتون عائله ایشلری اسیرلره عائد ایدی . بناءً علیه سویلدیکمز اوچ صنف اهالیسی طوپلانوب حرکت ایدردی .

آتنه‌لیلر دها چوجق ایکن سلاح تعلیمی یاپارلردی . بو مادی و معنوی بر تربیه ایدی .

مختلف مکتبلرده کوستریلان تدریسات نظریه آیروجه تربیه‌ومعلومات عملیه‌لرینی اکمال ایدردی . شو تدبیر یونان طوپراغنك وسیلهٔ کبر و افتخاری اولان بونجه مشهور آدملرك ظهورینه یکانه واسطه اولمشدر .

۱۸ یاشنده کنج همشهریلر حرب آرمه‌سنی آلورلر. و دائما سلاحلرینك شرفنی محافظه ایله اونلری یالکز حکومتك ابقای شانی یولنده قوللانه‌جقلرینه یمین ایدرلر ایدی . بوندن صکره حدودلره کوندریلوب قطعه تشکیل ایدرلردی .

ايكى سنه سلاح خدمتلريله اشتغال ايتدكدن صكره مملكتك مدافعينى دفترينه قيد اولنورلردى .

خدمت عسكريه يكرمى سنه ايدى . قرق ياشنى چمش اولانلر اوزاق يرلره كوندرلمزلردى . لكن هركس آلتمشنه قدر اراضئ مملكتك تأمين مدافعه‌سنه مجبور ايدى . يالكز مأمورين ماليه ايله پاپاسلر خدمتدن عفو ايدلمشلردى .

آتنه اردوسى اوچ مختلف قسمى حاوى ايدى . برنجيسى دائما سلاح آلتنده قالانلردر . بونلر ١٨ : ٢٠ داخلنده‌كى كنجلردن تركب ايدردى . ايكنجيسى ٢٠ : ٤٠ ياشلرنده و اولرنده ساكن اولانلردر . بونلرك تعليم وتربيه‌سى مكملدر . آنك ايچون حكومتك اصل قوهٔ عسكريه‌سى بونلردن عبارت ايدى .

اوچنجيسى ٤٠ : ٦٠ آره‌سنده‌كى آدملردن مركب و داخل مملكتى مدافعه‌يه مأمور اولان احتياطلردر . بو حسابه نظراً بتون خدمت ٤٢ سنه‌ايدى . شو اجمال بزه تشكيلات قديمه‌مطالعه‌سنك نه‌قدر مهم و فائده‌لى اولديغنى كوسترر . ايلك زمانلرده دها پك فائده‌لى اولان رديف اصولنك وضع وتأسيس مسئله‌سى كوريليور . بو اصول، انسانيت قدر ياشايدر . خطوه خطوه ايلريلندكچه يكى شيلر ياپيلور ظن ايديلور كن اسكى اونودلمشلرك تجديد و توسيع اولندقلرى كوريله‌جكدر .

§

آتنه قوای عسکریه‌سی، سردار دنیان جنرالار واسطه‌سیله قوماندا ایدیلوردی . اونلری، اولاد و اراضی صاحبی اولمق شرطیله ، هر سنه اهالی انتخاب ایدردی . آتنه اردوسنده بو قبیلدن طوپی اون جنرال وار ایدی . بعضاً بر آدم شهرت و لیاقتندن طولایی بر قاچ کره انتخاب اولنه‌بیلور ایدی . (تەمیستوقل) (آریستید) (سیمون) مکرراً انتخاب اولنمش آدملر ایدی .

اون جنرالك اجتماعی مجلس حرب ملی‌یی تشکیل ایدر ایدی . اختلاف افکار وقوعنده آنلرك ربط و توحیدینه واسطه آتنه سرعسکری ایدی . مؤخراً آتنه اردولرنده قوماندانلق وظیفه‌سی بر چوق تقسیماته اوغرامشدر . لکن عسکرلك نقطهٔ نظرنجه شو جهت مقبول ارلەمز ؛ هر جناح سواریسنك اداره‌سی ایچون ده آیروجه برر قوماندان وار ایدی . یونان سواریسی دائما ضعیف بر حالده قالمشدر . مستثنا اولەرق (تسالیا) سواریسی قیمتجه دها ایلروده ایدی .

یونان پیاده‌سی اولا (هوپلیت) لردن بعده (پسیلیت) لردن ترکب ایتمشدر .

اردونك قوهٔ اصلیه‌سنی اولکیلر تشکیل ایدردی . بونلر پك آغر کینمشلر و قالقان، ماسکه ، زره وسائره طاشیرلردی . الك اسکی یونان عسکرلری (هوپلیت) لردر . (پسیلیت) لر آنلره یاردم ایدرلر و اوق، صپان قوللانەرق اسلحهٔ تدافعیه‌دن اوزرلرنده هیچ بر شی بولندیرمزلردی .

اردونك عادتا آوجیلری دیمك اولان بو ایکنجی صنف پیاده عسکری اطرافه یاییلور؛ دشمن پوسته‌لرینی راحتسز ایدر؛ و حتی بالذات قلعه‌لر اوزرینه آتیلور ، و شو صورتله آتلرك محاربه نظاملرینی بوزدیررلر ایدی . بوندن بشقه تپه‌لری طوتمق، دشمنی کشف ایتمك ، پوصو قورمق ، یان حرکتلری یاپمق ایچون چیقاریلور ایدیلر . بو خدمتده آتلر سواری یرینه کچمش اولورلردی .

لکن یالکز کشیف بر یغین حالنده (هوپلیت) لردن و طاغنیق صپانجیلردن ترکب ایدن بر اردو حربك هر درلو ایجاباتنه جواب ویره‌مزدی . بناءً علیه میلادك علی التقریب ۴۰۰ سنه اولنده (اپیقراط) پیاده‌دن برقسمنده قالقان و مزراقلرك طول و ثقلتلرینی آزالتیر. شو تعدیلاتله (پلتاست) لردن مرکب و (فالانقس) لرك متانتیله خفیف قطعه‌لرك صفتنی جامع مختلط بر قول میدانه کتوردی .

بو عسکرلر مؤخراً، ماکدونیالیلرك قوهٔ عسکریه‌سنی تشکیل ایدرك پك بیوك رغبتلره واصل اولمشدر .

حال حاضرك هنوز حل ایده‌بیلمش اولدیغی مضاعف پیاده اصولنك بدایت تاریخده دها نظر اعتنایه آلندیغی کوریلیور .

(هوپلیت) لر ایله (پلتاست) لر محاربه پیاده‌لرینی، (پیسیلت) لر خفیف پیاده‌لری تشکیل ایدرلردی .

اتنه‌لیلر، ایشته بوملی اردولیلریله ایرانلیلرك قوتلی استیلالرینه مقاومت کوسترمش و (ماراطون) ایله (پلاته) ده آنلره غلبه ایتمشلردر .

لکن بو مصادمه‌لر حتی آنلردن حصوله کلن موفقیتلر بیله، حکومتك قوهٔ عسکریه‌سنك تنزل کالنه سبب اولمشدر . کندیسنی تهدید ایلین مخاطره‌یه مقابله ایچون آتنه دردنجی صنف اهالیسنی ده سلاح آلتنه آلمغه مجبور اولدی .

او زمانه قدر اك شرفلی خدمتلردن محروم قالان بو فقرا همشهریلر فرصتدن و کندی عددلرندن استفاده ایدرك بوندن صکره نظر قانونده اوته کی ارقداشلری کبی نائل مساوات اولملرینی طلب ایتدیلر . واقعا ارزولری قبول اولندی . لکن تعلیم و تربیه‌لری اوزره بسبتون مسامحه التنده براقلمش اولان بو ادملرك خدمت عسکریه و قوماندانلق وظیفه‌سنه پك آز صالح اولدقلری اکلاشلدی .

صنف رابعك اردویه قبول و اشتراکی طبیعی بر تبدل حصوله کتورر ایدی . اخذ عسکر اصولی یالکز اوچ صنف اهالیه تطبیق ایدلدیکی مدتجه معاش یوق ایدی . لکن دردنجی صنف سلاح التنه دعوت ایدلدیکی کبی یغماجیلقدن احترازاً معاش ویرلمك اصولی تأسیس اولندی بو ایسه حکومتك اسباب تنزلندن بری اولمش ایدی . چونکه معاش ایچون تخصیص ایدیلان منابع اولاً : مستملکات و ثانیاً : شهرلر اولدیغندن

ایلك صنفلر ایله اهالی اره‌سنده ابدی بر منافرت باش کوسترردی: بو دردنجی صنف اهالیسی دائما حرب اولمسنی ایسترلردی . چونکه او واسطه ایله زنکین اولورلرایدی . اوته کیلر بالعکس حرب اولمامسنی ایسترلر ایدی . چونکه حرب انارك دائما املاك و اموالی ضرریه خدمت ایدر ایدی . بو کبی احوال غیر مناسبه‌نك تأثیری کیت کیده یونان فکر عسکریسنی چوروتمش و اهالیده ثروت و سفاهت اوزریه طول امللر حصوله کتورمشدر . خدمت عسکریه بوندن صکره آغر بر یوك یرینه کچر؛ هرکس انی اوزرندن آتمق ایستر ایدی .

وظائف عسکریه ایچون دائما تزاید ایدن بو نفرت اره‌سنده درحال اوزمانه قدر حکومتك شان وحیثیتنی پك ایلروکتورمش اولان (فالانقس) لر یرینه پاره‌یه طاپان اجرتلی افراد یغینلرینك وضع و تعیین ایدلدیکی کوریلور .

او آنده دها آنه و یونان ماکدونیالی فلیپ ایچون یقالانمسی پك قولای بر آو اولمش ایدی .

بونکله برابر ماکدونیالینك اردوسی یونان اردوسی قدر متجانس دکل ایدی . لکن فلیپ الی التنده بولنان عناصر غیر متجانسه‌دن، قوتلی بر انضباط عسکریه، بیقلمسی ناقابل بر سلاح چاتیسی تشکیل ایتمش ایدی . بوندن بشقه آنك اسلحه و تعبیه‌سیده دها کوزل و مکمل ایدی .

اردو تشکیلی

تشکیلات عسکریه جزؤ نامی (فالانقس) ایدی . بر اردو برچوق و علی‌الاکثر درت فالانقس دن ترکب ایدر ایدی .

			نسبت
بر فالانقسك ترکیب قوتی	پیاده	هوپلایت (آغر پیاده)	٤٠٩٦
		پلتاست (مختلف پیاده)	٢٠٤٨ $\frac{1}{2}$
		پسلیت (خفیف پیاده)	١٠٢٤ $\frac{1}{8}$
	سواری	قتافراقت (آغر)	($\frac{1}{8}$) نسبتده
		مزراقلی (مختلط)	١٠٢٤
		تیرانداز (خفیف)	

٨١٩٢

اسلحه

اولا هوپلیتلر — اسلحهٔ تدافعیه : شکلاً بیضی وطونج ایله‌مزین بر قالقان، بر ماسکه، دمیر حلقه‌لردن یاپلمه بر زره، بر و یا ایکی دمیر فوطین .

اسلحهٔ تعرضیه : ١٤ : ٢٠ قدم اوزونلغنده بر قارغی، قیصه بر قلنج .

ثانیاً: پلتاستلر — اسلحهٔ تدافعیه : مدور برقالقان، طونج لوحه‌لر ایله مزین برکوکسلك، برقاسکت، برماسکه ودمیر فوطینلر .

اسلحهٔ تعرضیه : آغر پیاده‌لرکگندن دها قیصه بر قارغی (بونلرك سلاحلری عمومیتله اوته‌کیلرندن دها خفیف ایدی .) ؛

ثالثاً: خفیف پیاده — بونلرك مدافعه‌سلاحلری یوق‌ایدی.

اسلحهٔ تعرضیه‌لری : حربی، اوق، صپاندن عبارت ایدی .

رابعاً آغر سواری — اسلحهٔ تدافعیه : چهره‌نك یاریسنی اورته‌بیله‌جك بر ماسکه، زره الاستیقی مدور برقالقان، مهموزلی فوطینلر ،(بارکیرلر، دمیر لوحه‌لی زرهلر، ایله اورتیلور ایدی) .

اسلحهٔ تعرضیه : مزراق، قلنج ، قارغی .

خامساً مزراقلیلر — اسلحهٔ تدافعیه: کوچك برقالقان، دمیردن وکنارلری خلقه‌لی خفیف بر ماسکه،مهموزلی فوطینلر، (بارکیرلره زره کیدیرمزلر ایدی) .

اسلحهٔ تعرضیه : بر مزراق، بر قلنج ، برحربی .

سادساً خفیف سواری — اسلحهٔ تدافعیه : علی الاکثر پك بسیط بر قالقاندن عبارت ایدی .

اسلحهٔ تعرضیه : قلنج ، بالطه، اوق، حربی (بارکیرلرك نه اکرلری نه ده اوزنکیلری وار ایدی .)

قطعاتك تشکیل و تقسیمی

آغر پیاده‌لر : ۱۶ بعضاً ۱۲ ، ۱۰ ، وحد اصغریسی ۸ صره اولمق اوزره ۲۵۶ دیزیدن ترکب ایدر .

آغر پیاده فالانقسلری ۲ : ٤ : ۸ : ۱۶ الخ قسملره آیریلور ایدی . بونلرك هر برینك آیروجه اسمی وار ایدی . بو ۲۵۶ آدم زمان حاضر بلوکلرینه معادل و قوت اعتباریله جزؤ تامدر .

پلناسلر — ۸ صره ارزره ۲۵۶ دیزیدن [۱] ترکب ایدر ایدی .

خفیف پیاده — ٦٤ کشیلك ۱۶ کوچك قول تشکیل ایدرلر و ۸ دیزی ارزره ترتیب اولنورلردی . فراتك آردلق و مسافه‌لری (٦ : ۳ : $1\frac{1}{2}$) قدم اولمق اوزره احواله کوره دکیشور ایدی .

سواری : تشکیل مربعیده ۸ صره اوزره ۸ دیزی اولمق شرطیله ٦٤ دیزیلك قطعه‌لر تشکیل ایدیلور ایدی . تشکیل مستطیلیده ۱۶ صره اوزره مرتب ۱۶ دیزیلك قولر

---

[۱] دیزیدن مقصد بر نفردر .

بولنور ایدی . بوندن بشقه سوارینك برده تشکیل مثلثی اصولی وار ایدی . سواریلر صره‌لر و دیزیلرده ٢ : ٣ خطوه یر اشغالِ ایدرلر ایدی .

بیوك فالانقس تشکیلاتنك محاربه نظامی

ایکی خط آره‌سنده‌کی مسافه ١٠ : ٢٠ خطوه بیننده دکیشور ایدی .

فالانقس تشکیلنده یورویش ؛ یاجبهه‌یه عمود و یا موازی اوله‌رق اجرا ایدیلور ایدی . یورویش ایچون (فالانقس) تعقیب اولنان استقامتك کنیشلکنه کوره جبهه‌سی ٢ : ٤ : ٨ و یا ١٦ دیزیدن مرکب اولمق اوزره بر یورویش قولی تشکیل ایدر ایدی .

قوناق و اردوکاه اصولی : یونانلیلر طوپراق، صمان و یا قامشدن یاپلمه قلبه‌لر آلتنده کیجه ایدرلر ایدی . اردوکاهلر طبیعی موانع ایله حمایه‌ایدلمش موضعلر اوزرنده تأسیس اولنورلر ایدی .

اووه‌لرده اردوکاه دائره شکلنده ترتیب ایدیلور ایدی . بو دائره ایکی بیوك سوقاقله درت قسمه آیریلور و بونلرك هر برنده بر فالانقس اقامت ایدر ایدی . مرکزده اردو باش قوماندانی بولنور ایدی .

محاربه : محاربه‌لر علی الاکثر موازی نظامده وقوعه کلیر ایدی . قطعات شکلده کی کبی طوریلر ایدی . یونانلیلر بوندن بشقه کوشه‌لری مستطیلی و جیقنتیلی قول وقلمه نظاملری قوللانورلر ایدی ، بو دورك اك کوزل محاربه نظامی نظام مائلدر .

محاربه‌نك اصول جریانی

خفیف پیاده‌لر یورویشی ستر و تأمین ایدرلر و ایلرو حرکتلرینی دشمندن کیزلدکلری دیکر قطعاتك جبهه و یانلری اوزرینه طاغیله‌رق اك اول محاربه‌یه باشلارلردی .

آغر پیاده‌لر : مصادمه‌نك تضیق عمومیسنه مقاومت ایدرلر ایدی .

مختلف پیاده‌لر : هم خفیف پیاده‌لر هم آغر پیاده‌لر کبی محاربه ایده‌بیلورلر ایدی ،

خفیف سواریلر : یورویشك اوکنی کشف وتأمین ایدرلر و آغر سواریلرك دشمن طرفنده حصوله کتوردکاری بوشلق بوقاریشقلغی آرتیررلردی .

ایرانلیلر

ایرانیلرك دور کمالی میلاددن ۵۹۹ سنه مقدم بیوك خسرو

زمانده مصادفدر. مداراه‌تیازلری اولان اوصاف عسکریه جدی بر انضباط، قناعت و وجودی هردرلو تعلیملره آلشدیرمقدن عبارت ایدی .

هر کس ۱۷ : ۲۷ یاشنه قدر عسکر تعلیملری کورمکه مجبور ایدی . خدمت عسکریه الی سنه‌یه قدر واره‌بیلورایدی.

اولا اردوده عمقاً ۲٤ : ۳۰ صره اوزره ترکیب ایدلمش بیوك فالانژ طرزنده مجتمع پیاده‌دن بشقه بر شی یوق ایدی . بیوك خسرو اردویه پیاده‌نك $\frac{1}{6}$ — $\frac{1}{5}$ نسبتنده‌سواری‌قبول و ادخال ایلدی . بوندن بشقه مسلح عربه‌لرده وار ایدی . و آغرلقلر ایله برابر برچوق قادینلرده حرکت ایدرلردی .

اسلحه‌دن اك اول یالکز انداخته مخصوص اولانلری وار ایدی . خسرو، یونانلیلرکگندن بر آزدها غیر مکمل زرهلر ایله دها قیصه قارغیلر و قالقانلر قبول ایتدی .

خسرو، پیاده تشکیلاتنی ۱۲ صره‌یه ایندیردی . سواری یونان سواریلرینه پك مشابه، فقط آنلردن دهاقوتلی تعبیه‌قوللری، تشکیل ایدر ایدی .

محاربه زمانده کیریلدیکی زمان پیاده برچوق خطلر اوزره مرکزده ، سواری جناحلرده، مسلح عربه‌لر ایلروده و یاخود یانلرده بولنورایدی .

بیوك خسرودن صکره ایرانیلرك تدنی وتنزلی

ایران اردولرینه اجنبیلردن اجرتلی افراد قبول اولنغه

باشلادی . پیاده متجانس دکل ایدی . و بوندن ماعدا پك فنا بر صورتده قسملره آیرلمش ایدی . افراد آردسنده انضباط ، قوماندانلر بینندہ محبت و ائتلاف یوق ایدی . سواری عدداً پك چوق و تعبیه جزؤ تامی پك قوتلی و غلبه‌لق ایدی . بوندن طولایی بتون حرکت خاصه‌سنی غائب ایتمش ، و شدتلی برضربه اجراسی قابلیتندن محروم قالمش ایدی .

ایرانلیلر موضعلرینی علی الاکثر فنا انتخاب ایدرلر ایدی . (ماراطون میلاددن ۴۹۰ سنه اول) اردوکاهلر وضع وتأسیسنده کذلك پك مساعده‌لی طاورانورلردی (اون بیکلرك رجعتی) .

ماکدونیالیلر

ماکدونیا تنسیقات عسکریه‌سنك موجد صحیحی ایکنجی فلیپدر . فالانقس تشکیلاتی پك اعلا طانیورز .

بو آغر و بطی تشکیلات ، قطعاتی اداره وسوق ایتمك صنعتنده پك جدی اصلاحات کوسترن بر قرالی تمامیله ممنون ایده‌مزایدی . آنك تصور ایلدیکی استیلالر ، شدت مخصوصه ایله باشه چیقارلمق ایچون‌دها سریست ، دها متحرك اردولره محتاج ایدی . بناءً علیه منفرداً حرکته ، یانلری وکریلری محافظه‌یه ، وهر اراضیده مانوره یاپمغه مخصوص دها خفیف دها چویك ودها مستقل قطعه‌لر احداثنه چالشدی و موفق اولدی . مشار الیه پك واسع بر مقیاسده یونان تنسیقاتنك (پلتاست) اصولنی تقلید ایلدی .

میلاددن ۳۴۲ سنه اول (ده‌موستن) بو بحث اوزرینه آتنه‌لیلره شو سوزلری سویلمش ایدی :

« بر قاچ سنه‌دن بری اطرافنزده بولنان هرشی دکشمشدر . لکن الك چوق دقته شایان اولان ترقیات افعال حربیه‌ده کوریلیور اوللری لاسه‌دمونیلر و اوتهکی یونانیلر کندی آغر ازدولریله ٤ : ٥ آیلق بر یاز مدتنده بر برینك اراضیسنی استیلا ایتمکدن بشقه برشی یاپمیورلر ایدی . قیش کلنجه اولرنده قپانور قالورلر ایدی . لکن بوکون برفلیپ کوریورز ، که یاز قیش دیمیه‌رك دائما ایش باشنده ، وبتون کندیسنی احاطه ایدنلره یالکز ماکدونیالیلرك هوپلیتلریله دکل سواری ، خفیف پیاده و هر جنس اجنبیلر ومحاصره ماکینه‌لریله هجوم ایتمکده بولنیور . »

فلیپك و بناءً علیه اسکندرك اردوسی ایشته بویله بر اردو ایدی .

بوندن بشقه اسکندر بوکوزل اردویی انتظامی نسبتنده کوزل قوللانمش ایدی .

ایکنجی (فره‌ده‌ریق) ده عین حاله تصادف ایلدی . برنجی فره‌ده‌ریق کیلیوم واسطه‌سیله تنسیق وپونس (دوناصو) طرفندن تربیه ایدلمش اولان اردو سایه‌سنده کندی علیهنه اتفاق ایدن اوروپا اردولرینه قارشو قویمش واوچ بیوك سیلز یا سفرنده غالب کلمشدر .

اسکندر اردوسنك تنسیق و ترتیبی

اسکندرك دارا علیهنه آچدیغی سفر ایچون موجود اولان قوتلرینك ترکیبی شویله ایدی :

اولا ، آغرجه مسلح پیاده‌سنی تشکیل ایدن ماکدونیا فالانقسی .

ثانیاً ، خفیف پیاده که بونلر سریع مانوره‌لر یاپمق ، وهر درلو اراضیدن استفاده ایتمك ایچون یك مساعدایدیلر . و پیلتلر ایله هوپلیتلر بینده بر صنف تشکیل ایلیورلر ایدی . اسکندر آنلری ۱۰۲٤ کشیلك قطعه‌لره آیرر و تعرضی حرکتلرده قوللانوردی . اصولاً قطعات خفیفه‌وسواریلر هجومه‌باشلارلردی ، ودرحال خفیف پیاده‌لر ایله حمایه‌اولنورلردی . بعده فالانقس هپسنه استناداً اك صوك ضربه‌یی اجرا ایدر ایدی .

ثالثاً ، هوپلیت فالانقسی وخفیف پیاده‌لردن بشقه فلیپ وخافی ، پلتاست قوللری تشکیل ایده‌جك صورتده برچوق ده غیر منتظم قطعات قوللاندیلر .

اسکندر بو قطعاتی کندی آغر پیاده‌لرینك دائما جبهه ویاخود یانلری اوزرنده وحرکت حالنده بولندیررردی . و آنلری دشمنك تعقیبه‌کوندرر ، و بعضاً سواریسنه قاریشدیررردی .

رابعاً ، اسکندرك سواریسی یك فوق العاده ایدی ؛ بوده ایکیه آیریلورایدی . بری اساساً ماکدونیالیلردن متشکل آغر

سواری ، دیکری خفیف سواری ایدی . خلاصه اسکندرك اردوسی ، ماکدونیالیلر و یونانلیلرایله سائر جوار حکومتلر اهالیسندن و برچوق ده اجرتلی نفرلردن ترکب ایدردی .

(اریل) محاربه‌سندن صکره اردونك برقسمی‌ده ایرانیلردن تشکیل ایدلدی .

حاصلی بوقوای متحرکه‌یه اسلحه دیویلری و برمحاصره پارقی تأسیسی . عسکری حرالرك اینادی ، اردویك سریعاً تجمعی تأمین ایده‌جك هردرلو وسائطك اکمالی ، و برحرب خزینه‌سنك تشکیلی کبی تشبثات معقوله‌یی‌ده علاوه ایتمکدیر .

آسیا سفری (٣٣٤ — ٣٢٣)

غرانیکوس محاربه‌سی (٣٣٤)

تخته جلوس ایتدیکی کبی اسکندر پدرندن قاله او دهشتلی اردوسنی واسع بردارالحرب اوزرنده سوق ایتمك هوسلرینه دوچار اولمش ایدی . حریص شهرت اولان بو کنج حکمدارك آسیا علیهنه قیامنی مساعد و محق کوسترمك ایچه سببلر وار ایدی .

فی الحقیقه دارالك استیلاآت قدیمه‌سی . فایلك قتلی خسوصنده ایرانیلرك حصهٔ اشتراکی . یونان فسادجیلری حقنده شایان کوزیلن اعمالر آسیا سفرینك ظهورینه پك قوتلی بر بهانه اولمش ایدی .

٣٣٤ : ٣٣٥ موسم شتاسنده (تب) ك تخريبندن صكره آسيا سفرى ايچون تداركات مخصوصه اجرا ايدلمش ايدى .

فليپك اك ماهر جنرالارندن برى اولان (آنتى پاتر) نائب حكومت انتخاب ايدلدى . و اسكندر كنديسنك غيبوبتى اثناسنده مملكتك تأمين آسايش وسلامتى ايچون ماكدونيا هوپليتلرينك ياريسنى آكا براقدى نهايت ٣٣٤ سنه‌سى نيسانده (پللا) دن حركت ايدن اردو (تراكيا) نك سواحل شرقيه سنى تعقيب ايله (سه‌ستوس) ه واصل اولدى. (ديودر) بواردوننك قوتى ٣٥,٠٠٠ كشى‌يه‌چيقاريوركه ٥٠٠٠ى سوارى و ٦٠٠٠ى خفيف پياده ايدى .

سوارى تفريقنده‌كى نسبت $\frac{1}{6}$ ، خفيف پياده‌نك عمومى پياده‌يه كوره نسبتى $\frac{1}{5}$ ايدى . يونان اردولرينه قياساً بواردونك بسبتون خصوصى برشكل وقيمتى وار .

متفقلر ايله اجرتلى افراد بلكه على العموم يونانليلردن عبارت ايدى . يونانستانك اسكندر قارشوسنده‌كى موقعى عادتا (رين) حكومات متفقه‌سنك برنجى ناپوليون قارشوسنده‌كى وضعيته‌مشابه ايدى . ماكدونيا سلاحلرينك مظفر اولديغنى كورمك. يونان ايچون هيچ برفائده‌يى موجب اولمه‌مزدى . بناءً عليه اورادن طلب اولنان افراد اتفاقيه پك استكسز بر صورتده اردويه خدمت ايتديلر و ١٨١٥ ده آلمانيادن داخل اتفاق اولنلركبى اونلرده عين فكرده بولنديلر .

اسکندر فالانقسی ٤٠٩٦ کشیلك قوللره آیرمش ایدی که بونلردن هر بری منتخب ضابطان اداره‌سنده بولنیورلر ایدی . بعض کره بوقوللرك عدد وقوتی دکیشوردی . بونلر ١٦ یاخود ١٢ صره اوزره ترتیب اولنورلردی .

کندی دهشتلی پلانلرینی حاضرلمق ایچون اسکندر پدرینك خزینهٔ حربیه‌سنی صرف ایتدکدن بشقه ٣٠ میلیون قدرده بر بورج یاپمش ایدی . (هلمسپون) ی کچدیکی وقت آنجق بر آیلق بیه‌جکی وار ایدی . بوندن صکره کندیسنجه نقصان اولان منابع و لوازم حربیه‌یی تعقیب ایده‌جکی مظفریتلردن بکلیور ایدی .

دارا آسیای صغراده ماکدونیایه محاصم اولان مدیا، [١] قپادوق وسائر بونك کبی اوفق حکومتلردن متشکل یکرمی بیك سواری ایله یرلی پیاده‌سی و ١٠,٠٠٠ یونان هوپلیتی جمع وتحشید ایلدی . بواردویه لیدیا [٢] والیسی اولان (آریستهس) قوماندا ایدیوردی . اردونك اك مشهور واك مقتدر جنرالرندن بری (مهمنون) ایدی که مشارالیه حائز اولدیغی کمال هنر و قوفی سایه‌سنده ایچه بر زمان و پك چوق موفقیتلر ایله ماکدونیا قوماندانلرینه مقاومت ایتمش ایدی .

اسکندرك اردوسنك قیمتنی وفالانقس تشکیلنك حکم، نفوذینی

---

[١] قیصریه و سیواس ولایتلرینك بری

(٢) مغنیسا و جواری

بیلدیکندن و بوندن بشقه قرالك طوپلامش اولدیغی اردوسنه پك آز امنیتی اولدیغندن (مه‌منون) اویله بردنبره عمومی بر حرکته آتلمامق جهتنی التزام ایتمش ایدی . خصمك ترقیٔ حرکاتنی منع ایچون ارزاق و مأکولات ایله محصولات عمومیه‌یی تخریباً مملکت ایچریلرینه طوغری چکلمکی توصیه ایلدی . لکن آسیاده ینه مدافعه‌یی براقمامغله برابر یونانلیلره استناداً، اسکندرك قلبکاه حکومتنده شدتلی و پك مؤثر بر حرب ویرمك ایچون ایرانك قوتلی دونماسندن استفاده ایتمك، اوروپاده تعرضه کچمکی ده پك مناسب کوریور ایدی .

ماضیده بوکا بکزر و پك مشهور بر مثال دها وار . (سپیون) آنیبال و اردوسنی، ایتالیاده رومالیلره قارشو براقه‌رق آفریقایه کچدی و بیوك بر شدتله اوراده تعرضه قیام ایلدی . آنیبال قارتاجی مدافعه ایتمك ایچون ایتالیایی ترکه مجبور اولدی . ونهایت (زاما) اووه‌لرنده فنا حالده مغلوبیتلره اوغرادی .

ئه‌برونلر، سزار، مونت مورنس، شارلکن، وه‌لینغتون، ماسه‌نا، آلکساندر، ناپولیون علیهنده هیچ اولمزسه قسماً بو مسلك مدافعه‌یه مراجعت ایتملیدیلر .

لکن قارشوده‌کی قوتلرك قیمت صحیحه‌لری حقنده ایدینلمش جدی بر وقوفك سائقهٔ مطالعاتیله میدانه قونیلان بو پلان، اراضینك تخریب محصولاتیله، کندی ثروتلرینك باشلوجه منبعلرینی اصلا غائب ایتمك ایسته‌مین اوته‌کی قوماندانلر طرفندن رد ایدلدی .

(غرانیکوس) صویی سواحلنه طوغری ایلرولنمك ایستیلدی و بویله قرار ویرلدی . حال بو که نهر مذکور یالکز شدتلی یغمورلر زمانی مستثنا اولەرق دائما کچید ویرر و بوندن طولایی اهمیتی پك جزئی ایدی . یالکز اولدقجه صرپ و قیالق اولان صاغ ساحلی تعرض ایچون جدی بر مانع تشکیل ایدردی .

قرەیه چیقدیغی ساعتدنبری دائما کندی خفیف قطعەلرندن مرکب بر پیشدار ایله اوکنی آراشدیرمق عادتی اولان اسکندر، کشف قوللرندن آلدیغی راپوردن (آریستەس) ڭ انتخاب ایتدیکی موضعی اوکرندی . طوغری (غرانیکوس) اوزرینه و درت قولده یورودی . مرکز قوللری پیادەدن صاغ و صول جناح قوللری خفیف و آغر سواریلردن ترکب ایلدی .

«غرانیکوس» کچید محاربەسی

(قبل المیلاد ٣٣٤)

خصمی جوارینه واصل اولدیغی کبی ماکدونیالیلر اك اول آنك طوتمش اولدیغی موضعی کشف و تدقیق ایلدی . ایران سواریسنك (غرانیکوس) ساحلی اوزرنده یایلدیغی و بو سوارینك پك قوتلی بر مدافعەده اصرار ایدەمیەجکنی اکلادی . بوندن بشقه پیادەنك کیروده و آتلو قطعات ایله محفوظ بریرده موضع آلدیغنی اوکرندی .

اسکندر کندی صاغندن خصمك صول جناحنه هجوم و بو حرکتنی خط حربك قدمه حالنده کی اقسامیله حمایه و استناده قرار ویردی . لکن ساحللرك فنالغی دشمن موضعنك قوت ومتانتی ، اوقدرك تأثیر شدید ومهلکی ، اك ایلری کیدن پیشدارك رجعتنه سبب اولمش ایدی .

بونی کورنجه اسکندر آغر سواریسی باشنده اولهرق همان صویه آتیلدی . کریه چکلمکه یوز طوتمش اولان اولکی قطعات تکرار ایلریلدیلر . و دشمن خطنی کاملاً قوشاتهجق صورتده صاغه طوغری آچلدیلر . بو نقطهده پك بیوك بر قارغشهلق وقوعه کلدی . ایرانیلر موضعك متانتیله دشمنلرینه فائق ، ماکدونیالیلر ، بالعکس سلاحك قوت و نفوذیله اونلره غالب ایدیلر . نهایت هر برده اولدیغی کبی ، بوراده دخی سلاح قوتی حکمنی کوسترهرك دشمنك خط حربی بوزلمغه باشلادی .

(دیودور) ك روایتنه کوره ، بوراده ایرانیلر ۲۰۰۰ سواری و ۱۰۰۰۰ پیاده غائب ایتمشلردر . سواریلرده تلفات نسبةً آز ایسهده بر چوق بیوك قوماندانلری اسکندرك سواریلری آلتنده ازلمش و تلف اولمش ایدی . بوندن بشقه دارانك اك پارلاق نقطهٔ امیدینی تشکیل ایدن یونان هوپلیت قولنك محو وتخریبی ایرانلردوسنی بسبتون ضعیف دوشوردی . اسکندر طرفنده ضایعات پك آزدر . بنه کندی روایتلرنجه پك جسورانه مدافعه ایدلمش اولان بوبله بر موضعه هجوم

اثناسنده اسکندر اردوسنك یالکز ۸۵ سواری ایله ۶۰ پیاده غائب ایتمش اولدیغنی سویلین اسکی مورخلرك سوزلرینه انسان عادتا اینانه‌میه‌جق کبی اولیور . خلاصه غرانیکوس محاربه‌سی برکچید غوغاسی تشکیل ایدر، که بو حرکت بر جناحی تقویه ایدلمش خفیف قطعات ایله ومائل برنظامده وقوعه کلمشدر .

شو محاربه‌نك واسطهٔ تفوقی اسکندرك خفیف سواریلره استناداً آغر سواریسیله یاپدیغی هجومه عائددر . ایرانیلرك اك بیوك خطاسی‌ده محاربه نظاملرنده کوریلور . چونکه پك فنا بر نظام قبول ایتمشلردر .

غایت جمعیتلی بر سواری حرکت خاصه‌سندن محروم قالمش و عادتا عطالته محکوم اولمش ایدی . بر نقطه‌سندن یارلدیغی و یا برنقطه‌سندن تقرب ایدلدیکی کبی رجعته مجبور اولوردی . هم اویله بر رجعت، که کندیسنه پك یقین اولان ایکنجی خطه دشمنله برابر کیرمکه مساعد .

* * *

غرانیکوس کچید حرکتی یاپیلهرق دشمن اردوسنی‌ده مغلوب ایتدکدن صکره آرتق اسکندر صحراده جدی بر مانعه‌یه تصادف ایتمه‌جکدی . فتوحات آتیه‌سی ایچون متین و محکم بر اس الحرکات وضع و تشکیلنه و دونمانی اعانه‌سیله شهرلری اطاعتنه آلمغه قرار ویردی .

اولا، (لیدیا) ده واقع (سارد) موقعی اوزرینه یوریدی . یو یورویشنی (یارمنیوم) قوماندانسنه ویریلان بر مفرزهٔ مخصوصه ایله صول جناحدن و ایچه اوزاق بر مسافه‌دن کشف ایتدیریوردی . بوحال (آرسینه‌س) ك یکیدن مقابله ایتمسی احتمالنه قارشو آلنمش بر تدبیر معقول ایدی .

لیدیاده بر حکومت جدیده تشکیل ایتدکدن صکره اسکندر (سارد) موقعنی ترك وصاغه طوغری دونه‌رك (ئه‌فس) اوزرینه یوریدی . (میله‌ت) شدتلی بر مقابله‌دن صکره (ئه‌فس) موقعنك اوغرادیغی عین فلاکتـه دوچار اولدی . اسکندر بورانك مدافعه‌سنه مأمور اولان عسکرك برقسمنی کندی اردوسنه الحاق ایلدی . بو اثناده دونمانماطاغدلدی . اکر اسکندرك دشمنلری دکزده جسارتلی بر تعرضه قیام ایتمك ایسته‌مش اولسه‌لر ایدی ، شهه یوق که کندی کمیلری آنك دونماسنه تفوق ایدر و شو خصوص ماکدونیالی جنرال ایچون پك بهالی اولوردی . باخصوص که دونماسی طاغدلدیغی اثناده ایرانلیلرك بحراً کوسترمه‌جکی شدت دها قوتلی اولوردی ، بونکله برابر اسکندر رجعت حالنده تأمین حرکاتی ایچون اولدقجه واسع بر ساحل قسمنه مالك ایدی .

اسکندر بو فکرك ترویج آتیسی ایچون و پولتیقه‌جه برمقصد مهمه ربط آمال ایدرك فتوحات سواحلیه‌سنی پك ایرکن وقتلرده دها (برغا) و (سید) موقعلرینه قدر ایلریلتمش

ایدی . بو سرعتلی یورویش ایله یونان مستعمره‌لرینی هم کندی حکم و امری تحته آلور همده آنلری ایرانك رابطهٔ حکومتندن قورتاریر ؛ و شو صورتله دشمننی بك قوتلی معاونتلردن محروم براقوردی .

آسیای صغرانك ساحل غربیسی الده ایدلدکدن صکره فتوحاتنی شمالهٔ طوغری چویردی . آرتق وظیفه سی قالیان (پارمنیوم) مفرزه‌سنی یانه چاغرر و (غوردیوم) موقعنده تیشی کچیر . بوراده امدادلرینی آلور . اردوسنی یکدن تقویه و تأسیس ایدر . خسته‌لق و یورغنلق تأثیریله و ضبط اولنان قصبه‌لرك محافظه‌سنه براقیلان عسکرلردن طولایی اردوسنده حصوله کلان آچیقلری طولدیرر .

« ایسوس میدان محاربه‌سی »

۳۳۳ قبل المیلاد

اسکندر (غوردیوم) ده (مه‌منون)ك وفاتنی اوکرندی . ایران اردوسنده اسکندرك حرکات عسکریه‌سنی سکته‌دار ایده‌جك اك ماهر و اك مدبر جنرال یالکز بو آدم ایدی . (مه‌منون) دارانك اك چوق مظهر ثقتیت و الفاتی اولدیغی غرانیکوس کچیدندن اول تکلیف ایدیلان پلانك بر قسمنی تعقیب ایده‌جکی یعنی ماکدونیا جهتنده شدتلی بر تعرض کوستروب آسیاده

بالعکس مدافعه‌ده، قالق اوزره حرکت اولنه‌جغی صرده وقات ایتمش ایدی . مشار الیه بسبتون الدن چیقمش نظریله باقیله‌بیلن آسیای صغرادن واز کچمك فقط سیلیس ایله سوریه مدخللرینی او جواردکی سلسلهٔ جباله موجود متعدد مهم کچیدلردن بالاستفاده ، خطوه بخطوه مدافعه ایتمك ایستیور ایدی . لکن بو تصورلر کندی وفاتیله برابر محو اولدی و هیچ بری ترتیب ایدلمدی . بالعکس طوغریدن طوغری‌یه ماکدونیالیلرایله محاربه ایتمك جهتی ترویج اولندی .

ایمپراطورلغك هر طرفندن، سوریه صحرالرنده تحشد ایتمك امریله، عسکرلر، متفقلر جلب ایدلدی . نهایت سوریه‌داخلنده ٤٠٠,٠٠٠ آدم طوپلاندی .

ایکنجی سفر بدایتنده وضعیت عمومیه بوندن عبارت ایدی .

بو اثناده اسکندر (غوردیوم) ی ترك ایله جنوبه طوغری اولان یورویشنه تکرار باشلار و بلا مشکلات (سیلیس) حوالیسنی اشغال ایدر . بو حوالینك تشکلات طبیعیه‌سی بر مدافعه پلانی نه قدر چوق فائده‌لی اولدیغنی بداهت مرتبه‌سنده کوستریور . فی‌الحقیقه، اکر اسکندر (سیلیس) داخلنده کی جسیم طاغلردن چیقه‌رق جنوبه طوغری اینمك ایچون سلسله‌یی قطع ایدن طار کچیدی تضیقه موفق اولسه ایدی بوندن صکره

ایکنجی برسلسله ایله دکز آره‌سنده صیقشمش اولان یول اوزرنده حربه طوتشمسی، بعده کندیسنی سوریه‌یه کتورن سیلیس ممرلرینی تضییق ایتمسی لازم کلوردی .

بونلر مدافعه‌سی پك قولای اوچ سلسلهٔ موانع تشکیل ایدیورلردی. اکر مملکته شمال جهتندن کله‌جك یرده اسکندر آنی غرب طرفندن الده ایتمك ایسته‌مش اولسه ایدی ینه پك مخاطره‌لی کچیدلر اوکنده محاربه ایتمکه مجبور بولنه‌جق ایدی . بوندن صکره‌ده سوریه‌یه کیره‌بیلمك ایچون تکرار (آمانوس) طاغلرینه تصادف ایدیلوردی . بتون بو کچیدلردن آنجق جبهه‌لری بر ایکی کشیلك یورویش قوللری کچه‌بیلوردی .

والحاصل اکر مظفر اردو بتون بوموانعه غلبه ایله سوریه داخلنه کیرمش اولسه ایدی ایرانیلرك اك صوك محاربه ویره‌جکلری محل آرتق اووه‌لردن عبارت قالور ایدی .

بو قدر عاقلانه بر پلانی قبول ایده‌جك یرده‌که اراضینك احوال طپوغرافیه‌سیده اویله ایجاب ایدردی . دارا کندی خصمنك محاربه ایتمکسزین (سیلیس) داخلنه کیرمکه مساعده ایتدی .

اسکندر (صوشی) موقعنده طوپلانمش اولان ایران اردوسنك وضعیتی پك اعلا بیلدیکی ایچون آنك اوزرینه صولدن و آرقه‌دن هجوم ایتمکه قرار ویردی .

بو اثناده قباحت قباحت اوستنه یبغه‌رق دارا اردولرینك کثرتنه مغرور اولمش جنرالرك نصیحتلرینه قاپلدی، اردوکاه

قورمش اولدقلری صحرایی ترك ایله (آمانوس) سلسله‌سنی شمال
کچیدکدن آتلادی و اسکندر خصمنی (صوشی) موقعنده
آرامق ایچون (سیلیس) ك جنوب کچیدکدن چیقه‌جغی بر آنده
او بالعکس اورایه داخل اولدی . بوچفت حرکتلریله ایرانیلر
ماکدونیالیلرك کیرولرنده و دکز ایله‌سلسله‌لرك اتکنده صیقلمش
یك طار بر مسافه‌ده بولنیورلردی .

اسکندر، دارانك یو یورویشنی خبر الدیغی زمان ۳۰ کیلومترو
جنوبده (ماریاندروس) موقعنده ایدی . طبیعی مشارالیهك بو
وضعیتی کندیسنی ایچون پك مدهش ایدی . درحال هیچ زمان
غائب ایتمه‌رك ساحل کچیدلرینی الده ایتمك مقصدیله حرکت
ایتدی . و دارانك یقالایه‌مدینی بومهم نقطه‌لره کیجه یاریسی
واصل اولدی . بوراده بر آز قطعاتنی استراحت ایتدیردی .
و اوکون ینه طلوع شمس ایله برابر یورویشه باشلادی .
اراضی طاغلر ایله دکز آره‌سنده او قدر صیقشمش ایدی، که
اردو بهمه‌حال برقولده حرکته مجبور اولدی . بوقولك اوکنده
بر پیشدار مفرزه‌سی بولنیوردی . ساحل کچیدلرندن چیقنجه
اراضی (پیناروس) نهربنه قدر متعاقباً کنشلك پیدا ایدیوردی .
ایران اردوسی بوکوچك نهرك کیروسنده ایدی . اسکندر
آلهجغی مختلف ترتیباتده یایامه حرکتلرینك تسهیلی مقصدیله
زمینك شو وسعت متعاقبه‌سندن استفاده ایتدی . مشارالیه
دکزه استناد ایتمك و کندی سواریسنك اك بیوك بر قسمنی

صاغه کتورمك ایستیوردی. لکن دارانك آلمش اولدیغی ترتیبات بو بابده‌کی افکاری تعدیل ایلدی .

بك طار بر یرده صیقشمش قالمش اولان عجم قرالی کندی اردوسنی (پیناروس) نهرینك کیروسنده و بر چوق خطلر اوزره تشکیل ایلمش ایدی . حالبوکه نهرك صول ساحلنی ۳۰ بیك سواری و ۲۰ بیك پیاده‌دن مرکب جسیم برقول ایله کشف وترسد ایتدیردیکی‌ده سو یلنیور . بوندن بشقه طاغلرده (پیناروس) منبعلرینك دها اوتەلرینه آتمش اولدیغی ایکنجی برقول ایله صاغ جناحنی تهدیداً اسکندرك حرکتنی طوردیرمقده استیوردی.

لکن محاربه‌دن اول صول ساحلده‌کی قوتی جلب ایتدیره‌رك آنك برقسم عظیمنی تشکیل ایدن سواریلری صاغه طوغری و (پارمه‌نیون) ه قارشو کوندردی .

اسکندر ، ایران مفرزه‌سنك رجعتیله خصم اردوسنك وضعیتنه دائر حقیقی بر فکر آلدیغی کبی درحال تسالیا قطعاتنه حفیاً موضع دکشدیره‌رك (پارمه‌نیون) ی تهدید ایدن دشمن سواریلرینه قارشو آتلمالرینی امر ایلدی .

صاغ جناحده‌کی سواریه خفیف پیاده مفرزه‌لری‌ده قاریشدیردی . بوندن بشقه دارانك (آمانوس) جهتلرینه کوندردیکی قوتنه قارشو بعض خفیف قطعات کوندردی .

او طرفده‌کی ایرانلیلر کثرتلری خلافنده اوله‌رق بك

سهولتله طرد ایدلدیلر . واسکندر بر دفعه دها آنلر طرفندن راحت ایدلمکسزین آنلری ایچـه اوزاقلره قدر تعقیب ایتدیردکدن صکره کندی محاربه جبهه‌سنی تمدید ایتمك و آنی دشمن جبهه‌سنه مساوی یاپمق ایچون اوطرفده‌کی قطعاتك بیوك برقسمنی یانه چاغرتدی .

ماکدونیالینك ترتیباتی ایکی مختلف قسمی حاوی ایدی : نهره موازی اولان خط اصلیله طاغلرده‌کی جناح قولی ؛ یونلرك هپسی ۲۸۰۰۰ نفردن مرکب ایدی .

اسکندر ، پك یواش خطوه‌لر ایله پیناروس چاینه طوغری ایلرولدی . بو بطائتی اویله کلیشی کوزل یاپمامش ایدی ؛ بالعکس حساب ایله قبول ایلمش ایدی . بو یورو یشله کندی محاربه نظامنی بوزمقسزین اراضی قزانه‌بیلور و بعده دارانی ، صاغ ساحلنك برقسمی تحکیم ایدلمش اولان صو مجراسنك اوته طرفنه آلوب کتوره‌جکنی امید ایدیوردی ، لکن قرال هیچ یرندن بیله قیلمدی . او زمان اسکندر اوق منزلنه کلدیکی کبی کندی خفیف سوار یلریله ، اسناد ایدلمش اولان آغر سوار یلری و بر مقدارده پیاده‌لریله دشمنك صولنی تشکیل ایدن آسیا هوپلیتلری اوزرینه آتلدی . بوهجومك شدت ناکهانیسندن فنا حالده قورقمش اولان جناح قولی پك آز بر مقاومتدن صکره رجعت ایتدی . اراضی قزانلدیغی کبی

دشمنك صول يانه طوغرى بر قولتق تشكيل ايده‌جك وجهه تبديل استقامت ايتمش اولان ماكدونيا قطعاتى، كمال شدتله تعقيبه باشلادى .

اردونك مركزنده و بر عربه اوزرنده بولنان دارا صول يانك رجعتنى ودشمنك كنديسنه طوغرى مائلاً اجرا ايتمكده اولديغى يورويشنى كوريركورمز نهايت درجه‌ده قورقدى وممكن اولديغى برسرعتله كندى خطلرى آره‌سنده غائب اولدى كيتدى! مشاراليهك فرارينه بتون معيت وقرارگاه اركاننك‌ده اشتراكنى كورنلر آرتق باش قوماندانك براقمش اولديغى بر يرى مدافعه ايله اوغراشمق عبث اولديغنه حكم ايدرك آنلرده فراره باشلاديلر . برنجى خطك كيروسنده قاريشقلق صوك درجه‌ده‌ايدى. ذاتاً بوراده‌كى قطعات عسكرك اك فنا قسمندن تركب ايدردى .

حالبوكه جبهه‌ده ايش بويله دكل ، اسكندر حركتنى صاغ جناحده‌كى حفيف قطعات ايله اجرا ايتمش ايدى . خطك اقسام سائره‌سى هجومك شدتندن طولايى بو قدمه‌يه اشتراك ايده‌مدى . بونك ايچون (پارمه‌نيون) قولنك مركز وصاغى برنجى خطده‌كى ايران هوپليتلرى طرفندن پك دهشتلى مقابله‌لره اوغرادى ميدان محاربه‌نك بوقسمى پك معندانه جريان ايتدى وحتى آز قالدى ماكدونياليلرك ضرر وزيانه خدمت

ایده‌جکدی . فقط اسکندرك یتشمسیله برابر ایش بنه‌دکشدی ، هر طرفدن چورلمش اولان یونانیلر دشمنلری آره‌سنده بك مدهش بر رجعته مجبوریت کوره‌رك نهایت بیك مشکلات ایله (پنه‌س) جهتلرینه طوغری اتیله‌یلدیلر . ماکدونیالیلر آنلری اولا تعقیب ایتمدیلر . چونکه بوندن مهم پایله‌جق ایشلری واردی . آنلرك بویلی بوینه چکلملرینه مساعده ایتدیلر .

اسکی مؤلفلر دکز یقینده برده سواری محاربه‌سندن بحث ایدییورلر . فقط بو مصادمه آز سورمش ایدی .

ایرانلیلرك هزیمتی اکمال ایدلدیکی کبی اسکندر درحال شدتلی برتعقیبه باشلادی . فرار یلرك پك بیوك برقسمی قتل عام بلیه‌سنه اوغرادی . چونکه خط رجعتلری او قدر فنا بوغازلر وکچیدلره مصادف‌ایدی،که مظفر بر دشمنك شدتلی تعقیبی اوکنده دکل ، انسان یالکز باشنه بیله بورالردن کچه‌بیلمکده کلی مشکلاته اوغراردی . بوندن‌طولایی صاحبنی غیب ایتمش اولان بو دهشتلی سوری کیرو یه چکیله‌جك بر بر بوله‌مدیغندن ۱۰ بیك سواری و۱۰۰ بیك پیاده‌سنی بوغازلتدقدن صکره کوچ حال ایله یوله داخل اوله‌بیلمشدر . ماکدونیالیلر ۳۰۰ پیاده و۱۵۰ سواری غیب ایتدیلر .

دارا محاربه میدانندن ایچه اوزاغنده آنجق ۴۰۰۰ کشی

قدر طو پلايەرق ينه بيك مشكلات ايله فرات نهرى منبعلرينه طوغرى چكيله بيلدى .

* * *

(ايسوس) ميدان محاربەسنك غائب اولمسنه الك باشلوجه سبب ، دارانك اهليتسزلكيدر . چونكه مشارالیه (سيليسى) نك مدافعەسنده مساعده كوسترمش ايدى . كندى جسيم سوار يسنك كمال سهولتله مانوره ياپه بيلەجكى اووەلرده قانغه مجبور ايدى . لكن بالعكس پك طار بر بوغاز اچنده محاربەيى التزام ايتديكه اوراده يالكز كندى قطعاتنك عدداً اولان چوقلغى ينه كندى فلاكتلرينه واسطه اولەبيلوردى .

بونكله برابر (سيليسى) مدخللرى اوزرينه ياپديغى يورويش اسكندرك خط اتصالنى قطع ايتديكى صرەده ، اكر بو حركتنى ، كه قوتلرىده پك اعلا مساعده ايدردى ، سوريه مدخللرى اوزرينه قوتلى بر نمايش قوليله تركيب ايتمش اولسه ايدى چيقلمسى ناقابل برطاقم كچيدلر ارەسنده محاربەيه باشلامش اولان ماكدونيا اردوسنى بسبتون محو ايتمش اولەجقدى .

دارانك شايان ثنا اولەجق يالكز بر ترتيباتى وار ، اوده صاغ جناح عليهنه ياپيلان قوشاتمه حركتك بدايتنه عائددر . بوكا مقابل اسكندرك صوك بوغازى تكرار اشغال ايتمش اولديغى وقت انسان بتون ترتيباتى جداً پك معقول و پك ماهرانه

ایدی . قطعاتك اوراده‌کی یورویش قوللاری تمامیله اراضینك تکل و طبیعتنه اویدورلمش ایدی . جبهه‌دن ویاندن مستور اولان محاربه خطی‌ده پك عاقلانه اداره وسوق اولنمش ایدی .

صاغ جناحنی ایلری آتمقده اسکندرك کوستردیکی شدت مخصوصه دشمنری حقنده معلومات قطعیه‌سی اولدیغنی اثبات ایدر. بونکله برابر ایلری فیرلامق خصوصی پك شدتلی اولدی؛ چونکه بو قول مرکزدن بسبتون آیرلدی .

هیچ برمظفریت ، (ایسوس) غالبیتی قدر پارلاق اولمدینی کبی ، بوراده قزانیلان پولنیقه نتیجه‌لری قدر واسع مقصدلر حاصل ایده‌مامشدر . یالکز ایران اردوسی طاغدلق ومحو ایدلمکله قالمدی. لکن اسکندر نامنك شعشعهٔ جلادتی بو واسطه ایله بتون جهانه یایامشدر .

ایسوسدن صکره ماکدونیالی جنرال هیچ برمدافعه‌یه تصادف ایتمکسزین سوریه طریقنی طوتار و بابل جهتلرینی فتح ایده‌بیلوردی . لکن هیچده برینی یاپمدی . بوتاریخدن اعتباراً آسیا داخلنی ضبط ایتمك فکری قفاسنده پك قوتلی برکرك تشکیل ایتمش ایدی . بوعظمتلی پلانی اجرا ایده‌بیلمك ایچون البته کندی کیرولرینی تأمین ایتمك ومغلوب ایدیلان خاندان حکمداریه هیچ بر مرکز مقاومت واجتماع براقامق لازم کلوردی . بوندن طولایی یورویشنی جنوبه طوغری توجیه

وفنیقه ، فلسطین ، مصر ، و بعده کیرویه دونه‌رك سوریه و (مزوپوتامیه) جهتلرینی ضبط ایلدیکی کوریلور .

﴿ اربیل ﴾ میدان محاربه‌سی

قبل المیلاد ۳۳۲

(فرات) نهرینك عموم اراضیٔ غربیه‌سنده‌کی اهالیی کندی اداره‌سی وقانونی آلتنه آلمغه اشتغال ایدن اسکندرك شو حالته (دارا) طرفندن هیچ ممانعت ایدلمدی . چونکه مشار الیه نهرك شرق طرفنده‌کی اراضیه اسکندرك اوزاتمه‌جغنی امید ایدردی .

لکن اسکندرك حرص جهانکیرانه‌سی بسبتون بشقه بر شکلده ایدی . بوندن طولایی (دارا) پایتختنی حمایه ایتمك ایچون یکیدن سلاحه مراجعت ایتمکه لزوم کوردی . ایمپراطورلغك الك اوزاق یرلرندن جلب ایدلمش اولان قطعاتی (اربیل) جوارنده طوپلادی و بو وجهله ۳۳۳ ده کینك ایکی مثلی قوتده یکی بر اردو تشکیل ایلدی .

محاربه و یرمك ایچون اولجه انتخاب ایلدیکی محل (اربیل) موقعنه ۱۲ فرسخ قدر اوزاق اولان (غوغامه‌ل) اووه‌سی ایدی . هر نوع موانعدن خالی اولان بو یکنسق اراضی باخصوص

کلی بر سواری جمعیتنك ماتوره‌لریچون پك مساعد ایدی . دارا شو کوزل و منتخب میدان اوزرنده (ایسوس) آجیلرینی چیقاره‌جغنی امید ایدییوردی .

دیکر جهتدن (روم) و (تراکیه) عسکرلریله تقویه ایدلمش اولان اسکندر فنیکه‌دن (طاپساق) اوزرینه یورویه‌رك فرات نهرینی بورادن آتلامق ایستیوردی. اسکندرك پیشداری شهری مدافعه‌یه مأمور مفرزه‌دن هیچ بر مقاومت کورمدیکندن صویی کچدی وطوسطوغری یورویشنه دوام ایلدی . لکن (دجله) نهری اوزرنده ایکنجی بر کچید حرکتنك وجوده کتیردیکی مشکلات صویك عمقی، شدت جریانی ویتاغنك دیك ومیللی اولمسندن طولایی پك چوق تلفاته سببیت ویردی .

قرارندن دونمز ، ویکیت بر دشمن اوکنده شبهه یوق که بوحرکت تطبیق ایدیله‌مزدی . برقاچ کون صکره اسکندر دارانك ایکی فرسخ اوزاغنده اردوکاه قورمش بولنیوردی . بووجله هم قطعاتنی دیکلندیردی . همده ایلروده دشمن باصقینلرندن امین اولمق ومحاربه اثناسنده آغرلقلر وخسته‌لرینی محافظه ایتمك ایچون اردوکاهك اطرافنه خندقلی استحکاملر جویرتدی . اسکندر بشنجی کون نهایتنده دیکلنمش اولان قطعاتیله تکرار یورویشه باشلادی . خصمنی واشغال ایلدیکی موقعی کوزلجه کوروب آکلادقدن صکره دشمن ایله قارشو قارشویه اردوکاه قوردی، وایرتسی کون قطعاتنی محاربه نظامنه کچوردی .

بو نظام اساساً ایکی خط اوزره ترتیب ایدلدی . صول جناح (پارمه نیون)، صاغ جناح (اسکندر) قوماندا سنده ایدی. برنجی خطه امداد ایتمك ایچون تأسیس ایدیلان ایکنجی خط ایکی مفرز قولدن ترکب ایدردی ، که اصل وظیفه سی دشمنك قوهٔ عظیمه سنه کوره یاندن و آرقه دن کله جك هجوملری طرد ایتمك و برنجی خطه کی قطعاته براستقلال مکمل ویرمك ایدی. (٣,٠٠٠) تراکیا پیاده سی اردوکاهی محافظه ایدیوردی . بناءً علیه اسکندرك ٢٩,٧٠٠ زی برنجی خطده ١٤,٨٠٠ زی ایکنجی خطده ٣٠٠٠ نی ده اردوکاهده اولمق اوزره تکمیل اردوسی ٤٧,٥٠٠ زه بالغ اولیوردی . بونك ٧٠٠٠ ی سوارزی ایدی.

(دارا) برچوق وقت واعتنالرایله حاضرلنمش اولان اراضی یی اشغال ایدیوردی . محاربه نظامی بك چوق خطلردن ترکب ایدردی. اك اعلا قطعات جبهه اوزرنده وضع اولنمش ایدی . جناحلرك ایلروسنده سربه لردن مرکب وخفیف سواریلرایله برابر احتیاط صورتنده برخط وارایدی. ایرانیلردن تشکل ایتمش اولان مرکز ایلروسنده کذلك عربه لر وفیللردن مرکب بر پارق بولنیوردی. بتون بوقوتلرك مجموعی ٦٠٠ بیك کشی یه بالغ اولمش ایدی. اسکندر اردوکاهندن چیقدیغی کبی کندی صاغ جناحیله دارانك مرکزی قارشوسنده ومحاربه حالنده بولندی.

آرقه دن کله جك برهجومدن اجتناب ایتمك وخصمنه یاقشمق

خصوصندن مستفید اولمق ایچون ماکدونیا قرالی مرکز وصول جناحك یورویشنی تدریجاً آزالتدیره‌رق صاغ جناحك مائل برحرکت یاپمسنی امر ایتدی.

بوامر، محاربه نظامنك، صاغ جناح ایلروده اولمق اوزره برقدمه شکلنه کیرمسنی موجب اولدی. (دارا) بتون ماکدونیا اردوسنك ایرانلیلرك صول یانی اوستنه دوشمسنی ایما ایدن شو حرکتی کورنجه خصمنك مانوره‌لرینی طوردیره‌رق ایچون صول جناحنی تمدید ایتدیردی.

بوائناده اسکندر دارانك حاضرلمش اولدیغی اراضینك خارجنه چیقه‌جق قدر ایلریامش ایدی. دارا دشمنه ایچه یناشمش بولنان صول جناح قطعاتنه، ماکدونیالیلرك خارجی یانلری اوزرینه هجوم ایتملرینی امر ایتدی.

ماکدونیالیلر بوهجوملره ایکنجی خطده‌کی قطعات ایله جواب ویردیلر. محاربه پك مهلك بر صورتده جریان ایدیوردی. اسکندرك قطعاتی عدداً آزلقلری جهتیله ایچه مشکلاته اوغرادی. مع هذا محاربه‌نك هر ایکی طرفه اولان درجهٔ تأثیر وتمایلی مساوی قالدی.

بوائناده دارا عربه‌لرینی ایلری سوردی. فقط هیچ برتأثیر حاصل اولمدی. مشارالیه ینه بیهوده یره تمدیدیله اوغراشمقده بولندیغی صول جناحدن استفاده ایتمك ایستیوردی. بودفعه

اوراده کی قطعه‌لری ماکدونیالیلرك برنجی خطی اوزرینه هجوم ایدیوردی .

بومانوره آز قالدی محاربه‌یی غیب ایتدیره جکدی . فی الحقیقه ایران ترتیباتی متعاقباً سواری و پیاده‌لردن ترکب ایدیکی ایچون پیاده‌لرك قسم اعظمی صول یانك حرکاتنی بالضروره تعقیب ایده‌مدیلر . بوندن طولایی بیوك برکدیك آچلدی . اسکندر کندی حرکاتنی درحال طوردیره‌رق مرکزده وقدمه نظامنده بولنان ماکدونیا قطعاتنی مقابل جهتده پك تدبیرسزلکله آجدیرلمش اولان کدیك اوزرینه سوردی . وعین زمانده صاغ جناحده کی قطعات یورویشلرینی تسریع ایله جبهه‌دن هجوم ایدیورلردی .

بردفعه کدیکه حاکم اولدقدن صکره اسکندر ، سواریسی ایران قطعاتیله بوغاز بوغازه برمحاربه ایتمکده ایکن صاغ طرف قولنی دارایه طوغری ایلریلتدی .

بوراده (غرانیکوس) ده اولدیغی کبی (میدیالیلر) هجومك کال شدتندن فنا حالده متأثر اولدیلر . معهذا اکر (دارا) آزاجق جسارت کوستروبده قطعاتنی کوزلجه قوللانمش اولیدی مظفریت ایجه بر زمان غیر معین قالمش بولنه‌جقدی . چونکه ماکدونیالیلر ایران اردوسنك اك منتخب قسمنه مقابل یعنی ایران خاصه افرادیله یونانی اجرتلی نفرلرینه قارشو بولنیورلردی . لکن بیوك قرال (ایسوس)ده اولدیغندن زیاده خوف وهراسه دوچاراولدی . وعاقبتی الآن شبهه‌لی اولان برمحاربه‌نك نتیجه‌سنی

بکلمکسزین درحال عربه‌سنی چویرتدی . واك اول فرار ایچون اشارت ویرنده ینه مشارالیه اولدی .

بو آندن اعتباراً هرنه قدر بر آز دها دوام ایلمش ایسه‌ده محاربه تعمیری ناقابل بریولده‌ده غیب ایدلدی . کندی محافظ مفرزه‌سی ومعیت ارکانی طرفندن درحال تعقیب ایدلمش اولان قرانك بوفراری ، بتون قطعات آره‌سنده جسارت وغیرتدن اثر براقمدی . چونکه بیچاره‌لرك نه قوماندانلری نه ده کندیلرینه مدار استناد اوله‌جق قرارکاهلری قالدی .

مع‌التأسف صول‌جناحده محاربه یکده مسعود برحاله دوام ایتمامش ایدی . اسکندر کندی صاغ جناحنه یاپدیرمش اولدیغی حرکتده پك بیوك برشدت کوسترمکندن (ایسوس)ده اولدیغی کبی قطعات آره‌سنده برآجیقلق ظهور ایتدی . ایرانلیلر اسکندرك کندیلرینه یاپدیغی کبی بوآجیقلغی کورنجه درحال اورایه آتلدیلر . وطوغریجه اوردوکاه اوزرینه یورودیلر ، که اکر ایکنجی خط یتشمامش اولسیدی اورادهبتون تراکیالیلری محو ایده‌جکلردی.

بوحرکت (پارمه‌نیون)ی کندی قوتلرینك مهم برقسمندن محروم براقدیغی . ذاتاً بوائناده ایرانلیلرك صاغدن یاپمش اولدقلری شدتلی برهجوم مشارالیهی فناحالده تهدیدایدیوردی . (اسکندر) جنرالنی تهلکه‌لره القا ایدن شوحالی ایشیدنجه درحال تعقیب حرکتنی طوردیردی ؛ کندی قطعاتنك قسم کایسی ایله ومحاربه میدانی

مثلاً قطع ايدرك طوغريجه كندى صولبانى اوزرينه يوريدى . بو آنده اسكندر اردوكاهدن طرد ايدلمش اولان ايرانيلر قارشوسنده بولندى . بونلر ايكى دشمن آره‌سنده قالدقلرندن پك چوق ضايعاتدن صكره يڭه كوچ حال ايله كنديلرينى قورتاره بيلمشلردر .

دارا اردوسى آرتق قارمه قاريشيق برغلبه‌لقدن بشقه‌برشى دكل ايدى . اردونك اك بيوك قسمى محاربه‌يه اشتراك ايده‌مامش ايدى . بالعكس (پيناروس) جوارنده اولديغى كبى خط حربده‌كى دهشتدن دوچار تهور اولەرق كوزل بررجعتك اوكنى قپاته‌جق صورتده كيرولرده غير منتظم يڭيلر شكلنده طوپلو بولنيوردى . بوندن طولايى محاربه‌دن صكره اوراده پك چوق ضايعاته اوغرامادى . مورخين ، اسكندرك بوراده‌كى ضايعاتنى (١٢٠٠) كشيدن عبارت كوستردكلرى حالده دارا اردوسنده برقاچ يوز بيك كشى تلف اولديغنى سويليورلر .

ايكى طرفك اولولرى كوسترن رقملر مطالعه ايدلدكجه انسان كورديكى نسبتسزلكه بالضروره حيران اولور . (ماراطون) ده يونانيلر (١٩٢) نفر غيب ايدرلر ؛ ايرانليلر (٦٤٠٠) ؛ (پلاته)ده (٥٢) آتنه‌لى (٩١) اسپارطه‌لى اوريلور ؛ لكن بوكامقابل (٢٥٠) بيك عجم وفات ايدر . (غرانيقوس) ده اسكندر (١٢٥) آدم ضايع ايدر ؛ (آريسته‌س) (٢٢٠٠٠) ؛ (ايسوس) ده ماكدونياليلرك ضايعاتى (٤٥٠) ؛ اوتەكى جنتك (١١٠٠٠٠) ؛

(اربیل) ده اسکندر، ۱۲۰۰ نفره مقابل ایرانلی اردوسنك (۳۰۰۰۰۰) کشیسنی محو ایدر !

رومالیلر دورنده‌ده شو حالارك وقوعی نادر دکلدر .

(ماکنه‌زی) محاربه‌سنده رومالیلرك وفیاتی (۲۵۰) ؛ مقابل جهتك (۵٤۰۰۰) ؛ (شه‌رونه) ده (سیللا) (۱۲) آدم غائب ایدر ؛ بوکا مقابل (۱۰۰,۰۰۰) نفر اردیلور .

بو اختلافی نصل بیان ایتملی؟ واقعا اسکی محررلر، عائد اولدقلری طرفك شان قهرمانیسنی آرتیرمق فکریله ایشك اینه بر آز مبالغه قاریشدیرمش اولسه‌لر کرکدر . بو فکر ایله برابر حقیقت حاله دلالت ایدر بك چوق جهتلرده واردر . بو دورده مصادمه‌لردائما کوکس کوکسه یاپیلور واسلحهٔ تدافعیه، آنلری قوللانان پیاده‌لری دشمن ضربه‌لرندن قطعیاً محافظه ایده‌جك فائده‌لری حاوی بولنیوردی . تلیج اکسه کوکنده، اولارق اجرا ایدیلان بتون رجعت حرکتلری البته بك فلاکت آمیز اولمق لازم کلیوردی . بوندن بشقه‌ده الك کوزل قطعاتك کریسنده وضع ایدلش اولان جاهل واخلاقی بوزولمش جسیم بینلرك باشده کیلرك چکلدیکنی کوردکلری کبی درحال فرار ایدر وشو صورتله کندیلرینی جهت غالبه ایچون یقالامسی بك قولای بر آو حکمنده بولندیریوردی .

(اربیل) میدان محاربه‌سی نامیله‌ده یاداولنان (غوغامه‌للا)

محاربه‌سنه کلنجه بوراده ماکدونیالیلرك آلدقلری محاربه نظامی حقیقةً شان حیرت برصورتده کوزل ایدی .

اسکندرك ذکاوت فوق‌العاده‌سی بوراده اولا، یانهجوملریتی توقیفه و برنجی خطك کیرودن کله‌جك هجوملردن امین اولدقدنری حالده وظیفه‌لریتی تردد وشبهه‌دن آزاده برصورتده اجرا ایتمسنه مساعد برایکنجی خطك ایجادی ؛ ثانیاً، بر برینه‌استناد متناظر تشکیل ایدن مختلف صنفلری بك کوزل برصورتده مزج وتطبیق ؛ ثالثاً ، قوهٔ عظیمه‌سی کندی اردوسنی کاملاً تخریب ایلمك استعدادینی حائز اولان بر اردونك بردنبره وکاملاً اوزرینه سقوطنی منع ایتمك و بیوك قوتله ضعیف بر نقطه‌یه دوشمك ایچون محاربه خطنه ویرمش اولدیغی مائل استقامت ؛ رابعاً، دارا طرفندن بك‌تدبیرسزجه‌سنه آچدیرلمش اولان کدیکه صوقلمق و بو صورتله محاربه‌ده بیوك‌بر مظفریته نائل اولمق ایچون آلدینی قرار سریع واسطه‌سیله بسبتون اظهار کمال ایلمش ایدی .

غوغاملامیدان محاربه‌سی، بك مساعد و بك کوزل حاضر - لنمش بر اراضی اوزرنده بیله عددجه اولان تفوق عظیم ، قوماندانلرده تدبیر وجسارت اولمدقجه هیچ بر نتیجه حاصل ایده‌مدیکنی بك اعلا اثبات ایدیور .

ایران اردوسنك اونده‌طقوزی‌معطل قالمش ایدی. حتی‌دارا، یانهجومی یاپمق ایچون ایکنجی‌خطده‌کی قطعاتی‌قوللانمق‌جهتنی بیله

دوشونه‌مامش‌ایدی . بالعکس بوهجومه جبهه‌ده‌کی قطعاتی مأمور ایتدی، که بونکله محاربه نظامی داخلنده دشمن ایچون پك فائده‌لی بر کدیك آچلمسنه سبب اولدی . محاربه‌نك الدن چیقمسنه اك چوق یاردم ایدن بو آچیقلغی قاپامق خصوصی‌ده هیچ خاطرینه‌کلمدی . صولده یاپیلان بتون هجوملر پك فائده‌سز وتأثیرسز قالدیلر .

دارا اك چوق عربه‌لره اهمیت ویرمش کبی کورینور . یونلرك‌ده اهمیتی اولمدیغنی کورنجه آرتق ، ماکدونیالیلرك پك ماهر اولدقلری ، جبهه‌دن‌مصادمه خصوصنه قرار ویردی .

خط حربده نه صورتله قوللانیله‌جقلرینی بیلمینجه پك جسیم قطعاته مالك اولمه‌نك نه فائده‌سی وار ؟ عطالت ایچنده قالدقدن‌صکره قوتك تفوق عظیمی نه ایش کوره‌بیلور ؟ بوندن آکلاشیلور، که محاربه‌لرده حاکم اولان قوت ، دائما اصول تعبیه‌ده‌کی تفوقدر .

اربیل هزیمتی دارانك حکومتنه اك صوك واك شدتلی ضربه‌لر اوردی . بوندن صکره آرتق مشار الیهك قوتی کاملاً محو ایدلش وجهت غالبه الته دوشمش بولنیوردی .

یونان وماکدونیالیلر زمانندہ تاریخ حربجہ کوریلان ترقیاتك مقایسہسی

بوایکی عصرك (٤٩٠—٣٢١) تاریخ عسکریسی بربرندن منفصل ایکی قسمه آیریلور .

ماکدونیا قسمی واقعا ایجه امتداد ایتمدی ؛ لکن عالم عسکریده پك پارلاق ترقیلرحصوله کتیردی . یونانیلر بالخاصه کندی انضباط عسکریلری وتعبیه موضعلری نقطهٔ نظرندن اشتهار ایلمشلردی . فقط میدان محاربهلرنده مرکب نظاملر وضع واستعمالنه مقابل ، سفرلری دائما کوزل نتیجهلره ملاقی ایدن قوهٔ نظر وسرعت انتقال جهتلرنده ایجه نقصانلری وار ایدی . علی العموم حرکات حربیهلری قطعی بر نتیجه ایله نهایت بولمز ؛ پك اوزون سورر وپك مهلك بر صورتده جریان ایلری . (پلوپونز) سفری ٢٧ ؛ (اسپارته) و(تب) سفریده (٣٣) سنه امتداد ایتمشدر .

بوندن بشقه، آنلرك اردولری مدافعه اساسی اوزرینه قورلمش ایدی . فالانقس نظامی کرچه پك مقاومتلی برشکل ایدی . لکن محاربه میدانلرنده یاپیلهجق حرکتلر آنی پك آچیق وشدتلی تهلکهلره آتاردی .

یونان تعبیهسنك اك مهم ترقیاتی (ئهپامینوناس) واسطهسیله میدانه کلمشدر . مشار الیه اردوسنی بری مدافعه، دیکری

تعرض اولمق اوزره ایکیه آیردی . ایکنجیسنك کیروسنده مائل بر استقامتده طوران برنجی قسم احتیاط خدمتنی کوریردی .

(ئه پامینونداس) ك وارث عرفانی اولان فلیپ صنوف مختلفه‌نك استعمال متعاقبندن ، وهجوملرك استقلالندن بکه‌نیان هرشیدن استفاده ایتدی .

اسکندر ، کندی‌اوچ اولکی آسیا سفرلرنده عین طریقی تعقیب ایدر ؛ مشارالیهك اصول‌حربی فلیپ و (ئه‌پامینونداس) مسلکلرینك توسیع واکمالندن بشقه برشی دکلدر .

٣٣١ تاریخنه‌قدر اسکندرك قارشوسنده اك بیوك دشمنی ، بیوك برملته حکمدارلق ایدن دارا ایدی . حال‌بوکه دارانك وقتی وایرانك فتحنی متعاقب داراحربك شکلی وحالی بسبتون دکیشدی . بو آنه قدر اسکندر اردوسنی طوپلو بولندیرمش ایدی . بوندن صکره قسملره آیردی .

ماکدونیالیلر هندستانه طوغری ایلرولدیکی صرده بیوك وپك واسع مسافه‌لرده اقامت ایدر وایچلرنده اتفاقدن اثراولمیان رحشی قومه‌لردن بشقه کیمسه‌یه تصادف ایتمزدی . بونلر نادراً صحراده محاربه ایدرلردی . بالعکس دائما طاغلره التجا ایدرك اورالرده دشمنلری اوکنه بعض موانع ترتیبیله اوغراشیرلردی .

بو نوع سفرلر ده اسکندر متحرك قوللر استعمال ایدر ؛ اردوسنی خصوصی قوماندانلر نظارتنده قالمق اوزره مختلف قوللره آیرر . بربرندن بر چوق فرسخلر ایله آیری بولنان شو قوللر، حین حاجتده یکدیکرینه معاونت ایده بیله جك وجهله موازی حرکت ایدرلردی.

آسیا سفرلری سوق الجیش نقطهٔ نظرندن پك فائده لی معلوماتی جامعدر . آنلر بلکه دائما اصول تحتنده سوق ایدلمشلردر . اسکندر کندی دونمامی وساحل بونجه سوق ایلدیکی یورویشلری سایه سنده سواحل غربیه یی علی العموم الده ایتدی . اورادہ پك قوتلی سیاسی وعسکری بر اس الحرکات وجوده کتوردی . شو اس الحرکاتی کوزلجه تأسیس ایدوبده ضبط اولنان مواقعه استناد ولزومی قدر دیوبلر یکیدن وضع وایجاد ایلدکدن صکره یورویشنه دوام ایدر ؛ ویانلرینی دائما نظرامنیتده بولندیررردی. ایلك سفرده بو وظیفه یی (پارمه نیوم) ایفا ایلدی . ایکنجی سفرده مصرك ضبطی عین سببلردن طولایی شایان تقدیر کورلمش ایدی .

ماکدونیالیلر شو کوزل قاعده لری یالکز بر دفعه یعنی (ایسوس) محاربه سندن اول دارانك اردوسنی (صوشی) ده احاطه ایتمك ایستدیکی زمان اونوتمش ایدی . بو شایان حیرت اجراآتنده کندی خط اتصالنی محافظه ایتمك ایچون یالکز بر قاچ خسته براقمش ایدی . مشارالیهك خصملرینه نظراً تعبیه جه

شدتلی بر وقوفی اولمسه ایدی شبهه یوق ، که ساحل کچیدلری آره‌سنده بسبتون محو اولوب کیدردی .

بو دوردن اعتباراً دها عالی بر تعیه‌نك لزومی تبین ایدر . اسکندرك اصول حربی ایله یونان مسلکنی آیران باشلوجه نقطه تعقیده کی شدتدن عبارتدر. معلومدر، که (اسپارطه) ده مغلوب اولان بر دشمن اوزرینه بسبتون یوکلنمکه مساعده ایدلمزدی . مظفریتلر دائما عقیم و نتیجه‌سز قالوردی. حالبوکه (ایسوس) ده دشمن قراکلق باصنجه‌یه قدر تعقیب ایدیلور ، ۲۵ فرسخلق بر مسافه‌ده دشمنك آرقه‌سی براقلمیوردی . الك مشهور تعقیبلردن بری (اربیل) میدان محاربه‌سندن صکره اسکندرك پایمش اولدینی تعقیبدر . بوائناده مشارالیه سواریسنی استادسز براقامق ایچون (۵۰۰) قدر پیاده نفرینی بارکیرلره بیندیرر . ودها برچوق دفعه‌لر شو واسطه یه مراجعت ایدر . هندلیلر علیهنده کی محاربه‌لرنده سواریلری اکثریا بارکیرلره بیندیرلمش پیاده‌لره استناد ایدردی . بو پیاده‌لر حین حاجتده یره اینر، محاربه ایدرلردی . شو اصول یالکز ابتدادی جزئی وسریع حرکتلرده تطبیق ایدیلوردی ، که مذکور حرکتلرده آغرلق برابر کوتورلمز ویالکز درت کونلك بیه‌جك آلنوردی. دشمن یقینده ماکدونیالیلر اصولاً بر پیشدار و بر دمدار ایله

یورووردی . و بوندن بشقه خصمی لایقیله و کمال دقتله کشف ایتمکدن صکره آنك اوزرینه تقرب ایتمزدی .

خلاصه بو قهرمان کندینه مخصوص بر دور تاریخی کشاد ایده‌جك بیوکلکلر کوسترمشدر . دنیایه بیلور که اسکندر ، مسلك حربی فن واصول نقطهٔ نظرندن الك ایلرو کتورنلردن بریدر . بو واسطه ایله مشارالیه اوزمانلرده معلوم اولان دنیانك نصفنه معادل بر قسمنی وشایان حیرت بر سرعتله فتح واستملاك ایلدی .

بو دورك باشلوجه وقایعی

(مدیا) (وایران) سفری : تبایلر ولاسه‌ده مونیلر سفری : یونانلیلرله ایرانیلر بینده وآتیده‌کی مشهور محاربه‌لره سبب اولان بیوك سفر

(مشهور میدان محاربه‌لری)

ماراطون	میلاددن	٥٤٨	سنه اول
پلاته	»	٤٧٩	»
لو یقتره	»	٣٧١	»
مانتینه	»	٣٦٢	»
اربیل	»	٣٣١	»

(بو دورك مشهور آدملری)

۱ — ایران ایمپراطورلغنی تأسیس ایدن (بیوك خسرو) ؛ مشار الیه صنعت حربك اوچ بیوك قاعده‌سنی میدانه قومشدر :

اولاً : دائمی اردولرك لزومی .

ثانیاً : دشمنه بغتةً ویاخود ضعیف اولدیغی اثناده هجوم ایتمك .

ثالثاً : تزیید نتایجی ایچون تعقیب واسطه‌سیله مظفریتدن استفاده ایتمك .

۲ — ئه‌پامینونداس : میلاددن (۴۹۰) سنه اول (مانتینه) ده اورلمشدر .

۳ — (کیسه‌نوفون) : مشهور جنرال ، مورخ ، فیلسوف وادیب عسکری . الك کوزل اثری خسرونامه‌سیدر . میلاددن (۳۶۰) سنه اول وفات ایتمشدر .

۴ — بیوك اسکندر : تبلیلری بسبتون محو و پریشان ایدر ، آسیایه کچر ؛ واوراده ایران قرالی اولان دارایی پك عجیب مغلوبیتلره اوغرادیر ؛ (فنیکه‌یی) (صیدایی) (شامی) (قدسی) ضبط ایدر و بتون مصری زیر اطاعتنه کچیرر ؛ اسکندریه قصبه‌سنی بنا ایتدیرر . (اربیل) میدان محاربه‌سنی قازانیر ؛ درایی اوراده فنا حالده بوزارق آسیا ایمپراطورلغنی

كندى اوزرينه آلور . بحر حزره قدر ايلرولر ؛ قفقاسيه‌يه داخل اولور . بتون ايران ممالكى النه كچر . و فتوحات عموميه‌سنى تا هندره قدر كوتورور . مشاراليه ميلاددن ٣٢٤ سنه اول (٣٢) ياشنده وافراط ايله طعام ايتمه‌نك تأثيريله وفات ايتمشدر .

ایکنجی دور

فصل اول

ایمپراطورلق زمانندن قدر روما اردولری

ایلك روما اردولری (میلاددن ۷۵۳ سنه مقدم)

(رومولوس) یکی حکومتی، هر بریسی ۱۰۰۰ پیاده و ۱۰۰ سواریدن مرکب اوچ فرقهیه تقسیم ایتدی . بو ۱۰۰۰ پیاده و ۱۰۰ سواریدن هر بری اونر قسمه آیرلمش ایدی ؛ اشبو فرقهلر اسلحه وتجهیزاتنی کندیلکلرندن تدارك ایدرلردی . بوندن بشقه آیلقلری ده یوق ایدی . سفره داخل اولهجقلری زمان یانلرنده اون بش کونلك بیهجك بولندیررلردی .

مظفر اولنجه رومالیلر الده ایتدکلری غنیمتلری بینلرنده تقسیم ایدرلردی . مغلوبیت حالنده استحکامنزله حمایه ایدلمش اولان رومایه کیررلر ایدی .

لژیونك اساس وتشکیلاتی

(ایکنجی پونیك سفرینه قدر)

لژیون تشکیلاتی ، روماك تأسسی و رومالولرك ایتالیاده

سلاح قوتیله اوطوره بیلمك ایچون کوردکلری لزوم اوزرینه حصوله کلمشدر .

(طارکن) « میلاددن ۵۰۰ سنه مقدم » یونان فن حربی رومالولره نقل ایتدی . روما تعبیه‌سی کتدکجه ترقی بوله‌رق غوللر وجوار حکومتلرله آچیلان سفرلرده بسبتون بشقه برشکل و بشقه برطور پیدا ایلدی . بو تعبیه‌ده حاله وقوته کوره مناسب موضع انتخابی ، محاربه نظاملری و پك اعلا مزج وترکیب ایدلش یورو یشلر واحتیاطلرك ایجابی حالنده قوللانملری کبی شایان دقت شیلر کورلمکده‌در .

ایکی عصرلق برمسافه داخلنده رومالولر کمال موفقیتله آفریقا ، اسپانیا ، یونان ، غول ، آسیا ، جرمانیا وحتی بیوك بریتانیا ایچرولرینه قدر کیروب حرب ایتمشلردر .

میلادك (۲۱۹ — ۲۰۳) سنه مقدمنه قدر (سیپیون) ایله (آنیبال) آردسنده جریان ایدن ایکنجی (پونیك) سفری رومالولر نزدنده فن حربك اك پارلاق بر زمانی ارلمشدر .

قونسول اردولرینك اصول ترکیبی — اردو جزؤ تامی (لژیون) ایدی . بر روما اردوسی علی الاکثر ایکیسی رومالی دیکر ایکیسی اجنبی اولمق اوزره ، درت لژیونی حاوی بولنیوردی . لکن حربك ایجاب حالیله رومالولرك قوهٔ عسکریه‌لری . جمهوریت زمانلرنده ۲۳ وایمپراطورلق زمانلرنده ۳۳ لژیونه قدر چیقمشدر .

اخذ عسکر اصولی — خدمت عسکریه ، ٤٠٠ دراخم (تخمیناً ۱۰,۰۰۰ فرانق) ثروته مالك اولان بتون رومالولر یاپنده (۱۷ — ٥٠) یاشنه قدر مجبوری ایدی .

لژیونك اصول ترتیب وتشکیلی — (٤,٥٠٠) نفر قوتنده پیاده وسواریدن حاوی بولنان برلژیون شو وجهله ترکب ایدردی :

	سواریلر (شوالیه‌لر)	۳۰۰
خط پیاده‌سی	تریه‌رلر	٦۰۰
	پرنسلر	۱۲۰۰
	حاستلر	۱۲۰۰
حفیف پیاده	ولیدلر	۱۲۰۰

الك اصیل والك زنکین اولانلر سواریه آیریلوردی . الك اختیار ، الك جنکاور وسوار یلردن صکره الك زنکین اولانلردن (تریه‌ر) صنفلریني تشکیل ایدرلردی . بعده ثروت ، سن وقیمت عسکریه‌لری درجه‌سنه کوره پرنسلر وحاستلر آیریلوردی . الك کنج والك آز زنکین اولنلر حفیف پیاده صنفنه تعیین اولنورلردی .

اعلان حرب ایدیلنجه درحال اردولر طوپلانوردی . هر لژیونك آلتی قوماندانی ، براخذعسکر مجلسی تشکیل ایدرلردی .

هر بری ، تشکیل ایدیلهجك لژیون افرادینه مساوی عددده آدملردن مرکب قطعه‌لر تشکیل اولنور وهر قطعه‌نك آدملری

ممکن اولدیغی قدر قوت، یاش ، بوی وثروتجه بر برینه مساوی بولنورلردی . عسکر جمع ایدلدکدن صکره عموم نفراته یمین ایتدیریلوردی . سفرك ختامنده اردولر طاغیدیلوردی . چونکه حکومت قوهٔ دائمه بولندیرمیوردی .

اسلحه — (سپیون طرفندن ترتیب ایدیلهرك مشار الیهدن درت عصر صکره یه قدر دوام ایتمشدر .)

اولا، سواریلر
- اسلحهٔ تدافعیه ـ مدور قالقان، زره، قاسکت
- اسلحهٔ تعرضیه — اوزون برقلیچ، هرایکی اوجی دمیر قاپلی بریونان مزراغی

ثانیاً، خط پیاده لری
- اسلحهٔ تدافعیه — نصف اسطوانه شکلنده برسپر، تونجدن بر قاسکت ، بر کوکسلك ، دمیرله مجهز فوطینلر ،
- اسلحهٔ تعرضیه — قیصه (۰,۵۰ متره) وکنیش براسپانیول قلیجی، تربیه‌رلرایچون (۱۰ قدم) یاخود (۲,۹۵ متره) طولنده بر قارغی ،

ثالثاً، حقیف پیاده لر
- اسلحهٔ تدافعیه — مدور بر قالقان، قورت دریسندن بر باشلق
- اسلحهٔ تعرضیه — بر قلیچ و یدك حربی

لژیونك اقسامی

هر نوع پیاده‌قطعه‌سی، (۱۰) (مانیپول) ه و سواری آیروجه اون قسمه آیریلوردی . هر مانیپول، اون صره‌اوزره ترتیب ایدیلور وصره‌لرله دیزیلر آره سنده‌کی فاصله و مسافه اوچ قدمه‌دن عبارت بولنوردی . سواری قسملری درت وحتی بعضاً اوچ صره اوزره تشکیل ایدیلوردی و بونك ده دیزیلریله صره‌لری بیننده‌کی آره‌لق ومسافه بش قدمه ایدی .

لژیون ضابطلری — روما اردولری هرسنه تموزك برنجی کونی سناتو واسطه‌سیله انتخاب‌ایدلمش قونسوللر طرفندن‌قوماندا ایدیلوردی . هر قونسول یا باشلو باشنه بر اردویه قوماندا ایدر ویاخود ایکی قونسول عینی اردویی آلتیشر آی اداره‌ایدرایدی. لکن شو حال، طبیعی بك بیوك بر محذور ایدی. بعضاً سناتو عموم اردویه برباش قوماندان تعیین ایدردی .

لژیون ، یاریسی قونسوللر یاریسی اهالی طرفندن تعیین ایدلمش آلتی خصوصی آمر واسطه‌سیله اداره اولنور ایدی . بونلردن هر بریسی لژیونه آنجق ایکی آی‌قدر قوماندا ایدردی.

هر مانیپولك ایکی آمری و ایکی صره ضابطی وار ایدی . هر لژیونك کندینه مخصوص بر سنجاغی وهر مانیپولك ده بر علامت فارقه سی بولنوردی . هر مانیپول‌ده ایکی قوماندانلر

بریسی دیکرینه تفوق ایدر ومانیوللرك برنجی قوماندانلری بینلرنده بر سلسلهٔ مراتبه رعایت اولنور ایدی .

تربیه‌رلرك برنجی قوماندانی حین حاجتده لژیونه نظارت ایدردی .

متفق لژیونلرك اصول اخذ وتشکیلی — بو لژیونلر ایتالیا ایله متفق کچینان قصبه‌لر داخلنده آلنور و عسکر طبقی روماده اولدیغی کبی طوپلانیردی . اسلحه و تشکیلات عسکریه کذلك اونه‌کیلرینه مشابه ایدی . یالکز متفق لژیونلرك سواریسی روما لژیونلری سواریسنك ایکی مثلی بر قوتده ایدی .

فوق‌العاده ویا منتخب عسکرلر — بونلر متفق‌لژیونلرینك $\frac{1}{5}$ پیاده و $\frac{1}{3}$ سوار یسندن تشکل ایدرلر و طوغریدن طوغری یه قونسوللرك اداره‌سنده بولنور بعض خصوصی قطعه‌لردر .

مختلف صنفلر بینلرنده کی نسبت

سواری عموم قوتك $\frac{1}{10}$

خط پیاده‌سی « $\frac{2}{3}$

خفیف پیاده « $\frac{1}{4}$

ایتالیا، بارکیر تدارکی جهتیله پك فقیر اولدیغندن سواری صنفی طبیعی ضعیف قالمش ایدی . لکن قطعیاً ایجاب ایتدیکی زمان

(نومیدی) و (اسپانیا) ایچریلرندن بر مقدار سواری دها کتیریلور ایدی .

معاون عسکرلر — بونلر ایتالیانك خارجنده طوپلانمش اولان خصوصی برعسکر تشکیل ایدرلردی :

سواری — نومیدی ، اسپانیا وسجایادن ؛

خفیف پیاده — بالهآر اطهلرندن ؛

تدارك ایدیلیردی .

بر قونسول اردوسنك محاربه نظامی

هر لژیونك پیادهسی اوچ خط اوزره مرتبدر .

برنجی خط حاستلر ، ایکنجی خط پرنسلر ، اوچنجی خط تریهرلر صفندن تشکل ایدر .

هر خط کندیسنی تقدم ایدن خطدن (۱۰ : ۵۰) خطوه قدر اوزاقده بولنور . بتون سواری برجنرال طرفندن قومادا ایدیلیر و باشلوجه اوچ قسمه آیریلوردی .

پوروپتی نظامی — اولاً دشمندن اوزاق ایکن : جبهه علی العاده برمانیپولدن عبارت و برقولده حرکت ایدیلیردی . مختلف لژیونلر بر وجه آتی صره ایله یوریورلر ایدی :

منتخب عسکرلر ، کندی ومنتخب عسکرلرك آغرلقلریله

برابر متفقلرك برنجی لژیونی ، هر بری کندی آغرلقلریله تعقیب ایدلمش ایکی روما لژیونی ، متفقلرك ایکنجی لژیونی و آغرلقلری .

ثانیاً دشمن یقیننده ایکن یورویش قولی محاربه‌ده آلنه‌جق ترتیباته کوره تشکیل ایدیلوردی .

اردوکاه — بر بیوك ضابط و برقاچ یوزباشی موقع انتخاب ایتمك وانتخاب اولنان یری عسکره کوره آیرمق ایچون دائما اردویه تقدم ایدرلر ایدی . اردوکاه، علی العاده ایکی بیوك یول ایله درت منطقه‌یه آیرلمش بر مستطیل شکلنی حاوی ایدی . طریق اصلینك ایکی نهایتنده ایکی قپو وار، که بونلردن شمالده کیسی عسکرك چیقمسنه وجنوبده‌کی ارزاق وذخیره‌نك ادخالنه مخصوصدر . ایکنجی یولك شرق نهایتنده‌کی قپوسنه محکمهٔ صلحیه قپوسی دینور . غرب قپوسی‌ده اعدام ایله محکوم اولنلرك چیقملرینه مخصوص بر مخرج ایدی .

هر لژیون ، درت صره اوزره چادرلرده اقامت ایدردی . بو چادرلر دریدن یاپیلور واون نفر استیعاب ایدردی .

استحکاملر، اردوکاهلری دشمن اوقلرندن مصون بولندیره‌جق وجهله یعنی ۲۰۰ خطوه قدر اوزاقده یاپیلورایدی . اردوکاهلر دائما شرامپوللر واون ایکی قدمه کنیشلك ودرینلکده هندکلرله محاط ایدی . قره‌غول خدمتلری پك جدی برصورتده دوام ایدردی . حتی کندی موقعنی ترك ایدن نوبتجیلر اعدام ایله محکوم اولورلر ایدی .

محـار به‌نك اصول جریانی — ولیدلر ایله دیکر خفیف پیاده‌لر، اولاً محار به‌یی آچار ودشمنك حرکاتی کشف وتجسس ایدرلر ایدی . مصادمه هنکامنده انلر مانیوللر آره‌سنه یاخود جناحلر اوزرینه و یاخود خطك کریلرینـه طوغری چکیلیر واورادن دشمن اوزرینه اوق وطاش آتارلر ایدی .

حاسترلر، خط محار به‌سنه‌باشلارلر و (۱۲ : ۱۵) خطوه دشمنه یناشلدیغی وقت اولاً برقاچ ال اوق آتار و بعده قلیچ قلیجه کلیر محار به ایدرلردی .

دشمن خطنی قیره‌مدقلری زمان آرتق حاسـترلرك یرینه پرنسلرصنفی کچر ایدی . (تربیه‌رلر) دیزچوکمش وحربه‌لری یره دیکلمش اولدیغی حالده احتیاط تشکیل ایدرلر ایدی . بو احتیاط حربه‌لرینك سیوری اوجلری خط حربك کریسنده غایت مکمل بر شرامپـول صره‌سی حصوله کتیررردی . اکر طالع حرب پرنسلر ایچون دخی عکسی‌ظهورایدرسه ، او زمان آنلرده یواش یواش تربیه‌رلره قدر چکیلیرلر ایدی . آرتق پك یحراتلی اولان برمصـادمه‌یه نتیجه ویرمك بو اوچنجی خطك وظیفه‌سی ایدی . بونك اوزرینـه تربیـه‌رلر بردنبره آیاغه قالقارلر ودیکر ایکی خطی‌ده برلکده آله‌رق یالکز برخط ایله دشمن اوزرینه آتیلیرلر ایدی .

لژیونك‌صوك امیدی اشته هپ بوحرکتدن‌عبارت ایدی . بومحار به ترتیبی پك شایان‌دقتدر . چونکه‌هیئت عمومیه‌سی

اعتباريله هم پك محكم، هم ده پك سيار ومتحرك برحالده ايدى . اك كنج عسكرلر كندى بيوكلرينك كوزى اوكنده محاربه ايدرلر واك تجربه كورمش اولانلرى دخى احتياط عموميده قالیرلر ايدى . خاصلى محاربه‌نك شو اوچ خطى هم برآنده برلشمكه هم ده حين حاجتده يكديكرى محلنه قائم اولمغه پك چوق قابليت كوستردى .

رومالولرك محاربه نظاملرنده تعديلات

يوقاروده كوردیكمز ترتيبات برچوق شكللره كيره بيلوردى . فاصله‌لى نظام يرينه ، بعضاً سوار يلره مقاومت ايتمك ايچون بسبتون طولى برخط تشكيل ايدرلردى . و ياخود مسلح عربه‌لر وفيللرك مرووريتى تسهيل ايچون پرنس مايپوللر يتى حاسترلرك كيروسنده وضع ايدرك قوللر تشكيل اولنه بيلوردى . بو صوك ترتيبات ميلاددن (٢٠٢) سنه مقدم (زاما) ده و(٢١٦) سنه مقدم (قان) ده تطبيق ايدلمش ايدى .

ماريوسك اجرا ايتديكى اصلاحات — (ميلاددن ١٠٥ — ٧٩ سنه مقدمنه قدر) :

ماريوسدن اول روما ا دوسى اهالينك اك زنكين واك اعتباريلرندن تشكيل ايديليردى . بوندن بشقه ، مهم برملكيه مأموريتى آله بيلمك ايچون اون سفرك هيسنده دخى لژيونلر

باشنده بولنمق لازمکلیردی . حرب، اهالینك خواص عوام فاملیالرندن بر چوغنی محو ایلمش اولدیغندن (ماریوس) بو ایکی شرطی قالدردی . دها طوغریسی مشار الیه عوام طاقمنك رئیسی اولمش ایدی . یاپدیغی اصلاحاتك اك بیوکی ده ایشته بودر .

نصل اولورسه اولسون بو تعدیلات اردونك قوهٔ معنویه سنی ونفوذینی آزالتدی . چونکه اعتبارلی ونفوذلی آدملر مقدما هیچ خدمت عسکریه ده بولنمدقلری حالده جهت ملکیه ده اك بیوك مأموریتلره کچه بیلورلردی .

قوهورتك مانیپول یرینه قائم اولمسی — قوهورت بر حاستر ، بر پرنس و بر تریبر مانیپولنك برلشمسندن حصوله کلمش (۳۰۰) نفر قوتنده و (۱۰) صره اوزره ترتیب اولنمشدر .

حاسترلر ایلك درت صره یی ، پرنسلر بوندن صکره کی درت صره یی، تریبرلرده نهایتکی ایکی صره یی تشکیل ایدرلردی .

برمدت صکره نفرلر آرتق ثروته فلانه باقلمیه رق یالکز کندی بویلرینه کوره ترتیب ایدلمکه باشلانلدی . تعبیه جزؤ تامی اولان قوهورت، تأثیر قوتجه مانیپوله فائق وسرعت حرکت جهتیله ده مساوی اولدیغندن آکا ترجیح ایدیلیردی .

لژیونك ایکی خط اوزره تأسیسی — هر خطده کوچك آره لقلرله موضوع بش قوهورت بولنوردی . اوچنجی

حطك رفع وابطالى بيوك بر خطادر . چونكه بو واسطه ايله لژيونك بر برينى متعاقب كوستريله بيلان قوت وشدتى محو اولديغى كبى بونجه وقتلر مظفرينى روما قونسوللرى عربه لرينه ربط ايدن اوكبوزل احتياط خدمتى ارادن قالديرلمش بولنيوودى .

سزار دورينه عائد تشكيلات (ميلاد ١٠١ -- ٤٤)

مشار اليه مار يوسك قويدغى تشكيلاتى محافظه وفقط اوچنجى خطى يكدن وضع وتشكيل ايدر . هر لژيونك برنجى خطنه درت وديكر خطلرينه اوچ قوهورت ويرليوردى . سزار بتون بيوك قوماندانلر كبى كندى محاربه نظامنى تعيه ايجابانه وزمينك شكل وطبيعتنه كوره تعديل ايتمك اصولنى بيليردى . غول سوارىلرينك دهشتلى هجوملرينه مقاومت ايچون اكثريا طولى خط تشكيل ايدردى . (فارسال) ده دشمن سوار يسنك كندى صاغ يانه يابه جغى بر مانوره يه مقابله ايتمك فكريله آلتى قوهورتى بو وجهله استعمال ايلدى . خطك ديكر نقطه لرى اوزرنده ، كندى (٢٢٠٠٠) كشيلك قوتنك ايكى مثلى برقوتده اولان ، (پومپه) اردوسى طرفندن يان و آرقه سى آلنماق ايچون فاصله لرى چوغالتدى .

لژیون وفالانقسك مقایسه‌سی

لژیون فالانقسه نظراً تعبیه مانوره‌لرینه دها اوبریشلی بولور . اوچ خط محاربه میدانلرنده بك قولایلقله بربرینك یرینه کچر ویکدیکرینه استناد ایده‌بیلیرلر . لژیون بك متحرك اولمقله برابر عسکرك او زمانکی اسلحه‌سی جهتیله‌ده هجوم ایچون بك فائده‌لیدر . بناءً علیه ایکی طرف بربرینه قارشدقلری زمان بو تشکیلات تعرض نقطهٔ نظرندن شایان دقتدر .

تعبیه جزؤ تاملری (مابیول و یا قوهورت) بیننده‌کی آره‌لقلر باخصوص رسواری هجومی اوکنده واقعا بیوك برتهلکه ایدی . لکن درحال طولو واره‌لقسز برخط تشکیل اولنه بیلمك جهتی بوحذوری برطرف ایدردی .

(فالانقس) کندی اسلحه‌سنك شکل وطبیعتی و بك ضیق وکثیف اولان تشکیلاتی جهتیله مدافعه حرکاتنه دها الو بریشلی بولنوردی . یونان برحکومت مجتمعه‌دن عبارت اولدیغیچون پولیقه‌جه برمسلك تدافعی تعقیبنه مجبور ایدی . بناءً علیه تشکیلات عسکریه‌سنك‌ده شو احتیاجه کوره اولسی لازمکلوردی . بونکله برابر، فالانقس اصولیله تعرض واستیلا حرکتلری‌ده پایله بیله‌جکنی اسکندر و آنیبال سفرلری بك اعلا اثبات ایدییوردی .

لژيونلر بالعكس ايتاليادە صرف كندى قليجلرى قوتيله يرلشمش واورادن ينه يالكز او قوتك حمايەسيله چيقمامق فكرنده بولنمش اولان روماولرك طبيعت و پولتيقەسنه دها موافق دوشردى .

روما بتون افعال وعظمتنى هپ قوۀ عسكريەسى سايەسنده قزانمشايدى . عموم روماولر ملت مسلحه تشكيل ايتدكلرى ايچون ، لژيون عادتا سيار برحكومت شكلنى حائز بولنوردى . بو تشكيلاتدن بشقه روماولرك او درجه يوكسلمەلرينه خدمت ايدن سائر بعض اسباب سياسيه وعسكريەده واردر :

١ — روماولر دها ايوسنى بولدقلرى زمان كندى اسكى عادتلرينى ترك ايدرلر ايدى .

٢ — فلاكت زمانلرنده ، قور وعاليجناب ، سعادت حالمرنده بالعكس حليم ومتواضع كورينورلردى .

٣ — دشمن روما ديوارلرينه قدر يناشدينى زمان بيله ينه خصوصات دينيەلرينه رعايت كاملەده بولنورلردى .

٤ — كبر وغرورى خرص وطمعه فدا ايدرك بوواسطه ايله يونان حكومتلرينك پايەمدينى بر بيوكلك اظهار ايلديلر يعنى اسيرلرى وحتى كندى دملرى آرەسنده هنر ومعرفت صاحبى اولانلرى همشهريلك صفتى داخلنه قبول ايدرلردى .

٥ — هرضبط ايتدكلرى يرلرده كندى مدنيت ولسانلرينى تعميمه چاليشور وآنلرى دائما كندى اداره ومحافظەلرى آلتنده

جولندرمق ایچون غایت کوزل و بیوك یولار ایله تزیین ایتمکه اوغراشیرلردی .

فصل ثانی

آنیبال دورنده قارتاجلیلرك اردوسی

اخذ عسکر اصولی — قارتاج حکومتی پك آز قطعات ملیه یه مالك ایدی . اردولرینك درتده اوچی متفق یاخود اجنبی و یا دشمن ملتلردن کلمه اجرتلی نفرلردن ترکب ایدردی. آفریقا ، اسپانیا ، غول ، یونانستان وحتی ایتالیا ایجرولرندن طوپلانمش اولان بو رابطه‌سز اجرتلی نفرلر ، بر چوق دفعه‌لر قارتاج حکومتنی داخلی اختلاللره دوچار ایلدیلر. آنلرك حصوله کتیردکلری اردو پك کورلتیجی بر اردو ایکن آنیبال محضا کندی بیوکلکی سایه‌سنده هر درلو ملل و اقوامدن طوپلانمش اولان او غیر متجانس بیغنه کمال موفقیتله قوماندا ایده بیلمش ایدی .

امور تجاریه ، قارتاجلیلرینك پك چوغنی مسلك عسکریدن محروم براقدیغی ایچون یالکز بیوك فامیلیالره عائد کنجلر صنعت حربی وعلی الخصوص آنك قوماندانلق جهتنی اوکره‌نیرلردی . بر وجهله ، که اردو قارتاج حکومتنك شان و کالندن هیچ بر

فائده سی اولمیان و قوماندانلریله بینلرنده یك جزئی بر امنیت بولنان هر مملکتدن کله اك فنا آسلردن ترکب ایدردی .

تشکیلات و تجهیزات عسکریه — یونانلیلرده اولدیغی کبی بوراده دخی اردو جزؤ تامی فالانقس ایدی . لکن تعرضی سفرلرندن طولایی آنیبال خفیف پیاده قطعاتیله سوار یسنك مقدارینی چوغالتدی . بوندن بشقه ، اردو داخلنده برچوق فیل ومسلح عربه‌لر وار ایدی . عسکرك تجهیز وتسلیحی اصولی رومالولره نسبتاً یك فنا ایدی . چونکه آنیبال ایتالیایه واصل اولدیغی کبی رومالولرك اصولنی قبول ایتمك ایچون کندی اسلحه و تجهیزاتنی ترك ایلمش ایدی .

فالانقس ، علی العاده سواری جناحلرده اولمق اوزره ایکی ویا اوچ خط اوزره ترتیب اولنوردی . قارتاج سواریسی یك چویك اولدیغی کبی هجوم ایدیلدجك زمان وموقعلری دها کوزل تعیین ایده‌بیلدیکی ایچون یك چوق مظفریتلر قازانمش وبناءً علیه روما سواریسنه هر وجهله تفوق ایلمش ایدی .

ایکنجی پونیك سفرینه نهایت ویرن زاما میدان محاربه‌سی (۲۰۲ قبل المیلاد) بزه روما وقارتاجلیلرك طرز مصادمه‌لرینه دائر برفکر مخصوص ویره‌بیلور .

زاما میدان محاربه‌سی

محاربه‌نی اولا خفیف قطعات قبزشدیرر بعده آنیبال‌فیللرینی ایلری‌سوررردی. خفیف پیاده‌لر مانیپوللر آره‌سنده کی آچیقلقلری طولدیرر وسواری ایله فیللری طرد ایتمکله اوغراشیرلردی. بو محاربه ده رومالولره هجوم ایدن فیللردن بر چوغی آنیبالك صول جناح سواریسی اوزرینه آتیله‌رق رجعت ایلدکلرندن طبیعی اورادہ کی سواری ایچنده برقاریشیقلق حصوله کلدی. مقابل دشمن سواری قوماندانی (ماسینیسا) بوندن بالاستفاده همان هجومه قالقسار عینی زمانده رومالولرك صول جناح سواری قوماندانی (لولیوس) ده هجوم ایدر وکندی قارشوسنده کی آنیبال‌سواریسنی ایچه‌اوزاقلره سورر. خفیف پیاده‌لرله برخطده بولنان حاسترلر قارتاجلیلرك برنجی خطی اوستنه آتیلور وآنی ایکنجیسی اوزرینه دوشوررلر.

سیپیون حاسترلر، تربیه‌رلر و پرنسلردن مرکب اولمق‌اوزره بو دفعه یالکز برخط تشکیل ایدرك ایلك اولکی خطلرك انقاضی طوپلایوب مقاومتده بولنان آنیبالك اوچنجی خطی اوزرینه یوکلنور. بو صره‌ده صاغ وصول جناح سواری قوماندانلری‌یه میدان محاربه‌یه یتیشیرلر وجبهه‌دن سیپیون ایله مشغول بولنان قارتاج خط حربنه کریدن هجوم ایدرلر. آنیبال شوندن طولایی آرتق بسبتون هزیمته اوغرار.

بو محاربه اولا — فیللر کبی تربیه وتعلیمی کوچ و پك خرجین اولان حیوانلرك تعیه وسائطی صره‌سنده قوللانملرنده کی مخاطره یی ؛

ثانیاً — بلا فاصله ترتیب ایدلمکده اولان فالانقس نظامنك محذورینی ؛

ثالثاً — سواری طرقندن یاپلمش احاطه حرکتلرینك فائده‌لرینی کوسترر .

آنیبالك اسباب موفقیتی — قارتاجلی جنرالك موفقیاتی اردولرینك کوزلجه تشکیل اولنملرندن زیاده کندی سوق الجیش ترتیباتیله برابرنده بولندردیغی سوق الجیش اربابنك کمال واهلیتلرینه عطف ایتمك دها مناسبدر .

آنیبالك شایان حیرت بر صورتده روما قونسوللرینه کوسترديکی تفوقلری هپ ایکی مانوره‌دن نشئت ایتمشدر ؛ دینیله بیلور :

اولاً — کندی سواریسنك قسم اعظمنی ، خصمك یانلرینی قوشاتمقده قوللانیردی ؛

ثانیاً — زمین عارضه‌لرندن بالاستفاده مهم بر قطعهٔ عسکریه‌سنی دشمنك کریسنده بوصوده بولندیره‌رق ویریلان بر اشارت اوزرینه کندیسی جبهه‌دن دشمنی تضییق ایتدیکی حالده قطعهٔ مذکوره یی ده کریدن دشمن اوزرینه یوریتوردی .

فصل ثالث

ایمپراطورلق زمانده روما اردولری — دور انحطاط

(اوقتاو) صرف کندی اثر مهارتیله (آنطووان) و (له‌پیدی) مغلوب و مصر قطعه‌سنی ضبط ایلدکدن صکره غازیلك صفتیله رومایه کیردی و کندیسنه (اوکوست) نامنی ویرمکله (۳۰ ق) حکومت جمهوریه‌نك انقاضی اوزرینه بر ایمپراطورلق وضع وتأسیس ایلدی .

(روقانقور) : « ایمپراطورلغك ظهوری ، جمهوریتك صوك سنه‌لرده‌کی ابداعات مضره‌سنه چاره بوله‌جق یرده بالعکس رومانك بونجه شهرت وعظمتنه خدمت ایتمش اولان موضوعات قانونیه‌سنی کوکندن محو وخراب ایلدی » دیور .

اوکوستك تأسیس ایلدیکی مستملکات‌عسکریه اردو داخلنده انضباط عسکری وضعفدن زیاده نفرلرك حرص و طمعلرینی تحریك ایچون آچلمش بر باب سفاهت واسراف ایدی .

رومالولرك فقیر بر حکومت آلتنده زنکین اولمقدن ایسه زنکین برحکومت اداره‌سنده فقیر اولمق‌ایستدکلری دورلر آرتق کچمش ایدی . نفرلر ، اهالی حاصلی بتون همشهریلر ممکن اولان

قوت ووسائط ايله زنگين اولمغه چاليشيورلردى. التون وسفاهت هركسك يكانه آرزوسندن عبارت ايدى .

اردونك دائمى اولمسى — اوكوست ، حكومتك سفر دن صكره قطعات عسكريه‌يه اولرينه كيتمك ايچون مأذونيت ويرن قانونلرى خلافنده اوله‌رق بروجه آتى قوتلرى دائمى برصورتده ال آلتنده بولندردى :

١٦ لژيون (٨ متفق) كه قوة عموميه سى (٩٦,٠٠٠) پياده و (٧,٢٠٠) ى سوارى اولمق اوزره (١٠٣,٢٠٠) نفردن عبارت ايدى .

بو قطعات ايچنده مشارالیه كندى محافظه‌سنه مخصوص واك منتخب عسكرلردن مركب (٩) قوهورت آيردى. ديكرلرى ضبط اولنان اراضى داخلنده و حدودلر اوزرنده قوللره آيرلديلر .

تشكيلات — اوكوست وماريوس لژيونلرينك تشكيلنده (٦٠٠٠) پياده و روما لژيونلرى ايچون (٣٠٠) ، متفق لژيونلرى ايچون (٦٠٠) سوارى آيريلوردى . (٦٠٠) نفردن مركب اولان برقوهورت همان بيوك فرەدريقك طابورلرينه معادل كبى برشى ايدى . برقوهورت اوچ مانيوله وهر مانيوله آيروجه ايكى قسمه آيريلوردى . سوارى ده كذلك (١٠) ه انقسام ايدردى .

حرب ماكنه‌لرينك قبولى — (باليست) ويا (قتاپولت)

دنیلان حرب ماکنه‌لری هر دورده هجوم و مدافعهٔ مواقع خدمتنده قوللانلمشلردر . لکن آنجق (اوکوست) ك خلفی زماننده لژیونلره الحاق ایدلدیلر . بو خصوص قطعاتك دائمی اولمری و آنلرك بر نوع مستحکم اردوکاهلره کوره قوللره آیرلمرندن ایلری کلمشدر .

مذکور ماکنه‌لر ایکی نوع ایدی. برطاقلری بالیست دنیلان آلتلردر، که بونلرك محرکلری افقیدر و کندیلری یانلره و یاخود دیکر قطعات آره‌لربنه قونیلورلردی . برطاقلرینك‌ده محرکلری منحنی اولوب آنلره قتاپولت تعبیراولنور وقوهورتلرك کریلرنده وضع ایدیلورلر ایدی .

رومالولرك انقراضنه خدمت ایدن اسباب معنویه‌وعسکریه

بز رومالولرك لژیون تشکیلاتنك اوغرادیغی تحولاتی اویله خطوه خطوه تعقیب ایدوب کوسترمیه‌جکز بو قبیلدن برمطالعه ذاتاً فائده‌سزدر . بالعکس (مونتسکیو) و انکلتره لی مورخ مشهور ژیبونك بیانه کوره رومالولرك نظامات اساسیه واقتدار عسکریلرینك تخریبنه واسطه اولان اسباب عسکریه‌یی کوسترمکله اکتفا ایده‌جکز . بو سببلر ایشته شونلردر :

اولاً — ماریوسه امثالاً ، ایمپراطورلرك ، ملکیه مأموریتلرینه کچملك ایچون اولدن موجوداولان خدمت عسکریه اصولنك بسبتون منسی قالمسنه مساعده ایتمش اولمری ؛

ثانیاً — ماریوسك یاپدیغی کبی ، لژیونلره اویله یالکز هر درلو شرائطی جامع همشهریلر آلنمق لازم کلیرکن اسیرلر ، کوله‌لر ، وحشیلر وحتی دشمن اهالیسنك ده قبول وادخالی ، او زمانه قدر یالکز خفیف قطعات ایله خدمت عسکریه‌ده بولنمش اولان شو آیلقلی وحشیلر ، لژیونلرده هر درلو فساد واخلاقسزلغك ظهورینه سبب اولدیلر . قوللرك بتون امیدلرینی ، اسکی لژیونلرك بتون شهرت وشانلرینی محو ایلدیلر .

ثالثاً — (سه‌پتیم سه‌وه‌ر) (١٩٣—٢١١ بعدالمیلاد) ایله خلفلرینك بتمز توکنمز نفی جزالری ، مملکتك برخیلی معلوماتنی باربارلره انتقال ایتدیرمشدر ، که آنلر شو وجهله اوکرندکلرینی مؤخراً ایمپراطورلق علیهنه صرف ایلمشلردر .

رابعاً — (قسطنطین) زماننده (٣٠٦—٣٣٧ بعدالمیلاد) قوهٔ عسکریه‌نك بربرندن پك اوزاق وفاصله‌لی قسملره آیرلمسی . بونلردن حدود قطعاتی نامیله یاد اولنانلری واقعا خفیف بر مدافعه ایچون کفایت ایده‌جك برحالده ایدیلر . لکن آنلر بتون سنه ظرفنده آغیر ایشلر ودائمی بر حرب تهلکه‌سیله محاط و مشغول ایکن اوته‌کیلرینك بوکبی مشغولیتلردن ازاده قالملری بینلرنده بیوك براختلاف حصوله کتیرمشدر .

خامساً — (غراتیه‌ن) دورنده (٣٧٥—٣٨٣ بعدالمیلاد) اسلحهٔ رامیه ایله لژیونلره ملحق حرب ماکنه‌لرینك افراط وسوء استعمالی قطعاتك قابلیت حرکت خاصه‌لرینی آزالتمسی .

رومالولر نزدنده بوغاز بوغازه محاربه ایتمك اصولنك بو وجهله یکیدن ظهوری هرکسی بیوك برقورقویه دوچار ایلدی . حتی دینیله بیلیر،که اوزمان ایمپراطورلغك اوته‌سنده بروسنده بولنان بونجه مستحکم قله‌لر آنجق اهالینك ضعف حالنی اورتمك ایچون یاپلمش برر قلعه‌لردن بشقه برشی دکلدی .

سادساً — (روقانقور) دییورکه : « لژیونلرك بر برندن پك اوزاقده بولنملری آنلر ایچنده همشهریلك حسیاتیله قوانینه اطاعت خصوصاتنی بسبتون محو ایلمشدی . یالکز کندی جنراللرینی کورمکه و آنك سورلرینی ایشیدوب دیکلمکه آلشمش اولملرندن بتون مقصدلرینی هپ انلر اوزرنده تأسیس ایلرلر ایدی . اردولر عادتا باشلو باشنه برر حکومت اولمش ایدی .

روما ایمپراطورلغنك احوال سیاسیه وعسکریه‌سنك شومدید ومتعاقب تحولاتی اثناسنده ایشلرك جریان عمومیسنه کوره لژیون تشکیلاتنك ایلك وضعیتنه یعنی تکرار فالانقس نظامنه عودت ایلدیکی کوریلور . طوغریسنی سویلمك لازم کلیرسه فالانقس نظامی شو حاله دها زیاده خدمت ایده‌بیلیردی . بوکا بناءً (قاراقللا) (٢١١ — ٢١٧) ماکیدونیا ایچرولرنده اسکندرك فالانقسنه مشابه (١٦,٠٠٠) کشیلك برقالانقس جمع وتنسیق ایلدی . (الکساندر سه‌وه‌ر) زماننده‌ده (٢٢٢ -- ٢٣٥) عینی ترتیبات تکرار ایدلدی .

«وەژس» طرفندن تکلیف اولنان تنسیقات

(وەژەس) اژیونی (۱۰) قوهورتدن عبارت ایدی. بونلردن بری منتخب ودیکرلری عادی قوهورت نامیله یاد اولنوردی. عادی قوهورتلر (۲۵۰) خط پیادەسندن (۲۵۰) حفیف پیادەدن و(٦۰) سوار یدن ترکب ایدرلردی. منتخب قوهورتلر اوتەکیلرك ایکی مثلی برقوتی حاوی بولنوردی.

خط پیادەلری قالقان. قاسکت وزره ایله مسلح ایدیلر. اسلحهٔ تعرضیەلری قلیچ وایکی حربیدن عبارت ایدی. خفیف پیادەلر اوق، حربی وصپانلر ایله تجهیز ایدیلیردی.

تشکیلات — قوهورتلر آلتی قدم مسافه ایله بش صره اوزره ترتیب اولنورلر ایدی. ایلك اولکی صرەلر خط پیادەلرندن تشکل و بونلردن برنجی صره ایکنجیسنه تفوق ایلردی. بو ایکی خط اسکی شکللرەکی (تشکیلاتەکی) پرنسلر خطی برینه کچەبیلور.

اوچنجی ودردنجی صرەلر خفیف پیادەلردن عبارت ایدی. بونلر طبق ولیدلر کبی ایدی،که وظیفەلری اصل خط حرکتك کریسنده ظهور ایدەجك فرصتلره کوره دشمن جبهەسی اوزرینه و یاخود یانلرینه طوغری یایلمغه مخصوص بر ایکنجی متحرك خط تشکیل ایتمکدی. بشنجی صرەده اسکی تعبیه

تشکیلاتنده معلوم اولیان حرب ماکنه‌لری بولنوردی . بو ماکنه‌لری خفیف پیاده‌لر قوللانه‌رق برنجی خط اوستدن دشمن اوزرینه طاشلر انداخت ایدرلردی .

ماکنه‌لرك کریسنده یعنی آلنجی صرده اسکی تشکیلاتك تربیه‌لرینه مقابل منتخب قوهورتلرطوردی . که آنلرده احتیاط خدمتنی کورلردی .

محاربه‌نك اصول جریانی — محاربه حین حاجتده سوار یلرله استناد ایدلمش اولان خفیف پیاده‌لرله باشلارایدی . آنلرك مصادمه‌سی زمانده حرب ماکنه‌لری‌ده انداخته دوام ایدرلردی . ایلك اولکی ایکی صره دشمنك اك بیوك قوتنی بکلر و یاخود آنك اوزرینه اك قوتلی برضربه‌اجرا ایدرلردی . احتیاط اك صوك زمانلرده ایشه قاریشیردی . موفقیت و یا بزم رجعتمزی حمایه ایتمك وظیفه‌سی ینه خفیف پیاده‌لرله سوار یلره عائد ایدی .

مناقشه — وه‌ژدسك لژیونی سیپیون ایله ماریوس لژیونلرندن پك آناغیدر . بولژیونك اوتهکیلرندن پك چوق فرقلری واردر . از جمله خیلی خفیف پیاده ایله حربه ماکنه‌لرینی حاویدر . بو حرب ماکنه‌لری ایسه رومالولر تزدده پك چوق اعتراض ایدیلان کوکس کوکه مجادله‌یی موجب اولدیغی ایچون طبیعی ایی برشی دکلدی . وه‌ژدسك شوفکری پك چوق ترقی ایتمش اولان بر اصول حربی کریسی‌طوغری چویروب

محو ایتمکدن بشقه بر ایش کورمز . حقیقت، آنك تصور ایتدیکی لژیونده نه حرکت خاصه‌سی نه‌ده کندیسنك ادعاسی کبی تأثیرلی بر قوت مشاهده اولنور . بناءً علیه، هیچ شبهه یوقدرکه بو اصول حرب بارلرك سرعت حرکت وتأثیر شدتلری اوکنده لژیونك محو وخرابنی ایجاب ایدردی .

وه‌ژه‌سك امثال حربیه‌سی — وه‌ژه‌س یازدیغی اثرده بوکون بیله شایان استفاده اوله‌بیله‌جك برچوق مثاللر ذکر ایلمشدر . بز آنلردن یالکز برقاچدانه‌سنی ذکر ایده‌جکز:

۱ — عسکر قشله میدانلرنده نه قدر چوق ضبط ورپه وتعلیمه آلشدیریلورسه حربده آنلردن او قدر چوق استفاده اولنور .

۲ — اجرا آت زمانینه قدر دشمندن کیزلی طوتیلان پلانلردن کوزل پلان تصور اولنه‌ماز .

۳ — فرصتلردن استفاده ایتمك، حربده قیمتدن زیاده فائده‌لی برصنعتدر .

٤ — کندی قوتلریله دشمن قوتلرینی پك صحیح برطرزده تعیین ایدن قوماندانلر، پك نادراً مغلوب اولورلر .

٥ — قیمت عسکریه قوه معنویه‌یه غلبه‌ایدر . لکن فائده‌لی برموضع اکثریا قیمت عسکریه اوزرینه تفوق ایلر .

٦ — طبیعت کندیلکلرندن جسور اولمق اوزره پك آز آدملر یتشدیرر . لکن صنعت، بو یولده دهابیوك برنفوذه مالکدر .

۷ — فراریلر آرقه‌سنده عسکرینی طاغنیق برصورتده قوشدیران ، قازاندیغی مظفریتی غائب ایتمك ایچون واسطه آرایان قوماندانه بکزر .

۸ — اداره واعاشه خصوصنده مسامحه ودقتسزلق ایتمك، محاربه‌سز مغلوب اولمق دیمکدر .

وه‌ژه‌س کندی اثرنده باشلوجه یدی درلو محاربه نظامی کوسترر،که آنلرده شو یولده اجمال ایدیله‌بیلور :

موازی نظام ، مرکز ، صاغ و یا صول جناح و یاخود ایکی جناحده ایلروده اولمق اوزره مائل نظام .

مشار الیه بوندن بشقه ایکی جناحدن ایدیله‌جك بر هجومك پك تهلکه‌لی اولدیغی‌ده سویلنیور . کذلك شو ⊓ شکلده بر نظامدن‌ده بحث ایدییورکه بو بزم بیلدیکمز قدمه نظامندن بشقه برشی دکلدر .

اك صکره‌ده بتون نظاملر حقنده جاری اولمق اوزره شو آشاغیده‌کی قاعده‌یی وضع وتأسیس ایلر : « مهارتلی ودقتلی برجنرال قطعاتنك اك منتخبلرینی ، اك بیوك قوت کوسترمك ایستدیکی نقطه‌لرك بریسنده مثلا : یاجناحلرندن برنده و یاخود دشمن خطنی پك قولایلقله یارمغه مساعد اولان بر چیقندی تشکیل ایده‌جك برصورتده مرکزده بولندرملیدر . چونکه علی العاده مظفریتلری قازانان جزؤدانی بر مقدار جسور آدملردر . بناءً علیه برقوماندان عسکرینك اك ایولرینی فائده‌لی

برصورتده ترتیب ایتمك ولزومی حالنده قوللانمق اصوللرینی بیلملیدر . »

شو صوك عبارەده پك ساده وفقط شایان دقت برجمله داخلنده میدان محاربەلرده پك چوق فائدەلی اولان احتیاط ... بحث ایدلمش اولدیغنی کوز ییورز .

بیوك محاربەلر و مشهور آدملر

تونس	— ۲۵۵	قبل المیلاد	بواوچ محاربەدە قارتاجلیلر غلبه ایتمشدر
ترەبیا	— ۲۱۷	»	
قان	— ۲۱۶	»	
زاما	— ۲۰۳	»	بوراده رومالولر مظفر ایدی .
سینوسەفال	— ۱۹۰	»	
فارسال	— ٤۸	»	

اك مشهور آدملر ایچنده : اولا — ایکی سیپیون بولنور که بونلردن بریسی آنیبالی مغلوب ایدن سیپیون آفریکن ؛ ودیکری قارتاجی تخریب ایلیان (۱٤۷) قبل المیلاد سیپیون امیلین در .

ماریوس — مشهور جنراللردن و رومانك بانئ ثانیسی عنوانی آلمش بر آدمدر .

سزار — انسانیتك عصرلرده بر یتشدردیکی و رومانك بتون شان و شرفی کندی اوزرنده طوپلانان بیوك آدملردن

بریدر . مشارالیه صرعه‌لی وپك نازك بر آدم ایدی . (٤١)
یاشنده ایکن (٥٨ قبل المیلاد) کندی ایلك سفری ایچون
یعنی غوللر اوزرینه حرکت ایلدیکی زمان وقتندن اول روما
سفاهتلریله صرارمش صولمش اولان بویورغون چهره‌یی کورنلر
آنك یالکز برقوری نفسدن عبارت اولدیغنه حکم ایدرلردی .
فقط اشته بو قوری نفس بر داهی ایدی‌که آز وقت ایچنده
بتون دنیایه استیلا و انتشار ایلدی .

آنیبال — رومانك طالع جهانکیرانه‌سی پك قوتلی تهلکه‌
لرده بولندرمش اولان جنکاورلرك اك بیوکیدر . (جنرال
لامارق) مشارالیهی قرون اولیده یتیشان قوماندانلرك برنجیسی
واك بیوکی عد ایلیور .

ایکنجی پونیك سفری

یونانلیلر ، رومالیلر وجرمانلرك منشئی اولان هندو —
جرمانیك خاندانی قرون اولاده قهرمانلق زمانك فکر عسکر-
یسنی نصل کندی اوزرنده تشخص ایتدیریورسه یهودیلر عربلر
وفنیکه‌لیلرك مبدئنی تشکیل ایلیان (سه‌مینیك) شعبه‌سی‌ده
صنایع ، تجارت وکمیجیلك اوزرینه وقف حیات ایچون عالم
وجوده کلمش کبی کورینوردی .

شو ایکی بیوك سلسله‌نك احفادی هر زمان بر بریله محارب

اوله‌رق دانمشلردر ؛ رومانك قارتاج عليهنه آچديغى بونجه سفرلر هرايكى حكومت آره‌سنده موجود اولان رقابتك درجه‌سنى كوسترر . او وقتلرجه معلوم اولان بتون دنيايه استيلا ايتمك سودالرينه دوشن ايكى بيوك ملتك شو فكرلرى ، بر برينه تماس ايتدكجه شبهه يوق كه آره يرده پك دهشتلى يانغينلر حصوله كليردى !

آنيبال ، سيپيون ، فابيوس ، آسدروبال وسائر بونلر كبى برقاچ جنرالك مدار عزت وشانى اولان بونجه محاربه‌لرى تدقيق ايلمزدن اول قارتاج اوزرينه اوفاجق برملاحظه دها بيان ايده‌لم :

قارتاج حكومتنك يكانه منبع ثروت و بقاسى تجارت ايدى . هر شى يالكز بوجهتك تأمين مقصديله تشكيل ايدلمش ايدى . اصحاب تجارت آفريقا ساحلنده ايستدكلرى كبى اخذ واشترا كه مساعد برچوق يرلر وجمعيتلر بولورلردى . چونكه پولتيقه نقطهٔ نظرندن بيله حكومت ، محتاجينى كنديسنه ايصندرمق ايچون كندى سلاحنه تابع مملكتلرك اوته‌سنده بروسنده چفتجيلر اسكان ايتديرر و آنلره ايجابى قدر پاره و يرر ايدى . قارتاجليلرك بتون فكرلرى ، بتون آرزولرى ممكن اولان سرعت ايله زنكين اولمق ايدى . بو فكرلرى‌ده آنجق كندى اداره‌لرينه كچمش يرلرى اغر و بركولر آلتنده ازه‌رك حصوله كله بيلمش ايدى .

قارتاجك زنكينلكی، على الخصوص يكيدن ضبط واحاطه كيرمش اولان ملتلری صويه‌رق حصوله كلديكندن بو برينجيلر بالطبع فرصت اله كچدكجه حكومتك شو تحمل اولنماز حرص وطمعنه قارشو آتلمغه مجبور ايديلر. بو فكرلری، بو تصورلری آره دن قالديرمق ايچون حكومت ظالبه ضبط ايلديكی قصبه‌لرك قلعه و ديوارلرينی خاكله يكسان ايديوردی. لكن دوشونميوردی، كه شو حركتيله خارجك استيلاسنه قارشی كندی حدودينی آچيق براقش اوليوردی! كذلك بو تجارت حكومتنه دشمنلرندن برى هجوم ايتديكی زمان آفريقالی ملتلرك همان هپسی درحال آنك عليهنه اعلان حرب ايدرلردی. (ره‌كولوس) طرفندن سوق ايدلمش اولان سفرده ۲۰۰ قدر شهر بويله كنديلكلرندن رومالولره كچمش ايدی.

شمدی بر آزده مصادمه‌لرينی تدقيق ايده‌جكمز ايكی ملتك تشكيلات عسكريه‌لرينی دوشونهلم:

بر ملت ــ كه مقصدی و واسطهٔ معيشتی صرف تجارته منحصر قالور؛ نادراً عسكری بر قوم تشكيل ايدر. چونكه اوكاملاً معاملات تجاريه ايچنده بوغولور ومدافعهٔ ملت ومملكت جهتلرينی آرتق بالضروره اجنبيلر النده براقمغه مجبور اولور.

قارتاجنك باشنه كلان‌ده طبق بويله ايدی. قارتاج اردوسی اوجه‌ده سويلنديكی كبی اجرتلی بر اردو ايدی؛ لكن پك چوق آيلقلر ايچنده يشاديغی حالده يينه حكومتی بعضاً بيوك بيوك تهلكه‌لره دوشورمكدن چكنميوردی.

بيچاره جنراللر بو قورقولی قوت باشنده صوابه و يا خطايه اوغراينجه هر ايكی حالده‌ده جزا كوررلردی . يعنی مغلوب اولدقلری زمان آصيلير ؛ غالب كلدكلری زمان دخی اكثريا نفی ايديليرلردی .

روما و قارتاج ، بونلرك ايكيسيده زراعت و تجارت يتاغی ايدی . فقط روماده اك شرفلی صنعت چيفتجيلكدن عبارت ايدی . قارتاجده ايسه بونك عكسی حكم سورييوردی . بوراده اراضی بيوك املاك صاحبلرينه عائد اولديغی ايچون اسيرلر طرفندن ايشلتديريلور ايدی . حال بو ، كه روماده همشهريلر وارث اولدقلری اراضی‌يی طوغريدن طوغری‌يه كنديلری اكوب بيچرلردی . قوهٔ ماليه‌جه قارتاج منابعی . رومانك ثروتنه نسبتاً پك ايلروده بولنيوردی . بونكله برابر آنلر آنجق سفرك دوام وجريانه كفايت ايدرلردی . بونكده سببی وار : تهلكه زماننده بر تجارت شهرينك بتون زنكينلكلری محو اولوب كيدردی . ديكر جهتدن قارتاج ايله ملحقاتی بيننده موجود اولان خصومت دائمه ايلك حركتده دها واردات ايله افكار قوميه‌يی پك بيوك طورغونلقلره كرفتار ايلر ايدی . والحاصل بر اجرتلی اردونك سوق و تجمعی ، بر ملی اردونك تداركندن دها زياده كوچ وبهاليدر .

اسپانيا و باله‌آر اطه‌لری و بونك كبی دها اوزاق يرلردن

طوپلانه‌جق اولان براردونك حال سفر بریه وضعنده نه قدر مشکلاته اوغرانیله‌جغی کندینه میدانه چیقار . رومالولر بتون قوتلریی حدودلر اوزرینه سوق ایتمش اولدقلری صره‌ده قارتاج اردوسنك تجمع و اکماله دها پك چوق زمانلر صرف ایدلك لازم کلوردی .

بوندن بشقه ، اصل نظر دقته آلنه‌جق بر شی واردر : رومالولرك طاتلی وجاذبه‌لی وطن حیاتیله ایلرو آتلمقده ایکن قارتاج نفرلری اکثریا مدفعت شخصیه حسابنه و نادراً مشهور بر قوماندانك شان و اقبالنه اشتراك ایتمك مقصدیله یولارینه دوام ایدرلردی . کرچه قهرمان بر قوماندانك هوس عشقیله طوپلانمش اولان بر اجرتلی اردودن پك بیوك ایشلر بکلنور . نته‌کیم ایتالیاده آلپ طاغلرینك بوز پارچه‌لری آرەسنده ، غول هانیبالك یوکسك تپه‌لرنده آنیباك اردی صره کیدن عسکرلر بوقیبل عسکرلردن ایدی .

قارتاج اردوسنك شو وجهله ترکیبی شبهه یوق ، که ضابطان ایله قطعات آرەسنده‌کی مناسبات اوزرینه دخی آیروجه تأثیر ایدییوردی . حقیقت ! ضبط و ربطسزلق بعضاً پك ایلرو وارمش وقارتاج اکثریا بویله سرکش بر عسکرك خیلی ظلم وقهرلرینه اوغرامش ایدی . کندی الیله بسلدیکی عسکردن بر چوق دفعه‌لر دشمنلرندن کورمدیکی قورقولره کرفتار اولوردی . بو فنا اخذ عسکر اصولنك تأثیرات مضره‌سنه

بیهوده یره جدی برانضباط عسکری ایله مقابله ایدلمك ایستیلیوردی. بونکله، برابر قارتاج الك فلاکتلی زمانلرنده رقیبی تقلیداً بتون همشهریلرینی سلاح باشنه دعوت ایتدیکی کبی آنلر دخی بلاتردد وطنلرینك محافظهٔ شانی یولنده هر شیئی کوزه آلدیره‌رق سنجاقلر آلتنه طوپلاندقلری اکثریا واقع اولمش وکورلمشدر.

فقط نافله یك کج قالمشلردی! چوجقلقلرندن بری دائما اردو ایشلریله یاتمش قالقمش اولان روما عسکرلرینه قارشی بو موقت وتجربه‌سز عسکرلر نه یاپه‌بیلورلردی.

شو مطالعه بزه قارتاجك، اردولر تشکیلی نقطهٔ نظرندن رومایه نسبةً یك آشاغی اولدیغنی کوسترر. لکن صرف تجارتله اشتغال ایدن ایکی ملتی نظر مقایسه یه آلمش اولسه‌یدق او وقت بالضروره مطالعهٔ مذکوره ایچه تبدلاته اوغرادردی. بالذات بربریله محاربه‌ایتمه‌رك، فقط وطنك مدافعه‌سی یولنده اجنبیلردن آدم کتورتمك هوسنده بولنان قوتلی تاجرلر آره‌سنده هانکیسی دها زنکین ایسه، اوته‌کی جهته، اوغلبه ایدر. چونکه او دها زیاده اجرتلی افراد جلب ایدر. بوواسطه ایله خصمنی کوندیکی قوتلرك بیوك برقسمندن محروم براقور.

یونیك سفرلرینك باشلوجه اسبابی، عسکر برملتك تجار بر ملت علیهنده حس ایلدیکی خصومت طبیعیه دن ایلری کلیوردی. بونلردن برنجی یونیك سفری سجلیانك ضبط و تملکی اوزرینه وقوعه‌کلمش ایدی. بوسفر (۲۳) سنه امتداد

ایلدی (۲٦٤ — ۲٤۱). رومالولرك شدتی ، مع التأسف پك كج وقت قارتاج اردولری باشنه چاغرلمش اولان (آمیلقار بارقه) نك مهارتنه غلبه ایتدی . فیكه حكومتی ، آمیلقار ایله قوماندا ایلدیكی اردولرك كندی دشملری اله دوشمسندن قورقه‌رق ، و بونكله برابر مصاحه ایچنده وقت كچیرمكی پك زیاده آرزو ایلدیكندن علی العجله عقد صلح ایله سجلیی رومالولره ترك ایلدی .

(آمیلقار) سفرك شو یولده نتیجه‌لنمسنه اصل سبب ، قارتاج حكومتنك پك فنا بر یولده تأسس ایتمش اولمسندن ایلری كلدیكنی اكلادی . بو تجارت شهری كندی فتوحاتنی آنجق منفرد و پك ضعیف برطاقم ملتلر اوزرینه ایارولتمش اولدیغندن روما كبی پك قوتلی و پك شجیع برحكومت بریه علیهنده غلبه ایده‌بیله‌جك اقتداری بالطبع حائز دكل ایدی . شو حكومته غالب كلمك ایسه آنجق رومانك محو وتخریبیله ممكن اوله‌بیلیردی . بونكچون آنك مالك اولدیغی وسائط حربیه‌یی الده ایتمك لازم كلیوردی .

(آمیلقار) شو آرزوسنه آنجق قارتاجی ، برحكومت بریه حالنه قویمقله نائل اوله‌جغنی امید ایدییوردی . حد ذاتنده زنكین ، جسور وشدتلی بر قوم ایله مسكون اولان اسپانیا ، رومایه تفرق ایتمك ایچون قارتاجه لازمكلان وسائطی یتشدیره‌بیله‌جك كبی كوریلیوردی . ساردنیانك آلنمسندن پك زیاده سیله

توجتمش اولان سناتو ، کندی جنرالنك مطالعاتی بالتصدیق آنك ایستدیکی وسائطی تدارکه موافقت کوسترردی . بوصره‌ده اسپانیا قسماً قارتاج اداره‌سنه میل وتبعیت ایتمش ایدی .

آمیلقار (۲۲۹) ده آچیلان محاربه‌لرده اورولمش اولدیغندن دامادی (آسدروبال) آنك براقدیغی مسلکی تعقیب ایلدی . آمیلقار طقوز یاشنده بر ارکك چوجق ترك ایتمشدی. بو بیوك چوجق آنیبال ایدی .

(آسدروبال) ك ترقیاتی نهایت رومالولری قورقوده جق درجه‌یه کلدی. حال بوکه مشارالیه کندیسنی دها ایستدیکی کبی قوتلی کوره مدیکندن فتوحات جدیده سنی قوتلی بر اساس اوزرینه قورمق و استقبالی تهلکه‌یه دوشورتمامك ایچون بردن بره طوتمش اولدیغی ترقی یولی ایچنده آزاجق توقف ایلدی .

ایکنجی پونیك سفری آچلدیغی زمان وضعیت عمومیه شوتدن عبارت ایدی :

قارتاج آفریقانك بتون شمال سواحلی ، بالعکس اطلرینی، اسپانیا شبه جزیره‌سنك ایر و تاژ نهرلری بینندہ کی قسم جنوبیسی تحت تصرفنده بولندیریوردی .

رومالولر بتون ایتالیایه ، سجلیا ، ساردنیا و قورسیقه اطلرینه صاحب ایدیلر . بوندن بشقه آلپك جنوبنده کی غول

اقوامنه ویوقاری ایللیری اهالیسنه حاکم بولنیورلردی . مارسلیا و ساغنوت ایسه آنلرك متفقلری صره‌سنده ایدی .

(آسدرو بال) ك قتلندن صکره (۲۲۳) اردو باشنه کچن (۲۲۱) ودائما روما عنوانله قارشی کین وعداوتله بیومش اولان آنیبال ، پدرینك وفاتی زمانده انتقام اوزرینه ایتدیکی یمینك حکمنی کوسترمه‌جك زمان کلدیکنی آکلادی. بوندن بشقه، رومالولرك اکری بوکری پولتیقه‌سی‌ده کندیسنجه تمامیله معلوم ایدی . بونك ایچون آنلرك ظاهر حالارندکی سکونته اصلا اینانمیوردی . قارتاجلیلرك براً واصل اولدقلری ترقیاتك رومایه صوك درجه‌ده تأثیر ایلدیکنی‌ده پك اعلا بیلیوردی . بونك ایچون ایر ویا کچ برحربه انتظار ایتمك ویا طوغریدن طوغری‌یه بوبله بر تشبثده بولنمق لازم کلوردی .

اکر تعرض رومالولره براقلمش اولسه ایدی شبهه یوق، که آنلر سجلیایی اس‌الحرکات انتخاب ایلر و بورادن بتون قوتلرینی طونمریدن طوغری‌یه قارتاج اوزرینه کوندررلردی . شوحال ایسه هم آنیبالك فکر جهانکیرانه‌سنه موافق اولماز ، هم‌ده قارتاجك صوك زمانلرده حاصل ایتدیکی فتوحات وترقیاتنی نتیجه‌سز براقیرایدی. بوندن بشقه‌قارتاجلیلر حکومتلرینك مرکزینی مدافعه‌یه مجبوریت کوره‌جکلرندن ایلك حمله‌ده دها پك تهلکه‌لی بروضعیت اوکنده قالمش اوله‌جقلردی .

بالعکس اکر قارتاجلیلر تعرض ایتمش اولسه‌لر بتون منافع

کندیلرینه عائد بولنوردی . ایتالیادهکی مستملکاتلرینك تخریبندن فنا حالده کوجنمش اولان آلپ سلسلهسنك یوقاری جهتنده ساکن اولان غول اهالیسی اسپانیا اردولرینه یول ویرهجکلری کبی . بو اردولر رومالولردن کوردکلری تهلکهٔ حاضره قارشوسنده کندیلری ایچون قارتاجلیلرده بك کوزل بر استاد بولمش اولهجقلرینی امید ایدهبیلورلردی .

قارتاجلیلر جزیرهنك تشکل سیاستی نقطهٔ نظرندن دخی حربی ایتالیایه کوتورمکده کندیلری ایچون بك عظیم فائدهلر بولیورلردی : ایتالیا اهالیسی واقعا رومایه تبعیت التنده یشایورلردی . لکن کندی حریتلرینی وهمشهریلك صفتلرینی غصب ایلهکندیلرینه اسیرلر کبی دکلسهدهیالکز خدمت ایتمك ایچون یرادلمش عادی مخلوقلر کبی معامله ایدن حکومتلرندن هیچدهٔ ممنون دکل ایدیلر . شو تحمل ایدلمز تضییقلر آلتنده بولنان اهالی آرهسنده بر اختلال حصوله کتیرهرك آنلری رومااوزرینه یوروتمك محال ویا بك مشکل عد اولنهجق برشی دکل ایدی . بونکله برابرده اعالی احتمال، که قارتاج حکومتنك وعدلرینه آتلدقدن ایسه روما تضییقِ آلتنده یشامغی ترجیح ایدهبیلردی . فصل اولورسه اولسون آنیبال ایلك حرکاتنده دها آتهجغی عصیان تخملریله دشمنلرینك ایچه استناد ایلدکلری معاونتلری . هیچ اولمازسه یالکز تأخر ونقصانه اوغرادهرق بوسایهده قازانیلهجق زماندن بالاستفاده (تیبر) سواحلنه یاشهبیلهجکنی قویاً امید ایلیوردی .

هرحالده بو ، برطرفدن آفریقا ، اسپانیا وهیچ اولمازسه جنوبی الپ اراضیسنده ، دیکر طرفدن ایتالیا بینده وقوعه کله‌جك برسفر ایدی ، روما ، طوغریدن طوغریيه هجومه اوغرایجه آرتق حرکات جملیه‌فلان یاپمغه وقت بوله‌مازدی . بونکله برابر قارتاج ، اردولرینی حتی یالکز اوروپا واسطه‌سیله اعاشه ایده‌بیله‌جکنه امین اوله‌بیلوردی .

مقصد آرتق اکلاشلمش ایدی. لکن اورایه وصول ایچون نه‌یولده حرکت ایدیله‌جکنی یعنی ایتالیا شبه جزیره‌سنه برآمی یوقسه بحرآمی هجوم ایتمك لازمکلدیکنی دشونمك قالمش ایدی . برنجی پونیك سفرندن برو روما قومشولری آره‌سنده بحراً پك بیوك برتفوق حاصل ایتمش ایدی؛ آق‌دکزه حاکم اولدقدن بشقه سجلیا ، ساردنیا وقورسیقه هپ اونك اداره سنده ایدی . بو آطه‌لر رومالولر ایچون پك کوزل بر ترصد نقطه‌سی تشکیل ایدرلردی . قارتاجلیلر کندی اس‌الحرکاتلرنی یاآفریقا ویاخود اسپانیاده تأسیس ایده‌بیلدکلرندن تعقیب ایده‌جکلری خط الحرکات کرك امداد عظیمی وکرك رومالولرك بحراً الده‌بولندقلری استاسیون نقطه‌لری جهتیله اك بیوك تهلکه‌لره معروض اوله بیلوردی . چونکه بردفعه بوخط کسلمش اولسه ایدی بتون اردو محو ایدیلوردی .

اودورلرده بحراً وبراً برسفری اداره ایتمکده کوریلان

هرنوع مشكلاتدن صرفنظر ، يالكز بومطالعه آنيبالى بيوك بردوشونجه يه دعوت ايدييوردى. حتى ايتاليا اهاليسى كنديسنه التحاق ايتمكده اصلا ممانعت كوسترمامش اولسه بيله شوجهت حقيقةً دوشونيله جك برمسئله ايدى . بوحالده مشار اليهك موقعى پك اميدسز قاليوردى .

ايتاليا طوپراغنه آياق باصمش اولان استيلا اردوسى يانده بولندرديغى مالزمه دن بشقه هيچ براس الحركاتى، هيچ برمنبعى اولميه رق رومالولرك شبيكهٔ مواقعيله حكومات متفقه آره سنده ازيليركيدردى .

قره يه عسكر چيقارمه نك محذورلرى ايشته بونلردن عبارت ايدى. اكر شمالدن وياخود آلپك آشاغيسنده كى غول اراضيسندن هجوم ايدلمش اولسه بومحذورلرك برقسمى آره دن قالقار ايدى . آلپك يوقاروسنده كى غوللرك اتفاقه كيره جكلرينه امنيت اولنه بيلوردى . ايتاليای شمالى قبيله لرى الآن اجنبى تضييقى آلتنده ازيلوب كتمكده اولدقلرندن شبهه يوق، كه اونلرده قارتاجليلرله اتفاقده اصلا تردد ايتميه جكلردى .

ايشته اوزمان (پو) ودايسى ، آنيبال ايچون پك كوزل براس الحركات اولوز ايدى. مشاراليه اورادن وتهلكه سز برحالده ايسترسه (ماقرا) يه ايسترسه (روبيقون) ه كچر واورته لغى ايتاليا حكومتلرينك ياردميله وياخود كنديلكندن روما عليهنه عصيانه دعوت ايده بيليردى .

والحاصل روماایله ماکدونیا آره‌سنده موجود اولان مناسبات سیاسیه دخی شوسفر پلانینك پك کوزل وشایان قبول برپلان اولدیغنی ایما ایدییوردی . بودورده ماکدونیا، پهلوپونه‌زه حاکم بولنیوردی . حال بوکه جمهوریت‌ایله آره‌لری اچیق اولدیغندن بوکون یارین بیلرنده برحرب ظهورینه انتظاراولنوردی. شوحالده قارتاجوماکدونیا اردولری آلپ سلسله‌سنك جنوبنده‌کی اراضیده کندیلری‌ایچون پك طبیعی براجتماع محلی بوله‌جقلردی.

ایشته بو وجهله کوریلیور که هرشی آنیبالی ایتالیانك شمالنه طوغری چکیوردی . واوده الك صکره روما حکومتی علیهنه بو جهتدن هجومه قرار ویردی .

اردوسی درحال سفره کیره‌جك بر صورتده حاضر اولوب خزینه‌سی‌ده پاره ایله طولی ایدی . « ۲۱۹ » ده رومالولرك متفق اولان « ساغنوت » شهرینی محاصره‌یه آلدی . سکز آی قدر مقاومتدن صکره سقوط ایدن بو موقعك ضبطی آنیبالك همشهریلرینی پك طاتلی برغلیانه کتیردی. بو سایه‌ده مشارالیه آنلره دخی شدتلی برتعرض فکرینی قبول ایتدیرمکه موفق اولدی. درحال ایتالیایه یورومك واسپانیاایله آفریقایی مدافعه ایتمك ایچون لازم کلان تدارکاتی اجرا ایتدیردی .

قوتلرینك هیئت عمومیه‌سی ۱۲۰,۰۰۰ پیاده و ۱۶,۰۰۰ سواریه بالغ اولیوردی. بوقوتلرك برثانی اسپانیادن وباقیسی آفریقادن آلنمش ایدی . اردو ایله برلکده ۳۷ قدرده فیل

كورتورلدى . بونلر تعبيه‌جه برايش كورمكدن زياده دشمن صره‌لرينى اوركوتمك ايچون قبول ايدلمشلر ايدى. يوقسه آنيبالك پياده‌سى بوكبى حيوانلردن متشكل برپرده كريسنده صاقلانمق احتياجندن‌وقارتاجلى جنرال ، بوقدر اهميتسز وموقتى برواسطه اوزرينه اعتما دكوسترمك تنزلندن برى ايدى. حربده فيل استعمالى اصولى ايكى طرفى كسكين برسلاحه بكزر. بعضاً بونلر كندىلرينى سوق واداره ايدنلر ايچون دشمن عليهنده اولمديغندن زياده فلاكتلره سبب ويررلر .

بتون شو قوتلر قارتاج شهرنده طوپلاندىلر . عسكرك بر قسمى مملكت داخلنده قالدى . آنيبال ٥٠,٠٠٠ پياده ، ٩٠٠٠ سوارى وفيللرك هپسى برلكده اوله‌رق (٢١٩) ده (قروز) برونى جوارندن (پيره‌نه) يى آتلادى . غول اراضيسنه طوغرى ايلرولدى . اورادن (رون) ه دونه‌رك نهر مذكورى دخى هجوم جبرى ايله (وولكسى) جوارنده كچدى . بوحركت طوغريدن طوغرىيه برهجوم و (پونس‌ـ اسپرى) طرفندن برنمايش ايله اجرا ايدلمش ايدى . شواصول هجوم ، ايلك دفعه (٣٢٦) ده اسكندر طرفندن (هيداسيه) اوزرنده موقع اجرايه قونلمش ايدى . اصول مذكور دائما كمال موفقيتله قوللانيله‌جق بر هجوم قويدر .

بو اثناده روما هر برى ٤,٢٠٠ پياده و ٣٠٠ سوارى قوتنده ١٦ لژيون چيقارمش ايدى . متفقلر ٤,٠٠٠ سوارى

تدارك ایتمشلر ایدی . بوندن بشقه‌ده قوتلی بر دونمه تجهیز ایدلدی. قوماندا قونسوللره یعنی (سه‌پرونیوس) و (پوبلیوس سیپیون)ایله‌برده (مانلیوس)ه ویرلمش ایدی. بونلردن برنجیسی اولا سجلیایه بعده آفریقایه گچه‌جکدی . ایکنجیسی اسپانیایه گیده‌جك ایدی . اوچنجیسی‌ده (آلپ) ك جنوبنده‌کی غول اراضیسنی تحت ترصده آله‌جقدی . بو تدبیرسزجه انقسامدن‌ده آگلاشیلیور،که رومالیلر کندیلرینی تهدید ایدن تهلکه‌لرحقنده الآن بر فکر صحیح پیدا ایده‌مامشلر ایدی . آنلر ظن‌ایدییور-لردی ، که (سه‌پرونیوس) ایله (سیپیون) ك تعرض‌مضاعفلری، ساردنیا وسجلیادن محروم‌قالان قارتاجلیلری توقیفه‌کافی‌اوله‌جق ایدی. چونکه وقتیله (آسدروبال) ی (ابر) ساحللری‌اوزرنده طوردرمق ایچون یالکز عادی بر نمایش کفایت ایتمش ایدی .

روما شو فکرنده آلدانیوردی . (سیپیون) مارسلیایه گلدگدن صکره اوراده آنیبالك (رون) ساحللرنده اولدیغنی خبر آلور . سوارینك برقسمنی (روقمور) اوزرینه گوندرر. صکره گندیسیده آنی تعقیب ایدر . آنیبال گیدحرکتنی یاپدقدن صکره اورایه داخل اولور . بونك اوزرینه تکرار مارسلیایه دونر . اوراده قوتلرینی ایکیه آییرر. بونلردن بریسنی گندی برادری (قنه‌ئوس) قوماندانسنده اولمق اوزره اسپانیایه طوغری گوندریر. دیگریله‌ده گندیسی «لیغوری» ایچرولرینه یورور . قوتك شو وجهله وضع و تقسیمی خطا ایدی .

ایتالیایه « آلپ » جهتلرندن کیرمك اوزره اوچله ترتیب ایلدیکی پلانندن صرفنظر له « آنیبال » « رون » ی، آتلامش اولدیغی صرده ، هر نصل اولورسه‌اولسون « پو » وادیسنده طوپلانمق « آپه نین » سلسله‌سنی اورتمك و شبه جزیره‌نك مدخلنی قپامق لازمکلوردی .

بتون روما لژیونلرینك شو صورتله تجمعی یاپیله جق وظیفه‌یه کوره چوق بر شی دکلدی . نته‌کیم اویله اولمدیغنی وقایع صکره‌دن اثبات ایتدی . بناءً علیه روما لژیونلری یکدیکرندن آیری دکل، بالعکس هپ برلکده وطوپلو بروضعیتده حرکت ایتملی ایدیلر . اس‌الحرکاتندن « ۱۵۰ » فرسخ اوزاقده مغلوب ایدیلمنجه طبیعی آنیبال محو اولمش بولنوردی . چونکه آندن صکره کندیسیچون نقطهٔ مقاومت خدمتنی کوره‌جك بشقه هیچ بر فتوحات امید اولنیوردی. بوندن بشقه بعضیلری آچیقدن آچیغه کندیسنه دشمن بعضیلریده موقتاً دوست‌اولان اهالی آرەسنده رجعت ایتمکه مجبور ایدی. بوائناده قارتاجایلر آلپ سلسله‌لرینه طرمانیورلردی ! بو یورویش‌اوزرینه برچوق فرضیات قورلمش ایدی . بونلرك اك ایسی موسیو « زاده‌ر »ك فرضیاتیدر .

فی‌الحقیقه یانینده هر زمان غول مبعوثلری بولندیران آنیبال، آنلرواسطه‌سیله آلپ قطعه‌سنی، یوقاری ایتالیانی، اورادەساکن اولان

اهالی یی ، قوتلرینی ، اوصاف جنکاورانه لرینی و وضعیات سیاسیه لرینی پك اعلا طانیوردی .

کندی جاسوسلری اعانه سیله شرق و برسانی اقوامی آرهسنده حکم سورن بتون مناسباته واقف اولمش وحتی آنلری کندینه دوست ایدنمش ایدی . بناءً علیه ، موسیو زاندهرك دوشوندیکی کبی ، آنیبالك دوست صفتیله قبول اولنه جغنی بیلدیکی یرلردن ایلرولمکده حقلی بولندیغنی تسلیم ایتمك لازمکلور .

شو معلومات اوزرینه مشارالیهك (رون) نهرینك صول ساحلندن یوقاری چیقه رق (ایزر) بوینجه ایلرولدیکنه ، صکره (شاتیه سنی) آتلایه رق (کوچك سن برنار) ایله (آغوست) وادیسنه ایمش اولدیغنه اینانمق ایجاب ایدر . استیلا اردوسی ایتالیایه واصل اولنجیه قدر پك بیوك مشکلاته اوغرامش ایدی . کجیلان یرلرك طبیعتی ، اهالینك مخالفتی ، موسمك حکم وتأثیری ، آنیبال اردوسنك اوکنه برچوق موانع یغینلری جمع وترتیب ایلمشلردی .

والحاصل تشرین ثانی ابتدالرنده آنیبال (لومباردی) اووه سنده بولنیوردی . مقصده نائل اولنمشیدی : لکن شو موفقیت پك بیوك فداکارلقلری ایجاب ایلدی . (۵۰,۰۰۰) پیاده و (۹,۰۰۰) سواریدن آنجق (۲۰,۰۰۰) پیاده و (۶,۰۰۰) آتلی قالمش ایدی . شوحاله کوره مشارالیه بو یورویشده (۳۳,۰۰۰) کشیسنی غائب ایتمشیدی . عجبا بو یورویش

کوزل بر یوروبشمیدر ؟ شو سؤاله قارشی خیر دیمکه مجبورز . چونکه بویوروبش نه‌پك بیوك برمیدان محاربه‌سی نه‌ده آنسزین ظهور ایتمش بشقه برفلاکت‌ایله سکته‌دار ایدلمش ایدی. بونکله برابر عسکری اودرجه یورمش ایدی ، که محاربه ایده‌بیلمك ایچون افرادك اوزون بر زمان استراحت ایتملری قطعیاً لازمکلیردی .

رومالولرك عفواولنماز مسامحه‌لری آنیبال اردوسنك محتاج اولدیغی شو اوزون موله‌یی‌ده وجوده کتوردی . آنیبالك ظهورنده روما پك تهلکه‌لی‌بروضعیتده بولنیوردی: (سه‌مپرونیوس) سجلیاده؛ سیپیون اردوسنك الکمهم برقسمی‌اسپانیاده ؛ یالکز (مانلیوس) اردوسی پو وادیسی ایچنده ایدی . سیپیون مارسلیادن عودتندن صکره مانلیوس اردوسیله برلشدی . مانلیوسك ، سیپیونه تصادف ایتمزدن اول ، استراحت ایده‌جك زمانه مالك اولمش بولنان استیلا اردوسنی طوردیره‌جق‌درجه‌ده قوتلی قطعاتی یوقایدی . آنیبال ایسه شو کوزل فرصتدن بالاستفاده هم عسکرینی دیکلندیرمش ، هم تورن شهرینی ضبط ایتمش ، هم‌ده اوجوار اهالیسنی اتفاقه آلمش‌ایدی .

قونسول مملکتك اوته‌سنده بروسنده طاغیلی برحالده‌بولنان بعض اوفاق تفك قطعاتی علی‌العجله طوپلادی . ومانلیوس لژیونلرینی کندی یانه دعوت ایلدی. بووجهله (۱,۳۰۰) ی سواری اولمق اوزره (۱۶,۰۰۰) کشیلك بر اردو تأسیس

ایتدکدن صکره آنیبالی (تهسن) جهتنده طوردرمق ایچون نهری آتلادی. شوحرکت ایسه آچیقدن آچیغه بیوك برتهلکه اوزرینه یورومکدن بشقه برشی دکلایدی . اودورده آلپ سلسلهسنك جنوب اراضیسنده بوکون (میلان) و (نووار) ده کوردیکمز منظره یوقایدی . اوزمان بوراسی پك آچیق ودوز براووه دن عبارت ایدی ، که سواری مانورهلرینه پك مساعد اولمق جهتیله طبیعی آنیبال ایچون بیوك برفائدهیی موجب اولور ایدی . بناءً علیه ، سیپیون ایلك تصادفنده دها آرقه دن ویاندن نومیدیلر وقارتاجلیلرایله صارلدیغی کورهرك درحال پیادهسی اوزرینه دوشمش وبووجهله آنیده ایجه اوزاقلره آلوب کوتورمش ایدی. نهایت بالضروره کری یه چکیله چکیله پونهری حمایهسنه کیردی ویوقاری تره بیاجهتلرنده اردوکاه قوردی.

مشارالیهك یاپهجق اوچ وظیفهسی وارایدی:

آنیبالی مهم بروضعیت ارکنده طوردرمق، سجلیادن چاغریلوبده (آریمینیوم)ه کلمش اولان (سمپرونیوس)ه اردویه ملاقی اولمق ایچون لازمکلان زمانی ویرمك ، قارتاجلیلرك وصولی کندیلرنده بیوك برغلیانك حصوله سبب اولهبیلان غول اهالیسنی ترصدو نظارت آلتنده بولندرمق.

بونقطهٔ نظردن سیپیون کندی صولنی (آپهنین) سلسلهسنه، صاغنی پووادیسیله (پلهزانس) شهرمستحکمنه استناد ایتدیرهرك خصمنی کندی اوکنده اردوکاه قورمغه مجبورایلدی. مشارالیه

بوسایه‌ده امدادلرینی ده‌جلب ایده‌بیلدی؛ حال‌بوکه آنیبال، بکلمکده اولدیغی امداد قوتلرینك بیوك برقسمندن محروم بولیوردی. بوراسی شایان دقت وپك مهم برنقطه ایدی. سکزلژیونه ابلاغ ایدیلهرك (۳۷،۲۰۰) نفرقوتنده اولان رومااردوسی واقعاً واریجه خصمندن آشاغی ایدی. لکن پیاده‌جه قارتاج اردوسنه‌ایجه فائق بولنیودی.

آنیبالی قیش اورته‌سنده (تره یا)دن کچیدحرکتی بتغه‌واردوکاه اوزرینه هجوم ایتمکه مجبور ایلمك ایچون روما پیاده‌سنك یالکز شوبولندیغی موضعی محافظه ایتمسی کافی ایدی. بوندن بشقه روما اردوسنك بوموضعیتی آنیبالك یورویشنی تأخیر ویابسبتون تعطیل ایده‌بیله‌جکی کبی بنه بوسایه‌ده قارتاج قوماندانی بالضروره یالکز متفقلرینك دائرهٔ امانه‌دوشمکه مجبورایلیه‌جکدی. ذاتاً رومالولر قارتاج قوماندانیله متفقلرینك آره‌سنی بوزمق چارەلرینی ارایوب طوریوردلردی.

(سه‌مپرونیوس) اردویه واصل اولدیغی کبی سیپیونك مقامنه کچیرلدی. چونکه سیپیون (تهسن) وقعه‌سنده یارەلنمش ایدی. سه‌مپرونیوس، آنیبالی مدافعه حالنده طوتمغی آرزو ایدیوردی. حال‌بوکه آنیبالك آرزوسی بسبتون بشقه ایدی. فی‌الحقیقه آنك باشلوجه استناد نقطه‌سی سلتلراوزرینه قورولمش ایدی. حربك مرکز ثقلتی کاملاً آلپك جنوبنده‌کی اراضی اوزرینه دوشمکده اولدیغندن وبوندن بشقه دیست ملتلرك مسلك ووضعیتلری

ایجابنجه دائما قرارسز بر حاله قالان متفقلری الده بولندرمق فکریله شدتلی بر تعرضه کچمك، متفق مملکتلری دشمن تسلطندن قورتارمق ودارالخلافه صمیمی ایتالیا اراضیسنه کوتورمك آنیبال ایچون عادتا ضرورت حالنده ایدی. باقیلورسه، بوسایه ده متفقلرك فکر اتحادی دها بیوك برارتباط حاصل ایده جکی کبی بنه بوحوالیده قازانیله جق برمظفریت آنلری الدن چیقارمامق ایچون دخی پك کوزل برقوهٔ جاذبه حکمنی کوسترمش بولنه جق ایدی.

آنیبال شو آرزوسنه قاووشمق ایچون الندن نه کلیرسه هپسنی یاپدی. قارتاجلی جنرالك باشلوجه مدار تمیزی اولان خاصه لردن بری ده اوکنده بولنان دشمن قوماندانلـرنك طبیعت واخلاقنی کوزله اوکرنمك ایچون ایتمش اولدیغی دقت متمادیه سیدر. مشار الیهك جاسوس واستکشاف هیئتلری حقیقتاً زمانمزده بیله کالنه حیران قالنه جق برکوزللکده تشکیل ایدلمشلر ایدی. بوسایه ده سه‌مپرونیوس ك پك عظمتلی وکبرلی برشی اولدیغنی اوکرندیکی کبی آنك باشلوجه آرزوسی یقینده تبدل ایتمسی محقق بولنمش اولان قونسولاق مقامنه پارلاق بر حرکت ایله کچه بیلمکدن عبارت اولدیغی ده ایبدن ایی یه آکلامش ایدی. بناء علیه او آندن اعتباراً مانوره یه باشلادی. رومااردوکاهنك اطرافنده کی کویلرك هپسنی تخریب ایتدردی. (سه‌مپرونیوس)ی یالکز برقاچ اوفاق تفك سواری محاربه لرنده کی موفقیت ایله سویندیردی. کندی امنیت ودرایتنی طانمق و (سه‌مپرونیوس)ی اردوکاهنك خارجنه چکمك ایچون یاپلمسی ممکن اولان هرشیئی یاپدی.

بعض اوفاق تفك سواری مصادمه‌لرنده موفق اولمغله کندیسنی غالب کورن قونسول، مظفریت دینیلان شئ پك قولای برشی ظن ایدرك همان بردن بره محاربه حاضرلقلرینه باشلادی .

خصمنك شوتشبثنی جاسوس ومخابرلری واسطه سیله اوکرنمس اولان آنیبال ایکی اردوبی، تفریق ایدن اراضی‌نی کمال دقت ایله کوزدن کچیردی. بوراسی آچیق براووه‌دن عبارت ایدی. شرقی تره‌بیا، غربی (تیدون) صولرینه وساحللری اولدقجه صارپ وطاشلق اولان دیکر برتبعه استناد ایدییوردی. مشارالیه بوجهتی کوزل برپوصوموقعی اولق اوزره انتخاب ایلدی. وکندی کوچوك برادرینی عسکرك اك جسورلری ایچندن سچلمش ۱۰۰۰ پیاده و ۱۰۰۰ سواری ایله اورایه صاقلانمغه وروماولرمغلوب ایدلمش اوله‌جقلری زمان آنلرك کریلری اوزرینه‌دوشمکه‌مأمور ایتدی.

تره بیا میدان محاربه‌سی

« محاربه‌دن اول اردولرك وضعیت وبورویشلری »

رومالیلر		قارتاجلیلر	
۳۳,٦۰۰	«۸» لژیون	۲۰,۰۰۰	پیاده
۱,۲۰۰	روما سواریسی	۸,۰۰۰	آغر سواری
۲,٤۰۰	متفقلر سواریسی	۲,۰۰۰	خفیف سواری

لکن بونك ایچون اولا « سه‌پرونیوس » ی اووه داخلنه چکمك و آنی « تره بیا » نهرندن کچورتمك لازم کلیوردی . بوفکره بناءً کونش طوغمقده ایکن (کانون اول) نومیدی سواریسی ، نهرك اوته طرفنه کیتمکه ، رومالولرك اردوکاهنی باصمغه ، فقط ایشك پکده ایلروسنه وارمیوب بالعکس هجومده متردد کورنمکه ودرحال دشمن اوکنده کری چکلمکه مأمور اولدی .

بوصره‌ده آنیبال بیوك بیوك آتشلر یاقدیرر ، عسکرلرینه یمك پیشورتیر وصغوغه مقاومت ایتملریچون وجودلرینه زیتون یاغی سورملرینی امر ایدر .

نومیدی‌سواریلرینك قرارسزحرکتلری «سه‌پرونیوس»ده بیوك برحس تفوق و امنیت حاصل ایتدیردی . اولا آنلر علیهنه پیاده یه مستنداً سواریلرینی کوندردی . صکره هیچ دوشونمکسزین اژیونلرینی اردوکاهدن طیشاری چیقاردی و آنیبالك‌مفرزه‌سنی بلافاصله تعقیب‌ایتمك هوسنه دوشدیکیچون حقیقةً تره‌بیا نهرینی کچه‌جك قدر عقلسزلق ده بولندی .

قیشك اك صارپ و شدتلی کونلرنده بولنیورلردی . مورخلرك سویلدکلرینه کوره بوکچید روما عسکرینی او قدر ضعیف وقوتسز دوشور مشیدی ، که نفرلرك آرتق سلاح طوته‌جق اقتدارلری بیله قالمامش کبی برشی ایدی .

آنیبال دوشوندیکی حیله‌ده پك اعلا موفق اولمشیدی .

مشارالیه خصمنك بتون حرکاتنی شبهه‌لی و پك مخطرب بر نظرله تعقیب ایدیوردی . بناءً علیه ایلك دشمن قطعاتنك نهرك صول ساحلنه کچدکارینی کوردیکی کبی همان اردوسنه محاربه نظامی آلمق ایچون امر ویردی .

قارتاج اردوسی « ۲۰,۰۰۰ » آفریقا غول و اسپانیا پیادهسنه « ۸۰۰۰ » آغر و « ۲۰۰۰ » قدر ده خفیف سواری یه مالك ایدی . آلپ سلسلهسنك دهشتلی کچیدلرینی آتلادقدن صکره صاغ قاله بیلمش اولان فیلارده الآن اردو ایله برابر بولنیوردی .

روما اردوسی هربری « ٤,۲۰۰ » پیاده « ۱۲۰۰ » روما سوار یسندن مرکب سکز لژیون و « ۲,٤۰۰ » قدرده متفق سوار یسنه مالك ایدی . آنیبال دائما دشمنلرینك یانلری اوزرینه مأموره یاپمغی کندیسنه عادت ایدنمشیدی . لکن یوقاروده کی معلومات کوره بوراده کی محاربه خطاری حساب ایدیلنجه دشمن ایچون فائده لی اولهجق صورتده آنیبالك خط حربی اوزرنده « ۲۳۰۰ » قدملك بر آچیقلق اولدیغی میدانه چیقار . دیکر جهتدن آنیبالك سوار یسی دشمن جناحلرینه نسبتاً دهاطاشقین وضعیتده بولنور ایدی . بناءً علیه آنیبال اردولری بربری علیهنده محاربه ایتدیرمك وکندی اهمیتلی سوار یسیله خصمنی قوشاتمق ایچون اول امرده پیاده خط حربنده کی بوشلغی تمامیله طولدرمغه مجبور ایدی . بونکچون جناحلرده وقالان قسملرك بر آز ایلروسنده اولمق اوزره موجود اولان فیلاری ترتیب ایتدی .

محاربه نظامنك اصل جبهه‌سنی فالانژ تشکیل ایدردی ، که بوجبهه فیلار واسطه‌سیله روما پیاده‌سنك جناحلرینه قدر اوزادلمشیدی . فیلاردن صکره رومالولرك خطنی ایچه طاشقین برصورتده احاطه ایدن سواریلرقونولمشیدی . بوترتیبات،قارشی قارشیبه طوران قوتلرك حال ومناسبتلرینه وبرده آنیبال سواریسنك روما سواریسنه تفوقنه کوره آلنمش ایدی .بوراده دشمنه غلبه ایدوبده آنی انهزامه اوغراده‌جق یکانه واسطه سواری ایدی . آنیبال ایچون بدایتده لژیونلرك مرکزینه مقاومت ایتمك وبو وجهله هجومك ایلك دورلرنده پیاده‌سنك یانلرینی اورتمك کفایت ایدردی .

محاربه خفیف پیاده‌لر واسطه‌سیله باشلادی . بونلر دشمنه پك آز مقاومت ایتدیلر . ذاتاً آنلر صوغوقدن فعالحالده متأثر اولدقلری کبی اوقلرینك برقسمنی‌ده ایلك سواری محاربه‌سی علیهنده صرف ایتمشلردی . بناءً علیه (سه‌پرونیوس) اوآنده دها آنلرك رجعتنی وپرنسلر خصنك ایشه باشلامسنی امرایلدی. آنیبال پیاده‌لرینی لزومی درجه‌سنده ترتیب ایلدکدنصکره همان سواریسی یانندن آتیله‌رق آنلرله هجومه باشلادی . عدداً پك ضعیف وقار تاج آتلیلرینه نسبتاً مهارتلری جزئی اولان روما سواریلری ، قارتاجلیلرك آغر سواریسی طرفندن طرد وتعقیب ایدلدیلر . حال بو ، که سواریسنك آیروجه وبیوك بر قسمی‌ده « نومیدی » سواریلریله برابر ، رومالولرك یان وکریلری

اوزرنده اوغراشوب طوریبورلردی . بوائتاده ایکی طرف پیاده‌سی بربریله چاتیشه‌جق بروضعیته کلمشلردی .

مصادمه پك شدتلی اولدی. (سه‌مپرونیوس) خطنك مرکزی ایچه اراضی قازاندی وپك کوزل ترتیب ایدیله‌مامش اولان غول عسکرینی کری یه آتدی. حال بوکه هرطرفدن هجومه اوغرامش بولنان جناحلر و (ماغون) طرفندن تهدید ایدیلان تربیه‌لر اولدقلری کبی یرلی یرنده قالمشلردی .

اکر سه‌مپرونیوس غول عسکرینی کری یه پوسکورتن قطعه‌لر باشنده بالذات بولنمش اولهایدی اوزمان غوللرك رجعت حرکتلری آنیبالی دیکر طرفدنده بر رجعت ایله تهدید ایدرك بوصورتله مشارالیه کندیسی ایچون پك تهلکه‌لی اولمسی لازمکلان مرکز تضییقنه مقاومت ایتمش اولهمیه‌جقدی .

روما اردوسنك جناحلری مقاومتك اختلاف وتعددی سیئه‌سیله مرکزك تضییق وحرکتنی عیناً تعقیب ایده‌مدیلر . بالعکس بو جناحلرده بولنان عسکرلر بربرلرندن آیرلمامق ایچون دائما یکدیکرینه صیقیشوب طوریبورلردی . شومضاعف ومائل طالغه‌لنمه بتون خطحربده قوۀ دافعه‌سی الکزیاده رأس نقطه‌سنده بولنان برزاویه شکلی حصوله کتیردی. حال بوکه یانلره طوغری کیتدکجه انتظامسزلق چوغالمقده بولنیوردی .

خصمك شو قوتلی نقطه‌سنی ضبط ایتمك ایچون یالکز برچاره وارایدی ، که اوده اسپانیولار و آفریقالیلره بر ربع تبدیل

استقامت ایتدیرمدرك بالذات آنك جناحنه هجوم ایتمکدن عبارت ایدی . اوزمان، دشمنك بو نظر نقطه‌سی، اکر آرقه‌سنك قطعیاً آلنمسنی و یاخود کندیسنك محو ایدلمسنی آرزو ایتمزسه ، عکسی برحرکت یاپمغه و یاخود هیچ اولمازسه طورمغه مجبوریت کوره‌جك ایدی .

آنیال بومانوره‌یی قسماً تطبیق ایتمك ایستدی ؛ لکن خط حربك جزوئی امتدادی حسبیله آنی بسبتون وکمال شدته تعقیبه جسارت ایده مدی . زیرا کندی خطنك ده یاز آلنمق احتمالی وار ایدی . مشـارالیه کندی اردوسنی کاملاً یارمش اولان ایکی لژیونك « پله‌زانس » ه طوغری فرارلرینه مانع اولمیه‌رق آنلری جزوئی قطعات ایله تعقیب ایتمکی دها مناسب کوردی . بو ایکی روما لژیونی کندی موفقیتلرندن استفاده ایده‌جك یرده بالعکس، هم ده‌یك جزوئی قطعات ایله تعقیب ایدلدکلری حالده، آرقداشلرینك اوغرایه‌جغی فلاکتی هیچ نظر اهمیته آلمقسزین « پله‌زانس » ه طوغری چکلدیلر کتدیلر !

بوکیدیش طوغریسی یك کوزل برکیدیش ایدی ! شـو تعریفی ناقابل حرکتدن صـکره فالانژ یکیدن قپاندی . وجناح لژیونلرینـك پرنس وحاستلرینی تری یرلر اوزرینه سوروب کوتوردی . حالبوکه بونلرده دشمن سواریسـنه و (ماغون) ك

یوصو عسکرینه مقابله ایتمك ایچون کری یه طوغری جبهه تبدیلنه مجبور اولمشلردی. بو زماندن اعتباراً بتون روما اردوسی که، عسکرلری وخطلری قارمه قاریشیق بر حاله کیرمشدی؛ شکلسز بریغندن بشقه هیچ برشیئه بکزه‌میه‌جك برحاله کلدی. حاصلی قوجه روما اردوسی پارچه پارچه ایدلدی.

(تره‌بیا) میدان محاربه‌سی اکر (سه مپرونیوس) درنجی وبشنجی لژیونلرك قازاندقلری کوزل وضعیتدن استفاده ایده‌بیلسه ایدی، احتمال، که بشقه درلو نتیجه حاصل ایده‌جکدی.

بوراده کنارلردن بریسی آچیق بولنمق اوزره قلعه نظامی حصوله کله‌جك صورتده قدمه‌لی برهجوم تشکل ایتمش ایدی. غول عسکری کیرویه چکلدیکی وقارتاژ خط حربی صیقیشوبده آچلدیغی زمان بوقلعه نظامنك کنارلرینه یاندن مانوره یاپدیره‌رق مذکور کدیکك جسامتنی بیولتمك ممکن اوله‌جق کبی کورینور-دی. بونك ایچون مانیپوللر آره‌سنده هرکسه یرلی یرنده برحرکت ایتدرمك یتیشوردی.

آنیبال بالعکس اوغرامش اوله‌جغی تهلکه‌یی پك اعلا حس ایتمشیدی. بو جهت (وارون) علیهنده‌کی محاربه‌سنده کندی قطعاتنه ویرمش اولدیغی ترتیبات مخصوصه ایله اثبات اولنه‌بیلور. تره‌بیا میدان محاربه‌سی باش‌قوماندان‌زیاده لژیون افرادینك

تزیید شرفلرینه خدمت ایتمشدر. قطعات، محاربه‌یه طوتشدقلری آنده دها باش قوماندان هرشیئی اونوتدی. هیچ برشی یاپه‌مدی. هرقول کندی کیفنه محاربه ایدوب طوربیوردی . (سه میرونیوس) هرنصل اولورسه اولسون محاربه ایدوبده برکلاه قاپمق هو سنه تابع اولمش ایدی ؛ لکن تصادف آنك آمالنه اطاعت ایتمدی . بونکله برابر مظفریت غالب اولان طرف ایچون‌ده یك آغر دوشمش ایدی . کرچه ضایعاتك الك چوغی غول اهالیسندن عبارت ایدی ؛ لکن قارتاژ اسکی عسکرلرینك قسم اعظمی دخی بو دهشتلی کونك تأثیر شدائدیله صکره‌لری یك فنا خسته‌لقلره دوچار اولمشلردی .

رومالولر (پلهزانس) ه انتجا ایلدیلر ، بعض اوفاق تفك حرکتلردن صکره ایکی اردو قیش اردوکاهلرینه داخل اولدی .

ترازیمن میدان محاربه‌سی

(۲۱۷)

تره‌بیا مظفریتنك حکم وتأثیری سلت قبیله‌سی آره‌سنده شدتلی برغلیانك بتون یوقاری ایتالیا ایچره‌سنده‌ده یك دهشتلی

بر عصیانك ظهورینه سبب اولدی . (۶۰,۰۰۰) پیاده ایله ۴,۰۰۰)سواری قارتاژلیلره کلوب التحاق ایلدیلر . بومدت ظرفنده ایکی یکی قونسول یعنی (فلامینیوس) و (سرویلیوس)دهادرت لژیون جمع و تنسیق ایلدیلر . بونلرك وظیفه‌سی شمال حدودینی حمایه ایتمکدی . بونك ایچون آپه‌نین سلسله‌سنك صاغ وصولندن پو وادیسنه طوغری رومادن حرکت ایدن باشلوجه ایکی یول اوزرینه یرلشدیرلدیلر . غربده کی یول (فلامینیوس) شرقده‌کی (سرویلیوس) طرفندن اشغال ایدلدی . بوایکی قونسول (۲۱۸) سفرندن صکره اوته‌بری موقعلره طاداغیدلمش اولان قطعاتك . قومی کندولری اوزرینه چاغره‌رق آنیباله هجوم ایتمك ایچون کوزل بر موسمك ورودینه منتظر قالدیلر .

لکن قارتاژلی جنرال (اینسوبری) داخلنده طورمق نیتنده دکل ایدی . مشار الیه پك اعلا آکلامش ایدی،که رومایی مغلوب ایتمك ایچون ، اویله یالکز صحزاده قزانیله‌جق مظفریتلر کفایت ایتمزدی . بونکله برابر بالذات شهره دخی هجوم ایتمك لازمکلیوردی . بوندن بشقه ، خصملرینك تحت رابطیتنده بولنان ایتالیا حکومات متفقه‌سنك پولیقه وعسکرلك نقطهٔ نظرندن بیوك ومحکم براستناد تشکیل ایلدکلرینی‌ده دوشونیوردی . بو حاله نظراً دشملرینك وضعیتی کندی موقعنه هروجهله تفوق ایتمش بولنوردی . هم آنیبالك قارتاژدن آلدیغی

اهمیتسز امدادلره مقابل ، بتون ایتالیا خلقی روما اوزرینه طرمانمقده بولنیوردی .

رومانی منفرد براقمق ؛ شبه جزیره‌نك مرکز جهتلرنده قزانیله‌جق مکرر غلبه‌لرله آنك شهرتی اورته‌دن قالدیرمق ؛ حربی متفقلری داخلنه کوتورمك ؛ کرك قوت وکرك اصول اقناع ایله‌اقتدار عسکریسنك تشکیل ایلدیکی قوتلی جانی‌یی قیرمق، ایشته آنیبالك تعقیب ایتمك ایستدیکی وآنجق شدتلی برتعرض ایله‌نائل اوله‌بیله‌جکی پلانی بوندن عبارت ایدی .

بناءً علیه قیشدن قورتیلور قورتلماز ، همان قطعاتی یوله چیقارتدی : (آپه‌نن) سلسله‌سنی نارو بوغازندن آتلادی . کچید حرکتی حقیقةً ذکره لایق مشکلات ایله اجرا اولنه بیلدی . آز قالدی ، قطعاتی بسبتون محو ونابدید اوله جقدی : حتی مشار الیه اوکچید اثناسنده برکو زندن اعما اولدی .

فلامینیوس یالکز باشنه (آره‌زو) یی ترك ایتمکده اولدیغی صره‌ده آنیبال (قره‌زول) ه واصل اولدی . روما قونسولی همان قوشادلق اوزره ایدی ؛ چونکه طاغلر جهتنی استکشاف ایتدیرمك خصوصنده مساعده کوسترمش ایدی . طار بوغازلر ایچنده ویاخود چامورلی وبطاقلق بر اراضیده آنیبالك تعرضنه مقابله ایچون پك اوفاق بر مفرزه کفایت

ايده‌جكى جهتله شو كشف خصوصنده ايديلان خطا 'وقدر بيوك وشايان مؤاخذه ايدى .

بونكله برابر رومالولرك وضعيتى ، پك‌ده اميدسز برحالده دكل‌ايدى . آنيبال ، كرچه (فلامينيوس) اوكنده بولنيوردى ؛ لكن (سرويليوس) هيچ بريره باغلى اولميوب بالعكس پك سريست بولنديغندن كمال سرعت ايله (آريمنيوم)دن آرقداشى يانه يتيشه‌بيلوردى .

پك جزوئى بر تدبير ، ترازينك كوزينى رومالىلر جهتنه ميل ايتديرمش اوله‌جقدى. قونسوللرك يكديكرينه التحاق اوزرينه قارتاژليلر يوللرينى تماميله تعقيب ايتمزدن اول ايكى‌روما اردوسيله محاربه ايتمك مجبوريتنده بولنمش اوله جقلردى ، زيرا طرق اتصاليه‌لرى اوزرنده (٢١٨) ده جمع وتنسيق اولنان قطعاتك انقاضيله عددلرى‌تزايد ايليان دشمن لژيونلرينى ترك ايله بالطبع يوللرينه دوام ايده‌مزلردى . لكن آنيبال خصمنك نه‌صورتله حركت ايده‌جكنى پك اعلا كشف ايتمش و آكلامش ايدى .

بيلوردى، كه پولتيقه‌طرفدارانك رئيسى بولنان فلامينيوس آنجق سناتونك تحديد اقتدارى ايچون ، ايتمش اولديغى بونجه مساعيسنه مقابل ايش باشنه كچورلمش ايدى . بوندن بشقه پك كبرلى وخود پسند اولان شو قونسولك قوماندانلق حيثيتنه براشه‌جق هيچ برصفت ايله مبجل اولمديغنى‌ده پك كوزل آكلامش ايدى . بومعلومات سايه‌سنده روما قونسولنى محو

ایله‌بیله‌جکنی امید ایدیوردی . (فلامینیوس) ه هجوم ایتمکی اصلا فکرینه بیله کتورمیه‌رك آنیبال (پهروز) ه طوغری یورودی. وغلیانه کلمش اولان خصمی ، سرویلیوسك التحاقنی بکلمکسزین کندیسنی تعقیب ایده‌جکندن امین اولدیغی ایچون اوحوالیی کاملاً سلت اهالیسنه یغما وتخریب ایتدیردی . حقیقةً مشارالیهك دوشوندیکی کبی چیقدی. دشمن اردوکاهنك قالدیرلدیغنی کورر کورمز ، آنیبال رومالیلر ایچون برپوصو ترتیبنه چالشدی. (ترازیمن) کولنك کنارینه واصل اولدیغی زمان اوراده کی اراضی شویلاتنی موقع اجرایه قویمغه پك اعلا مساعده ایدر کبی کوندی. یول ، کدیك ایله طاغلر آره‌سنده صیقمش قالمش ایدی. لژیونلر اوراده آنجق پك‌طار برجبهه ایله حرکت ایده‌بیلورلردی. وقونسول‌اوحوالینك تشکلات‌طبیعیه‌سنه کوره بعض ترتیبات مخصوصه‌یه مراجعت ایتمدیکی حالده بتون لژیونلرك محوی محقق کبی ایدی. آنیبال بودفعه‌ده طالعك لطف واحسانه مظهر اولدی. مشارالیه اسپانیولر ایله افریقالیلری بوغازلرك مخرجلرینه وباله آرلیلری ده کوله موازی برپوصو موقعنه یرلشدرمشدی .

دها اوزاقده غوللر وسواریلر ، بولنیوردی. آنیبال ، (فلامینیوس) ك کچیدی ایچه کشف ایتدیرمکسزین اوراده بر محاربه‌یه کیرشمك تدبیرسزلکنده بولنمش اولمسی حالله نظراً ، آنك اوزرینه عین زمانده جبهه‌دن یاندن وصول‌جناحدن هجوم

ايتمكى قورييوردى. طبقى ده مشار اليهك دوشونديكى كبى اولدى. قونسول غالبا قارتاژليلرى پك اوزاقده ظن ايدر. وياخود آنلره هيچ ده راست كلميه جكنى دوشونوردى. هيچ اولمازسه آنره آنجق بوغازلرك اوته لرنده تصادف ايده جكنى بردرجه يه قدر قبول ايده بيلوردى.

ايشته بووجهله، آتكلرى جوارندن كچيد حركتى ياپمقده اولديغى تپه لرى آراشدرمق زحمتنده بولنميه رق (ترازيمن) بوينجه ايلرولدى كيتدى. وقول باشى، اسپانيوللره يناشديغى كبى، بتون يورويش قولى هر طرفدن هجومه اوغرادى. طار بر يرده و مختلف صنف عسكرلرى حركت ايتديرمكه نامساعد برشكل داخلنده قالديغندن لژيونلرك يالكز باش طرفدن برقسمى اسپانيوللرك خطنى يارمغه موفق اولدى.

ترازيمن ميدان محاربه سنك غائب اولمسنه سبب (فلامينيوس) ك تنبللكى در. مشار اليه ايكى بيوك خطايى ارتكاب ايلدى. اولاً استكشاف ايتدرمكسزين پك تهلكه لى بوغازلر ايچنده محاربه يه طوتوشدى: ثانياً بولنيلان اراضينك مساعده سى خارجنده بر يورويش قول نظامى قوللاندى.

بوراده حاسترلرى صولده وضع ايدرك، اوچ قول ايله كچيدى صارمق، وبلوك ويا نصف بلوك جبهه سيله يورومك ايجاب

ایلردی. بونظامده حرکت ایدلمش اولسه ایدی، هرکسك بر صوله دونمسیله بردن بره محاربه نظامی آلنمش بولنه جقدری.

آرقداشنه یتشمك اوزره یورویش اجرا ایتمکده بولنان سرویلیوس کندی سواری پیشدارینی محو ایتدرمش اولدیغندن بنه (آریمینیوم) ه طوغری رجعت ایلدی. بوایکنجی سفرده ، آنیبال ، رومانك ایتالیاده حال سفریه وضع ایتدیکی قوتلرك آنجق نصفیله محاربه ایتمش ایدی . اکر (سرویلیوس) کندی یورویشنه دوام ایتمش اولسه ایدی ، آنیبال روما حکومتنك ایکی اردوسنه ده راست کلمش بولنه جقدی .

بوراده کی مظفریتدن صکره ، قارتاژلی قوماندان روما یولنی براقدی. (اسپولت) ك ضبطی هوسنه دوشدی : آپه نین سلسله سنك آدریاتیق ورسانه کچه رك (هادریا) ده توقف ایلدی. یعنی (پیسه نوم) ك جنوب قسمنده زنکین ومحصوللی براراضی ده اوزمانه قدر یورلمش اولان عسکرینی استراحت ایتدردی . قطعاتنك قارتاژدن خروجلری برسنه یه واریبوردی ؛ بوندن بشقه اوزماندن بری آنیبال عسکرینه آدم عقللی برموله ده ویرمامش ایدی. عسکری فنا حالده یورولمش و مدهش خسته لقلره طوتولمشدی . بارکیرلرده بسبتون محو اولمشلردی . مشرالیه هرشیئی بولنه قویدی . یعنی هرشیئی تعمیر ایتدی .

حتی بوراده ، دشمندن آلنان سلاحلری کندی عسکرینه طاغیده‌رق آنلرك تجهیزاتی دخی تعدیل ایلمش ایدی . حرب اورته‌سنده وبا خصوص دشمن ملکی اینده عسکرك اصول تجهیز و تسلیحنی دکشدرمك جهتیله تاریخ حربك بزه کوسترمدیکی برمثالی واسه اوده بودر .

بوندن صکره آنیبال یورویشنی جنوبه طوغری چویردی. ودکز ساحلنی ایچه برمسافه‌دن تعقیب ایدرك (اوپلی) اراضیسنه داخل اولدی .

ایشته آنیبال ، بو وجهله کندی اس احرکات اصلیسندن کیتدکچه اوزاق دوشیوردی . کندیسنه . هر درلو منابعی تدارك ایدرك اتصالاتنی ده حصوله کتیره جك اولان بوبرلری آنیبال آرتق ترك ایتدی واونودرکی اولدی . حالبوکه شو حرکتیله نافله یره بر طاقم دهشتلی پولتیقه مسئله لرینه یول آچیوردی . مشار الیهك فکری ، یونانستان کبیری روما اتفاقندن آیرمق وماکدونیا ایله قارتاژدن کله جکلرینی امید ایتمکده بولندیغی امدادلرك قره‌یه چیقاره بیله‌جکی سواحل اوزرینه یناشمقدن عبارت ایدی. واقعا حسابلری ودوشونجه‌لری قسماً طوغری ایدی. زیرا مشار الیهك اون التی سنه قدر روما ومتفقلرینه قارشی قویه بیلمسی هپ جنوبی ایتالیادن کوردیکی استناد اوزرینه وقوعه کلمشیدی . رقیبنی محو ایده‌مامش اولمسی

آنیبال کبی برخارقه‌یه اسناد ایدیله‌جك برقصور دکلدر . بالعکس اصل قباحت مملکتنده‌کی آرقداشلرنده ایدی .

آنیبالك روما ایچون ترك ایتمش اولدیغی استراحت زمانی پك‌ده یبانه کیتمدی . سرویلیوس چاغرلدی؛ دها ایکی لژیونك سفر برلکی اکمال ایدلدی. شو حسابه نظراً رومالولر ایکی سنه ایچنده اون ایکی لژیون چیقاره‌بیلمشلردی. بوصره‌ده قونسوللق لغو ایدلدی. وفابیوس ماکسیموس دیکتاتور تعیین اولندی .

فابیوس ایجه اختیار اولدیغی کبی، پك چوقلری طرفندن معند اولمق اوزره تلقی ایدیله‌جك قدر ثباتلی وقرارلی برآدم ایدی. مشارالیه سناتو طرفدارلرندن ایدی . دیکتاتورلغه قدر چیقمامش ایسه ، ترازیمن وقعه‌سندن صکره ، عسکرلك علیهنده ظهوره کلان غایانلروعکس العمل تأثیرلری سایه‌سنده اولمشیدی. مشاالیهك سلفلرینك بسبتون عکسنه اولمق اوزره برپلان قبول ایتدی. پك اعلا اکلامشدی،که شوبولنیلان اقتدارسزلق ایچنده آنیبالك اختیار وتجربه‌لی عسکرلرینه صحراده غلبه ایتمك، انجق انلردن دها زیاده جنك آشنا ودها زیاده ارتباط وانتظامه مالك قطعات ایله ممکن اولهبیلور.

بناءً علیه شمدیلك هیچ برحرکت عمومیه‌یه کیرشممکه ، یالکز خصمنی ترصد ایتمکه ، اوفاق تفك محاربه‌لر ویرمکه بلا

فاصله آنی اوغراشدرمغه ، حاصلی آنك ایله تعقیب ایتدیکی مقصدی یعنی روما آره‌سنه کیرمکه قرار ویردی .

مشارالیه دائما شوقرارندن آیرلمدی. آنیبال بیهوده یره آنی اووه‌لره طوغری چکمکه چالیشیوردی ؛ بیهوده یره قامپانی ، سامنیوم واوپلی حوالیسنی محو وتخریب ایتدیریوردی .

بونلرك هیچ بریسی دیکتاتوری تابع اولدیغی خط حرکتندن آیرمدی .

کرچه مشارالیه بوصورتله حرکت‌ایدرك برهزیمته اوغرامق بلیه‌سندن قورتلمش ایدی. لکن روما متفقلرینك نهب وغارتنی منع ایده‌مه‌مشدی . بوندن بشقه‌کندیسنه مخالف چیقان برفرقه طرفی قوماندانلغك برقاچ‌الده بولنمسنی آندن طلب ایلمشیدی . دها صکره‌لری سناتو یکیدن بر قوهٔ غریبه‌نك تحت تضییقنه قاپیله‌رق دیکتارتورلق صفتنی رفع ایله یینه قونسوللق مسلك وعنوانی میدانه چیقارتمشدی . پدری وکندوسی قصابلق ایدن یعنی قصاب اوغلی قصاب اوله‌رق کثرت اموال ایله قوتی عالمه طانتمش بولنان (وارون) شوانتریقه‌نك روحی دیمك ایدی ؛ بوآدم (پول‌ئه‌میل) ایله روما قونسوللغی مقامنه تعیین اولندی. روما سکز لژیونك دها سلاح آلتنه آلنمسنی امر ایتدی .

قان میدان محاربه‌سی

(١٢٦)

٢١٦ سنه‌سی ایلك بهارنده وضعیت شوندن عبارت ایدی :

(ژه‌ریو)ده واسکی لژیونلر قارشوسنده قیش موسمنی کچیرمش اولان آنیبال ، رومالوك تأسیس ایتدکلری مغازه‌لری الدهایتمك فکریله نهایت (قانوزا) یه طوغری یورومکه قرار ویری .

آیلرله‌ویالکز عینی برمنطقه ایچروسنده جریان ایتمش اولان شو سفرده رومالولرك استحکاملرله محفوظ بولنان مغازه‌لرندن بشقه برچوق وسائط حربیه‌یه مالك‌اولمالرینه مقابل ، قارتاژلیلر یالکز اهالیدن اعاشه ایده‌بیله‌جك برحاله کلمشلردی . آنیبال ، دشمنلری شوکی قوتلی نقطه‌لره استناد ایتدکجه ، آنلری کندیسنجه فائده‌لی بر محاربه‌یه چیقارمق نا قابل اوله‌جغنی دوشوندیکی ایچون بالضروره آنلری بولندقلری یرلردن آیرمق مقصدیله (قانوزا) یه طوغری یورویش اجرا ایتمکه قرار ویردی . مشار الیه بوحرکتی دشمنلرندن پك ماهرانه بر صورتده کیزلی طوتمش ایدی . آنیبالك شو یولده‌کی موفقیتی (قان) میدان محاربه‌سنك ظهورینه سبب اولدی .

شو امید اولنمدق هجومدن طولایی شاشرمش قالمش اولان سناتو ، قونسولارله یکی تشکل ایتمش‌اولان آلتی لژیونك اوته‌کیلره‌برلشملرینی وهرنه‌اولورسه اولسون قارتاژلیلرله برمحاربه‌یه طوتشملرینی امر ایلدی . بونك اوزرینه آنلر صاغ ساحلی آنیبال طرفندن اشغال ایدلمش بولنان (اوفیدوس — اونانطو) صویی اوزرینه یورودیلر .

اردولر قارشو قارشويه كلنجه اوكون عموم قوماندانلق وظيفه‌سنه مأمور اولان (پول‌ئه‌ميل) لژيونلرك همان توقف ايتملرينى امر ايلدى . رومالولرك اطرافنده‌كى اراضى دوم دوز براووه‌دن عبارت ايدى . پول‌ئه‌ميل ، على‌الخصوص قارتاژليلرك سواريسندن پك زياده قورقديغى ايچون دشمنى دها مساعد يرلره جلب ايتمك قابل اولوب اولمديغنى اكلامق فكريله آز بر زمان توقف ايله اردوكاه قورمغه قرار ويردى . مع‌التأسف (وارون) بونك بسبتون عكسى برفكرده بولنيوردى . بناءً عليه فرداسى كونى دها (واردون) قطعاتنى يورو يشه باشلا - ده‌رق سواريسنى ، برخيلى اژيونرلرله محافظه ايدلمش اولديغى حالده ، ايچه ايلرولره سوق ايلدى . شو احتياطلر سايه‌سنده مشار اليه آنيبالك اردوكاهنه يقين بر محلده اردوكاه تأسيسنه موفق اولدى .

ايرتسى كون پول ئه‌ميل ، وضعيتى پك تهلكه‌لى و بحرانلى ظن ايدرك ، آنجق « ٨٠٠ — ٩٠٠ » متره قدر اوزاق بولنان آنيبال قارشوسنده رجعته‌ده جسارت ايده‌مديكى ايچون آرتق بالضروره (اوفيدوس) ك صول ساحلنه ١٠٠٠٠ قدر نفر كوندرمكه و آنلره ، يم‌تدارك‌يله مشغول‌اولان سواريلرى محافظه ايتمك فكريله ، اورادە اردوكاه قوردورتمغه قرار ويردى .

نهايت ميدان محاربه كونى كلدى . قوماندانلغى درعهده

ایدن (واردون) درحال محاربه‌یه باشلانمق مناسب کوردی . شفقدن اعتباراً ، یالکز بیوك اردوکاهی محافظه‌یه مأمور اولانی مستثنا طوتیله‌رق، بتون لژیونلرك نهرك صول ساحلنه چکملرینی امر ایلدی . مشار الیهك فکرینه کوره نهرك صول ساحل اراضیسی یاپلمه حرکاتنه دها زیاده موافق کبی کورینیوردی . اردوسنی قروکی‌ده کوسترلدیکی اوزره ترتیب ایلدی .

روما سواریسی صاغ جناحده واوفیدوس نهرینه استناد ایلیوردی . یدی روما لژیونی مرکزده وسکز متفق لژیونی بونك صولنده بولنوردی . متفقلر سواریسی‌ده کذلك صول جناحده موقع آلمشلردی . لژیونلرك هربریسی « ۵۰۰۰ » نفر قوتنده ایدی . واررون آنیبالك اوزمانه قدر نائل اولدیغی فتوحاتك هپ محاربه میدانلرنده عمقاً ترتیب ایدلمش قطعاته مالك اولمش بولنمسندن ایلرو کلدیکنه ذاهب اوله‌رق درحال کندی ایلك ایکی خطنك عمقنی اون التی صره‌یه قدر چیقارملرینی امر ایلدی .

میدان محاربه‌ده یالکز اون بش لژیون وارایدی ؛ بیوك اردو - کاهده‌کی روما لژیونی ایله دیکر فوق العاده عسکرلر دشمن اردوکاهنه طوغری آتیله‌رق بووجهله محاربه اثناسنده آنیبالك کریلرینی تهدید ایتمکه مأمور اولمشلردی .

قره‌دکی قوماندان ، رومالیلرک حرکتنی کوردیکی کبی هان
بلا آتلیلری وخفیف پیاده‌لرک بر قسمنی نهرک اوته طرفنه
کچیردی . بو قطعه‌لر ، اولدیجه اوزاق بر مسافه‌ده دوشمن
قرشوسنده ترتیبات آلیرق بو واسطه ایله اوردونک کچه حرکتنی
دشمندن ستر و محافظه ایده‌جکلردی . آنیبال ، رومالیلرک
محاربه زمیننه حلیه باطی اولدقدن صکره کندی قطعه‌سنده
محاربه نظامی آلدیردی . بزکوز اول پینادیلرک مقدمه‌سنده
اولدیغی کبی ، بو دفعه دخی روما سواریلرینک پیاده‌لرله استناد
ایتدیرلش اولمسندن قورقدیغی ایچون صول جناحی دیکر
جناحلرندن داها قوتلی بر حالده بولندردی . مشارالیه بورایه
کندی آغر سواریسنی یعنی ۸۰۰۰ آتلی وضع ایتدی ، بونلر
نهرک قیسنی حسیله ایکی خط اوزره محاربه ترتیبی آلمغه مجبور
اولدی . سواری قطعه‌لرینک مقابله قسمنی [illegible]
کچه‌جکدی .

آنیبالک صاغ جناحنده ایسه ، ۲۰۰۰ قدر نومیدی سواریسی
بولنیوردی . بو سواریلرک اشغال ایتدکلری مسافه ، آنجق ۲۰۰۰
قدم طولنده اولدیغندن آنیبال ، آنلرک آرقه‌لرینی مشاة
سواریلری طرفندن اشغال اولنان ۲۰۰۰ قدملک جبهه‌یی ایزله‌
جک وجهیله آچدیردی . نومیدیلرک وظیفه‌سی ، رومالیلرک
صاغ جناحنی کری قوتلی [illegible]
بزوزمک ایچون [illegible]

مقصدیله . (وارون) ك قارشوسنده بعض ساخته حركتلر یاپمق ایدی .

آیبال پیاده‌سنی مركزه قویدی . مشار الیهك ۶۰۰۰ قدملك برجهه اشغال ایدن یلكز (۳۲,۰۰۰) نفری وار ایدی . حال بوكه رومالولرك ۱۵ لژیونی (۹,۵۰۰) قدملك برجهه اشغال ایدییورلردی . آنیبال قوتلرجه اولان شو نسبتسزلكی قیاتمق ایچون قونسولی بودفعه‌ده برحیله‌به دوشورمك فكرینه ذاهب اولدی .

بونك اوزرینه تره‌بیا میدان محاربه‌سنده یاپدقلری خاطرینه كلدی : بوراده دخی رومالولرك مركزینی كندیسنه طوغری چكمكی وشو صورتله حاصل اوله‌جق قاریشیقلقدن بالاستفاده نائل مظفریت اولمغی دوشنوردی . بومقصده واصل اولمق ایچون آنیبال شویولده ترتیبات آلدی : آفریقا پیاده‌سی كندیسنه مظفریت قازاندیره‌جق الك منتخب برعسكری ایدی . آنك ایچون اونلری محاربه خطنك یانلرینه وسورای‌یه بتیشك برصورتده وضع ایلدی. پیاده عمقاً اون التی كشیدن وطولاً ده معین جزؤلردن تركب ایدردی .

اسپانیولار ایله‌غونلری آفریقالیلرك آره‌سنه صیقشدردی . لكن جبهه‌نك امتدادینی طولدرمق فكریله بونلرك عمقاً ترتیباتی آزالتدی . واقعا شو تناقص خط حربك بوراده‌كی قسمنك

مقاومتنی اپیجه ضعیف بولندردی . لکن آنیبال بویله اولمسنی ایستیوردی . جناحلرك تأثیر ونفوذینی آرترمق ایچون آنلرك کریلرنده ، وایکنجی برخط تشکیل ایده‌جك صورتده، خفیف پیاده قطعه‌لری قونلمش ایدی .

آنیبال محاربه نظامنی آلدیغی کبی ولیدلر علیهنه کوندرلمش اولان کندی خفیف قطعاتنی کری‌یه چاغردی؛ صاغدن وصولدن سواریسنی ایلری سوردی. بعده اسپانیوللر وغوللرك مرکزدن دشمن اوزرینه یورومالرینی وآفریقالیلرك اولدقلری یرلرده قالملرینی امر ایلدی. خلاصه آنیبال قدمه‌ایله ومرکزدن حرکت ایتدی .

مصادمه اول امرده نهر جهتنده وسواریلر بیننده وقوعه کلدی . عدداً آز اولمقله برابر قسماً یره اینمك کبی پك بیوك خطالری ارتکاب ایتمش اولان روما سواریلری بر چوق ضایعات ایله کری‌یه پوسکورتلدی . بواثناده پیاده خطلری دخی یکدیکرینه چاتشمقده بولنیورلردی . (واررون) اسپانیوللر وغوللرك تشکیل ایتدکلری زاویه اوزرینه آتلدی . فنا تسلیح وتجهیز ایدلمش بولنان بوپیاده‌لر، واقعا اپیجه برمدت لژیونلره مقاومتده قصور ایتمدیلر . لکن کندیلری اوزرینه ییقلمقده اولان تضییقلرك هپسنه تحمل ایده مدکلرندن اك نهایت زاویه‌یی ترکه مجبوریت کوردیلر . ذاتاً اویله یاپمق ایچون اولجه امر آلمشلردی . بونك اوزرینه آنلرك اولجه حصوله

کتیردکلری زاویه مقابل جهتده بر قوس معکوس تشکیل ایتمکه باشلادی . فی الحقیقه رومالولرك مظفراً ایلرولمکده اولان مرکزلری ، زاویه اوزرنده ، آنی برمنحنیٔ معکوسه تحویل ایده‌جك قدر شدتلی تضییقلر کوسترمکه باشلادی . مع التأسف هجومك فوق العاده شدتی اوچنجی خطی‌ده برلکده ایلرویه سورمش ایدی : تری یه‌رلر وخفیف پیاده‌لر بردنبره حاسترلر وپرنسلر اوزرینه ییقیلوب دوشدیلر . بروجهله که شو آنده یعنی رومالولرك صاغ جناحلری هزیمتده ، صول جناحلری غیر متحرك بر حالده ومرکزلری مظفریتده ایکن لژیونلر ، یکرمی آلتی صره عمقنده وقیرلمش برفالانژ منظره‌سنی کوستر-ییورلردی .

مصادمه‌نك بحرانلی زمانی کلمش ایدی .

آنیبال ذاتاً اولجه ویرمش اولدیغی تعلیماته کوره یاپلمش اولان مرکزك رجعتنه اعتماد ایدییوردی . شو رجعت حرکتنك درجهٔ کفایه‌ده اجرا ایدلمش اولدیغنی کوردیکی کبی اولاً ، ایکنجی خط قطعاتنك برنجیسنه یاقلاشوب آنی تقویه ایتملرینی ؛ ثانیاً آفریقا قطعاتنه جناحلردن کمال شدتله ایلری آتلمالرینی ؛ ثالثاً سواری‌یه کندیسنه ویرلمش اولان وظیفه‌یی یعنی صول جناحی یسبتون لژیونلردن آچق بولندیره‌رق تره‌بیا میدان محار-به‌سنده سه‌مپرونیوسك عسکرلرینی احاطه ایتدکلری کبی بودفعه وارونك قطعاتی‌ده کاملاً قوشاتملرینی امر ایتدی .

سوارينك حركاتى آرزو اولنديغى كبى وپك قولايلقله اجرا اولنه‌بيلدى .

پول ئه‌ميل سواريلرينك انهزامندن صكره آسدر وبال ، آنلرى يالكز ايكنجى خط سواريلريله راحتسز ايتمكله اكتفا ايلدى . برنجى خط ايله ، لژيونلرك كريلرنده برصاغه تبديل استقامت ايدرك وارون طرفندن قوماندا ايدلمكده اولان متفقلر سواريسنه يتشمك اوزره مضاربه ميدانى مائلاً ياروب كچدى . لكن وارون كندى وظيفه سنده پك چوق مسامحه‌لر كوستر - دى . اوزمانه قدر كنديسنى اوفاق تفك نمايش حركتلريله قورقوتمش اولان نوميدى سواريلرى اوكندن بريره قملدايه - مامش ايدى . بناءً عليه كنديسى اوزرينه درت نعل ايله ايلروليه‌رك خط حربنى آرقه‌دن اورمقله تهديد ايليان آسدر روبالك صول جناحنه بالطبع مقاومت ايده‌مدى . بوسوارى حركتلرى آره‌سنده تام يقالنه جقلرى صرده ، وارون ايله متفقين سورايسى بسبتون تلاشه دوشه‌رك اووه داخلنده اوته برى طاغلمغه باشلاديلر . آسدر وبال آنلرى تعقيب ايتمك ايچون يالكز نوميدى سواريلرينى كوندردى . وكندى منتظم سواريلريله درحال پياده‌نك امدادينه كلمكه غيرت ايتدى .

شو آنده قروكى‌ده كوسترلديكى كبى قارتاژليلرك جناحلرى عموميتله حركت ايتمكده وپك طاغينق وعميق بر ييغين حالنه

کیرمش اولان رومالولر آنیبـالك آنلر ایچون آچمش اولدیغی کردابه طالوب کیرمکده بولنیورلردی !

مرکزك مثلاً کوستردیکی تضییق تأثیریله آنلرك صره‌لری قارمه قاریشیق برحاله کله‌جك صورتده بربری ایچنه کیرمشلر - دی . حتی اودرجه صیقشمشلردی که لژیون افرادی کوچ حال ایله سـلاحلرینی استعمال ایده‌بیلورلر ایدی . بوشکلسز محاربه نظامی او آنده دها جبهه‌دن توقفه مجبور اولدی. جناحلر ایسه هم خفیف قطعات ایله چورلمکده هم‌ده آسـدروبالك آرقه‌دن کوسترمش اولدیغی تضییق ایله فنا حالده تهدید ایدلمکده ایدی. رومالولر مانوره یاپه‌مقسزین مغلوب اولمغه مجبور قالدیلر . صاغ جناح هجومنـده یاره‌لنمش اولان پول ئه‌میل بیهوده یره یکیدن محاربه نظامی آلدرمقله اوغراشـیوردی . مشارالیه قهرمانلره لایق بر طور ایله ایچه برزمان دها محاربه ایتـدکدن صکره نهایت جریحه‌سنك تأثیر آلامیله یره دوشـدی . آنك وفاتی اوزرینه محاربه میـدانی عادتا بیوك مقیاسده بر قصابخانه شکلنی آلمش ایدی .

(اوفیدوس) ك صاغ ساحلنده ترك ایدلمش اولان لژیون ایله معاودن قطعاتی آنیبالك اردوکاهنه هجوم ایتمشلردی لکن یغما یوق ! آنیبال اردوکاهنی غایت متین برصورتده تحکیم ایتدکدن یشقه اورایه ایچه قوتلی برمحافظ مفرزه‌سی‌ده آیرمش ایدی . پوراده‌کی مدافعه‌یك جسورانه برطرزده‌اجرا ایدلدی. وبوسایه‌ده

هاجمین محاربه‌نك صوكنه قدر هیچ برشیئه موفق اولمقسزین یالكز اردوكاه اوكنده بعض مكرر هجوملر باپمقله وقت كچیرلر ایدی . محاربه نهایت بولنجه آنیبال ، قطعاتنك برقسمیله اردوكاهك امدادینه یورودی . رومالولر شواردوكاه محاربه‌سنده ۲۰۰۰ قدر آدم غیب ایتدیلر . قارتاژلیلر قان میدان محاربه‌سنده ۴۰۰۰ اسپانیالی و ۱۵۰۰ غول ایله آفریقالی و ۲۰۰ سواری براقدیلر . رومالولرك ضایاتی ایسه ۴۰,۰۰۰ پیاده نفری و ۴۰۰۰ سواری ، كه هپسی ۴۴,۰۰۰ كشیدن عبارت ایدی . بوندن بشقه (پول ئه‌میل) ، مركزه قوماندا ایدن (سرویلیوس) و ۸۰ قدرده سناتو اعضاسی اورولمش ایدی . (واررون) ك ارتكاب ایتمش اولدیغی خطالر بو محاربه‌نك ضیاعنی موجب اولدی . ازجمله خطالردن باشلوجه‌سی سوارینك فنا برصورتده ترتیب ایدیلمرك ومؤخراً تدبیرسزجه سوق واداره اولمسندن ایلری كلیوردی .

آلنان ترتیباته باقیلورسه قونسولك ، روما سواریلرینی بدایتده تصرفله قوللانمق ایستدیكی واصل مقصدی ده سواریلرك تفوقیله بولندقلری جناحه غلبه ایتمكدن عبارت اولدیغی اكلاشیلور . بوتصور فی‌الحقیقه كوزلدر . زیرا معین هجوم نقطه‌سی قارتاژلیلرك صاغ طرفنده بولنیوردی . بوصاغ ، جهت ، بركره مغلوب ایدلدكدن صكره « اوفیدوس » نهرینه صیقیشه‌جق

اولان آنیبالك وضعیتی پك مخاطره‌لی اولوردی. لکن نه‌چاره‌که تصور اولندیغی کبی چیقمدی .

ذاتاً بو آنه قدر کلوب کچن وقوعات قارناژ سواریسنك تفوقنی پك اعلا اثبات ایدردی . حل بویله ایکن ۲,۶۰۰ آتلی ایله آنیبالك ۸,۰۰۰ سواریسنه مقاومت ایتمك امید اولهبیلورمی ایدی ؟ بوندن اکلاشیلیورکه (پول ئه‌میل) برکون اول پیشدار مصادمه‌سنده اولدیغی کبی سواریلری پیاده قطعاتنه استناد ایتدیره‌رك بو سایه‌ده بر درجه‌یه قدر افریقالیلرك کسر تفوذینه چالشمغه مجبور اوله‌جقدی وبوندن بشقه ، قطعیاً سواریلرینك یره اینه‌رك پیاده‌لر کبی حرکت ایتملرینی منع ایتمك لازم ایدی. صول جناحده (واررون) قوتجه خصمنه فائق بولنیوردی . بونکله برابر ینه بو تفوقدن استفاده ایده‌مدی . (٤,٨٠٠) متفقین سواریسی ، ۲۰۰۰ نومیدی سواریلری اوکنده محو وپریشان ایدلدیلر .

بناءً علیه، دنیله‌بیلورکه « واررون » نك صوك زمانلرده قبول ایدرك محاربه‌نك رومالیلر طرفنده نتیجه‌لنمسنه سبب اوله‌بیله‌جك برقوتی حائز بولنان تدبیری بر دوشنجه اوزرینه دکل بالعکس تصادف سائقه‌سیله میدانه کلمش ایدی. پیاده‌نك سوق وترتیبی‌ده سواری بی پك‌فنا ایدی. (واررون) کندی مانیپولارینی اون صره اوزرینه ترتیب ایده‌جك یرده (۱۶) صره اوزرینه دیزمش ایدی، که: شوحال خط حربنك جبهه‌سنی آزالتیوردی،

بوقباحتلری یاپمقدن احتراز ایتمك ایچون « واررون » حقیقة قوماندا ایتمکه مجبور ایدی. حالبوکه او یالکز بر جناح ایله اوغراشیوردی. بوندن، بشقه مصادمه‌نك اصل محرانلی زمانینده اردویی یالکز باشنه براقه‌رق کندیسی میدان محاربه‌یی ترك ایلدی. (واررون) بوراده طبق « دارا » کبی کندی قطعاتنك شرف وحیثیتلرندن زیاده جان قورقوسنه اطاعت ایلمش‌ایدی. شویله بر وضعیت اوکنده بر اردو نه قدر جسور اولورسه اولسون دائما مغلوب اولور کیدر. قان مظفریتیله آنیبال، (اوپلی)، (سامینوم) و (قامپانی) نك بر قسمنه حاکم بولنیوردی. روما اوزرینه یورییمك ایچون شو وضعیتدن استفاده ایده‌مدیکندن طولایی محررین عسکریه‌دن برچوغی آنیبالی مؤاخذه ایدییورلر. [*] موسیو روقانقور (آنیبالك تاریخ اسفاری) نام اثرنده شومؤاخذه‌یه پك کوزل جواب ویرمشدر.

فی‌الحقیقه آنیبال ایله روما آردسنده طوسطوغری برمسافه اولمق شرطیله ۳۰۰ کیلومتره امتدادنده بر یول بولنیوردی. بناءً علیه انیبال آنجق ۱۵ : ۲۰ کونلك بر یورویشدن صکره اورایه واصل اوله‌بیلوردی. لکن شبهه یوق، که بو قدر اوزون بر یورییش شهرك باصقین آلتنه آلنمسی احتمالی امکان خارجنه جیقاریيوردی. بونك اوزرینه آنیبال روما پیشکاهنه واردیغی زمان سناتونك برچوق یکی یکی مدافعه ترتیباتی، رومانك بونجه مغلوبیتلری خلافنده، بنه آنیبال اردوسی اوزرینه

یك قوتلی برتأثیر کوسترہ بیلوردی. روماده ایکی لژیون واردی، «مارسیللوس» اوچ بحریه لژیونی و ۱۵۰۰ قدر یکی نفرلر ایله «اوزیتا» موقعنده بولنیوردی.

۱۷ سنه‌لك بر حرب اثناسنده تعقیب ایدیلن اخذ عسکر اصولی بودفعه‌ده فوق‌العاده اولهرق دها درت لژیون و ۱۰۰۰ قدر سواری تدارك ایده‌بیلوردی. نته‌کیم مؤخراً بو عسکر حقیقةً تدارك ایدلمشیدی. سناتو ۸,۰۰۰ اسیر صانون آلدی. و آنلری درحال سلاحلندردی. بوندن بشقه، جنایت وذمت ایله تخت توقیفه آلنان محبوسلری‌ده آزاد ایده‌رك سلاح آلتنه آله‌بیلوردی.

بوشرائطه نظراً عجبا یالکز ۳۵,۰۰۰ کشیلك بر اردویه مالك بولنان آنیبال رومایی برحمله‌ده ضبط ایده‌بیلورمی ایدی؟ بوندن ماعدا شوکاده دقت اولنمایدر، که بو آنه قدر هیچ برمتفق روما طرفدارلغی ترك ایتمامش و (۳۰) قدر مستملکاتدن هیچ بری کذلك رومایه معاونتدن ال چکمامش ایدی. بناءً علیه، سناتو عسکر جمع وتدارکنه وهر طرفدن پایتخته طوغری لژیونلرك جلبنه دوام ایده‌بیلوردی. اکر آنیبال رومانك محاصره‌سنه تشبث ایده‌جك اولسه ایدی، عین زمانده هم محافظه مفرزه‌سی قطعاتنه، همده شایان دقت برامداد اردوسنه مقابله ایتمك مجبوریتنده بولنوردی. حتی بو امداد اردوسی آنیبال ایله

محاربه‌یه طوتشمقسزین بیله آنی یالکز آچلق ایله فنا حالده تضییقلره اوغراده بیلوردی.

اکر بو تضییقلرك نتیجه‌سی اوله‌رق آنیبال شو ایکی آتش آره‌سنده مغلوب ایدلمش اولسیدی بتون شهرت وعظمتی ده اوآنده محو اولوب کیدردی ؛ غول اهالیسی ، آرتق آنی ترك ایدرلردی . و آنیبال ایتالیا اووه‌لرنده بویله یالکز باشنه قاله‌رق صکره کندیسی ایچون ممکنسه یالکز بر واسطهٔ نجات بولوردی که اوده اسپانیوللر و آفریقالیلرله همان کمیلره بینوب قارتاژه کیتمك ایدی .

ظاهراً پك پارلاق فقط اساساً شبهه‌لی بر حرکته تشبث ایتمدن ایسه آنیبال کندی اردوسنی متفقلرله تقویه ایتمکه قرار ویردی .

ایتالیانك جنوب طرفلرنده شو قرارینه موفق اولدی . یونانستان کبیر اقوامی ایتالیا شبه جزیره سنده بر چوق سنه‌لردها قالمسیچون لازمکلن هردرلو وسائطی تدارك ایتدیلر . سیپیونك مظفریتلری اسپانیادن امداد آلمسنه ممانعت ایتمامش ، قارتاژ بیوك برسکون وعطالت ایچنده قالمامش وکندیسنه معارض اولان وطنداشلری حمیتسزلك ایدوبده آنك غلبه‌لرینه نظر حسدله باقمامش والحاصل قرداشنك محو وهلاك اولدیغی (مه‌طور) وقعه‌سی میدانه چیقمامش بولنسه ایدی مشار الیه بتون

ایتالیایه وبناءً علیه رومایه صاحب اولهرق ایشك ایچندن چیقمش بولنه‌جقدی .

بوندن بشقه بزه پك یقین دنیله‌جك قدر اوزاق اولیان بردورده قرون جدیده‌نك اك شدتلی جنرالارندن بریسنك تعقیب ایتمش اولدیغی عین حاله تصادف ایدییورز . آلمان پروتستانلری کندیلرینی پولتیقه‌رابطه‌لرندن قورتارمش بولنه‌جق اولان حریت وجدانیه‌لرینی قزانمق ایچون ۱۲ سنه قدر بیهوده یره محاربه‌لر ایتدکدنصکره اك نهایت اسوچ ـ نوروچ قرالیه مراجعت‌ایتمشلردی . کوستاو آدولف اوکنده اك اول اوستریایه تصادف ایتدی . بوحکومت اوزمانلر هیئت اتفاقیه‌نك مرکز تجمعی اولدقدن بشقه پاپا طرفدارلغنك اساسنی تشکیل ایدر وباویرا ایله‌بتون قتولیك حکومتلرینه شدتله‌استناد ایلردی.

اوستریا حکومتی (براین‌فلد) اووه‌لرنده مغلوب ایدلدی . و آنکچون محاربه ایتمکده اولان (تیللی) بسبتون انهزامه اوغرادی . ویانه طریقی آچیق ایدی . لکن کوستاو آدولف او طرفه کوزینی بیله چویرمدی . پك اعلا بیلوردی‌که (فردیناند) ك قوتی آنجق کندی متفقلرندن کلوردی . بونك اوزرینه قرالك بتون آمالی هیئت اتفاقیه‌نك مرکزینی دکل بالعکس اعضاسنی محو و پریشان ایتمکه منحصر قالمش ایدی . شویولده قرار ویردکدنصکره کوستاو آدولف ویانه‌یه طوغری

يوريمدى . (رين) استقامتنى طوته‌رق فردیناند عليهنه توجيه حركات ايلدى .

صوك ايتاليا سفرلرى : اسپانيا وآفريقا سفرلرى : زاماميدان محاربه‌سى

(٢١٥ : ٢٠٢)

معلومدركه (پوبليوس سيپيون) مارسليايى ترك ايتديكى صره‌ده برادرى (كنه‌ئيوس) ى اسپانيايه كوندرمش ايدى . بوذات، (سيسى)ده (هانونى) مغلوب ايتدى . (ابر)نهرينك منصبنده آسدروبالك دونماسنى ياقدى . وبوجنراله قارشى بتون ايتاليا يوللرينى قاپادى (٢١٧). آنيبال (اوپلى) يه قدر ايلرولمش اولديغى زمان روما آكا قارشى (فابيوس) ى كوندرمش ، (اوتاسيليوس) آفريقايه كچمك تداركاتيله مشغول بولنمش (آلينوس) ده آلپ جهتلرينى محافظه‌يه مأمور ايدلمش ايدى .

(قورنه‌ليوس سيپيون) اسپانياى شرقينك هرطرفنى طولاشه‌رق يوز يكرمى قدر قبيله‌نك تبعيتنى و رومالولرك اپيجه ايلرولره قدر تأمين حاكميتنى قازانديغى كبى آسدروبالى‌ده اهالى واسطه‌سيله مغلوب ايتدردى .

(۲۱۶) ده وارونك تدبیرسزلکی رومانك وضعیتی بیوك تهلکه‌لره دوشوردی . لکن بوتاریخ عینی زمانده آنیبالك پارلاق مظفریتلرینك صوك زمانلرینی ده کوسترییوردی. قارتاژ سنانوسی آز قالدی آنیبالی بسبتون ترك ایده‌جکدی :

« آنیبال بونجه مظفریتلره نائل اولمشدر ؛ اونك ایچون امداده اصلا احتیاجی یوق دیمکدر. » سوزیله آنیباله امداد کوندرمك استمیورلردی . لکن (پارسین) وقعه‌سی ، ۴۰۰۰ قدرنومیدی متفقی کوندرلمکه باشلوجه سبب اولان احوالدندر. بوندن بشقه آسدروبال اسپانیادن ایتالیایه کچمك ایچون ده امر آلمشیدی .

بوائناده روما بعض یکیکی ترتیبات آلمقله اوغراشیوردی . آنیبال (قاپویه) جوارنده توقف ایتمکده اولدیغی صره‌ده (مارسللوس) ، (سیدیسیوم)ده برلژیون وضع وترتیب ایدرك (لانیوم) طریقنی سدایلدیکی کبی کندیسی ده ۲۱,۰۰۰ کشی ایله (قازیلینوم)ده اردوکاه قورمش ایدی .

واررون ، که روماعسکرینك آنیباله قارشی عاجز اولمدیغنی ادعا ایله حربه جسارت ایتدیکی ایچون سناتونك پك فوق‌العاده آلقشلرینه مظهر اولمشیدی ؛ بوصره‌لرده اوپلی چهتلرینی ستر واشغال ایدییوردی .

(ژونیوس) متفقلردن عسکر طوپلیور و درت لژیون

۲۰,۰۰ آتلی تشکیل و ۸,۰۰۰ قدرده اسیر تسلیح وتجهیز ایتمکده بولنوردی .

آنیبال (۲۱٦) ده ناپولی و (نول) پیشکاهارنده (مارسللوس) ه مغلوب اولدی . قارتاژك اسپانیایه کوندردیکی (ماغون) قوهٔ امدادیه‌سندن محروماً آرتق رومایی یرله یکسان ایتمك ایچون واسع برپلان تشکیله قرار ویردی : ماکدونیالی بشنجی فلیپی اتفاقنه آلدی. سیز آلپ جهتلرینی تخریب ایتدردی؛ ساردنیایه هجوملر یاپدردی وسجلیا داخلنده پك شدتلی بر عصیان واختلال چیقاردی .

لکن (فابیوس) اك صکره رومایی ، مدافعه‌دن تعرضه کچیردی. ظفوز اردوتشکیل ایلدی : درت دونما حاضرلادی؛ قارتاژلیلری مانلیوس واسطه‌سیله ساردنیادن چیقاردی . و (۲۱٤)ده فلیپك دونماسنی یاقدردی . آرقداشی مارسیلیوس ایله‌ده (۲۱۵ : ۲۱٤) بعض مشترك فتوحاته نائل اولدی . (۲۱۵)ده (هانون) ی (کردمنتوم) جوارنده مغلوب ایتدردی . واك صکره کندیسی قاپوه عاینه یورودی . که بویورویش اوزرینه آنیبال فلیپك دونماسنه استناد ایتمك فکریله آدریاتیك ساحلنده‌کی (آرپی)یه چکیلدی . آنیبال یینه بوانحاده (قامپانی) اراضیسنه کیره‌رك (۲۱٤) روما جنرالری آره‌سنده پك جرأتکارانه‌مانوره‌لرپاپار : (آرپی) یی و ۱۰۰۰ قدرنومیدی عسکری غائب ایدرك ناپولی ایله نول اوزرینه یکیدن هجوملر

ایتدکدنصکره (مارسللوسی) اورایه کتیرتمك فکریله (تارانت) جهتلرینه آتیلور؛ برخیلی یورویشلر ومقابل یورویشلر یاپمش بولنور . فقط نه‌چاره‌که برمدت صکره تارانت جهتلری‌ده الدن چیقار . (فابیوس) بتون (ساسینوم) شهرلرینی یکیدن ضبط ایدر . بونك اوزرینه آنیبالك استناد ایده‌جك یالکز بر اسپانیا ویرده سجلیاسی قالیر . سجلیاده (سیراکوز) شهری علامهٔ ریاضی آرشیمد سایه‌سنده ایکی سنه‌قدر (مارسللوس)ه مقاومت ایلدی . (٢١٤–٢١٢) . لکن بوبلده‌نك سقوطی برمدت صکره بتون جزیره خلقنك روما تبعیتنه کیرمسنه سبب اولدی : سجلیا اطه‌سی اك صکره رما ولایتلری صره‌سنه کچدی .

اسپانیاده ایکی سیپیون ، اوچ قارتاژ اردوسی علیهنه بیوك تأثیرلر کوستره‌رك (اینتی‌بیلی) شهرینی قورتارمش و (قاستو-لونی) یی ضبط ایتمش بولنیورلردی . بوندن بشقه (٢١٤) ده آسدروبال ، ماغون وغول عسکرلرینی آیروجه درت دفعه دها مغلوب ایتدیلر . (٢١٣)ده قارتاژلیلری (ساغنوت)دن چیقارتدیلر ونومید قرالی (سیقاتس) ك روماایله اتفاقنی تأمین ایتدیلر . ایکیسی‌ده مضر ایکن تأسف اولنور که شبه جزیره‌نك بر آن اول ضبطی ایچون مؤخراً بربرندن آیرلدیلر . (پوبلیوس) یالکز باشنه (ماغون) ، (آسدروبال) و (ژیسقون) علیهنه یورودیکندنطولایی آنلرك ایکی اردوسیله نومیدی یعنی ماسینیا واسپانیا اردولرینه مقابله‌یه مجبور اولمشیدی . بناءً علیه بالطبع

شودرت اردو ايله مضاربه‌سی اثناسنده پك فنا مغلوبيتره اوغرادی . برقاچ كون صكره‌ده (كنه‌ئنوس) بو درت مظفر اردو آره‌سنده ازيلوب محو ايدلدی . (مارسيوس) اسمنده‌كی شواليه‌نك قهرمانلغی رومالولر الندن بسبتون چيقمق اوزره بولنان اسپانيايی قارتاژ تملكندن قورتاردی . بو شواليه كندی آرقداشلرينی بر آره‌يه طوپلايه‌رق برقاچ بيوك موفقيته نائل اولمشيدی. حاصلی (١٠ ٢-٢٠٦) يه قدر اسپانيا ايچريلرنده رومالولرك كوستردكلری فداكارلق واوته بری الده ايديلان متفقلر سايه‌سنده، اسپانيا شبه‌جزيره‌سی قارتاژليلرك الندن بسبتون چيقارلمش ايدی .

آنيبال (قاپويه) محاصره‌سنی رفع ايتمك ايچون روما قوتلرينك اوته‌بری طاغلملرندن استفاده ايتمش ايدی. (٢١٢)ده بو شهرك اوكنده (آپيوس) ايله (فولوبوس) ی مغلوب ايلدی؛ تارانتی باصدی؛ (لوقان) ده رومالولرك اسيرلر اردوسنی پريشان ايتدی واك صوكره بو اردويی بر پوصو اوكنده كاملاً محو ايلدی . (په‌نولا) ديوارلری اوكنده ١٥,٠٠٠، و (ئردونه) يقينلرنده ١٦,٠٠٠ كشی اولدردی. صكره‌ده (٢١١) روما اوزرينه ال اوزاتمغه باشلادی.

رومالولرك قاپويه شهرينی محاصره ايچون اشغال ايتدكلری مواضع پك متين ومستحكم اولديغی ايچون آنيبال بر چوق نمايشلر وموفقيتلريله برابر خط محاصره‌يی آچه‌مامش ايدی .

بونك اوزرینه یعنی قاپویه‌یی قورتارمق فکریله رومایی تهدیده قرار ویردی .

مشار الیهك مطالعه‌سی شو ایدی : یا رومایی بسبتون عسکردن خالی بوله‌رق آنی فتح ایده‌جکدی ویاخود روما کندینی محافظه ایچون قاپویه‌یی محاصره ایدن اردونك جلبنه مجبور قاله‌جغندن قاپویه‌محاصره‌دن قورتیله‌جقدی . فقط آنیبال روما پیشکاهنه کلنجه رومایی مقاومته حاضر بولمشدر . آنیبال روماده بولنان عسکرك قاپویه‌یی محاصره ایدن اردو اولدینی و قاپویه محاصره‌سنك رفع ایدلمش بولندینی ذهابیله درحال قاپویه‌یه کیتمش ایسه‌ده روما اردوسنی قاپویه‌نك اطرافنده براقدینی مواقعده بوله‌رق پك زیاده تعجبده قالمشدر . چونکه رومالولر آنیبالك‌روما اوکنده ظهورندن طولایی تلاش ایتمیوب موجود بولنان قوت ایله شهری محافظه ایتمکه واطرافده‌کی اردولری، جلب ایتمکه قرار ویرمشلردی . بناءً علیه آنیبال نائل مرام اوله‌مامشدر . واك صکره قاپویه شهری رومالولره تسلیم اولمش و آنلر طرفندن تخریب ایدلمشدر (۲۱۱) .

بونك‌اوزرینه آنیبال (بروتیوم) داخلنه‌التجایه وبرحرب تدافعی قبولنه مجبور اولدی . مشارالیه بومحاربه‌یی‌ده کمال شدت ایله‌وپك شایان‌دقت مقابل هجومنله اجرا ایلدی . (ئردونه)ده (۲۱۰) ، (فولویوس) ی مغلوب ایتدی ، (سالایی)

و (مارونه) نك مارسللوس طرفندن ضبطنه اصلا قولاق بیله ویرمدی . صکره آنی ده مغلوب ایتدی . لکن کندیسی ده قاپوبه جوارنده آنك طرفندن مغلوب ایدلدی (۲۰۹) . (فابیوس) ك تاراتی ضبط ایتمسنه مانع اولهمدی (۲۰۹) ؛ (مارسللوس) ی بربوصوا وزرینه چکدی و آنی اوراده اولدردی (۲۰۸) . برادری آسدروبالك بوندن صکره ورودینه انتظار ایلدی .

آسدروبال (۲۰۸) ده سیپیونك الندن قورتیله رق پیرهنه و آلب سلسلهلرندن آنیباله (۵۰) بیك اسپانیول وغول عسکری کتیرییوردی . لکن آنیبال (لوقانی)ده (۲۰۷) مغلوب ایدلمش بولندیغی صره ده آسدروبال دخی (مه طور) ساحللری اوزرنده کذلك بیوك برمغلوبیته دوچار اولمش ایدی . آنك شومغلوبیتنه باشلوجه سبب برقاچ کون اول آنیبال اوکنده بولنان (نرون)ك پك سریع بر یورویشله و آنیبالك هیچ ده خبری اولمقسزین (لیویوس) اردوسنه یتشمش اولمسیدر . بومحاربه ده آسدروبال ده داخل اولهرق اللی التی بیك قارتاژ عسکری تلف اولمش واوته کیلری اسیر ایدلمشدر .

نرون آسدروبالك سر مقطوعنی آلوب سرعتله کندی اردوسنه عودت ایتمشدر . آنیبال اولجه (نرون)ك برمقدار عسکر ایله اردوکاهندن آیرلدیغنه واقف اولهمامش ایدی . کونك برنده آسدروبالك کلهسی چادر اوکنده اوطورمقده

بولنان آنیبالك اوكنه یووارلانمشدر . آنیبال برادرینك باشنی کورنجه بر مدت سکوت ایتدکدن صکره کوز یاشلری دوکه رك « بو باشده بن قارتاژك عاقبتنی کوریوورم ! » دیمشدر .

بوندن صکره آنیبال یکیدن (بروتیوم) قطعه‌سنه چکیلور واوراده بتون روما جنرالرینك امیدلرینه مخالف بر صورتده دها درت‌سنه قدر بولنور . لکن هیچ برقطعی تشبثه کیرشمز. بوأثناده اسپانیا وسجلیا بتون ضبط ایدلمش ونومیدیلر اتفاقه کیرمش بولنیورلردی . سیپیون آنیبالی ده اورایه کوتورتمك ایچون حربی آفریقایه نقل ایلمکی تکلیف ایلدی (۲۰۵) . قونسول فابیوسك مخالفتنه باقمیه‌رق آنك تکلیفنی اجرا ایچون تشبثاته باشلادی .

سیپیون (۲۰۴) ده آفریقایه کچدی . بوصرده (سیفاکس) مملکتی تخریب ایتدردی . هانون و ۲,۰۰۰ قارتاژلی یی اولدردی . و (اوتیك) اوکنده (۲۰۳) قارتاژ اردوکاهنی ۶۰,۰۰۰ کشی قدر عسکرله برلکده احراق بالنار ایلدی . (ماسینیسا)یی یکیدن نومیدی صندالیۀ حکمدار یسنه کچیره‌رك قارتاژی‌اوقدر یقیندن تهدیدایلدی، که قارتاژ حکومتی بالضروره آنیبال و ماغونی ایتالیای شمالی و جنوبیدن کتیرمکه مجبور اولدی .

آنیبال (قروتون) جوارنده قونسول (سه‌مپرونیوس)ی مغلوب ایتمش (۲۰۴) و بوندن بشقه (لیکوری) ده ساحله

چيقمش اولان (٢٠٥) ماغونك وصولنه اعتماد ايتمكده بولنمش ايدى . لكن ماغون (ئسوريلر) آره سنده مغلوب ايديلهرك (٢٠٣) قارتاژه طوغرى كيدركن جريحهلرينك تأثيريله دكز اورتهسنده وفات ايلدى .

آنيبال كنديسنى تعقيب ايتمك ايستهميان بتون ايتاليا اجرتلى افرادينى قليجدن كچورتدى. صكرهده كنديسى آفريقا ساحلنه چيقدى . بيهوده يرهسيپيونهمصالحه تكليف ايدييوردى. مشار اليهك بوتكليفدن مقصدى فنا ويكى طوپلانمش اولان عسكرلرله جدى و تجربهلى عسكرلره قارشى محاربهيه كيرشمامك ايدى . فقط نهايت محاربهيى قبوله مجبور اولدى و (٢٠٢) ده زاما ميدان محاربهسنى غيب ايتدى .

آنيبال اوتوز آلتى سنهلك بر غيبوبتدنصكره قارتاژ شهرينه واصل اولور . و سناتوى (سيپيون)ك وضع ايتديكى شرائطى قبوله مجبور ايدر (٢٠١) .

شرائط مذكوره شونلردر :

اولاً — آفريقانك خارجنده بولنان قارتاژ مستملكاتنك هيئتيله رومايه تركى ؛

ثانياً — رومانك موافقتى اولمدقجه قارتاژك كيمسه ايلهحرب ايتمامسى ؛

ثالثاً — ايكى سنه ظرفنده (شمديكى پاره ايله) اللى درت مليون فرانق تضمينات حربيه اعطاسى ؛

رابعاً — قارتاژ دونمـاسیله فیلدرینـك رومالولره تسلیمی « یالکز اون کمی قارتاژلیلر النده قاله بیله جکدر » .

سیپیون مقاوله موجبنجه قارتاژلیلردن آلدیغی ۵۰۰ حرب کمیسنی احراق ایتمشدر .

قارتاژ سـناتو مجلسنده تضمیناتك برنجی تقسیطی امضـا اولنورکن اعضادن بعضلری آغلامغه باشلامشلردر . آنیبـال ایسه بوکا قارشی قهقهه ایله کولدیکندن هرکس آنك شوحرکتنی حمیتسزلکنه حمل ایدرك تعییب ایلدکلری صره ده آنیبال دخی :

« بوکونکی کـونده سزك کـوز یاشلریکزی موجب اولان کیفیت باشمزه کلانٌ وکله جك بلیـه لرك الك کوچوکیدر . بوکبی بلیه لرك باشمزه کله جکنی بن دها ایتالیـا صحراسنده ایکن کشف ایدرك دفعات ایله اخطار ایتمش ایدم . سز اینانمق ایسته مدیکز ؛ بن کـوز یاشلریمی اووقت دوکوب بتیرمش اولدیغمدن شمدی آغلامق یرینه کولمك کلیور ! » دیمشدر .

رومایه مظفراً عودت ایلیان سیپیون امثالسز دنیله جك قدر پارلاق برمظفریت آلاینه نائل اولمشدر . صوك درجه ده متشکر اولان رومالولر کندیسنه قیدحیات ایله قونسوللق ویادیکتاتورلك تکلیف ایتمشلرسه ده سیپیون قبول ایتـامش ویالکز (آفریکن) لقبیله قنـاعت ایتمشدر . آنکچون مشـار الیه بوعنوان ایله یاد اولنور .

ايكنجى پونيك سفرينك نتايجى

رومالولر نزدنده آنيبالك سفرى عنوانيله يادا ولنان بوسفرك تأثيريله سجليا واسپانيا روما ولايتلرى صره‌سنه كچدى ؛ قارتاژ حكومتى اقتدارسز وپك ضعيف برتجارت مركزى اولدى ؛ روما بحر سفيدك اقسام غربيه‌سنده بيوك برحاكميت قازاندى ؛ روما و ماكدونيا آره‌سنده فكر خصومت ورقابت حصوله كلدى وبوندنطولايى ماكدونيا وروما سفرلرى ميدانه چيقدى. حاصلى شرق وغرب حكومتلرى آره‌سنده قوتلى بر اختلاف وضديت كورلدى .

سفرك تأثير عموميسى بوندن عبارتدر . نتايج خصوصيه‌سنه يعنى طوغريدن طوغرى يه ايتاليا داخلنده كوستريلن تأثيرلره كلنجه آنلرده بروجه آتيدر :

(سلت) لر قطعياً روما تابعيتنه كچدى ؛ تهلكه‌لى برصورتده يرلشمش بولنان لاتين افوامى اوته كيلرينه تفوق ايلدى . لاتين اولميان وبالخاصه آشاغى ايتاليا اهاليسنك حيثيت ونفوذلرى آزالدى .

بونتيجه‌لر واقعا پك كوزل ؛ فقط روما ايچون پك آغير دوشمشدر . سفر اثناسنده اهاليسنك درتده برى محو اولمشدر ، قارتاژليلر طرفندن اولديريلنلرك عددى (٣٠٠,٠٠٠) ه چيقاريليور . آنيبالك ضايعاتى ده پك آز دكل ايدى . لكن شو

ضایعات قارتاژ اوزرینه پك اوقدر تأثیر ایتمامش ایدی . چونکه آنیبال اون آلتی سنه ایچنده یالکز قان مظفریتنی متعاقب ٤۰۰۰ قدر امداد آلمشدی . آنیبال محاربه لرده ۱٤۰ بیك و خسته لقلردن طولایی ده ۱۰۰,۰۰۰ کشی غائب ایتمش ایدی :

شوحالدن آکلاشلدیغنه کوره آنیبال ایتالیاده غول اعمالیسندن (۲۲٥,۰۰۰) قدر عسکر جلب ایده بیلمش ایدی .

قیصر زمانی

بنم اعتقادمجه آنیبال قرون اولی نك بوناپارطی اولدیغی کبی ژول سزارده بنه اوزمانك بیوك فره‌دریقی‌در . بونك ایچون مشار الیهك غول سفرلرندن برنی و مسلك حرب وجهادینی کورمزدن اول ترجمهٔ حالی اوزرینه بر ایکی سوز سویلمك ایستیورم :

ه رومانك برنجی‌درجه اعاظمندن بولنان ژول سزارك ترجمهٔ حالنی لایقیله بیلدرمك مشار الیهك کافهٔ اجراآت و افعالنی نقل وحکایه ایتمکله ممکن اولهبیلور . زیرا مشار الیهك زمانی ، رومهٔ تاریخنك عادتا بردوری عد اولنمقده در . بونك ایچون ژول

سزارك ترجمهٔ حالنه دائر معلومات مفصله آلمق آرزوسنده بولنانلر مومزن ، پتر ومريوال نام ذاتلرك يازدقلری روما تاريخلرينه وياخود مشار اليهك ترجمهٔ حالنی صورت مخصوصه‌ده يازمش اولان قرافت ، وان‌ليمبورغ، قوهال وروستوو نام‌ذاتلر ايله اوچنجی ناپوليونك اثرلرينه‌مراجعت ايده‌بيلورلر . بزبوراده مشار اليهك ترجمهٔ حالنی صورت مختصره‌ده نقل ايتمكه چاليشه‌جغز .

يوليوس سزار، ميلاددن ١٠٠ سنه‌مقدم يعنی‌روماشهرينك تأسسندن ٦٥٤ سنه صكره تولد ايتمشدر .

پدری بولنان لوسيوس يوليوس سزار. امور ملكيه‌ده حاكملك رتبه‌سنه قدر ارتقا ايتمش و والده‌سی آوره‌ليا روما نسوانی آره‌سنده محاسن اخلاقيه شهرتشعار بولنمشدر .

ماريوسك اقرباسندن اولمسی و مشهور چينانك كريمه‌سی قورنيا ايله ازدواج ايتمش بولنمسی حسبيله سوللانك تغلبی اوزرينه دوچار مخاطره اولمش ايسه‌ده مؤخراً عفو اولندينی جهتله قبل‌الميلاد ٨٠ نجی سنه‌سی آسيای صغراده بولنان روما اردوسنده ودونمامده خدمت ايتمشدر .

سوللانك وفاتی خبری اوزرينه ٧٨ نجی سنه‌سی رومايه عودت وبوزماندن اعتباراً مسلكی بولنمش اولان خطابت‌وامور سياست ايله اشتغاله بدأ ايلمشدر . دولابلا كبی بعض اعيان مملكت عليهنده تعديات و اغتصابلاندن طولايی اقامه ايلديكی

دعوالر اثناسنده کوستردیکی فوق‌العاده بلاغت ومعلومات باعث شهرتی اولمشدر .

دها زیاده اکتساب فضائل وکمالات ایتمك نیتیله ایکی سنه صکره ردوس جزیره‌سنه عزیمت واوزمان شهرتی بتون آسیایه واوروپایه منتشر بولنمش اولان مولو نام معلم نزدنده ملازمت ایلدی،که مشهور سیسه‌رو دخی بو معلمدن درس کورمش ایدی .

۶۸ نجی سنه‌سی رومایه عودتنده روما حکومتی طرفندن اسپانیاده ابر نهرینك اوبر جهتنده بولنان برروما ایالتنك امور مالیه‌سی مدیرلکنه تعیین و ۶۵ نجی سنه‌سی دخی رومانهرینك پولیس نظارتنه نصب اولنمشدر . بعده سرکاهنلك و۶۲ نجی سنه‌سی برنجی درجه‌ده حاکملك و ۶۱ نجی سنه‌سی دخی بنه اسپانیاده بالاده مذکور ایالتك والیلکی رتبه ومأموریتلرینی احراز ایلمشدر .

۶۰ نجی سنه‌سی قراسوس وپومپه‌یوس نام ذاتلرله بر اتفاق خفی عقد ایدرك نهایت اهالینك دائما حسن نظرینه مظهر اولدیغی حالده رتبه‌لرك کافه‌سنه نائل اولدقدن صکره ۵۹ نجی سنه‌سی روما حکومتنده الك بیوك رتبه‌اولان قونسولسلق رتبه‌سنی احراز ایتمشدر .

۵۸ نجی سنه‌سی غول قطعه‌سنه تجاوز وقطعهٔ مذکوره‌یی

حرباً ضبط واستیلا ایلدکدن صکره اوراده والیلك ایتمش وروما حکومتنه پك بیوك خدمتلر ایفا ایلمشدر .

۴۹ نجی سنه‌سندن ۴۶ نجی سنه‌سنه قدر پومپه‌یوس ایله محارب بولنوب نهایت پومپه‌یوسی فارسالوس[*] موقعنده وقوعبولان محاربهٔ مشهوره‌ده مغلوب ایتدکدن صکره مستقل قونسلوس ودیکتاتور اولهرق زمام حکومتی ید استقلاله آلمش وقبل المیلاد ۴۴ نجی سنه‌سی مارتك ۱۵ نجی کونی وفات ایلمشدر .

مشارالیه امپراطورلغه مقتضی اولان کافهٔ خواصه مالك ، انسانلری یالکز ظاهراً اطاعت ایتدیرمکه دکل ، آنلرك قلبلرینی تسخیرایله ایستدیکی مقصده استخدام ایتمکه مقتدر بر ذات ایدی .

برابر قوماندان ایش کورمك ومظفر اولمق ایچون هرنه خاصه‌لره محتاج ایسه اوخاصه‌لرك جمله‌سی سزارده موجود ایدی . غایت سرعتله ایش کورورو هرنوع مشاق سفریه یه تحمل ایدردی .

مشار الیه ایو برقوهٔ ممیزه ، فوق العاده برقوهٔ حافظه یه وایجاده مقتدر برفکره مالك ایدی . علم هیئته ، شعره ، تاریخه وسائره یه دائر بعض اثرلر یازمش ایسه‌ده آثار مذکوره‌نك قسم اعظمی غائب اولوب یالکز اك مهمی اولان « غول

---

[*] میلاددن بردفعه ۴۹ سنه اول ، بردفعه‌ده ۱۸۹۷ سنه‌صکره ایکی بیوك مصادمه نك محل تطبیقی اولان وچتالجه دیدیکمز بوموقع ایله اوراده یکدیکریله چاتیشان اردولرحقنده ایکنجی کتابمزده معلومات مفصله وارد ر .

سفری » و « محاربات داخلیه » نام اثرلری قالمشدر .

قونت دوروپن دوقریسه نام ذات ژولسزارك آثارینی شرح ایلدیکی اثناده قلبنده حصوله کلان تأثیراتی شوسوز ایله افاده ایلمشدر :

سزار دیمك ، حرب آلهه‌سی دیمکدر .

لکن اعاظم منتسبین فن حربه عطف نظر ایدلدکده قیصرك بوخارق العاده ذکاسنك نشو ونماسی بسبتون بشقه بر طرزده وقوعه کلدیکی آکلاشیلور .

اسکندر رومی ، آنیبال ، بیوك فردریق وناپولیون اردولرینی پارلاق مظفریتلره سوق ایتمکه باشلادقلری زمان هنوز ۳۰ یاشلرنده دکل ایدیلر . سزار ایسه اوجاه حربی غایت سطحی وهم‌ده کوچك برمرتبه‌ده بولنه‌رق کورمکله برابر عمرینك بشنجی عشرنده باش قوماندانلق وظیفهٔ مشکله‌سنی درعهده ایلدی . معمافیه سزار کنجلکندن بری روماده یکدیکرلرینه معارض بولنان فرق مختلفهٔ سیاسیه‌نك احوالنه کسب وقوف ایتمش اولدیغندن باش قوماندانلقدن ابراز ایلدیکی فراست ومهارتك اساس ومنشأنی اوراده آرامق اقتضا ایدر .

بویله‌جه اکتساب معلومات ایتمش بر آدمك فن حربی ، تعبیه اشکالنده تحری ایتمیه جکی درکار اولوب بونکله برابر اشکال مذکوره‌نك قیمتنی لایقیله تقدیر وآنلری ایجاب ایدن

محلده تطبیق واستعمال و حتی کندی دخی بعض اشکال علاوه‌سنه غیرت ایتمش وکافهٔ تشبثاتنده سوق‌الجیشك پولتیقه ایله اولان رابطه‌سنك محافظه‌سنه چالیشوب فن حربك شو نقطه‌سنده ابرازایلدیکی مهارت فوق‌العاده باعث شهرتی اولمش ونامنی اعلا ایلمشدر [*] .

سزارك غول سفری

سزار دورنده غول اراضیسی حدودینی بیرمنه طاغلری ، اق دکز، آلب طاغلری ، رین وادیسی وبحر محیط اطلاسی تشکیل ایدردی . بوبیوك مملکتك برقسمی رومالیلرك اداره‌سنه کچمش بولنیوردی . چوجقلردن ماعدا بتون غول اهالیسی خدمت عسکریه ایله مکلف ایدی . بواهالینك الکچوق سودیکی شی حرب و آوجیلق ایله اشتغال ایتمکدی . زراعت ایشلرینه بالعکس، هیچ تنزل ایتمزلر، اونلری مستملکات خلقنه واسیرلره ترك ایدرلردی .

غول اردولری، علی‌الخصوص شمال جهتنده کیلری ، پك

---

[*] خواجهٔ محترم قائممقام طاهر بك افندینك « مؤلفات عسکریه » نام اثرندن مقتبسدر .

جدی برانضباطه مالك بولنیورلردی . قطعات جسیمه‌یی تشکیل ایدن مختلف تعبیه جزؤ تاملرنده جـدی برتناسب وارتبـاط موجود ایدی . عائله، عائله‌یه قارشو محاربه ایدرلردی. اولادلر بابالرینك کوزی اوکنده ، قرداش قرداش یاننده غوغا ایدر . حتی قادینلر بیله قطعات ایله برلکده کیدرك جسارت کوسترنلری تشجیعه وقاچانلری تحقیره چالیشیورلردی .

کنجلر وشاعرلر، سویلدکلری شرقیلر وشعرلرله اهل حربی تبریك وتشجیع ایدرلردی .

اساساً جرمانیك اولان بوعادتلر ، ملی اردولره پك بیوك شـدتلر بخش ایدرلردی . لکن غول اقوامنك روما مدنیتیله تماس ایدیش کیتدکچه اوکوزل عادتلره زوالی ویریوردی . مدنیتك شوحکم وتأثیری، اك چوق زنکین قبیله‌لرده واك چوق یونان ایله رومایه مناسبتی اولانلرده یعنی جنوبی غول اهـالیسی اوزرنده کورلدی .

شمال قبیله لری وعلی الخصوص ، بلچیقالیلر اصول وعادات سابقه‌لرینی ترك ایتمدیلر . بوندن طولایی سزار، شرحلر نامیله یازمش اولدیغی براثرنده بلچیقالیلری غول اهالیسنك اك متین واك جسورلری صره‌سنده کوستریور .

غوللرك تعقیب ایلمش اولدقلری تعبیه اصوللرینی ، بتون تفرعاتیله بیـان ایتمك ایچه کوجدر . یالکز شـونی سویلیه‌بیلورز، که اووه‌لرده ودشمن حرکاتنه مقابله‌یه مجبور اولدقلری زمان غول عسـکرلری پك صیق بر خط اوزره یایلورلردی .

وهجوم ايده‌جكارى زمان بالعكس ، دشمنك مركزينه طوغرى ايلروليه‌جك وجهله يكه پك صيق ودرين بر قول تشكيل ايدرلردى .

غول‌عسكرلرى اينانلميه جق صورتده قهرمانلق كوسترمكله برابر تربيه وانضباط عسكريئك ، محاربه‌لرك قزانلمسنه اولان تأثيرينى‌ده اصلا انكارايتمزلردى . مثلا بونلرك اصول‌هجوملرى. دارا اردولرينك تعقيب ايلديكى هجوملردن دها كوزل ودها رابطه‌ليدر . اردولر ، آز چوق اهميتلى برقاچ قبيله‌نك بريره طوپلانمه‌لرندن حصوله كلور و پياده ايله سوارىدن تشكل ايدرلردى ..

اسكى مورخلرك سويلدكلرينه‌باقيلورسه ، غول پياده‌لرينك ٥,٠٠٠ و ٦,٠٠٠ كيشيلك جسيم يغينلر و ٢٤ صره‌لق كثيف نظاملر صورتنده تشكيل و ترتيب ايدلمش اولدقلرينه اينانمق لازم كلور . بوجسيم قوللر ، كندىلرى داخلنده بعض اوفق تفك جزؤلره آيريلور و يالكز رقبيله افرادندن تشكيل ايديله‌مدكلرى زمان مختلف اهاليدن جمع وترتيب ايديلورلردى .

سزار دورينه منسوب اولان غوللر ، اكثريتله اسلحهٔ تحفظيه استعمال ايتمه‌ك محاربه‌يه كيريشورلردى . يالكز جزؤ تام رئيسلرى بعضاً بوكى سلاحلر قوللانورلردى . غوللرك اسلحهٔ تعرضيه‌سى : صپان ، اوق ، حربه ، قليچ ، مزراق و بالطه‌دن عبارتدى .

سواری عسکری ، پك نادر وغیرمثلی بر عسکردی . بونك مقداری کندیسنی تدارك ایده بیله جك اولان قبیله نك بارکیر لرینه وزنکینلکنه تابع ایدی . بناءً علیه . فقیر اولان قبیله لرك چیقاره بیلدکلری سواریلر دائما آز بولنیوردی . غول سواریلری حتی صلح زمانده بیله یالکز باشنه حرکت ایتمزلردی . هر سواریدن ایکی خدمتجیسی واردی . بونلر ، سواریلرینك کیرولرنده محاربه ایدرلردی .

بریره تعرض ایده جکلری ، ویاخود عکس کندیلرینه تعرض اولنه جغی زمان غول اهالیسی بر مجلس تشکیل ایدرلردی . بو مجلس عائد اولدیغی ملت ایله هیئت انفاقیه اعضاسنی بر آره یه جمع ایدرك اونلرله مذاکره یه باشلاردی . بردفعه ایشه قرار ویردکدن صکره قومشو حکومتلرله ده محاربه یه کیریشیلوردی . بوخابره آنلری ده عین مقصده جلب ایتمك ایچون یاپیلوردی . بوندن صکرده بر آره یه کلمش اولان قبیله لرك هپسی نامنه بر مجلس عمومی تشکیل ایدیلوردی . هرملت بومجلسده ، چیقاره بیله جکی عسکرك جنسی ومقدارینی تعیین ایلردی . بونك اوزرینه اردولر تشکیل اولنور و باش قوماندان انتخاب ایدیلوردی .

قبیله لرك انتخاب ایلدیکی اعضالردن مرکب اولان بر مجلس حرب ، آیروجه اوله رق باش قوماندانه الحاق ایدیلوردی . باش قوماندانك ، بتون عسکرلر اوزرنده کی حکم ونفوذینه مقابل ،

مع التأسف کندیسی دخی هرزمان یانی باشنده‌طوران بومجلسك تحت تضیقنده ازیلور، کیدردی . هم بومجلس حرب حرکات سفریه‌یی تأخیر ویاتمدید ایتمك حقنی حائز اولدیغنی کبی مقصد عمومیه‌یی دکیشدرمك اقتدارینی‌ده حائزدی . شمدی بو اصول قرشوسنده ، سزار کبی برداهی بولنمرده آنك بتون فنالقلرینی میداه چیقارمز اولورمی ؟ شومطالعه سکز سنه ایچنده غول ممالکنی آلت، اوست ایتمش اولان سزارك بونجه موفقیتلرینك اصل منشائی نره‌سی اولدیغنی کوسترمك ایچون بزه کفایت ایدر صانورم . حال بوکه غول اردولری هیچ اولمزسه، اصوله موافق یالکز برسفر تعقیب ایتمش اولسه‌لردی رومالیلرك محو وهلاکی مقرردی .

یدنجی غول سفری

۵۲

سزارك بتون سفرلرینی تعقیب ایتمك، ذاتاً بوکتاب ایچون طوتیلان اصول خارجنده‌در . بالعکس ، مشارالیهك یالکز یدنجی غول سفرینی کورمکله اکتفا ایده‌جکز. غول وباچیقا سفرلری ایچندن یالکز بوسفری انتخاب ایدیشمز آنك کوزللکیله برابر صوك فرانسز ـ آلمان سفرینه برایکی نقطه‌ده مشابهتی اولمندن ایلری کلمشدر .

سزارك، ئەبورو قبیله‌لری اوزرنده کوستردیکی شدائد مخصوصه بتون مرکزی غول‌اهالیسنك کندی علیهنه آیاقلانمسنی موجب اولدی. یکی غول اتفاقی، اوآنه قدرکورلمامش برجاذبه وقوت ایله تشکل ایتمشدی. دهشتلی برکردابك بازیچهٔ فلاکتی اولمامق، غیر متجانسس، فقط پك قوتلی براتفاق یغینی اوکنده مظفراً میدانه چیقابیلمك ایچون سزار یعنی برداهی اولمق لازم کلش ایدی.

بو فورتنه باش کوستردیکی وقت، سزار حالا روماده بولنیوردی.

قارنوت اهالیسی اورلئان قصبه‌سنی استرداد ایدرك سزار علیهنه قیام ایلدیلر. بو بلده رومالیلرك، غوللرله بر تجارت مرکزی و بوندن بشقه اردونك بیوك بردپوسی وخزینه‌سی ایدی. بوراده‌کی رومالیلرك هپسی‌قلیجدن کچورلدی. بنه عینی کونده آروه‌رن قبیله‌سی واوتەکی قومشولرك اکثریسی روما علیهنه قیام ایتمش بولنیورلردی. ورسنشره‌تو ریکس بو هیئت اجتماعیه‌نك رئیس وجنرالی تعیین اولندی. اکر ئەدو وبوئی‌ین قبیله‌لری‌ده هیئت مذکوره‌یه کیرمش اولسه‌لردی، اوزمان سزار ایچون بر چارهٔ سلامت بولمق بلکه محال اولوردی.. سزار بو واسطه ایله کندی لژیونلرندن آیری دوشمش بولنه‌جقدی.

ورسنشره‌تو ریکس ایشك بویله اوله‌جغنی پك اعلا بیلیور-دی . آنك ایچون بتون آمالی ایلك اوکجه سزاره قرشو ، سن وادیسی یولنی قپامق فکرلری اوزرینه‌معطوف ایدی. وبوندن طولایی قوتلرینی جمع ایدر ایتمز ، بوئی ین قبیله لری علیهنه یورمکه قرار ویرر ؛ سن پار یسی محاصره ایدر وسزارك نظر دقتنی جلب ایچون نار بونه‌س علیهنه ده بر نمایش حرکتی یاپار .

شوحال اوزرینه سزار همان رون وادیسنه قوشار . تحمل ایدلمیه‌جك نجه مشکلات آره‌سنده ، هرنه اولورسه اولسون ، طاغیلی بولنان لژیونلرینه یتشمك ، آنلری بر یره طوپلامق وآنلری هنوز قوشاتمق اوزره اولان دمیر خلقه‌ینی قیرمق ، بوئی‌ینری قورتارمق ایستر . لکن بورالره کیدن یولی نصل آچملی ؟ اشته سزارك دها وعظمتی بوراده‌بنون کمالیله پارلامغه باشلار .

مشارالیه بومدهش بلا قپوسنی آچق ایچون پك جرأت کارانه برچویرمه حرکتی یاپار . آشاغی آلپدن کیتورمله بعض قطعات ایله آروه‌رن قبیله‌لرینه هجوم ایتمك وصکره آنلرك پایتختلرینه قدر یورمکدن چکنمز !

اك فنا موسملرده واك فنا بر مملکت ایچروسنده باشه چیقارلمش اولان بوناکهانی هجوم بتون اهالیه دهشت ویرر . آروه‌رن قبیله‌سی درحال وه‌سنشره‌تو ریکسه مراجعت ایله آنك

حمایه‌سنی طلبه مجبور اولور . نه‌چاره ، که ورسنشره‌تو ریکس شومراجعتی قبول ایتمز ، بالعکس آنلری یالکز باشنه ترك‌ایدر. وفنا حالده تهلکه‌یه دوشمش ظن ایلدیکی مملکتنی قور نارمق ایچون سن پاریس محاصره‌سنی براقه‌رق اوجهته طوغری یورمکه باشلار .

خصمنك حرکتنی اوکرندیکی کبی سزار ، قوماندانلغی کنج بروتوسه ترك ایدر ؛ یالکز سواریسی ایله برلکده ، آرتق ترصد آلتنده بولندرلیان، رون وسائون وادیلرینه طوغری چیقار . کیجه، کوندوز یورور واك صکره ایکی رومالژ یونتك بولندقلری لانکر تپه‌لرینه واصل اولور .

اشته بوقهرمانجه حرکتیله سزار، ینه کندی قطعاتی باشنده بولنور .

مشارالیه اوآنده دها بتون قوتلرینی بربره طوپلار ، اورلئانی ضبط ایدر؛ لووار ساحللرینی تمیزلر وبورژ موقعنی محاصره‌یه آلور . برمدت صکره بوراسی‌ده سقوط ایدر . اهالی عمومیتله قلیجدن کچیریلور . بونك اوزرینه سزار عسکرینه یرآز موله ویرر ؛ اردونك موجود اولان نقصانلرینی اکمال ایدر ، وایلك بهار کلنجه‌یه قدر اوراده بعض یکی یکی ترتیبات آلمقله‌اوغراشور .

فی‌الحقیقه مشارالیهك بوبله برموله ویرمکه، عسکرینی ضبط وربط آلتنه آلمغه احتیاجی واردی . زیرا ئه‌دو قبیله‌سندن بشقه

بتون اهالی ، ئه‌بوروناركبی ، بیوك بر حس انتقام ایله آنك علیهنه‌قیام ایتمش‌وروما اردولرینك اوغرایه‌بیله‌جکی بتون‌یرلری یاقوب خراب ایتمکله مشغول بولنمشلردی .

بو حال ، سزاری هرجهتدن اشغال‌ایدیوردی. مشار الیه عین زمانده هم جنوبه، همده شماله جواب ویرمکه مجبور ایدی . لابیه‌نوسی درت لژیونله برابر سه‌نونلر وپاریسی یرلرك مملکتنده تجمع ایتمکده اولان دشمنك حرکاتنی طوردرمغه مأمورایلدی.وابیون شهرینی، اوجهتده یاپیله‌جق‌مانوره‌لرایچون اس‌الحرکات اولمق اوزره کوستردی . کندیسی دخی اردونك قوۀ سائره‌سیله لاواره استناداً جنوبه طوغری حرکت ایده‌جکدی . ابیون ولاوار یکدیکرندن ۱۰ فرسخ قدر اوزاق بولنیورلردی . بوندن آکلاشیلیور ، که سزار بر مضاعف اس‌الحرکات قبول ایدییوردی. عددجه خصمندن آشاغی‌ایکن ینه قوتلرینی طاغیدییوردی ، متباعد خطلر اوزرینه مانوره یاپیور وکندی جرأت فوق‌العاده سنك وقوعه کتورمش اولدیغی مرکزی سوق الجیش وضعیتنی شو وجهله تهلکه‌یه دوشوریوردی .

سزارك ایلك حرکاتی ، محاصره ایتمك ایستدیکی و اطراف وجواری ورسنشره‌تو ریکس واسطه سیله ستر واشغال ایدلمش بولنان ، ژرغووی علیهنه سوق اولنمش ایدی . آلیه‌ردن کچید حرکتی یاپلمق ایستدیکی زمان ایکی جهت قوماندانلری

یکدیکرینه تفوق ایده‌جك صورتده مهارت کوسترديلر . لکن سزار، هرنصلسه، ایوجه تخریب ایتدرلمامش برقازیق کوپری الده ایدر؛ آنی یکیدن تعمیر ایتدیرر . صکره‌ده نهردن کچید حرکتی یاپار وبردنبره قصبه اوکنده کورینور .

ورسنشره‌تو ریکس ایشك فرقنه واردیغی زمان سزارهجوم عملیاتیله اوغراشیوردی . دشمن هرکون لاینقطع تعرضلرله رومالیلرك استحکاملری اوزرینه آتیلوب طوریوردی . شو بیتمز توکنمز هجوملرله یورلمش بولنان وموقعده‌کی امداد اردوسی قرشوسنده منتظم برمحاصره ترتیب واداره‌سنی محال درجه‌سنده کوچ عد ایلیان سزار، نه‌اولورسه اولسون برهجومه قرار ویردی . نه چاره ، که بوهجومده موفق اوله‌مز ، رجعت ایدر .

مشارالیهك بومغلوبیتی پك مدهشدی ! علی‌الخصوص قوهٔ معنویه‌جه اولان تأثیر پك چوقدی . دشمنلر بینندہ‌کی اتفاق کیتدکجه قوت بولمغه باشلادی . بوفلاکت اوزرینه ئەدوئیله‌سی بیله رومالیلر علیهنه اتفاقه کیرمش بولنوردی . حتی سزار اردوسنك دیوسی دیمك اولان لووار موقعنه باصقین ویرنلر ینه اونلر ایدی .

لابیه‌نوس ایله برلشه‌مدیکی حاله کوره سزارك شو وضعیتی پك تهلکه‌لی وامیدسز ایدی . یاپدیغی یورویشلری کمال مهارتله دشمنلرندن کیزلیه‌رك مشار الیه نهایت لابیه‌نوس ایله برلشمکه

موفق اولدی . بوندن بشقه ورسنشره تو ریکس اعضای متحده‌نك طو پنه بردن ریاست وقوماندا ایتمکه مجبور اولدینی ایچون سزاری آنجق پك یواش یواش تعقیب ایلمشیدی . بناءً علیه سزارك اوراده‌کی موفقیتنه باشلوجه تأثیر ایدن حاللردن بریسی‌ده بودر .

رومالیلر برچوق مساعی وهمتلر سایه‌سنده، یکدیکریله برلشمکه چالیشدقلری صره‌ده، متفقلر بوندن صکره پایپله‌جق حرکاتك سفر پلانی، بیك درلو منازعه‌لر ایچنده تدقیق ایتمکله وقت کچیریورلردی . ورسنشره‌تو ریکسك پلانی، سزاری غول ممالکندن چیقاردقدن بشقه روما ایالتلرینه قدرتبعید ایلمکدی. هرکس آنك شوفکرینی تصویب ایلدی . نه‌چاره ، که افراد اهالی شوبیوك پلانی باشه چیقاره‌بیلمك ایچون دها تمامیله‌حاضر ایدلمامش وخط حربه کیرمش اولمایچون دها اوتوز کونلك برزمانه محتاج بولنمشلردی .

بووقتسزلکی بلکه هیجده نظراهمیته آلیه‌رق هیئت اتفاقیه جنرالی ، همان سفرك اجرا وتعقیبنه قرار ویردی . مشار الیه میدان محاربه‌لری ویرمك فکرنده دکلدی . بالعکس رومادہ فابیوسك یاپمش اولدینی کبی ، خصمك حرکاتنی تعقیب ایتمك، اونی اوفاق نفك محاربه‌لره اکلندرمك ، آچ وصوسز براقمق ، وکمال دقت ایله آلنه‌جق بعض ترتیبات اوکنده آنی رجعته‌مجبور ایتمك ایستیوردی .

اوزمانه قدر سزار، دائما معیتنده کوزل غول سواریلری بولندریوردی . حال بو، که اوقیمتلی استناد بوکون یعنی بتون غول اقوامی کندی علیهنه یرلشدکلری برآنده موجود دکلدی. بو نقطهٔ نظردن سواریلکه عائد منافعك بلکه هپسی ورسنشره تو ریکس جهتنده قالمشدی .

سزار آنك بویله اولدیغنی پك اعلا بیلوردی . بناءً علیه درحال سوئهو سواریلرینی کندیسنه یاردم ایتمك اوزره یانه چاغردی . اونلر واقعا شودعوتی قبول ایتدیلر. لکن یاپاجقلری بیوك خدمتلره قرشولق اولمق اوزره، اوته دن بری کوزدیکمش اولدقلری، سه قانی جهتلرینك ده کندیلرینه ترك ایدلمسنی طلب ایلدیلر .

سوئهولیلر بوکونه قدر اوراده قالدیلر . بونلر شمدیکی آلساسلیلرك اجدادیدر .

رومالیلر اوزرینه یوریمکده اولان ورسنشره توریکس ، سزار ایله سوئه ولیلر بیننده وقوعه کلان شو اتفاق حالا اوکرنه - مامشدی. بوندن طولایی ایکی اردو قارشویه کلدکلری بر کون ، همان کندی سواریسنه رومالیلره هجوم ایچون امر ویرمشدی. لکن آرقه ویانلری سوئه ولیلرله قوشادلمش اولان غول عسکرلری کندیلرینك بویله هرطرفدن صارلمش اولدقلرینی کورنجه حیرتده قالدیلر. کرچه براز مقابله ده بولندیلر ، فقط اك صکره مغلوباً کیرویه چکلمکه مجبور اولدیلر .

معلومدر، که متفقلر اردوسنك برقسمی ، نابون بهتلرینه کوندرلمشدی . بونك ایچون سزارك قارشوسنده کی قوت ، عدد وقیمتچه دون اولان برسواری یه مالك بولنمق حسبیله ، حربك ایستدیکی کبی دوامنه کفایت ایتمیوردی. ورسنشره توریکسك اعتماد ایتمکده اولدیغی وضعیت آلت اوست اولمشدی ! وبونك تکراروجوده کتورلمسی اوچ هفته‌لك برزمانه احتیاج کوستردی.

بوندن طولایی غول جنرالی آلزیا ایچنده قیامنمه قرار ویردی . بورامی متفقین حدودی اوزرنده پك متین برقلعه ایدی . ورسنشره توریکس مملکتك قلبکاهنه طوغری چکلمك ایستمیوردی. چونکه شوصورتله چکلدیکی حالده رومالیلرك کندیسنی تعقیب ایدرك بوندن طولایی مملکتك بسبتون تخریب ایدلمش وهیئت اجتماعیه‌نك طاغلمش اولمسندن قورقیوردی. بالعکس آلزیایه التجا ایتدیکنه کوره سزارك حرکاتنی طوردرمش اوله‌جغنی وامداد اردوسنك تشکیلی ایچون لازم کلان مسافه‌یی قزانه‌رق مؤخراً آنك ایله برلکده روما اردوسنه هجوم ایتمش بوله‌جغنی امید ایلیوردی .

احتمال، که ورسنشره توریکس، سزارك ژرغووی اوکنده‌کی مغلوبیتنی دوشونه‌رك بوفکرینه قوت ویر یوردی . لکن شمدیکی وضعیته ایله اوزمانکی حال بینده بیوك برفرق اولدیغنی اونوتیوردی. بوراده عطالته محکوم ایدیلان قوتلر، غول عسکرلرینك اك کوزللری ایکن ورسنشره طوریکسك طالع ونتیجهٔ

حربی امداد اردوسی کبی، عجمی نفرلردن تشکل ایده‌جك بر اردویه حواله ایتمکده‌کی فکرینی اکلایه‌میورز. طبیعیدر، که شو اردو، سفری بو آنه قدر اداره ایتمش وشمدی عطالتده براقلمش اولان اوته‌کی اردونك عسکرلری کبی بیوك برتأثیر وبیوك برمتانت کوسترمیه‌جکدی. بوندن بشقه، ورسنشره تور. یکسك شوحرکتی، بالعکس مملکتنی دشمنلره قارشو آچیق بولندیرمش وکندیسنه اعتماد تام کوسترمش اولان هیئت اتفاقیه اعضا وافرادینی قوماندانسز وبلکه ده پك امیدسز براقمش اولیوردی.

والحاصل بوسفرك کوزل بر نتیجه‌یه وصولی، قلعه‌نك بر چوق انبار وارزاق دپولرینه مالك اولمسنه متوقف ایدی. بردفعه بو ارزاق انبارلری بوشالدیلنجه قلعه واردونك تسلیمی بالطبع ایجاب ایده‌جکدی. ورسنشره توریکس بونی پك اعلا بیلوردی. آنك ایچون سواریلرندن بیوك برقسمنی منسوب اولدقلری قبیله‌لره کوندردی؛ امداد ایستدی. مشارالیهك اك صکره هیئت اتفاقیه اعضاسنه کوندرمش اولدینی استمداد نامه‌سی شویله یازلمشدی:

«ممکن اوله‌بیلان سرعت ایله بنم امدادیمه یتشیکز. هیچ اونوتمیکز. که بوبابده کوسترهجککز اك اوفاجق برمسامحه، کرك بنی وکرك الم آلتنده‌کی ۸۰,۰۰۰ کشیلك ممتاز بر اردویی محو

وهلاك ايدر. زيرا بوندن صكره يالكز اوتوز كونلك يه‌جكمز واردر.»

اكر ورسنژه‌تو ريكس حدود اوزرنده بر قلعه‌نك ديوار-لرى ايچنه قاپانه‌جق يره بالعكس، يالكز ٢٠,٠٠٠ كشيسنى اراده براقدقدن صكره كيرويه قالان ٦٠,٠٠٠ كيشى وسوارى ايله حركات عسكريه اجرا ايتمش اولسيدى. بونك سزار ايچون اوله‌جق تأثيرى باشلوجه ايكى وجهله تصور ايديله‌بيلوردى:

سزار، يا بوراسنى محاصره ايده‌جكدى، وياخود غول اردو-سنى تعقيب ايچون محاصره‌دن واز كچه‌جكدى. برنجى حالده، محافظ قوتنك درت آيلق يه‌جكى واردى: سزار طبقى ژرغووى اوكنده‌كى وضعيتده بولنوردى. يعنى جنك ايچنده بيومش وبوندن صكره تقويه‌سى مأمول اولان بر اردو قرشوسنده سوركلى ومشكل بر محاصره‌يه مجبوريت كوره‌جكدى.

بالعكس اكر سزار، مملكت ايچرولرينه كيرمش اولسيدى، ذاتاً چوق اولان آزيا محافظ عسكرى، جوار اهالى‌يى‌ده باشنه طوپلايه‌رق، روماليلرك خط اتصالنى تهديد وقافله‌لرينى توقيف ايده‌بيلوردى. ورسنژه توريكسه كلنجه، اوده بيوك بر قوته حاكم اولديغيچون فرانسه‌نك چكلمسى مشكل اولان مركز اراضيسنه طوغرى خطوه بخطوه چكيلور وحصوله كله‌جك هر درلو مناسبتسزلكلرى اورادن ايستديكى كبى اصلاح وتعمير ايده‌بيلوردى. بوندن ماعدا سزار، خط الحركاتنك اوزونلغى

جهتیله ضعیف دوشدکجه او، بالعکس، هرکون یکی یکی مفرزه‌لرله قوت بولور وحرکات عمومیه‌ده موازنت کورندیکی آنده همان تعرضه کچه‌بیلوردی.

حال بو، که ورسنژه توریکس اوکوزلم اردوسیله طوتدی، آلزیایه قاپاندی. سزار هیچ وقت کچورمکسزین آنی محاصره ایتدی وقلعه‌نك اطرافنه شایان حیرت بعض عملیات استحکامیه ومحاصره خطلری ترتیب ایتدردی [*].

محافظ قوتلرینك بتون افعال و مساعیسی، رومالیلرك صنعتلری اوکنده دائما ضعیف ونتیجه‌سز قالدی. کونلر کچدکجه کچیوردی: آچلق کندیسنی کوسترمکه باشلادی. بر آی قدر انتظاردن صکره امداد اردوسی یتشدی. بو اردو نافله یره سزارك خطلرینی یارمق ایستیوردی: نافله یره اوغراشیوردی.

نهایت امداد اردوسی بوزلدی. وبونك مغلوبیتی قلعه‌نك تسلیمنی ایجاب ایلدی.

سزار استحکاملری داخلنده قالدی. چونکه اردوسنك آزلغی شایان حیرت بر درجه‌ده ایدی.

بوندن بشقه صحراده، قومیوسك کتوردیکی ۱۸۰,۰۰۰ کیشیلك امداد اردوسیله ۸۰,۰۰۰ کیشیلك ورسنژه توریکس

---

[*] اوچنجی ناپولیون سزار ایچون یازمش اولدیغی اثرنده بوکوزل محاصره خطلرندن اوزون اوزادیه بحث ایلشدر.

اردوسنه مقاومت ایدوب ایده‌میه‌جکندن قورقیوردی. آلزیانك سقوطی سزارك ۵۲ سنه سفرینه نهایت ویردردی.

سزارك مسلك حربی اوزرینه مطالعات

اولجه‌ده سویلمش ایدم. که روما پولتیقه‌سی، هرشیدن اول حرب اوزرینه قائم ایدی. اهالی کندی سلاح قوتلرینه قرشو، مقاومت ایده‌جك هیچ برشی اولمدیغنه تمامیله قناعت حاصل ایتمشدی. بوفکرك بتون افراد ملته استیلاسی الك چوق سزارك تأثیریله اولمشدی. بوندن طولایی سزار بتون روما پولتیقه‌سنك برشخص مجسمی ایدی، دنیله‌بیلور. بناءً علیه غول فاتحنك مسلك حربنی آیروجه تدقیق ایتمك شو ایکی نقطهٔ نظرندن لزوملی کورلمشدر.

هرسفر پلانی، هرزمان یان یانه بولنان اوچ ماده اوزرینه تأسیس ایدلمش اوللیدر: بو اوچ عنصرك بری زمان، دیکری مسافه اوته‌کی‌ده عددر. بناءً علیه بر حربك تدارك واحضاری الده‌کی قوتلرله دشمن قوتلرینك معلوم اولسنه، دار الحربك استکشاف ایدلسنه، والحاصل دار الحربك شکلنه یعنی قطع ایدیله‌جك مسافه‌لره کوره متناظر قوتلرك سوق و اداره‌لریچون لازم کلان زمانك معین بولنمسنه متوقفدر.

سزار ، مکان و زمانك تعیین و استکشافی خصوصنده یك بیوکلك کوسترتیوردی . حالا جغرافیا خریطه‌لرینك موجود اولدیغی بر دورده مشارالیه، قومشولرله برلشه‌رك ویاخود ضبط ایتمك ایستدیکی ماتلر بینده اختلاف دوشورمك یعنی کرك طولایسیله وکرك طوغریدن طوغری یه جاسوسلر واسطه‌سیله دار الحرب ایله مجاور برلرك طبیعت واشکالنی اوکرەنوردی. سزار محاربه ایده‌جکی محللرك احوال عمومیه‌سنی اوکرنمه‌دن محاربه‌یه کیریشدیکی زمانلر، اکثریتله مأیوس اولور و آجی آجی شکایتلر ایدردی.

قوت مسئله‌سنه کلنجه، عدداً اکثریتله آز اولان سزار، بونقصانی محرا استحکاملریله اکمال چالیشوردی: بری ـ اوباق وپیه‌تون‌ده اولدیغی کبی. یاخود پولتیقه‌جه دشمنلرینی بربرندن آردیغی صره‌ده کندی قطعاتی طوپلو بولندیرر، او وجهله آنلره تفوق ایلردی. ویاخود الحاصل عینی بر سفرده عسکرینی بربرینی متعاقب برقاچ نقطه‌یه کوتورور وبووجهله عدداً اولان نقصانی برطرف ایتمکه چالیشوردی.

دشمنلرینه بربری آردنجه هجوم ایدرك اونلرایله وقوعه کله‌جك هر تماسك شدتنی آزالدیروشوسایه‌ده اوهجوملرده کی قوتك ایکی اوچ مثلی قوتلرك بردن تطبیقی حالنده حصوله کله‌جك عین نتیجه لری قازانوردی .

ئه‌بورونلره جزا ویرمك ایستدیکی زمان یعنی ۵۳ سفرنده

بواصول مکرری تعقیب ایلمشدی . یاپلمسی متصور براتحادك اوکنی آلمق ایچون بوسفرده متعاقباً یعنی اولا شمالده‌کی مه‌نابین قبیله‌سنه ، بعده ، جنوبده تره ویرلر اوزرینه ودها صکره شرقده سیقامبر اهالیسنه هجوم ایدر. اك صکره ده آرتق یالکز قالمش اولان ئه‌بورونلر اوزرینه یوکلنور . مشارالیه بوکوزل اصولی ، ۵۲ سفرنده وپك دهشتلی اردولرقارشوسنده اونوتمش بولنیوردی .

سزارك تجمع قواعدی خلافنه حرکتی اکثریتله آثار اتفاقی ضعیف‌اولان ملتلر علیهنه تعرض ایده‌جکی ویاخودکندی خط اتصالنی ویاخود الحاصل کیرولرنده قاله‌جق مملکت‌اراضیسنی تحت تأمینه آلمق ایستدیکی زمانلرده واقع اولوردی. مثلا مشار‌الیهك بریتانیا سفرلری زمانلرده لابیه‌نوس اوچ لژیون ایله غول اراضیسنده قالمش بولنیوردی .

بعض کره‌لرده ، دشمن قوتلرینك تجمعنی منع‌ایتمك‌ویاخود خصمنی، نمایش حرکتلریله، اصل هجوم قطعی یاپیله‌جق نقطه‌دن ایچه اوزاغه کتورمك ایچون بالعکس کندی قوتلرینی طاغتمش اولیوردی. نه‌کم ۵۲ سفرینك بدایت حرکاتی بویله اولمش ایدی .

ایلك بلچیقا سفرنده ، شیه‌لی برپولتیقه تعقیب ایتمکده‌اولان رؤم قبیله‌سی اوزرینه آتیلور . مشارالیهك ظهوری بو قبیله‌نك روما اتفاقنه کیرمسنی موجب اولور. بوندن بشقه شو

موفقیت یعنی رهم قبیله‌سی واراضیسنك اله کچمسی، دارالحرب ایله اس الحرکات بیننده کی اتصال خطلرینی امنیت آلتنه آلور. شـونا کهانی هجومه اوغرایان بلچیقـالیلر بالضروره یالکز باشـنه حرکته مجبور قالورلر. وبومجبوریت صـکره‌دن انلرك مغلوبیتی انتاج ایلر.

۵۲ سفرنده بالعکس، غول قطعاتی فرانسـه‌نك مرکزینی اشغال ایدر. لژیونلر ایسـه سن ایله مارن آره‌سـنده بولنور. سزار آنلری برسوری محار به‌لر ایچنده وطوغریجه اورلئـان اوزرینه کوتورر!

اولجه متصور اولان هجوم نقطه‌سنه کله‌بیلمك ایچون سزار اك کوزل شرطـلر آلتنده تأسیس ایلدیکی پك امین وقوی بر اس‌الحرکاتدن یورویشه باشلاردی. مؤخراً یعنی بورادن اوزاقلاشدقجه آنك یرینه قائم اولمق اوزره ایکنجی‌درجه اس‌الحرکاتلر تأسیس ایلردی. بریتـانیا سـفرلرنده سزارك اس الحرکاتنی (پرووونس) اراضیسی تشکیل ایدردی. ایکنجی درجه اس‌الحرکاتی ایسه لابیه نوسك ترصدی آلتنده بولنان بحرمحیط سواحلی ایدی.

۵۲سفرنده اولا برمضاعف اس‌الحرکات وجوده کتوردی. صکره حربك ایکنجی، سه‌قانی اراضیسنده، پرووونس جهتلرنده اولدیغی کبی اسـتفاده‌لر کوردی. بو ایکنجی اس‌الحرکاتك اك بیوك فائده‌سی‌ده، برمغلوبیت حالنده موازی رجعت‌حرکتلری

یاپمق، وشووجهله خارجده ظهوره کلهجك عصیانلری ایچوولره کیرمه‌دن منع ایلمکدی .

تعقیب ایدیلان برسفر پلانی قطعیاً تأخیر ایتدیرلدیکی زمان سزار، دائما صحراده وقوعه کلهجك مصادمه‌لری، قلعه‌ومحاصره جنکلرینك بطائفلرینه ترجیحاً بیوك برشدت وقراریله اجرایه باشلار ودوام ایلردی .

بواصول حرکت، ۱۶ و ۱۷ نجی عصرلرله طبان طبانه ضد اولان ۱۸ و ۱۹ نجی عصرلرك تعقیب ایلدکلری سوق‌الجیش مسلکلرینك طبقی طبقیسیدر .

اوچده سویلمش ایدك، که برمستحکم اردوکاه محاربه ایچون کوزل برنقطهٔ استناد وجوده کتورور. سزار، الك صوك کون‌خصمنه الك یقین وفقط آنك تأثیری خارجنده برمسافه یه کلنجه‌یه‌قدر، بتون‌یوروییشلرینی خفیاً تعقیب‌ایلر واورایه کلوبده کوزل‌برارده‌کاه تأسیسندن برکون صکره ویالکز برکونلك یوروییش ایله دشمن قرشوسنه چیقار آنکله محاربه ایدردی .

سزارخصمنی تعقیب ایچون اولا سواریسنی مأمورایلردی. بوندن صکره‌ده پیاده قوتلرینی کوندرور وشوصورتله سوق‌الجیش تعقیبنه باشلامش اولوردی .

ملل مختلفه اوزرینه حرکت ایلدیکی زمان، سزار صوك زمانلره قدر تعرضی محافظه ایتمکه و بیوك برشهرت وفعالیت

کوسترمکه مجبوردی . چونکه بوسایه‌ده هر مغلوبیتی متعاقب حصوله کلان قوهٔ معنویه بوزغنلقلرندن استفاده ایدر وسرعتلی یورویشلریله، ضعیف برصورتده باغلانمش اولان پولتیقه ایپلرینی بربرندن آییردی .

بالعکس رومالیلر مغلوب دوشدکلری زمان سزار، ینه بیوك شدتلر کوسترر . ممکن اولان واسطه‌لرك هپسنی صرف ایدرك، اردونك جسارتنی اعاده‌یه‌چالیشور. وبوموفقیتسزلکك برتصادف اثری اولدیغنی افراده آکلاتمق ایچون صوك درجه بلاغت صرف ایدروبعضاً ده ۵۲ سفرینك ژرغووی حادثه‌سنده اولدیغی کبی دارالحربنی تبدیله مجبوریت کوروردی .

سزار بتون غول سفرلرنده سواریدن پك چوق‌استفاده‌لر ایتدی . برکت ویرسون، که غول‌سواریلری، کلیتلی برمقدارده بولنورلردی . یوقسه سزار بو نقطهٔ نظردن ایچه صیقندیلره اوغرایه بیلوردی .

برسفر نهایت بولدیغی زمان، لژیونلر بربرینه یاردم ایده‌بیله‌جك صورتله اوزاق ومنبت یرلرده اقامت ایدرلردی. اردوکاهلر، فتح ایدیلان مملکت اهالیسنی دائمی برنظارت آلتنده بولندرمق ورومالیلره ایصندرمق ایچون اکثریتله‌غول‌اراضیسی ایچنده انتخاب اولنوردی . شوصره‌ده سزار، ینه بوش‌طورمز،

بالعكس؛ متفق كچينان ملتلرك پولتيقه‌سنى قيرمق ايچون لازم كلان بهانه‌لرى ايجاد ايدردى .

غول سفرلرى اتناسنده سزار اك چوق دشمن طوپراغى داخلده يشامش ايدى . بونك ايچون تكاليف عسكريه طرح ايدر وبرخيلى پيه‌جك قافله‌لرى وجوده كتوره‌رك بووجهله اردوسنك اداره‌سنى هروقت برامنيت صحيحه آلتنده بولندير ردى. مؤخراً پومپه عليهنه ويرمش اولديغى سفرلرده دائمى انبارلر ، اصولنه مراجعت ايتديكى كورىلور .

بوندن بشقه شوصوك سفرلرنده ، مشار اليهك چويرمه حركتلرينى ده دها بيوك براهميتله قبول وتعقيب ايلديكى مشاهده اولنور .

حال بو ، كه بتون غول سفرلرنده اك چوق دشمنك جبه‌سنه كيدن ، طوغريدن طوغرى يه ، حركات ايله اشتغال ايديوردى . مانوره‌لر ، روما اردولرينك يورويشلرده كى فوق العاده سرعتلرندن طولايى بيوك بر سهولتله اجرا ايديلورلردى .

ايكنجى پونيك سفرنده قانوزاده بولنان روما قونسولى ، ٣٩٠ كيلومتره‌لك برمسافه يورى‌يه‌رك ٦ كون ايچنده اوفيدوس نهرى جوارينه واصل اولمشدى . شو حسابه كوره بوراده‌كى روما عسكرينك كونده ٥٥ كيلو مترو يوريدكلرى آكلاشيلور .

اسپانیاده قرطاژەن بلده‌سنك محاصره‌سندن اول ، سیپیون ۸ کون ایچنده اردوسیله برابر شهر مذکوره یتیشه بیلمشدی. بوراده روما لژیونلری ، خصم طوپراغی ایچنده اولدقلری حالده پنه کونده ۵۰ کیلو متره یوریمشلردی .

۵۸ حربنده سزار هم یورور، هم‌ده محاربه ایدرکن پنه ۳۰ کیلو متره‌لك برمسافه قطع ایتمشدی .

۵٤ سفرنده سیسه‌رونك امدادینه یتشمك اوزره یوله چیقدیغی زمان مشار الیه قیش اورته‌سنده ایکن پنه کونده ۳۰ کیلو متره‌لك یورویش اجرا ایده‌بیلمشدی .

۵٤ سفرنده اهالینك وجوده کتوردیکی عصیانی تسکین ایتمك فکریله پنه یورویشه باشلار وبرنفسده بو پنه ۷۰ کیلو متره‌لك مسافه‌یی ۳۰ ساعت ایچنده قطع ایتمش بولنور .

والحاصل داخلی سفرلرده سزارك ، رومادن ابر اوزر پنه ۲۷ کونده کیدیشی واردر ، که بوشایان حیرت یورویش بشقه هیچ بریرده کورلمامش کیدر . کرچك؛ روما ایله ابر بیننده ۱،۸۰۰ کیلو متره‌لك برمسافه وار .

بوندن آکلاشیلور ، که سزار بو یورویشده یومیه ٦٦ کیلو متره یول یوریمشدر .

۸ سنه‌لك غول‌سفرلری اثناسنده سزار ٦ سنه بلچیقالیله محاربه ایتمشدی . عسکری جسور، تشکیلاتی اکایو ، قوماندانلری اك تجربه‌لی اولان اردولر ایسه اك چوق بومملکتده

بولنورلردی . کرچه بومملکت خلقی مرکزی غول اهالیسندن زیاده روما اردولرینه مقاومت ایتمشلردی . بوراسی انکار اولنه‌مز . لکن اونلرك اوغرادقلری مغلو بیتلرده غولرك تصادف ایلدکلری هزیمتلردن آشاغی دکلدر . بو ، اولاواسطهٔ اتحادك چوروك وضعیف اولمسندن ، وثانیاً جرمانلرك قوهٔ عسکریه‌لری روماده اولدیغی کبی جدی برمسلك اوزرینه تشکیل ایدلمش اولمامسندن ایلرو کلیوردی .

اوت؛ بتون همشهریلر محاربه‌یه کیدرلردی . لکن اونلر صره‌لر داخلنه اویله کلیشی کوزل کیررلردی . یعنی نظاماً عسکر اولان بوخلق فعلاً وتجربةً عسکر دکلدی . رومادە بالعکس؛ حربلرك اکسیك اولمامسی ، لژیونلرده دائمی اردولرك خواص طبیعیه‌سنی حصوله کتورمشدی .

بونك ایچون برطرفدن تربیه‌وتجربه کورمامش عسکرلر .. اوبرطرفده برملتك اك آشاغی طبقه‌لرندن دیوشیرله اهالی یعنی تجربه‌لر ومانوره‌لر ایچنده‌یتشمش عسکرلر یکدیکریله محاربه ایدیورلردی .

دائمی براردو ایله موقت براردو آره‌سنده ظهوره کلان شو محاربه‌لرده برنجینك اوتەکنه غلبه ایتمسی پك طبیعی کورینور‌دی . چونکه بواردو حرب ایچون کندیسنه لازم کلان علوم وفنونه، وسائطه و کوزل برانضباط عسکری‌یه مالك ایدی .

بوبر حقیقت در، که تاریخ بلکه هرخطوه باشنده آنك ایچون بزه ایستدیکمزدن زیاده مثاللر ویرمکه مقتدردر .

فالانقس ولژیون

اسکی زمان قوماندانلری عمومیتله، فالانقس ویاخودلژیون اصوللرندن بریسیله محاربه ایتمش اولدقلرینچون تعبیه‌نك بوایکی شکل مخصوصی اوزرینه قرون اولاده یتشمش ورومالیلر ایچنده ایجه برمدت قالمش بولنان مشهور پولیب ك مطالعه‌سنی‌ده ذکر وبیان ایتمك فائده‌لی اولسه کرکدر .

مشارالیه مذکور نظاملر ایچون شو یولده بیان افکار ایدیور :

« یونانلیلر ایله رومالیلرك محاربه نظاملری آره‌سنده‌کی فرقك نه‌دن عبارت اولدیغنی ورومالیلرك محاربه نظامنك یونانلیلرك محاربه نظامنه نه‌سبیه مبنی غلبه ایلدیکنی تحری‌وتدقیق ایتمك حقیقةً پك استفاده‌لیدر . ایده‌جکمز تدقیقاتك نتیجه‌سی، غالبیتك اثر تصادف وطالع اولمدیغنی و بالعکس غالبی تدابیر عاقلانه سندن طولایی تبریك و ثنا ایتمك لازم کله‌جکنی کوسترر .

فالانقسك جبهه‌ده ، مغلوبیتی غیر قابل قوتی حائز اولدیغی

وارتباط طبیعی وخصوصیسنی محافظه ایتدکجه کندیسنه هیچ برقوتك غلبه ایده‌میه‌جکی محققدر .

بویله اولدیغی حالده رومالیاره مغلوب اولیش تره‌دن نشأت ایدیور ؟

مغلوب اولیشی شوندن نشأت ایدیور ، که محاربانك وقوع بولدیغی محل و زمانلر درجهٔ نامتناهی‌ده مختلف اولدیغی حالده فالانقسك تشکیل وترتیبی برزمانه ومعین برنوع اراضی‌یه کوره حساب اولنمشدر .

شاید قطعی برمیدان محاربه‌سی ویرمك اقتضا ایدرده دشمن فالانقسه مساعد برزمان و میدانده محاربه‌یه مجبور اولورسه ، اوزمان فالانقسك غلبه‌ایتمسی اقوای احتمالاتدندر . لکن دشمن اوزمان او محلدن اجتنابه موفق اوله‌جق اولورسه فالانقسك دهشت وقوتی او آنده تناقص ایدر .

فالانقسك محاربه ایتمك ایچون خندق و صولر ایله قطع اولنمامش وبالخاصه تپه‌لر ، صرتلر و اوچورومدردن عاری دوز براراضی‌یه محتاج اولدیغی هرکسجه معلومدر . زیرا بوکبی موانع فالانقسك حرکتنی منع وکندوسنه مخصوص اولان ارتباطی کسر ایدر .

لکن بالاده ذکر ایدیلان موانعدن هیچ بریسی حاوی اولمامق اوزره بش کیلو مترەلك اولسون

براراضی بولمق غایت مشکل وبلکه‌ده محال اولدیغنی کیمسه انکار ایده‌مز .

فرض ایده‌لم ، که بویله دوز بر اراضی بولنسون . دشمن اوکی‌فالانقسه مساعد براراضیده محاربه ایتمکدن اجتناب ایدرده مملکت داخلنده یاییله‌رق یغما کرلکه باشلایه‌جق اولورسه ، اوزمان فالانقسی نه‌ایشده قوللانملی ؟ اوزمان فالانقسدن نه‌فائده حاصل اولور ؟

اکر کندیسنه مساعد اولان اراضی اوزرنده قاله‌جق اولورسه ، هم مملکتنه معاونتدن و هم‌ده دشمن کندیسنك خطوط موارده و مخابره‌سنی قطع ایده‌بیله‌جکندن طولایی کندیسنی اعاشه ایتمکدن عاجز قالور . انتخاب ایلدیکی محلی ترك ایلدیکی حالده ایسه ، دشمنه قرشو حائز بولندیغی خاصهٔ تفوقی ضایع ایتمش اولور .

لکن بونکله برابر ، فالانقسه قرشو بردنبره تکمیل اردویی حرکت ایتدیرمیه‌رك وکندیسنه عین طولده جبهه ایله تعرض ایدلیوب اردونك بعض اقسامنی احتیاط حالنده بولندیره‌رق آکا کندیسنه مساعد اولان اراضی اوزرنده دخی غلبه ایتمك ممکندر . اشته رومالیلرده بووجهله حرکت ایدیورلر . فالانقس ایسترسه رومالیلرك برنجی‌خطنی بوزسون ، ایسترسه کندیسنك جبهه‌سی کسر اولنسون ، هرحالده محاربه‌آنك ارتباط ونظامنی اخلال ایدر . کندیسی ایستر تعقیب ، ایسترسه رجعت ایتسون

هرحالده خصمك ایکنجی خطتك ویا احتیاط قولنك وهمده یان وکیرو طرفندن داخل اولهبیلهجکی کدیکلر پیدا ایدر .

فالانقسك دهشت وقوتنی تأمین ایدن شرائطدن اجتناب ایتمك قولای اولدیغندن وبوکا مقابل کندیسنك قوتنی کسر ایدن احوالدن اجتناب ایلمك همان غیر قابل بولندیغندن روما-لیلرك محاربه نظامی هر حالده بیوجك بر خاصهٔ تفوقی حائز بولنمقدهدر .

فالانقس ترتیبیله محاربه ایتمکه اعتیاد ایتمش برارادونك هرنوع اراضیدن کچمکه ، یورویش اثناسنده دشمنك بغتةً وقوعه کلهبیلهجك بر تعرضنه مقابله ایتمکه مهیا بولنمغه ویاخود یورویش نظامندن تعرضه ، شایان استفاده اولان کچیدلری سرعتله اشغال ، دشمنك سیار مفرزهلرینی احاطه، اردوکاه تأسیسیواردوکاه محاصره ایتمکه مجبوراولدیغی برامر آشکاردر. حال ، بوکه هرسفرده کثرتله ظهور ایدن و پك مهم بولنان وبعض کره عادتا نتیجهٔ قطعیهیهده سبیت ویرن بوکبی تشبثاتی ماکدونیا تعبیهسیله صورت مکملهده موقع اجرایه وضع ایتمك برامر دشواردر .

زیرا ، بو تعبیهده اقسام صغیره حالنده ویاخود نفر نفره قرشو محاربه ایتمك خصوصی ، اصلا تعلیم ایدلمز .

— بوکا مقابل رومالیلرك محاربه نظامی هریره قابل تطبیقدر . بونظام کافهٔ حالانه نظراً ترتیب ایدلمش اولدیغندن

کافهٔ حالات ایچنده و هرنوع اراضی اوزرنده محاربه ایتمکه مقتدردر .

روما نفوسی ایسترسه بربلوك داخلنده‌ویا باشلی باشنه محاربه ایتسون، هیچ بروقت شجاعت ومتانتی غائب ایتمز .

اشته روما لژیونلك بوانقسام والاستیقیت خاصه‌سی تعقیب ایلدیکی مقاصدی دشمنلرندن دها قولای استحصال ایتمسنی تأمین ایلمکده‌در .

بوخصوصی ایضاح ایتمکی الزم کوردم .

زیرا مغلوب اولان یونانلولردن بك چوغی رومالیلرك غلباتنی براثر سحر اعتقاد ایتدکلری کبی برچوغی‌ده یونانلیلرك فالانقس نظامنك رومالولرك لژیون نظامندن دون برحالده بولندیغنی ادراکه مقتدر اوله‌میوردی [*] .

---

[*] مؤلفات عسکریه

دور ثالث

باربارلرك استيلاسندن اسلحهٔ ناريه ايجادينه قدر اردولرك تشكيلى

باربارلر زمانى

روما اوللرى پك بيوك و فقط صكره‌لرى پك ضعيف وعسكرلكى حقيقةً زواله ايرمش بر ملت النده قالديغى، فن حربده بسبتون جان چكشمكه باشلادينى زمان بردنبره هيچ بيلنمدك برچوق ملتلرك روما عليهنه ، ايتاليا ، غول، اسپانيا استانبول اوزرينه آقينلرا جرا ايدرك هرطرفده سزارلرك مظفريت هيكللرينى ياقوب يقدقرى كوريلور .

بونلر : جرمانلر ، غوللر ، واندالر ، فرانقلر ، هونلر ، نورماندياليلر ، مجارلر وسارازنلردر. يدى اولكيلرى اوروپانك شمالندن وسارازنلر ايسه عرب مملكتلرندن كلمشلردر .

باربارا قوامنك فتوحاتى الكمدهش تخريبات ايله تميزايلمشدر. آنلرهرشيئى كندى كورجه‌سنه وحشيلكلرى ايچنده محوايدر- لردى . اهالى يا قتل عام وياخود اسير ايديلير ايدى . و يالكز اوفاجق برقسمى اورمانلره التجا ايله آنلرك ظلمندن قورتيله بيليردى. بووحشيلر كندى قانونلرينى ، كندى وحشى عادتلرينى

میدانه چیقارر و آنلری روما حکومتنك انقاضی اوزرینه تأسیس ایدرلردی .

اوزمانه‌قدر بونجه ترقیلر کورمش اولان صنایع و فنون آرتق بسبتون ترك ایدلدی. وبتون اوروپا اك قورقونج بروحشیلك ایچنه دوشدی .

باربار اردولری

بواردولر صنعتسز و اصولسز محاربه ایدر قارمه قاریشیق برطاقم یبغنلردن مرکب ایدی، که اصل قوتی کندیلرینی تشکیل ایدن قطعاتك کورجه‌سنه‌غیرت وجسارتلرندن عبارت بولنوردی. بونلر مزراق ویاقلج اللرنده اوله‌رق دشمن صره‌لری اوزرینه آتیلور ویالکز جسارت وقوت ایله آنلری اولدوروب محو ایدرلردی . موفقیتلرینه باشلوجه یاردم ایدن شیلر ایسه هپ رومالولرك سفاهت و اخلاقسزلقلری ایدی . روما اردولرندن فرار ایدنلر ویا بشقه‌صورتله قوغیلانلر باربارلره التحاق ایدرك اورالرده روما اردولری واسلحه سنك بعض قسما صپا اصول وقواعدینی اوکره‌درلر ایدی .

﴿ شارلمانه قدر فرانقلر زمانی ﴾

« ۴۲۰ — ۷۵۲ »

ایمپراطورلغه استیلا ایتمش اولان اقوامی مطالعه و تدقیق

ايتمك بزم ايچون هيچ برفائده‌لى نتيجه حصوله كتيره‌مز . زيرا بتون اصول وقواعد وبتون تشكيلات حربيه محوونابديد اولمش ايدى . آرتق اويله مجتمعاً اجرا اولنور بر تعبيه قالمديغى كبى مختلف صنفلرك بربريله تركيبى اصوللرى دخى قالقمش ايدى .

بز يالكز باربار ديبلان ملتلر آره‌سنده اك چوق تميز ايتمش اولان فرانقلرك احوال عسكريه‌سنه دائر برقاچ سوز سويليه‌جكز .

اسقاندينناو ويا روسيه‌دن كلمش اولان فرانقلر (فارامونى) (٤٢٠ — ٤٢٧) ايله اوغلى (قلوويون) (٤٢٧ — ٤٥١) دورنده رمن نهريني آتلادقدنصكره غول بلژيك اراضيسنده يرلشديلر . لكن (قلوويز) دورنده (٤٨١ — ٥١١) انلرك فتوحاتى بتون غول ممالكنه يايلەرق بوندن طولايى رومالولر يالكز ايتاليا ايله دالماچيايه چكيلمكه مجبور اولديلر .

قلوويزار دوسنك تشكيلى واسلحه‌سى

فرانق اردولرى بلكه عموماً پياده‌لردن تشكل ايدرلردى. پياده (هانق) ديبلان قيصه برمزراق ايله مسلح ايدى .

بونك‌دمير قسمى نهايتنده ايكى چنكل وارايدى،كه اوواسطه

ایله خصمك الندکی سپری چکیلیردی . بوندن بشقه پیاده نك برقلجایله (فرانسیسق) دینلان ایکی طرفی کسکین بربالطه‌سی‌ده واو ایدی . اسلحهٔ تدافعیه‌دن اولمق اوزره یالکز مشین ایله قاپلی و تختـه‌دن ویا سـازدن یاپیلیر بر سـپر قوللانیلیردی . فرانقلر انجق هجوم و مدافعـهٔ مواقع زمانلرنده اوق وصپان قوللانورلردی .

محاربه اصولی

فرانق پیاده‌سی جرمانلر کبی بعضاً فالانقس طرزنده، بعضاً کوشـه‌لی نظاملرله محـاربه ایدرلردی . کرك اوقلردن وکرك غوللرك‌پك شهرت آلمش اولان سواریلرندن حمایه ایدیله‌بیلمك ایچون محاربه نظامنك رأس ایله جناحلرینی قالقانلر ایله اورتر ـ لردی . پك مدهش برحالده نعره‌لر آتەرق بیوك برسرعت‌ایله دشمن‌اوزرینه هجوم‌ایدرلر وه‌یامظفراولورزویا ولورزا، جمله‌سنی هرزمان ضرب مثل صورتنده صرف ایدرلردی . بوندن بشقه انلرك اسیر دوشدکلری‌ده پك نادراً واقع اولوردی .

قالقان وسپرلرینی مزراق ایله یره دوشوردکدنصکره‌فرانق پیاده‌لری آرتق دشمنلرینی بالطه‌لریله کسر، اولدیررلردی .

اخذ عسکر اصولی

فرانق اردولری بدایتده یالکز فرانقلردن ترکب ایدرلر ـ

دی . لکن قومشولرینه حاکم اولمغه باشلادقلری کبی غول اهالیسی دخی اردولره اشتراك ایلدی . زیرا قلوویزك آلمانلری مغلوب ایدوبده رەن نهرینك اوتەلرینه قدر سورمش اولدیغی (طولیاق ــ ٤٩٦) میدان محاربه سنده غول وفرانقلر یکیدن وقوعه کله جك استیلالری منع ایتمکده عینی فائده یه مالك اولدقلرندن مدافعهٔ مملکت ایچون یکدیکرلریله برلشمشلردی .

قلوویز کندی حکم و نفوذینی ایچه تقویه ایتدکدن صکره ایمپراطورلغی بکلکلره واراضی یی کندی عسکرلری [فرانقلر وغوللر] آره سنده تقسیم ایلدی. فقط بوکامقابل آنلردن ایلك دعوتده سلاح باشنه کله جکلرینه وصداقت کوسترەجکلرینه دائر سوز آلدی . دره بکلك حکومتنك اساسنی ایشته بوتقسیم اراضی تاریخنه قدر کوتورمك لازمدر .

ایلك قرالر زماننده قوای جسیمه استعمال ایدلمش اولدیغی شبهه سزدر . چونکه (قازیلن) میدان محاربه سنده (٥٥٣) یك کوزل موضعلره تصادف ایدلدیکی کبی قطعاتك استعمال وتقسیمنده ده ایچه صنعتلر کورلمکده در .

قازیلن میدان محاربه سی

(۳۰,۰۰۰) کشی قوتنده اولان فرانقلر (بوسه لن) طرفندن قوماندا اولنورلردی . (نارسس)ك اداره سنده بولنان

رومالولر ایسه آنجق (۲۰,۰۰۰) کشی قدر ایدی، که بونکده (۲,۰۰۰) ی سواری ایدی . فرانقلرك ایکی جناحی‌ده اورمانلره استنادایتمش بولنوردی. لکن خفیف قطعات ایله سواریلری اولمدینی ایچون اورمانلری کشف ایتدیره‌مامشلردی. مرکزده ایسه‌جبهه‌لری (۸۰) عمقلری (۱۸) وهر بری تقریبا (۱,۵۰۰) کشیلك قوللردن مرکب برزاویه حصوله کلمش ایدی . بومحاربه نظامی هم لژیون همده فالانقس اصوللرینك تقلیدلرندن بشقه برشی دکلدر .

رومالولر بیوك وقوتلی سپرلرله محفوظ وقلیج ایله مسلح ٤,۰۰۰ کشیلك برقول تشکیل ایتدیلر. پیاده‌نك باقیسی ایکنجی خط قوللریله برده باربارلر ایچندن سچلمش نفرلردن مرکب احتیاط قوله آیرلمش ایدی .

فرانقلرك مصادمه سی برنجی خط قولنی ایکنجی خط قوللری آره سنه قدر کری‌یه سوردی . لکن آنلر کندیلرینی مظفر اولمش ظن ایتدکلری برصره ده یاندن ایکنجی خط قوللری ، جبهه دن احتیاط قولیله تهدید ایدلمش و آرقه دن ده اورمانلری طولاشمش اولان سواریلرله صارلمش اولدقلرینی کوردیلر .

هزیمت پك فوق العاده ایدی . مورخلرك دیدکلرینه باقیلیرسه فرانق اردوسنك مرکب اولدینی (۳۰,۰۰۰) کشیدن یالکز بشی قتل عام بلیه‌سندن قورتیله‌بیلمش ایدی .

هرنه‌قدر بر یارم عصردن بری غول عنصری سواری‌یه

بیوك براهمیت ویرمش ادیسه‌ده بو محاربه‌ده فرانق سواریسندن هیچ براثر کورلمیوردی .

فقط احتمال، که فرانق سواریسی (پو) ساحللری بوینجه بعض نقطه‌لره کوندرلمش ایدی .

پك شایان دقت اولان بو میدان محاربه بزه قان میدان محاربه‌سنك تعبیه اصوللرینی در خاطر ایتدیریور . بوراده خصمی طرد ایله یانلرینی چویره بیلدیکی زمان ، مرکزی بر هجومك نه‌قدر تهلکه‌لی اولدیغی کوریلور . کذلك بوراده سوارینك یانلردن وکریدن اجرا ایده‌جکی هجوملرك نه‌درجه مهم اولدیغی وبالعکس بوصنفدن محروم قالان فرانقلرك نه‌قدر شایان تأسف برحاله دوشدکلری کوریلیر .

قان‌ده اولدیغی کبی بوراده دخی عدداً اك قوتلی اردو مغلوب ایدلدی .

شارلمان زمانی

(۷٦۸ – ۸۱٤)

« اخذ عسکر اصولی »

شارلمان ادورنده بتون اهالی زادکان وعوام صنفی نامیله باشلوجه ایکی قسمه آیرلمشیدی . بونلرك هر ایکیسی ده حین حاجتده سلاح باشنه دعوت اولنورلر ایدی . دوقلر وقونتلر

کندی قطعه‌لرینی جمع ایدر وهر وقت اردویه بالذات قوماندا ایتمکده بولنان قرالك امر واداره‌سنه کتیررلردی .

﴿ اردونك وضع وتأسیسی ﴾

شارلمان ایله آندن صکره کلان برقرال دورلرنده اردولرنده وضع وتشکیلی او یله پك شایان دقت اوله‌جق موادی حاوی اولمیور . لکن غول ممالکنك فتحندن بری اردویه داخل اولمش وقازیلن میدان محاربه‌سنده عدم وجودیله پك شایان تأسف حالاره سبب ویرمش اولان سواری آشاغیده کوره - جککز کبی کیت کیده ترقیلر کوسترەرك بیوق بر تفوق ونفوذ قازانمغه باشلامشیدی . برحالده ، که بعض مورخلرك سوزلرینه باقیلیرسه شارلمان او آنده دها اردوسنك یارسنی سواریدن تشکیل ایدییور . شومبالغه‌لی نسبت ، مشارالیهك زیر اداره‌سنه کچن حکومتلرك امتداد عظیمنه وتهدید ایدلش حدودلرویاخود اختلال داخلی ایله فساده یوز طوتمش دارالحربلر اوزرینه‌علی-العجله قوت کوندرمك لزومنه عطف اولنمق ایستنیلیور .

عسکرك تسلیح وتجهیزی

(قلوویوس) دورنده فرانقلر اسلحهٔ تدافعیه‌دن اوله‌رق

یالکز سپر وقالقانلرینی محافظه ایتمشلردی. شارلمان زمانده ایسه اسلحهٔ تدافعیه یکیدن چوغالمغه باشلادی . سوارىلرك ده قلیج ایله دمیر خلقه‌لردن حصوله کلمه زرهلری وار ایدی .

شوالیه‌لکك ایجادی

سواری صنفی کیتدکجه تزاید ایلمش بولندیغندن وقتیله ایکنجی اوچنجی درجه‌ده برصنف عسکری عد اولنمق ایستنیلن بو صنف پیاده اوزرینه قطعیاً تفوق ایدرك اك صکره شوالیه عنوانی، سنیور تعبیرینك مرادفی اولور . براردو داخلنده میل ترقی اوزرینه رقابت حسیاتی طوپلامق لزومی، شارلمانه شوالیه‌لك نظامنی تأسیس وایجاد ایتدیردی .

اون برنجی عصر بو صنفك حدکماله ایرشمسنه اك چوق یاردم ایتدیکی کبی اون اوچنجی عصرده اوکوست نامیله یاد اولنان ایکنجی فلیب وسن لوئی دورلری ده صنف مذکورك اك زیاده نائل اقبال اولدیغی زمانلر در . سن لوئینك وضع ایلدیکی نظاملر ایله اون دردنجی لوئی وناپولیونك لژیون دونورلرینه مشابه اولان بوتشکیلات ایچه برزمان اوروپاده شهرت بولمش و بیوك بیوك استاتولره مالك اولمش ایدی .

تشکیلات مذکوره‌نك اساسی اللهك، قرالك وقادینلرك

عشق اوزرینه موضوع ایدی . شوالیه‌لك عنوانی حائز اولمق ایچون بعض شرائط قونلمش ایدی . اولاً — شوالیه اوله‌جق آدم پدر ووالده طرفندن ایکی قوشاغه قدر اصالتنی اثبات ایتمکه ؛ ثانیاً — یکرمی بر یاشندن آشاغی اولمامغه ، ثالثاً — جسارتنه وسلاح‌استعمالنه دائر برهان‌و آثارکوسترمکه مجبور ایدی .

شوالیه‌لك قبول طرفندن قسماً دینی،قسماًعسکری بر آیین مخصوص ایله‌توجیه اولنور ایدی . الکصوك زمانلرده شوالیه‌لك ارتق صنف مذکوره منسوب اولان اعضانك هپسی طرفندن توجیه‌ایدلمکه باشلانلدینی ایچون‌او آندن اعتباراًبوتشکیل اصیلانه بتون قوتنی غائب ایتمکه یوز طوتدی .

سفرلرك امتدادی ، مهمات وارزاق تدارکی

بودورده حاصلات عمومیه هنوز تشکیل ایدلمدیکی ایچون هرولایت سفرك دوامی اثناسنده کندی ملیسلرینی بسله‌مکه مجبور ایدی . هرنفر التی آیلق البسه وسلاح و اوچ آیلق یمه‌جك (سفرلرك علی‌العاده امتدادی) ایله تجهیز ایدلمك ایچون امر آلیردی . سفرلر اوزاق برلرده جریان ایتدکلری وقت حکمدار ارزاق و مهمات آلنه‌جق محللری اوله دهٔ کوسترر ایدی .

شارلمانك اسباب موفقیاتی

شارلمان (دانیه‌ل) ك ظن ایتدیکی کبی کندی زمانده روما تعبیه‌سنی ابقا ایتمامش ایدی . زیرا اکر بویله اولسه ایدی فن حرب آنك خلفلری دورنده ینه‌اولدیغی حال اوزره‌وحتی جدی (شارل — مارتل) زمانلرنك دونده بیله بولنمیه‌جق وساقسونلر علیهنه آچیلان سفر بلا انقطاع اوتوز اوچ سنه دوام ایتمه‌جك ایدی . بوندن بشقه تعبیه آلات و وسائطنده کورولان بیوك برترقی‌ده حرب زمانی آزالتمق کبی بیوك‌تأثیرلر بولنور . حاصلی اکر ینه آنك ظن ایتدیکی کبی اولسه ایدی سواری پیاده اوزرینه بو درجه نفوذ قازانوبده شوالیه‌لك صنفنك ظهوریله وقوعات عظیمه یالکز بوصنف اربابنه‌منحصر قالماز ایدی . حالبوکه شوخصوص بزه تعبیه یرینه بهادرلك قائم اولدیغی‌اك آچیق برصورتده کوسترر . چونکه تعبیه‌نك شخصی ویاخود پارچه پارچه وقوعه کلمه‌جك‌حرکاته اصلا شمولی یوقدر ، بالعکس تعبیه قطعات وافرادك برلکده ومرکباً اسعمالری اوزرینه مؤسسدر .

شارلمان‌برچوق موفقیتلر قازانمش ایسه انلر هپ کندیسنك پولتیقه وعسکرلکجه کوسترمش اولدیغی کمال وقوفی سایه‌سنده قازانلمشدر .

مشار الیه بیوك برمهارت ایله دشمنلرینی طاغیلی واوته‌بری

بولندرمق ، کندی اردولرینی حاله ومسافه یه کوره طوپلامق ویوروتمك اصوللرینی پك اعلا بیلیردی . یورویش ترتیباتی آلمقده‌کی ملکه‌سی ممالکی داخلنده باش کوسترن عصیانلری باصدرمق واوك آیاق اولان قبیله‌لری تربیه ایتمك ایچون‌ده کندیسنده پك بیوك فعالیتلر حصولنه یاردم ایتمش ایدی . بوندن بشقه سوزیمزی بیترمه‌دن شونی‌ده علاوه ایده‌لم، که شارلمان کندی عظیم ایمپرا- طورلغنك حدودلرینی مدافعه ایتمك ، استحکاملردن مستفید اولمق یوللرینی‌ده بیلیردی . نهرلر، منصبلری جهتنده قلعه‌لر ، کوشکلر و مسلح کیمسه‌لرله مدافعه ایدیلیردی . مشار الیهك زمان حکومتنده نورماندیا جهتلرندن کلان بتون تجاوزلر دائما نتیجه‌سز قالمش ایدی .

دره بکلك زمانی

(۸۱٤ — ۹۸۷)

دره‌بکلك اداره‌سی ، قلوویوس دورنده وقوعه کلان تقسیم اراضی مسئله‌سیله ممالکك ، رئیس ملکی و عسکریلری سنیور- لردن عبارت اولان قونتلق و دوقه‌لقلره آیرلمسی زمانندن باشلایور. لکن تیمار اصول تملکی برمدت صکره تصرف روحانی مسلکی اوکنده محو اولمغه یوز طوتار . شارل مارتل (۷۳۹)ده کندی شخصنه خدمت عسکریه مجبوریتی شرائط مخصوصه‌سیله بومسلکك تمللرینی وضع وتأسیس ایلمشیدی. (دولاباردوپارق)

دييور،كه بومجبوريت پك قطعى ايدى . آنى اجرادن امتناع ايتمك عادتا بنه فيس مسلكنك محوينه سبب اولوردى . بوندن بشقه دعوته اجابت خصوصنده كوريله جك تأخرات آيروجه برجزايى موجب اولوردى،كه اوده كج قالانلرك كچردكلرى كونلر قدر شراب ايچمك وات يمكدن پرهيز بولنمق خصوصى ايدى .

ولايتلرك ملكى وعسكرى اداره لرينه مأمور اولان قونتلر حكمدار (لوئى ـ لو ـ دوبونر) اولادلريله اولان منازعه لرندن وايكنجى لوئينك ضعف حالندن بالاستفاده كندى نفوذلرينى تزييد واوزمانه قدر تحول ايتمكده اولان مأموريتلرى تعطيلى ممكن اولميه جق صورتده تأييد ايلديلر . (شارل ـ لو ـ شوو) بوفضوليانه تجاوزلره دائما مساعده وتحمل ايتدى؛ بر صورتده،كه بودورده اهالى :

اولاً — تيمار صاحبى سنيورلر ايله اونلره ملحق ايكنجى درجه سنيورلردن ؛

ثانياً — همان برنجيلرينه يقين برنفوذه مالك ودائما قهر ايله ايش كورن سنيورلردن ؛

ثالثاً — تيمار اصحابنك كرى يه قالانلرى ايله سربست بولنان اهاليدن تشكل ايتمش ايدى .

لكن «دولابار دوپارق» دييور،كه برنجى صنفك عددى چوغالديغى كبى تيمار اصحابى يالكز باشنه واستنادسز قاله رق ضبط وتخريبى

ناقابل شاتولره مستند و قوتلی املاك صاحبلرینك هردرلو تجاوزلرینه معروض بولندیلر . بونك اوزرینه آنلر اکثر احوالده وبالخاصه شهرلر خارجنده بوسنیورلرك اك یقینه التجایه ومتصرف اولدقلری اراضیی آکا ویرمکه مجبوریت کوردیلر . جمعیتك شو تشکل غیر طبیعیسی اراضی تصرفی اوزرینه مؤسس اولدیغندن حکومتك پولتیقه روابطی قیریلهرق بوصورتله دره بکلك وسپاهیلك اصوللری اهالی وقرالدك فلاکتنه خدمت ایتمك ایچون میدانه کلشیدی .

شارلمان خاندانی الدن آلنور ، اوچ دفعه بو سلالهنك اخلافی طرفندن تأسیس حکومت ایدیلیر . فقط هر دفعهسنده اداره و محافظه اولنهماز . الك صکره (هونغ ـ قابه) تاجی باشنه قور وآنی آرتق کندی اولاد واحفادینه میراث براقمغه موفق اولور (۹۸۷) .

دره بك اردولری وبونلرك خطا ونقصانلری

دره بك اردولری آشاغیده کی عنصرلردن ترکب ایدرلردی :

اولاً — قرالك حکم واداره سنده برلنان قطعهلردن ؛

ثانیاً — نهسپاهی اصوللری ، نهده بنهفیس مسلکنده حقی

اولان وفقط اراضیٔ مستقله صاحبلری بولنان تیمار اصحابنك غیری اهالیدن ؛

ثالثاً — طوغریدن طوغری یه قراللغه مربوط اولان دره بکلرینك کتیردکلری عسکرلردن ؛

بو بیوك دره بکلرك طوپلادقلری نفرلردن ترکب ایدن قطعه‌لرك هربری برر کوچوك دره‌بکی طرفندن قوماندا وسوق ایدیلورلردی .

شو صورتله تشکل ایدن اردو اول‌امرده متجانس دکلدر . قرال حقیقةً یالکز برنجی قسم اوزرینه طوغریدن طوغری یه مداخله ایده‌بیلیر ایدی . یوقاروده سویلدیکمز کبی سربست بولنان اهالی‌یی سوق ایدن قونتلر عمومیتله مستقل ایدیلر . بوندن اکلاشیلور،که بیك مختلف اللره طاغیدلمش اولان قوهٔ اهالی برطاقم انضباطسز وشکلسز اصالت بیغنلرندن وچفتجیلك ایشلریله ازیلمش یورولمش فقیر وحقیر کویلولردن بشقه برشی دکل ایدی .

باشلو باشنه‌یاپه‌بیلمك آرزوسی ، افکار ومطالعات اوزرینه مؤسس قواعد حربیه‌وضعنه مانع‌اولیوردی . فن‌حرب کوشکدن کوشکه ، شهردن شهره ، پرنسدن پرنسه ، دره بکدن دره بکه وقوعه کلان قارمه قاریشیق منازعات ایچنده بسبتون کوچولمش کیتمش ایدی .

مورخلردن (م . تیه‌ر) دییور ، که قرون وسطا دم

صنعت حربك نظر دقته چارپه جق هیچ برحالی هیچ برکمالی قالمامش ایدی . بوندن طولا بی محو وضایع اولان یالکزحرب جسیم دکل بالعکس صنعت حربك کندیسی دخی یوق اولوب کیدییوردی .

دره بك اردولرنده سوارینك اساس اولمس ، دو لابار دوپارقك شو بیانه مستندر :

مشار الیه دییور،که بر دفعه دوشونهلم ؛ قرون وسطاده سلاح طاشیمغی حقلی کوسترن اصول زعامتدر . وبو فی‌الحقیقه بویله اولمق لازم کلور . چونکه هراملاك صاحبی کندی مالنی محافظه واراضیسنی مدافعه‌یه محتاج ایدی . بوندن‌ایسه برمنفعت عمومیه مسئله‌سی چیقیوردی. بناءایه سنیورلر ، کندیلکلرندن محارب اوله‌رق طوغیورلردی . آنلر نصل محاربه ایده‌جکلر ؟ وکندی معیتلرینی نصل محاربه ایتدیره‌جکلر ؟ شبهه یوق،که نظره دها کوزل چارپمق، اردو قوماندانه دها چابوق التحاق ایتمك و آنك عندنده کوزدن دوشمامك ایچون بارکیر ایله‌محاربه ایده‌جکلردر . بارکیرلر ایسه اوزمان ایچون اصحاب اصالتك غیری اهالی طرفندن آلنه‌میه‌جق درجه‌ده بهالی وقیمتلی ایدی . چونکه باربار اقوامنك استیلا و فتوحاتی مملکتی وهردرلو محصولاتی پك فنا حالده تخریب ایلمش ایدی .

آره‌ده برقوتلی سبب دها وار : سواری وسواریلرله محاط ومستور اولدقلری حالده اصحاب نفوذ کندی اقتدار وثروتلرینی

عائله دها ايى برصورتده طانتمش اولورلر ايدى . بوندن بشقه بارکیر اوزرنده اولوبده کندیلریله بارکیرلرینی اسلحهٔ تدافعیه ایله تجهیز ایتدکلرینه کوره آنلر دائما هرکسدن اول کوزه کورینور وقطعه‌لر آره‌سنده خارجه چیقه‌رق بوسایه‌ده حتی دشمن تأثیرلرندن مصون بیله قالیرلر ایدی . بونکله برابر ینه بوسایه‌ده کندی معیت افرادینک کندیلرینه اولان اثر احترام ورغبتلرینی دها کوزل جلب وتأمین ایتمش بولنورلر ایدی . ایشته بنون بو صایدیغمز سببلردن طولایی بارکیر ، ارباب اصالت ایله طوغریدن طوغری‌یه معیتلری اولان افرادک برمعاون طبیعیسی حکمنه کیرمش بولنور .

سواری صنفنک تسلیح وتجهیزی

شارلمان زماننده‌لری سوارینک اسلحه و تجهیزاتی دائما تزاید ایتمک اوزره ایلرولمشدر . اون ایکنجی عصره طوغری بارکیر و سواریلرک زرهلری اوقدر کثیف بر یولده ترتیب ایدیلیردی‌که آنلری دلوب‌ده برتأثیر حصوله کتیرمک عادتا محال حکمنه کیرمش ایدی . زرهلر علی العاده اون ایکی پارچه‌دن ترکب ایدرلر و بونلر بربریله سواریلر وبارکیرلرک وجودینه نفوذ ایتمک ممکن اوله‌میه‌جق درجه‌ده صیقیجه ربط ایدیلیرلردی .

و مکمل زره کوملکی یانه‌کاه سیوری وکاه مدور و بیضی برشکلده آغاچدن معمول مشین و بعضاً معدنی لوحه ایله قاپلی بولنان برده قالقان علاوه ایتمك لازمکلیر . اسلحهٔ تعرضیه‌اولمق اوزره‌اون درت قدم طولنده برمزراق وبرقلیچدری وارایدی. بوقدری کفایت ایتمیورمش کبی برده ایکی ویا یالکز برطرفی کسکین برر بالطه‌لری‌ده بولنوردی . اسلحه بونکله‌ده نهایت بولمیور . هرسواری‌یه بررده قاما ویرلمش ایدی : بونکله بره دوشمش اولان خصملرینك ایشنی بیترمکه چالیشیرلر ایدی . لکن بره دویرلمش اولان بر سوارینك غیر متحرك قالمه‌رق ، کندی دمیرقاپلی کوملکی آلتنده کوچ حال ایله نفس اله بیلدیکی شو وضعیتی نه‌قدر غریب و آجینه‌جق برحال ایسه باشی اوجنده کندیسنی اولدرمك اوزره قامه ویا بالطه استعمال ایلیسانك قهر وجسارتی‌ده آنلدن زیاده شاشیله‌جق بر منظره تشکیل ایدردی .

سوارینك محاربه یارکیری مشین ویاخود دمیردن برلوحه ایله اورتیلی بولنور ایدی بعضاً هر ایکی اصولده مزج ایدیله‌رك وجودك بعض اقسامنی معدن لوحه پارچه‌لری . بعض‌برلرینی‌ده قالین مشینلر ایله اورتولر ایدی .

ژاندارمه دخی دینلان شوالیه‌لرك خدمتنده (ئه‌کویلر) له زادکاندن متشکل یاورلر و ینه ارباب اصالتدن و دلیقانلیلردن مرکب و (پاژ) عنوانی ویریلن دیکر بر صنف بولنوردی .

یونلر شوالیه‌لرینك مزراق وقالقانلرینی طاشیمق وبارکیرلره یمك ایچون انلره یاردر ایتمکله شرف بولورلر ایدی . بوندن بشقه اساساً زرهلی شوالیه‌لر طرفندن تدارك ایدلمش اولان محاربه‌نك بدایتنی آچمق ویا تعقیب ایتمکده یونلرك وظیفه‌سی ایدی . خدمتده بولنان یاورلرك یالکز برقلج وبرر قاماسی بولنوردی . یونلرك زرهلری یوقایدی . بارکیرلری دخی بعضاً زرهلی بعضاً زرهسز ایدی .

پیاده و اسلحه‌سی

بودور پیاده‌نك الکزیاده حقیروضعیف دوشدیکی بردوردو . دائما آغر خدمتلر آلتنده یورولمش اولان چفتجیلر باشلوجه پیاده‌یی تشکیل ایدن صنفلرایدی . املاك صاحبلری بو آدمجغزلری چفتلکلری ایله برلکده صاتوب آله بیلدکلری کبی ایسته‌دکلری برزمان آنلری اولدیره بیلیرلردی .

اسلحه مقامنده اولا کیك دریسندن معمول و (ژوستاقور) دینلان برلباس کیرلر وباشلرنده ایکی دمیر شریت ایله خاچواری اورتولمش بولنان برتاکیه طاشیرلردی . بوندن بشقه اخشابدن برقالقان و آیروجه اوق و آربالتلری‌ده وار ایدی . حالبوکه شو اصول تسلیح پیاده‌نك زرهلی سواری علیهنه کمال موفقیتله محاربه ایتمك ایچون الك چوق مساعد اولان یناشیق نظامارندن

بریسنی قوللانمغه مانع اولوردی . کذلك هیچ بروقت محاربه ایچون دکل بالعکس دائما یغما کرلك ایچون حاضر بولنان یوز و اللی پیاده طاغنیق نظامدن بشقه بر صورتله حرکت ایده‌مزدی .

محاربه نظامی ومصادمه نك اصول جریانی

دره‌بکلك دورنده تیمار اصحابنك عدد واهمیتی اردونك جزؤلره آیرلمسی ایچون اساس اتخاذ ایدلمش ایدی . یعنی اردو قاچ دانه دره‌بکی یاخود قاچ دانه سپاهی وارایسه اوقدر اقسامه آیریلور ایدی. هرسپاهینك اداره‌سنده برچوق‌سپاهی شوالیه‌لری و بونلرك امری آلتنده ده ایکنجی اوچنجی درجه شوالیه‌لر حرکت ایدرلردی .

محاربه نظامنده بتون سنجاق وبایراقلر ایلروده وبرخط اوزره دیزیلیر ایدی . شوالیه‌لر هرکسك اقتداری و لیاقتی آکلاشیله بیلمك ایچون یالکز بر خط اوزره ترتیب اولنورلر ایدی .

ایکنجی خطده شوالیه‌لرك امرینه منتظراً ئه‌کوریلر وپاژ دینلان صنف‌ایله آرشرلر بولنور ایدی . پیاده ایسه اك کریده طوررردی . دشمنك تقربنده نقطهٔ اجتماع و استقامت خدمتنی

کورن سنجاقلر یوکسك وحاکم تپه‌لره کوتوریلوردی . محاربه ، ایکنجی خط واسطه‌سیله باشلار وهرایکی طرف بربرینه موازی اوله‌رق ترتیب ایدیلیردی .

بر طرفده تردد و قاریشقلق کورلدیکی کبی شوالیه‌لر مزراقلری الده اوله‌رق ایلری آتیلورلر وکندی خصملرینك وجودلرینك آچیق یرلرینه ویاخود زره پارچه‌لرینك التصاق نقطه‌لرینه نشان آله‌رق آنلری بارکیرلردن آشاغی دوشورمکه چالیشیرلری . مصادمه‌یی متعاقب اورته‌ده بیوك برقاریشقلق پیدا اولور ومحاربه آرتق بالطه بالطه‌یه وقلج وقلیجه اجرا اولنور بر دوئللو شکلنه کیرردی .

ضابطان هر وقت قوماندا ایتمکدن زیاده اولدرمك ایله مشغول اولیورلردی . بناءً علیه ، شو قاریشقلغك صنعت و محاربه نامنه نسبتله پك یبانجی برشکلدن عبارت قالمسی طبیعی ایدی .

قارمه قاریشیق برصورتده محاربه ایتمکه مجبور اولان پیاده ایکنجی اوچنجی درجه وظیفه‌لردن بشقه برشی ایفا ایده‌میوردی . پیاده‌اول امرده دشمنی ، وبالخاصه صاغ وصول جناحلر اوزرنده ، تجسس ایدر ، بارکیرلری یاره‌له‌مغه چالیشیردی . مصادمه زماننده ایسه یره دوشمش شوالیه‌لر اوزرینه آتیلور و آنلری ظالمانه برصورتده قما ویا بچاقله اولدوررلردی .

مصادمه ختامنده قوهٔ معنویه‌سی بوزولمش اولان اردو اوزرینه آتیلور، دشمن اردوکاهنی یغما ایدر وبووجهله نتیجه‌یی بسبتون اکمال وتأمین ایلرایدی . اکر مغلوب اولنورسه اووقت پیاده پك بیوك بر تضییق آلتنده قالیر وحتی بعضاً جهت غالبه شوالیه‌لرینك آیاقلری آلتنده ازیلیر محو اولوردی . هجوم ومدافعهٔ قلاعده عملیات حفریه واردوکاه ترتیبی خصوصنده کذا پیاده‌دن ایجه استفاده اولنوردی .

عمومی ملیسلرك ایجادی

(فلاندر) اقوامی اسکی وقتلرده (کیلد) نامی آلتنده وعسکری جمعیتلری نوعندن اولان برطاقم جمعیتلر تشکیل ایدر لردی.که بونلر مؤخراً عمومی ملیسلرك ایجادینه واسطه واساس اولمشلردر . دها صکره‌لری مدافعهٔ عمومیه فکریله برلشمك احتیاجی کیلدلرك یالکز برجمعیت اولهرق وعینی امتیازات ایله طوپلانمه‌لرینی ایجاب ایلدی .

حکمدارلر بیوك دره بکلرینه وفلاندر قونتلرینه مقاومت ایتمك ایچون بویکی جمعیتلره ایجه مساعده‌لرده بولنورلردی . علی‌الخصوص (۹۸۸–۱۰۳۶) تاریخندن اعتباراً اول امرده پك مسامحه‌لی طاوراندیلر . صکره‌لری ایسه بوجمعیتلرك امتیاز-

لرینی بسبتون تصدیق ایدرك شوصورتله آنلره، قوانین جدیدهٔ اجتماعیه‌نك اساسنی تشکیل ایدن وشهرخانه‌لرینه برصفت حاکمیت ویردیرن فرمانلری اسطار ونشرایلدیلر . قصبه‌لر ایشته او آندن اعتباراً سنیورلرك مظالمنه قارشی جداً تأمیناته مالك اولدیلر. فقط بوکا مقابل‌ده ظهوره کله‌جك محاربه‌لرده حکمدارلره معاونت ایتمکه سوزویردیلر .

پك چوق محاربه‌لر ویرمش اولمق جهتیله محاربه جی عنوانیله یاد اولنان (لوئی‌لوغرو) ۱۱۰۳–۱۱۳۷ » سنیورلرك اختلاللرینی باصدرمق وحکم ونفوذ قرالیی قوتلندرمك ایچون صوك درجه اوغراشدی . بویتمز توکنمز غوغالرده مشارالیه عمومی ملیسلردن پك چوق فائده‌لر کوردی . بونك ایچون هر قصبه‌نك پیاده وسواریدن مرکب اولمق ارزره معین بر قطعهٔ عسکریه چیقارمسنی وبونلرك عائد اولدقلری دائره پاپازی اداره‌سنده وکلیسا سنجاغی آلتنده اوله‌رق محاربه میدانلرینه سوق ایدلملرینی تحت قراره آلدی .

انکلتره‌ده ایکنجی هانری (۱۱۵٤–۱۱۸۹) وآلمانیاده فره‌دریق (بارب بروس) طرفندن قبول وتطبیق ایدلمش اولان اولان شواصول قراللق حکم ونفوذینك تأسسنه خدمت ایتمش برنجی درجه سببلردن عد اولنوردی .

فی‌الحقیقه عمومی ملیسلر سایه‌سنده قرال ، بارونلرك مداخله‌سنه حاجت قالمیه‌رق جسیم قوتلر طوپلیه بیلیردی. بوتشکیلات

ایله هیئت روحانیه‌نك برقسمی وبتون اهالی طرفندن سنیورلره مقاومت ایده‌بیلمك اقتداریني حائز اولوردی .

(دولاباردوبارق) دییورکه بیوك برقسمی پیاده‌دن مرکب وینه اوق و آربالت ایله مسلح اولان عمومی ملیسلر، بولندقلری شهرلردن اصلا قرق کونلك یورو یشدن زیاده اوزاقلاشمزلر وژاندارمه بلوکلریله قاریشیق اولدقلری حالده محاربه ایدرلردی. بونکله برابر آنلر زرهلی سنیورلر علیهنه و پك فائده‌لی بر صورتده غوغا ایتمکه موفق اولورلردی . بوده باشلوجه ایکی شیدن ایلری کلیور :

چونکه کندی قلیجلریله کندی ومالرینی تأمین ایلدکلرندن طولایی طبیعی محاربه ایتمکده بیوك برمنفعت کورير- لردی . بوندن بشقه آنلرخصوصی آمرلرك ادارهٔ دائمه‌سی آلتنده بولنورلردی .

اجرتلی نفرلرك استخدامی

عمومی ملیسلر دورینه پك یقین دینله‌جك بر زمانده اردولرده یکی برعنصرك ظهورایتمش اولدیغی کوریلور. بوعنصر ایسه اجرتلی نفرلردر .

(۱۰۷۰) تاریخنده دها (روبرت لوفریزون) هولاندهنی فتح ایتمك ایچون اردوسنده انکلیز عسکرلری بولندرمغه باشلادی . انکلتره قرالی ایکنجی هانری کذلك خدمت عسکریه سنده بونوع عسکرلری قبول ایلدی . برنجی لوئی وفیلیب اوکوست (۱۱۳۷–۱۱۸۰) یکرمی بیك قدر اجنبی آیلقلی عسکری استخدام ایتمشلردر، که بونلرك اکثری اسویچره لی ، ایتالیالی ، اسقوچیالی ویاآلمان ایدی .

(ژی دو پان پیئر) (۱۲۸۰) فلاندر ممالکی عاصیلرینی تأدیب ایچون آلمان مزراقلی نفرلرینی ینه معاش ایله استخدام ایلیوردی .

دره بکلك سنیورلری دخی اجرتلی قطعاتی اصولدن قطعیاً استفاده ایتمك ایچون هیچ بر شیده مسامحه ایتمدیلر .

فی الحقیقه اجرتلی نفرلر واسطه‌سیله سنیورلرك قوهٔ عسکریه سی کسب جسامت ایدرك آنلر بوسایه‌ده عمومی میلیسلرك قبولندن بری حکومت قرالیه‌ده کوریلان نفوذی تهدید وکندی حکومتلرینی دره‌بکلکلری اوزرنده محافظه وتأیید ایده‌بیلیرلردی .

عمومی میلیسلر فکر استقلاللری، تشکیلاتلرینك قوتی مویه قرالیه‌وحکت کوستردکلری معاونت وتاثیرلرندن طولانی

بارونلرك حكومت ونفوذلرينه قارشی بيوك برتهلكه عد اولنور-
لردی . حالبوكه اجرتلی نفرلراهالينك هردرلو صنفلرندن تركب
ايتمش اولدقلری ايچون طوغريدن طوغريه حكومت وقرالی
تهديد ايدرلردی .

بونلرك سنيورلرجه اولان تأثيری اهميتسز ايدی . بالعكس
اورته لغك اهاليدن خالی قالماسی وسفالت عموميه نك حكم سورمسی
آنلرك منافعنه دها زياده خدمت ايدردی .

قراللر اجرتلی افرادی يالكز محاربه لرده قوللانمق ايچون
دكل حتی بعضاً كويلرده وقوعه كلان يغما كرلكلری منع ايتمك
ايچون يعنی پوليسلك وظيفه سنی كورمك ايچون قبوله مجبوريت
كورمشلردی .

اجرتلی نفرلرك صنعت حرب اوزرينه اولان تأثيری

اجرتلی نفرلر اوروپاده برسفر و ياخود يالكز برمحاربه ده
بولنمق اوزره معين بروقت ايچون آيلقيايله استخدام اولنوير .
برصنف عسكری تشكيلنه واسطه اولدی . بونلر كندی آيلقلريله
عاشه اولنسدقلريچون كنديلرينه « Solde » لفظه نسبت ايله
« Soldat » تعبير ايدلدی . بو حالك درعقب تعبيه اوزرنده

کوزل برتأثیری کورلدی . اجرت فیئاتی بلوکلر و یاخود علی العموم جزؤ تاملرك قازانمش اولدقلری شهرته کوره دکیشیر دی . بوندن طولایی هرقوماندان کندی مسابقه‌کارلربنه لیاقت ومهارتجه غلبه ایتمك ایستر وحتی بسبتون اونلره تفوق ایتمك ایچون ایجاد وسائطه قدرچالیشیردی. بزم تعلیم ومناوره‌دیدیکمز شیلرك اساسی اشته بورادن بدأ ایدییور .

اون اوچنجی واون دردنجی عصرك دره بکلك اردولری

دره‌بکلك اداره‌سنده اردولرك تقسیمنده اساس اولان شی قراللرك امری آلتنده بولنمق اوزره تأسس ایتمش اولان سپاهیلرك عدد واهمیتی ایدی . اون ایکنجی واون اوچنجی عصرده نفوذ حکمداری یکیدن میدانه چیقمغه وادارهٔ شخصیه قوتلری محو اولمغه یوزطوتدی . دره‌بکلك ملیسلریله عمومی ملیسلرواجرتلی نفرلردن ترکب ایتمش بولنان اردولر میدان محاربه اوزرنده (باند) ویاخود (باتای) تعبیر ایدیلان بر چوق خطلر تشکیل ایدرلردی .

شایان ذکراولان برمثالك تدقیق ومناقشه‌سی یعنی) قره‌سی)

میدان محاربه‌سی (۱۳٤٥) بومختلف عنصرلرك وظیفه لرینی پك اعلا کوسترمکدر .

انکلیزلر کندی ژاندارمه‌لرینی یره ایندردیلر . چونکه هرنه‌قدر فرانسز پیاده‌لرندن دها ایی ایدیسه‌لرده آنلر کندی پیاده‌لرندن پك اوقدرایی‌دکل ایدیلر. یره ایمش اولان‌سواریلر اولدقجه مرتفع بر تپه‌نك سطح مائلی اوزرنده و (آنفتأتر) شکلنده اوچ‌باند تشکیل ایتدیلر . ادوار پیاده‌سنی آنجق اغاج کوده‌لریله تقویه ایدلمش اولان یانلرینی کشف وحمایه ایتمك‌خصوصنده قوللانمش ایدی .

قره‌سی میدان محاربه‌سی

(۱۳٤٥)

فرانسزلرده آنلر کبی اوچ باند تشکیل ایتدیلر. برنجیسی فلیب دووالووانك معاش ایله کتیردیکی (۱۵,۰۰۰) جنوه‌لی ؛ ایکنجیسی درت بیك ژاندارمه ایله اچه مقدارده پیاده‌دن ؛ طوغریدن طوغری‌یه قرالك قوماندانسنده اولان اوچنجیسی‌ده زادکان صنفندن ترکب ایدردی .

محاربه‌یه الك‌اول جنوه‌لیلر طرفندن باشلانلدی . لکن بونلر کندیلرندن بکلنیلان وظیفه‌یی اجرا ایتمدیلر ، چونکه دشمن

ژاندارمه‌لرینك كندی اوزرلرینه آتلدقلرینی كوردكلری كبی همان كیرویه دونوب (دوق‌دالنسون) قولنده بیوك برقاریشقاق حصوله كتیردیلر . بوده‌بالضروره اوچنجیسی اوزرینه آتیلدی. قرال بهوده یره دوق دالنسونه امداد ایتمك وزادكان صنفنی طوپلو بولندیروبده دشمنه قارشو قویمق ایچون چالیشیوردی . اك صكره اوده یالكز ایكی‌اوچ سنیور ایله محافظه ایدلدیكی حالده محاربه‌یی ترك مجبور اولدی .

مورخلر حكایه ایدییورلر، كه محاربه‌نك ایرتسی كونی (۵,۰۰۰) كیشی‌قوتنده‌اولان‌عمومی‌مایسلر برگون اولیسی كچن وقعه‌دن خبرلری اولمیه‌رق اردوكاهه التحاق ایتمك اوزره كلیورکن (۶۰۰) مزراقلی‌و(۲,۰۰۰) انكلیز آرشرلری‌بونلره براووه ایچنده تصادف ایتدیلر وهیچ بر مقاومت كورمكسزین آنلری ایستدكلری كبی‌قلیجدن كچوردیلر . تاریخده شوزوالالی پیاده‌لرك سواری اوكنده اوغرامش اولدقلری فلاكت قدر مؤثر برمثال دها بولنق ممكن دكلدر .

انكلیزلرك بو محاربه‌ده‌كی شایان حیرت موفقیتلری برقاچ صورتله بیان ایدیلیور . بعضیلری بو موفقیت انكلیز طوپنك جنوه‌لیلره موجب اولدیغی دهشتدن ایلری كلمشدر دییورلر. حالبوكه شوجهت قطعیاً شبهه‌لیدر. چونكه (۱۳۵۶ ــ پوواتیه) وقعه‌سنده انكلیزلرك طوپی فلانی یوق ایدی . بوندن بشقه بو

طوپك (قره‌سی ــ ۱۳٤٥) میدان محاربه‌سنده بولنمش اولدیغی ده یالکز ایتالیا مؤلفلری طرفندن روایت ایدلمکده‌در .

بعضیلری موفقیتك اسبابی جنوه لیلرك آرتلترنده کی فنالغه عطف ایتمك ایستیورلر . چونکه بوسلاخلر یاغموردن فناحالده ایصلانمش وبناءً علیه استعمال وتأثیرلری پك آزالمش بولنیوردی. دولابار دوپارق بو خصوصده شو مطالعه‌یی بیان ایدییور : «بوهزیمتی انکلیزلرك تربیه واخلاقده‌کی تفوقلرینه، علی‌الخصوص انلرك شودوره کوره اکمکمل بولنان اردو تشکیلاتنه اسناد ایتمك لازمکلیور . فرانسزلر محاربه‌ده معقول دینیله‌جك هیچ براصول تعقیب ایتمیورلردی . بالعکس دلیجه‌سنه مصادمه‌لر ایله خصملرینه تفوق ایتمك ایستیورلردی . حالبوکه انکلیز جنکاورلری، یعنی دیکرلرینی قوماندایه مأمور اولانلر، کرك کندیلری حسابنه وکرك پیاده‌لری سوق ایتمك ایچون اولسون عادی پیاده‌لر کبی یره اینر محاربه ایدرلردی . بوندن بشقه نفرلر وجزؤتام قوماندانلری بیوك آمرلرك امرلرینی و مصادمه ایچون ویریله‌جك اشارتلری بکلر ودشمنه اوزاقدن اوقلر ایله ایراث مضرت ایتمه‌نك چاره‌لرینی آرارلردی . کندی قطعه‌لرینی زمینك حالنه نظراً برلشدیررلر ودائما موضع انتخابنده دقتلی حرکت ایدرلردی . »

اهل صلیب وقوعاتنك تأثیری

بو بحثی اکمال ایتمك ایچون اهل صلیب محاربه لرینك تعبیه اوزرینه اولان تأثیرینی ده کورمك لازمدر. ارض مقدسك فتحی اوزرینه وقوعه کلان بوهیجان عمومی سنیورلرك اقتدارینی آزالتهرق، قراللر ایچون پك فائدهلی نتیجهلر حصوله کتیردی. بواوزاق سفرلرك موجب اولدیغی مصارف عظیمهیی تأمین ایتمك ایچون سنیورلر کندی اراضی وحقلرینك برقسمنی کندی دره بکلرینه صاتمغه مجبوریت کوردیلر. بوخصوص برچوق فائدهلری موجب اولدی. چونکه بردفعه اویولده حرکت ایدلدکدن صکره آرتق آنك آردی آره سی کسلمامك طبیعی ایدی. بناءعلیه بونلر وبونلرکبی عین سببله میدانه کلن دها بیکلرجه حاللر قراللرك اسکی قوت واقتدارلرینی اعاده ایتملری ایچون ایجه تأثیر کوسترديلر. بونکله برابردقت ایدیلهجك دهابرشی واردر، که اوده اهل صلیب وقوعاتی قراللرك نفوذلرینی تأمینه یاردم ایدرکن عین زمانده صنعت حربك تجددینه ده خدمت ایتمش بولندیلر. لکن هرحالده اولا طولابیسیله وپك حس اولنمیهجق درجهده بر تأثیر حاصل ایتدیلر. زیرا قره سی میدان محاربه سنده وانکلیزلرعلیهنه آچیلان بر سفرٔ اثناسنده پیاده قطعهلرنده عین حال وعین انتظامسزلق مشاهده ایدلمکدهدر.

مع هذا بتون اهل صلیب سفرلرنده وقوعاتك پیاده صنفی اوزرینه ایجه تأثیرلری کورلدی. وهر نه قدر بو تأثیرلردن پك چوق فائده‌لر کوریله‌مامش ایسه‌ده بونك سببنی محاکمه وفکر تیقظك هردرلو حرافات وعقائد باطله اره‌سنده بوغولوب قالمش اولمسندن ایلری کلدیکنه قناعت ایدللیدر. پك آغرجه تسلیم ایدلمش وفقط بودورده الك چوق کندیسنه امنیت کوسترلمش اولان برسواری صنفی بونوع سفرلره موافق برعسکر اوله‌مازدی. چونکه هر درلو موانع اره‌سنده یوریمسی قابل اولدیغی کبی اهل صلیبك مثلا علی الاکثر تصادف ایتمش اولدقلری محاصره عملیاتنجه دخی قوللانلمازی ممکن دکل ایدی.

بونکله برابر بوسفرلر اثناسنده سواریلرجه وقوعه کلان تلفات عظیمه وسنیورلرك فقیر دوشملری خصوصی بالطبع آتلی صنفلرینی آزالده‌رق بوکا مقابل پیاده‌نك قدر وشوکتنی چوغالتمغه باشلادی. بوسفرلروبونلرك اکثری اردولری طرفندن اوغرانیلان بیوك بیوك فلاکتلر کوزل بر تشکیلاتك، جدی بر انضباطك وبالکز برقوماندا آلتنده بولنمه‌نك قطعیاً لزومنی میدانه چیقاردیلر.

پیاده‌نك تجددی ـ اسویچره اردوسی

برطرفدن عمومی ملیسلرله اجرتلی افرادك، دیکر طرفدن

اهل صليب وقوعاتنك ميدانه كلمسى تعبيه‌نك كسب تجددايده‌جكنه علامت اولديغنى سو يلمشيدك . فى الحقيقه بز (بودين) محاربه‌سنده (١٢١٤) آلمانيا ايمپراطورى (اوتون) ايله فرانسه قرالى (فليپ‌اوكوست) بينشده(فلاماندلر) و(هه‌نوژرلر)ك‌اولدقجه منتظم برپياده‌يه مالك اولدقلرينى كورييورز .

(١٣٠١)ده (قورترای) محاربه‌سنده‌كه آلتون مهموزلر عنوانيله ياد اولنور؛ فلاماند پياده‌سنك مزراقله تجهيز ايدلمش وبعض تعبيه قواعدينك ظهوريندن ياردم ايتمش اولان جميتلى نظاملر قوللانمش اولديغى كوريلور .

بوحادثه‌لر فرانسه پياده‌سنك پك فنا برحركتده بولنمش اولديغى (قره‌سى) محاربه‌سندن مقدمدر. بوندن‌طولايى دينيله بيلوركه پياده‌نك يكيدن‌تشكيلنى دوشونمك خصوصنده فرانسه اوروپانك اك‌كرى قالمش مملكتلرندن بريدر. يوقارودەسويلنيلان وبلجيقا ايچون منفعت مليه‌سى انكار اولنه‌ميان ايكى محاربه، بونكله برابر فن‌حرب اوزرينه شايان دقت برتأثير كوسترميه‌رك كلوب كچديلر. لكن اسويچره پياده‌سنك آلمانيا قطعاتى‌عليهنده‌كى موفقيتاتى هم پك بيوك بر تأثيره مالك اولدى هم‌ده صنعتك تجديدينه پك چوق ياردم‌ايتدى. (١٣٠٨)ده آلمانلرك تضييقى آلتنده يورولمش اولان اسويچره‌ليلر آنلرى قوغمق وكندى حريتلرينى قازانمق ايچون سلاحه صارلديلر. اوسترىا قابينه‌سى اسويچره‌ليلرى تكرار اطاعته آلمق فكريله قوتى، زمانك كيديشنه

کوره الکچوق سواریدن عبارت اولان برچوق اردولر کوندردی.

اسویچره اردوسی

بارکیرلردن محروم اولمقله برابر صاتون آلمق ایچون پاره‌سی اولمیه‌جق قدر فقیر بولنان اسویچره الک صکره بتون نظر دقت وامنیتی پیاده اوزرینه چویرمکه مجبوریت کوردی. بوپیاده‌نک تعرض اسلحه‌سی قلیچ ومزراقدر. مدافعه اسلحه‌سی‌ده برزره ایله برده قاسکت‌دن عبارت ایدی.

اسویچره‌لیلر پک درین برنظام ایله مرتب و(٦–٨) بیک قوتنده فالانقس نوعندن برطاقم بیوک طابورلر تشکیل ایتدیلر. بونلر بربرینه‌استناد ایده‌جك وجهله علی‌العاده اوچ قولدن‌عبارت بولنورلردی،که ایکیشر قدمه طرزنده‌ایلروده واوچنجیسی احتیاط خدمتنده اولمق ودشمن اوقلرندن محفوظ قالمق اوزره مرکزدن ایچه اوزاقده‌وکریده ترتیب ایدیلوردی.

یونانیلر کندی فالانقسلریله ایران سوار یسنه نصل مقاومت ایتدیلر ایسه اسویچره مزراقلریده کندی کثیف وبیوك طابورلری سایه‌سنده کمال موفقیتله آلمانیا سواریلرینه مقاومت کوستردیلر.

اسویچره‌لیلرك شوموفقیتلری پك بیوك برشهرت قازاندی.

یعنی پیاده‌نك اهمیتنی میدانه چیقاردی و بوجهتله بتون اوروپا حکومتلری اسویچره کوکلولرینی خدمتلرینه آلدیلر . و یاخود آنلره بکزه‌یان پیاده‌لر تشکیل ایلدیلر .

بواوزون دور اثناسنده (شارلمان) ك سفرلری ، تورماندیا لیلرك استیلالری، اهل صلیب آقنجیلری ، فرانسه‌نك انکلتره علیهنده‌کی سفرلری و ... الخ دها برچوق سفرلر اجرا اولنور. لکن بتون بوسفرلر فن حرب نقطهٔ نظرندن پك اهمیتسز بر حالده قالورلر. موسیو تیه‌ر دییور: که اوته‌ده بریده واقعا (قلوویز) لره (پەپن) لره یعنی پك جسور آدملره و شارلمان کبی نادرالامثال برایمپراطورلق رئیسنه تصادف اولنور ؛ لکن حقیقی بر قوماندان بولنه‌ماز .

(جلد اولك صوکی)

فهرست

صحیفه

بیان معذرت

۲ مدخل

۱۹ صنعت حربك تعریفی اهمیتی واساسی

۲۱ تاریخ عسکری مطالعه‌سنك اهمیتی

۲۲ صنعت حربك اسباب ترقیسی

۲۳ دور اول : یونان اردوسی

۳۵ ایرانلیلر

۳۷ ماکه‌دونیالیلر

۳۹ اسکندر اردوسنك تنسیق وترتیبی

٤٠ آسیا سفری

٤٤ غرانیکوس کچید محاربه‌سی

٤٨ ایسوس میدان » »

٥٨ اربیل » »

٦٦ یونان وماکه‌دونیالیلر زمانینده تاریخ حربجه کوریلان ترقیاتك مقایسه‌سی

۷۲ وقوعات مشهوره وبیوك عسکرلر

دور ثانی :

۷٥ امپراطورلق زمانینه قدر روما اردولری

۸٦ سزار دورینه عائد تشکیلات
۸۷ لژیون وفالانژك مقایسه‌سی
۸۹ آنیبال زماننده قرطاج اردوسی
۹۱ زاما میدان محاربه‌سی
۹۳ امپراطورلق زماننده رون اردولری
۱۰۱ بیوك محاربه‌لر ومشهور آدملر
۱۰۳ ایکنجی پونیق سفری
۱۲٤ تره‌یا میدان محاربه‌سی
۱۳۱ طراز یمن « « «
۱٤۰ قان « « «
۱٥٦ صوك ایتالیا سفرلری ؛ اسپانیا و آفریقا سفرلری
۱٦٦ ایکنجی پونیق سفرینك نتایجی
۱٦۷ قیصر زمانی
۱۷۲ ژول سزارك غول سفری
۱۷٦ یدنجی غول سفری
۱۸۸ سزارك مسلك حربی اوزرینه مطالعات
۱۹۷ فالانقس ولژیون
دور ثالث :
۲۰۲ باربارلر زمانی
۲۰۳ باربار اردولری
۲۰۳ شارلمانه قدر فرانقلر زمانی

۲۰٤ قلوویز اردوسنك تشکیلی واسلحه‌سی
۲۰٦ قازیلن محاربه‌سی
۲۰۸ شارلمان زمانی
۲۱۰ شوالیه‌لکك ظهووی
۲۱۲ شارلمانك اسباب موفقیاتی
۲۱۳ دره‌بکلك زمانی
۲۱۵ دره‌بك اردولری وبونلرك خطا ونقصانلری
۲۱۸ سواری صنفنك تسلیح وتجهیزی
۲۲۰ پیاده صنفی واسلحه‌سی
۲۲۱ محاربهٔ نظامی ومصادمه‌نك اصول جریانی
۲۲۳ عمومی مایسلرك ایجادی
۲۲۵ اجرتلی نفرلرك استخدامی
۲۲۷ » » صنعت حرب اوزرینه اولان تأثیری
۲۲۸ اون‌اوچنجی واون‌دردنجی عصرك دره بکلك اردولری
۲۲۹ قره‌سی میدان محاربه‌سی
۲۳۲ اهل صلیب وقوعاتنك تأثیری
۲۳۳ پیاده‌نك تجددی ؛ اسوجره اردوسی

محاربات اسلامیه‌دن باحث

تاریخ حرب

محرری :
عثمان ثنائی

جلد ثانی

ناشری :
کتابخانهٔ اسلام وعسکری صاحبی تجارزاده :
ابراهیم حلمی

مجلس معارف عسکریه‌جه‌تدقیق وقبول اولنمش ومعارف عمومیه
نظارت‌جلیله‌سنك فی ۱ ذی‌الحجه‌سنه۳۱٤ و ۱۲ نیسان
۳۱۳ تاریخلی و ۱۰۲ نومرولی رخصتنامسیله
طبع اولنمسدر

قسطنطنیه

(آ. اصادوریان) شرکت مرتبیه مطبعه‌سی — باب‌عالی جاده‌سنده نومرو ۵۲
۱۳۱۵

اصحاب مطالعه یه

تاریخ ، که لسان وقوعات بشردر ؛ مدونات سائره کبی هر زمان تتبع ایدیله‌جك برخزینهٔ کرانبهادر. حال بویله ایکن دین اسلام ایله برلکده شرقاً و غرباً بونجه صحرالر ایچنده قطع مسافات ایلیان سیف مبین احمدینك آثار برکزیده‌سنی اخلاف مجاهدینه یادکارایده‌جك مؤلفاتك یوقسزلغنه حیرت ایتمامك ممکن اوله‌میور!

کرچه تاریخ نامنه یازلمش بر چوق اثرلر واردر ؛ نه‌چاره،که ملت عظیمهٔ اسلامیه‌نك ایلك صنعتی اولان بر فن مقدسك اصول وقواعدینی کوسترر وتاریخ عسکری نامنه‌یازلمش کوزل براثره تصادف ایدیله‌میور..

نور الهی کبی جهانك هر طرفنی سحرلره غرق ایدن بونجه محاربین اسلامیه‌نك آثار فتوحاتنی،اصول

وتجارب سفريه‌لرينى. اخلاق وعادات عصريه‌لرينى مصال طرزنده يازلمش كتابلردن اوقومق يازيق دكلميدر؟

ماضى ديديكمز اوسيلابهٔ فنانك اوته‌سنده بروسنده كيزلنمش اويله قهرمانلرمز. اويله آرسلانلرمز، اويله سلطانلرمز وار. كه اينجه‌دن اينجه‌يه تعقيب اولنان تتبعات عسكريه آنلرك فن حرب نامنه وضع ايلدكلرى قواعد خصوصيه وعموميه‌يى برر برر ميدانه چيقارر وبزى هر وجهله دوچار وله وحيرت ايلر..

حيفا كه. اكثريا حقايق اصليه‌يى آلت اوست ايتمك اوزره ترتيب اولنان فناوقاريشيق اثرلر. ملت نجيبهٔ اسلاميه‌نك الى الابد وسيلهٔ شان وامتيازى اولان اوبيوك جنكاورلرك مزيات اصليه وفضائل شخصيه‌لرينه تعرض ايتمكدن بيله حذر ايتميورلر! . . براثر تأليف ايدركن كندى ظنون باطله‌سنى اس الحركات بلله يه‌رك اووجهله قلميورومش اولان وقوفسز مؤلفلرك حالنه آجيمقله اكتفا ايتمامليز.

هر یازیلان و هر سویلنان شیئی ، بر دفعه کورمکله ویاایشتمکله (رضینا واطعنا) دیمك حقیقةً انسان اولانلره یاقیشور صفتلردن دکلدر .

نیچون صلاح الدین ایوبی کبی بر داهیه نك، ممالك شمالیه دن جنوبه طوغری دوکلمکده اولان اهل صلیب یغینلرینه، اوروپا اتحاداقوامنه قرشو کوستردیکی عظمت افعال وقداعد مخصوصهٔ عسکریه سنی لایق وجهله بیلمیه لم ؟

نیچون او قهرمان روزکارك کتاب حیاتی اوزرینه سورلمك ایستنیلان کین وغرض لکه لرینی کندی فکر مزله ، کندی تتبعاتمزله تمیزلمیه لم ؟ . .

یالکز هم دینمز دکل ، هم جنسمز اولق اوزره هیئت اجتماعیه یه ایولك ایتمش وجداً بیوك طانمش اولان ذواتك حقوق ثابته لرینی حمایه ایتمك وظائف مخصوصه مزدن دکلیدر ؟

اهل صليب غوغالرينى امور دينيه ايجاباتندن عد ايليسان غرضكار اجنبيلرك صلاح الدين كبى بتون جهان حقيقتك مظهر تقدير واحترامى بولنان برذات عليهنده كى نابجا تجاوزلرينى سكوت ايله كچيشديرمك بزم ايچون نانكورلك صايلمزمى ؟ . .

واقعا شو كبى مسائلى مدافعه ايتمش برخيلى اثرله تصادف ايديلور ؛ بونى انكار ايتمك ده ايجه بر نانكورلك صايلور. لكن اسكندر ، آنيبال ، كيسه نوفون وسائر بونك كبى يشاديغمز كونلردن يكرمى. يكرى بش عصر اوزاقده كى مشاهيرك اصول حكومت وقواعد عسكريه لرينى ، سفرلرينى ، اثرلرينى حاصلى الك اوفاجق بر حركتلرينى مطالعه ايدرك آنلر حقنده ثناخوان اولان محررلردن اكثريسى بوندن مثلا برقاچ عصر اول ظهور ايدن اسلام عسكرلرى اوزرينه بر كلمهٔ تحسينيه بيله سويلمكدن چكينورلر. آنلرك

تقدیر کمال وانسانیت بخشنده کی شو تجاهل عارفانه لری شبهه یوق، که بتون اخوان دینزی وبلکه صاحب وجدان اولان بتون انسانلری داخون ایدیور..

اوته دن بری چیقار؛ مثلا سلطان سلیم اول کبی، فاتح کبی، موسی بن نصیر و طارق بن زیاد کبی جداً خارقه صورتیله یارادلمش قهرمانلرمزه حیرتله شایان بر یولده اعتراضلر واستنادلرده بولنور.

بیلمز، که کوزلرینی اورتن پردهٔ سیاه جهالت بر صاحب عدل وانصاف الیله برطرف ایدیله جك اولورسه نظر حیرتنه تصادف ایده جك قهرمانلرمزك هر بریسی برر خارقهٔ کبرای بشردر!

بیلمز، که روم قیصرلکی النده بر چوق دفعه لر دوچار زوال و خراب اولان بیزانس شهر عظیمی، بزم استانبول دیدیکمز او دارالسلطنت عثمانی فاتحی،

بو کون مستشهدات عسکریه‌دن صایبلان کوستاوله، تورنله، قونده‌له پرنس اوژنله حاصلی پروسیه‌نك فره‌دریقلرینه، فرانسه‌نك ناپولیونلرینه موجب حیرت اوله‌جق بریولده ادارهٔ سیف وغزا ایلمشلردر.

بیلمز، که یاوزلقبیله یاد اولنان اوشهریار جلادتپناه، یالکز سکز ییللق بر زمان قصیر ایچنده شرق وجنوب سفرلری نامیله بر جهتدن ایران ودیکر جهتدن مصر اقلیم جسیمی عایهنه‌ویردیکی ایکی حرب عظیم اثناسنده طبقی ژول‌سزارك غول سفرلرنده تعقیب ایلمش اولدیغی سوق الجیش مأنوره‌لری اوزرینه حرکت ایتمش وبلکه، مقایسهٔ زمان واقبال جهتی پیش نظره آلندیغی حالده، حرکات جسیمهٔ حربیه‌ده کوستردیکی بعض اصول شدیده وحتی بعض تشبثات جرأتکارانه‌سیله مشارالیهك

بریتانیا آطه‌لرینه کیتمکده کوستردیکی کمالدن زیاده بیوکلکلر اظهار ایلمشدر.

بیلمز که اسملری حالا ایکی دریای عظیمك فصل مشترکنه شرفبخش جلال اولان ایکی عرب مجاهدی یعنی طارق بن زیاد ایله موسی بن نصیر، شام وسوریه حوالیسندن باشلایه‌رق بتون آفریقای شمالی جهتلرنده نائل موفقیات اولدقدن صکره اسپانیا وفرانسه ایچرولرینه قدر کیدرکن تعقیب اولنان حرب وضرب اصوللری، احتمال برنجی ناپولیونك (۱۸۰۸) اسپانیاو پورتکیزسفرنده‌کی حرکات عمومیهٔ عسکریه‌سندن‌دها ایوودها امین برطرزده دوشونلمش ایدی. چونکه ناپولیون اسپانیا سفری ایچون (۴۰۰) بیکه قریب عسکر وبش آلتی سنه‌لك برزمان صرف ایتمش ایکن ینه مغلوباً کیرو دونمکه مجبوریت کورلمشدی. لکن طارق بن زیاد جبل الطارقدن اسپانیا ساحلنه چکدیکی زمان معیتنده‌کی شجعان اسلامیه

طوپی ۱۰ : ۱۲ بیك کیشیدن عبارت ایدی . بونکله برابر (پواتیه)دن بشقه هیچ بر یرده مغلوب اولمیه‌رق اسپانیا قطعه‌سی پك جزوی برزمان ایچنده‌اله‌کچورلمشدر.

هانکی بریسنی تعریف ایده‌لم ! تاریخ اسلامك هر یاپراغی اشته بو مزیتده بر عسکرك فضائل اخلاقیه وعلمیه‌سنه براعت استهلال اولوب طوررکن مجاهدین اسلامیه‌یی یا بسبتون فراموش ایدرجه‌سنه و یاخود آنلره برچوق اسنادلرایدرك غرضکاروبدبین تاریخجیلره سکوت‌ایله، اوت ایله دکل، بالعکس هربریسی برشاهد عرفان وقاطع حکمنده اولان امثال حقیقیه‌ایله جواب ویرلمك ایجاب ایلر .

بونك ایچون ایسه فنه‌کوره حرکت ایتمك لازمدر.

مثلا چالدیران اووه‌سی قهرمانی ، مختلف جبهه‌لر علیهنه حرب ایتمك لزومنی حس ایلدیکی زمان یاپدیغی سوق‌الجیش پلان ومانوره‌لری، لایقیله دوشونیلورسه،

طبق متقدمیندن سزارك و متأخرینـدن فره‌دریق و ناپولیونك سفر پلانلرینك عینی اولدیغی آکلاشیلور.

متعدد حضملره قرشوعین زمانده جریان ایدن ایکی حرب جسیمك حرکات عمومـیه‌سنی باب مظفریتـه ایصال ایده جك وجهله ترتیبات اجرا ایتمك ویاخود ینه برآنده وقوعی متصور اولان ایکی حربدن اك مهمنی تمیز وتفریق ایله دیکرندن واز گچمك، حاصلی کندی چادرینه قور- شون آتان چاپقین واطاعتسز نفرلری تبریز اووه‌لرینه، سوریه وقاهره چوللرینه‌قدر ایلرولتمك، اوندن صکره‌ده خلافت اسـلامیه‌یی باشلی باشنه میدانه کتورمك اویله بعض کوته بینلرك ظن ایتدکلری کبی طالع و تصادف آثاری دکلدر. بالعکس بو حرکتلرك اك کوچکی اك کوزل بر سوق الجیش واك ایی بر پولتیقه نظریاتنه استناد ایدیور. لکن عمای غرض ایله مستور اولان کوزلر بو انوار حقیقتی کورمك ایستمیورلر.

وآنك ایچون اکثر مجاهدین اسلام وعربك حرکات استیلا-
ئیه سنه طالع وتصادف اثری دیمکدن اصلا چکنمیورلر ! .

مثلا عثمانلی دلاورلری طرفندن قوصوه معرکه سنده،
ویانه، بلغراد واستانبول محاصره سنده تطبیق ایدلمش
بونجه قواعد عسکریه موجود ایکن حالا، بولندیغی عصرك
مولتکه سی حکمنده اولان (مونته قوقولی) دن بشقه پك
آز کیمسه لر ملتمزك قرون وسطی وقرون جدیده فن
حربنی تدقیقه تنزل ایلمشلردر .

مثلا وقتیله برعرب مجاهدی کوریلان لزوم واحتیاج
اوزرینه معیت افرادینه شو وجهله خطاب ایلرمش :

« ای معشر مجاهدین !

« بیلورسکز، که بز خلیفهٔ اعظممزك اوامرینه امتثالاً
فی سبیل الله جهادایتمك ایچون بروایت اتحاد اخوت آلتنده
بولندیغمز حالده یوله چیقمش ایدك . »

« سرتیزئ سیوف واسنهٔ مجاهدانه کزله دشمن اهل ایمان،
هریرده قرین خذلان وخسران ایدلمش ایکن واأسفا، که بولنمقده

اولدیغمز شو نقطه یه قریب برمحلده (٤) بیك اخوان دین، اعدای دین الندہ فاجعه لی برصورتده محو اولوب کیتمشدر ! »

« سزی شمدی بورایه جمع ایدن بن دکلم. اصل دعوتجیکز، اوشهدانك ارواح طیبه سیدر، که هر بری پیغمبر کزه، دینکزه، خلیفه کزه، عرضکزه، حیاتکزه دشمن بولنان برطائفه نك آلچقجه سنه واقع اولان اهانتیله ترك جهان ایلمشدر . »

« ای غزات امت ! »

« وجودلرینی اعلای کلمة الله اغورنده فدا ایدن بو شهدای سعداء بوکون دماء مظلومانه لرینك انتقامنی سیف شجاعتکزدن بکلیور . »

« دشمنلر کزك یازدهٔ خیول غالبیتی اولورسه کز، ارباب حیاتدن زیاده بوشهیدلردن قوقیکز . »

« زیرا برکون اوله جق، که کیده جکز یر، بونلرك شمدیکی بولندقلری یردر . »

« نصل اولورسه رهین زوال اولمسی محقق اولان برعمرك برقاچ کون دها امتدادینی شان وشرف ابدی یه ترجیح ایده جك برمسلمان بولنه بیلورمی، که سزك کبی قهرمانلر ایچنده بولنسون ! »

« اشته بن میدان غزایه خطوه انداز اولیورم ! »

« بنی تعقیب ایدرسه کز، ایکی جهانده نائل فلاح اولورسکز. »[*]

[*] مشاهیر اسلام

شمدی انصاف بیورلسون : اکثر اجنبی محررلرك چوللردن یتشمه چیپلاق انسانلردیه هیچ ده نظر اهمیته آلمدقلری عرب غازیلری ایچندن کلیشی کوزل برصورتده کوزیمزه ایلیشان بو کوزل نطقك صاحبی، شایان حیرت وتقدیس برعسکر دکلیدر؛ بن اویله آکلایورم که شو نطق جلیل تأثیرات معنویه وعسکریه جهتیله برنجی ناپولیونك (لومباردی) صحرالرینه کیرمك ایچون اردوسنی تشجیع وتشویق یولنده سویلمش اولدیغی بیوك سوزلردن دها بلیغ ومحرکدر . چونکه اواسلام جنرالنك سوزلرنده آثار مادیه ومعنویه موجود، بریکنده ایسه یالکز حظوظات نفسانیه یه عائد کلامل رنمایان ومشهوداولیور .

اوته ده برطارق بن زیاده تصادف ایدرسکز . که بیاض آتنه راکب اولدیغی حالده بر بحران عظیمك سائقهٔ حکم و تأثیریله عسکرینه قرشو آتیده کی سوزلری سویلیور :

« ای غازیان مغرب زمین! وای قهرمانان موحدین!»

« سائقهٔ غفلتله نره یه کیتمك ایستیورسکز، که پیش عزمکزده قانکزه صوصامش اولان دشمن جانستان ، آرقه کزده وجود شجیعانه کزی قهر انعدامه چکمك ایستیان دریای بی پایان کورینور .»

« کیده جکز یرلرده شانسز افنای حیات ایتمك ، اظهار تحمل ایله واصل درجات عالیات شهادت اولمقدن دها زیاده شرفلیمیدر؟..»

« بوکونکی کون یاپه جغکز برشی وارسه . اوده نصرت موعودهٔ آلهیه دن استغاثه واستمداد ایله میدان غزاده ابراز شجاعت وثبات ایتمکدن عبارتدر .»

« اشته بن ایلك خطوه می تکرار ساحهٔ غزایه آتیورم .»

« حرکاتمی تقلیدایدرسه کز، نائل فوز ونجات اولورسکز.»[*]

دقت بیورلسون! خصمك متمادی هجوملری اوکنده یورلمش واپیجه قوتدن دوشمش اولان مأیوس برعسکرك اکمال قوت وشانی یولنده صرف وایراد ایدلمش بوندن دها کوزل نطق می اولور؟

حاصلی شو کبی نیجه بیك حقایق ایله مزین اولان

[*] مشاهیر اسلام ۱

تاريخ شوكت اسلاميه‌مزى، خصماى دينه‌قرشو دلائل قطعيه وفنيه‌سيله برلكده كوسترمك و نابجا تعرضلره بالحق مدافعه ايده بيلمك ايچون الده كوزل بر تاريخ عسكرى بولنمق لازمدر. والا « فلان پاشا معيتنده‌كى جنكاورلر ايله برسيالهٔ برقيه كبى دشمن آلايلرينه‌هجوم ايتدى؛ وپك‌جزوئى بر زمان ايچنده خصم دينك يوز-بيكلرجه عسكرينى خاك هلاكه سردى!» كبى سوزلره مستند آياپيله‌جق مدافعه‌نامه‌لر دائما مجروح‌بالذات قالمش اولورلر.

كرچك، تاريخ ديديكمز منبع ترقيات بشريه تنوير حال واستقبال ايده‌جك برطارز والا وبهترين اوزرينه يازلمدجه آنك ميدانه قويه‌جغى دلائل فعليه‌سى بزم ايشمزه يرامقدن زياده افكارمزه نقيصه ويره‌جكى پك طبيعيدر.

مادام، كه تاريخ متنازع فيه قالان مسائل مهمه‌نك

واسطهٔ حل وانکشافی اولهجق بر مفتاح، بر آلتدر؛ ومادام، که انسانلر، هر زمان او رابطه سایهسنده بر خطوه دهاایلرو کیده بیلمك احتیاجنده بولنورلر. اویله ایسه تاریخك وقایع مجهوله ومعلومهسنی کندی افکار باطله..نه فدا ایدنلره یازیقلر اولسون!!

لکن بیهوده یوریلیورز؛ چونکه بزنه قدر متأثر کوینور ایسهك کورینهلم، بوتأثرهیچ برزمان، بر ملتك سیأت افکار واعمالنی دیکرینك حسنات فعلیه وعلمیهسنه یوکلتمك ایستیانلرك مسلك بی ادبانهلرینه غلبه ایتمش اولهمیهجقدر. بالعکس شویلهقوری تأثرلردن صرفنظرله آنلرك حدمعروفلرینی تعیین ایدهجك آثار ودلائل فعلیه میدانه کتورمکه چالیشملیز.

اجداد کرامز، مؤخراً کندیلرینه ایدیلهجك اسناداته قرشو، بزم ایچون دائمی بر سلاح مدافعه اولهجق اثرلر ترك ایتسهلردی، نه ایواولوردی!

علی العاده یازیلان تاریخ صحیفه‌لری اسلاف واجدا-
دمزك اوكوزلم سفرلرینی بزه لایقیله افاده ایده میه جكلری
كبی مؤاخذات اجنبیه علیهنه ده جدی برسلاح مقاومت
اوله مزلر. اراضئ مفتوحه ساكنلری حقنده وقتیله هر
نصلسه روا كوریلان پولتیقه مسامحه‌لری بوكون بزی نصل
دلخون ایدییورسه، اساساً محارب وجنكجی اولمق اوزره
دنیایه كلان بر ملتك فنون عسكریه‌سنی جامع اثرلرك
هیچ‌ده نظر اعتنایه آلنمامش اولمسی بزی ینه عین وجهله
دلخون ایلیور!

بزیبانجی قلمی نه‌قدر صحیح وراستكو اولورسه
اولسون بریرلی قلمی كبی ناطق اسرار وقایع اوله مز.
ویانه محاصره‌سنده برعثمانلی پاشاسنك اوطوردیغی چادرك
حالا قازیق چاقیلان یرلری ساحهٔ زمین اوزرنده موجود
ایكن اومحاصره‌یی هجوم ومدافعهٔ قلاع فننه كوره
بزه آكلاتمه‌جق وتعرضك ادوار اولیه واخیره‌سنی اصول

معلومی داخلنده تعریف وایضاح ایده جك عسکری براثرمز اولمامق، بزدن زیاده اسلافمزه عیب صاییلور مسامحه لردندر .

برکت ویرسون ، که حقیقت آشناوصنعتکار برجنرالك یازدیغی خاطرات عسکریه‌سی اجدادمزك فتوحات عالیه وعسکریه‌سنی وازجمله عثمانلیلره مخصوص برفن حربك اصول وقواعدینی کوسترەجك صورتده یازلمش وطوفان حوادث الندن قورتیله‌رق زمانمزه قدر انتقال ایلمشدر.

اوت ؛ برآز کوچك اولمقله برابر مونته قوقولینك عثمانلی فن حربنه وبعض سفرلرمزه دائر یازدیغی اثر، هرحالده بزم ایچون بیتمز توکنمز برخزینهٔ معارف دیمکدر. اثرمذکوری باشدن باشه اوقودم: مؤلفك، یالکز برقاچ برفکری مستثنا اولەرق، عثمانلیلق اوزرینه کوسترمش اولدیغی حسیات وتعریفات صادقه‌سندن طولایی نه‌قدر سوینديکمی عرض ایده‌مام.

نه‌معلوم ! بلکه آندن کوزللری وار : لکن شوامید نه‌قدر کوزل وطاتلی ایسه‌ده ینه اوقدر سونوك وضعیف برامیددر . چونکه اپیجه برزماندر ، «عثمانلی تاریخ عسکریسی» نامیله ترتیب ایلمکده بولندیغمز براثرایچون مأخذ تدارکنده مراجعت ایتمدك بریر قالمامشدر، دیسه‌ك یلان سویلمامش اولورز . نه‌چاره ، که بالاده اسمی چکن اثردن بشقه صادق المأل ایکنجی برکتابه‌دها تصادف ایتمك نصیب اولمدی. کاشکی اویله براثر اولسه‌ده شمدیلك بزم الیمزه چکمش بولنمسون. بونده برباس یوق، بالعکس بلکه برکون کلورده تتبعات عسکریه‌یی جداً سون ضابطلرمزدن بریسنك النه چکمش اولور. اووقت بزده آنك حصهٔ معلوماتندن مستفید اولور ویاخود اخلافمزاستفاده ایتمش بولنور.

(مونته قوقولی) بالذات عثمانلیلرله محاربه ایتمش ، وبوندن طولایی بزم فن حربمزه بحق واقف اولمش بر

اوروپالیدر . دمین‌ده سویلمش ایدم، که مشار الیه‌عدل وانصافه عاشق وعصرینك مولتکه‌سی حکمنده بیوك برقوماندان ایدی . بناءً علیه، بزه دائریازیلان اثرلریله بونلرك شرحلری . بعض اوفق تفك ایلیشکلردن بشقه عمومیتله ، اك کوزل و اك چوق مطالعه‌یه شایان اثرلردن معدوددر . ملت نجیبهٔ عثمانیه‌نك فن‌حربی اوزرینه یازدیغم فصللرك اك اساسلی مأخذلری اشته‌بو دیدیکم کتابلردر .

« تاریخ حرب » نامیله نشر ایتمکده اولدیغمز اثرك برنجی کتابنده سویلدیکمز وجهله جلد ثانی صرف عثمانیلره عائد اوله‌جقدر . بوجلدك یالکز برایکی فصلی مجاهدین عرب واسلامك فن‌حرب وحرکات عمومیهٔ عسکریه‌لری اوزرینه یازلمش بر اجمالدن مرکبدر .

شو اثری وجوده کتورمکدن، اول وغایهٔ مقصدمز معارف عسکریهٔ اسلامیه‌یه دائر بر فکر صحیح پیدا

ایتمکدر. یوقسه بزم کبی هنوز تجارب عسکریه وتاریخیه حقنده اکتساب معلومات صحیحه ایده مامش اولان کوچك انسانلرك یازدقلری اثرلر نمونه یه لایق اولمدیغنی هر کسدن اول ینه کندمز اعتراف ایلرز. بوکبی دکرسز ومجمل اثرلر، اواسه اواسه معارف عسکریه مز ایچون برمیل تتبع حاصل ایتدیره بیلورلر.

بالاده سویلمش ایدك، که اوروپانك برچوق بیوك محررلری بزم افکار علویه ومأثر جلادت قومیه مزه جداً واقف اولمشلرکن ینه بزی بیلمامك ایستیورلر. یعنی اکثریا بزم ایچون یازیلان شیلرده، طرفکیرلك سیئاتنه مغلوباً ویاقصداً علیهمزده نافله یره سوزلر سویلمکدن اوتانمیورلر. بناءً علیه شو اوفاجق اثرك ایکنجی برمقصدی دهاوار، که اوده طوغارکن عسکر طوغمش اولان برملتك آثار مشکورهٔ عسکریه سی علیهنه سویلنان هذیانلرك نه قدر صاچمه شیلر اولدقلرینی براهین ثابته ومحققه ایله اظهار وعیان ایلمکدر.

مع هذا شویله براثرك وسعت وموضوعی حکومت عثمانیه‌نك بتون وقایع سفریه وعسکریه‌سنی احتوایه تحمل ایده‌مز . آنك ایچون کتابمزك جلد ثانیسی ظهور آل عثمان ایله سلطنت سنیه‌نك تأسسی ، سلطان خداوندکارك قوصوه میدان محاربه‌سی ، تیمور ایله یلدیرمك آنقره مصادمه‌سی، حضرت سلطان فاتحك قسطنطینیه محاصره ومظفریتی، جنتمکان سلیم اول حضرتلرینك شرق وجنوب یعنی ایران ومصر سفرلریله بونلرحقنده، وعموماً عثمانلی فن حربی اوزرینه، روایات ومحاکماتی جامع بولنه‌جقدر.

کتابخانهٔ اسلام وعسکری صاحبی ابراهیم حلمی افندی‌یه اول امرده تاریخك ایکی جلد اوزرینه یازلمش اولدیغنی سویلمش ایدم . بونك ایچون کتابك یالکز ایکی جلد اوله‌رق طبع ونشر ایدلمکده بولندیغنه دائر یازیلان اعلاندن طولایی مومی الیهی دکلی بالعکس بنی معذور کورمکزی استرحام ایلرم .

« كتابخانهٔ عسكرى » عنوانيله نشر ايدلمكده اولان مجلدات عسكريه‌نك اصول طبع و تشكيلنه كوره ، تاريخ حربك ايكى جلدايله نهايته ايريشمسى ممكن اوله‌مدى.

اشته كرك بو امكانسزلق و كرك عثمانليلره دائر ، اوله بيله يكى قدر زياده معلومات ويره بيلمك سائقه سيله كتابمزك برده جلد ثالثى اولمق احتياجى كورلدى . بو اوچنجى جلد صرف عثمانلنلردن بحث ايده‌جك دكلدر. بالعكس كتاب مذكور قرون جديده عسكرلكنه رونق و شرف ويرمش اولان اوروپا مشاهير عسكريه‌سى ايله آنلرك فن حرب واسفارينه وعين زمانده عثمانليلرك اودورلرده‌كى پارلاق سفرلرى واز جمله قريم سفرى ، ٩٤ سفرى ، پلونه مدافعه‌سى كبى وقايع مشهوره‌يه دائر مباحث مهمه‌يى شامل بولنه‌جقدر .

حسن املدن بشقه برمحركمز ، دور كزين حضرت پادشاهى يه بريادكار مخصوص عبوديت براقمدن بشقه بر

هوسمز اولمدیغنی سویلمش ایدك . شمدی برکره دها عرض ایدرم، که برخیلی وظیفه‌لر آره‌سنده میدان انتشاره چیقه بیلان بواوفاجق اثر ، یالکز عصر همایون حضرت خلافتپناهیده واصل رونق جاود انی اولمق سائقه‌سیله اصحاب کمالك پیشگاه انظارینه عرض و تقدیم اولنور .

برکیل پارچه‌سنه نسبتله « کمال همنشین درمن اثر کرد؛ وکرنه من همان خاکم، که هستم . » قول حکیمانه سنی ایرادایلیان شیخ سعدیٔ حکیمك شوسوزی، بزم کتاب حقنده اك زیاده تطبیق ایدیله جك بر جملهٔ محویت وحقیقتدر.

عثمان ثابی

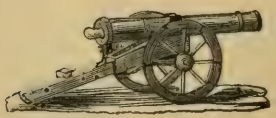

برنجی فصل

سلطنت محمدیه وظهور اهل اسلام

وقتاکه سیف محمدی شرع مبین اسلامك احکام رفیعه‌سنی تطبیق خصوصنده قرآن عظیم ایله برلکده خاك مقدس حجازه شرف ویرمکه‌باشلادی ؛ جزیرة‌العربك اوته‌سنه بروسنه‌دیکلمش اولان عقائد فاسده هیکللرندن هر بریسی برطرفه بیقیله‌رق عشایر و قبائل موجوده‌نك اکثریسی ادراك حق و معارف‌ایله واصل امل جاودانی اولمقده اظهار استعجال ایلدی .

عرش اعلای کمالدن نزول‌ایله مکه وحوالیسنی نوردریالرینه غرق ایلیان خورشید آسمانی ، ایچه برزماندن برو پردهٔ‌سیاه جهل ایله مستوراولان کوزلری آچمق خصوصنده البته اظهار کمال ایده‌جکدی ! زیرا بو سویلدیکمز نور متینك، بو سیف برانك صاحبی ذات پاك نبوی ایدی .

دنیاده قانون احمدیدن بشقه هیچ برقانون کورلمه‌مشدر، که تأثیرحکمرانیسی هرکسی، وپك آز برزمان ایچنده، شایان حیرت برجریان تحول وانقلابه تابع‌ایلمش‌بولنسون! کائناتده‌بلکه‌هیچ بر حادثهٔ عظما واقع اولمامشدر، که علایم طبیعیه‌سی دین مبین اسلامك یریوزنده کوستردیکی تحولات شدیده‌سنه معادل بر تغیر عظیم حصوله کتورمش اوله‌بیلسون !

بر قلیچ، که حکم ازلیسی حدود شرقیه وغربیه‌یه انتشار ایتمك اوزره تجلیساز میدان غزا اولور ؛ البته آنك احکام قاطعه‌سی‌ده شایان دقت برزمان قصیر ایچنده اعلان سطوت وکمال ایلر . . .

بر قانون، که مادهٔ اصلیه‌سی تأثیر زمان ومکان قیوداتندن آزاده و مصون قالور ؛ البته آنك احکام ساطعه‌سی‌ده شایان حیرت برمکان صغیر ایچنده توسیع دائرهٔ سلطنت وجلال ایلر..

اوت ؛ برقلیچ، که یالکز بش اون سنه‌لك برحرب اثناسنده بر خیلی افکار متضاده اصحابنك توحید آمال وعقائدینه واسطهٔ یکانه اولمشدر ؛ البته اویله بر قلیچ، سلطنت همایون اسلامك بقاسیله برابر و دائما شایستهٔ اکرام بر آلت اتحاد اقوام اولمق اوزره طانمش اوله‌جقدر..

اوت ؛ برقانون، که علما و حکمای اولیندن هیچ بریسنك دوشونه‌مدیکی وجهله حقوق بین‌الملل قواعدینی وبالخاصه وظائف بشریه‌یی جامع بر کتاب معارفدر ؛ البته اویله بر قانون، عضویت بشریه کاملاً زوال بولمدقجه یعنی عمر انسانیتله برابر و دائما واجب الشکران بر دستور عظیم‌الشان اولمق اوزره طانمش بولنه‌جقدر . .

تاریخ سیاسی و عسکریلری قطعیاً معلوم اولان ملل سائره عمومیتله بر کوزدن کچیرلسون ؛ هر بریسنك احوال ابتدائیه و انتهائیه‌سی تدقیق ایدلسون . . . ممکن دکل ؛ سلطنت اسلامیه

تأسیسنده سیف احمدی ایله قرآن کریمك کوسترمش اولدیغی تأثیرلری بشقه هیچ بریرده کورمك نصیب اولمیه‌جقدر .

بر آوچ طوپراقدن چیقه‌رق بتون جهانه یایلمق استعدادینی حرکات جاریه واخیره‌سیله اثبات ایتمش اولان ملت اسلامیه‌نك زمان ظهوری، میلاد عیسانك قرن سابعنه تصادف ایتمش ایدی. اوت؛ «وانزلنا الحدید» آیت کریمه‌سیله مکرم وبربریله توأم بولنان قرآن وقلیچ کبی ایکی قوهٔ کبرا ایله مکه ومدینه حوالیسنی اشراقه همت ایلیـان بر آوچ اهل ایمانك دور ظهوری، علوم سیاسیه وبالخاصه فن تاریخ نقطهٔ نظرندن الك زیاده تتبع ابدیله‌جك بر انقلاب عظیمدر .

میلادك آلتنجی عصری اواخرینه طوغری آسیا، اوروپا وآفریقا چوللری ، غفلت جهل ونادانی ایچنده یشایان برچوق مذاهب مختلفه اصحابینك جزؤی برزمان صکره یك‌درین برکردابه اوغرامش بولنه‌جقلرینی کوسترر اماره‌لر اظهارینه باشلادی . سوریه وفلسطین جوارنده کوریلان بعض ترقیات خصوصیه‌نك عرب‌شبه جزیره‌سندن ظهور ایله درت بیله طرفه استیلا ایتمك نیتنده بولنـان طوفان حوادث وانقلابك الك یقین وایلك هدفی اولمسی یك‌طبیعی ایدی .

کرچك؛ آلتنجی قرن میلادك صوك کونلرینه تصادف ایدن زمان برزمان انقلاب ایدی :

دین موسوی طرفکیرانی آسیانك اوته‌سنه بروسنه‌طاغلمش

و آرتق بینلرنده برمرکز اتفاق وجوده کلهمیه‌جك صورتده اقسام بعیده‌یه آیرلمش بولنیوردی ... خرستیانلر ایسه یعقوبیلر نستوریلروسائر بوکبی برخیلی اسملر وفرقه‌لر داخلنده نافله یره احکام جاریه‌سنه زوال کلی طاری اولمش بولنان بردینك معجزات بقیه‌سنی کوسترمکله اوغراشیورلردی ... حاصلی اوزمانلرجه الکشوکتلی سلطنتلردن اولان روم ویونان امپراطورلقلرینی ده خارجی وداخلی نیجه‌بیك اختلال غوغالریله اوغراشه‌رق آز بروقت صکره پك‌دهشتلی برکردابه‌دوشه‌جکارینی، پك‌اعلا حس ایتمکده بولنیوردی .

بوعصرده منافع قومیه ، عقائد مذهبیه ، سیاسیات خارجیه وداخلیه حکومتلری بسبتون قوتدن دوشورمش وآنك یرینه فساد مشرب، واخلاق ومذهب محاربه‌لری، قائم اولمش ایدی .

کسکین برقلیجك ، اساسلی بردینك احکام رافعه‌سی شو سویلدیکمز انقاض عمومیه اوزرنده واسع برسلطنت ، عمیق برشریعت وجوده کتورمك مقصدیله هنوز تطبیق اوامر ونواهی‌یه باشلامش بولنیوردی .

لکن میلادك یدنجی عصرنده ایدی ، که جزیرهٔ عربدن ظهور ایله پك آز برزمان ایچنده آفاق ظلامی نورسحر ومعرفت ایمان ایله استیلا ایدن شرع محمدی کاملاً قوت بوله‌رق اوآنه قدر فتوحات اسلامیه‌یه پك‌ده‌اهمیت ویرمیان بتون‌ملل واقوامی، بتون افکار قدیمه اصحابنی دوچار خوف وتلاش ایلدی .

ینه اوعصر ایچنده ایدی ، که شجعان اسلامیه‌دن مثلا فاتح ترکستان عنوانیله یادایدیلان قتیبه بن مسلم ، برجهتدن آسیای وسطی ایچرولرینه کیره‌رك چینلیلره ودیکر طرفدن محمد بن مروان روم امپراطورلغنه تابع ممالکه بالهجوم سطوت ظاهره وقاهرهٔ عربیه‌یی اورالره کوسترمکده مسابقه‌یه چیقمش ایکی پهلوان کبی اوغراشوب طوریورلردی ..

ینه اوعصرایچنده ایدی ، که محمدبن ابوالقاسم هندوستند اقوامی آره‌سنه‌یاییله‌رق، غائر نهری وادیلری وپنجاب صحرالری بوینجه اشعهٔ دین محمدیی اعلان وایصال ایلمکده ایکن، بری طرفده موسی‌بن نصیر وطارق‌بن زیاد کبی ایکی عرب قهرمانی رایت اسلامی قرطاج خرابه‌لری اوزرینه دیکه‌رك سلاحلرینك دهشت وقوتی بحرمحیط اطلاسی کنارلرینه قدر کوتورمش بولنیورلردی ...

ینه او عصر ایچنده ایدی،که دنیانك اك‌لطیف واك کزیده بر مکانی صایبلان بیزانس شهری وجواری حضرت محمدك وضع ایلدیکی پلان موجبنجه وبرقاچ کره‌عربلرك هجوم وتعرضنه اوغرایه‌رق جزیه‌دار اهل سیوف وایمان اولمش ایدی ...

حاصلی سیف قاطع نبونیك حکمران اولدیغی شو ایلك عصرده ممالك اسلامیه‌نك اوروپا قطعه‌سیله اولان حدودینی آق دکزکنارلری تشکیل ایدییوردی. بومانع وسعیك اوته‌جهتلرینه کچه‌رك احکام اهل ایمانی اوراده‌کی انسانلره‌ده اوکرتمك ایچون

کیملره ودها سائر بعض مالزمهٔ سفریه‌یه لزوم کورلمشدی . .
اسلاملر، تعقیب ایلدیکلری فن غزا وجهادك اك مهم بر قسمی
دیمك اولان اسفار بحریه خصوصلرنده دخی اظهار اهلیت
وکمال ایلمشلردی.. چونکه تدارکات سفریه‌جه اولان احتیاجاتی
ومثلا کمیلر انشاسی کبی مواد اساسیه‌یی لایقی وجهله اکمال
ایتدکدن صکره هم جزایر بحر سفیده حاکم‌هم‌ده یونان وایتالیا
سواحلنه قدر ال اوزاتمش بولنیورلردی.

وبر زمان کلدی، که اسپانیاده غوتلری محو وپریشان ایدن
موسی بن نصیر اردولری غول اراضیسنه‌ده کیره‌رك سلطنت
اسلامیه، بووجهله دنیانك هر طرفنده بر برج متین الهی وضع
وتأسیسنه احراز موفقیت ایلدی .

اوت؛ بر زمان کلدی، که هراقلیوسك مرکز حیات وبقاسی حکمنده
اولان شمدیکی استانبول شهری بك قوتلی اسلام اردولری واسطه‌سیله
ومکرراً محاصره وتهدید ایدلدی. شمدیکی تونس قطعه‌سنده، اسکی بر
دیوارینه تصادف ایده‌مدیکمز واوللری بیوك برسناتونك، بیوك بر
جنرالك قرارکاه شهرت وحرکاتی بولنان قرطاج شهری انقاضی
اوزرینه رایت استقلال محمدی نباهت بخش کمال وجلال اولدی.

برینك مرکزی بغداد، اوبرینك شام اولمق اوزره امویلر
وعباسیلر نامیله تشکل ایدن ایکی حکومت اسلامیه ایچنده حقیقةً
فاتحلك نامنی طاشیه‌جق ارلرینشمش وحتی ایکنجی قرن هجریده
ابومسلم خراسانی وعبدالرحمن الاموی کبی بیوکلرك اجراآت
سفریه وعسکریه‌لری شایان حیرت بر درجه‌یه کلمش ایدی ،

فی الواقع الك بیوك آرزوسی هاشیملرك اعلای نباهت وشانی یولنده امویه خاندانی دوچار زوال ایتمکدن عبارت اولان جنکاور نامدار، ابو مسلم خراسانی بش آلتی یوزبیك کشینك قانله بدل وجوده کتوردیکی تبدل عظیم ایله مزیت قاهرهٔ عسکریه‌سنی بتون معاصرینه طاتمش بولنیوردی . اوبر طرفده ایسه عبدالرحمن الاموی، سوریه دارالخلافه‌سنده وابو مسلمك دهشتلی اردوسی اوکنده پیقیلوب فلاح بوله‌میان سلطنت امویه انقاضنی اندلس اقلیمنه کوتورمش واوراده الك بیوك فکرلری دوچار وله وحیرت ایده‌جك برتدبیر سیاسی وعسکری ایله یکی بر ادارهٔ امویه تأسیسنه موفق اولمشدر..

ایکنجی فصل

ایلك اسلام اردولری

دین مبین احمدینك انتشار ابتدیکی یرلرده هر مسلمان اولان کیمسه خدمت عسکریه ایله مکلف ایدی . بوندن طولایی عصر حضرت نبوینك ایلك سنه‌لرنده بیله اسلام اردولری اولدقجه طوپلو وقوتلی بولنیوردی . ایلك اردولرك اساسنی پیاده عسکری تشکیل ایدیوردی . لکن ، ایران ممالکی ، مجاهدین اسلامیه اداره‌سنه کچدکدن صکره (٦٤٢) اردولرك یاریسی پیاده‌دن یاریسی‌ده استیلا ایدیلان اقوام ایرانیه سوار - یلرندن ترکب ایتمکه باشلادی .

پیاده‌نك اسلحهٔ جارحه ورامیه‌سی قرون اولی سلاحلرندن عبارتدی.

سواری باشلوجه ایکی جنس ایدی : بریسی خفیف‌سواری ، دیکری آغر سواری نامیله یاد اولنوردی . سواری عسکرینك حامل اولدیغی اسلحه قالقان ، جرید ، قلیج مزراق ، مغفر زرهلی کوملك وسائر بوکابکزر وسائط حربیه‌دن ترکب ایدردی .

عربلر سوق‌الجیش یورویشلرنده پك چوق مهارت کوستر مشلردر . اکثریتله ، واربه‌حق هدفلری ، اك بیوك

جنرالارك تعقيب ايلدكلرى اصول حربه كوره ايوجه براستكشاف ايتديردكدن صكره يورويش حركتلرينه باشلاروانسای حركتده قوة عسكريه‌لرينى يوللرك جنس وعددلرينه كوره بر قاچ قسمه آيررلردى . يورويشلرده سرعت ، امنيت وانتظام حركت موجود ايدى . بوندن بشقه پيشدار ، قسم كلى ودمدار كبى حال حاضر يورويشلرينك اقسام عموميه‌سندن معدوداولان تقسيمات عسكريه‌يه دخى اكثريا تصادف ايدلمكده‌در .

يورويشلرى متعاقب كيجه كچورمك وياخودمصادمه ايتمك ايچون انتخاب ايديلان يرلر ، صورت عموميده كوزل واساسلى قاعده‌لره كوره انتخاب اولنوردى . برقاچ كون برموضعده قاله‌جغى وعلى‌الخصوص دشمن باصقينلرينه اوغرامق احتمالى زياده اولديغى زمان اردوكاهلر محفوظ وپك مستحكم ريوله‌ترتيب ايديلوردى .

محاربه نظامى

مصادمه ايديله‌جكى وقت هجوم ومدافعه قوللارى اكثريا عميق نظاملر تشكيل ايدرك اووجهله موضع الورلردى . محاربه نظامى بلكه دائما بش قول يعنى بش قسمدن مركب اولور ومذكور قسملر شونلم ايله ياد ايديلوردى :

برنجيسى ، مقدمة‌الجيش [پيشدار] ؛

ایکنجیسی ، قلب [قسم کلی] ؛
اوچنجیسی ، میمنه [صاغ جناح] ؛
دردنجیسی ، میسره [صول جناح] ؛
بشنجیسی ، ساقه [دمدار ویاخود احتیاط] .
محاربه خطنك صاغ وصول جناحنده‌کی قطعات عسکریه سواری صنفندن ترکب ایدردی .
دیکرلری عموماً پیاده صنفندن آیریلوردی .

محاربه‌نك طرز جریانی

مصادمه ، اولا اوچجی نفرلری واسطه‌سیله باشلاردی . بو پیاده‌لر خط حربك اك اوك صره‌سنده اولدقلرینجون بوکونکی آوجی نفرلری کبی هجوم ومدافعه‌قطعاتی یکدیکرینه چاتشدیرمق فکریله‌ایلك حمله‌لری اجرایه مجبوربولنیورلردی . اوندن صکره محاربه خطنك اك مهم اقسامی ایلرویه طوغری آتیلوردی . سواریلرك هجوم ومصادمه‌سنده دقته شایان اوله‌جق برانتظام حرکت کورلمیوردی . لکن هجوملر پك شدتلی بریولده واقع اولدیغیجون مذکور مصادمه‌لرده ایچه دهشت نمایان‌اولوردی. سواری عسکری ، یالکز برخط اوزره دکل ، بالعکس برقاچ خط ایله یعنی قدمه‌لی نظاملرده مصادمه اجرا ایدردی .
بناءً علیه، اوزمانك اکثری سواری‌هجوملرنده کورلدیکی

کبی ایلك قدمه‌لرك اوغرادقلری ضایعات ایکنجی واوچنجی خطلرده‌کی سواری قدمه‌لرینك یعنی استناد واحتیاط عسکرلرینك ایلرویه کلمسیله تعمیر واکمال ایدیلوردی.

برمحاربه قزانلدیغی زمان، دشمن عسکری قطعیاً وشدتلی برصورتده تعقیب ایدیلوردی. بالعکس مغلوبیت زمانده کیرویه چکلمك ویاخود ایکنجی برقلعه‌یه کیره‌رك اوراده دشمن غالبه مدافعه ومقابله ایتمك ایچون یه بعض مفرزه‌لربراقیله‌رق اوواسطه ایله دشمن تعقیبلرینی تأخیرایتمه‌نك چاره‌لری دوشونیلوردی.

بوندن آکلاشیلیور، که اهل اسلامك ایلك سفرلرنده بیله تعقیب حرکاتنك منافعی جداً تعیین وتقدیر ایدیله‌رك اوسایه‌ده مصادمه‌لرك اکمال نتایجی خصوصنده‌ده لازم کلان ترتیبات مخصوصهٔ عسکریه تطبیق ایدلمش بولنیوردی.

تاریخ عسکریٔ اسلامك هرپاراغنی تزیین ایدن بونجه مظفریاتك عاقبت احوالی، شودیدیکمزی تصدیق ایلیه‌جك امثلهٔ عدیده ایله مالامال ایکن، بزیالکز، مصر و آفریقا سواحلنی‌الده ایتدکدن صکره، مجاهدین اسلامك (۷۱۱) ده [قسه‌رس دللافرونترا] مظفریتنی متعاقب بتون اسپانیایه وغول اراضیسنك بیوك برپارچه‌سنه یایلمش اولدقلرینی کوسترمکله قناعت ایدرز.

بغداد وشام اردولرینك سوریه چوللرنده وقوعه کلان قاتلی مصادمه‌لرنده کذلك فن حربجه دقته شایان ایچه اصوللر تعقیب ایدلمش اولدیغی امثال و آثاریله ثابتدر.

عربلر علوم وفنون اوزرینه کوسترد کلری تمایلاتك اك بیوك برقسمنی ده فنون عسکریه اوزرنده کوسترمشلردر . هله اندلس عربلری ترقیات عسکریه‌یی اك ایلرویه کوتورمش اولدقلریچون عرب سرایلری خرستیانلر ایچون عادتا برمکتب عرفان عسکری شکلنه کیرمش بولنیوردی. فی الحقیقه اسپانیالیلرده مؤخراً کوریلان جرید اویونلری وبوکبی عسکر تعلیملری هپ اندلس عربلرندن انتقال ایتمش معارف عسکریه آثاریدر .

اهل اسلامك فن حرب وبالخاصه آنك سوق الجیش دنیلان بیوك برقسمی اوزرنده‌کی اقتدار وکمالری، جزوئی برزمان ایچنده وجوده کتوریلان سلطنتك حدود واسعه‌سیله اثبات ایدیله‌بیلور .

بناء علیه فن مذکورك، اودورلرده جاری اولان قواعد خصوصیه وعمومیه‌سنی برر، برر تشریح ایتمکدن ایسه، یالکز بعض سفرلرك مطالعه‌سیله یعنی امثالدن قواعده انتقال صورتیله مجاهدین اسلام حقنده‌کی تتبعاتمزی اکمال ایتمك دها مناسب اولورکبی کورنیور .

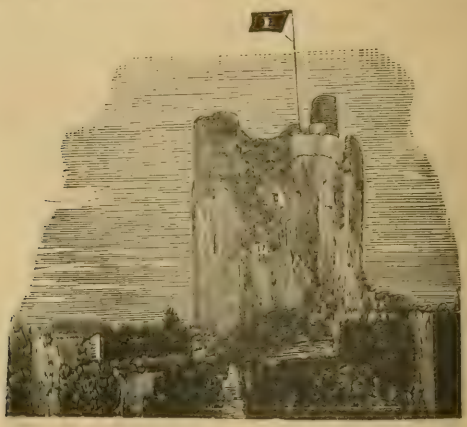

اوچنجی فصل

حضرت عمر الفاروقك سوریه سفری

هجرت نبویه‌نك (۱۳) ندن (۲۳) نه قدر یعنی یالکز اون سنه‌لك برزمان قلیل ایچنده مقام جلیل خلافته شرفبخش کمال وجلال اولان حضرت فاروق اعظم، سلطنت محمدیه‌واسلامیه‌نك بك زیاده توسع ایتمش اولمسنه خدمتلری سبق ایلیان مشاهیر غزات مسلمیندندر. مشار الیه مقام خلافته کچدیکی آندن اعتباراً اك چوق سوریه جهتلرینك کاملاً ممالك اسلامیه عدادینه کچمسنی دوشونیوردی.

فی الحقیقه روم امپراطوری (هراقلیوس) ك او صره‌لرده مغلوباً ومنهزماً قسطنطینیه یه رجعتی، اهل اسلام فتوحاتی ایچون سوریه حوالیسنده بك واسع وبك پارلاق امیدلر حصوله کتورمکده ایدی.

خالد بن ولیدك حضرت ابوبکر زمانینده اکتساب ایلدیکی بونجه فتوحاتی، و عسکرلکده‌کی مرتبهٔ کمال وترقیاتی خلافنده اوله‌رق، یعنی بعض مطالعات خصوصیه اوزرینه، بودفعه تعقیب ایدیله‌جك سوریه سفری ایچون ابو عبیده حضرتلری سردار تعیین بیورلمشلردی.

خالد بن ولید حضرتلری، حال حاضر جنرالارنده بیله مشاهده‌سی

پك نادر اولان فضائل طبیعتی سایه‌سنده باش‌قوماندانلقدن وقوع بولان عزلنه هیچ‌ده اهمیت ویرمیه‌رك یکی‌سردار ابو عبیده‌نك معیتنده، وطن ودینی بولنده، فدای جان ایدرجه‌سنه خدمت ایتمکدن اصلاچکنمدی .

اخلاق حسنه وفضائل محربهٔ‌عسکریه‌سنه‌کوره دیه‌بیلورز، که مشار الیه ابو عبیده‌نك برمستشاری یعنی‌ارکان حربیه رئیسی مقامنده ایدی .

ابوعبیده باش قوماندان تعیین اولندیغی کوندن اعتباراً برقاچ آی‌متمادیاً شام‌جهتلرنده تدارکات سفریه ایله اوغراشدی.

ومرکز خلافتدن کلان قوتلرایله‌ده اردوسنی تقویه‌ایلدکدن صکره آرتق سوریه‌نك شمال جهتلرنده‌کی اراضی‌یی استیلایتمکه باشلادی .

اسلام اردوسنك اوغراغی اولان یرلرده روم حکومتی قلعه‌لرندن اکثریسی کندیلکندن ادارهٔ عادلهٔ اسلامیه‌یه داخل اولدی . بوطرف اهالیسی ذاتاً قیصر اداره‌سندن پك‌چوق ظلم واعتساف کورمش اولدقلرجون، ابوعبیده‌اردوسی آزوقت‌ایچنده‌چوق ایشلرکورمکه یعنی‌لاذقیه، حما، حمص بعلبك وقنسرین موقعلرینی ضبط ایتمکه موفق اولدی .

اسلام سرداری یوله چیقمزدن اول اردوسنی مکملاً تجهیز ایلمکده نصل اثبات اهلیت ایتمش ایسه ، بریردن دیکر بریره حرکات عسکریه یاپیله‌جغی ضمنده کذلك یرلی ودشمن

اهاليسى ايچندن الده ايديلان بعض كويليلره جاسوسلق وترجمانلق ايتديره‌رك يورويش قوللرينك ايلرولرينى، يانلرينى وكيرولرينى امنيت آلتنده بولنديره‌رق اووجهله‌ده كندى‌اقتدار عسكريسنى ميدانه قويمش بولنيوردى .

اراضيسنك برچوق اقسامى عرب الله دوشمش اولمق مناسبتيله قيصر، هراقليوس، فناحالده حدته كله‌رك‌يكيدن‌برارادو تشكيلنه قرار ويردى . بونك اوزرينه امپراطورلغك هركوشه‌سنده سفر حاضرلقلرى كورلمكه باشلادى .

لكن امپراطور يالكز باشنه عربلره تفوق ايده‌ميه‌جكنى بك‌اعلا بيلديكيچون اردوسنى دها زياده تقويه ايتمك فكريله [غسان] ملكنى‌ده كنديسيله اتفاق ايتديره بيلمش ايدى .

بواتفاق حصوله كلدكدن صكره امپراطور بيزانس شهرى جوارنده تحشد ايدن ١٢٠ بيك كشيلك روم اردوسنى جنرال مانوئل اداره‌سنده اولمق اوزره سوريه جهتلرينه كوندردى .

بوجسيم اردو، سوريه حواليسنه ياقلاشديغى اثناده متفق بولنان غسان قوۀ عسكريه‌سيله برلشدى. وبناءً عليه ذاتاً بيوك اولان‌روم‌اردوسى شووجهله بردرجه دها كسب‌جسامت‌ايلدى.

ابو عبيده خصم اردوسنك تقربنى اوكرنديكى زمان برمجلس حرب تشكيل ايتدى . خالدبن وليدك فكرى اوزرينه اولجه اوتهيه بريه طاغيلمش اولان ، مفرزه‌لرك بر آن اول اجتماع ايتملرينه قرار ويرلدى .

بوقرار، حقیقةً پك جزوئی برزمان ایچنده تطبیق ایدلدی. بناءً علیه، دشمن اردوسی باصمزدن اول ، اسلام اردوسی هپسی بریرده اولمق اوزره و (یرموق) ایرماغی جوارنده تحشد ایدرك خصمك ورودینی بکلدی .

یرموق میدان محاربه‌سی

۱۵ سنهٔ هجری، ٦٣٦ سنهٔ میلادی

ایکی اردو یکدیکریله چاتشدیغی زمان رومللرك قوهٔ عسکریه‌لری (۱۰۰) بیك و عربلرك یالکز (۳٦) بیك کشیدن عبارت بولنوردی.

جنرال مانوئل ، اردوسنی یکدیکرینك کیروسنده بولنه‌جق وجهله اوچ خط اوزره ترتیب ایلدی. برنجی خط، متفق عرب سواریلرندن ؛ ایکنجی خط، روم سواریلرندن ؛ اوچنجی خط ایسه روم پیاده‌لرندن مرکب ایدی .

رومللرك صاغ جناحیله یرموق نهری آره‌سنده اولدقجه کثیف براورمان وارایدی. بو محاربه‌ترتیباتنه قرشو ابوعبیده‌نك آلدیغی نظام دها معقول ودها زیاده تقدیره شایاندر. روم اردوسنك اوچ خطدن وهربری اوچ قولدن ترکب ایدن محاربه نظامی عادتا بر مستطیل وجوده کتوریوردی. حال بوکه عربلرك محاربه نظامنری بر مثلثدن عبارتدی..

فی الحقیقه بو مثلثك اصول تشکیلنه بر کوز کزدیره‌جك

اولورايسه‌ك، ابوعبيده‌ايله خالدين وليدك تعبيه‌جه حائزاولدقلرى كمالات عسكريه‌لرى بردنبره ميدانه چيقار.

عرب اردوسنك محاربه‌نظامى‌درت خطدن تركب ايدردى. برنجى خطى، سوارى عسكرى تشكيل ايتمش ايدى. بوخط (٤) قوله آيرلمش بولنيوردى. ايكنجى خطى، اوچ قول‌اوزره وبرنجيسنك آره‌لقلرى كيروسنه تعبيه ايدلمش اولان پياده‌لر وجوده كتوريوردى. اوچنجى خط،كه احتياط سواريسندن عبارتدى؛ بوده بنه ايكنجى خطك آره‌لقلرى كيروسنده بولنه‌جق وجهله ترتيب ايدلمش ايكى سوارى قواندن مركبدى. دردنجى بر خط اولمق اوزره اك كيروده واوچنجى خطك آره‌لغنه مقابل قادينلر بولنيوردى.

عربلرك صول جناحلرى كذلك يرموق نهريله يرموق شهرينه استناد ايديوردى. بوندن بشقه يرموق كوپريلرى‌ده آنلرك النده قالمش ايدى.

محاربه‌نك صورت جريانى

ايكى اردو عين زمانده يكديكرى عليهنه يورويش اجرا ايتمكه باشلار. عرب سواريلرى اول امرده، دشمنك عددجه اولان تفوق عظيمندن ناشى كيرويه طوغرى ومغلوباً چكلمكه مجبوريت كورورلر. لكن، محاربه‌نظامنك اك كيروسنده‌اخذموضع ايدن قادينلرك فرياد وتشويقيله يكيدن محاربه‌يه كيررلر؛ وبر دفعه

دها دشمن صفلری اوزرینه هجوم ایدرلر. بو صورتله محاربه اوچ دفعه تکرار ایدر؛ عربلر، اوچ دفعه‌سنده‌ده مغلوباً کیرویه چکیلورلر . بو مصادمه‌لرکیجه قراکلغی باصنجه‌یه قدر دوام ایدر .

ایرتسی کون علی الصباح وینه‌بیوك بر شدت ایله محاربه‌یه باشلانور . عرب سواریلری ینه دشمندن کوردکلری شدتلی تقیضلرك تأثیریله کیرویه چکلمکه مجبور اولورلر. قادینلر بو کیرویه چکیلان سواریلری ینه محاربه میدانینه سوق ایتمکه چالیشورلر؛ وشو وجهله‌ابوعبیده اردوسنی ایکنجی بر هزیمتدن خلاص ایتمش بولنورلر .

ایکنجی مصادمه کونی‌ده نهایته ایریشور؛ لکن، حالا برنتیجه قزانلمش اوله‌مز..

اوچنجی‌کون یرموق اهالیسندن بریسی، روم ضابطلرینك کندیسنه ایتمش اولدقلری ظلم‌وحقارتلرك انتقامنی آلمق ایچون، برنجی خطده محاربه ایدن بر اسلام سواری قولنی یرموق شهر ونهرینك اوته جهتلرینه سوق ایدر وبو وجهله مذکور قول دشمن خط حربنك تمامیله آرقه‌سنه دوشمش بولنور.

اشته بو احاطه مانوره‌سی سایه‌سنده ایلرودن وکیرودن شدتلی تضییقلره اوغرامش بولنان قیصر اردوسی ، الك صکره محاربه‌یی غیب ایدرك حقیقةً دهشتلی بر هزیمته اوغرادیلور . اوچ کون ظرفنده ٥٠ بیك روم اوریلور وبو قانلی وشانلی

مصادمه‌دن صکره سوریه ولایتلری عمومیتله عربلرك الله کچمش بولنور.

دردنجی فصل

آلپ ارسلانك روم سفری

هجرت نبویه‌نك «٤٢٠» نجی سالنده مهد آرای وجود اولان آلپ آرسلان، اصفهان حکومت سلجوقیه‌سی حکمدارلرینك اك مشهورلرندن بریدر. مشارالیه، عمرینك قسم اعظمنی سفر وحرب ایشلریله کچورمش وبونکله برابر استیلای مالك خصوصنده پك چوق ایلرو کیتمش بیوك برعسکردر. مقام حکومته کچدکدن بر آز وقت صکره کندیسنك دشمن اکبری بولنان طوائف ملوك علیهنه آچیلان سفرلری اداره ایتمش وهرشیده اولدینی کبی تدابیر عسکریه‌جه دخی بیوك بر اقتدار کوسترمدرك آز زمان ایچنده چوق ایشلر کورمشدر.

مشار الیه کندیسنی راحتسز ایدن بتون اختلال آتشلرینی باصدیردقدن صکره حلب جهتلرینه کچر واورالرینی آز برهمت ایله زیر ادارهٔ حکمرانیسنه آلهرق بعده آزربایجانه طوغری توجیه حرکت ایلر.

لکن خوی موقعی جوارنده ایکن، روم امپراطوری (آرمانوس) ك بیوك برلردو ایله حدود مملکتی کچمش اولدیغنی

خبر آلور ؛ بونك اوزرینه کندیسی‌ده کمال سرعتله عسکر جمع ایتمکه باشلار . نه‌چاره،که دشمن بواثناده مملکت ایچرولرینه یایلمقده پك شدت وسرعت کوستردیکیچون مشارالیه ایستدیکی کبی براردو جمعنه موفق اولمه‌دن یعنی الی آلتنده‌کی جزوئی قوت ایله(مناز کرد) استقامنده یورویش‌اجراسنه‌و آنکله محاربه ویرمکه مجبور اولور .

دشمن اردوسی ۱۵۰ بیك کشیدن زیاده یعنی حقیقةً ایچه قوتلی براردو ایدی. امپراطور آرمانوس، بواردویی‌باشلوجه ایکی قسمه آیرمشدی . پیشدار کبی تصور ایدیله بیلان برنجی قسمی کندی متفقی بولنان روس قرالی اداره‌سنده وبیوك بر مسافه ایله ایلروده یوریوردی . اردونك ایکنجی قسمی ، که قسم کلی‌یی تشکیل ایدردی ، طوغریدن طوغری‌یه امپراطورك قوماندانلغنده بولنوردی .

آلپ آرسلان (مناز کرد) موقعی استقامتنده ایلرولیورکن بردنبره‌دشمن اردوسنك پیشدارقولنه‌تصادف ایلدی. بوتصادف دوشونیلورسه مشار الیه ایچون پك‌ایو وکوزل برتصادف ایدی . چونکه آلپ آرسلانك اردوسی‌سفر برلکنی لایقیله اکمال ایتمه‌دن یوله چیقمش و بناءً علیه کرك مالزمهٔ سفریه وکرك قوهٔ عسکریه جهتیله دشمن‌اردوسنه قیاساً هرحالده دون برمرتبه‌ده ایدی .

آلپ آرسلان، دشمنك ایکی‌یه آیرلمش بولنمسنی اعلادن

اعلايه بر غنيمت بيله‌رك همان هيجده وقت ضايع ايتمكسزين روس قرالى اوزرينه هجوم ايدر . تعرض حركتى غايت كوزل ترتيب ايدلمشدى. بناءً عليه، آلپ آرسلان شوايلك حركتده دشمن اردوسنك اولدقجه مهم برقسمنى فناحالده مغلوب وپريشان ايتمكه موفق اولور . دشمن عسكرى ايچه ضايعات ويرديكى كبى قوماندانلرى بولنان روس قرالى سلجوقيلر النه اسير دوشر .

آلپ آرسلان ، ديديكمز كبى جداً ماهر ودوشونجى بر قوماندان اولمق جهتيله ايلك مظفريت اوزرينه امپراطور آرمانوسه مصالحه تكليف ايتدى . مشاراليه، بووجهله حركت ايتمكه مجبور ايدى. چونكه جسيم برارديه‌قرشو اويله‌بر آووج عسكر ايله دائما مظفر اولمق ايچه زور برشى اولديغنى پك‌اعلا دوشونيوردى . بوندن بشقه، كنديسنك اصلاح‌وا كمال‌ايديله‌جك دها بشقه وظيفه‌لرى واردى . بونك ايچون آرزوسى خلافته باشلانيلان شوروم سفرينك بر آن اول يتمسنى استيوردى .

امپراطور آرمانوسك پلانى ايسه بسبتون بشقه برشكلده ايدى . مشار اليه‌اولا، روس‌قرالنك انتقامنى آلمق وثانياً، كوندن كونه بيومكده اولان سلجوقيه اردوسنك وجودينى بر ساعت اول دنيا يوزندن قالدرمق ايستيوردى . وبونك ايچون اردوسنك قوة عدديه‌سنه‌مغروراً خصم طرفندن تكليف‌ايديلان مصالحه‌يى رد ايلدى .

مصالحه نامنه جواب رد ويرلدكدن صكره آلپ آرسلان ،

بردقیقه بیله غایب ایتمیه‌رك (مناز کرد) اوزرینه یورویش حرکتی یاپمغه باشلادی . ویولده شایان دقت هیچ بر مانعه‌یه تصادف اولنمیه‌رق بویورویش حرکتی اکمال ایدلدی .

روم اردوسی غایت متین ومستحکم برلری اشغال ایتمش اولدقدن بشقه ارزاق ومهمات عسکریه‌جه دخی ایجه زنکین بر وضعیتده بولنیوردی . اسلام اردوسی، مناز کرد قرشوسنده واولدقجه کنیش برصحرا ایچنده ، دشمن موضعنه قرشواردوکاه قورمش‌ایدی. آلنان خبرلردن آکلاشلدیغنه کوره (ارمانوس)ك قوهٔ موجوده‌سی ، اراضینك شکل وطبیعتی و یاپیلان موانع صنعیه،سلجوقیلرك اورادهموفقیتله‌غوغا ایتملرینه‌حائل‌اوله‌جق‌ظن ایدیلیوردی .

بونك اوزرینه تشکیل ایدیلان برمجلس حربده امرای عسکریه‌دن برچوغی محاربه‌دن صرفنظر ایدیله‌رك رجعت اولنمق طرفنی التزام ایلمشلردی . لکن آلپ آرسلان مجلس حربك اکثریتله قرار ویرمش اولدیغی شوفکرینی قطعیاً تجویزایتمدی. وبونك ایچون درحال دشمن اوزرینه هجوم ایتمك رأینده اصرار ایلدی .

مناز کرد میدان محاربه‌سی

۲٦ آغستوس ۱۰۷۱ سنهٔ میلادی

روم اردوسی سفرك ایلك حرکاتنده ۱۵۰ بیکدن متجاوز

بيوك بر قوتى حائز ايكن مؤخراً ، اوتهيه برويه نافله يرەصرف ايديلان قطعات عسكريەنك تأثيريله مصادمه كونى آنجق سلجوقيلر اردوسنه معادل برجسامتده بولنيوردى. آلپ آرسلانك على العجله طوپلايه بيلديكى اردو ٨٠ بيك كشيدن مركب ايدى .

امپراطور ارمانوس، اورتهلغه انتشار ايدن ساخته برحوادثه آلدانمشدى . بونك ايچون كندى جنرالارينك نصيحتلرى خلافنده سواريسنك الك اعلا برقسمنى وپك قوتلى بر پياده فرقەسنى مفرز بولندىرمش وبيهوده يره ايلروله كوندرمش ايدى . اردونك بيوك واك منتظم برقسمنى ايكنجى درجەده بعض مقاصد حربيه ايچون ال آلتندن چيقارمق واوتهده بروده مفرز بولندرمق، امپراطور ارمانوس ايچون بيوك بر سوق الجيش خطاسى ايدى .

تركلرك مواصلات خبرى اوزرينه مشار اليه ايكنجى بر خطاى عظيم دها ارتكاب ايلدى : قوتلرينى هنوز لايقيله كشف ايدەمديكى دشمن عليهنه الك كوچك برمقاومت كوسترمكدن عاجز اولهجق صورتده بعض اوفق تفك مفرزەلر كوندردى . بوكوچك قطعات عسكريه طبيعى (آلپ آرسلان) اردوسى اوكنده نصلسه يره دشمش برر لقمه قبيلندن ايدى. بناءً عليه بونلرك هپسى سلجوقيلرك ايلك حملەسنده محو و پريشان ايدلمش بولنيورلردى .

روم امپراطورى ٢٥ آغستوسده دشمنك بتون قوۀ

عسکریه‌سی کندی آرقه‌سنه دوشمش اولدیغنی آکلار . بونك اوزرینه بیوك بر خوف وتلاش ایله اوتهیه برویه طاغلمش اولان مفرزه‌لرینی یانه چاغردر. حال بوکه شو کوچوجك مفرزه‌لر دشمنك شدتلی تأثیرلرینه قاپلمش بولندقلریچون کندی آمرلرینه اطاعت ایده‌جك یرده بالعکس ، دجلهنك اوتهلرینه کچه‌رك [مزوپو تامیا] جهتلرنده غایب اولوب کیدرلر ...

آرمانوس ، او اثناده آلپ آرسلانك ایتمش اولدیغی مصالحه تکلیفنی قبول ایتسه ایدی ، فنا اولمزدی . لکن مشار الیه فنا حالده غضبه کلدی وبونك ایچون درحال محاربه ترتیباتی آلمغه باشلادی .

یالکز سواریدن مرکب اولان روم اردوسی ، یالکز بر خط اوزره محاربه نظامی آلور . محاربه خطنك صاغ جناحنی قپادوق والیسی ، مرکزینی ایمپراطور و صول جناحنی [بریه‌نیوس] قوماندا ایدییوردی . [آندرونیقوس] دنیلان جنرال ایسه اوفاجق بر احتیاط قوللهه کیروده بولنیوردی .

کذلك یالکز سواریدن مرکب اولان ترك اردوسی محاربه نظامنده باشلوجه اوچ قول وجوده کتوررمشدی .

قوللردن بریسنه آلپ آرسلان‌قوماندا ایدییوردی، بونك وظیفه‌سی دشمنك جبهه‌سنه هجوم ایتمکدی .

ایکنجی قول بر اورمان کیروسنده پوصویه کیرمش ایدی، بونك وظیفه‌سی ، دشمنك آرقه‌سنه دوشمکدی .

اوچنجی قول رومللرك صول جناحنه قارشو تعبیه ایدلمشدی؛ بونك ده وظیفه‌سی دشمنی اوطرفدن بر چویرمه حرکتی ایله تهدید ایلمکدی .

محاربه‌نك طرز جریانی

ترکلر ، کمال شدت و ثبات ایله رومللرك هجومنی بکلدیلر . وجزوئی بر زمان دشمن تضییقلرینه کوکس کردکدن صکره یواش یواش کیرویه چکلمکه باشلادیلر . آلپ آرسلانك شو رجعتدن مقصدی روم عسکرینی ، قورمش اولدیغی پوصو یرینه چکمك و آنلری اوراده کوزلجه بر محو و پریشان ایلمکدی .

ایمپراطور ارمانوس ، روم اردوسنك ایلرویه طوغری هجومنی پك ماهرانه وانتظامکارانه اداره‌یه موفق اولور . لکن کیجه قراکلغی باصدیغی کبی امپراطور ایشك دها ایلروسنه کیتمیوب رجعته قرار ویرر . امپراطوك اصول سوق واداره‌سنه ذاتاً معارض بولنان [آندرونیکوس] شو رجعت حرکتنك علی العاده برفراردن عبارت اولدیغنی اعلان ایدر . بوشایعه دشمن ایله اوغراشمقده بولنان اك ایلروده‌کی قطعه‌لره وارنجه‌یه قدر یاییلور .

بناءً علیه، قطعات مذکوره بیوك بردهشت ایچنده کیرودکی اردوکاه اوزرینه چکیلورلر . لکن اثنای رجعتده اردونك اقسام عمومیه‌سی بینده کوریلان قاریشقلق، بو رجعت حرکتنی برهزیمت حالنه قویار. طوغریسنی سویلمك لازم کلورسه، رومللرك شو وجهله

حرکتلری عادتا برفرار ایدی. ترکلرك اوجه کیرویه طوغری کوستر-
دکلری ساخته رجعت حرکتندن مقصد، ذاتاً دشمن قطعاتنی پوصویه
چکمك واوراده آنلری بیوك برهزیمته دوشورمکدی. اشته کیجه بك
حلولی وامپراطورك ویردیکی رجعت امری آنلرك استدکلرینی
بشقه بر یولده اکمال ایتمش اولدی. دشمن قطعاتی شایان حیرت
بر فارغه شه لق ایچنده کیرویه طوغری فرار ایتدکلری اثناده
سلجوقیلر آنلرك آرقه سنی براقمیه رق متصل تعقیب ایتمکده
دوام ایدیورلردی. بو صره ده دشمن اردوسنك قسم اعظمی
قلیجدن کچوریلمه رك امپراطور ارمانوس حضرتلری ده هیچ
سومدیکی قید اسارت بلاسنه دوشمش بولنور.

رومللری شو بیوك هزیمته اوغراتدقدن صکره ترکلر آسیای
صغرانك خالی قالان ولایتلرینه کیرر واوراده قطعیاً یرلشور
قالورلر.

مجملاً بیان ایتمك ایستدیکمز شو زوم سفری مدبروعقللی
برقوماندان الی آلتنده بولنان برارادو نه قدر آز وکوچك اولورسه
اولسون، کوزل ومعقول برپلان اوزرینه حرکت ایلدیکی زمان
صرف ایدیلان مساعی اکثریتله مظفریات ایله نهایت بوله جغنه
دائر پك اعلا برمثال اوله بیلور.

اکر آلپ آرسلان، محاربه یه باشلامزدن اول، عقد ایلدیکی
مجلس حربك اکثریتله ویرمش اولدیغی قراره کوره حرکت
ایتمش بولنسه ایدی، شبهه یوق، که مناز کردمیدان مظفریتیله میدانه

كتوردیکی نتایج عظیمه‌یی الده ایده‌مزدی. بلکه ارمانوس اردوسنك مؤخراً یاپه‌جغی حرکات تعرضیه‌سی، بالعکس، کندی مضراتنه خدمت ایتمش اولوردی. بناءً علیه شوسفرك جریانی اثناسنده آلپ آرسلان حقیقةً بیوك جنرالاره لایق بر فکر عسکری ایله تعقیب حرکات ایلمشدر، که سفرك نتیجهٔ حالی شومدعامزی اثبات ایچون اك کوزل بر برهان، اك کوزل بر مثال وجوده کتورور ظن ایدرز.

بشنجی فصل

اهل صلیب سفرلری

ارض مقدسك فتحی اوزرینه وقوعه کلان اهل صلیب غوغالرنده، فن حرب نامنه پك ده شایان تقدیر اوله‌جق اصول وقواعد کوریله‌میور. مع هذا، آوروپا، آسیا و آفریقا کبی جهانك اوچ بیوك پارچه‌سنك یکدیکریله چارپشمسندن وجود بولمش اولان بو شوالیه‌لك وفکر تعصب آتشلرینی بسبتون سکوت ایله کچشدیرمك تعقیب ایلدیکمز مقصده منافیدر. علی الخصوص سلجوقیلردن قلیج آرسلان و مصر ملکی صلاح الدین ایوبی مذکور تعصبات مذهبیه جمعیتلرینه اك چوق کوکس کرمش. ایکی اسلام قهرمانی اولمق جهتیله اهل صلیب وقوعاتی اوزرینه یاپه‌جغمز

اوفاجق برمطالعه بزه آنلرکده مهارت عسکریه‌لرینی اوکرتمش بولنه‌جقدر .

بناءً علیه، بشقه هیچ بر فائده اولمسه بیله ، یالکز شو نقطهٔ نظردن اهل صلیب سفرلرینه برکوز کزدرمکه مجبورز .

حضرت عیسی ارض فلسطینده طوغمش وانجیل اوراده انتشار ایتمش اولمق مناسبتیله سوریه قطعه‌سی عموم خرستیانلرجه بك‌مقبول ومقدس طانیلیوردی .

قرون وسطی داخلنده‌اهل اسلامك سایهٔ شریعت حضرت محمدیده کوندن کونه‌کسب ایتمکده‌اولدیغی ترقیات ملکیه‌ومعارف عمومیه اوروپا خلقنك نظر دقتلرینی اشغال ایدیوردی . ذاتاً دین‌عیسی طرفکیرانی سوریه وحوالیسنده شایع اولان نور مبین حقك شعشعهٔ کمالیله کوزلرینی قماشدرمش اولدقلریچون نه یاپه‌جقلرینی بیلمیورلردی . بناءً علیه هجرت نبویه‌نك ایلك عصرلرنده سوریه، آفریقای شمالی اندلس قطعهٔ جسیمه‌سنك‌دین محمدی الله کچمسی ، سوریه . وقدسك اسلاملر طرفندن ضبط واستیلاسی ، عالم اسلامیتی ترقیات ملیه وتعصبیه‌لریچون برحائل طبیعی حکمنده کورن عقللی خرستیانلری ایچه دوشوندرمکده ایدی .

برزمان كلدى ، كه اوروپا خاقى متعصب پاپاسلرك ادارهٔ مستبده‌لرى آلتنده ازلكده اولدقلرى اثناده ممالك اسلاميه دخى برخيلى غيرمتجانس واكثريتله يكديكرينه معارض طوائف ملوك النده دوچار انقسام اولمشيدى .

سوريه وحواليسنه حاكم اولان بعض ترك امراسى اسلام اولمقله برابر شريعت محمديه‌نك اسرار و حكمياتنه هنوز وقوف تام حاصل ايده‌مامشلردى .

بناءً عليه درت عصر اول ، عربلرك قدس شريف و اوروپا خرستيانلرينه ايتمش اولدقلرى عادلانه معامله‌لرصكره‌لرى قسماً اونوديلوركبى اولدى .

ايشته بعض جاهل سركرده‌لر طرفندن سوريه وجوارنده وقوعه كلان اوفق تفك مناسبتسزلكلر، ذاتاً اسلاميت عليهنه قيام ايچون فرصت آرايان اوروپاليلره بسبتون بشقه صورتلرله عكس ايتمش ايدى .

اهل صليب سفرلرندن اكچرق ممنون اولان پاپاس كروهى ايدى . چونكه آنلر بوسايه‌ده، خرستيانلرى اك زياده كندى پلانلرينه كوره سوق واداره ايتمش اوله‌جقلرىچون كرك اهالى وكرك اوزمانلرك حكمدارلرى اوزرينه مادةً ومعناً تفوق حاصل ايده‌جكلرينى پك اعلا بيلورلردى .

اهل صليب اردولرينك اساسى شواليه‌لر، وآنلرله برلكده

کلان افراد و ایکنجی درجه‌ده پرنسلرك جمع و تدارك ایده بیلدکاری کوکلی واجرتلی نفرلردن ترکب ایدردی .

ایلك اهل صلیب سفرینی تعقیب ایچون (٦٠٠) بیك کشیلك جسیم بر اردو وجوده کتورلمشدی .

بو قدر جسیم وخه وصیله بر ادارهٔ منتظمه آلتنده سوق ایدیله‌میان غیر متجانس یغینلرك کرك عسکرلك وکرك اعاشه نقطهٔ نظرندن اوغرایه‌جغی مشکلات عظیمه‌ذاتاً دها یوله‌چیقمزدن اول ظاهر اولمش ایدی .

شبهه یوق ، که ٦٠٠ بیك کشیلك بر اردونك مالزمهٔ‌سفریه وحربیه‌سنی طاشمیق ایچون ١٠٠ بیکدن زیاده‌بارکیری ویاخود و (٥ : ١٠) بیك قدر عربه‌سی اولمق لازمکله جکدی .

فقط اکثریتله اوزاق مسافه‌لردن ویك غیر منتظم برحالده آسیای صغرایه طوغری یورویوب کلمکده اولان بو حیوانلر کذلك افراد عسکریه کبی ، اعاشه‌جه اوغرانیلان مضایقه‌دن طولایی ایچه تلفات وضایعات ویرمشلردی .

یورویشلر اثناسنده قطات عسکریه داخلنده کرچه معقول بر اصول تعقیب ایدلیوردی.

فقط عربه قافله‌لری اکثریتله‌یاره‌لیلر ، خسته‌لر وارزاق اینه یوکلی اولدقلری حالده‌یورویش قوللرینك کیروسندن حرکت ایدرلردی . . .

محاربه وبالخاصه محاصره زمانلرنده بويوك عربه‌لرندن سپرلر وقلعه‌لر تشكيل اولنوردى .

اهل صليب اردولرينك ، بر درجه‌يه قدر ، اك منتظم واك تربيه‌لى عسكرى شواليه‌لر ايدى . بونلر عموميتله زرهلى البسه كيورلردى .

بر آز اول سويلديكمز كبى فن حرب اهل صليب محاربه‌لرندن پك چوق استفاده ايده‌مامشدر . چونكه مذكور محاربه‌لرا كثريتله محاصره عمليانندن تركب ايتدكلرى ايچون اردولرك اك مكمل بر قسمى ديمك اولان شواليه‌وسوارى وعسكرلرى تماميله تطبيق ايديله‌ميوردى . . .

ثانياً ، اهل صليب يغينلرى هر درلو ملت افرادندن وجوده كلمش اولدقلرى ايچون نه ضبط وربط عسكريلرى موجود ، نه‌ده سوق وادارهٔ حرب جهتيله منتظم بر قوماندانلق مشهود ايدى .

بالعكس ، هر قومك رئيسى ، هر جمعيتك سركرده‌سى اولان ذات باش قوماندان تعيين ايديلان جنرالك ويره‌جكى امرلره اطاعتدن زياده كندى آمال وافكارينه تبعيةً ايش كوررردى . مع هذا اهل صليب غوغالرى پياده صنفى اوزرنده آز ، چوق كوزل تأثيرلر كوسترمشدر . واقعا شـوفائده‌لر اوزمان حس ايديله‌ميوردى . بونك سببى ايسـه افكار عسكريه‌نك خرافات مذهبيه ودينيه ايچنده غايب اولوب كيتمسندن ايلرو كليوردى .

پك آغر برصورتده تجهيز ايدلمش اولان سـوارى صنفى

اهل صليب جنراللرينك اك چوق اعتمادلرينى قزانمش بر عسكر ايدى . لكن مذكور صنفك هردرلوموانع آره‌سنده يورويش اجرا ايتمسى ممكن اوله‌مديغى كبى اهل صليب اردولرينك اكثريا تصادف ايلديكى محاصره غوغالرنده فائده‌لى برصورتده قوللانلملرى‌ده قابل دكلدى. بونكله برابر شو اهل صليب سفرلرى اثناسنده وقوعه كلان تلفات عظيمه وسينيورلرك فقيردوشملرى كبى خصوصات بالطبع شواليه‌لك نامنى كسر ايدرك بوكا مقابل پياده‌نك قدر وشوكتنى چوغالتمغه باشلادى .

بوندن بشقه، اهل صليب وقوعاتنك ميدانه چيقارديغى نتيجه‌لر آره‌سنده كوزل بر تشكيلاتك ، جدى بر انضباطك ويالكز برقوماندان آلتنده حركت ايتمه‌نك لزومنى احقاق ايدن كوزل كوزل تجربه‌لر واردر .

ايشته اهل صليب دنيلان تعصب آتشلرينك اسباب ظهوريله فن حرب اوزرينه كوسترمش اولديغى تأثيرات مضره ونافعه‌سى شواجمال ايلديكمز سطرلردن عبارتدر.

هجرت نبويه‌نك (٤٦٦) نجى سنه‌سنده (پيرلرميت) اسميله لعنت اولنان برپاپاس، اوزمانلر پاپالق مقامنده بولنان ايكنجى (اوربان) دن مساعده طلب ايتمش و بش آلتى سنه‌لك برزمان ايچنده فرانسه وايتاليانك هركوشه‌سنى كزه‌رك برقاچ يوز بيك كشيلك برخلقى باشنه طوپلامش بولنيوردى .

بودربدر جمعيتك ايكى قوماندانى واردى. بريسى شمدى

سویلدیکمز معهود پیرلرمیت، اوبری فرانسه شوالیه‌لرندن [زوکورت غوتیه] دیدکلری اصیلزاده ایدی .

چولوق وچوجقدن ترکب ایدن بو سفیل وچیلاق یغینلرك قدسه وارمق ایچون تعقیب ایتمك استدکلری خط الحرکات آلمانیا ، مجارستان وروم ایلی ایچرولرندن کچه‌رك اولا بیزانس شهرینه واریوردی. سوریه‌ده‌کی خرستیانلری ترکلرك النده قورتارمق هوسیله ونره‌یه کیده‌جکلرینی بیلمیه‌جك صورتده یوله چیقمش اولان بوصاحبسز اردو، استانبوله کلنجه‌یه قدر برخیلی کویلر وقصبه‌لر یقمقدن بشقه، بالخاصه موسویلرحقنده اجرا ایتمدك وحشتلر براقامشلردی .

بونکله برابر قسطنطنیه‌یه کلدیکی زمان قوتنك یاریسندن زیاده‌سنی‌ده غایب ایتمش بولنیوردی . نه اوله‌جق ! پیرلرمیت وزوکورت غوتیه کبی جاهل، متعصب وادبسز حریفلرك اداره وقوماندا خصوصنده‌کی مهارتلری، البته شویله بر قاچ یوز بیك کشیلك جسیم بر تعصب جمعیتی یاری یولده ایکن دهایاری یاریه محو وپریشان ایتمکدن عبارت اولوردی . .

بیزانسده ایجه بر زمان مسافر قالدقدن صکره امپراطور (علکسی) بوسرسریلری بر آن اول آناطولی‌یه کوندره‌رك آنلری [ایزنیق] جوارنده، روم سلجوقیلرندن قلیج آرسلانك کسکین قلیجیله پارچه پارچه ایتدیرمشدی . .

کرچك ؛ اصل اهل صلیب اردولرینك پیشداری دیمك اولان بو آچوصوسز حریفلرك ایزنیق پیشکاهنده، قدس شریف نامنه هدیه ایلدکلری ، چورك وقیریق کمیکلری صکره‌دن کلان تعصب اردولریچون قلعه‌واستحکام‌یامق خصوصنده‌اچه‌ایشه‌یرامش بولنیوردی ! . ایشته یغما کرلك ایله ایشه باشلایان بر اردونك صوکی‌ده بویله‌بر تك‌نفر قالمینجه‌یه قدر محو وپریشان اولمقدر..

(غودفروا دوبویون) اداره‌سنده اولمق‌اوزره حرکت‌ایدن رنجی اهل صلیب اردوسنك قوهٔ عمومیه‌سی ۷۰۰ بیك نفر تخمین ایدیلیوردی . بو مقدارك ٤٠ بیکی شوالیه و ۱۰۰ بیکی سواری صنفلرینه منسوب ایدی . اهل صلیبك ایلك سفرینه اوروپا حکمدارلرندن هیچ بری اشتراك ایتمامشدی . بونك باشلوجه‌سببی‌فرانسه‌وانکلتره قرالرینك پاپاایله بوزوشمش اولمری و آلمانیا امپراطورینك ایسه بستون آفروز ایدلمش بولنمسی ایدی . .

بوجسیم اهل صلیب اردوسنك قدس شریفه کیتمك ایچون تعقیب ایتمك ایستدیکی خط الحرکانی اولجه پیشدار قطعاتنك کچمش‌اولدیغی یرلردن یعنی آلمانیا، مجارستان وروم‌ایلی داخلندن کچه‌رك، اولااستانبوله اوغرایوردی. غودفروا برمدت‌بیزانسده قالدقدن صکره هدف الحرکاتنه بر آن اول وارمق ایچون آناطولی یقاسنه کچدی. آسیا قطعه‌سنه آیاق باصدیغی کبی اهل صلیبك اك‌اول نظردقته آلدقلری مسئله ایزنیق(شهرینك) ضبط

واستیلاسی ایدی. بونك ایچون اولا آنك اوزرینه یورودیلر . شهر مذکور اوزمانلر، قونیه‌ده حکومت سورن قلیج آرسلانك اداره‌سنده بولنیوردی.

ایزنیق محاصره‌سی

۱۵ مایس : ۲۰ حزیران ۱۰۹۷

اوزمانلر بروسه‌نك مرکزی اولان ایزنیق شهری قلیج آرسلانك شمال حدودی اوزرندهاك اهمیتلی موقعلرندن بری ایدی. اهل صلیبك الك اوکجه اورایه هجوم ایتمش اولمالرینك سببی ده بوندن نشئات ایدیوردی.

ایزنیقك مدافعه‌سیچون ، ارزاق ومالزمهٔ حربیه‌سی کافی درجه‌ده حاضر ایدلمش ، قوتلی بر محافظه مفرزه‌سی واردی .

حتی قلیج آرسلان بیله ۱۰۰ بیك کیشیلك بر اردو ایله قصبه‌نك شرقنده‌کی تپه‌لرده اردوکاه قورمشدی .

مشار الیهك بوراده‌کی وضعیتدن مرامی دشمن طرفندن یاپیله‌جق ایلك برخطا اوزرینه بردن‌بره اهل صلیب اردوسی علیهنه دوشمکدی .

٥ مایسده غودفروا، اهل‌صلیب اردوسیله برلکده‌ایزنیق اوکلرینه واصل اولدی . ودرحال شهری اوچ جهتدن محاصره ایتدی. محاصره‌ترتیباتی قروکی‌اوزرنده کوسترلمشدر. خرستیانلرك اردوکاهی ایکی جناحدن بر دیوار وبر شرامپول باریقادی ایله تحکیم ایدلمش بولنیوردی .

ترك محافظلری ، خرستیانلرك ایلك هجوملرینی کمال شدت وموفقیتله کیرویه پوسکورتدیلر . اهل صلیبك شو هجوملرده‌کی ضایعاتی ایجه ایدی . .

بو اثناده سلطان قیلج آرسلان، کندی اردوسنك برفرقه‌سیله خرستیانلرك قسم‌کلیسنه هجوم‌ایتمکه وبرایکنجی فرقه‌سنی‌ده شهرك آچیق اولان جنوب طرفنه کوندرمکه قرار ویرر. لکن مشار الیهك بو کوزل پلانینه تقدم ایدن کیجه اثناسنده اهل صلیب جنرالارندن قونت رایمون (د) و (ه) نقطه‌لری یاننده اردوکاهه واصل اولور.

قونت رایمون اوزرینه هجوم ایدن ۱۰ بیك ترك‌سواریسی ایجه ضایعاتدن صکره کیرویه چکیلور .

قلیج آرسلان شو صره‌ده ٤٠بیك سواری ایله برلکده خرستیانلرك قسم کلیسی اوزرینه هجوم ایدر. مشارالیه الکبیوك جنکاورلره حیرت‌ویره‌جك بر شجاعت ایله واپجه بر مدت اوغراشدقدن‌صکره کذلك ٤ بیك‌قدر ضایعات ویره‌رك رجعته مجبور اولور .

بونك اوزرینه قلیج آرسلان اورادهکی اردوکاهنی تبدیل ایدر. وایزنیق‌شهرندن ایجه‌اوزاق برمسافه‌ده ایکنجی‌برارودوکاه قورار .

خرستیانلرك آردی آره‌سی کسلمیان شدتلی هجوملری اوکنده ایزنیق شهری تام یدی هفته مقاومت کوسترر. والك

صکره بر روم فیلوسی (اسقانپوس) کولنه کیروبده محصورینك او جهتله اولان بتون اتصالاتی کسنجه‌یه قدر ثبات ایدر. هرنه‌قدر اهل صلیب اردوسی یکی کلان فرقه‌لرایله یواش یواش ٦٠٠ بیکه‌قدر چیقمش ایدیسه‌ده، ایزنیق‌شهرینه قپانمش بولنان بر آووچ ترك محافظ مفرزه‌سی، قره‌دن ودکزدن کلان بتون بو خرستیان هجوملرینی کرچکدن شاشیله‌جق بر متانت وقهرمانلق ایله کیرویه پوسکورتیوردی.

نه چاره، که بر چوق مساعیدن صکره، هر ساعت، هرکون چوغالمقده وصوك زمانلرده ٧٠٠ بیك کیشی‌یه‌چیقمش، اولان اهل صلیب محاصره اردوسی قلعه‌نك الك متین واك یوکسك قله‌لرندن بریسنی بیقمغه وشوسایه‌ده شهره کیرمکه موفق اولور. غودفروا، ایزنیق شهرینی آلدقدن صکره اردوسیله برلکده جنوبه طوغری یورویشنه دوام ایدرك اسکی شهریقینلرنده کذلك ایکنجی برمحاربه ویرمکه مجبوریت کورور. ترکلر بومحاربه‌یی‌ده غایب ایدرلر.

قلیج آرسلان، اهل‌صلیبك بیتمز توکنمز اولان‌فرقه‌لرینه محاربات منتظمه ایله باشه چیقامیه‌جغنی آکلار؛ وبوندن طولایی اردوسنی بر قاچ قوله آیره‌رق او صورتله حرب ایتمکه قرار ویرر.

اهل صلیب آطنه ولایتنه کلنجه‌یه قدر ترکلرك بر قاچ یرده باصقینلرینه‌اوغرامش وبناءً علیه برخیلی ضایعات ویرمش بولنیوردی.

طرسوس قصبه‌سی وبونك کبی یول کناری اولان سائر بعض مواقع اهل صلیب النه دوشدی . لکن بوندن صکره قدس شریف یولنی بسبتون آچمق ایچون غودفرووا انطاکیه قصبه‌سنی‌ده محاصره‌یه مجبور اولور. بورایه کلدیکی زمان اهل صلیب اردوسنك ضایعاتی شایان حیرت بردرجه‌یه وارمشدی.. بر حالده،که اس الحرکاتدن ۷۰۰ بیك کیشیلك قوجه بر جمعیت اولمق اوزره یوله چیقان او دهشتلی اردونك قوهٔ باقیه‌سی (۳۰۰ : ۳۵۰) بیك کیشیدن عبارت قالمشدی. بو ضایعاتك باشلوجه اسبابی اولا فلیج آرسلانك باصقین محاربه‌لری؛ ثانیاً، آچلق وصوسزلق بلالری ؛ ثالثاً خسته‌لغك کثرتله انتشاری ورایه یوللرك قنالنی ایدی .

آنطاکیه محاصره‌سی

۱۸ تشرین اول ۱۰۹۷ : ۳ حزیران ۱۰۹۸

۳۰۰ بیك کشیدن مرکب اهل صلیب اردوسی ۱۸تشرین اولده آنطاکیه دیوارلری اوکنده کورنمکه باشلار . اردونك باش قوماندانی بنه جنرال غودفرووادر. شهر محافظلری ۷۰۰۰ سواری و ۲۰۰۰۰ پیاده‌دن عبارت بولنیور .

موقعك هرجهتنی ایوجه براستکشاف ایتدکدن صکره ، اهل صلیب قرارکاهنده برمجلس حرب تشکیل اولنور . بوراده

جريان ايدن مذاكره‌لرك نتيجه‌سنده آنطاكيه قصبه‌سنه شمال غربى جبهه‌سندن هجوم ايتمكه قرار ويريلور . چونكه شهرك اك آچيق اولان يرى اوراسى ايدى .

آنطاكيه محاصره‌سيچون پاپيلان قروكى اهل صليب اردوسنك نه‌صورتله موضع آلديغنى پك اعلا كوسترر . بناءعليه قطعاتك اصول وضع وتعبيه‌سنه دائر تفصيلات ويرمك لزومسزدر .

ايلك اون بش كون ظرفنده اهل صليب اردوسى ، ايشك ايلروسنى هيچ‌ده دوشونميه‌رك موجوداولان ارزاقك هپسنى صرف ايتمش بولنيوردى . بوارزاقك بيوك برقسمى ، آنطاكيه جوارنده طوپلانلمش وديكر قسمى‌ده نقليه قافله‌لريله كتورلمشدى .

[اورونت] صوينك صاغ جهتلرنده‌يم وارزاق تدارك‌نه مأمور ايديلان خرستيان سواريلريله تركلر بيننده بعض اوفاق تفك مصادمه‌لر وقوعه كلور . نهر اوزرنده كچيد حركاتى تسهيل وتأمين ايچون (ب) نقطه‌سى يابنده بر قايق كوپرى انشا ايتديريلور .

تركلر ، سن پول قپوسيله ، باب‌الكلاب جهتلرندن برقاچ دفعه خروج حركتلرى ياپارلر . لكن هردفعه‌سنده ، قطعى برايش كوره‌ميه‌رك رجعته مجبوريت كوررلر .

اوچ آيلق بر محاصره اثناسنده خرستيانلر حالا شايان اهميت برنتيجه قزانه‌مامشلردى . يم و ارزاق تدارکى جهتيله اوغرانيلان مشكلات اك صكره اهل صليب كروهنى آچلقدن

اولن باركير اتلرينى يمكه مجبور ايتدى . اردونك مضايقه‌سى آرتدقجه برچوق اهل صليب هاجيلرى‌ده آجلق وصوسزلقدن اولمك ايچون فرار يولنى طوتمشلردى . پاپاسلر بو چيلاق آدملرك قوة ماديه و معنويه‌لرينى تسكين ايچون نافله يره بلاغت صرف‌ايدييورلردى . .

شو صره‌لرده حلب ، حمص وحما بكلرى برلشه‌رك جمع ايلدكلرى اردو ايله آنطاكيه محاصره‌سنى آچمغه كليورلردى . بو حوادث اهل صليب قرارگاهنده پك دهشتلى برصارصلدى وجوده كتوردى . غودفرووا ينه‌مجلس حربك‌قرار وتوصيه‌سيله مذكور اتفاق اردوسنه قارشو عسكرينك ايچه بيوك بر قسمنى يوللادى . وقوعه كلان خونريزانه بر مصادمه‌ده اهل صليب مظفر اولدى .

محصورين طرفندن‌اجرا ايديلان شدتلى بر خروج حركتى‌ده موفق اولمقسزين كيرويه دونمكه مجبوريت كوردى .

جنرال بوهموند كندى قطعاتى محصور تركلرك باصقينلرندن حمايه ايچون (ق) نقطه‌سى يانندن اولدقجه بيوك بر قوله انشاايتديرر .

اورونت صوبى اوزرنده كچيدجركاتى تأمين ايتمك وتركلرك كوپرى قپوسى جهتلرندن ايكى‌ده برده‌يايدقلرى خروج حركاتنه برنهايت ويرمك ايچون جنرال رايمون آرقداشنى تقليداً كندى كيسه‌سندن اولمق اوزره مذكور قپو جوارنده كذلك بيوك بر قلعه وجوده كتورر .

عین وجهله (تاقرەد) نام جنرال دخی غرب جهتنده یاپدیغی متین برقلعه ایله (سن ژورژ) قپوسنی تحکیم ایتمش بولنور. برصورتده، که اسلاملر ایچون بوندن صکره خروج حرکتی یاپیله جق هیچ بریر، هیچ برکنار قالمز.

اواثناده بوهموند، پیروس دینلان محصورین جنرالی ایله مذاکره یه کیریشور. بوآدم محصورین باش قوماندانی طرفندن شهرك جهت غربیه سنده و (م) حرفیله کوستریلان اك متین واك اهمیتلی برقوله یه مأمور ایدی.

ایشلر بومرکزده ایکن موصل اتابکلری طرفندن قره بوغا نام سردار قوماندەسنده جسیم برترك اردوسنك آنطاکیه محاصره سنی آچمق اوزره ایلرولدیکی ایشیدلدی.

بوایکنجی حوادث، برنجیسندن زیاده اهل صلیب جنرالرینی دوچار خوف وتلاش ایلدی. جنرال بوهموند شهره برآن اول کیرمك هوسیله قلعه دیوارلرینی اك اوکجه آتلایه جق اولان قوماندانك بتون شهره مالك و حاکم اوله جغنی حوادثی نشر ایلدی. بو تکلیف اول امرده پرنسلر طرفندن قبول ایدلمدی. لکن قره بوغانك کوندن کونه یاقلاشمقده اولدیغی کورینجه اك صوکره اووجهله حرکته قرار ویرلدی.

جنرال بوهموند، شوقوردیغی طولابی اهل صلیبك مظفریتندن زیاده کندی حسابنه کوره قورمشدی. چونکه؛ ذاتاً دونمه اولق مناسبتیله، پیروسی قطعیاً الده ایده جکنه امین ایدی.

فی‌الحقیقه پیروس ایله بوهموند یکدیکریله اتفاق ایدرك حزیرانك اوچنجی کیجه‌سی هرکسدن اول‌جنرال بوهموند قلعه دیوارلرینه طیرمانمغه باشـلادی . عین زمانده اهل صلیب اردوسی قلعه‌نك (١٠) قوله‌سنی بردن اشغال ایتمش بولنیوردی .

بیچاره محصورلر جداً حیرت ایدیله‌جك بر شـجاعت ایله آنطاکیه قصبه‌سنی بوقدر زمان دشمنه قارشو مدافعه ایتمشلرکن اك صوکره برتك نفر قالمینجه‌به‌قدر اهل‌صلیب ایله سوریه‌لیلرك قلیجلری اوکنده محو اولوب کیتمشلردر . آنطاکیه‌مظفریتندن صکره اهل صلیب ایچون قدس شریف یولاری آرتق بسبتون آچیلمش بولنیوردی .

محاصرهٔ قدس شريف

١٠٩٩

محافظينى (٤٠) بيك كشيدن مركب اولان قدس شريف بلده‌سى مصر ملكلرندن مصطفى ابوالقاسمك اداره‌سنه تابع ايدى .

اهل صليب اردوسى قصبه‌نك پيشكاهنه كلديكى زمان (٢٠) بيك پياده و (١٥٠٠) سواريدن عبارت برقوتى حائز بولنيوردى . حزيرانك ٧ نجى كونى غود فرووا اردوسى، قروكيده كوستر- لديكى كبى قدس شريفك غرب و شمال جبهه‌لرنده اردوكاه قورمش ايدى .

اراضينك پك زياده صرپ اولمسى جهتيله شهرك جنوب وشرق طرفلرينى محاصره ايتمك قابل اوله‌مدى . حزيرانك ١٣ نجى كونى اهل صليب عمومى برهجوم ايله شهره تعرض ايدر . لكن بوهجوم برچوق ضايعاته مقابل كيرويه دونمكه مجبور اولور .

دوچار اولدقلرى مغلوبيت و ضايعاتك تأثيريله اهل صليب جنرالرى بوندن صكره بر آز تدبيرلى حركت ايتمكه قرار ويررلر . آنك ايچون هرشيدن اول محاصره ماكينه‌لرى تدارك ايله اوغراشورلر .

لكن بويوله تعقيب ايديلان مساعى ظن اولنديغى قدر كوزل نتيجه‌لر حصوله كتورمدى . بونك ده سببى محاصره

ماکنه‌لری یاپمق ایچـون اولا آغاج بوله‌میورلردی . ثانیاً قوراقلغك وشدت حرارتك تأثیریله (کیدرون) صویی بسبتون کسلمش اولدیغیچون صو تدارکی ده‌ایچه‌زور بر وظیفه صره‌سنه کچمشدی .

فی‌الحقیقه، حرارت وصوسزلقك شدتله حکم سوردیکی شو زمانلرده اهل‌صلیب اردوسیله برلکده بولنان حیوانلرك اکثریسی محو اولدی . وبیچاره حیوانلرك اوغرادقلری فلاکت مؤخراً اردوکاهك هواسنی برباد ایدرك، بیوك برخسته‌لق وجوده کتوردی . بناء علیه، اهل‌صلیب حیوانلریله برابر نفرلری‌ده یقلوب محو اولمقده اصلا قصور ایتمیورلردی ! . .

بوندن بشقه ، جناب حق، بوسرسری حریفلرك باشنه برده قحط وغلا بلاسی چیقاردی . آنك ایچون اهل‌صلیب اروکا - هنك شـو صوك کونلرده اوغرادیغی منظره‌یی تعریف ایتمك ممکن دکلدر اکر بر طرفدن اوفاجق بر قوهٔ امدادیه کلمش اولسیدی ، اهل‌صلیبك محو اولدیغی کون‌ایدی . فقط نه‌چاره‌که اویله برقوهٔ امدادیه بیچاره اسـلاملره یتشـه‌جك یرده بالعکس خرستیانلر ایچون کوندرلمشدی .

برکت‌ویرسون، که جنویزلرك اهل‌صلیب معاونتنه کوندرمش اولدقلری بتون بر فیلونك یالکز برکمیسی سـوریه سـواحلنه کله‌بیلمشدی . صکره‌دن کلان اهل صلیب هاجیلری داخلنده

اولدقجه ایو مهندسلر بولندیغیچون محاصره عملیاتی آرتق دها جدی وسریع بریولده ایلرولمکه یوز طوتدی .

ترکلرك شرق جهتندن یاپدقلری متعدد خروج حرکتلرینه برخاتمه ویرمك ایچون خرستیانلر زیتون طاغلرینی‌ده اشغال ایدرلر . اهل صلیب سرکرده‌لری ایکی ترك اسیرندن ، قدس محاصره‌سنی آچمق اوزره مصر ملکنك بیوك برارداوایله واون بش کونه‌قدرسوریه طرفلرینه کله‌جکنی اوکره‌نورلر . بوحوادث اوزرینه قطعی برهجوم حرکتی یاپمغه قرار ویریلور .

اهل صلیب اردوسی کیجه‌قراکلغندن بالاستفاده وبیکلرجه محن ومشاق ایچنده قصبه‌نك شمال غربی جیقندیسنه طوغری یاقلاشور . بو اثناده اردونك بتون محاصره ماکنه‌لری وسیار قوله‌لری‌ده برلکده کوتورلمشدر .

شفق آثار آتمز اوجهتده وبیوك برشدتله باشلامش‌اولان هجوم ینه قراکلق باصنجه‌یه قدر یعنی بتون کون دوام ایدر . ایرتسی کون‌تکرار هجوم ایدیلیر و۷ ساعت‌قدر سورن قانلی بر مضاربه‌دن صکره اهل صلیب اوجهتدن قصبه‌نك دیوارلرینه طرمانمغه باشلامش اولورلر .

بتون اهل صلیب اردوسی حقیقةً شاشیله‌جق برغضب وشدتله قصبه‌نك سوقاقلرینه واوته‌سنه، بروسنه طاغیلور؛ اوکنه کلان اسلام ویهودیلرك هپسنی برر برر قلیجدن کچورر .

بروجهله، که قصبه ایچنده بولنان ۷۰ بیك کشیدن یالکز دشمن
النده تلف اولان یچارکانی دفن ایده‌جك قدر برقاچ یوزکشی
اهل‌صلیبك سیف بلاسندن یقایی قورتاره‌بیلمشدی ...

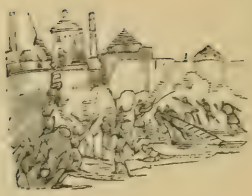

آلتنجی فصل

اهل صلیب وصلاح الدین

قدس شریف بتکرار اسلاملرك النه کچدیکی کبی اوروپا یکیدن برغلیان تعصب ایچنده اریمکه باشلادی. صلاح الدین بونك بویله اولهجغنی ذاتاً بیلیوردی. بناءً علیه، سوریه اووه لرینی باشدن باشه استیلا ایتمك هوسیله بحراً وبراً وقوعه کله جك طغیان اهل صلیبك اوکنه برسد آهنین چکمك لازم کلیوردی.

قدس شریفك محاصره سیله اوغراشدیغی صره ده دها مسئله نك مؤخراً کسب ایده جکی شکلی برنظر حکیمانه وعارفانه ایله مشاهده ایلیان صلاح الدین، خرستیانلر مغلوب اولدقدنصکره اوغرایه جغی حال وفلاکتی خاطردن چیقارمامش ایدی. مظفریتلر اکثریا قوماندانلره بیوك برنشئه، بیوك برغاوت ویرردلر؛ وبونك تأثیریله احوال مستقبلهیی دوشونمه دن آنلری منع ایدردلر.

مصر ملکی، بالعکس، وقتیله موصل استقامتنده ایران اردوسنی دها واسع برامل مظفریت ایله تعقیب ایده بیلمك ایچون اسکندر کبیر سوریه ومصر جهتلرنده کندیسنك دشمنی اولان حکومتلره نصل برنقطهٔ استناد براقامش ایسه، مشارالیه دخی، پك یقین برزمانده باشنه طوپلانه جقلرینی قطعیاً بیلدیکی اهل صلیب حکومتلرینه اوجوارده طوتنه جق هیچ بر یر، هیچ برمرکز مقاومت براقامغه نیت ایلدی.

بونك ایچون ذاتاً یورولمق بیلمیان وجود مبارکنی ، بو دفعه یعنی قدسك ضبط واستیلاسندن صکره ، سوریه‌نك اکثر بلاد ومواقع مشهوره‌سنی الده ایتمکه حصر ایلدی .

فی‌الحقیقه آز وقت ایچنده چوق ایش کورمك خاصهٔ فوق‌العاده‌سیله ممتاز یرادلمش اولان جناب صلاح‌الدین، سوریه‌نك، اواسکیدن برو افکار وادیان معاکسه قلیجلرینك چاتشمقده بولندیغی واسع وقانلی اووه‌نك، هر نقطه‌سنده نصب لوای نفوذ واستقلال ایده بیلمشدی .

اوروپادن کلان خبرلره کوره، قدسك تکرار اهل اسلام النه دوشمسی، غربده کرچکدن حیرته‌شایان بر ولوله، برهیجان تعصب وجوده کتوردیکی آکلاشیلوردی .

صلاح‌الدین، که هردرلو وسائط وقواعده مراجعت ایدرك یعنی کرك بالفعل وکرك طولابیسیله الده ایتمش اولدیغی سوریه ممالکنده احکام اسلامیه‌نك تأمین بقا وجریانی کندیسی ایچون برامل مطلق، برسودای محقق بیلمش ایدی؛ غربدن قوپه‌جق اولان تعصب فورتنه‌سنه قارشو، ارض فلسطینده نشو ونما بولان اسلام عنصرینی پایمال ایتدیرمه‌مك وتشکیل ایلدیکی سلاح مقاومته بر درجه دها رصانت ویردیرمك ایچون بغداده یعنی مرکز خلافت اسلامیه‌یه مراجعته مجبوریت کوردی . . .

نه چاره ، که ایچه‌برزماندن‌برو ، شریعت اسلامیه خارجنده سوی حرکات ایله‌وقت کچیرمکدن ماعدا، هیچ برشی دوشونه‌میان

خليفه ناصرالدين حضرتلرى ، قدس جانبندن كلان بو آوازهٔ لطيف واستمداده اصلا اهميت بيله ويرمدى . دوشونيلورسه، غربدن ظهور ايدن و بتون اسلاميتى محو ايتمك آرزوسيله آشاغيه طوغرى ايتمك اوزره اولان دهشتلى بر طوفان بلايه قارشو بغداد خليفه‌سنك كوسترمش اولديغى شو معامله، هرزمان حيرت وبلكده لعنت ايله ياد ايديله‌جك بر بد معامله‌در .

اوت ؛ اومعامله بر اسلام پادشاهنه هيچ برزمان ياقيشه‌جق برمعامله دكلدر. چونكه غربده يدى ياشنده چوجقلره ، يتمش ياشنده قادينلره وارنجه‌يه قدر هركس يالين آياق وباشى آچيق برصورتده اهل صليب اتفاقنه كيرمكده بياغى مسابقه‌ايدرجه‌سنه استعجال كوسترمكده ايكن ، اوتده كندى ذوق وصفاسنى ، هر سعادتك ، هر وظيفه‌نك فوقنده كوره‌رك صلاح‌الدين كبى مسبوق‌الهمم بر ذاتك دين اسلام نامنه وقوعه كلان مراجعتنى جوابسز براقمق ، اهل اسلامك محوينى التزام ايتمك تاريخده امثالى پك نادر بولنور وقايعدندر .

قوجه صلاح‌الدين ؛ مركز خلافتك كنديسنه كوسترمش اولديغى شو معاملهٔ بى قيدانه‌دن پك‌ده فتور ايتميه‌رك اك صكره بتون اوروپا حكومتلرينه قارشو يالكز باشنه جواب ويرمكدن چكنمدى. بالعكس عالم اسلاميتك بقاسى هپ كندى شخصنه ، هپ كندى همتنه منحصر قالمش‌اولديغنى حس‌ايدرك‌اولكيسندن بيوك برشدت ايله سفر برلكنى اكماله قرار ويردى.

احتمال، که مشارالیهك بو نقطه‌ده‌کی وضعیتی، پروسیا قرالی بیوك فره‌دریقك ۱۷۵۶؛ فرانسه ایمپراطوری برنجی ناپولیونك ۱۸۱۵ ده‌کی وضعیتلرینك فوقنده برحال ایدی.

صلاح‌الدین، خلیفهٔ اسلامدن برمعاونت کوره‌مینجه بالضروره یالکز کندی اداره‌سنده بولنان قطعات عسکریه ایله دشمی استقبال ایده‌جکدی. بناءً علیه، موصل، سوریه ومصر جهتلرندن کندیسنه التحاق ایدن اهل اسلامدن اولدقجه کوزل وطوپلو براردو تشکیل واهل صلیبك ورودینه انتظار ایلدی.

قدسك ینه‌اهل اسلام النه کچمسی اوزرینه، اوچنجی اهل صلیب نامیله، وجوده کلان اتفاق نصرانی، ایکی اولکی سفرلردن زیاده مدهش بر حاله بولنیوردی. فاتح قدس علیهنده اوروپا کلیسالرنده صباح، آقشام مؤثر دعالر اوقونمغه وپك بلیغ نطقلر ویرلمکه باشلادی. ذاتاً پك مأیوس ومسئول اولان هیئت روحانیه اصحابی بودفعه کرچکدن حیرته شایان فعالیتلر کوسترمشلر ایدی...

الك طوغری یازلمش تاریخلرك ویردکلری معلوماته کوره اوچنجی اهل صلیبك هیئت مجموعه‌سی ۷۰۰ بیکه یقین بریکون تشکیل ایدییوردی! مع‌هذا، شو بیوك اردو، اولکیلرینه بکده قیاس ایدیله‌میه‌جك درجه‌ده ضابطه‌لی برقانون استقامتنده حرکت ایتمش اوله‌جقدی. زیرا، قوماندایه مأمور اولان ذوات ایچنده انکلتره حکمداری برنجی ریشار، فرانسه قرالی اوکوست وآلمان ایمپراطوری فره‌دریق باربارووس بولنیوردی.

ايشته بو اوچ بيوك حكمدارك و بتون سوريه و اوروپا راهبلرينك تشويقات ماديه ومعنويه‌لرى سايه‌سنده حصوله كلان ٧٠٠ بيك كشيلك برتعصب بيغينه قارشو، حكومات اسلاميه وطوائف ملوك ايچنده تك باشنه جواب ويره‌جك يالكز بر صلاح الدين وار ايدى ! .

ميلادك ١١٨٩ نده باشلايان اوچنجى اهل صليب‌سفرى باشلوجه‌اوچ بيوك پارچه‌يه آيرلمشدى. برنجى اردويه فليب‌اوكوست، ايكنجى اردويه آرسلان يوركلى ريشار ،اوچنجى اردويه فره‌دريق باربا روس قوماندا ايدييور ايدى . برنجى وايكنجى قوللر دكز طريقيله ويالكز اوچنجى قول يعنى باربا روس اردوسى قره‌دن حركت ايتمشدى .

عكا قلعه‌سى بواوچ بيوك اردويه هدف الحركات اولمشدى. سوريه وقدس شريفى استرداد وممكن ايسه بتون اسلاملرى محو و برباد ايتمك هوسيله وجوده كلان اوچنجى اهل صليب سفر پلانى ايشته بوندن عبارت ايدى.

انكلتره قرالى ريشارك اس الحركاتى ، مارسليا ؛ فليب اوكوستك ، جنوه ؛ فره‌دريق باربا روسك‌ده راتيسبون شهرى ايدى. بواوچ بيوك اردو يكديكرندن طبيعى آز، چوق فاصله‌لى زمانلرده حركت ايتمشلردى . برنجى قول بونيفاچو ومسينا بوغازلرندن كچه‌رك طوغريجه عكايه واصل اولمشدى . ايكنجى

قول، کذلك مسینا بوغازینه اوغرادقدن صکره کرید، ردوس وقبریس آطه‌لرینه تماس ایدرك عکا پیشکاهنه کلمشدی . .

اوچنجی قول ایسه ویانه، بوداپشته، بلغراد، نیش، صوفیه، فلبه وادرنه طریقیله استانبوله کلمش واورادن بنه ادرنه‌یه کله‌رك و بو دفعه کلیبولی جوارنده قلعهٔ سلطانیه بوغازینی آتلادقدن صکره قره‌سی، آیدین، قونیه و آطنه ولایتلری واسطه‌سیله انطاکیه شهرینه داخل اولمشدر .

عکا محاربه‌سنه الك زیاده سبب اولان اسکی قدس قرالی ایدی . نه‌چاره‌که عسقلان موقعنه بدل صلاح‌الدین ایوبینك الندن قورتلمش اولان بواسیروحشی مؤخراً اوته‌ده بروده‌باشنه‌طوپلایه بیلدیکی خلق ایله اهل صلیب انقاضی اوزرنده ایکنجی برقدس قراللغی تأسیس ایتمك هوسلرینه‌دوشه‌رك هیچ امیداولنمدق برکونده عکا قلعه‌سنه باصقین ویرمش ایدی .

ذاتاً اوصره‌لرده اوروپادن آقین آقین سوریه سواحلنه قوشمقده بولنان ایتالیا، انکلیز و دانیمارقه صلیبیونی دخی ایشه مداخله ایتمش وقلعه‌نك محاصره‌سی کرچکدن آز برزمان ایچنده اکمال ایدلمشدی .

عکانك محاصره خبری صلاح‌الدینه واصل اولدیغی کبی مشارالیه پك سریع بر یورویش ایله قلعه‌نك امدادینه یتشه‌رك ،

خصمك قوت وموضعنه دائر اورته‌لغی ایودن ایویه بر کوزدن کچوردکدن صکره آنك اردوسنه قارشوو حاکم بریرده اردوکاه تأسیس ایلدی .

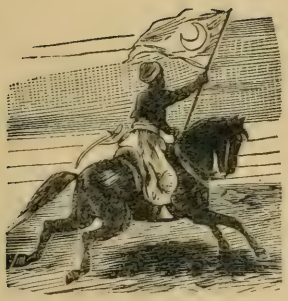

عکا میدان محاربه‌سی

٤ تشرین اول ۱۱۸۹

ایلك زمانلرده اهل صلیبك قوهٔ موجوده‌سی (۳۰) بیك ، اهل اسلامك اردوسی‌ده بونك ایکی مثلی یعنی ٦۰ بیك کشیدن مرکب ایدی .

اهل صلیب اردوسنه قدس قرالی، عربلر وترکلره ایسه مصر ملکی صلاح‌الدین ایوبی قوماندا ایدییوردی. اهل صلیب اردوسنك محاربه نظامی باشلوجه ایکی خط اوزره ترتیب‌ایدلمش وخطلرك هر بریسی اوچر قولدن ترکب ایتمشدی.

فرانسز پیاده‌لریله سن ژان سواریلرندن‌مرکب صاغ جناح قولنه (ب)، قدس‌حکمداری (کیدون) قوماندا ایدییوردی . انکلیزلر و آلمانلردن حصوله کلان مرکز قولی (ج)، پرنس دو تورونژ اداره‌سنه ویرلمشدی . وندیك ، ایتالیا وسوریه خلقندن تشکل ایدن صول جناح قولنه‌ده (د) صور حاکمی قوماندا ایدییوردی.

محاربه خطنك مرکزی کیروسنده پیاده و شوالیه‌لردن عبارت اولمق اوزره بر احتیاط قولی (ح)وبوندن بشقه یالکز پیاده‌لردن مرکب ایکی اردوکاه قولی (م) موجودایدی. محاربه خطنك صاغ و صولی دکزه استناد ایدییوردی .

صلاح‌الدین ایوبی یالکز ایکی خط اوزره محاربه ترتیباتی آلمشدی. خطلرك هر بری یکدیکرینه مساوی قطعه‌لردن تشکل

ایدردی. وعموم اسلام عسکری یالکز برصنفدن یعنی سواریدن مرکب ایدی .

صاغ جناح (ط) تقی‌الدین ؛ مرکز قولی (ن) صلاح‌الدین؛ صول جناح (ل) ایسه موصل امیری اداره‌سنده بولنیوردی . خط حربك صاغ جناحی دکزه وطورون تپه‌سنه، صول جناحی بهلوس نهرینه استناد ایدییوردی .

محاربه‌نك طرز جریانی

اهل صلیب عکا قلعه‌سنی ۲۸ آغستوسدنبرو آبلوقه ایتمش بولنیوردی. صلاح‌الدین ایوبی شوخبری آلدیغی کبی شهرك امدادینه یتشمك اوزره یوله چیقار و محاربه ویرمك ایچون مساعد بر زمان الله کچنجه‌یه قدر اولا دشمندن ایچه اوزاق بریرده یعنی خروبه تپه‌لرنده اردوکاه قورار . نهایت مشار الیهك بکلدیکی زمان کلور؛ بونك اوزرینه آرتق دشمن علیهنه حرکت ایدیلور؛ و هر ایکی طرف یکدیکریله محاربه‌یه طوتیشور.

بر چوق آیلر مظفریت ومغلوبیتلر ایچنده کچر. فقط حالا کیمك کیمه غلبه‌ایتدیکی تمامیله آکلاشیله‌مز. یعنی محاربه ایچه بر زمان نتیجه‌سز قالور.

٤ تشرین اولده ایکی اردو قطعی برمحاربه ویرمك هوسیله یکدیکری علیهنه تعرضه باشلار؛ وایشته بوائناده هر ایکی جهت قروکیده کوستردیکمز ترتیباتی اخذ ایتمش اولور .

محاربه صباحك طقوزنده بدأ ایدر. ایلك خطده بولنان خرستیان سواریلری هر جهتدن یعنی بویدن بویه صلاح‌الدینك محاربه خطی اوزرینه آتیلور. وعین زمانده آنلرك هجومنی تأمین‌ایچون ایکنجی خطده‌کی پیاده‌لرده هجوم ایتمش بولنورلر.

اسلامارك مرکز قولی، دشمنك احتیاط وبرنجی خط عسکرلرینك شدتلی تضیقلری اوکنده کیرویه چکلمکه مجبور اولور. صلاح‌الدین ایوبی، بردن بره طاغلمش اولان شو مرکز قطعاتنی طوپلامقده ایکن، صول جناح قولی حیرتله شایان بر همت وشجاعت ایله دشمنك بتون هجوملرینی کیرویه پوسکورتر.

عین‌زمانده قلعه‌دکی محصورین طرفندن یاپیلان بر خروج حرکتی اهل صلیب اردوسنی جداً پك فنا برقاریشقلغه دوچار ایلر. عربلرك مرکز قطعاتی آردنجه‌کیدن دشمن احتیاط شوالیه‌لری بو دفعه صلاح الدین واسطه‌سیله مغلوب ایدیلدرك، مرکزلرینه طوغری چکلمکه مجبوریت کوررلر.

شو اثنـاده اهل صلیب اردوسی پك فنا وپك قاریشیق بر حالده بولنیوردی. عکایه قارشو براقیلان عسکر ایله برلکده، [غودفرووا] کلنجه‌یه قدر اردونك بوفنالغی، بو قاریشقلغی دوام ایدر. اوندن صکره بر درجه دوزلمکه باشلار.

لکن عرب وترکلرك کوسترمش اولدقلری شجاعت فوق‌العاده سایه‌سنده عکا محاصره‌سی ۱۱۹۱ سنه‌سنه قدر سورر؛

واك صوكره انكلتره قرالى برنجى ريشارك مواصلتى وسائراهل صليب اردولرينك معاونتى ايله ١٢ تموزده سقوط ايتمش بولنور.

بالاده بر مثال اولسون دیه تعریف ایلدیکمز محاربه‌دن صکره هرایکی اردو بیننده برخیلی شدتلی مصادمه‌لر دها وقوعه کلور . اهل صلیب اردوسنك قوتی کیتدکجه بیومکه باشلار . یعنی ابتدای محاربه‌دن ایکی اوچ آی صکره دشمن اردوسنك قوتی ۱۵۰ : ۱۸۰ بیك کشیه بالغ اولور . بوندن بشقه اهل صلیبك محاصره خطی اوزرنده ترتیب‌وانشا ایتدیردیکی خندقلرك هیئت عمومیه‌سی بیوك بر استحکام شکلنی آلور .

لکن اهل صلیبك شویله بر منطقه‌ده اعاشه و تأمین حیاتی کوندن کونه مشکلات کسب ایتدیکیچون اك صوکره قطعی بر هجومه قرار ویریلور. بوبیوك مصادمه‌عکا پیشکاهنی کرچکدن هر جهتی قانلره بویامش وپك قورقنج برقصاب دکانینه بکزتمش بولنیوردی!!

صلاح‌الدین، اك بیوك عسکرلره غبطه ویره‌جك صورتده ادارهٔ حرب‌ووغاخصوصنده دشمنلرینه قطعیاً تفوق ایده‌جکی بر صره‌ده دکز جهتی ، اهل صلیب یغینلرینی سوریه سواحلنه کتورن بر سوری یلکن سفینه‌لریله قرارمش اولدیغی کورلدی. بو تماشا حقیقة بتون موحدینی صوك درجه‌ده محزون ومأیوس ایلدی . عین زمانده قیش موسمنك شدتله حکم سورمسی وصلاح‌الدین غازینك فنا حالده خسته‌لنمسی اهل اسلام‌اردوسنك خروبه طاغی جهتلرینه چکلمسنی موجب اولدی . برکت ویرسون،که شو صره‌لرده مصردن بر قوهٔ بحریه کله‌رك قلعه‌نك ایلك بهار موسمنه قدر دشمن النه کچمامسنه غیرت ایتمشدی . یوقسه صلاح الدین اردوسنك رجعتی، دشمنی ایچون‌اچه کوزل بر فرصت پرینه قائم اولمشدی .

بونكله برابر، دشمن بو كوزل فاصله‌يى اويله بوش بوشنه كچورمامشدى . بالعكس ، مؤخراً كلان اهل صليب هاجيلرى ايچنده تصادف ايديلان اولدقجه ماهر و عقللى مهندسلر واسطه‌سيله محاصره خطلرى اوزرنده بر چوق بدنلر و قلعه‌لر وجوده كتورلمشدى .

ايلك بهار كلدى ؛ حمد اولسون بتون اسلامك نقطهٔ استنادى اولان صلاح‌الدين ايوبى‌ده كسب عافيت ايلدى .

مشار اليه بو عكا مسئله‌سنه آرتق كوزل برنتيجه ويرمك وسوريه چوللرينى اهل صليب يغمالرندن خلاص ايتمك فكريله ينه دشمن اوزرينه يورىمكه قرار ويردى . عكا جوارينه‌واصل اولديغى زمان، دشمنك محاصره خندق وبرجلرينى عكا قلعه‌سنك اوستنه چيقمش ايكنجى بر قله شكلنده كورنجه حيرتده قالمش ايدى. محاصرين، اشغال ايتدكلرى اردوكاهى اودرجه‌ده تحكيم ايتمشلردى . . .

نه‌اولورسه اولسون، دشمن عليهنه هجوم ايتمك لازم‌كليوردى .

صلاح‌الدين، دشمن اردوكاهنى ايكنجى بردفعه دها كوزدن كچوردكدن صكره اردوسنى بتون محاصره خطلرينى قوشاده‌جق صورتده ترتيب ايدرك هجومه باشلادى . نه‌چاره‌كه دشمنك بولنديغى برحقيقة شايان‌حيرت بريولده تحكيم‌ايدلمش اولديغيچون بر سنه‌دن زياده دوام ايدن هجوملر اثناسنده برچوق مظفريتلر قزانلمش ايكن ايشه، ينه صاغلام برنتيجه‌ويرمك ممكن اولهمامشدر.

نهایت بیوك بر مأیوسیت ایله تعقیب ایدیلان صوك بر هجومده اسلاملر موفق اوله‌جقلری بر صره‌ده فره‌دریق باربارووسك ۱۵۰ بیك کشیلك جسیم برقوت ایله عکا اوزرینه کلمکده بولندیغی خبری ایشیدلدی . طبیعی بو خبر، اهل اسلامه یلدیرم اصابت ایتمش کبی اجرای تأثیر ایلمشدی .

بو نتیجه‌سز، بو متوالی مصادمه‌لر ایچنده عالم اسلامیت نامنه فدای جان ایدرجه‌سنه اوغراشوب طوران ملك صلاح‌الدین ایکنجی بردفعه خلیفهٔ اسلامدن معاونت ایستمشدی. نه‌چاره، که برنجی مراجعتنی جوابسز براقان او سفیه ، ایکنجی جوابنه‌ده اصلا اهمیت ویرمیه‌رك سوریه‌اووه‌لرنده یاقیلان مسلمان کیکلرینك قوقوسنی بغداد سرایلرندن و کمال ذوق‌وصفاایله استشمام ایتمکده آیروجه بر سعادت بولیوردی ! !

صلاح‌الدین ینه مأیوس اولمدی . بالعکس فلاکت زمانلرنده اظهار کمال وغیرتدن اصلا کیروطورمق ایستمیان اك بیوك عسکرلر کبی اوده بر سکون عمیق ایچنده آلمان امپراطوری فره‌دریق باربارووس علیهنه نه کبی بر پلان قوللانمق لازم کلدیکنی دوشونیوردی .

سوق وادارهٔ حرب جهتیله، اوکنده‌کی، دشمن جنرالرینی بیله حیرتلره دوچار ایدن اوبیوك دیپلومات، سلجوقیلرك اك صوك پادشاهی اولان قلیج آرسلانی اتفاقله آله‌جق وروم قیصرینی بیطرفلقده براقه‌جق صورتده برمانوره قوللانمق ایستدی .

صلاح الدينك بو كوزل پلانى موفق اولدى . بناء عليه، فرەدريق باربارووس قوماندا سيله بر آن اول عكا پيشكاهنه يتشمك ايستيان اوچنجى اهل صليب قولى كرك سلجوقيلر وكرك روملرك تأثيريله بر چوق زمان وبر چوق انسان غايب ايتمكه مجبوريت كوردى .

عكا محاصرينى، بوكون يارين فرەدريقك وصولنه انتظار ايديورلر- دى . آنك ايچون صوك كونلرده ايچه دهشتلى هجوملر يابمقدن چكنميورلردى . بو وجهله وقوعه كلان مدهش محاربه- لرك بريسى ايكى كون قدر دوام ايتمشدى ؛ صلاح الدينك قوللاندينى اختيارى بر رجعت حركتى اوكنده اهل صليب قطعياً محو ايديله جكارى، برصرەده كيرودن احتياط وامدادلر كلمكه باشلامشدى . بو محاربه عكا مصادمه لرينك اك قانلى بر تابلوسنى وجوده كتوريوردى . خرستيانلر بو هجومده حقيقةً ضايعات عظيمه يه اوغرامشلردى . بونك ده سببى اهل صليب اردوكاهى طيشاريدن صلاح الدينك دهشتلى هجوملرى ايله بيقلمقده ايكن قلعه دەكى محصورين طرفندن ياپيلان بيوك بر خروج حركتيله ده تعرض ايدلمش بولنيوردى . بونى متعاقب ذاتاً اوچنجى اهل صليب قولنك وباربارووسك آطنه سلفكه يقينلرنده دوچار اولدينى فلاكتدن صوك درجه متأثر قالان اهل صليب، آرتق محاربه دن واز كچمكه وصلاح الدين ايله مصالحه يه قرار ويردىلر .

نه چاره، که او صرده اهل صلیبك امدادینه یتیشان قوتلر بو مصالحه فکرلرینی یکیدن محو وازاله یه واسطه اولمشلردی . بناءً علیه، محاصره ینه دوام ایتمکه باشلادی .

حیفا، که ایکی سنه‌دن برو بر آووج عسکرله ، اوروبانك او بیوك تعصب جمعیتلرینی اکثریا دوچار وله وسکوت ایلیان صلاح‌الدین، تکرار خسته‌لندیغیچون ینه اسکی اردوکاهه چکلمکه ولزوم کورلدی. شو صره‌لرده قلعه‌ده‌کی محصورین بعض نفط شیشه‌لری ترتیب ایله قلعه دیوارلرینه طوغری تحریك ایدیلان سیار قوله‌لری وقوچ باشلری کبی دشمن وسائط حربیه‌سنی یاقه‌رق مدافعه‌جه حیرته‌شایان بیوکلکلر کوستردیلر. عین زمانده خروبه طاغنه چکلمش بولنان ملك صلاح‌الدین دخی دسایس حربیه استعمالنده وازجمله محصورین ایله محابره ایچون کوکرجین پوسته‌لری تشکیلنده ینه اوندن زیاده کمال ومعرفت ابراز ایتمکده ایدی.

قلعه‌نك پك فنا بر صورتده هجوم وتعرضه اوغرادینی اثناده صلاح الدین تکرار یتشور. واهل صلیبك شو بیوك باصقینلرینی‌ده نتیجه‌سز براقور . فقط نه چاره، که بوصره‌ده اهل صلیبك برنجی وایکنجی یعنی ریشار واوکوست قوللری سوریه سواحلنه باقلاشدقلری کبی قلعه‌نك دکزله اولان طریق اتصالی‌ده کاملاً قپاتدیرلمش اولدیغیچون صلاح الدینك بو دهشتلی یغینلر قرشوسنده بیله دها ۳ : ٤ آی قدر حکم سورمش اولان قهرمانجه مقاومتی الك صکره عاجز قاله‌رق

محصورین چاروناچار اهل صلیب الله کچمش وایکی سنه‌دن برو بر خیلی قانلرك مرکز جریانی بولنان عکا قلعه‌سی‌ده بو وجهله سقوط ایتمش بولنور .

اکر صلاح الدین ایوبی، قلعه‌یی محاصره ایدنلره قارشو براً کوسترمش اولدیغی اهمیت قدر دکز جهتنی‌ده نظر دقت واعتنایه آلمش بولنسه ایدی؛ عکا قلعه‌سی اغلب احتماله کوره ، اهل صلیب الله کچمز ومحاصره عملیاتی بو درجه اوزامش اولمزدی چونکه عکا پیشکاهنده‌وسوریه ساحللرینك اوزمانلرجه الکوزل‌عد اولنان لیمانلرنده تجمع ایده‌جك مصر دونمه‌سی بحراً کلمکده بولنان اهل صلیب یغینلرینی قره‌یه چیقمقدن منع ایتمش اوله‌جقدی.

یدنجی فصل

باروتك ایجاد واستعمالی

انکلیز راهبلرندن (روژرباقون) یازمش اولدیغی اثرنده (۱۲۲۰) برطاقم شبهه‌لی تعبیرلرله کوکورت، کهرجله‌وکوموردن عبارت برترکیب تعریف ایدیور . بوترکیب یاندیغی زمان قولاقده اودرجه عظیم کورلتیلر حاصل ایدرکه بزآنلری کوك کورولتیلرینه تشبیه ایده‌میه‌جکمز کبی حصوله‌کلان خوف ودهشتی‌ده یلدیرم دنیلان شیئك فوقنده بولورز .

ایشته بوندن طولایی، صورت عمومیه‌ده باروتك ایجادی، هرنه‌قدر (روژرباقون) اسکیدن طانلمش برشی کبی بحث ایتمش ایسه‌ده بنه کندیسنه عطف ایدلمکده‌در .

فی‌الواقع (لویی ناپولیون) طوپجی صنفنك تاریخ مجملی اسمیله نشر ایدلدیکی (۱۸۴۹) اثرده باروتك میلاد عیسادن(۸۰) سنه‌مقدم چینلیلر طرفندن معلوم اولدیغی آکلاشیلور.

(۸۴۶) سنه‌لرینه طوغری (مارکوس ، غره‌کوس) ، چینلیلرك (آتش اوقی) دیدکلری، خمبره‌لرك صورت انداخت وترتیبلرینی بیان ایدیوردی .

۱۳ نجی عصرده، اسپانیا ومصرك بیوك برقسمنك فاتحلری صابیلان مغوللر ، اورالرده چین صنعت ناریه‌سی اصوللرینی تعمیم ایتدیلر . بوعصرك صوك کونلرنده عربلر هوانك یاردیمی

اولمقسزین اشتعال ایده بیلان برنوع کهرجله ترتیباتی محاربه‌ده قوللاندیلر. ایشته آنلرك بوقوللاندقلری‌شی باروت، لکن‌بك‌ایجه وتوزحالنده برباروت‌ایدی ...

۱۳ نجی عصرك غرب صیلیبیونی ، بوچین صنایع‌ناریه‌سنك اصول ترکیب واعمالنی اوکرندیلر . وآنی صکره‌دن اوروپایه نقل ایتدیلر ، که خصوص مذکور اوراده برخیلی تجارب وتحریاته سبب اولدی . بونك ایچون (دولابار دوپارق)ك اجتهادینه کوره حرب باروتی برچوق یرلرده وعین زمانده بولنمشدر ؛ دنیله‌بیلور .

شواوفاجق مطالعه‌دن بك‌اعلا ، آکلاشیلورکه باروت اوروپالیلرك ایجاد ایتمش اولدقلری برشی دکلدر . بالعکس او شرف ترکلره وعربلره مخصوصدر . واغلب احتماله کوره (روژرباقون) ایله باروتك ایکنجی بر موجدی اولمق اوزره میدانه چیقان (آلبرت لوغران) باروتك قوهٔ رامیه‌سنی بیلمدکلری کبی (مارکوس ، غره‌کوس) ده بیلمیوردی .

بزم آکلایغمزه‌کوره، حرب باروتنك‌حقیقی موجدی ، بو بواسطهٔ ناریه‌یه آتیجیلق خاصه‌لرینی‌کیم ویرمش‌ایسه اواولمشدر. بعضلری عندنده شوکشف مهم (۱۳۰۰) تاریخلرینه طوغری آلمان راهبلرندن (برتوت‌اشوارچ) دنیلان ذاته‌اسناد اولنیور.

حال‌بوکه (دولابار دوپارق) ایسه مرمی انداختی خصوصنده باروتك خاصهٔ رامیه‌سندن ایلك اول ۱۳ نجی‌عصرك

نصف اخیرینه طوغری اسپانیا و آفریقا عربلری استفاده‌ایتمش اولدیغنی اك قوی براحتمال اولمق اوزره میدانه قویییور. بوندن بشقه مشار الیه ایجاد مذکورك برمطالعهٔ فنیه‌دن زیاده بروقعهٔ ناکهانی اثری اولمق اوزره میدانه کلمش اولدیغنی درمیان ایلیور .

عربلر، میلادك قرن‌سابعنده ومکهٔ مکرمه‌اوکنده آتشین کله‌لر استعمال ایتمشلردر، که شومثال باروتك‌ینه اك‌اول اقوام اسلامیه طرفندن قوللانلمش اولدیغنی کوسترر برهان ثانیدر . فی‌الحقیقه صوایچنده استعمال ایدن مادهٔ ناریه‌نك سرینه اك‌اول عرب ملتی واقف اولمشدر . لکن سر مذکور مؤخراً ، روملرك النه کچمش بولندیغیچون (قالینیکوس) نام شخص روم آتشنك ایجاد واستعمالنی ، برشهرت کاذبه قاپمق هوسیله کندی اسمنه مضاف ایلمشدر . . .

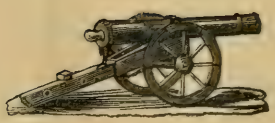

ايلك اسلحهٔ ناريه

مؤلفلردن بعضيسى بوندا (١٣٠٤) محاصره‌سنده اسلحهٔ ناريه استعمال ايدلمش اولديغنى ادعا ايليور . (لويى ناپوليون) ميلاد عيسانك (١٣٠٨) سنه‌سنده جبل الطارقك ينه افواه ناريه ايله محاصره ايدلديكنى سويليور .

انكلتره آثار عتيقه علماسندن (آرشيبالد) ايسه اسلحهٔ جديده‌نك انكلتره‌يه دخولى فلاماندلر طرفندن وقوعه كلديكنى ادعايه قدر واريور . (١٣١٩) ده جنووه‌ليلرك طوپلرى وار ايدى . (١٣٢٧)ده انكلتره قرالى اوچنجى ئدوار اسقوچياده (قراكيز) دنيلان بر طاقم آلتلر قوللانمش ايدى، كه بونلرده آرشيبالدك فكرينه نظراً فلاماندلرك (بوسسن)لرندن بشقه‌برشى دكلدى. والحاصل شو دورلرده جنسلرى مختلف بعض وسائط ناريه‌نك اكثر محاصره‌لرده تطبيق ايدلمش اولديغى قطعياً تبين ايلشدر .

فيئاتلرينك پك اوجوز و آتملرينك پك ضعيفلكنه باقيلورسه بوايلك افواه ناريه‌نك پك‌اوفاق چاپده ياپلمش اولدقلرى آكلاشيلور . مذكور طوپلر دائره‌وى تيمورتحته‌لردن اعمال ايديله‌رك عادتا كنيش بربورى شكلنى كوسترر وعموميتله برقونداق اوزرينه قونلدقدن صكره ياتكرلكلر ويادستكلره مستند بولنورلردى .

بویکی ماکنه‌لرله انداخت اولنان مرمیلر صاپان ، آربالت وسائر آلات قدیمه واسطه‌سیله آتیلانلرك عینی ایدی . مرمیلر طاشدن وعلی‌الاکثر مرمردن یاپیلوردی . مرمیلرك برطرفلرینه قورشوندن برپارچه ربط اولنوردی . بوندن طولایی ناملو درونینه کیرملریچون آرقه‌لرندن برچکیچ ایله اورمق لازم کلیوردی . خصوص مذکور بزه ، مرمیلرده صارغی‌استعمالی اصولنك ، طوپچیلغك ابتدای ظهورنده دها دوشونلمش اولدیغنی کوسترر .

آز وقت ایچنده افواه ناریه ایچه بیوك مقیاسلرده وحتی برقاچ یوز لیوره‌لك (بر لیوره یارم کیلو غرامدر .) طاش ویاخود قورشون ودمیر قاپلامه‌لی مرمیلر انداخت ایده‌جك جسامتده یاپلمغه‌باشلانلدی . بوجسیم طوپلر ، هیئت‌عمومیه‌سی بربرینه ربط ایدلمش واول امرده فاصله‌لی و بر آز وقت صکره بربرینه‌مربوط یصی ودائره‌وی خلقه‌لردن‌مرکب اولمق‌اوزره دوومه تیموردن یاپیلوردی . بونلره (بومبارد) نامی ویرلدی . عنوان مذکور اساساً یونانجه‌دن آلنمشدر،که معنای عمومیسی اعتباریله مذکورطوپلرك انداخت زماننده حصوله کتوردکلری دهشتلی کورلتیلره مضافدر .

ناملوده بارونك بولندیغی محلك ابعادی ناملونك اوته‌کی قسمنه نسبةً پك کوچك ایدی .

علی الاکثر باروت یتاغی (محلی) متحرك یاپیلیوردی ، که

او زمن طوپ قويروقدن طولديريلوردى. بوجنس طوپلره‌ده (ووغلر)نامى ويرلدى. بو مباردلره نسبتهً بونلرك ابعادى دهـا كوچك ايدى. مرميلر نادراً (٨ : ١٠) ليوره ثقلتنده‌ياپيلور؛ وباروت حقلرى تخمیناً مرمينك $\frac{1}{4}$ نسبتنده بولنوردى

بو مباردلر مؤخراً او قدر بيوك ابعاددە ياپلديلركه (فليب لوهاردى — ١٣٧٧) شالون‌ده (٤٥٠) ليوره‌لك مرميلر انداخت ايدر برطوپ اعمال ايتدرمش ايدى. مذكور طوپى برطوپ فابريقه‌جيسى وطقوز دميرجى ١٢ تشرين اول (١٢٧٧) دن ٩ كانون ثانى (١٣٧٨) ه قدر كوچ حال ايله ياپه‌بيلمشلردى !

بلچيقانك(غاند) شهرنده اون بشنجى عصرك نصف‌اولنده انشا ايدلديكى تخمين ايديلان وبومبـارد جنسندن برطوپ كورلمشدر،كه مجموع طولى (٥،٠٢٥)مترەدر. باروت خزينه‌سنك طولى (١،٣٧٥) وقطرى (٠،٢٦)؛ناملو محفظك طولى(٣،٣١٥) وقطرى (٠،٦٤) مترەدر . طوپك آغرلغى (١٦،٤٠٠)؛طاشدن معمول مرميسنك آغرلغى‌ده (٣٤٠ : ٦٨٠) كيلوغرام ايدى . مذكور طوپك باروت حقى (٣٨) كيلو غرام ياخود مرمينك $\frac{1}{9}$ ى نسبتنده‌در .

(١٤٣٠)ده(سرپانتـين)و(قولوورين)دنيلان طوپلرك ظهور ايتـديكنى كوريرز . بونلرك مجف طولى (٣٥) چاپ وحتى بوندن‌ده زياده برامتدادى حاوى ايدى . ناملولرى بعضاً باروت خزينه‌لى وبعضاً خزينه‌سز ياپيـلور وقورشون ياخودكه‌دوومه تيموردن معمول مرمى انداخت ايدرلردى .

سرپانتینلرك مویلولری (مسندلری) یوق ایدی. بونلر طولاً یکدیکرینه مربوط وخلقه‌لرله مظروف تیمورلوحه‌لردن یاپیلوردی.

لکن ۱۵ نجی عصرك نصف اخیرنده آنلر دوکمه تیموردن ویاپرنچدن ودها خفیف برصورتده اعمال ایدلدیلر. ومسندلرله تجهیز اولندقلری کبی قویروقلرنده نشان آلمنی تسهیل ایچون برده چیقندی یاپلمش ایدی. حاصلی ایش بر دفعه میدانه قونلدقدن صکره افواه ناریه‌نك اصلاحاتی خصوصنده هرطرفدن غیرتلر کوسترلدی.

شوصره‌لرده اعمال ایدیلان طوپلره قوبروق طرفلرنده حك اولنمش برطاقم وحشی وقورقنج حیوان اسملری ویریلوردی. انداخت زمانننده مذکور طوپلرك قیریلوب چاتلایانلری ده‌پك آز دکلدی. بناءً علیه، طوپ نفرلرینی محافظه ایتمك ایچون اکثریا بعض تدابیره مراجعت اولنوردی. ازجمله مثلا بلچیقاده (۱۳۸۳) یاپلدینی کبی هرطوپك انداختندن اول طوپچیلرك اوزاقلاشمه‌لرینی اخبار ایتمك ایچون چاك چالنیوردی.

بزم شوتعریف ایتدیکمز اسلحهٔ ناریه، اولا مدافعهٔ قلاع ایچون استعمال ایدیلهرك سپرلراوزرنده اسکی بالیستیق آلاتی یرینه قائم اولدیلر. (۱۵) نجی عصرك باشلانغجنده آنلر قوسلی انداخت یاپمق وجزوئی باروت حقلریله شهرلر ویاخود مستحکم شاتولر درونننه یاقیجی ویقیجی شیلر انداخت ایتمك فکریله هجومده دخی قوللانلدیلر.

قلعه ديوارلرنده برەشلر حالا مانجينيقلر واسطەسيله وياخود بارو تسزلغملرايله ديوارلرى بيقەرق آچيلوردى . ديوارلرده طوپ ايله برەش آچمق مسئلەسى آنجق دوكمه تيورلرك قبولنى (١٥ نجى عصرك صوكى) متعاقب دوشونلمكه باشلامشدر .

طوپجينك ميدان محاربەده استعمالى يعنى صحراطوپجيلرينك ايجادى مسئلەسى تماميله تعيين ايديلەمامش بردوره تصادف ايديور . معهذا، انكليزلرك (١٣٤٦) قرەسى ميدان محاربەسنده طوپ استعمال ايلمش اولدقلرينه باقيلورسه ، صحرا طوپلرينك اودوردن اعتباراً تطبيق ايدلمش بولندقلرينه حكم ايدەجكمز كليور . بعض مؤلفلرك بيانينه كوره صحراطوپلرينك (قرەسى) ميدان محاربەسندن ١٠ سنه صكره يعنى (١٣٥٦) ده ظهور ايتديكى آكلاشيلور . فقط هرحالده ٣ مايس ١٣٨١ دەوقوعه كلان (پروژ) ميدان محاربەسى مذكور طوپلرك ايلك ميدان تأثير وتطبيق اولديغى قطعياً تبين ايلمشدر .

اسلحهٔ نارية خفيفەنك ايجادى ايسه آلمان راهبلرندن بريسنه اسناد ايدلمكدەدر . پيستول ديلان سلاحلر ، (١٣٦٤) سنەلرينه طوغرى ايتاليای وسطىده كائن (طوسقانا) ايالتنده اعمال اولنمشدر .

بعض مؤلفلرك سويلدكلرينه كوره (بورغون) دوقەسى (١٤١١) سنەسنه طوغرى اردوسنده (٤٠٠٠) قدر ال طوپى بولندرمش ايدى . بوال طوپلرى ، چاقل طاش وياتيمور

مرمیلر واسطه‌سیله زرهلر وقاسکتلری قیره بیله‌جك درجه‌ده قوتلی چاپلرده یاپلمش. کوچك (قولوورین) لردن بشقه برشی دکلدیلر . مذکور طوپلردن برینی نقل ایتمك ایچون ایکی نفر مأمور اولوردی . انداخت ایدیله‌جکی زمان ایکی چتال اوزرینه قونیلور، وقویروق طاقمنده نشان آلنه بیلمك ایچون خصوصی برقبضه بولنوردی .

(۱۴۳۰) تاریخلرینـه طوغری (لیـل) ده فتیللی (آرکه‌بوس) ودیجیکلی (قولوورین) لره تصـادف اولنور . مذکور تفکلر ثم جهتـلرندن برچتاله ودیجیکلری طرفـدن صاغ اوموزه استناد ایتدیریله‌رك صول ال ایله طوتیلور؛ وصاغ ال‌ایله‌ده فالیه‌لرینه آتش کوتوریلور ایدی .

بوتفکلره آتش ویرمك ایچون قوللانیلان فتیللر کوکورت وکهرجله ایچنده‌قاینادیله‌رق بوکلمش وقورودلمش ایپلرله‌یاپیلوردی. ایشته بواسلحهٔ ناریهٔ خفیفه کیتدکجه اصلاحات کوره‌رك نهایت (۱۶) نجی‌عصرده (آرکه‌بوس) وموسکتلر تطبیق ایدلمکه‌واك‌صکره (۱۷۰۰) تاریخلرینه‌طوغری چاقاقلی تفکلر ایجاداولنمغه‌باشلادی.

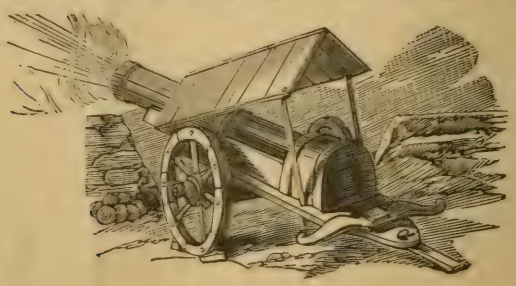

سکزنجی فصل

سلطنت سنیه وظهور آل عثمانه

وقتاکه برقاچ عصردن برو غربده اسپانیا شبه جزیره‌سنك اوکوزل وسویملی وادیلرینی ، شرقده آسیای وسطی وصغرانك یوکسك ولطیف پایلالرینی پرتو ایمان ایله تزیین ایدن قانون‌آلهی، مؤخراً اسلام‌حکومتلرنده کوریلان بیك درلو عوارض‌جسمانیه ومعنویه‌اوکنده‌افکار تعصبیه‌دن حصوله کلمش بعض کثیف پرده‌لر آرقه‌سنده کیزلنمکه‌یوز طوتدی ؛ هالایاطاغلرینك شمال اتکلری اقسامندن اولان خوارزم جهتلرنده اصیل برفاملیانك آغوش کمال ونجابتنده یتیشان برترك‌سرکرده‌سی، کندی عشرتیله برابر وان وارضروم‌طرفلرینه کچه‌رك آفاق‌اسلامیه‌ده‌خسوف وکسوف اماره‌لری کوسترن بونجه مظالمك اوکنی آلمق ایچون کویاکه شرقدن غربه طوغری فیرلامش برسیالهٔ شمسیه کبی ، حقیقةً پك آز برزمان ایچنده ، نور اسلامیتك یکیدن رواج بولمسنه واسطه اولمش ایدی .

هجرت نبویه‌نك قرن سادسی نهایتلرینه طوغری یر آلتندن براوزرینه چیقمش برقوه بلا کبی خیوه ، سمرقند ، ایران وپنجاب صحرالرینی تخریب ایله مدنیت بشریه‌نك مخزن اسرار وعلومی اولان بونجه کتابخانه‌لری، بونجه سرایلری یاقوب یقان حاصلی بتون آسیای وسطایی قانلی برصحرا شکلنه قویان جنکیز فورتنه‌لری برزمان صکره بوسبتون غربه دونه‌رك، بو وجهله ، آسیای صغرا سا کنلرینی‌ده تهدیده باشلادی .

آسیا قطعه‌سنی باشدن باشه تحکیم واستبداد بومروقلریله محو ایتمك استیان بوجنکیز ومغول خونخوارلرینك استیلا آتشندن خلاص اولمق فکری ، ماهان شهرنده کمال سکون و آسایش ایله وقت کچورمکده اولان عشیرت خلقنك [خلاط] جهتلرینه چکلمسنی ایجاب ایلمشدی . عشیرت ، لکن بیوك برحکومتك، جهانکیرانه برپولتیقه‌نك ، مادر ظهور واستقلالی اولان اودرت یوز قدر عائله اوتدن بری ، مفاخر انسانیه ایله تمیز ایتمش والك چوق‌ده جنکاورلك ایله‌شهرت آلمش قهرمان برعشیرت‌ایدی...

اشته عدداً کوچك، مسلکاً وطبعاً بیوك اولا بوعشیرت بزم ، سوکیلی آنامز ، سوکیلی بابامزدر .

معارف آلهیه‌یی ، ارض فلسطینده یاقق ایستدکلری ظلم وتعصب آتشلرینك کثیف طومانلریله سوندرمك فکرینه دوشن اهل صلیب اردولرینی پریشان ایتمك ایچون کردستان یایلالرنده برصلاح‌الدین ایوبی وجوده کتورن قدرت سبحانیه،

طوائف ملوك ایله برلکده ، انحطاطه یوزطوتان حکومات اسلامیه‌نك محافظهٔ شان واقبالی ایچون ترکستان صحرالرنده برسلیمان شاه ، و آندن صکره برده ارطغرل غازی وجوده کتورمشدر .

کرد قهرمانی ، یعنی صلاح الدین ایوبی دیدیکمز ، مصر سلطانی ، آزچوق اهمیتلی ومنتظم برارادو باشنده اولدیغی حالده سوریه وموصل جولانلرینی تعقیب ایدرك آندن صکره ، اهل صلیب اوکنه آتلمش واووجهله ایچه برزماندنبرو تهلکه‌لره مستغرق اولان اهل اسلامی قورتارمغه چالشمشدر .

حال ، بوکه ، عصرلردن برو ، کمال جدیت وثبات ایله بقا بولمش وایلك ظهورندن درت بش عصر صکره‌یه کلنجه‌یه قدر بتون اوروپاحکومتلرینه ویالکز کندی قلجینك قانلی اوجیله تفوق ایتمش بولنان دولت معظمهٔ عثمانیه‌نك ایلك تمل طاشنك واضعی ، یعنی سلیمان شاه حضرتلری ، قبیله‌سنی قورتارمق ایچون وان وارزنجان طرفلرینه هجرت ایلمشدی .

لکن ، حق تعالی حضرتلری بردینك ، برملکك بقاسنی آرزو بیوردقدن صکره شبهه یوق ، که مغول استیلاسندن آزاد اولمق هوسیله وطنی وغریبلکدن قورتولمق یعنی وطننه‌قاووشمق سوداسیله جعبر قلعه‌سی یاننده جانی وحیاتی ترك ایدن برترك سرکرده‌سندن رعثمان غازی ، برخداوندکار وبر یاووز سلطان سلیم یتیشمك طبیعیدر .

اوت ، خوارزم جهتلری مغوللرك الته دوشه‌رك اوراسیده جنكیز دنیلان بلای بی آمانك آتشلری ایچنده یانمغه باشلادیغی اثناده اوغوزخان ترکلرینك اك مشهورلرندن بریسی یعنی، سلیمان شاه بن قیا آلپ، اوته‌کی برادرلری کبی اوده قبیله‌سنی باشنه طوپلادی ؛ و آنکله برلکده شرقدن غربه طوغری چکلمکه قرار ویردی.

بوزمانه کلنجه یه‌قدر سلیمان شاه وقبیله‌سی ماهان شهرنده وبر آسایش وسکونت لطیفه ایچنده امرار حیات ایدیورلردی.

نه‌چاره‌که ، جنس وهمشهری طانیمیان مغول فاتحلری، جنکیز بلالری آنلرك بو طاتلی وسویملی یشایشلرینی اخلال ایلمش ایدی .

بناءً علیه، محافظهٔ جان ایچون محافظهٔ وطن شرفنی ترك ایتمك لزومی تحقق ایلدی .

مناقب حربیه‌سی دللرده داستان اولان وحیات نامنه طوغدیغی ، یشادیغی مملکتی سومك و انك ایچون اولمکدن دهابیوك بروظیفه بیلمیان اوفاجق لکن پك جسور وقهرمان برعشیرته مملکتنی ترك ایتدیره‌جك درجه تأثیر کوسترن قوهٔ جبریه‌نك نصل بربلای خانمانسوز اولدیغی کندی کندینه میدانه چیقار .

سلیمان شاه، دیدیکمز کبی آسیانك هرجهتنه سرایت ایتمك اوزره درت بیله طرفه آتشلر صاچان جنکیز بلاسندن قورتلمق هوسیله ارضروم وارزنجان سمتلرینه هجرت ایلدی .

اوراده یدی سنه‌قدر وکمال سکون و آرام ایله وقت کچوردکدن صکره ، جنکیزك وفاتی وحکومت جنکزیه‌نك تنزل وانقراضی اوکره‌نه‌رك، یکیدن وطننه قاووشمق سوداسیله فرات‌حوضه‌سی بوینجه آشاغی‌به طوغری ایمکه باشلادی .

بر آن اول وطننه کیتمك آرزوسیله ، اولدقجه سریع بر یورویش تعقیب‌ایدن سلیمان شاه، فرات نهری اوزنده وجعبر قلعه‌سنه یقین بربردن کچید حرکتی یاپیلورکن نهره دوشه‌رك وفات ایلدی .

شبهه یوق، که بوقضای نا کهانی سلیمان شاهك ادارهٔ حکیمانه وپدرانه‌سیله مسعود اولان بتون بر قبیله خلقنی صوك درجه‌ده متأثر ودلخون ایلمشدی. لکن جعبر قلعه‌سی جوارنده‌بر آووج طوپراق ایله رحمت الهیه‌یه امانت ایدیلان اوقهرمان وجودك بووجهله سقوطی، اهل‌اسلامك فلاح‌وصلاحنه‌اك کوزل‌برعلامت اولدیغیچون ، بز بالعکس فرات نهری‌قصاسندن طولایی افتخار ایدرز .

اوت ؛ جعبر قلعه‌سی یاننده الآن برحیات اولان او ترك مزاری ، ترك حکومت اسلامیه‌سنك ایلك تمل طاشی ، ایلك فاتحهٔ جلالی اولمق مناسبتیله بزم ایچون ، اختلاف عرق ولسانه واسطهٔ مستقله اولان، بابل‌قله‌سی تاریخندن‌زیاده مقدس‌وسویملی برتاریخ وجوده کتورر .

فرات وقعه‌سندن صکره ایکی‌یه آیرلمش اولان درتیوز

عائله‌نك برقسمی ارطغرل بن سلیمان شاهك ریاستنده قاله‌رق یکیدن ارضروم‌وترجان طرفلرینه کلدیلر؛واوراده اسکان‌وتوطنه قراروبردیلر ...

برمدت اوجواردہ کچندکدن صکره ، ارطغرل ، ملوك سلجوقیه‌دن سلطان علاءالدین ایله وقوعه کلان مناسبات اوزرینه قونیه جهتلرینه کیتمك ایستدی .

مشارالیه‌معیتی ارکانیله‌قونیه استقامتنده‌حرکت‌ایتمکده ایکن، یولده یکدیکریله چارپشمش اولان ایکی اردویه تصادف ایتدی. بونلردن مظفر اولان جهت ، تاتار اقوامنه ودیکرجهت ایسه سلجوقیلره منسوب ایدی.

ارطغرل بومحاربه‌ده (۵۰۰) قدر سواری ایله سلجوقیلرك معاونتنه کیده‌رك کوستردیکی شجاعت وغیرت سایه‌سنده ، اولجه مغلوب دوشمش اولان طرف ، جهت غالبه علیهنه تفوق ایلمشدی .

بومعاونتك تاثیر طبیعیسی ایله ارطغرل غازی ، علاءالدین سلجوقی طرفندن پك بیوك برحرمت ومودت ایله قبول ایدلدی .

قونیه پادشاهنك ، ارطغرل ایله قبیله‌سی حقنده شایان کوردیکی لطف ومحبتی یالکز الفاظ رسمیه‌دن عبارت قالمدی . بالعکس ، مشار الیه اوته‌دن برو کندیسنی بیزار ایتمکده اولان تاتار بلیه‌سندن، قورتلدیغیچون ارطغرل وقبیله‌سنه‌سکوداووه‌سیله

طومانيچ يابلاسنى احسان ايلمك كبى بر بيوكلك اظهار ابلدى.

ايشته بوسكود ناحيه‌سى ، دولت معظمهٔ عثمانيه‌نك مهد ظهورى وطومانيچ يابلاسى‌ده منبر اعتلا وانتشارى اولمق اوزره جهانك بتون تاريخلرينى اشغال ايلمشدر .

مكه‌ومدينه جوارنده‌ظهورايدرك آزبرزمان‌ايچنده‌كرهٔارضك اك مهم اقسام واهاليسنه يايلمش اولان نور مبين احمدى ، نصل شايان حيرت بر سرعت ايله ايلرولمش ايسه سكود ناحيه‌سنى مركز تعالى و ظهور عد ايليان عثمانليلرده او قدر سريع و شايان حيرت يورويشلرله آسيا، اوروپا و آفريقانك اك كوزل پارچه‌لرنده اجراى فتوحات ايلمشدردى .

ارطغرل غازى هجرت نبويه‌نك (٦٣٠) تاريخنده سكود ناحيه‌سى جوارنده يرلشه‌رك، او زماندن ترك جان ايدنجه‌يه قدر بلكه بركون اجراى وغاوغزادن خالى قالمامش وبناءعليه پك جزوئى بر فاصله ايچنده كندى شجاعت و حميتنى كرك دوستلرينه‌وكرك دشمنلرينه پك اعلا طانمش بولنيوردى . (٦٥٦) ده‌سكود قصبه‌سى ، ارطغرل غازينك صلب پاكندن وجوده كلش بر قهرمان، بر نور طوپى ايله شرف بولمش ايدى .

ملتمزك سرمايهٔ فضل وعرفانى، حكومتمزك واضع‌الاساسى اولان بوكوچك قهرمانك بشيكى اطرافنده تجمع ايتمشدى . .

ايچه بر زمانلر ، روما مدنيتيله چارپشه، چارپشه نهايت درجه‌ده يورغون دوشمش وخصملرندن لايقيله بر انتقام آلمه‌دن

اوله جکنه‌یك زیاده تأسفلر ایتمکده بولنمش اولان قرطاجلی بر پدر ، طقوز یاشلق کوچك بر آیبالك بیوك سوزلری وبیوك یمینلری اوکنده نصل مستریحانه اکمال حیات ایلمش ایسه یکیشهر بروسه ، و سکود جوارلرنده روم وجنکیز فرقه‌لرینی طاغیده طاغیده الك صکره عالم سکوته چکلمك اوزره اولان ترکستانلی بر پدرده عثمان غازی کبی بر قهرمان جلادت بتشدیردیکیچون شبهه یوق،که آمیلقاردن زیاده امین وسویملی بر اولوم ایله جهانه وداع ایلمش ایدی . . .

ارطغرل غازی وفات ایتدیکی زمان [۶۸۰] قبیله ریاستی او اثناده هنوز (۲۴) یاشنه کلمش اولان قهرمان صاحبقران عثمان غازی‌یه انتقال ایلدی . .

ارطغرل برنجی اولادی، عثمان‌غازی، ایچون برروٴیاوبالعکس عثمان‌غازی‌ده عین‌وجهله‌وینه کندی‌شخصنه عائد اولمق اوزره کوزل بر رؤیا کورمشدی . بو رؤیالرك ایکیسی‌ده [رومولوس] ك وفاتندن صکره، رومالیلرك جهانکیرلکنی تبشیر ایدن [سناتور پروقولیس] ك رؤیاسی کبی صادق چیقمش ایدی .

تاریخ ملل عمومیتله نظرتدقیقدن کچورلدیکی زمان کوریلور،که دولت عثمانیه، کرك عسکرلك وکرك سیاست جهتیله بتون امثالنه تفوق ایتمش بروضعیتده بولنور . شوسویلدیکمز سوزك قائلی یالکز بز دکل، بالعکس هرکس آنك‌اویله اولدیغنی یلیر واعتراف ایدر. عثمانلی ترکلرینك وجوده کتورمش اولدقلری سلطنت

عظيمه ايله قياس ايديله‌جك و آكا بر خيلى جهتلرده مشابه‌يالكز بر حكومت منفلورمز اولور، كه اوده روما حكومتيدر .

لكن وجداناً و حقيقةً دوشونيلورسه سلطنت عثمانيه‌نك ظهوريله روماليلرك استيلاسى بينده يك چوق فرقلر واردر . از جمله تركلر يك آز بر زمان ايچنده روماليلر قدر بيوك بر سلطنت وجوده كتورديلر .

بو بيوكلك، بوسرعت، جداً حيرت ايديله‌جك شيلردندر. چونكه، بر دفعه تركلرك وسيلهٔ ترقياتى واسباب فتوحاتى ، روماليلرك‌كى قدر ثابت ومتين دكلدى . روماليلرك ايچه زمانلر و تجربه‌لر صرف ايدرك وجوده كلمش سناتولرى ، مستملكات ومظفريتلرى وار ايدى .

حال، بوكه تركلرك ايلك وضعيتلرى ، وارطغرل غازينك سكود وحواليسنه طوغرى يالكز برقاچ بيك كشى ايله وقوعه كلان هجرتلرى دوشونيلورسه، حكومت‌عثمانيه‌نك بدايت ظهوردە نه قوتلى برسناتوسى، نه مستملكات اراضيسى نه‌ده طاق ظفرلرله تزيين ايدلمش يك بيوك مظفريتلرى وار ايدى .

روماليلر، اكثريتله كنديلرندن كوچك وفساد اخلاق سيئاتيله اوته‌يه برويه طاغلمش‌اولان حكومتلرك انقاضى‌داخلنده بيويه‌رك اك صكره شايان حيرت بر روما پولتيقه‌سى ميدانه كتورمشلردى .

لكن تركلر ، اكثريتله كنديلرندن بيوك و فساد اخلاق

سیئانیله هنوز تمامیله طاغلمامش اولان کوچك بیوك بر چوق حکومتلر بینده صیقشمش قالمش بر آووچ خلق ایچندن حکومت عثمانیه کبی هر زمان حیرتله یاد ایدیله‌جك عظیم بر دولت میدانه چیقارمشلردی .

رومالیلر بر قاچ عصر، لکن هرحالده کندیلرندن ضعیف بولنان ملتلری کندی اساسلی وقوتلی نظـاملریله دوچار زوال وانقراض ایتمشلردی .

ترکلر ، بیزانس مرکزینـه حاکم اولان روم ایمپراطورلغنی و آسیانی صغرا طوائف ملوکنی برر برر الله کچوردکدن صکره، طونه و صاوا نهرلری بوینجه روم ،بلغار ، آرناؤدلق و بوسنه جهتلرینه یاییله‌رق آزوقت ایچنده‌ویانه وبرلین استقامتلرینی‌تهدید ایتمش بولنیورلردی .

اوت ، بتون اوروپا حکومتلری درت عصردن متجـاوز برزمان ظرفنده عثمانلی قلیجی اوکنده زاروزبون اولمشلردی . عثمانلی ترکلری یالکز شویله نامتناهی فتوحات یاپمقله اکتفا ایتمه‌مشلردی . بالعکس فتح‌اولنان ممالکی محافظه ایتمك جهتیله حیرتله شایان بولتیقه و اداره اصوللری‌ده وضع ایلمشلردر.

آل عثمانك استیلای جهان خصوصنده کوسترمش اولدیغی تأثیرات عمومیه کرچکدن عقللره‌صیغمیه‌جق درجه‌ده‌عالیدر. حتی ترك آقینجی سواریلرینك ملل متجـاوره ایله وقوعـه کلان دهشتلی مصادمه‌لری، او زمانلر جهانك هر طرفنده بر قضای آسمانی کبی تلقی ایدلمکه باشلامشدی .

لکن عثمانلیلرك زیر حکومتنه کچن یرلرك احوالی ، معتدل براقلیمك ، لطیف وبك سویملی برسماك تحت اقیالنده محفوظ اولان قصبه‌لرك هیئت عمومیه‌سی ، مناره‌لری ، مدرسه‌لری ، علماسی وحکماسی دولشونیلورسه بو قوم نجیبك، بوجمعیت پرور انسانلرك سکون و آسایشنه ، وقناعتکارانه بر حیات ایله اخوت مشترکه‌لرینه حیران اولمامق ممکن دکلدر .

عثمانلیلرك بودرجه بیوملرینه باشلیجه تأثیر کوسترن برقاچ شی واردر .

برنجیسی : دین اسلامك تأثیری ؛

ایکنجیسی : یکیچریلرك ایجادی ؛

اوچنجیسی : فتح ایدیلان یرلر اهالیسنك غایت معقول برطرزده مرج وترکیبی ؛

دردنجیسی : ترك زعامت اصولنك وضع وترکیب عادلانه‌سی ؛

بشنجیسی : ضبط اولنان قصبه‌لرده کوزل کوزل بلدیه مجلس و اداره‌لرینك تأسیسیدر .

بوندن بشقه رومالیلرده اولدیغی کبی ترکلرده‌ده « حرب حربی بسلر » قاعده‌سی مبدأ فتوحات اولمش ایدی .

حاصلی ترکلرك صلح زمانلری رومالیلرده اولدیغی کبی بر چوق اساسلی محاربه‌لرو وجوده کتورور ؛ وبالعکس، اکثریاکوزل دوشونلمش اولان معاهده‌لری‌ده شایان حیرت مظفریات ایله نهایت بولوردی .

ترکلر هرزمان محاربه‌یه حاضر یعنی حقیقةً برملت مسلحه اولمق اوزره میدانه کلمشلردر .

عثمانلی شهرلرینی تزیین ایدن جامعلرومناره‌لردن هر بریسی برر نشانهٔ مظفریت مقامنده‌در .

رومابتون افعال وعظمتنی‌هپ قوهٔ عسکریه‌سی ایله‌قزانمشدی. عموم رومالیلر برملت مسلحه تشکیل ایتدکلری ایچون روما اردوسی عادتا سیار برحکومت‌شکلنی حائزبولنیوردی.

رومالیلرك تشکیلات عسکریه‌جه‌مسلم اولان انتظام‌وقوتلرندن بشقه اودرجه یوکسلملرینه اجرای تأثیر ایتمش‌دها برقاچ سبب وار ایدی :

ازجمله رومالیلر دها ایولرینی بولدقلری زمان کندی اسکی عادتلرینی ترك ایدرلردی .

فلاکت زمانلرنده وقور و عالیجناب ، سعادت حاللرنده بالعکس متواضع وحلیم کورینورلردی .

دشمن‌روما دیوارلرینه قدر یاقلاشدیغی زمان بیله‌اونلر، بنه وظائف دینیه‌لرینه رعایتده اصلاقصور ایتمزلردی .

کبروغروری، حرص‌وطمعه فدا ایدرك بوواسطه ایله یونان حکومتلرینك پایه‌مدقلری برشئ میدانه‌قویدیلر . یعنی اسیرلری وحتی کندی دشمنلری آره‌سنده‌هنر و معرفت‌صاحبی اولانلری همشهریلك صفتلری داخلنه قبول ایلدیلر .

هر ضبط ایتدکلری یرلرده کندی مدنیت ولسانلرینی تعمیمه

چالیشورو آنلری دائما کندی اداره و محافظه‌لری آلتنده بولندرمق ایچون غایت کوزل وبیوك بولارله تزیین ایتمکه اوغراشورلردی .

ایشته رومالیلرك دور شوکت وهمایونلری زمانینده تعقیب ایتدکلری اصول ومعاملات شو سویلدیکمزدن عبارتدی .

دقت اولنورسه، عثمانلی ترکلری ده مؤخراً طبقی رومالیلرك یاپدقلری کبی حرکتلرده بولنمشلردر . هله عثمانلیلرك کرك تعرض وکرك مدافعه سفرلرنده فلاکتلره اولان صبر و تحملارینی بشقه هیچ بر قوم افرادی کوسترهمامشدر .

عثمانلیلر ، خصملرینك عسکرلك وسیاستجه معقول اولان شیلرینی وازجمله سلاحلرینی ، انضباط عسکریلرینی وادارهٔ حکومت خصوصنده‌کی برچوق اصول وتدبیرلرینی آلمشلرواووجهله کوزل اولان شیلره دائما حسن قبول کوسترمشلردر .

حاصلی عثمانلیلر برسلطنت همایون وجوده کتورمشلردر، که بتون آوروپا و آسیا ، اقوامی آنك علیهنه قائلی محاربه‌لرویره‌رك اخلال شان واقبالنه چالشدقلری حالده هیچ برشی‌یاپه‌مامشلردر . بالعکس ، اویله زمانلر اولمشدر، که آوروپانك اك بیوك طانلمش حکومتلری عثمانلی محاربه‌لرینه آتلمش وحین حاجتده عثمانلیلر ایله برلکده حرکت ایتمشلردر .

اقوال وحرکاتی معمول به اولان بر اوروپا مؤلفی ترکلردن بحث ایتدیکی زمان شو سوزلری سویلیور :

« اوروپالیلر ، عثمانلیلرك نه تمامیله جغرافیه‌لرینی، نه ده تاریخ

موجودیت سیاسیه وعسکریه‌لرینی بیلورلر .»

جغرافیاده برچوق‌نهرلر شهر ؛ بالعکس برخیلی شهرلر نهر اوله‌رق کوسترلمشدر . اوروپا جاهللری ، ترك اسمنی حالا بابار لفظیله مرادف برصورتده قوللانورلر . »

« حال ، بو،که ترکلر ، او بزم ترقیات‌مدنیه ومعارف‌عمومیه نامنه بیتمز توکنمز مأخذلریمز اولان عربلرك وارثلریدر . بز بونی اونودیورز . ویاخود لغرض بیلمك ایستمیورز . ترکلر ، عربلرك‌قوانین ملکیه‌وعلمیه‌سندن برچوغنی‌عینیله قبول‌ایتدیلر.

«لکن‌اوروپالیلر ، هیچ دوشونمیورلر ؛ بر زمان کلدی،که استانبول واورادەکی دیوان همایون ، بتون سیاست عالمك اك کوزل واك مکمل برمکتب عرفانی حالنه کیرمش بولنیوردی.»

ایشته بزمده، کمالات‌سیاسیه‌وعسکریه‌سنه آنجق یوزده‌اوتوز نسبتنده وقوفمز اولان دولت معظمهٔ عثمانیه‌نك ایلك ظهوری وبناءً علیه ، دور انحطاطه کلنجه‌یه قدر دور شوکت واقبالی بودرجه پارلاق وحیرتفرسا بریولده کذران ایلمشدر .

عثمان غازی ، مقام پدره‌شرفبخش اعتبار وجلال اولدقدن صکره، اکثری‌اوفق تفك‌حکومتلرك‌پادشاهی کبی قونیه‌پادشاهی علیهنه یوریمامشدی . بالعکس ، کندیسنه ایولك ایتمش اولان بو خاندانك اعضای‌حکومتنه‌صوك‌درجه‌ده‌انقیاد واطاعت‌کوسترمش ویالکز توسیع ملك وطن مقصدیله روم ایمپراطورینك بروسه

وجوارنده‌کی تکفورلری‌اوزینه حرکات عسکریه اجراسنه قرار ویرمشدر .

مشارالیه (۶۸۷) سال هجریسنده اینه‌کول‌وجوارینی استیلا ایدرك [قوله‌جه] قلعه‌سنی تحت حاکمیت وادارهٔ شاهانه‌لرینه آلمش بولندیغیچون اینه کول وقره‌جه حصار حاکملری برلشه‌رك بو وجهله [طومانیج] یایلاسنده شدتلی برمحاربه وقوعه کلمشدر .

عثمانلیلر آز اولمقله برابر ، متحدین فرقه‌سنی مغلوب وصوك درجه‌ده پریشان وپشیمان ایتدیلر . طومانیج یایلاسی مظفریتی قره‌جه حصارك‌ده عثمانلی اداره‌سنه کچمسنی انتاج ایلدی.

بوخبر اوزرینه سلطان‌علاءالدین ، عثمان غازی حضرتلرینه برسنجاق‌ایله برابر بعض‌هدایاوبرمنشور کوندرمش‌ایدی[۶۸۸].

عثمان غازینك دوراستقلالدن اولکی فتوحاتنك برقسمی،ده اینه‌کول وبیله‌جك قلعه‌لرینه‌عائددر. غازئ‌مشارالیه‌حضرتلرینك بوراده یعنی بیله‌جك تکفورینك ادارهٔ عثمانیه علیهنه قوللانمش اولدیغی حیلهٔ جلادانه‌سنی استکشاف خصوصنده کوسترمش اولدیغی بیوکلکی وآنی متعاقب اینه‌کول قصبه‌سنك محاصره‌سیله بیله‌جکك ضبطنه دائر یاپدیغی پلانی و تعقیب ایلدیکی حرکات عسکریه کندیسنك نه‌قدر جدی برعسکر اولدیغنی تمامیله ظاهره چیقارمشدر .

بو ایشلر اولمقده ایکن، روم سلجوقیلری داخلنده‌حقیقةً

بیوك بر عصیان وقوعه کلهرك اوچنجی علاءالدین مغوللر ویاخود اوغلی غیاث‌الدین واسطه‌سیله اولدیرلمش بولنیوردی . شمالاً قره‌دکز، غرباً آطه‌لر دکزی، جنوباً آق دکز وشرقاً قیزل ایرمق ایله تحدید ایدلمش اولان حکومت سلجوقیه ممالکی (۱۰) کوچك حکومته آیرلدی .

شو انحطاط وانقسام حکومت مسئله‌سی، طبیعی عثمان غازینك ده نظر شاهانه‌سنی جلب ایلمشدی. فی الحقیقه اوزمانه قدر ممالك سلجوقیه داخلنه ال اوزاتمغی وظیفهٔ نعمت شناسی خارجنده کورن عثمان غازی، آرتق اعلان استقلال ایدر ؛ توسیع سلطنت وممالك چاره‌لرینی تحری ایتمکه باشلار [۶۹۹] .

غازیٔ مشار الیهك یکیشهرده مستقلاً اداره تأسیسلری زمانی میلادك (۱۳۰۰) تاریخنه مصادفدر.

آزوقت صکره [کوپری حصار] عثمانلیلرك النه‌دوشدیکی کبی اسکیدن بروبر قاچ‌وجهله معروف‌اولان (ایزنیق) شهری دخی محاصره ایدلمش بولنور .

حکومت جدیدهٔ عثمانیه اشته بویله یواش یواش توسع ایتدکجه روم‌قیصری فنا حالده دوشونمکه وبناءً علیه استانبولدن ازمیر جوارینه قدر کندی اداره‌سنده بولنان مواقع مهمه محافظلرینی بر از دها تزیید ایتمکه باشلار .

عثمان غازی فی‌الحقیقه، روم حکومتی حصارلری اوزرینه توجیه حرکت ایدرك آز وقت ایچنده بر خیلی یرلری ممالك

عثمانیه‌سنه ربط والحاق ایلر . حاصلی تعریف ایدیله‌میه‌جك بر سرعت ایله ازمید وقره مرسل حوالیسی وبروسه شهری عثمانلیلر النه کچر . عین زمانده بو جسور وقهرمان حکومت دکز اوزرنده دخی بعض اوفاق تفك جولانلر یاپمغه باشلامش بولنور .

میلادك [١٢٨٢] تاریخنده بیزانس حکومتنه رئیس اولان [آندرونیقوس] بیهوده یره مغول خانلرینك قوهٔ امدادیه‌سنه انتظارایلر . چونکه [١٢٩٢] سنهٔ‌میلادیه‌سنده غازیٔ جهانکیر ، کندی اوغللرینك اداره‌سنده بولنان عسکرینی مغوللر اوزرینه کوندرر . وبو وجهله‌سقاریا بویجه تحکیم وترتیب ایدلمش اولان قوله‌لرك هپسی‌عثمانلیلرك النه کچه‌رك مغول طائفه‌سی‌ده‌بالضروره کیرو چکلمکه مجبوریت کورور .

[١٠] سنه‌لك بر محاصره‌دن صکره سردار ظفر شعار حضرت اورخان‌ایله غازیٔ بی مدانی میخال بکك دلالت‌وهمتی سایه‌سنده بروسه شهری ممالك عثمانیه عدادینه داخل اولور .

وبووجهله، یعنی‌بروسه حوالیسنك تمامیله‌عثمانلی النه‌کیرمش اولمسی خبری اوزرینه ، مؤسس بنیان دولت، حضرت عثمان غازی آرتق کمال حضور ایله اکمال انفاس حیات ایدرك نائل رحمت الهی اولور .

خواجه‌سعدالدینك روایتنه کوره، اورخان‌غازی بروسه‌نك فتحنی متعاقب پدرلری یانینه کلوبده مشار الیهی اولوم یتاغنده

کورنجه صوك درجه محزون ومتأثر اولمش وسوکیلی پدرینك آغوش التفاتنده آغلامغه باشلامشدر. بونك اوزرینه عثمان غازی سوکیلی اولادلرینه شو کوزل سوزلری سویلیه‌رك عالم فانیه وداع ایلمشدر:

«محزون اولمه اوغلم! عاقبتکار باد فنا، پیر اولسون، جوان اولسون هرکسك باشی اوزرندن اسه‌جکدر. بو دمده بن عزم بقا ایلیورسه‌م، سن دولت‌واقبال ایله واراول! یرمه سنك کبی برخیر الخلف براقدیغم حالده شو جهاندن رحلتمه غم یمیورم. آنجق شو وصیتلریمه‌حوالهٔ کوش قبول ایت. سندن دیلکم ظلم واعتسافه‌التفات ایتمامکدر. جهانی‌عدل ایله آبادایتملی وبنم روحمی دخی‌غزاده دوام‌ایله شاد ایتملیسك.»

«احکام شرعیه‌نك، انتظام وانفاذی ایچون علمایه رعایت ایت! اهل علمی نره‌ده ایشیدر ایسه‌ك آکا حلم واقبال ایله رغبت کوستر! عسکر و مال ایله مغرور اولمه. مایهٔ شهنشاهی عدالتدر. عدالت شرعیه‌یه مغایر شیلره هوس ایتمه. مطلبمز دین خدادر. یوقسه شاه جهان اولمق ایچون قوری محتلرله غوغامقصدنده دکلز.»

«بن یالکز دین مقصدیله حرکت ایتدیکمدن دائما نصرت بولدیغم کبی سنك ایچون دخی بو مقصدده بکا پیرولك یراشور.»

«جهانی مظهر انعام‌ایت! احسان وعنایتك یبانجیسی اولمه! الطف ربه

قرين اولمق ايچون سن ده كيجه وكوندز حفظ رعايايه چاليش ! .. »

طوغريسنى ايسترسه كز ، بو بر نطق همايوندر . كه عسكرلك و سياست نقطهٔ نظرندن شمديه قدر بلكه هيچ بر جنكاور اغزندن آنك كبى لطيف وجامع المعانى بر نطق صادر اولمامشدر ؛ ديه بيلورز .

اورخان غازی

۷۲۶

عثمان غازینك وفاتندن صكره یرینه مخدومی اورخان غازی كچه‌رك، علاءالدین پاشا حضرتلری‌ده برادرلرینك وزیری اولمق شرفیله اكتفا بیورمشلردی .

اورخان غازی او زمانه كلنجه‌یه قدر بر خیلی سفرلرده وسردارلق وظیفهٔ مهمه‌سنده بولندیغی ایچون طبیعت شاهانه ـ سنده عسكرلك نامنه مودوع اولان خواص عمومیه‌سی تمامیله توسع وانبساط ایتمش بولنیوردی .

علاءالدین پاشا حضرتلری ایسه امور سیاسیه و ملكیه‌جه برحكومتك داخلی و خارجی پولتیقه‌سنه مركز اجتماع وانتشاری مقامنده بولنان رتبهٔ وزارته جداً لایق اولهٔجق مزیات ایله‌تزیین ذات وصفات ایتمش ایدی .

حاصلی اورخان غازینك بتون فتوحاتی قرداشی علاءالدین پاشانك تشكیلات وتعلیمات حكیمانه‌سی سایه‌سنده وقوع بولمشدر .

حضرت اورخانك مقـام عثمانی‌یه شرفبخش اولدیغی زمان هجرتك ۷۲۶ وميلادك ۱۳۲۶ سنه‌لرینه مصادف ایدی .

مشارالیه پادشاهلغنك ایکی اولکی سنه‌لرنده مرکز حکومتلرندن طیشاری چیقمیه‌رق بعض قواعد مخصوصهٔ مملکت ایله اوغراشمش و فقط عین زمانده حدودك خارجنده بالواسطه حرکات عسکریه اجرا ایتدیرمش بولنیوردی .

بودورده عثمانلی قلیجلرینك ایلك توجه ایتدیکی یر سمندره وایدوس قلعه‌لریدر . (۷۲۸) ده ازمید وحوالیسی بسبتون ادارهٔ عثمانیه‌یه انتقال ایلدی .

بوائناده قرداشنك فتوحات جدیده‌سنی تبریك ایچون ازمیده کلمش اولان وزیر عالیهمت علاء الدین پاشا خضرتلری حکومت عثمانیه‌نك حال و استقبالنی دها متین ودها اساسلی برزمینه ربط ایتمك فکریله اورخان غازی‌یه شو آتی‌ده‌کی پلانی توصیه ایلمش ایدی :

« حمد اولسون خاندانمز کثرت عساکر ووسعت ممالك ایله دول معظمه عدادینه داخل اولدی . »

« کوندن کونده توسع ایتمکده‌در . مقتضیات سلطنت ودولت نه‌ایسه اجرا اولنملیدر . »

« اولا مسکوکات متداوله حالا اسامیٔ سلجوقیه ایله معنون اولوب اکرچه پدرمز ، عثمان غازی سلجوقیلره رعایتله تغییر سکه افکارنده بولنمدیسه‌ده شمدی دولتمز آرتق استقلال پیدا ایلدی . منقرض بردولتك نامیله سکه تداولی یاقیشق آلماز . مسکوکاتی نام نامیمز ایله تزیین ایتملیسکز . »

« ثانیاً، عسکرك البسه‌جه اهالیدن برفرقی وقدر .»

«طوائف عسکریه‌یه مخصوص برنوع البسه وعلامت فارقه اتخاذ اولنمليدر.»

« ثالثاً، عسکرمزك اك چوغی سواریدر . قلعه‌لرك فتحنده پیاده‌نك سواریدن زیاده ایشه‌یرادیغی مسلمدر .»

« بناءً علیه پیاده عسکری تزیید ایدلمليدر [*] . »

ایشته وزیر علاءالدین پاشانك ایلك تأسیساتی شو اوچ مسئلهٔ مهمه اوزرینه ممعطوف اوله‌رق فی‌الحقیقه جزوئی بر زمان ایچنده هم پاره‌لر اصلاح، همده صنوف موجوده‌یه کوره اهالینك البسه وقیافتلری تعیین وتجدید ایدلمش ایدی .

بوندن بشقه آقینجلره، معاشلی پیاده‌لر صنفنك علاوه‌سیله عثمانلی دائمی اردوسنك اساسی شوصورتله میدانه کتورلمش اولدی.

میلادك (۱٤٤۷) سنه‌سنده فرانسه قرالی یدنجی شارلك احداث ایلدیکی اردوی دائمی، عثمانلیلرك تأسیسات دائمهٔ عسکریه‌سندن صکره اولدیغیچون دائمی اردولرك شرف تاریخیسی طبیعی هجرتك ۷۲۹ نده وجوده کتوریلان معاشلی پیاده عسکرلرینه یعنی عثمانلیلره عائددر . لکن بویکی پیاده عسکرلرینك کوندن کونه تزاید ایتمکده‌اولان عدد وقوتلرینه مقابل، قیمت‌وانضباط عسکریلری بالعکس تناقص ایدرك بو وجهله دائمی اردولردن بکلنیلان منافع‌ده آنلرله برلکده غائب اولوب کیتمکده ایدی.

[*] خبر صحیح .

علاءالدین پاشا بو بیوك محذورلرك اوكنی آلمق ایچون یکیچریلرك احداثی تصور ایتمش و آنی اولدینی کبی قرداشی اورخان غازیيه بیلدیرمش ایدی.

یکیچریلر ممالك عثمانیه رعایاسندن اولان خرستیان اولاد - لرینك، عثمانلی مکاتب عسکریه و تعلیم خانه‌لرنده یتشدیرلمش مکمل برصنف عسکری ایدی.

یکیچریلرك تشکیل و احداثی اوروپالیلرجه پك مشهور ومعروف برمسئله‌در. فی‌الحقیقه عثمانلیلرك ترقیات جهانکیرانه‌لرینه اك چوق همت وخدمت ایدن عسکرلر بوصنفدن یتشمش اولان عسکرلردر.

بدایتده بونلرك عددی (۱۰۰۰) کشیدن عبارت اولمق جهتی مناسب کورلمشدی. لکن مؤخراً کوریلان لزوم وفائده اوزرینه یکیچریلرك قوت وجزؤ تاملری تزیید اولنمشدر.

علاء الدین پاشا بوندن ماعدا برده عمله قولی وجوده کتورمش وخلیفه حضرت عمر زمانینده اولدینی کبی، سنجاق محافظی نامیله منتظم بر پیاده وسپاهی عسکری‌ده احداث ایلمشدر.

اورخان غازی هجرتك ۷۳۱ سنه‌سنده بر خیلی زماندنبرو محاصره ایدلمکده اولان ایزنیق شهر معروفنی وبر مدت صکره قره‌سی وبالیکسیریه جهتلرینی‌ده زیر ادارهٔ شاهانه‌سنه کچورمش بولنیوردی.

اشته بوندن پك اعلا آكلاشيليور، كه مشارالیه توسیع ممالك خصوصنده یالكز قرشوسنده كی روم حصارلری و بیزانس قیصرلری ایله اوغراشمیوب عین زمانده طوائف ملوك اوزرینه ده یوری یه رك بو وجهله ادارهٔ عثمانیه نك هر جهتدن بیومه سنه جداً همتلر ایتمش بولنیوردی .

برمدت صكره برغمه طرفلری ده حضرت سلطانك زیر حكومت عادله سنه كچه رك آرتق كندیسنه اوتهدن برودن بعض متفقلر ال اوزاتمغه باشلامشلردی .

كیتدكجه بیومكده اولان سلطنت اورخانیه آرتق آسیای صغراده صیغه مدیغیچون پادشاه عالیهمت برآن اول قلعهٔ سلطانیه ومرمره دكزینك قارشی یقه سنه كچمه نك چاره لرینی دوشونیوردی. بناء علیه هجرتك (۷۵٤) نجی سالنده وزیر وسر عسكرلری سلیمان پاشایی نزد همایونلرینه كتیرده رك مشارالیهی كیزلیجه روم ایلی فتوحاتنه مأمور بیوردیلر .

سلیمان پاشا ، بو بابده لازم كلان تعلیماتی آلدقدن صكره (حاجی ایل) ، (اجه) ، (غازی فاضل بك) و (اوره نوس) بكلرایله كندیسنك اك سچمه عسكرلرینی برلكده آله رق طوغریجه (آیدینجق) موقعنه كلمشلردر .

وقتیله بیوك بر مدنیتك مركز اقبال وتجلیاتی اولان شوكوچك موقع، آناطولیدن قارشویقه یه كچمك ایستیان عثمانلی دلاورلرینك ایلك نقطهٔ اجتماعی اولمشدی . فی الحقیقه اوراده عقد ایدیلان

بر مذاکره اثناسنده قارشو طرفه کچمك ایچون اول امرده دشمن قلعه‌لرینی بر کوزدن کچورمك یعنی استکشاف ایتمك لازم اولدیغنه قرار ویرلمشدی .

(اجه)بك‌ایله غازی فاضل کبی ایکی قهرمان عظیم‌الافکار ، نصلسه تدارك ایده‌بیلدکلری بر صندالله بینه‌رك همان قرشوطرفه کچمشلر وکلیبولی جوارنده چمنی قلعه‌سی‌ملحقاتندن اولمق‌اوزره طوتدقلری بر روم ایلی خرستیانی حضور سر عسکریه کتورمشلردی .

بونك اوزرینه چمنی قلعه‌سنك ضبط و تسخیرنده مشکلاتله اوغرانلمیه‌جغی آکلاشیله‌رق نهایت هر بریسی(٤٠) نفر عثمانلی قهرمانی حاملا ایکی یوك صندال ترتیب ایدلدکدن صکره کیجه‌نك بریسنده‌قلعهٔ مذکوره دیوارلرینه یاقلاشلمش ایدی. قلعه ضبط اولندی.وعینی کیجه‌اثناسنده(۳۰۰)واوچ کون‌ظرفنده (۳۰۰۰)دن متجاوزعثمانلی‌عسکری‌اناطولینك قرشـویقه‌سنه کچه‌رك روم ایلی طوپراغنه آیاق آتمش بولنیوردی .

آیاسلونیه‌وچمنی قلعه‌لرینك اهالیسی، قره‌سی‌ولایتنه،وبالعکس بورادەکی آناطولی‌خلقی‌مذکور قلعه‌لره کوندرلدی. وبووجهله روم‌ایلی یقه‌سنده وضع وترتیب ایدلمکده اولان اس‌الحرکات عسکریه‌نك‌ایللك پولیقه تملری‌ده عین زمانده آتلمش‌بولنیوردی. میلادك (۱۳۵٦) سنه‌سنده کلیبولی وجوارینی الده ایده‌رك

سلیمان پاشا آرتق آسیا ایله اوروپانك یکدیکرینه اتصالنده قناعت کامله حاصل ایلمشدی .

بر آووج عثمانلی دلاورلری اوروپاقطعه‌سنه بووجهله کیتمش وروم قیصرلریله بلغار، صرب، افلاق وبغدان اهالیسنی بووجهله تهدید ایلمش بولنیوردی .

حاصلی قلعهٔ سلطانیه بوغازیله مرمره دکزینك شمال ساحلنده وضع وتأسیس ایدیلان کوزل ومتین براس الحرکات ، عثمانلی حکومتنی اوروپا استیلاسندن منع ایتمك نیتیله یکیدن طوپلانمق ایستیان اهل صلیب افکارینی تمامیله طاغتمش ایدی .

نه‌چار، که سرعسکر ظفرپیکر، سلیمان پاشا حضرتلرینك بولایر جوارنده وقوعه‌کلان شهادتلری، برسنه صکره پدرلرینك دخی شوجهان فانیه وداع ایتمش اولمسنه تاثیرات عظیمه کوسترمش ایدی .

فقط شوایکی فلاکت اهل اسلامی صوك درجه‌ده محزون ایلمش ایکن ، روم ایلی استیلاسنی برخطوه بیله تأخیره واسطه اولهمامشدر .

طقوزنجی فصل

ایلك عثمانلی اردولری

عثمانلیلر الك اول سـواریلك ایله اشتهار ایلمشلردر . لكن مؤخراً سلطـان اورخان زمانـنـده تأسیس وادرنه‌نك فتحنی متعاقب سلطان مراد خداوندكار واسطه‌سـیله وجزوئی برزمان ایچنده اكمال ایدیلان یكیچریلر صنفی عثمانلی اردوسنی حقیقةً جهانك الكوزل براردوسی حالنه قویمشدی .

بوندن صكره ، ترك اردولرینك اساسنی یكیچریلر تشكیل ایدییوردی . عثمانلیلر كوزل ویك فائده‌لی اولمق اوزره میدانه چیقان شیلره دائما التفات ایتمكده اولدقلری ایچون یكیچریلرك احداثندن براز صـكره اردولرینی اسـلحهٔ ناریهٔ خفیفه ونقیله ایله‌ده تجهیز ایلمشلردر .

برده استانبول شهری فتح ایدلدكدن صكره حكومت‌عثمانیه یونان ساحللرنده برچوق مستملكاته مالك اولان وندیكلیلر ایله اكثریا منازعه‌دن خالی قالمیورلردی . آنك ایچون پك آزبروقت ایچنده قوهٔ بحریه‌جه كسب شرف وعنوان ایلمشلردر .

میلادك [١٥٤٧] سنه‌سنده وفات ایدن تونس بكی مشهور

قپودان خیرالدین پاشا زمانسده ایسه عثمانلی دونمامی حقیقةً درجهٔ کماله وارمش بولنیوردی .

هرحکومتك، هرملتك باشندن کچدیکی کبی عثمانلیلرده ایلك ظهورلرنده اکثریا بتون عالمی دوچار خوف وهراس ایده جك وجهله یعنی یك غیرمنتظم برطاقم حرکات ایله محاربه ایدییورلردی . لکن آزبرزمان ایچنده بوانتظامسزلقلر برطرف ایدیلهرك عثمانلی اردوسی کرك سوق الجیش وکرك تعبیه جه یاپیلان حرکات عسکریه نقطهٔ نظرندن کوزل ویك متین قواعد واشکال مخصوصهٔ حربیه قبول ایلمشدر .

بدایتده کرك یورویش وکرك محاربه لر اثناسنده عثمانلی اردوسی باشلیجه بش قسمه آیریلوردی :

برنجی قسم ، پیشدار ؛
ایکنجی قسم ، صاغ قول ؛
اوچنجی قسم ، صول قول ؛
دردنجی قسم ، اصل قسم کلی ؛
بشنجی قسم ، دمدار ایدی .

بوندن صکره عثمانلیلرك حرکات سفریه لرنده شرق انسانلرینه عائد براصول حرب نمایان اولغه باشلامش و اوندن اعتباراً ، اسپانیا اردولری کبی ترك اردولری دخی بتون حکومتلرك موضوعات وتشکیلات عسکریه لریجون نمونهٔ کمال وانتظام اتخاذ ایدلمش بولنیوردی .

عثمانلی حکومتی اساساً برحکومت عسکریه‌در . بناءً علیه هرنه‌زمان برسفر ویرلمك لازم کلمش ایسه حکومت مشار الیها دائما تدارکات حربیه‌سنی بالاکمال میدانه چیقمش اولدیغی تاریخ ایله ثابت اولمشدر. واکر بالتصادف عثمانلی اردوسنك بعض قطعاتی استعمال ایدیله‌میه‌جکی محلده بولندیغی زمان او وقت حکومتك مقصدی بللی ایدلمکسزین قوای عسکریه لزومی‌اولان یرلرده اجتماع ایدنجه‌یه قدر حرکات سفریه کیزلی طوتیلوردی .

مثلا : میلادك ۱۶۶۳ تاریخنده اینانلمیه‌جق بر درجه‌ده کلیتلی عثمانلی قایق وکمیلری‌طونه نهری بوینجه یوقاری‌یه‌طوغری چیقایورلردی .

بو وجهله مجارستان ایچرولرنده ، بلغراد و بوداپشته‌ده برچوق یه‌جك وبرچوق مهمات حربیه وباخاصه جسیم طوپ مالزمه‌سی دشمن حدودی اوزرینه کتورلمشدی.

لکن، عثمانلیلر بوحاضرلقلرك اسباب حقیقیه‌سنی دشمنلرینه آکلاتمامق‌ایچون بعض‌غریب‌وسیله‌لروبهانه‌لر میدانه‌قویپورلردی.

ازجمله عین تاریخده مقصد مذکوری تأمین ایچون ، وندیکلیلر علیهنه حرکات عسکریه تعقیب ایتمك فکریله دالماچیایه کیتمکده اولدقلرینه دائر برحوادث نشر ایتمشلردی.

۱۶۴۴ سنه‌سنده کذلك قندیه علیهنه هجوم ایده‌جکلری زمان مالطه اوزرینه حرکت ایتمك ایستدکلرینی سویلیورلردی .

حاصلی عثمانلیلر بر سفره باشلامزدن اول کرك پولتیقه

وکرك عسکرلکجه هردرلو لوازمی اکمال ایدر واندن صکره او سفره باشلارلردی .

ماکدونیالی فلیب ایرانلیلرله حرب ایتمك ایستدیکی زمان سفره باشلامزدن ایکی سنه اول تدارکات حربیه‌سنی اکمال ایتمش بولنیوردی .

فرانسه قرالی دردنجی هانری بیوك بر پلان تعقیبنه قرار ویردیکی زمان اولا آنك اکمال نتایجنه واسطه اولهجق اسباب و وسائطك احضاری ایچون بر چوق سنه‌لر صرف ایتمش ایدی .

کذلك فرانسه قرالی اون دردنجی لوئی ۱۶۶۳ ده ایتالیا علیهنه تجاوزه قرار ویردیکی زمان اول امرده اورایه بعض قومیسرلر کوندرمش واو واسطه ایله ارزاق، مهمات وبونك کبی برخیلی مالزمهٔ سفریه حاضرلانمش بولنوردی .

کذلك ۱۶۷۰ ده فلمنك اوزرینه یورییزدن اول ینه کندی حکومتنك خزینه‌سنی ، قوهٔ مالیه‌سنی وبتون لوازم سفریه‌سنی اکمال ایتدکدن بشقه انکلیزلردن [دونکرك] موقعنی صاتون آلیرء وشوکبی احتیاطلر سایه‌سنده تعقیب ایتمك ایستدیکی پلانی عینیله تعقیبه موفق اولور .

بیوك، لکن قیصه حربلر یاپمق اصولی رومالیلر ایچون بر ضرب مثل اولدیغی کبی عثمانلی ترکلری ایچوندہ عینیله برضرب مثل حکمنی کوستردی .

عثمانلیلرك دائمی براردولری موجوددر،که بواردو لاینقطع افراد جدیده ایله اکمال وتجدید ایدیلور .

عثمانلی اردوسی اساساً ایکی درلو عسکردن ترکب ایدردی . بریسی حکومت عسکری در،که بوعسکرك آیلقلرینی قسماً حکومت ویررردی. حکومتدن ایلق آلمیان قسم دیکر ایسه تیمار اصولیله کچنیردی .

ایکنجیسی، معاون عسکرلردر،که بونلرك معاشی‌واداره‌لری دشمندن آلنان غنائم ایله تسویه ایدیلوردی .

تیمارلر، قلیچ‌سایه‌سنده قزانلمش‌اولان یرلرده‌کی تخصیصاندن عبارت بولنورلر ، بونلر بر درجه‌یه قدر روما مستملکاتنه مشابهدرلر .

عثمانلی اردوسنی تشکیل ایدن عسکرلر ذاتاً تعلیم وتجربه‌لر ایچنده یتشدکلری کبی افراد عسکریه انتخاب اصولیله قبول وتفریق ایدلدکلریچون عثمانلی اردوسی حقیقةً متین و بیقلمسی ناقابل برسلاح چاتیسی حکمنده بولنوردی .

بیومك ، زنکین اولمق ، حرمت وحیثیت کورمك مطلقا عسکر بولنمغه توقف ایدردی . آنك ایچون بوصنعت عثمانلیلر ایچنده الك بیوك واك مقدس برصنعت یرینه کچمش ایدی .

بناءً علیه لاتین مؤلفلرندن [وه‌ژه‌س] ك وقتیله [لاکه ده مونیلر] ایچون سویلمش اولدیغی مدح و ثنالر عثمانلی ترکلری حقنده عینیله جاری و واقعدر .

اویله ایسه مادام‌که ترکلر عناصر عمومیه‌سی غایت کوزل ورابطه‌لی بر یولده ترکیب ایدلمش مکمل برارادویه‌مالك وصاحب بولنورلردی ؛ او حالده آنلر ایچون‌حرب ایتمك، صلح ایله وقت کچورمکدن دها قولادی .

چونکه بو سایه‌ده دشمنلرینك مصرفنه اوله‌رق یشار وکندی واردات‌ملکیه وعسکریه‌لرینی تزیید ایتمش بولنورلردی. آندن بشقه بووجهله‌حرکت ایتدکجه عسکرلرینه‌برچوق تجربه‌لر وملکه‌لر قزاندرمش اولورلردی .

ایلك عثمانلی اردولرینك اسلحه‌سی

اسلحهٔ مدافعه

عثمانلیلر مدافعه سلاحلری اولمق اوزره زره کوملکلری، قوللری دیرسکلره قدر اورتن تیمور الدیونلر ، کوچك مغفرلر وبعض سپرلر وقالقانلر استعمال ایدرلردی.

لکن کوکسلك و آرقه‌لق کبی آغیر زرهلر قوللانمازلردی . بوندن بشقه نه پیاده ، نه‌ده سواری اوله‌رق بو کبی شیلره التفات ایدرلردی .

آنك ایچون عثمانلی عسکرلری کرك محاربه اثناسنده وکرك یورویشلرده حیرته شایان سرعت وشدت کوسترمشلر وهریرده نائل موفقیت اولمشلردر.

اسلحهٔ تعرضیه

یقیندن اجرای تأثیر ایتمك اوزره قلیچ، مزراق ، بالطه واوزاقدن تأثیر کوسترمك ایچون‌ده قارغی، اوق، تفك، قره بنا وبرقاچ پیستول طبانجه‌سی قوللانیرلردی .

سواری اسلحه‌سی

اسلحهٔ مدافعه

نفرلرك سرعت وتحرك خاصه‌سنی غائب ایتمیه‌جك وجهله

یاپلمش کوکسلی و آرقه‌لقلی زرهلر ، قولاقلر و بورون کبی اعضای بدنیه‌یی ستر ایده‌جك وجهله ترتیب ایدلمش قاسکتلر ، وبرده قوللاری دیرسکلرینه قدر اورتمك اوزره اعمال ایدلمش تیمور الدیونلر استعمال اولنوردی.

اسلحهٔ تعرضیه

عثمانلی سواریلری اسلحهٔ تعرضیه‌دن الك چوق ، اصلا بوکلمك وقیرلق بیلمیان اوزون قلیچلر ایله اوزاقدن اجرای تأثیر ایدن موسکت وپیستول طبانجه‌لری قوللانیرلردی.

اردو تشکیلی

عثمانلی اردوسی سواری وپیاده نامیله بدایتده یالکز ایکی قسم عسکردن ترکب ایدردی .

سواری عسکری ، اولا ، ایکی جنسدن عبارت اولان سپاهیلردن مرکبدی . بو سپاهیلرك بر جنسی تیمار سپاهیسی دیکری‌ده سرای همایون سواریسی نامیله یاد اولنوردی .

ثانیاً ؛ آز چوق مجارلرك هوسارلرینه بکزه‌یان محافظ بلوکلرندن ترکب ایدردی .

ثالثاً ، کوکللو سواریلریله پاشالرك معیتنده بولنان اسکی وغیر منتظم ترك سواریلرندن متشکلدی .

عثمانلی پیاده‌سی ، اولا هر بریسی [۳۰۰ : ٤۰۰] کشیلك بلوکلره ویاخود [۱۰۰۰] کشیلك جزؤ تامله منقسم بولنان یکیچریلردن ؛ ثانیاً ، محافظ پیاده‌لردن ؛ ثالثاً ، پاشالرك محافظلق خدمتنی کورن آرناؤد وبوشناق عسکرلردن ؛ رابعاً ، بعضیسی

کندی جسارت و آرزوسیله، بعضیسی‌ده حکومتك ویردیکی امتیازلر سائقه‌سیله وبیوك بر قسمی‌ده محاربه‌ده اموال غنیمه الق سوداسیله طوپلانان کوکللیلردن ترکب ایدردی .

عثمانلی اردوسنده هم‌پیاده، هم‌ده سواری خدمتنی کورمك اوزره حرب ایدن بر قسم عسکر دها وار ایدی، که بونلر علی الاکثر پاشالرك معیتنده قوللانیلور وتشکیلات‌جهتیله مجارلرك دارغونلرینه بکزرلردی .

بر اردونك قیمت عمومیهٔ عسکریه‌سی کندیسنه قوماندا ایدن جنرالك اهلیت واقتدارینه کوره دکشمك طبیعیدر . عثمانلیلرك کرك قوماندان وکرك عسکرلری اجرآت حربیه، تجربهٔ افعال وقیمت شخصیه وعسکریه جهتیله پك چوق شهرت المشلردر.

اولاً ، عثمانلیلر حقیقةً تجربه‌لی عسکرلره وقوماندانلره مالك ایدیلر . چونکه اردونك اجزای عمومیسنی تشکیل ایدن عناصر یعنی‌اطفال وطن پك کوچك یاشلرنده ایکن دهاعسکرلك ایچنده یعنی سلاح چاتیلری آره‌سنده پرورشیاب‌کمال‌اولیورلردی.

اوندن بشقه عثمانلی امپراطورلغی پك واسع اولمق مناسبتیله هر زمان بر ولایتدن دیکر بر ولایته کیدرلر ودائمی بر حرب ایچنده وقت کچیرلردی.

ثانیاً، عثمانلیلر حقیقةً قیمت عسکریه‌لری فوق العاده واوفاق تفك عوارضك تأثیر طبیعیسندن اصلا متأثر اولهمیه‌جق

وجهله متين وقوتلى عسكرلره مالك ايديلر . چونكه عثمانلى قوماندان ونفرلرندن هربريسى اصيل وپك نجيب بر قان ايله برحيات اولدقدن بشقه فتوحات وتعليمات عسكريه خصوصنده دخى وقوف ومعلومات صحيحه‌لرى وار ايدى .

برده مظفريات سابقه‌نك تأثيرات معنويه‌سى عثمانلى قوماندان ونفرلرينه بيوك برامنيت واعتماد بخش ايلديكى كبى عالم سياستك ايكى قطب اعظمى يعنى جزا ومكافات مسئله‌لرينك كمال عدل وانصاف ايله جريان وتأثيرى اردونك قيمت عسكريه‌سنى اكمال ايدن واسطه‌لردن معدود ايدى .

بتون بو تأثيرلرله برابر اصول ومناقب دينيه‌نك دخى عثمانلى نفرلرى وقوماندانلرى اوزرنده قيمت شخصيه وعسكريه نقطهٔ نظرندن پك چوق فائده‌لرى كورلمش اولدينى قابل انكار دكلدر .

ثالثاً ، عثمانليلر حقيقةً اجرآت عسكريه‌ده مهارت وحكم ونفوذه‌مالك عسكرلر وقوماندانلرى حائز ايدى. چونكه قوماندا اصولنك مطلق وغير منقسم اولمسى، اردو داخلنده هرشيئك ضبط وربط عسكرى قواعدينه كوره جريانى تأمين ايلمش بولنيوردى.

ترك مليسلرى كرك اسلحه استعمالنده ، كرك عسكرى يورويشلرده وكرك صره‌لر داخلنده شايان حيرت بر انضباط عسكريه مالك اولدقلرينى كوسترييورلردى . انلر بو كوزل

اصولاری کندی صباوت زمانلرینك اك لطیف کونلرنده بیله یعنی زرده اولورسه اولسون کرك سرایلرده، کرك اردوداخلنده وکرك پدرلری نزدنده اوکرنمش بولنیورلردی .

یکیچریلر دشمن علیهنه اولا اسلحهٔ ناریه‌لرینی قوللانیر وبعده قلیجلرینی چکرك محاربه ایدرلردی .

—

عثمانلی اردولری حقیقةً بولندقلری زمانك عدداً اك جسیم واك قوتلی اردولرینی تشکیل ایدرلر ایدی .

مثلا : سلطان سلیمان میلادك ١٥٢٦ سنه‌سنده مجارستان علیهنه (٣٠٠) بیك نفر و(٣٠٠) قطعه طوپ ایله اجرای سفر ایلمشدر.

کذلك، پادشاه مشار الیه ١٥٢٩ ده (١٥٠) بیك کشیلك بر اردویی (١٦٠) قدر کمی ایله ویانه‌یه سوق ایتمش ایدی.

١٥٩٤ ده سنان پاشا (١٢٥) بیك نفر و(٨٠) پارچه طوپ ایله آرشیدوق مانیاسك اردوکاهنی محو وپریشان ایدرك یاوارین موقعنی آلمشدی.

بوندن ایکی سنه صکره سلطان محمد ثالث (٢٠) بیك کشیلك برارردو ایله اکری قلعه‌سنه بالهجوم اوراسنی دشمن اردوکاهی قرشوسنده ید استیلاسنه کچیرمش بولنیوردی .

اشته بو برقاچ مثال عثمانلی اردولرینك اقتدار وقوهٔ عسکریه‌لرینی کوسترمکه کافیدر، ظن ایدرز. اك بیوك قوماندانلر، بیوك ایشلر کورمك استعدادلری زمان دائما بیوك اردولره مالك اولمشلردر.

چونکه بو کبی ایشلرده وسائطك نتیجه ایله متناسب اولمسی شرط اعظدر .

اسکندر کبیر آسیا وهندستان فتوحاتنه (۱۲۰) بیك کشیلك براردو ایله باشلامشدی .

روما قونسوللری قان میدان محاربه‌سنده (۸۷) بیك کشی‌یه قوماندا ایدییورلردی .

[غودفرووا دو بویون] اهل اسلام علیهنه (٤۰۰) بیك پیاده و (۱۰۰) بیك سواری سوق ایتمش ایدی .

۱۵۳۲ تاریخنده امپراطور بشنجی [شارل] (۹۰) بیك پیاده (۳۰) بیك سواریدن مرکب جسیم براردویه مالك‌ایدی. عثمانلیلرك برخیلی مقدار قازمه‌جی واستحکام نفرلری‌ده‌واردی.

بوندن بشقه،محاربه زمانلرنده ترکلرك حقیقةً کوزل تشکیل ایدلمش رهبرلری وجاسوسلری بولنیوردی .

عثمانلیلرك قطعات فنیه‌سی موسقوه ، پولونیا ، فرانسه ، ایتالیا ومجارلردن کتوریلان مهندسلر وضعتکارلر ایله بسبتون درجهٔ کماله ایصال ایدلمشدی. مذکور قطعه‌لر یورویش‌اثناسنده طوپجی قوللریله برابر حرکت ایدرلردی.

عثمانلی اردولرنده پك چوق و پك بیوك چاپلی طوپلر استعمال ایدیلوردی .

استانبول ، بك اوغلی ، بلغراد ، بوداپشته و بنالوقه کبی موقعلرده موجود اولان ترك قشله‌لری برر اسلحه دپوسی مقامنده ایدی .

طوپلر قسماً آسیاده چیقان باقر و تونج معدنلرندن دوکدیریلور و قسماً انکلترد ، فرانسه واسوچ نوروچدن اشترا اولنوردی .

مذکور طوپلر اساساً آغیر و خفیف اولمق اوزره ایکی قسمه ایرلمش بولنیوردی .

بوندن بشقه عثمانلی اردولرنده (۸۰ ، ۱۰۰ و ۱۲۰) لیوره‌لك مرمی انداخت ایدر غایت جسیم طوپلر وار ایدی.

بو یوك طوپلر یامیاه‌جاریه‌ویااوکوزلرماندالرایله‌سوق ایدیلوردی.

۱۵۹۴ سنهٔ میلادیه‌سنده سنان پاشا کندی طوپجیلری سایه‌سنده آرشیدوق اردوسنك تمامیله قارشوسنده،طونه نهرینی کچدکدن صکره دشمنی [آلتمبورغ] شهرینه‌قدر طردایلمشدی.

۱۶۶۴ ده عثمانلیلر بلغراد قصبه‌سنده ویانه محاصره‌سیچون (۱۲) عدد یکی‌طوپ دوکدیرمشلردی. مع‌هذا بویوك طوپلرك ایچه محذورلری واردی .

ازجمله پك‌چوق جبخانه صرف‌ایدرلری. سوق واداره‌لری غایت مشکلدی . اثنای انداخته موضوع اولدقلری یرلری ، قونداقلری وتکرلکلری خراب ایدرلردی .

ترکلر طوپ مرمیلرینی اکثریا قویون دریلریله‌صارارلردی. بوندن مقصدلری تأثیر روزکار ایله ایچه انحراف‌ایدن محرکلری اصل هدفه سوق ایلمکدی .

عثمانلی طوپلرینك نامولری، آغزلری وقویروقلری‌طرفنده یکدیکرینه مساوی چاپلرده بولنورلردی .

خصوص مذکور ، افقی انداختلرك هیچ برنشان آلتنه مراجعت ایدلیه‌رك دوام واجراسنی تسهیل ایدردی .

عثمانلیلر هر زمان جبخانه و مهمات سفریه‌لرینی مبذول طوتیورلردی . حتی عثمانلیلرك باروتلری اوقدر چوق ایدی ، که اوروپا لیلرك محاربه ایچون صرف ایده‌مدکلری مقداردن زیاده‌سنی آنلر ذوق وصفالر اغورنده صرف ایدرلردی .

—

حدود مواقعی اوزرنده باروت اعمال ایتدیرلدکدن بشقه مصر و قاهره‌دن کتوریلور وخرستیان مملکتلرندن صاتون آلنوردی .

هر تفك باشنه (۳۰۰) وهر طوپ ایچون هیچ اولمزسه (۱۰۰) انداخت اصابت ایده‌جك وجهله اردولرك جبخانه‌سی ترتیب اولنوردی .

فی الحقیقه او دورلرده بك چوق جبخانه صرف اولنوردی .

اسوچلیلر (۱٦٤۸) پراغ محاصره‌سنده (٤۰۰۰۰) کنتال باروت صرف ایتدکلری حالده هیچ برنتیجه قزانه‌مامشلردی .

اسوچ قرالی کوستاو ، کذلك قوپنهاغ اوکنده (۱۲۰۰۰) کنتال باروت صرف ایتمشدی .

عثمانلیلر ایسه ۱٦٦۳ده [نوی حوزه‌ل] جوارنده (٦۰۰۰) کنتال باروت یاقمشلردی .

اکثریا محاربه‌لرده باروتك آزلغندن طولایی بك بیوك تشبثلر نتیجه‌سز قالور ویاخود موقع اجرایه قونیله‌مازدی .

(۱٦٤٥) ده آوسترپا عسکرلری [غلوغاو] [*] اوکنـده کنـدی جبخانه‌لرینی کاملاً صرف ایتمش وهیچ‌ده فشنك یاپیله‌جق بارونلری قالمامش اولدیغی ایچون اسوچ اردوسی محصورین معاونتنه کلمکه ومحاصره خطنی قالدیرمغه زمان بوله‌بیلمشلردی .

بناءً علیه عثمانلیلرك جبخانه ومهمات سفریه حقنده کوستر- دکلری اعتنای مخصوصلری شایان تقدیر برحرکتدر .

عثمانلیلرك ات ، پرنج و اتمك مثللو وسائط اعاشه‌لری دخی اکثریتله مبذول ایدی .

ممالك عثمانیه‌نك اوته‌سنده بروسنده و علی‌الخصوص حدود بویلرنده لزومی درجـه‌ده ارزاق دبویلری وقافله‌لری تدارك ایتمزدن اول عثمانلیـلر اصلا یوله چیقمازلردی . بعضـاً هجوم ایده‌جکلری یرلری آکسزین یقالامق ایچون سـاخته حوادث نشر ایدرلردی . بعضـاًده حقیقت حالی سویلیه‌رك خصملرینی شو وجهله آلدانمش اولیورلردی .

ترك اردولرینـك پك چوق آغرلقـلری اولدیغی ایچون کندیلریله برابر برچوق ارزاق ومهمات کتوررلردی . بوندن بشقه حبوبات لایقیله یتشمه‌دن واوت ، یولاف کبی شـیلر کاله ایرمزدن اول سفره باشلامزلردی .

هرشیده بیه‌جك واداره خصوصلرینك تامینی شرط اعظمدر . علی‌الخصوص حرکات سفریه‌ده نتیجه اکثریا اعاشـه‌نك حسن

[*] سیلزیا داخلنده برشهردر .

صورتله جریانـه تابعدر . برچوق اردولر ، برچوق محاربه‌لر ذخیره‌نك فقدانی سببیله محو و پریشان اولمشلردر .

(۱۶) بیك کشیدن مرکب و[قورون] قوماندانسنده اولان کوزل ومنتظم بر اردو (۱۵۳۷) ده هیچ محاربه ایتمه‌رك یالکز ارزاق و ذخیره‌نك یوقسزلغندن طولایی عثمانلیلرك اوفاجق بر قطعهٔ عسکریه‌سی اوکنده هزیمته اوغرادلمش بولنیوردی.

عین وجهله (۱۶۰۰) تاریخنـده ترکلر طرفـدن محاصره ایدلمش اولان [قنیژه] نك امدادینه کیدن و [دوق دو مرکور] قوماندانسنده بولنان بر اردو تشبث ایتدیکی برحرکتی باشه‌چیقاره‌مامش وبونکچون قلعه عثمانلیلره تسلیم ایدلمشدر .

قارنی آچ وطمارلرنده قان‌جولان ایتمه‌جك درجه‌ده بیتاب دوشن بر نفرك محاربه‌ایده‌میه‌جکی طبعیدر . بناءً علیه، نفرلرك قارنی طیورمق مسئله‌سی حربده الك زیاده‌دوشنیله‌جك شیلردر.

—

عثمانلیلرك بیوك وکوچك اغرلقلری‌ده کرچکدن حیرتله شایان بردرجه‌ده مبذول ایدی .

عادتا دنیله بیلور ، که او زمانك بر ترك اردوسی سیار بر قلعه حکمنده ایدی .

چونکه حرب ایتمك ایچون هرنه لازم ایسه اردوده حاضر وموجود ایدی .

ارزاق طاشیمق ایچون هر درلو حیوانلرله برابر عربه‌لر ومیاه جاری‌یه‌ده حرکت ایده بیلن مراکب عمومیه‌دن استفاده اولنوردی .

آغرلقلر حركات عسكريه ايچنده حقيقةً شايان دقت بر مسئله در .

اكر آغرلقلر پك زياده اولورسه ولايتلرك قسم اعظمى تخريب ايدلمش بولنور .

اردو غير متحرك برحاله كلير ويا هيچ اولمز ايسه اجرآت عسكريه ده بيوك بر توقف وتأخر حاصل اولور . بوندن بشقه مذكور آغرلقلر كرك يورويشلر وكرك اردوكاهلرده بر خيلى بر اشغال ايدرلر وشو واسطه ايله ده ايجه انتظامسزلغه سبيت ويررلر .

بالعكس اكر آغرلقلر پك جزئى اولورسه اوزمان اردونك احتياجاتنه كافى مهمات سفريه وارزاق وسائره بولمق كوچلشور . وباخصوص چول وقوراق مملكتلرده حرب ايديلورسه احتياجات مذكوره دها زياده كسب اهميت ايدر . بناءً عليه، بوكبى يرلرده چادرسز وهردرلو مالزمهٔ سفريه دن محروماً حرب ايده جك اولان قطعات عسكريه پك آز وقت ايچنده خسته لغه اوغرار ويا نافله يره تلفات ويرمش بولنور .

تركلر پاره مسئله سنه ده پك چوق اهميت ويررلردى . آنكچون خزينه لرينى پاره ايله طولديرمزدن اول بر سفره باشلامق آنلرجه عادت اولمامشدى .

—

عثمانليلر طبقى روماليلر كبى عين زمانده جريان ايتمك اوزره ايكى سفر، بردن باشلامزلردى . بالضروره شويله بر حركته

مجبوریت کوردکاری زمان ایکنجی درجه‌دن اولان حرب قسمنده مدافعه‌یی التزام ایدرودیکرنده تعرض ایله ایش کوررلردی .

مثلا : وندیکلیلرله باشلادقلری سفری بیتیرمزدن اول آوسترياعلیهنه آچیلان برحربده عین وجهله حرکت ایتمشلردی. ترکلرك سفرلری بیوك و قیصه‌در . ترکلر اك چوق میدان محاربه‌لرینی سورلر . چونکه جسور و قهرماندرلر . اشته‌بوندن طولایی غایت جسیم اردولر تشکیل ایدرك وتعرض حرکاتیله دشمنلرینك قلبکاهنه قدر یورورلر. وبووجهله کندو اردولرینه شهرت وخصم اردولرینه دهشت ویررلردی .

عثمانلیلردائما بویوله حرب ایتدکلریچون اردولری هرزمان تجربه‌لی، دینج وجسور عسکرلردن ترکیب ایدردی . حاصل‌بو،که دیکر حکومتلر اوفق تفك نتیجه‌لر اوزرینه همان مصالحه‌یه قرار ویرر، واردولرینی طاغیدرلردی .

بونك ایچون یکیدن بر سفره باشلامق لازم کلدیکی زمان اونلر تجربه‌سز وعجمی نفرلرله میدانه چیقمغه مجبوراولورلردی.

[لیکورغ] ك هیچ بر وقت عین بر دشمن ایله اوزون زمان حرب ایتمامك خصوصنده‌کی فکری عثمانلیلر نظرنده اك چوق شهرت بولمش بر قانون عملی تشکیل ایدردی .

ترکلر قوهٔ سفریه‌لرینی اصلا متعدد پارچه‌لره آیرمزلردی . وبویله یاپمغه لزوم کورلدیکی زمان بیله پك نادراً قوتلرینی تقسیم ایدرلردی .

بو ايسه سوق الجيش نقطهٔ نظرندن هرزمان شايان تقدير وحكمى جارى كوزل برعادت ، مكمل برقانوندر . زيرا نصل كه بر قاچ قوله آيرلمش اولان بيوك نهرلر بر چوق يرلردن كچيد حركتى ويررلر؛ طبقى آنك كى برقاچ پارچه يه انقسام ايتمش بولنان بيوك اردولرده ضعيف دوشر و آرتق بيوك ايشلردن عاجز قالمش بولنورلر .

تركلر بريرى محاصره ايده جكلرى زمان، تاتارلرايله سوارى عسكرلرينك بيوك بر قسمنى دشمن ممالكى داخلنده چاپولجيلق ايتمك اوزره اوته يه برويه كوندرر وشو صورتله اورته لغه دهشت ويررلردى . لكن اصل ايش كوره جك اولان اردو بالعكس يرلى يرنده ثابت و متحد برحالده قالميردى . عثمانليلر تشكيل ايتدكلرى سلطنتك بيوكلكى وبناء عليه، وقت حضر اردولرينك يكديكرندن اوزاق مسافه لرده بولنمسى و برده آغرلقلرك كثرت و تعددى حسبيله سفر برلكلرينى پك آز بر زمان ايچنده اكمال ايده مز وهله قيش كونلرنده محاربه ايتمكى هيچ سومزلردى .

واقعا كريدك محاصره سى زماننده بر قاچ قيش موسمى محاربه ايله كچمش بولنيوردى . فقط بو محاصره ده تركلرك يايمش اولدقلرى سپرلر واستحكاملر آنلرى هردرلو تأثيرات هوائيه دن محافظه ايتمش ايدى .

عثمانليلرك فتوحاتى هر زمان يكديكرينه مربوطاً جارى

اولمشدر ؛ هیچ بر وقت استیلا آت حربیه‌لری خطا ایله قاریشما-مشدر . یکدیکرندن ایچه اوزاق ایکی مملکت ضبط ایتدکلری زمان آنلرك بیننده‌کی یرلری‌ده، چارچابوق آلیرلر واو واسطه‌ایله حرکات عمومیه‌ده ارتباط عمومی حصوله کتوررلردی .

ترکلر دائما دشمن مملکتلری ایچنده حرب ایدرلردی . حال بویله ایکن اس الحرکات ایله اورایه استناد ایدن طرق اتصالیه‌لرینی حقیقتهً بك متین وامین بریولده تنظیم ایتمش بولنورلردی .

عثمانلیلر یورویش اجرا ایتدکلری زمان برقاچ قولده حرکت ایدرلردی . حتی دشمنك اوزاقده اولدیغی آکلاشلدقجه کیجه یوریشلری یاپمقدن بیله اصلا چکنمزلردی .

بالعکس دشمن یقینلرنده یکدیکریله برلشمش اولدقلری حالده یورولر واو صوبتله متحداً ایش کورورلردی . یورویش قوللرنده‌چیقاریلان پیشدارمفرزه‌لری ایچه قوتلی ترتیب ایدیلور؛ وبوندن بشقه اردو ایله برلکده تاتار عسکرلری بولندیغی زمان پیشدارمفرزه‌لری ایلروسنه‌اونلردن آیروجه‌برقول چیقاریلوردی .

عثمانلیلر اکثریا آچیقده کیجه‌کچورلر؛ فقط اردوکاهلرینك اطرافنه اصلاخندق واستحکام یاپمازلردی . بونك بویله اولمسنه تأثیر ایدن باشلیجه بر قاچ سبب وار ایدی :

اولا، اردولر بك جسیم اولدیغیچون اوقدر چوق انسانلری خطوط استحکامیه ایله اوبتمك ممکن اوله‌مزدی .

ثانیاً، عثمانلیلرك کندی قوت وجسارتلرینه اعتمادلری وارایدی .

ثالثاً ، پاپيله‌جق استحكام وسيرلرى مدافعه‌يه الويره‌جك قدر پياده بولنمز ايدى .

رابعاً ، اكثريا نهرلر بويجه يعنى صولاق اولان يرلرده اقامت واستراحت ايتمكه مجبور ايديلر ، چونكه انسانلر وحيوانلرك صو ايچون اولان احتياجلرى آنجق بوصورتله برطرف ايديله بيلوردى .

خامساً ، استراحت ايتمكده بولنان ترك اردولرينك [٦:٥] بيك كشيدن مركب سوارى محافظ ودوريه قوللرى وار ايدى .

محاصره جنكلرى

عثمانليلرك محاصرهٔ قلاع بحثنده تعقيب ايلدكلرى اصوللر حقيقةً حيرته شايان بردرجه‌ده كوزل ومعقولدر .

اولا ، بوكبى سفرلرده عثمانليلر يكديكرندن ايچه اوزاق اولان قلعه‌لرى نظراهميته آلمازلر ؛ بالعكس محاصرهٔ مواقع جهتيله تدريجى براصول داخلنده حركت ايدرلردى .

سلطان سليمان آنجق [ناوارين] و[آلتمبورغ] شهرلرينى آلدقدن يعنى اس‌الحركات ايله خطوط‌الحركاتى قطعياً تأمين‌ايتمش اولدقدن صكره ١٥٢٩ده ويانه عليهنه هجومه قرار ويرمشدى .

ثانياً ، تركلر اويله‌اولور اولمز يعنى اهميتسز تشبثلر ايله‌وقت كچورمكه تنزل ايتمامشلردر .

ثالثاً ، برمحلى محاصره ايده‌جكلرى زمان اوراده اكثريا

محاصره اردولرینك یاپدقلری کبی محیط معکوسلر ترتیب ایتمزلردی . بالعکس بووظیفه‌یی کندیلرینك پك قوتلی وجسور سواری قوللری کوررردی .

رابعاً ، محاصره خطلرینی، تقرب ایتدکلری یرلره موازی ویکدیکرینه مربوط قاله‌جق صورتده وضع وترکیب ایدرلردی، که بواصول سایه‌سنده محاصره‌قطعاتی خصمك‌یان(آنفلاد) آتشلرندن متأثر اولمزدی .

خامساً محاصره استحکاملری کرك عمقاً وکرك عرضاً دشمن استحکاملرینه فائق بولنورلردی . بناءً علیه ترکلر شووجهله یاپیلان استحکام وخندقلرده پك چوق سهولت وامنیت ایله وقت کچورلردی.

سادساً ، ترکلر برکره ایشه باشلادقدن صکره نتیجه‌یه قدر محاصره مفرزه‌لریله عمله پوسته‌لرینی اصلا دکشدیرمزلردی . ومحاصره‌نك هرنقطه‌سنده‌کی عثمانلی قطعاتی آیری آیری اولدقلری حالده محصورین‌قطعات عمومیه‌سنه فائق‌بولنه‌جق صورتده‌ترتیبات ایدیلورلردی. والحاصل ترکلرك برمحاصره جنکی‌اثناسنده کرك پیاده وکرك طوپجی‌صنفلرندن هربریسی تعبیه وسوق‌الجیشجه نصل قوللانلمق لازم کلیورسه اویله‌جه قوللانیلوردی .

محاربه نظاملری

عثمانليلر دشمنله مصادمه ايده‌جكلری زمان پياده قطعاتی مركزده ، سواريلر بالعكس ايكی جناحده موضع آليرلردی.

ايلك اردولرده ترك محاربه نظاملری ، يونان فالانقسلری كبی جسيم پياده طابورلری وسواری بلوكلرندن تركب ايدردی.

عثمانليلر كندی منتظم وقوتلی سواريلرينی تطبيق واستعمال ايده بيلمك ايچون اكثريا آچيق يرلر يعنی دوزاووه‌لرده محاربه ويرمكه مجبور اولورلردی .

محاربه جبهه‌سی ايچه واسع اولديغی كبی مركزه طوغری منحنيلك پيدا ايدن برچوق خطلردن تركب ايدردی . محاربه نظامنك شويله برنصف هلال شكلنده تركيبی هم زياده جه يراشغال ايتمك وهم ده عين زمانده محاربه‌يه پك چوق انسان كيرمش اولمق مقصدينه مستند ايدی. بوندن بشقه نظام مذكورك اك بيوك برفائده‌سی دهاوار، كه اوده جناحلرك دشمن خط حربنی چويرمك وحين حاجتده يانلرينه و آرقه‌سنه دوشه‌رك دشمن خط رجعتنی كسمك وتهديد ايلمكدر .

سلطان مرادخان اول وروم ايلى سفرى

١٦١ سنهٔ هجرى و١٣٦٠ سنهٔ ميلادى

فتوحات عظيمه سيله عثمانلى پادشاهلرينك برنجيلرندن معدود اولان سلطان مراد خداوندكار مقام سلطنته كچدكلرى زمان اول امرده آرچوق مشكل بر موضعده يولنيورلردى . مشارالهيك اك مقدس املى ، سلطان اورخان غازينك اوروپا قطعه سنده آچمش اولديغى فتوحاتنى توسيع واكمال ايتمكدى . بناءً عليه اك چوق روم ايلى ده كى عثمانلى اردوسنه اهميت ويريوردى .

پادشاهك روم ايلى ايشلريله مشغوليتنى فرصت عد ايليان قره مان بكى وسائر اوفق نفك حكومتلر برلشه رك حكومت عثمانيه عليهنه اعلان حرب ايتمشلردى . بونك اوزرينه سلطان مرادك پك فنا حالده جان صيقلمش وبناءً عليه كمال سرعت وستدتله مشهور آنقره قلعه سنى ضبط ايتديرمشدى . مذكور قلعه نك سقوطى عثمانيلر اوكنده قليچ استعمالنه يلتنان بچاره قره مان اوغللرينك سكوتنى موجب اولدى .

بو طرفدن امين ومستريح اولديغيچون سلطان مراد آرتق روم ايلى فتوحاتنه جداً اهميت ويرمكه باشلار .

استيلاآت مذكوره ده اك چوق خدمتلرى مسبوق اولان ذوات حاجى ايل بك ، شاهين پاشا ، وغازى اوره نوس بكلردر . فى الحقيقه بو دفعه روم ايلى يقه سنه كچلدكدن صكره اردوى

محاربه نظاملری

عثمانليلر دشمنله مصادمه ايده‌جكلری زمان پياده قطعاتی مركزده ، سواريلر بالعكس ايكی جناحده موضع آليرلردی.

ايلك اردولرده ترك محاربه نظاملری ، يونان‌فالانقسلری كبی جسيم پياده طابورلری وسواری بلوكلرندن ترك ايدردی.

عثمانليلر كندی منتظم وقوتلی سواريلرينی تطبيق واستعمال ايده بيلمك ايچون اكثريا آچيق يرلريعنی دوزاووه‌لرده محاربه ويرمكه مجبور اولورلردی .

محاربه جبهه‌سی ايچه واسع اولديغی كبی مركزه طوغری منحنيلك پيدا ايدن برچوق خطلردن ترك ايدردی . محاربه نظامنك شويله برنصف هلال شكلنده تركيبی هم‌زياده‌جه‌يراشغال ايتمك وهم‌ده عين‌زمانده محاربه‌يه پك چوق افسان كيرمش اولمق‌مقصدينه مستند ايدی. بوندن‌بشقه نظام‌مذكورك اك‌بيوك برفائده‌سی‌دهاوار، كه اوده‌جناحلرك دشمن خطحربنی‌چويرمك وحين حاجتده يانلرينه و آرقه‌سنه دوشه‌رك دشمن خطرجعتنی كسمك وتهديد ايلمكدر .

سلطان مرادخان اول وروم ایلی سفری

۱٦۱ سنهٔ هجری و۱۳٦۰ سنهٔ میلادی

فتوحات عظیمه ایله عثمانلی پادشاهلرینك برنجیلرندن معدود اولان سلطان مراد خداوندکار مقام سلطنته کچدکلری زمان اول امرده آرچوق مشکل برموضعده بولنیورلردی . مشارالهیك مقدس املی ، سلطان اورحان غازینك اوروپا قطعه سنده آچمش اولدیغی فتوحاتی توسیع واکمال ایتمکدی . بناءً علیه اك چوق روم ایلی ده کی عثمانلی اردوسنه اهمیت ویریوردی .

پادشاهك روم ایلی ایشلریله مشغولیتنی فرصت عدایلیان قره مان بکی وسائر اوفق نفك حکومتلر برلشه رك حکومت عثمانیه علیهنه اعلان حرب ایتمشلردی . بونك اوزرینه سلطان مرادك بك فاخالده جان صیقلمش وبناءً علیه کمال سرعت وستدله مشهور آنقره قلعه سنی ضبط ایتدیرمشدی . مذکور قلعه نك سقوطی عثمانیلر اوکنده قلیچ استعمالنه یلتنان بچاره قره مان اوغللرینك سکوتی موجب اولدی .

بو طرفدن امین ومستریح اولدیغیچون سلطان مراد آرتق روم ایلی فتوحاتنه جداً اهمیت ویرمکه باشلار .

استیلا آت مذکوره ده اك چوق خدمتلری مسبوق اولان ذوات حاجی ایل بك ، شاهین پاشا ، وغازی اوره نوس بکلردر . فی الحقیقه بو دفعه روم ایلی یقه سنه کچلدکدن صکره اردوی

عثمانی باشلوجه ایکی قوله آیرلمش یعنی بریسی حاجی ایل بك اداره‌سنده مریج وادیسی بوینجه ودیکری غازی اوره‌نوس بك قوماندانسنده مستا واستروما صولریله‌واردار نهری‌امتدادنجه برطرفدن‌ترا کیا ودیکرجهتدن ماکدونیا قطعه‌لرینك استیلاسنه مأمور ایدلمشلردی.

حقیقةً بك آز برزمان ایچنده بونطوز، چورلی، بورغاز، ادرنه، دمتوقه، اسکی ویکی زغره ایله فلبه موقعلری عثمانلی الله دوشمش بولنیوردی. فتوحات مذکوره‌نك عقبنده پادشاه آل عثمان، او زمانه قدر جرا ایدلمیان خمس اموال واسرا قاعده‌سنی یکیدن وضع و تعقیبه مباشرت ایلر. قاعدهٔ‌مذکوره‌نك وجوده کتوردیکی خزینه کرچکدن حکومت سنیه‌نك اك قیمتلی ومحصولدار بر منبعی یرینه بکر.

لکن بو ایشلر جریان ایتمکده ایکن پاپا (بشنجی اوربان) یکیدن اهل اسلام علیهنه صلیبیون بلالرینی سوق ایتمك فکریله دائما بر فعالیت کوسترمکه چالیشور. فلبه فوماندانی صربلیلره النجا ایدر. صرب وویوودەسی، مجار قرالی، بوسنه وایولاح بکلری اوروپانك بو یکی فاتحلری اوکنه آتلمق ایسترلر.

لکن بر آقینجی قولی، کیجه‌نك برنده، مریج نهری جوارنده اردوکاه قورمش اولان خرستیان اردوسنی باصار و آنلری پك چوق ضایعاته اوغراده‌رق بر هزیمت قطعیه‌ایچنده فراره مجبور ایدر.

بر مدت صکره خداوندکار غازی ، کندی اوچ پرمغیله عثمانلیلرك خرستیانلرله اولان ایلك معاهده‌سنی امضا ایدر . بو معاهده مشارالیه ایله راغوس کوچك حکومتی بینده عقد ایدلمش ایدی. بعده سلطان مراد ادرنه‌یه کلور؛ برمدت اوراده قالور. وادرنه قرارکاهندن یکیجه، قیزل آغاج، یانبولی، اختمان، صماقو، قرین آباد، آیدوس، قرق کلیسا، بوکار حصار فتوحاتی سوق واداره ایلر.

نهایت میلادك (۱۳۷٦) سنده بتون شو موفقیلری صرب قرالی لازارك الندن یقالامش اولدیغی مشهور نیش قصبه‌سیله اکمال ایتمش بولنور . فتوحات مذکوره عثمانلی تیمار اصولنك فوقنده وپك متین بر تشکیلات ملکیه وعسکریه ایله تحکیم ایدیلور. تیمار دنیلان کوچك مالکانه اصوللریله ، زعامت نامی ویریلان بیوك مالکانه اداره‌لری، اوندن صکره پك معقول وپك جدی قواعد نظامیه‌یه ، ربط ایدلمش بولنورلر. بتون اصول زعامت وتیمار صاحبلری خدمت عسکریه‌یه مجبور طوتیلور . وعلی الخصوص، عساکر محلیه صنفنك تشکیل وایجادی سلطان مراداول اردوسنك بسبتون شدت وکمال بولمسنه واسطه اولور.

اك صکره شهزاده بایزیدك کرمیان بکنك قیزیله ازدواجنی متعاقب اکر یکوز، طوشانلی، کوتاهیه وسیماو قصبه‌لری‌ده سلطنت عثمانیه‌یه الحاق ایدیلور . بوندن بشقه یکه او اتناده یکیشهر، سید شهری، اسپارته وآق شهر ایله یالواج وقره آغاج موقعلری‌ده عثمانلیلره ترك ایدلمش بولنور.

آناطولیده‌کی ایشلر بویله‌جه آقوب کیتمکده ایکن سلطان خداوندکارك اك مدبر ومشهور جنرالاری تراکیا وماکدونیا سمتلرنده اجرای فتوحات ایدیورلردی. مناستر، پرلپه، اشتیب صوفیه کبی مواقع مهمه یه اوائناده حکومت سنیه اداره سنه کیرمشدی.

عثمانیلرك بو دهشتلی فتوحاتی آز بر زمان ایچون شرق وغرب کلیسالرینی بربرینه یافلاشدرمش وعین زمانده حکومت عثمانیه آسیاده باش کوسترن برعصیان ایله تهدید ایدلمش بولنیور ایدی.

شهزاده‌لردن ساوجی بك، ژان پاله اولوغك مخدومی [آندرونیکوس] ك تشویقیله سرکشلك ایتمکه باشلامشدی. حال بوکه، پادشاه جلادتپناه او صره‌لرده طوغریدن طوغری‌یه مجارلر علیهنه بر سفر تعقیب ایتمك ایچون حرکات عسکریه پلانلرینی ترتیبله اوغراشوب طورییوردی. اوغانمك مناسبتسزلکنی اوکرندیکی زمان طبیعی جانی پك فنا بر حاله صیقلمش ایدی. بروسه جوارنده وقوعه کلان برمصادمه واهی فکرلر اوزرینه یوریان بو کبی خیالپرست مراقلیلرینی محو وپریشان ایتدکدن بشقه او فرصتدن بالاستفاده حکومت عثمانیه اوزرینه بر قیام عمومی تشکیل ایدن قره‌مان اوغللرینك قوهٔ عسکریه‌لری‌ده قونیه اووه‌لرنده‌کی مصادمه‌لر ایله طارمه طاغین ایدلمش بولنیوردی.

تکیه، آیدین، منتشا، صاروخان وقره‌مان بکلری آرتق ادارهٔ عثمانیه‌نك دره بکلری ضره‌سنه کچمشلردی .

لکن شو اثناده بلغارلر، صربلیلر و بوشناقلردن مرکب اولان براتحاد مثلث جمعیتی روم ایلی ولایتلرینی تهدید ایتمکه باشلادیغی اکلاشیلور . سلطان حضرتلری، آنلرك اوزرینه یوریمزدن اول، آسیاده‌کی ممالکنی اساساً بش بیوك سنجاغه تقسیم ایدر بو دائره‌لردن هر بریسنه اك سچمه آدملرندن برر مأمور کوندردر . . .

بو ندن صکره‌ده اوروپا-فرینی تعقیبه‌باشلار. بلغار مملکتلرینه حاکم اولان بوغاز وکچیدلرك اکثریسی الده‌ایدیلور. بلغار حاکمی عثمانلی اطاعتنی قبوله و بتون اراضیسنی ممالك شاهانه‌یه ترك والحاق ایتمکه مجبور اولور .

علی پاشا بلغار سفرینی اکمالدن صکره (۱۳۹۰ - ۷۹۱) طوغان بك اداره‌سنده اولمق اوزره بر قول اردو قوصوه استقامتنه کوندردر. قوصوه اوزمانلر، آرناؤدلق، صرب، هرسك وبوسنه حدودلرینك برقطعهٔ مشترکه‌سی دیمکدی .

کندی منفعتنك عثمانلی اداره‌سنه کچمسی اوزرینه صرب قرالی لازار، بولندیغی وضعیت وتهلکه‌یه پك ده اهمیت ویرمیه‌رك بالعکس جهت شرقیه‌دن ظهورایله کندی حدود ممالکنی قاپلامق نیتنده اولان براستیلا یاغمورینه مقاومت ایچون بوسنه، هرسك و آرناؤدلق بکلرینی باشنه طوپلامغه چالیشدی .

برمدت صکره، جنرال [دیمتریوس]ی بلغار حدودی اوزرنده کائن شهر کوی قلعه‌سنك فتحنه مأمور ایدر. مذکور قلعه‌نك اهالی وعسکری عثمانلی خدمتنده بولنیوردی. بناءً علیه قلعه‌نك بهمه‌حال ضبط ایدلمش اولمسنی پك زیاده آرزو ایدییوردی. فی‌الحقیقه جنرال [دیمتریوس] مأمور اولدیغی وظیفه‌یی قرالك ایستدیکی کبی واپجه کوزل برموفقیتله اداره واکمال ایدر.

قلعه‌نك صربلیلر النه کچمش بولنمسی خبری اوزرینه صدراعظم علی‌پاشا، یخشی بك وصاریجه پاشا قوماندانسنده بولنمق ونصل اولورسه اولسون، قلعه‌یی تکرار کیرویه آلمق فکریله اوجهته، جبری یورویش یاپه‌رق، آز بروقت ایچنده ۱۰ بیك کشیلك برفرقه کوندردر.

فرقهٔ مذکوره مأمور اولدیغی وظیفه‌یی کمال موفقیتله اکمال ایدر؛ یعنی قلعه ضبط اولنور ومحافظ مقرزه‌سی اسیر ایدیلور. بوندن بشقه قلعه‌نك داخل وخارجنده یاپلمش اولان بتون استحکاملری یقدیریلور.

یخشی بك پادشاهه یازدیغی بر راپورده، دشمن مملکتی ایچرولرینه قدر کیرمك ایچون مساعده استرحام ایلر. لکن سلطان خداوندکار، مشارالیهك رجعت ایدرك بر آن اول اردونك قسم کلیسنه التحاقنی امر ایلر.

شهر کوی مغلوبیتندن فنا حالده متأثر اولان فقط کندینی شویله یالکز بر قلعه‌نك سقوطیله مغلوب عد ایتمك ایستمیان

قرال لازار یکیدن جسارته کلور ؛ وصوك درجه‌ده صرف مساعی ایدرك بوسنه و آرناؤدلق بکلرنی کندیسیله برلکده عثمانلیلره مقابله‌یه مجبور ایدر. وکندیسنه التحاق ایدن متفقلرك غیرت ومعاونتلرینه مغروراً سلطان مراد ایله برمحاربهٔ قطعیه ویرمه‌دن اصلا چکنمز .

قرال، کندی قومشولریله مذاکره ایتمکده ایکن سلطان مراد اول بیوك بر سرعت ایله شهزاده‌لری یعقوب وبایزیدی کندی معیت افرادیله برلکده یانه کتورتمش بولنور. برده کوتاهیه وقره‌سی سنجاقلرندن بشقه صاروخان، منتشا، آیدین و حمید اوغلی سنجاقلری‌ده اردوی همایونه التحاق ایلمشلردی .

سلطان خداوندکارك اوروپاده‌کی بکلکلرندن برقاچی‌ده بوسفر کندیسیله برلکده حرکت ایده‌جکدی . عثمانلی اردوسنك بودفعه‌کی اجتماعنی اکمدهش برحاله قویان ماده ایسه، سلطان اورخانك شریك قضا وجهادی مشهور اوره‌نوس بکك اردویه التحاق ایتمش بولنمسی ایدی . فی‌الحقیقه مشار الیهك یالکزاسمی اردو ایچون بیوك برقوهٔ امدادیه مقامنده ایدی .

غازی اوره‌نوس بك وظیفهٔ حجی اکمال ایتمش وهنوز مکهٔ مکرمه‌دن عودت ایلمش بولنیوردی . بونك اوزرینه مشار الیه درحال عثمانلی اردوکاهنه کیدر وکندی اسکی تجربه‌لریله ولی‌نعمت زاده‌سنه یعنی پادشاهنه‌معاونت ایتمك ایستر. حکومت

عثمانیه‌نك قوای سفریه‌سی ایلك اول فلبه‌وجوارنده تجمع ایتمش واردوی همایون هجرتك ٧٩١ سنه‌سی ایلك بهارنده صربستان استقامتده یورویش حرکانی یاپمغه باشلامشدی .

سلطان مراد ، یالکز بعض اوفق تفك کچی یوللرندن بالمرور آشلمسی ممکن اولان (صولی‌دربند) کچیدی اوزرندن یورویش اجرا ایتمکه‌قرار ویرمشدی. رادوب سلسله‌سنك جنوبه‌طوغری اینمك ایچون آیرلدیغی نقطه‌ده بالقان خطنك ایکی جهتنده واسع براووه موجوددر .

شمالده‌کی اووه‌نك مرکزنده صوفیه‌وجنوبده‌کی‌بك مرکزنده ایسه فلبه شهری واردر .

یورویشنك اوچنجی کونی سلطان مراد اختیانه واصل اولور . بورادن صوفیه ، نیش وشهر کوی استقامتنده کیدن یول بك‌منتظم ایسه‌ده ، صولی دربند ، کوستندیل بویجه‌کیدن یول بالعکس بك فنا وبك غیرمنتظم بریول تشکیل ایدردی .

سلطان مراد خصمنه بر آن‌اول قاووشمق ایچون بوایکنجی یولی انتخاب واردوسنی اوواسطه ایله سوق ایدر . اختماندن آیرلدقدن‌اوچ کون‌صکره‌علاءالدین‌اوواسنده‌بیوك‌برمولهویریلور.ایکی کون قدر دوام ایدن شومولهٔ اثناسنده‌عساکر عثمانیه فنابریولده یورویش حرکانی یاپمش اولمارندن طولایی حصوله کلان یورغونلقلرینی ازاله‌ایدر. تکراریورویشه باشلانور؛ برکون‌صکره کوستندیل موقعنه واریلور. کوستندیل حاکمی، ترك اردوسنی

کمال حرمت ایله قبول ایدر . لکن بر آز اول هدف الحرکات اصلیسنه وارمق ایچون بك چوق صبر سزلق کوسترن غازی خداوندکار، کوستندیل موقعندن چارچابوق آریلور . بوندن صکره (اولو اووه) ده ایکنجی برموله ویرر . غازی اوره نوس بك شوموله زماندن بالاستفاده معیتنه آلدینی (٤٠) ترك سواریسیله اطراف وجواری استکشافه کیدر. بولندقلری یرك هرجهتنی اعلادن اعلایه براستکشافدن صکره مشار الیه برچوق اسیرلرله برلکده قرارکاه سلطانیه عودت ایلر .

حضرت پادشاه الآن دشمن ایزینه لایقی وجهله تصادف اولنه مدیغیچون ینه بیوك برصبر سزلق ایله قره طووه استقامتنده یورویش حرکاتی یاپمغه باشلار . واوراده برکره دها بك فناحالده یورلمش اولان اردوسنی دیکلندیرر .

شوموله اثناسنده صرب قرالی ، سلطان خداوندکاره بعض مغرورانه خبرلر کوندرر . سلطان غازی آرتق خصم اردوسیله قطعیاً تماس حاصل اولدیغنه اینانور ولازارك مغرورانه املارینه بك زیاده حدتلی جوابلر ویرر .

بونك اوزرینه حضرت پادشاه برمجلس حرب تشکیل واورایه اردوی همایونك بتون جنرالرینی قبول ایدر. دشمنك عددجه اولان تفوق عظیمی خلافنده هرکس ایلرویه طوغری یورویش اجراسنه قرار ویرر .

غازی اوره نوس بك ایله یکیت پاشا پیشدار قوماندانی اولورلر.

عثمانلی اردوسی بورادن اعتباراً ینه شمال استقامتنی طوتر ؛ و (اوربه‌لوس) کچیدلرینی آشدقدن صکره موراویانك غرب ساحلنده وکوموش حصار دنیلان موقع یانده براز دیکلنور .

بعده اردوی همایون ٦ فرقه‌یه آیریلور . واووجهله کیجه قراکلغنده وموسیقه باشده اولمق اوزره نهردن کچید حرکتی یاپیلور . بوکچید حرکتی یاپلمزدن اول نهرك دشمن جهتنده‌کی ساحلی بویجه برخیلی ده کشف قولاری چیقاریلور .

رنجی فرقه ، صدراعظم علی پاشا ؛

ایکنجی فرقه ، یلدیرم بایزید ؛

اوچنجی فرقه ، اینه بك ؛

دردنجی فرقه ، یعقوب چلبی ؛

بشنجی فرقه ، صاریجه پاشا ؛

آلتنجی فرقه ، بالذات پادشاه طرفندن سوق و اداره ایدیلوردی .

کچید حرکاتی یاپلدیغی کبی مورا ویا ساحللرندن اعتباراً بتون شو عثمانلی فرقه‌لری ، صرب و بوسنه حدودلری اوزرنده تجمع ایتمش اولان متفقین اردوسنه تلاقی ایتمك اوزره ایلرویه طوغری یورورلر .

قوصوه میدان محاربه‌سی

قوصوه اووه‌سی طولاً (٢٠) بیك ، عرضاً (٥) بیك

خطوه امتداده واسع بر میدانده. بواووه‌نك اورته یرندن اوفاجق بر نهر جریان ایدیور؛ ودرت بیله طرفی آز، چوق یوکسك تپه‌جکلرله محاطدر.

نهرك هرایکی ساحلی وطاغلرك اتکلری، زراعت‌ایشلرنده ایچه شهرت آلمش، برخیلی زنکین کویلروچفتلکلرله مسکوندر. اشته‌سویلمك ایستدیکمز قانلی حکایه‌نك محل جریانی بویرلردر.

پولونزلر، صربلیلر، ایولاحلر، آرناؤدلر، بوشناقلر، مجارلر وبلغارلردن مرکب اولان خرستیان اردوسی، عثمانلیلره نسبة، پك زیاده قوتلی بولنور.

سلطان مراد، ینه جنرالارینی مذاکره‌یه دعوت ایدر. وبو مذاکره اثناسنده دشمنه قرشو نصل بر محاربه نظامی آلمق کلدیکنه دائر قرار ویرمك ایستیلور.

امرادن برچوغی، بتون دوه‌لری محاربه خطنك ایلروسنه وعادتا جانلی براستحکام طرزنده ترتیب ایتمك وشو صورتله ایلك حمله‌ده دها دشمنك سواری خطلری بیننده بیوك بر انتظامسزلق وجوده کتورمش اولمق فکرینی ترویج ایلر. لکن یلدیرم بایزید شو فکره قطعیاً اشتراك ایتمکدن چکینور. مشار الیه بوکبی عادی بر واسطه ایله دشمن علیهنه تعرض ایتمه‌نك عثمانلی نام‌قهرمانیسی‌ایچون برتنزل‌اوله‌جغنی واصل‌مردللك کوکس کوکسه دشمن صفلری اوزرینه آتلمقدن عبارت‌بولنه‌جغنی سویلیوردی. صدر اعظم علی پاشا کذلك شهزاده یلدیرم

بایزیدك فکرینی تصدیق ایلمش ایدی . بوندن بشقه روم ایلی بکلر بکی تیمورطاش پاشاده آنلر ایله مشترك‌الافکار بولنیوردی. مشارالیهك رأینه کوره اکر دوه‌لر دشمن سواریلرینی اورکو - ده‌جك یرده بالعکس کندیلری دشمن سواریسندن اورکمش اولورلرسه او زمان بوندن حصوله کله‌جك فنالق عثمانلیلرك محاربه نظاملرینی آلت اوست ایتمش بولنوردی [*] .

کیجه‌نك بیوك برقسمی مذاکره ایله کچورلمش ایکن مجلس حرب بنه ایشه قطعی برنتیجه ویرلمکسزین طاغیدلمشدی . سلطان‌مراد، بتون کیجه مظفریت قزانمسنی ودین اسلام شرفنه نائل شهادت اولمسنی جناب حقدن استرحام ایتمش و عسکرینك اصول تعبیه‌سی حقنده اعمال فکر و نظر ایلمشدر . شفق آثار آتمز پك لطیف بریاغمور یاغمغه باشلار . دشمن طرفندن کلان طوز وطوپراق یغینلری شوواسطه‌ایله‌وبواش‌بواش‌برطرف‌اولور. اوته‌کی جهتده متفقین پرنسلری‌ده بر مجلس حرب تشکیل‌ایدرك تعقیب‌اولنه‌جق محاربه اوزرینه ایچه‌برزمان مذاکره‌ده بولنورلر. اثنای مذاکره‌ده برخیلی جنرالار ، ترکلر علیهنه کیجه قراکلغنده هجوم ایتمك مناسب اولدیغنی درمیان ایدرلر . لکن شو مطالعه

[*] نته‌کیم زاما محاربه‌سنده آتیبال محاربه خطتك ایلك صفلرنده قوللاندیغی فیلار ایله کندی اردوسنك محو و پریشان اولمسنی تأمین ایلمشدی .

بناء علیه یلدیرم بایزید صدر اعظم علی پاشا وتیمور پاشا حضراتنك بو خصوصده‌کی افکاری شایان تقدیر وآفریندر .

جورجی قاستریونانك اعتراضندن طولایی قبوله شایان کوریلمز.
جورجی دیوردی، که: «کیجه قراکلغی خصمك رجعت حرکاتی تأمین و تسهیل ایدر. بناء علیه اکر کیجه‌لین دشمن اوزرینه هجوم ایدیلورسه آنی قطعی برهزیمته اوغراتمق ممکن اولهمزدی»

صباحلین خفیف بر صورتده یاغمغه باشلایان یغمور یواش یواش دینمکه یوز طوتدی. بونك اوزرینه هرایکی طرف محاربه ترتیباتی اکمغله مشغول اولور. متفقین اردوسی آنیده‌کی وجهله محاربه ترتیباتنه کیرمشدی.

(ا) صرب قرالنك اداره‌سنده‌کی مرکز قولی؛

(ب) لازارك یکنی [ووك برانقووچ]‌ك قوماندانسنده‌کی صاغ جناح قولی؛

(ج) بوسنه پرنسنك اداره‌سنده‌کی صول جناح قولی.

عثمانلی اردوسنك محاربه نظامی‌ده شووجهله ترتیب ایدلمشدی:

(ه) جزؤ تامله بینلنده طوپجیلر اولمق اوزره یکیچریلردن مرکب مرکز قولی؛

(ز) شهزاده یلدیرم بایزیدقوماندانسنده‌کی صاغ جناح قولی؛

(ف) یعقوب چلبی اداره‌سنده‌کی صول جناح قولی؛

(و) عثمانلیلرك اردوکاه و آغرلقلری.

ذات حضرت پادشاهینك قرارکاهی مرکز قولیله برلکده بولنیوردی. بوندن بشقه اوره‌نوس بك شهزاده بایزیدك وصاریجه پاشا ایله دیکر بعض امرای عسکریه یعقوب چلبینك معیتنه ویرلمشلردی.

حيدر بك ايسه يكيچريلر خطنده واپجه فاصله‌لى برصورتده ديزلمش اولان بتون طوپجيلره قوماندان ايديوردى .

محاربه‌نك طرز جريانى

هجوم حركتى هر ايكى جهتدن عين زمانده باشلار . محاربه ايچه برزمان قرارسز ونتيجه‌سز قالور . اك صوكره بوسنه‌قرالى عثمانليلرك، صاغ جناحنى كيرويه پوسكورتر . لكن بردنبره شو مظفر اولان دشمن قطعاتى بيوك بر تهوره اوغرار و پك رذيلانه بر يولده فراره باشلامش اولور .

متفقين اردوسى صاغ جناحده كذلك بعض اوفق تفك مظفريتلره نائل اولور . لكن شهزاده يلدرم بايزيدك اقتدار و فضائل عسكريه‌سى درحال مظفريتى عثمانليلر طرفنه جلب ايدر . و او وجهله دشمن اردوسنك محو وپريشانته واسطه اولور .

نه چاره ، كه بو اثناده ميلوچ قاپلووچ دينلان بر صربلى، نصلسه پادشاهك محافظ مفرزه‌سى آره‌سندن كيرر و حضور همايونه قدر كلەرك سلطان مراد مظفرى الندەكى خنجر ايله شهيد ايلر .

غازئ مشار اليه اولمزدن اول، مظفريتك اكمال نتايجى ايچون لازم كلان امرلرى ويرر واو وجهله عثمانلى اردوسنك مظفراً ايلروليمكده اولديغنى كوره كوره يعنى كمال ذوق‌وشادمانى ايله وشاهانه بر اولوم ايچنده حيات فانيه‌سنى اكمال ايلر .

مصادمه‌نك اك شدتلی و بحرانلی زمانلرنده صرب قرالی و بعض امراسی برلکده اولمق اوزره عثمانلی دلاورلرینه اسیر دوشرلر و عین زمانده یعنی حضرت پادشاه غزا پرور اکمال بقیهٔ حیاتایله اوغراشدیغی اثناده اونلرده عمر فانیلرینه‌دهشتلی بر خاتمه چکمش بولنورلر .

میلوج قاپلوویچ یزیدی، پادشاهی یاره‌لدقدن صکره هرنه‌قدر قاچمق ایستمش وبو اویونده‌ده ایچه مهارتلر کوسترمش ایسه‌ده اك نهایت محافظ مفرزه‌سی النده یقالی قورتاره‌مامش وبناءعلیه آنلرك آیاقلری آلتنده جان ویرمکه مجبور قالمشدر .

لعنةاه علیه لعنة واسعه

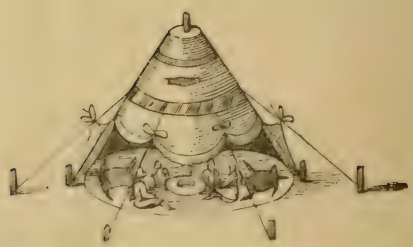

اون برنجی فصل

سلطان یلدیرم بایزید

آنقره وقایعی سفرلری

رومللرك آسیاده اك صوك قلعه‌لری اولان آلاشهرك فتحی یلدیرم بایزیدك شجاعت وبسالتنی میدانه چیقارر . امپراطور مانوئل ، مشار الیهك عادتا بردره بکی صره‌سنه کچر . بو ایشلری متعاقب قونیه، آق‌شهر ، نیکده و آقسرای فتوحاتی ظهورایدر. قونیه حکومتی انقاضی اوزرینه مرتب اولان طقوز ، اون بکلکدن یالکز قسطمونی وقره‌مان بکلکلری قالیر.

یلدیرم ، آسیاده‌کی فتوحاتنی لایقی وجهله تنسیق واکمال ایتدکدن صکره اوروپا علیهنه حرکته قرار ویرر .

رومللر یالکز بیزانس داخلنده قوتلی کورونمك یعنی اك صوك التجا کاهلرینی تحکیم ایتمك خصوصنده نافله یره اوزون اوزادیه یورولورلر .

چونکه یلدیرمك دهشتلی مصادمه‌لری آنلرك اوزرنده بیوك بیوك تأثیرلر کوسترمکه دوام‌ایدر. بناء علیه روم قیصری استانبولده برجامع یاپلمسنه و اورایه برقاضی کتورلمسنه مساعده ویرمکه مجبور اولور .

بنه بوصره‌لرده افلاق وبغدان پرنسلری‌ده ترکلرك برر دره‌بکی مقامنه کچمش بولنورلر . مجار قرالی [سیژیسموند]

بهوده یره عسکرینی سلاح باشنه دعوت ایدر. چونکه میلادك [۱۳۹۲] تاریخنده بیوك برهزیمه کرفتار اولور. بوسعادت یلدیرم بایزیدك آسیاده کی مظفریاتیله دهازیاده کسب شرف واهمیت ایلر.

فی الحقیقه مشار الیه قره مان بکلکنی. توقات، سیواس، وقیصری موقعلرینی کندی حکومتنه ربط والحاق ایلمش بولنور. قسطمونی بکلکی ده کذلك صامسون، جانیك، عثمانجق وسینوب قلعه لریله برلکده سقوط ایدر.

ایشته بویله یالکز برعصراق برزمان ایچنده، قونیه پادشاهنك بتون ممالکی، ادرنه پادشاهنك ید اداره سنه کچر وعثمان غازی مرحومك کوردیکی رؤیا بواش بواش وعینیله تحقق ایتمکه باشلار.

عثمانلیلر ایچون عشیرت وقبیله کبی شیلرك هیچ برحکمی یوقدی. آنلرالده ایتدکلری اقوامك هپسنی بر دائرهٔ محکمه وعادله ایچنده بیوتمکه وآنلرله برلکده ادارهٔ سلطانیه لرینی مزکردن محیطه طوغری کوندن کونه توسیع ایتمکه چالیشیرلردی. اشته آنلرك حکمت اداره وقانون انبساط وحرکتلری بوندن عبارتدی.

شو اناده محاربه قرالی [سیژیسموند] اوروپادن استمداد ایدر. لکن استانبولك آبلوقه یه آلندیغنی یاخود برار اوروپا مشارالیهك مراجعتلرینه هپ سکوت ایله جواب ویرر. بلکز هروقت شوالیه لك حسیاتیله بیومك ایستیان فرانسه، اوروپانك جنوب کنارلرنده ظهوره کلان وقوعات حربیه وسیاسیه قارشوسنده

بيكانه طوره‌ماز . همان خرستيانلره معاونت ايتمك ايچون مجار قرالى اداره‌سنه [٢٠٠٠]دن متجاوز شواليه قهرمانى كوندرر . باويرا و آلمانيانك بعض اوفق تفك حكومتلرى‌ده فرانسه‌نك بو حركتنه اشتراك ايتمش بولنورلر . كندى اردوسيله برابر پك مشهور ويكيت شواليه‌لر باشنده اولديغى حالده [سيژيسموند] بلغارستانه كيرر وهيچ وقت ضايع ايتمكسزين نيكبولى قصبه‌سنى محاصره‌يه باشلار .

مجار قرالنك الى آلتنده بولنان شو استيلا اردوسى ١٣٠ بيك كشى‌دن زياده بر قوتى حائز ايدى . اردوى مذكور بلغارستانه كيرمك ايچون باشليجه ايكى خط الحركات قوللانمشدر . كه بونلردن برى : (بلغراد ، تيمورقپوو ودين) استقامتيدر ، كه اصل مجار اردوسى بورادن كلمشدى . ديكرى : ترانسلونيا جهتندن افلاق وبغدان ممالكنه داخل اولەرق اورادن نيكبولى قصبه‌سنه واران استقامتدر ، كه متفقين عسكرلرى بويولى تعقيب ايلمشلردى .

سيژيسموند واقعا برقاچ كونلك بعض اوفق تفك مظفريات ايله كچندكدن صكره طونه كنارنده ايچه سفاهتلر وشنلكلر اجرا ايدر . لكن آره‌دن پك چوق كچمز ؛ يلديرم بايزيد حقيقةً يلديرم كبى نيكبولى پيشكاهنده كورونمكه باشلار . از بر زمان ايچنده اسلام وخرستيانلر اره‌سنده دهشتلى برميدان محاربه‌سى حصوله كلير (١٣٩٦ — ٧٩٨) .

نیکبولی میدان محاربسی

صوك زمانلرده متفقین اردوسی ۱۳۰ بیك و عثمانلیلرك اردوسی ۲۰۰ بیك کشیدن ترکب ایدردی. هر ایکی طرفك آلمش اولدقلری تعبیه ترتیباتی نیکبولی مصادمه‌سنه دائر پاپیلان قروکیده کوسترلمشدر.

متفقین اردوسنك یولی

اهل صلیب ایله مجارلردن مرکب اولان متفقین اردوسی طونه‌نك صاغ ساحلنده‌کی نیکبولی قلعه‌سنی محاصره ایدرلر. عثمانلی محافظ مفرزه‌سنك قوماندانی طرخان بك خرستیانلرك کندوسندن برقاچ مثلی قوتده بولنان اردوسنه آلتی کون قدر مقابله‌ده شدت کوسترر.

اهل صلیب وعلی الخصوص فرانسز شوالیه‌لری قلعه‌اوزرینه بیوك بیوك هجوملر یاپمغه باشلادقلری زمان، سلطان بایزید اول ادرنه‌ده بر اردو جمع ایدر ودرحال نیکبولی محاصره‌سنی آچمق اوزره شماله طوغری عزیمت ایلر.

۲۷ ایلولده عثمانلیلرك خفیف پیشدار قطعاتی کورندیکی کبی خرستیانلرك اردوکاهنده برمجلس حرب تشکل ایتمك اوزره بتون امرا وضابطان اوراده اجتماع ایدر. پاپیلان مذاکره‌لرك نتیجه‌سنده الك صوکره هجومه‌قرار ویریلور. فرانسه شوالیه‌لری ایلك هجومده موفق اولور؛ و اله کچردکلری ترك اسیرلرینی برر برر قلیجدن کچیررلر.

بو ايلك حركت اوزرينه متفقين اردوسى ، كيرولرنده طونه نهرى ويكبولى قصبه‌سنى ترك ايدرك اولوجهله محاربه ترتيباتى آلمغه باشلار .

محاربه‌نك طرز جريانى

سلطان بايزيد خان حضرتلرى خفيف سلاحلرله مجهز ٢٠٠٠٠ قدر عثمانلى نفرى [ق] يلرويه كوندردر . ايكنجى خطده ١٣٠ بيك قدر سپاهى (ل) ، يكيچرى و آسيا عسكرى (م) بولنور . اووا ايچرولرينه كوملمش اولان برنچه‌ده ايسه اوچنجى خط اولمق اوزره (ن، ه) ٤٠ بيك كشى ايله پرنس [لازاروويچ] قوماندا سنده‌كى ٥ بيك صرب عسكرى (ب) تعبيه ايدلمشدى .

فرانسزلر (د) عثمانلى پيشدارلرينى كورور كورمز همان آنلرك اوزرينه آتيلير و ١٠ بيك قدر عثمانلى نفرينى قليجدن كچيرورلر . بوندن بشقه يكيچريلرك اشغال ايتدكلرى صفلره كيرر و آنلرى‌ده سپاهيلرك خطنه قدر چكلمكه مجبور ايدرلر . شوصره‌ده فرانسزلر كندولرندن صكره كلن مجارلرى بكلمكسزين سپاهيلر اوزرينه آتيلر واوراده كذلك ٥ بيك كشيلك برضايعات وجوده كتوررلر .

اميرال [ويين] ايله شواليه [قوسى] نك نصيحتلرينه كوره هنوز يورويش حالنده اولان اهل صليبيت مواصلتيله برابراوته‌يه برويه افراز ايديلان قطعات عسكريه بريره طوپلاندقدن صكره هجوم ايتمك لازمكلوركن فرانسزلر بونلرك هيچ بريسنه اهميت

ویرمیه‌رك همان قارشوده‌کی تپه‌لره شدتله تعرض حرکتی یاپمغه چالیشورلر . حال‌بوکه هیچ امید اتمدکلری برقوته یعنی‌سلطان بایزیدك اك سچمه قطعات عسکریه‌سندن مرکب اولان اوچنجی برخطه راست کلمش اولورلر . عین زمانده اورمانك صول طرفندن چیقان بر عثمانلی قوهٔعسکریه‌سی آنلرك صاغ جناحلری علیهنه آتلمش بولنور .

بو ایکی آتش آره‌سنه دوشن فرانسزلر درحال فرارایدرلر . لکن اثنای رجعت و فرارلرنده ، آره‌ده‌کی فاصله‌لردن‌بالاستفاده آنلرك کیروسنده‌اجتماع ایتمش اولان عثمانلی سپاهیلری‌فرانسزلری برر برر قلیچدن کچیررلر .

عثمانلی قلیجلرندن نصیبی اولمیان فرانسز شوالیه‌لرینك قسم اعظمی بلیهٔ اسارته دوچار اولورلر . دیکرلری ایسه کندیلرینه طوغری ایلرولمکده اولان مجارلر اوزرینه آتیلور وشوصورتله آنلری‌ده‌قارمه قاریشق برحاله کتیررلر .

خرستیانلرك ایکی جناحنی اشغال ایدن لازراویچ (ه) ایله افلاق وبغدان بکی میرچه (ه) کذلك فراره یوز طوتارلر .

یالکز متفقین اردوسنك مرکزی ایچه برزمان ثبات‌ایدر . واوته‌یه برویه قاچمقده‌اولان فرانسزلری‌طوپلادقدن صکره ۱۲ بیك کشیلك برجمعیت ایله وجسورانه برطرزده عثمانلیلراوزرینه آتیلور .

یکیچریلر بودهشتلی هجوم اوکنده ایچه ضایعانه اوغرار

وکرویه چکیلیرلر . عین زمانده سپاهیلر بوزولمق اوزره ایکن سلطان بایزیدك متفقی یعنی صربستان بکی (ب) محاربه‌نك عثمانلیلر ایچون قزانلمش اولسنه سلطان بایزید ایله برابر ایچه همتلرده بولنور .

قرال [سیژیسموند] عسکرینك جزوئی برقسمیله طونه استقامتنده چکیلور ونهر مذکورك منصبلری جهتنده وندیك فلوسنه دخالتله جانی قورتارمش اولور .

عثمانلیلرك بو مصادمه کونی عموم ضایعاتی ٦۰ بیك کشیه بالغ اولور . خرستیانلر ضایعاتی کذلك ایچه برمقداره چیقمش ایسه‌ده حقیقت حال تمامیله معلوم دکلدر .

نیکبولی میدان محاربه‌سنی متعاقب مترو‌ویچه‌نك فتحی ، عثمانلیلرك مجارستانه ایلك استیلاسی ، افلاق‌وبغدان پرنسلرینك اطاعت کامله‌سی،یکیشهر ، دومکه ، پاطراس ، چتالجه[فارساله]، لامیا [زیتون]ترموپیل، دوریز ، لوقریز و آرغوس موقعلرینك الده ایدلمش اولمسی کبی وقوعات جسیمه ظهوره کلور .

عثمانلی اداره‌سنه کچن بویرلراهالیسنك قسم اعظمی دکشدیریلور و آنلرك یرینه آناطولی خلقی کتیریله‌رك اورالری برر مستملکات عثمانیه صره‌سنه کچمش بولنور .

ترکلرك شو وجهله یعنی اراضئ مفتوحه ساکنلرینه نقل مکان ایتدیرملری طبقی رومالیلروشارلمان زمانده تعقیب‌ایدیلان اصوللرك عینیدر .

بناء علیه عثمانلیلر اویله بعضیلرینك دیدکلری کبی یالکز قلیچ استعمال ایتمك دکل بالعکس الده ایتدکلری یرلرده انسان یتشدیرمك فنی‌ده پك اعلا بیلورلردی .

روم ایلی یقه‌سنده شو سویلدیکمز وقوعات جریان ایتمکده ایکن آسیای صغرا ایچرولرنده چانقری ، دیوریك ، ده‌رنده ، مالاطیه موقعلری‌ده عثمانلی فتوحاتنه اشتراك ایتمش بولنوردی .

بایزیده پك اعلا ایتمشلر،که یلدیرم بایزید دیمشلر !

مشارالیه حقیقةً برصاعقهٔ آسمانی کبی سریع الجولاندر. بوندن صکره آرتق شمدیه قدر الده ایتدیکی مظفریاتی استانبولك فتحیله تزیین واکمال ایتمك آرزوسنه دوشر . لکن تأسف اولنورکه آق دکزك اوته جهتلرنده وتیمورلنك نامنه یاپیلان استیلا آت عسکریه بیلدیرمك مظفریت جولانلرینی طوردیرمغه واسطه اولور .

مغوللر ، بو آسیانك اسکی فاتحلری [ماغون]ك وفاتیله‌برابر اراضیٔ مفتوحه‌نك هپسنی بینلرنده تقسیم ایتمشلردی . قوبلای چین قرالغنی وجوده کتورور ؛ هلاکو خان ایران جنکزیه حکومتنی تأسیس ایدر ، جنکیز فتوحاتی ایچه برزمان آسیا وآناطولی ایچرولرینی آتشلره یاقش بولنور . لکن هلاکو خانك وفاتندن صکره، حکومت جنکیزیه وارثلری کندیلرینه قالان ممالکی حسن محافظه ایده‌مامشلر وبناءً علیه مصر مکلری واسطه‌سیله سوریه‌دن طرد ایدلمشلردی . لکن برکون کلوبده

آره یرده بر عکس العمل تأثیری ظهور ایتمك یك طبیعی ایدی.

وقتیله قونیه سلطانلرینك حاکملری دیمك اولان مغول پادشاهلری عثمانلیلرك بونجه فتوحاتی ایی بر کوزله تعقیب ایتمورلردی. معهذا مغول آتشلری ایچه بر زمان کول آلتنده یاتهرق اجرای تأثیردن خالی قالمشدی لکن بر زمان کلدی ،که اووقت میدانه چیقمق، اورتهلنی آتشلره وقان دریالرینه بوغمق ایجاب ایدییوردی. الك صوکره میلادك (۱۶۳۶) سنهسنده یعنی هجرت نبویهنك سکزنجی عصر اواسطنه طوغری آسیای وسطا یایلالرنده قائلی بر کوملك ایچنده ظهور ایدن وتیمورلنك اسمنی طاشیان بر صاحبقران جلادت عثمانلی پادشاهلرینك اوکنه آتیلدی.

مشارالیه، جنکزیه خاندانی یعنی منسوب اولدیغی سلالهیی تجدید واحیا ایتمك امللرینی بسلیوردی. بناءً علیه الی قلیچ قوللانمغه باشلادیغی کوندن برودائما فتوحاتایله وقت کچورمش ویك از برزمان ایچنده ایرانوخوارزم جهتلریله بغدادوسوریه حنوالیسنك اکثر یرلرینی ضبط واستیلا ایلمشدی.

واقعا معاصرلری کندیسنه قارشو حرکت ایتمك استرلر. لکن هیچ بر شی یاپمش اولهمازلر. جهانکیرانه برحس، فاتحانه بر امل مشار الیهه اقصای شرقدن غربه قدر بتون آسیانك ضبط واستیلاسنی وعد ایدییوردی. فیالحقیقه ۳۰ سنه ایچنده

خواررم وایران ممالیکیله برابر قاپچاق وهندستانك بیوك برقسمنی اله کچیرمش بولنیوردی . هلاکو خان مثللو مشار الیه دخی بغداد خرابه‌لری اوزرده ۹۰ بیك انسان قفه‌سندن یوکسك وقانلی بر اهرام تشکیل ایتدکدن صکره سوریه جوارلرینه مسلط وحاکم اولمغه باشلامشدی.

واك صکره کیت کیده یعنی هجرتك (۸۰۳) نجی سنه‌سی ایلك کونلرنده عثمانلی طوپراغنه‌ده آیاق باصمغه جسارت آلمشدی.

یلدیرم بایزید آشاغیدن یوقاری یه کلمك ایستیان بو تیمور پارچه‌سنه یوقاریدن آشاغی یه اینمش بر صاعقهٔ جلادت کبی دوشمك ایستر، لکن موفق اولمقسزین کندی کندیسنی پارچه‌لیه‌رك شو دهشتلی سقوطنه نهایت ویرر.

تیمورلنك عثمانلی ممالکنه تجاوز ایدرك اك صکره سیواس اوزرینه آتلدیغی زمان یلدیرم بایزید اردوسی طوقاته کیرمش بولنیوردی . تیمور، یلدیرمك اورایه مواصلتنی اوکرندیکی زمان جنوبه طوغری یورویشه باشلار ؛ التی کونده قیصریه، اوچ کون صکره قیرشهر وسیواسدن حرکتنك اون ایکنجی کونی ایسه آنقره یه یشکاهنه واصل اولور. مشارالیه اردوکاهنی تأسیس ایدر ایتمز ، آنقره محافظ مفرزه‌سی قوماندانی یعقوب بکه تسلیم اولمسی ایچون امر کوندرر .

یعقوب بك آسیا فاتحنك شو تکلیفنه قارشو آنقره‌نك

داخل وخارجنه عملیات استحکامیه یاپمقله جواب ویرر. تیمورلنك هنوز اشغال ایتمش اولدیغی محله بایزید اردوسنی جلب ایتمك فکریله شهری محاصره ایدر. بونکچون اول امرده قصبه‌نك باشلیجه میاه جاریه‌سندن اولان چبوق آبادصوینك مجراسنی دکشدیرر وقلعه‌نك دیوارلرینی یقمغه باشلار. فقط بو ایشلر یاپلمقده ایکن یلدیرمك آنقره‌یه آنجق اوچ فرسخ اوزاقده اولدیغی آکلاشیلور بونك اوزرینه تیمورلنك آنقره محاصره‌سنی رفع ایدر واردوسیله برلکده چبوق آبادصوینك اوته‌کی ساحلنده موضع آلور. ایشته بوراده هم قوتلی بر باریقاد، هم‌ده نهر خطیله ستر ایدلمش اولدیغی حالده دشمنك وردوینه انتظار ایدر.

یلدیرم بایزید آنقره‌یه کلدیکی زمان مغول اردوسنك شمالنده موضع آلور وتیمورلنکك اراضی حقنده کوستردیکی تقیدانه پك اوقدر اهمیت ویرمش اولمز. عثمانلی اردوسی لازم کلن تپه‌لری اشغال ایتدکدن صکره اطراف وجواره یم ویه‌جك تدارکی ایچون چاپوللجی مفرزه‌لری کوندرر، لکن مع التأسف شایان استفاده هیچ برشی تدارك ایدیله‌مز.

هله صو جهتیله اوغرانیلان مضایقه کیتدکجه بیومکه باشلار؛ وبوندن طولایی شدتلی ویاقیجی برکونش آلتنده برقاچ ساعتلك یوروییش یاپمش اولان قطعات عسکریه‌دن ۵ بیك قدر ضایعات وقوعه کلیر.

سلطان یلدیرم، تکراراسکی اردوکاهنه چکلمك ایستر؛ فقط نه‌چاره، که اوراسی‌ده دشمن النه کچمش بولنور. آنك اوزرینه اك صکره محاربه ایتمکه ودشمنك هر درلو انتریقه‌لرینه قهرمان مشربانه بر حرکت ایله جواب ویرمکه لزوم کورور.

مصادمه، وقتیله [پومپه] ایله [میتریادیس] اردولرینك یکدیکریله چاتشمش اولدیغی یرده یعنی آنقره‌نك شمال طرفنده وچبوق آباد اسمی ویریلان اووه ایچنده جاری.اوله‌جقدی.

بریسی یلدیرم بایزید ، اوبری ، بنه بالذات تیمورلنك قوماندانسنده بولنان ایکی اردونك قوهٔ عمومیه‌سی برملیونه یقین بر جمعیت کبرا حصوله کتورمشدی.

آنقره میدان محاربه‌سی

۲۰ تموز ۱۴۰۲ و۱۹ ذی‌الحجه ۸۰۴
جمعه کونی

مغول اردوسنك قوهٔ عمومیه‌سی ۸۴۰ بیك ، عثمانلی اردوسنك ۱۲۰ بیك کشیدن عبارت بولنیوردی . هر ایکی اردونك آلدقلری محاربه نظاملری آنقره میدان محاربه‌سی ایچون یاپیلان قروکیده کوسترلمشدر .

محاربه‌نك طرز جریانی

خصمك عددجه اولان تفوق عظمینه اصلااهمیت ویرمیان

یلدیرم بایزید کمال جرأتایله دشمن اردوسی علیهنه یورورو آنك قارشوسنده خریطه‌ده کورلدیکی کبی موضع آلور. محاربه فجرله برابر بدا ایدر. شهزاده ابو بکر صاغ جناحك ایلك خطیله عثمانلیلرك صربلیلردن مرکب اولان صول جناحنی یاندن و آرقه‌دن قوشه‌ده‌جق صورتده هجوم ایدر. لکن موفق اوله‌ماز ؛ کیرویه چکیلور.

میرزا محمد قوماندانسنده بولنان مرکز قولی صاغ جناحك امدادینه کلیر. لکن اوده عثمانلیلرك پك شدتلی وجسورانه مصادمه‌لری اوکنده بیزار قالیر وکیرویه دونر.

آیدین، صاروخان، منتشا وکرمه‌یان ایالت عسکرلرندن وبر قسمی‌ده تاتارلردن مرکب اولان عثمانلی صاغ جناح قولی محاربه دوام ایتمکده ایکن قارشو طرفه یعنی مغول اردوسنه کچر. سلطان بایزید اداره‌سنده‌کی مرکز قولندن ذاتاً برازاول آیرلمش اولان صربلیلر مغوللر اوزرینه تکرار شدتلی بر هجوم حرکتی یاپارلر. او اثناده مرکز قولیله آنلرك بیننده کرچکدن واسع واچجه بیوك برکدیك آچیلور.

هر نه‌قدر کیرویه چکلمك ایچون سلطان بایزیدەرجاوتوصیه ایدلمش ایسه‌ده مشارالیه بوکبی سوزلره اهمیت ویرمیه‌رك بولندیغی یه‌ده یکیچریلرله برلکده ثبات ایدر ودشمنك هجوملرینه مقابله ایله اوغراشور.

لازار، صاغ جناحده قالان بعض قطعاتك رجعت حرکاتنی

حمایه ایدرك دکز جهتنده وجهت غربیه استقامتنده چکیلور .
شو اثناده احتیاط عسکریله برلکده حرکت ایدن
شهزاده محمد شرقده‌کی بایرلر وتپه‌لری‌ده الده ایتمش بولنور.
سلطان بایزید صوسزلقدن یانمش قورومش اولان یکیچری افرادیله
برابر کیجه قراکلغی باصنجه‌یه قدر یرندن بیله قلمامش. بوراده‌کی
عثمانلی قهرمانلرندن بر چوغی تاتار هجوملرینه کوکس کره کره
افنای وجود ایتدکلری کبی بر قسمی‌ده کیجه‌دن بالاستفاده
کیرویه چکلمش بولنور . ویلدیرم بایزید حضرتلری‌ده رجعت
حرکتی یاپمقده ایکن مغوللر طرفندن اسیر ایدیلور. بوندن بشقه
مخدوم نجابتلری شهزاده موسی ایله امرای عسکریه‌دن برچوق
مشاهیر واز جمله علی ومصطفی بکلر، امیرالامرا تیمورطاش
پاشا کبی ذوات کرام مغوللرك ید اسارتنه دوشمش بولنیوردی.

اون ایکنجی فصل

سلطان مراد ثانی زمانی

دوارۂ سفری

۱٤۲۱ و ۸۲٤

بو دفعه مقام سلطنته شرفبخش کمال اولان پادشاه‌ده برفاتح، بر صاحبقران بلاد وممالك ایدی . روم امپراطوری ایکنجی مانوئلك حمایه‌سنه‌کچن شهزاده‌مصطفی بکك وجوده کتوردیکی اغتشاشی برطرف ایتدکدن صکره (٤۰۰) بیك کشیلك برارد وایله استانبول اوزرینه هجوم ایدر . واقعا بوراسنی ضبط ایتمش اوله‌ماز، لکن بیزانس شهرنده اقتدار شاهانه‌سنی کوسترمکه‌جك بر قوت وبر نفوذ حکمرانی براقمغه موفق اولور .

آز وقت صکره سالونیك وبانیه جهتلری ده‌عثمانلی اداره‌سنه کچر. لکن بو اثناده سلطان مراد ثانینك طالعی بر پارچه کدوسنه یوز چویرمکه باشلار .

فی الحقیقه محاربستانه استیلا ایتمش اولان عثمانلیلر [رادکرس بورغ] پیشکاهنده بوزولورلر. وعین زمانده داخل ممالکده ظهوره کلان بر غائله‌ده ادارۂ عثمانیه‌یی دوچار مشکلات ایدر. مع‌هذا سلطان غیور بتون شواحوال مؤسفه قارشوسنده حقیقةً جنکاورلره یاقیشور بر یولده صبر وتحمل کوسترمکدن کیرو طورمزدی . الك صکره ترانسیلوانیا جهتلرینه تعرض

ایدرك (هرمانشتاد) موقعیله آلتی بیك قدر دشمن اسیری الده ایتمش بولنور . ایکنجی بر استیلا زماننده ایسه اوروپانك اوعصرلرده بولواری دیمك اولان بلغرادی محاصره ایدر .

لکن اون بشنجی عصر خرستیانلغنك الك مشهور قهرمانلرندن بریسی بولنان ترانسیلوانیه وویوودهسی ایکنجی هونیاد بوراسنی شدتله مدافعه ایدر ؛ آلمك ایچون عثمانلیلر بکرمی بیك ضایعات ایله کیرو چکلمکه مجبور اولورلر . اردوی عثمانی بوندن بشقه یالووه وموراویا جهتلرنده دخی ایکنجی برمغلوبیته اوغرامش بولنور . اشته بو وجهله پادشاهك ظالمی یه کندیسندن یوز چویرمکه باشلامش و بناءً علیه چارناچار دشمنلرله مصالحه ایتمك ایجاب ایلر .

بو مصالحه‌دن صکره مراد ثانی مقام سلطنتی شهزاده محمد ثانی یه ترك ایدر وکندیسی مغنیساده عالم فراغته چکیلور . هونیاد، سلطان مراد علیهنه اویله یالکز باشنه تفوق ایتمامشدی . بالعکس کندیسیله برابر پولونیا قرالی‌ده واردی . بوایکی حکمدار سلطان مرادك ترك سلطنتی ایشتدکلری کبی مشارالیه ایله یاپمش اولدقلری مصالحه‌یی بوزمغه قرار ویررلر وفی الحقیقه درحال نقض عهد ایدرلر .

بونك اوزینه سلطان مرادك تکرار ایش باشنه کچمسنه لزوم کورمیلور .

سلطان محمد ثانی مقام سلطنتی کمال آرزو واطاعت ایله پدرینه تسلیم ایدر وایکیسی برلکده دشمن علیهنه کیتمکه قرار ویررلر .

و بو وجهله وارنه پیشکاهنده ایکنجی بر نیکبولی مصادمه‌سی ، ایکنجی برقانلی کون ظهوره کلیر.

وارنه میدان محاربه‌سی

۱۴۴۴—۸۴۸

مجار ، اولاح ، پولونز ، ترانسلیون واهل صلیب قطعات عسکریه‌سی برلکده اولق اوزره متفقین اردوسی تقریباً [۳۰] بیك وعثمانلی اردوسی [۱۲۵] بیك کشیدن ترکب ایدردی .

مجارلرك محاربه پلانی

مجار قرالی بشنجی [ولادیسلاو] پاپانك سفیری (ژولین)ك تشویقیله سلطان مراد علیهنده اعلان حرب ایدرو مختلف یرلردن طوپلامش اولدیغی اردوسیله برلکده [سکدین] موقعندن بلغارستان استقامتنده یورویشه باشلار واورصووه ، ودین طریقیله وارنه‌یه کلیر .

سلطان مراد کندیسنی تهدید ایدن شو تهلکه‌یی صربستان بکی واسطه‌سیله اوکره‌نور . بونك اوزرینه وندیك وجنوه‌کیلریله (٤٠) بیك قدر عثمانلی عسکرینی قره‌دکز بوغازینك اوته‌لرینه نقل ایتدیرر و کندوسی‌ده علی‌العجله بر یورویش ایله ادرنه استقامتنده خصمك کیرولرینه دوشه‌جك صورتده ایلرولر . مشار الیهك تکمیل اردوسی [۱۲۵] بیك کشی‌یه بالغ اولور .

۹ تشرین ثانی ده اهل صلیب، عثمانلی اردوسنی کوردیکی وقت صوك درجه ده حیرتلره دوچار اولور. چونکه آنلر سلطان مرادی الآن آسیاده ظهوره کلان اوفاق تفك غائله لرك تسکینیله اوغراشیور ظن ایدرکن مشارالیهك بردن بره کندو اردوکاهلرینه قارشی و درت بیك خطوه اوزاقده اردوکاه تأسیس ایلدکاری کبی طبیعی بك زیاده تعجب ایتمك لازم کلوردی.

اردولرك ترتیباتی

و

محاربه نك طرز جریانی

خرستیانلرك اردوکاهنده تجمع ایدن بر مجلس حرب ترکلر علیهنه قطعی بر میدان محاربه سی یاپمق خصوصنه قرار ویرر. فی الحقیقه ایشك بویله اولمسی لازم کلوردی. چونکه متفقین اردوسنك بیه جکلری قالمدینی کبی کمال انتظار ایله بکلنیلان اهل صلیب دونمامسی ده حالا ظهور ایتمامشدی. متفقین اردوسنك ۱۰ تشرین ثانی صباحی آلمش اولدینی ترتیبات و محاربه نظامی قروکیده کوسترلمشدر.

عثمانلیلرك ترتیباتی

(ب) برنجی خط. طرخان بك قوماندا سنده کی آسیاسواریلری؛

(ح) ایکنجی خط. قره جه بك قوماندا سنده کی اوروپا سواریلری؛

(د) اوچنجی خط، سلطان مراد خان قوماندا سنده‌کی یکیچریلر؛
(ه) عثمانلیلرك مستحکم اردوکاهلری و آغرلقلری .

تشرین ثانینك اوننجی کونی صباحی خرستیان اردوسی هجوم ایتمك ایچون ایلرولر؛ لکن بو اثناده بردن بره طورور و ایلك اوکجه عثمانلیلرك هجومنه انتظار ایلر . ترکلرك ایلك هجومی خصمك صاغ جناحی اوزرینه و (٦) بیك قدر آسیا سواریسی طرفندن اجرا ایدیلور . بو هجوم قولی راهب [ئه‌رلو] نك عسکرلری واسطه‌سیله کیرویه پوسکورتیلور . عثمانلیلرك صول جناحی بالعکس دشمن اوزرینه آتیلور واولجه کیرویه چکیلان سواریلرله برلکده بو دفعه دشمنك او جهتده‌کی قوللرینی طرد ایدرلر .

مع التأسف ایچه اوزاقلره قدر طرد ایدلمش اولان بو عسکرلر اووه ایچروسنده برلشدکدن صکره تکرار عثمانلیلر علیهنه مقابل بر هجوم یاپار وایکنجی بردفعه دها آسیا سواریلرینی مغلوباً کیرویه چکلمکه مجبور ایدرلر .

خرستیان راهب قوماندانلرندن بریسی بو کیرویه چکیلان عثمانلی سواریلرینی شدتله تعقیب ایتمك ایستر وبناءً علیه اولجه طوتمش اولدیغی مهم بر موقعی شو صورتله ترك ایدر. لکن کیرویه چکیلان عثمانلی قطعاتی تازه ویکی عسکرلرله تقویه ایدلمش اولدقلری ایچون بردنبره یوز کیرو ایدرلر و کمال شدتله دشمن تعقیب عسکرلرینی صول جناح اوزرینه آتمش بولنورلر . ایکی پاپاس قوماندان کوچ حال ایله [ده‌وین]

بطاقلغنه چکیلهرك اوصورتله جانلرینی قورتاره بیلورلر. حتی پاپاس [رُلو] معیت افرادی ایله برلکده بطاقلق ایچنه طالمش بولنور. یالکز (ی) قولی ایلك آلمش اولدیغی موضعده ثبات ایدرك دشمن هجوملرینه مقابله ایدر.

عثمانلیلرك برنجی خطلری کاملاً صوله تبدیل استقامت ایتدکدن صکره [ژولیهن] قولی اوزرینه یوکلنمش اولور، و آنی بردن بره عربهلردن مرکب اولان استحکام وبارپقاد اوزرینه دوشورورلر. عثمانلیلر بونی متعاقب قرال ایله پولونزلر قولنه هجوم ایدرلر.

پولونزلر ایچره برزمان غیورانه وجسورانه مغلوب اولور وبو صورتله عثمانلیلر عربهلر خطی اوزرینه یغلمش بولنورلر.

قرال ولادیسلاو ایله هونیاد واولاحلر برلکده اولدقلری حالدهیان هجوملری یاپهرق عثمانلیلری طاغلر استقامتنده رجعت ایتدیرمك فکرینه دوشرلر. متفقین سواریسی، که رجعت ایدن عثمانلیلری بیوك برشدتله تعقیبه قویولمشدی؛ بر مدت صکره قارمه قاریشیق وپك بیتاب دوشمش اولدیغی حالده اسکی یرینه کلیر. هونیاد بوسواریلری بردرجهیه قدرانتظامه قویمغه چالیشور.

اولاحلر ایسه تکرار عودت ایدهجك یرده، ترکلرك صول جناحنی طولاشدقدن صکره اردوکاهدهکی آغرلقلر اوزرینه آتیلور و آنی یغما ایتمش بولنورلر. بوندن طولایی خرستیانلرك خط حربنده بیوك بربوشلق حصولهکلیر.

هونیاد عربه‌لردن متشکل ایکی باریقاد ایله حین حاجتده بتون اردونك بر رجعت‌کاهی دیمك اولان ایلك موضعندن آیرلمامسنی وبر مغلوبیت ظهور ایدرسه قطعات عسکریه‌نی ممکن مرتبه بریره جمع ایده‌بیلمك ایچوندہ محاربه‌یه اصلا قاریشمامسنی قرالدن رجا ایدر. بوندن صکره هونیاد برنجی خطك بتون سواریسنی عثمانیلرك ایکنجی خطاری اوزرینه هجوم ایتدیرر. بو خط اول امرده یکیچریلرك اشغال ایتدکاری خطه قدر کیروبه چکیلور؛ لکن صکردن ینه کندیسنی طوپلار وخرستیانلری ایکی باریقاد بینده‌کی بوشلغه قدر طرد وتبعید ایلر. لکن بوراده کندی قوماندانلرینی یعنی قره‌جه بکی غائب ایتدکاری ایچون بر درجه‌یه قدر کندی سکونت وجسارتلرینه‌ده خلل کلور. بونك اوزرینه خرستیانلر یکیدن برهجوم دها یاپارلر. بوهجوم عثمانلی خطلرنده حقیقةً بیوك برقاریشقلق حصوله کتورر وبو صورتله مذکور خطلرك یکیچریلرك جناحلرینه قدر چکلمسنی موجب اولور.

خرستیانلر ترکلری اویله بر شدتله تعقیب ایدرلرکه اووا بر قاچ دقیقه ایچنده عادتا عسکردن بو بسبتون خالی ایمش کبی بر حاله کلیر. قرال ولادیسلاو، پولنزلرك اجباری وکندی صبرسزلغی تأثیریله الك صکره، او زمانه قدر یرنده ثبات ایدن یکیچریلرك جبهه‌سی علینه هجومه قرار ویرر. ولادیسلاوك بوهجوم قولی خندق یاننه‌قدر صوقولمغه موفق اولور. وعسکرلرك

بعضیسی خندقك قارشیسنه کچر وبعضیسی خندق ایچنه دوشر اوراده قالور .

ایشته بو اثناده پك قانلی مصادمه‌لریاپیلور، که پولونزلرکندی قوالریله برابر او مصادمه‌لر ایچنده وکاملاً عثمانلی قلیجلری طرفندن پارچه‌پارچه ایدلمش بولنورلر. هونیاد اوروپا سپاهیلرینی تعقیبدن کلدیکی زمان نه‌احتیاط عسکری نه‌ده‌قوال ولادیسلاودن براثر کورور وعین زمانده یکیچریلرك اوقدر شدتلی بر هجومنه اوغرامش بولنور، که اك صکره جانی‌قورتارمق ایچون قاچمقدن بشقه بر چارهٔ سلامت اولمیه‌جغنی آکلار وفرار ایدر.

اشته خرستیان اردوسی هزیمتدن، هزیمته‌اوغرار وایرتسی کون خرستیانلرك باریقادلری یکیچریلرك‌النه دوشه‌رك اوراده‌کی پیاده عسکرلری برر برر قلیجدن کچریلور. وارنه ملحمهٔ کبرا- سنده‌خرستیانلرك بتون‌ضایعاتی(۱۲)وعثمانلیلرك(۳۰) بیك کشیی‌یه بالغ اولور .

اون اوچنجی فصل

فاتح سلطان محمدخان زمانی

و

استانبولك محاصره وفتحی

١٤٥١ — ٨٥٥

سلطان محمد ثانی اوچنجی پدرلرینه قارشو کوسترمش اولدیغی اطاعت شاهانه سیله دها کندیسنك بیوك برملت، وبیوك برارادویه قوماندا ایتمکده‌کی اهلیت وکمالنی اظهار ایلمشدی. مشارالیه فی‌الحقیقه اجداد عظامنك عسکرلك وپولتیقه‌جه وضع ایلمش اولدقلری آثاری پك بیوك بر مقیاسده ترقی ایتدیرمش ایدی.

حضرت فاتح میلادك ١٤٥٣ تاریخنده [٣٠٠] بیك کشیلك بر اردوایله استانبولك محاصره‌سنه کیدر. اوروپاهرنه‌دنسه بیزانس شهرینك اویله بالکز باشنه جان چکشمه‌سنه راضی اولور.

سلطان محمد ثانی استانبول سفرینی تعقیب ایلمزدن اول بوغاز ایچنده روم ایلی حصارینی یاپدیرمش ایدی. بنه حصار مذکورك انشاایتدیرلدیکی عین قیش موسمنده استانبولك فتحی ایچون لازم کلان محاصره پارقلری وادوات سفریه حاضرایدلمش بولنیوردی.

روماحکمدارلرندن بیوك قسطنطین اوچنجی عصر میلادی‌ده بیزانس شهرینی ابودن ایوبه توسیع واعمار ایتمش واسمنه قسطنطنیه دیمشدی. مشارالیهك خلفلرندن [ژوستیه‌ن] وفات ایده‌جکی صره‌ده ملکنی کندی اوغللری بینسنده ایکی قسمه آیرمش

وبوندن طولاني غرب وشرق روما حكومتلرى ميدانه كلمشدر.

ميلادك بشنجى عصرلرينه طوغرى غربى روما حكومتى اقوام وحشيه‌نك وباخاصه جرمانيـاليلرك الى آلتنده يغما وتخريب ايديله‌رك بوسايه‌ده‌شرقى روما قيصرلغى بوسبتون بيومكه يوز طوتمشدر . مذكور قيصرلغك مركز دوران حياتى اولان بيزانس يعنى بوكونكى استانبول شهرى عثمانليلرك النه‌دوشنجه‌يه قدر برخيلى مصادمه‌لر كورمش. برخيلى محاصره‌لره اوغرامش بولنيوردى . مختلف زمانلره عائد اولان شو محـاصره‌لرك الك مشهورلرى حضرت ايوب انصارى ايله‌ملوك عباسيه‌دن هارون الرشيدك ياپديغى محاصره‌لردر.

آل عثمان حكومتى آسيا واوروپا ايچرولرنده اجراى فتوحاته باشلادينى ايلك زمانلرده دها بيزانس شهرينه كوز ديكمشلر وبوندن طولاني يلديرم بايزيد ايله سلطان مراد ثانى‌دورلرنده اوراسنى برقاچ كره محاصره ايتمشلردى.

آسيا ايله اوروپانك آغوش صفاوالتقاسنده وبياغى برحاكمهٔ جهان‌طورينى كوسترەرك كندوسنه عطف نظرواشتياق ايلمش اولان بونجه مجاهدينى محروم وصال‌ايدن بوشهر نازنين الكصكره سيف محمدينك حمايهٔ شاهانه‌سـنه كيرر والى ماشاالله عصرلردن برى اوراده نائل سعادت‌وآمان اولور.

حضرت فاتح بر آز اول سويلديكمز كبى قيش موسمنده تداركات سفريه‌سنى اكمالدن صكره (۸۵۷) سنهٔ هجريه‌سى ايلك

بهارنده [۳۰۰] بیك کشیلك جسیم بر اردوایله ادرنه‌دن استانبول اوزرینه بر یورویش یاپمغه باشلار . مشار الیه بوغاز ایچنده‌کی روم‌ایلی حصارندن ادرنه‌یه دوندیکی صره‌ده استانبولك اطرافنده بر استکشاف عسکری یاپدقدن صکره ادرنه‌یه کلمشدی .

مع هذا ، بیزانس شهری حقنده کی استکشافاتی بالکز نظریات ایچنده براقمامش بالعکس بنه کندی الیله یاپمش اولدیغی بر قروکی وخریطه‌یه ربط ایدرك اووجهله استانبولك محاصره پلانی ایچون عملی بر اساس ترتیب ایلمشدی . بوندن بشقه سلطان فاتح ادرنه‌یه کلدیکی زمان بنه کندی مطالعه‌سی اوزرینه ایکی یرلی وبر اوروبالی مهندسدن مرکب اولمق اوزره تشکل ایدن برهیئت فنیه واسطه‌سیله اوزایکی قنطارلق مرمر کوللە انداخت ایده‌جك صورتده جسیم طوپلر دوکدیرمشدی.

بیزانس امپراطورینك یونانستانده حکومت سورن برادری تعقیب اولنه‌جق سفره اشتراك ایتمامك ایچون حضرت پادشاه طورخان بکی، کندیسی ادرنه‌دن حرکت ایتمزدن اول، بر قوهٔ عسکریه ایله موره استقامتنه کونده‌رر.

بعده‌طوغریدن طوغری یه‌کندی قوماندانسنده بولنان بیوك بر اردو ایله استانبول اوزرینه یورور.

اردو ایله برلکده حرکت ایدن طوپلر، یالکز اوچ دانه‌سی بیوك و دیکرلری عادی چاپلی اولق اوزره، عموماً [۱۳۰] طوپدن مرکبدی . بیوك چاپلی طوپلرك هر بری اللی چیفت اوکوز

ودرتیوز قدر نفرك یاردمیله سوق واداره ایدیله بیلوردی. بناء علیه کرك طوپجی مفرزدلرینك ، کرك محاصره پارقلرینك یوروییشده کی بطائتلری وکرك اردونك جسامتی حسبیله ادرنه دن چیقدقدن آنجق ایکی آی صکره بیزانس قلعه‌سی پیشکاهنه کلنه بیلمشدی.

بیزانس شهرینك ساحلده کی محیطی یالکز بر دیوار، قره جهتلری ایسه چفته دیوار ، چفته خندق ومتعدد قوله‌لر ایله تجهیز ایدلمش بولنیوردی. هله سرای برونی، آیوانسرای، ویدی قوله جهتلری ، که شهرك مثلثدن عبارت اولان شکلنك اوچ رأس نقطه‌سنی وجوده کتوررلردی؛ حقیقةً شایان حیرت برصورتده وپك جسیم استحکاملرله تقویه ایدلمشیدی.

استانبولك محاصره وفتحی

۶ نیسان: ۲۹ مایس ۱۴۵۳

سلطان محمد ثانی ۶ نیسان تاریخنده استانبولك دیوارلری اوکنه کلیر وقروکیده کوسترلدیکی وجهله بر اردوکاه قورار.

امپراطور قسطنطینك مرکز حکومتنده آنجق [۱۰] بیك قدر مسلح نفر شهرك مدافعه‌سنه مأمور اولور. بوندن بشقه جنوه‌لیلر وسائراجنبیلردن مرکب اولمق اوزره [۱۰۰۰] کشی یه یقین بر قطعهٔ عسکریه روم اردوسنه التحاق ایلر.

بیزانس امپراطورینك بتون قوهٔ بحریه‌سی ده ۱۴ قطعه بیوك سفینه‌دن عبارت ایدی. خلیج ویا اوروپالیلرك آلتون بوینوز

دیدکلری لیمان ایسه قیرلمسی ناقابل یعنی پك قوتلی برتیمورزنجیرایله قپاتدرلمشدی. قسطنطین اردوسنك نه وجهله تعبیه ایدلمش اولدیغی قروکیدن آکلاشیلور.

عثمانلیلر براً استانبول دیوارلرینی قسماً اسلحهٔ ناریهٔ ثقیله ایله وقسماً بالیست وقاپولتلردن مرکب اون درت بطاریه ایله دوکدکلری اتناده سلطان محمد یدی قله، طوپ قپو و بالاطاوزرینه اردوی همایونی اوچ قولدن هجوم ایتدیرر. فقط بوتعرضلردن هیچ بریسی موفق اولمز. بالعکس محصورین قطعاتنك شدتلی مدافعه‌لری کنده کیرو چکلمکه مجبور قالورلر.

کیجه وکوندوز بطاریه آتشلری شهرك قلعه بدنلری اوزرینه سوق ایدیلیوردی. عثمانلیلر الك صوکره طوپ قپوده بر کدیك آچمغه موفق اولورلر. لکن مذکور برهش علینه سوق ایدیلاق هجوم قولی، هجوم ترتیباتنده‌کی انتظامسزلق وبرده ایچروده‌کی محصورینك جسورانه مدافعه‌لری تأثیریله ینه موفق اولمز کیرویه چکیلور.

ایرتسی کون سلطان محمد، مذکور قپو اوزرینه یکیچریلری کوندردیکی زمان برکون اول آچیلان کدیکك قپادلمش اولدیغنی کوره‌رك دشمنك برکیجه‌ده‌کی فعالیتنه حیران وتحسین خوان اولور.

یالکز برکیجه ظرفنده بیوك برکدیکك اینانلمیه‌جق درجه‌ده تعمیر و اکمال ایدلمسنه الك چوق همت وغیرتی مسبوق اولان

جنووه مهندسلرندن [کوستینیانی] نام ذات ایدی .

کذلك استانبولك عملیات استحکامیه‌سنه مأمور و [ژان غراند] تسمیه ایدیلان مهندس‌ده عثمانلیلرك قلعه‌بدنلرینی بیقمق ایچون یر آلتنده یاپدقلری تشبثاتی تأثیرسز براقدیغی کبی خصمك متحرك وسیار قوله‌لرینی روم آتشیله یقار وتخریب ایدردی .

عثمانلیلر دکز جهتنده‌کی حرکات عسکریه‌جه‌ده ایلك اوکجه نائل موفقیات اوله‌مزلر . سلطان محمد کندی دونماسنك بیزانس و متفقلر دونماسنه غلبه‌دن عاجز قالدیغنی کورنجه فنا حالده متأثر اولور و بوحالك الجاأت و سوقیات ضروریه‌سیله عقللره حیرت ویره‌جك یولده بر پلان ترتیبنه قرار ویرر . فی الحقیقه مشار الیه درحال دوشوندیکی پلانی موقع‌اجرایه قویمق هوسنه دوشر .

شهر داخلنه خلیج واسطه‌سیله هجوم ایتمك لزومی ومذکور لیمان مدخلنی قپایان بیوك زنجیر خطنك قیرلمق امکانسزلغنی سلطان‌فاتحه کندی کمیلرینی بشکطاشدن اعتباراً وشمدیکی بانقالتی مکتب حربیه‌سی جوارندن کچه‌رك قاسم پاشایه قدر و بالخاصه یاپدیرمش‌اولدیغی قزاقلراوزرندن خلیج قسطنطنیه‌یه کتورمك فکرینی الهام‌ایلر. بودهشتلی پلان یالکز برکیجه‌اثناسنده و(۷۰) پارچه کمی قرشوسنده موقع اجرایه قونور .

رومللر خلیجه کیرمش اولان عثمانلی دونماسنه آتش ویرمك ایسترلر؛ فقط شو تشبثلرنده موفق‌اوله‌مازلر. بناءً علیه، حضرت

فاتح آلتون بوینوز لیمانی اوزنده بر آلتون کوپریسی یاپدیرمغه موفق اولور.

بتون بو ایشلر بدی هفته‌لق بر زمان ایچنده اکمال ایدلمش بولنور. عثمانلیلر شرقاً وغرباً شهر دیوارلرینه هر طرفدن وپك زیاده تقرب ایتمش اولورلر. سلطان محمد ثانی صره‌ده استانبولك تخلیه‌سی ایچون امپراطور قسطنطینه علی‌الاصول برخبر کوندرر؛ لکن مشارالیه، پادشاهك بوکوزل معامله‌سنه قارشو ردایله جواب ویرر.

۲۹ مایسده بر هجوم قطعی یاپمق ایچون هردرلو تشبثات اکمال اولنور. بو هجوم کونش طوغمزدن اول وباشلیجه ایکی بیوك قوله ترتیب ایدیلور کونشله برابر هرایکی طرف یکدیکرینی آتش ایله سلاملامغه باشلار. اك شدتلی مقاومتلردن صکره محصورین قطعاتی، یاره‌لنمش اولان مدافعه قوماندانی یعنی [کوستینیانی] نك غیوبتیله آرتق بوسبتون جسارتلرینی ضایع ایدرك اونلرده اوتهیه برویه قاچمغه چالیشورلر.

عثمانلیلر اك صکره طوپ قپوایله ادرنه قپوسی بینندہ حصوله کلان کدیکلردن ایچرویه کیرر واوکلرینه تصادف ایدن مدافعه عسکرلرینی برر برر قلیجدن کچیررلر. بیزانس امپراطوری بوقاربشقلق اثناسنده یکیچریلردن برینك ضربهٔ شمشیرینه هدف اولور. برمدت صکره کنارلری آلتون ایشلمه‌لی چیزمه‌لرندن امپراطور قسطنطین اولدینی آکلاشیلان بر جسد بیروح شهرك بر کنارینه دفن ایدیلور.

اشته بيزانس شهرى بيوك قسطنطيندن [١١٢٥] سنه صكره عثمانليلرك الله كچمش بولنور.

[ايكنجى جلدك صوكى]

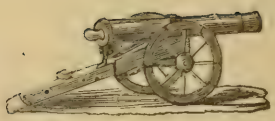

کتابخانهٔ عسکری

زمان تأسس

۱۳۱۲

مؤسس ومحرری

عثمان نابی

مدیری

تجارزاده ابراهیم حلمی

کتابخانهٔ عسکری نامنه اثر نشر ایتمك مدیر ومؤسسی کتابخانه‌نك درمیان ایده‌جکلری شرائط ایله ممکندر.

افاده :

تاریخ حرب نامنه نشر ایتدیکم بر فهرسده :

«بو آنه قدر لسانمزده (تاریخ حرب) نامنه بللی باشلی براثر نازلمامشدر .

بزه‌که عثمانلیلرز ، تاریخلرمزه عطف نظر ایتسه‌ك بزم کبی دائمی بر صورتده حرب‌ایله اشتغال ایتمش بر ملت کوره‌میز.

تاریخك هر هانکی صحیفه‌سی قاریشدیرلسه مطلقا شانلی بر محاربه‌نك پارلاق بر تصویری کوریلور .

عثمانلی صحائف‌تواریخی بسبتون عثمانلیلرك‌شجاعت وبسالت قهرمانانه‌لریله املا ایدلمش کبیدر. حال‌بویله‌ایکن بومأثر فتوحاتك تاریخی نامنه مکمل بر اثر یوقدر واکر تاریخدن مقصد اسلافمزك شهرتکیر آفاق اولان وقایع حربیه وسیاسیه‌سندن حالی واستقبالی مستفید ایتمك ایسه او زمان وقوعات جاریه‌یی مصال طرزنده حکایه‌دن صرفنظرله جدی وحقیقی بر یول تعقیب ایلمك لازمدر .

بزه اك زیاده لازم اولان‌ده بودر.

بزکه، محارب بر قومز ؛ حیاتمز عسکرلکله مایه‌لنمش بررشیر جلادتز، بو حالده ازمنهٔ اولیدن زمانمزه قدر متعدد ملتلر طرفندن وقوعبولان محاربانی تدقیق ایتمکه مجبورز .

برعسکر، صنعتنك نصل ونه‌یولده ایلرولدیکنی مرتبهٔ کماله نه صورتله ایریشدیکنی اوکرنمکه مجبور دکلیدر؟ بونی اوکرنه‌جك آنجق بر تاریخ عسکری در. برعسکر — بزم کبی عسکریشایان برملت افرادی ایچون — کندی ملتنك اسفارینی وبیوك قوماندانلرینك محاربانی، جنتمکان قانونی وسلطان سلیم حضراتنك سفرلرینی اوکرنمکه نصل مجبور ایسه، اسکندرلرك، سزارلرك، آنیبالرك، بیوك فره‌دریقلرك، ناپولیونك اسفارینی‌ده مطالعه‌یه اولجه مجبوردر.

استانبولك فتحنی، ویانه محاصره‌سنی، قوصوه ملحمهٔ کبراسنی نصل بیلیورز؟ هیچ شهه یوق، که بونی پك رعنا بر صورتده بیله‌میورز. چونکه الده بر تاریخ حرب یوق. تاریخ عمومی بر محاربه‌یی البته بر تاریخ عسکری قدر عنعه‌سیله کوسترهمز. مثلا تاریخ، اسکندرك ایسوس میدان محاربه‌سنی تعریف ایدرکن اسکندرك فیلان یرده‌کی غالیتنی مدح ایدر. حلبوکه بر تاریخ عسکری اومدح وثنا ایدیلان غالیتی بعض یرلرنی قواعدفن حربه تطبیقاً یاپلمدیکی ایچون بالعکس مؤاخذه ایلر. واوغالیتی حرکات حربیه‌یه مغایرتی حسبیله مستثنا بر حاله طوتار.

اکبیوك قوماندانلر بعض کره پك بیوك خطالره دوشرلر، بو خطالری بزه کوسترهجك آنجق بر (تاریخ حرب) در.

تاریخ عمومی وقایع حربیه وعسکریه‌یی اکثریا مصال کبی

نقل ايدر . — اصحاب فضل وكمالمزك ميدانه كتوردكلرى بو نوع اثرلر ، نه‌قدر علوى يازيلورسه يازلسون ينه پك چوق سوق الجيش وتعبيه يا كلشلريله ممزوجدر — بر تاريخ عسكرى ايسه هانكى محاربه‌ده اولورسه اولسون اوراده هر ايكى طرفك تشكيلات عسكريه‌سنى ، اسلحه‌سنى سوق الجيش وتعبيه‌سنى ، اقتدار عسكريسنى بالمحاكمه حاصل اولمه‌جق نتيجه‌سى اوزرينه بناء افكار ايدر .

حاصلى بر تاريخ عمومىٔ عسكرينك لزوم مطالعه‌سى حقنده نه سويلنسه ينه آزدر. تاريخ حرب مطالعه‌سى يالكز عسكرلره‌مى مخصوصدر! خير، عسكر اولميانلره‌ده لازمدر .

مثلا : بر تاريخ عمومى اوقويورز . آنيبالك روماليلر ايله وقوعبولان محاربانى اوكرنمك ايستيورز. تاريخ آنيبالك ٢٦ بيك عسكر ايله قان ميدان محاربه‌سنده (٨٠٠٠٠) رومالى به غلبه ايتمشدر ديور .

نصل اوليورده اووقتلرى دنيانك اك سوركلى وشانلى بر مدنيتنى حائز اولان وعسكرلكجه اك بيوك بر موقعى احراز ايتمش بولنان او قوتلى روما اردولرينه ٢٦ بيك عسكر ايله نائل غلبه اوليور؟..

بونى بزه اك اعلا وشبهه‌سز بر صورتده تاريخ حرب كوستريور .

تاريخ حرب : بو محاربه‌ده آنيبالك غالبيتنى اردوسنك

تشكيلاتنده، عسكرينك درجهٔ انتظامنده، قوماندانلرك مهارتنده آرييور.

والحاصل تاريخ حرب مطالعه‌سی هر فرد ايچون مجبوری كبيدر.

بناءً عليه، بو درجه لزوملی اولان بر تاريخ عسكرينك مملكتمزده فقدانی حقيقة شايان تأسفدر.» ديه يازمش‌ايدم.

اشته بو كون بو نقصانك اكمالنی كورمكله افتخارايديبورز. نصل افتخار ايتميه‌لم؟. اوچ جلددن مركب اولمق اوزره نشرينه موفق اولديغمز (تاريخ حرب)ك كرك اهميت مندرجات وكرك تصوير حقيقت جهتيله امثالنه حائزرجحان اولديغی هركسجه تصديق اولنيور.

انكار ايتميورز! تاريخ نامنه‌پك چوق مجلداتمز، حتی يوقدر ادعاسنده بولنديغمز بر تاريخ عسكریٔ عثمانی‌مزده واردر. لكن جدی بر صورتده تتبع ايديله‌جك اولورسه، ينه تاريخ خصوصنده پك فقير بولنيورز. نعيمالری، شانی زاده‌لری برطرف ايده‌لم! ينه هامرك كبنه وارمش برتاريخ عثمانی‌مز يوقدر.

تاريخ‌جودت اعلادن‌اعلا برتاريخ كزيندر فقط‌ينه‌نقصاندر. خبر صحيح اسكيلكله برابر حائز اهميتدر. فقط تاريخ عسكریٔ عثمانی يالكز يكيچريلرك صورت تشكل و اداره‌سندن باحثدركه رسملرندن باشقه شايان اهميت برشی كوره‌مدك؛ مع‌التأسف

تاریخلرده رسم آرایانلردن و تقدیر ایدنلردن اولمدیغم ایچون آکاده هیچ اهمیت ویرمدم .

اعاظم ادبادن برینك یالکز مدخلنی نشر ایتدیکی (تاریخ عثمانی) کبی اثرلر آنجق تاریخ نامنی احراز ایده بیلورلر.

یوقاریده بر تفصیل یازدیغمزی بوراده بشقه بر صورتده تکرار ایدییورم.

کتابخانهٔ عرفانمزك تاریخ عسکری‌دن شیمدیه قدر محروم قالمسی البته تأسفه سزادر.

لسانمزده، عثمانلیلرك عقول بشره حیرتر سان اولان محاربات؛ قواعد فن حرب دائره‌سنده ناطق بر کتاب کوره‌میورز ، کوردییورز اما نه؟!..

تاریخلرمزدن بریسی: یاووز سلطان سلیمی غربدن قالدیروب شرقه یعنی استانبولدن آسیای صغرایی چکنته‌رك تا ایرانه واوردن سوریه استقامتنده مصره کتوردییور. وهر یرده نائل غلبه ایدییور . اوروپا ، آسیا ، آفریقا کبی اوچ قطعهٔ جسیمه اوزرنده قولایجاجق کزدیرییور ! نصل ؟.. بوراسی او قدر معلوم دکل ! اویله یا ؛ بر دفعه استانبولدن یوزلرجه فرسخلر قطع ایدرك ایران ومصر سفرلرینه کیدن وبلکه اسکندرلر وسزارلری بیله حیرتده براقان او عظمتلی اردو نه لر تحشید ایدلمش، ایرانه نه صورتله سوق ایدلمش، دشمن علیهنه نه یولده موضع آلمش، نه‌دن غالب کلمش؛ صکره‌ده آفریقایه کچه‌رك مصر

کی جسیم بر قطعه‌یی نه صورتله قبضهٔ جلادت وتسخیرینه آلمش وبوقدر جسامتلی بر اردونك تعیش، سوق وادارهٔ حربی نصل ممکن اولمش اولدیغی دوشونلمزمی؟!..

اشته بزه بورالرینی کوسترر ، شهانمزی حل واقناع ایدر بر تاریخ، علی‌الخصوص بر تاریخ عسکری لازم...

فی الحقیقه، اسلافمز بونجه فتوحاته مظهر اولدقلری حالده قواعد فن حربیه‌لرینه دائر هیچ بر شی یازمامشلر ومونته قوقولی کبی عثمانلی دلاورلریله بالذات اوغراشمش وعصرینك اك بیوك بر عسکری نامنی احراز ایتمش بر عسکردن بشقه قواعد فن حربیه‌مزی تتبع وتحریرده بولنمش بك آز مؤلفه تصادف ایدلمکده ایسه‌ده ؛ جدی بر غیرت، اوزون بر تتبع سایه‌سنده ینه بر تاریخ عسکریٔ عثمانی وجوده کله بیلیردی .

زیرا اقوام فاضلهٔ غربیه ، تا اسکندرلرك ، رومالیلرك ، ایرانیلرك بتون اسرار حربیه‌سنی تمامیله میدانه قویمش اولدقلری حالده، بز، آلتیوز سنه‌لك وقوعات حربیه‌مزی نصل میدانه چیقاره‌میز ؟ . . هر حالده شیمدیه قدر تاریخ حربمزه دائر بر اثر نشر اولنمیدی ؛ وبویله بیوك بر وظیفه‌یی بزم کبی یکی یتیشانلرك عهده‌لرینه براقلمامالی ایدی !....

اکر دولت عثمانیه‌نك حائز اولدیغی دور ترقیه لایق وعسکرلکك شان علویسنه فائق بر عثمانلی تاریخ عسکری‌سی یازمق ایسته‌سه‌ك جودت تاریخی جسامتده براثر جسیم حصوله

كلير. ذاتاً مقصدمزك اك كزيني آكا معطوفدر . تاريخ حربك اون بش دفعه بيوكلنده جسيم بر [عثمانلى تاريخ عسكرى سى] قلمه آلنمقده وختامنده آنك ده تاريخ حربمزكى نشرينه موفق اولهجغمزى رغبت عموميه دن اميد ايتمكده يز .

اوت ز. «بالكز النده قليج اولديغى حالده استقلالنى هر آنده مدافعه يه مهيا بولنان بر ملت استقبالندن امين اولهبيلور » قولنه ايمان ايدنلردن اولديغمز ايچون وذاتاً دولت عثمانيه ده قليج سايه سنده تشكل وتوسع ايتمش بر حكومت صاحب السيوف اولمقله خدمت وغيرتمزك اك بيوكنى ده او قليجى طاشيانلره فدا ايده جكمز طبيعيدر.

كتابخانه مز، [كتابخانهٔ عسكرى] عنوانى آلتنده بر چوق آثار نفيسهٔ عسكريه يى وجوده كتورمك املنده در.

[كتابخانهٔ اسلام [سلسله سى آلتنده شرق وغربك، اسلاف ومعاصرينك انفس آثار ادبيه وفنيه سنى ده بر بر طبع ايده جكدر. شو قدر كه نشر ايده جكمز باجمله آثار هم دكرلى وهم جدى اولهجقدر . بز اويله كتابلر نشر ايتمك ايستيورزكه زمان آنك هيچ بروقت قيمت اصليه سنى ضايع ايتمسون: تقلبات بشريه دن متأثر اولمسون وعصرلرك مروريله اهميتى برقاتدها آرتسون.

كتابلر وكتابجيلر اوزرينه بعض مطالعاتده بولنمق ايسته سه ك جلدلرجه اثرلر وجوده كتورمك ايجاب ايدر. يكرمى يكرمى بش سنه لك كتابجيلرك نشر ايتدكلرى آثار دقتله نظر مطالعه دن

کچه‌جك اولسه یوزده آنجق بش اونی اثر نامنه سزا اولدیغی کوریلور. بونلره‌ده وضع اولنان فیأت مندرجاتیله قابل مقایسه دکلدر. بزده — بعض آثار ادبیه مستثنا طوتلدیغی حالده — نه اوقدر کوزل کتابلر یازلمش ونه‌ده کتابجیلرمز اوروپاده‌کی کبی ناشرلك وکتابجیلق شرفنی احراز ایده‌بیلمشدر.

مملکتمزده‌کی کتابجیلق عالمی دقتله نظر مطالعه‌یه آلنه‌جق اولورسه او قدر مشوش واو درجه بیاغی برحالده بولنور،که اصنافلق نامنی ویرمکده بیله بیاغی تردد اولنور.

تاریخ حربه کلهلم:

صوك عثمانلی یونان سفرینه دائر بش اثر یازلمقده‌در.

واقعا بو بش اثردن ماعدا اقدام اداره‌خانه‌سی واسطه‌سیله لسانمزه نقل ایدلمش ایکی کتاب موجود ایسه‌ده بونلره کتاب نامنی ویرمك بیله خطادر. هله صوك نشر ایدیلان مداولهٔ افکار قدر احاطه‌سز بر کتاب تصور اولنه‌ماز.

تاریخلردن برنجیسی اقدام غزته‌سنك مصور تاریخ‌حربی؛ ایکنجیسی، صباحك دولت علیهٔ عثمانیه ویونان محاربه‌سی؛ اوچنجیسی، ترجمان حقیقت سر محرری سلانیکلی توفیق افندینك (مرآت وقوعات حربیه‌سی)در.

دیکر ایکیسی‌ده کتابخانه‌مز طرفندن نشر ایدیلان (تاریخ حرب) ایله صوك عثمانلی یونان سفرینی باشدن نهایته قدر جامع (دومکه میدان محاربه‌سی)در.

بو بش اثرك اوچی حقنده بیان مطالعه‌ده بولنمق زائد کوریرم . چونکه حربه دائر آثاری لایقیله محاکمه ومؤاخذه ایتمك ایچون عسکرلکه واقف اولمق اقتضا ایدر . ذاتاً ، بونی عثمان ثنائی بك بر قاچ آی اول « تاریخ حرب نصل یازیلور؟ » مقالهٔ نفیسه‌سیله اثبات ایتمشدر، که بو مقاله عموم معارفپروران وعسکرلر طرفندن فوق‌العاده مظهر تقدیر و آفرین اولمشدر . بو حالده بزه هیچ برشی سویلمك دوشمز . . . . . .

. . . . . .

. . . . . نشر ایتمکده بولندیغمز تاریخ حربه کلنجه: بو تاریخ حرب یالکز عثمانلی — یونان سفرینه عائد اولمیوب تا ازمنهٔ متقدمه‌دن بو آنه کلنجه‌یه قدر وقوعه کلان محاربات مشهوره‌نك قسم اعظمنی جامع بر تاریخ حرب عمومی‌در.

تاریخ حربك برنجی جلدی صرف ازمنهٔ متقدمه‌یه عائددر. عسکرلرجه بو جلد پك مهمدر .

ایکنجی جلدی؛ محاربات اسلامیه‌دن باحث اولوب اسلاملرك قواعد حربیه‌یه موافق اك بیوك سفرلرینی محتویدر. ایکنجی جلد، عموجه غایت مهم وتاریخلرمزده مصال طرزنده نقل اولنان محاربات برراده قواعدحربیه‌به کوره یازلمش اولدیغی کوریلور.

اجدادمزك عقللره حیرت ویره‌جك بر صورتده تطبیق ومیدانه قویدقلری قواعدفن حربی عادتاً بوکتابدن اوکرەنه‌جکز.

ایکنجی جلد، برنجی جلده نسبةً دها نفیسدر. بوده برنجی

جلدك اثنای طبعنده عثمان ثنائی بكك محاربه‌ده وبزمده سیاحتده بولنمه‌مزدر.

اوچنجی جلد هر ایكی جلده نسبةً كرك مندرجاتنه وكرك نفاست طبعیه‌سنه صوك درجه‌ده غیرت ایدلمكده‌در. اوچنجی جلد، یاووز سلطان سلیمك اسفار مشهوره‌سنی، فره‌دریق، ناپولئونك محارباتنی ١٨٦٦ و ٧٠ سفرلرینی ١٢٩٣ عثمانلی روس محاربه‌سنی روس اردوسنك طونه‌دن مرورینی پلونه مدافعهٔ مشهوره‌سنی، صوك عثمانلی یونان محاربه‌سنی باشدن نهایته‌قدر جامع اوله‌جق وهر بررلری ایچون آیروجه خریطه وپلانلر دخی علاوه ایدیله‌جكدر.

اشبو جلد اوته‌كی جلدلردن دها جسیم ودها كوزل بولنه‌جقدر. مع هذا یكی حدود خریطه‌سیله دارالحركاتی مشعر رنكلی بیوجك برخریطه‌نك نشری‌ده مقرردر. برنجی وایكنجی جلد ایچون طبع ایدلمكده اولان یكرمی قدر قروكی و پلانلر اوچنجی جلد ایله برابر ویریله‌جكدر. مملكتمزده (قارتوغراف) خریطه باصمق اصولی هنوز ترقی ایتمدیكندن طبع ایتدیردیكمز قروكیلری بكنمدك. ونشرینی‌ده آرزو ایتمدك. شمدی یكیدن ودها نفیس برصورتده طبع اولنمقده‌در.

اوچنجی جلد، آنجق بر آیه‌قدر ختام بولور. شمدی‌یه‌قدر آبونه یازیلان ذوات كرامه اوچنجی جلد شرائط مخصوصه‌یه كوره مجاناً وهدیةً ویریله‌جكدر. یالكز طشره‌ده‌كی آبونه صاحبلری مؤخراً تعیین اولنه‌جق وجهله پوسته اجرتی كوندره‌جكدر.

بعضیلری کتابمزك نشری کچکدیکندن طولایی منفعل اولیورلر! حالبوکه امثالی سکز طقوز آیدنبرو اون بیکه یقین آبونه یازدقلری حالده هنوز اون بش یکرمی فورمه‌دن زیاده بر شی نشر ایده‌مدیلر. ذاتاً بوکبی اثرلر پك عجله یه کله‌جك اولورسه مطلوب اولان اهمیت ونفاست ویریله‌مز.

بناءً علیه، هنوز کتابك مصارف طبعیه‌سنی بیله چیقاره‌مدق. غزته‌لرله اعلان ممکن اولسیدی او وقت حاصل اوله‌جق رغبت سایه‌سنده تاریخ جودتك التی جلد کبیری قدر بیوجك برتاریخ وجوده کتوررديك. یوقاری‌ده سویلدیکمز وجهله بتون امل و مقصدمز دولت وملته صادقانه ایفای خدمت ایتمك، منافع عمومیه‌یه منافع شخصیه قاریشدیرمامق، عمومه خادم کورنمکدر.

بو مقصدله ایشه باشلیانلر دائماً موفق اولورلر. تاریخ حربمز سائرلرینه نسبتله ینه دها چاپوق ختام بوله‌جقدر. کتابمز اعلان ایدلدیکی حالده کوردیکی وکوره‌جکی رغبتك جداً تشکرندن عاجزز.

زیرا هر کسك تحت تصدیقنده‌در، که کتابمز جداً منافع عمومیه خادم، ویا بو یولده ارباب فضل واقتدارك مؤخراً نشر ایده‌جکلری آثاره بر مقدمهٔ نشویقدر. بونکچون بوکبی آثارك انتشار وتکثیرینی عثمانلی نامنی طاشیان هرفردك آرزو ایده‌جکی شبه‌سزدر.

بناء علیه، عثمانلی یونان محاربه‌سنی مفصلاً اوقومق ایستیانلر (دومکه میدان محاربه‌سنی) آلمیدرلر.

دومکه میدان محاربه‌سی عثمانلی اردولرینك تشکلات عسکریه وسیاسیه‌سندن، حدود بوینده صورت تحشیدندن سفر برلکندن؛ حدود محاربه‌لرندن باشلایه‌رق لامیا اوزرنده نهایت بولور . بو اثر تام اوچ جلد اوزرینه نشر اولنه‌جقدر . برنجی جلد دولت علیهٔ عثمانیه ویونانك تشکلات عسکریه وسیاسیه‌سنی، حدودلرده صورت تحشیدینی. هرایکی طرفك اس‌الحرکاتی، سفر برلکنی، سفر پلانی؛ حدودلردن بدأ ایله یکیشهره‌قدر اولان محاربه‌یی مفصلاً جامع اوله‌جقدر .

ایکنجی جلدی؛ یکیشهردن لامیایه قدر اولان محاربانی محتوی بولنه‌جقدر .

اوچنجی جلد؛ کاملاً یانیه‌قول اردوسنك حرکات عسکریه‌سنی جامع بولنه‌جق وابلك مؤلفات عسکریه‌مز نامنی احراز ایتمش بولنه‌جقدر .

مطبوعاتمزده (دومکه میدان محاربه‌سی) قدر جدی، عالی، انفس براثر عسکری‌یه تصادف ایدلمز . اثرمذکوری اوقویانلر فوق العاده تقدیر ایتمکده‌درلر . نشرینی متعاقب السنهٔ اجنبیه‌یه ترجمه ایدیله‌جکی حقنده برچوق یرلردن مکتوبلر آلدق. حاصلی کتابخانه‌مزنه‌درجه‌لرده مظهر رغبت اولورسه، بزده اونسبتده انفس وعالی اثرلر نشر ایده‌رز .

سعی وغیرت بزدن، توجه ورغبت سزدن، موفقیت ومظفریت اللهدن...

کتابخانهٔ اسلام وعسکری صاحبی تجارزاده:

ابراهیم حلمی

تاریخ عرب

محرری:

عثمان ثنائی

جلد ثالث

ناشری :

کتابخانهٔ اسلام وعسکری صاحبی تجارزاده :

ابراهیم حلمی

مجلس معارف عسکریه‌جه تدقیق و قبول اولنمش و معارف عمومیه نظارت جلیله‌سنك فی ۱ ذی‌الحجه سنه ۳۱٤ و ۱۲ نیسان ۳۱۳ تاریخلی و ۱۰۲ نومرولی رخصتنامه‌سیله طبع اولنمشدر

قسطنطنیه

(آ. اصادوریان) شرکت مرتبیه مطبعه‌سی — باب عالی جاده‌سنده نومرو ۵۲

۱۳۱۵

بـنجی فصل

{ حضرت فاتحدن مابعد }

حضرت فاتح استانبولده برلشـدکدن صـکره (اینوس)، (لیمنی) و (سمادرك) آطه‌لرینی فتح ایدر . آق دکز بوغازی و بیزانس شهرینك بعض مهم نقطه‌لرنده استحکاملر یاپدیرر وشو صورتله کوندن کونه شوکت عثمانیه‌نك ترقیـاتی یولنـده صرف حیات و آمال ایلر .

نجه ییللردن بری شرقی روما حکومتنك سریرشان واقبالنه مرکز اولان بیزانس بلده‌سی عثمانیلرك النه دوشـدیکی کبی او زمانه قدر الکچوق فتوحات بریه‌ایله شهرت بولان ترکلر، آندن صکره یواش یواش بحکومت بحریه شکلنه‌ده کیرمکه باشلادیلر. بیزانس شهرینك سقوطی اوروپالیلردن برچوغنك وازجمله

پاپالرك یورکلرینه ایمه ایمش کی عظیم تأثیرلر کوسترمشدی. حتی استانبوللك ترکلرالندن تکرار آلنمسی ایچون اولدقجه بیوك براهل صلیب جمعیتی بیله تدارك واحضار ایدلمك ایستنلور. لکن حضرت فاتح اوزمانلر شرقی اوروپانك یاغی برمسیره‌سی حکمنده اولان (بلغراد) ه ایکنجی بردفعه هجوم ایدرك شو صورتله اهل صلیب کورلتیلرینه بر نهایت ویرمکه چالیشور.

مشار الیه بلغراد علیهنه وقوعه کلان شو تعرضده (۱۵۰) بیك کیشیلك بر اردو باشنده بولنور. (بلغراد)، (ژان هونیاد) و (فابیسترانو) دنیلان ایکی ذات واسطه‌سیله پك ایو برصورتده مدافعه ایدلمش اولدیغیچون بر درلو ضبط ایدیله‌مز. وبونك اوزرینه مجارستاندن الچکمك مجبوریتی حاصل اولور (۱۴۵۶).

شمال جهتلرنده وقوعه کلان شو حاللردن صکره حضرت فاتح یکی باشدن بر آتشبارهٔ مهابت کسیلور و درحال آتنه وموره اوزرینه یورییمکه قرار ویرر. آتنه ایله (پلوپونز) قطعه‌سی بعض اوفاق تفك مقاومتلردن صکره عثمانلی اداره‌سنه کچمش بولنور. بعده قره‌دکز کنارلرنده اجرای سلطنت واحکام ایتمك هوسندن حالا واز کچه‌مش اولان طربزونْ امپراطورلغی‌ده سیف محمدی اوکنده بالضروره باش اکمکه مجبوریت کورر.

ایشته میلادك (۱۴۶۲) هجرتك (۸۶۶) سنه‌سنده آناطولی‌ده حکومت سودن زوم اقوامی شو صورتله بشقه برشکله کیرمش یعنی زیر ادارهٔ عثمانیه‌یه کیرمش بولنیوردی.

افلاق و بغدان پرنسلك وفاتندن بر آز وقت صکره، مملکتین اراضیسی ده سلطان فاتحك زیر ادارهٔ حکیمانه و عادلانه سنه انتقال ایلر. و آنی متعاقب بوسنه جهتلری کذلك عثمانلیلرك النه کچمش بولنور (١٤٦٣) .

بنه آز برزمان صکره قورنت کورفزی جوارنده یرلشمش اولان وندیك اهالیسی برر، برر بولندقلری یرلردن طردا ولنورلر.

اسکندر بکك وفاتی ایسه، میلادك (١٤٦٦) سنه لرنده حضرت فاتح ایچون بتون آرناؤدلق بولارینی کشاد ایلمش ایدی. فی الحقیقه، اچقه حصار و (قروویا) دنیلان قلعه دن بشقه اسکندر بکك وندیکلیلره ترك ایلمش اولدیغی او صرپ یرلرك هپسی عثمانلی اداره سنه کچر وتکرار هرسك قطعه سی ده بیزانس فاتحنك حکم شاهانه سنه عرض انقیاده مجبوریت کورور .

روم ایلی یقه سنه شرفبخش جلادت اولان شو کوزل موفقیتلرك بر ایکنجی مثالی ده آناطولی یایلالرنده مشاهده اولنوردی . کرچك ، هر طرفدن کوردکلری شدتلی تضییقلر اوزرینه قرمان اوغللری دیکر اوفاق تفك بکلرله برلکده یکیدن عثمانلی امپراطورلغنه دخالته لزوم کورورلر .

الکصکره، استانبولك عثمانلیلر طرفندن ضبط ایدلمش اولمسی اوزرینه پك زیاده قوتلنمش قالان وندیکلیلر یکی باشدن عثمانلیلر علیهنه اعلان حرب ایتمك سوداسنه دوشرلر . وبوندن طولایی

موره شبه جزیره‌سی استیلا ایدر، ایتمز آتشه‌یی ده پك فنا بر صورتده یغمایه قویلمش بولنورلر .

وندیکلیلرك شو مناسبتسزلکلری حضرت فاتحك ایچنه غضبنی موجب اولور. بناءً علیه، موره شبه جزیره‌سی اوزرینه سوق ایلمش اولدیغی آقینجی قطعاتیله آنلری بسبتون ریوزندن قالدیرمغه نیت ایدر. نه چاره، که آنسزین ظهوره کلان بروقعه مشار الیهك بتون مساعی ونوجهانی آسیا اوزرینه جلب ودعوت ایلر :

آق قیونلر سلاله‌سنك رئیسی بولنان تاتار بکلرندن اوزون حسن نام ذات پایا ایکنجی پولك تشویقلرینه آلدانمش اولق مناسبتیله قره‌مان حکمداری‌دیه میدانه چیقمغه باشلار (١٤٧٣). ده وقوعه کلان (قره‌حصار) محاربه‌سنده حضرت سلطان فاتح کندیسیله بوی اولچمك مراقنه دوشن بواوزون بویلی(حسن)ی پك فنا بر صورتده هزیمته اوغراتمش بولنور . بر مدت صکره بتون قریم شبه جزیره‌سی عثمانلی اداره‌سنه کچدیکی کبی ایچه زمانلر مقاومتدن عاجز قالمایان آقچه حصار موقعی‌ده امثالی کبی (١٤٧٨) ده تسلیم بایراغنی چکمکه لزوم کورور. اشته عثمانلی دنیلان قوم نجیب، روم ایلی ممالکنی بویدن بویه زیر اداره‌سنه آلدقدن بشقه توسیع سلطنت وتعمیم فکر عدالت هوسیله آوسترپا و آلمانیا ایچرولرینه طوغری آقینلر ایتمکه باشلار .

اشقودره محاصره‌سی

(۱٤ مایس : ۹ ایلول سنه ۱٤۷۸)

آرناؤداق ایچنده کرك مناسبات موقعیه وکرك وضعیت سیاسیه‌جه حائز اهمیت اولان اشقودره قلعه‌سی بروندیك محافظ مقره‌زه‌سیله مدافعه اولنوردی .

آچقه حصارك تسلیمندن صکره سلطان محمد، بالذات اشقودره علیهنه یورور. (۱٤) مایس ده شهر، علی میخال اوغلی اداره سنده کی (۸) بیك قدر آقینجی عسکریله هرجهتدن قوشادلمش بولنور. (۱) دن (۱۰) حزیرانه قدر، داود پاشا فوماندا سنده اولان بیوك اردو کذلك، متعاقباً کلور واشقودره‌یی محیط اولان تپه‌لر اوزرنده برارده‌وکاه تأسیس ایدر. (۱۵) حزیرانده سلطان محمد حضرتلرینك محافظ قولی پیشدارینی تشکیل ایدن (۵) بیك یکیچری واصل اولور. (۱۰) بیك دوه‌دن مرکب اولان برقافله ایسه (ف) جوارنده اخذ موضع ایدن محاصره پارقنی نقله مأمور ایدی. بو محاصره پارقنی ستر ومحافظه ایچون عثمانلیلر اخشابدن بر حصار انشا ایتدیرلر وبونك اوکنده آیروجه درت مستحکم قله وآنلری یکدیکرینه برلشدیرمك اوزره‌ده برخلی طوپراق سپرلروخندقلر وجوده کتوررلر .

(۲۲) حزیرانده (۳ و ٤) کنتال ثقلتنده کله‌لر انداخت

ایدن ایکی جسیم طوپ ایله (۵) بومباردمان یاپلمغه باشلانور .

(۲۶) حزبرانده (۶۰۰۰) (عزب) نفری وبر خیلی مالزمهٔ استحکامیه و (۲۰۰) لیورهلك دانهلر انداخت ایدن اوچنجی بر طوپ دهاکلور . وبو وجهله طوپلرك عددی (۱۱) ه بالغ اولور. مذکور طوپلرك هپسی برلکده (۸۳) کنتال ثقلتنده کله انداخت ایدرلر. فقط کونده (۳۰) آتیمدن زیاده بر ایش کوره مزلر .

(۲) تموزده سلطان محمد حضرتلری اردوکاهه واصل اولور. عثمانلی اردوسنك تکمیل قوتی (۳۵۰) بیك کشیيه بالغ اولور. اشقودره قلعهسی بر آی متمادیاً بومباردمان آلتنده بولنور. شو مدت ظرفنده(۲۵۰۰)دفعه طوپ انداخت ایدیلور.

(۲۲) تموزده (۱۵) بیك عثمانلی عسکری طوپلرك یاری یاریيه تخریب ایتمش اولدیغی سپرلر اوزرینه بر تعرض قطعی اجراسنه تشبث ایدرلر . هجوم اجراسنه مأمور اولان قوللر (وو) هر جهتدن ایلریيه طوغری آتیلور وبووجهله محاصرین ومحصورین آره سنده پك شدتلی وقانلی مصادمهلر وقوعه کلور. عثمانلیلر بر آزوقت صکره ایجابات حربیهدن اولهرق کیرویه چکیلورلر. ومحصورین ایسه بو دیدیکمز شدتلی مصادمهلرده اچه کشی غائب ایتمش بولنور .

(۲۷) تموزده فاتح سلطان محمد خان حضرتلری ایکنجی بر هجوم حرکتی یاپمنه تشبث ایدرلر . شفقدن اوکلمه قدر دوام

ایدن شدتلی مصادمه‌لرده هرایکی جهتدن دره‌لر کبی قانلرجریان ایلدیکی حالده ایشه بنه قطعی بر نتیجه ویرمك ممکن اولهمز. بونك اوزرینه سلطان فاتح حضرتلری درحال (۱۱) طوپك هپسی بردن قلعه‌نك اك بیوك قپوسی علیهنه آتش اجراسنی امر بیورورلر.

فقط بنه هیچ برشی یاپمقسزین کیروبه دونمکه لزوم کورورلر.

(۳۰) نموزده سلطان محمد حضرتلری یکیدن بر مجلس حرب تشکیل ایدلمسنی امر بیورورلر. بوراده جریان ایدن اوزون اوزادیه مذاکره‌لرك نتیجه‌سنده محاصره‌نك آبلوقه‌یه تحویلنه قرار ویریلور.

ایللولك (۹) نجی کیجه‌سی حضرت پادشاه اردونك قسم کلیسیله برلکده ومشعله‌لر اوکنده محاصره خطنی ترك ایتمش بولنورلر. اشقودره‌قلعه‌سنك آبلوقه‌سیچون اوره‌نوس زاده‌لردن احمد بك (٤٠) بیك کیشیلك بر قوت ایله قلعه پیشکاهنده قالور. ایرتسی یل باب عالی ایله وندیك حکومتی آره‌سنده عقد ایدیلان برمصالحه نامه‌یه کوره بتوراهالی ومحافظ عسکری تخلیه اولندقدن صکره شهرك بسبتون عثمانلیلره ترك ایدلمش اولمسنه قرار ویریلور.

§

ایشته ایجه برزمان مدافعه‌ده اصرار ایدن اشقودره قلعه‌سی شو تعریف ایلدیکمز یولده عثمانلی اداره‌سنه کچر وبوندن صکره

زانطه آطه‌سی ضمیمهٔ ممالك عثمانیه اولدقدن بشقه یه‌وندیکلیلرك دلالتیله پاپولی قراللی علیهنده حرکات عسکریه اجرا ایتمه‌نك یوللری کشاد ایدلمش بولنور.

بو آندن اعتباراً ، وندیك اهالیسی عثمانلیلرك عادتا آزان مأمورلری صره‌سنه کچمش اولورلر. حضرت فاتح وندیکلیلر ایله یاپدیغی مصالحه‌دن بالاستفاده رادوس جزیره‌سی علیهنه یوریمکده قرار ویرر.

مشارالیه، بك اعلاحس ایلمشدی، که آق دکزك آسیا سواحلنه قطعیاً حاکم اولمق ایچون جزیرهٔ مذکوره‌نك عثمانلی اداره‌سنه کچمسی قطعیاً لزوملی کورینوردی .

اول‌امرده خصوصی بر قوماندان اداره‌سنده اولمق اوزره (۱۰۰) بیك کیشیلك جسیم برارادو جزیره‌یه هجوم ایدر .

لکن (پیردو بوصون) دیلاں برفرانسز جنرالی عثمانلیلرك دهشتلی هجوملرینه قوتلی مدافعه‌لرله جواب ویرر. آنك ایچون عثمانلی اردوسی کیرو چکلمکه لزوم کورور.

حضرت فاتح ایسه، بو حرکتك نتیجهٔ قطعیه‌سنی اله آلمق وبر آن اول رادوس جزیره‌سنی تسخیر ایتمك فکریله بالذات ایش باشنده بولنمغه قرار ویرر. نه‌چاره، که بو مقصدی قوه‌دن فعله ایصال ایتمه‌دن یعنی هجرتك ۸۸۶ وميلادك ۱۴۸۰ تاریخنده عازم سمت جنان اولورلر .

مشارالیه ایکی امپراطورلق ، یکرمی قراللق و (۲۰۰)دن متجاوز قصبه فتح واستیلا ایلمشدر.

ایکنجی فصل

حضرت سلطان سلیم اول زمانی

یاووز سلطان سلیم حضرتلری، روسیه غران دوقه سنك ایلچیسنی قبول ایتدکدن صکره ایرانده صفویلر خاندانی تأسیس ایلیان شاه اسماعیل علیهنه اعلان حرب ایدر. بو اسماعیل شاه زمانده اورتهلی بشقه بر رنکه صوقمق، اخلاق و اداب اسلامیه‌یی چورتمك اساسیله میدانه چیقان شیعیلك مسئله‌سی او زمانکی عثمانلی ایران سفری ایچون وسیلهٔ یکانه اتخاذ ایدلدی.

حضرت سلطان جلادتپناه اول امرده روم ایلی و آناطولی جهتلرنده اوتهیه بری‌یه طاغیدلمش اولان شیعیلرك برلیسته‌سنی پایدرمغه واو وجهله ایشه باشلامغه قرار ویرر.

(۱۵۱٤) سنهٔ میلادیه‌سنده ممالك عثمانیه‌ده بولنان شیعیلرك هپسی اورتهدن قالقار.

یاوز سلطان سلیم حضرتلری ایرانلیلر علیهنه اعلان حرب ایتدکدن صکره شاه اسماعیل صفوی اوزرینه یورییمکه باشلار.

عثمانلی ایران سفری

حضرت سلطان سلیمك بوشه كیده‌جك ، نافله یره صرف اولنه‌جق بر دقیقه‌سی بیله یوق ایدی . چونكه شاه اسماعیل ، كندی مذهبداشلرینك اخذ انتقامی ایچون وجوده كتورمش اولدیغی قوتلی بر اردو ایله ممالك عثمانیه اوزرینه یوریوب طوریوردی .

حضرت پادشاه ، یكی شهر اووه‌سنی ایران سفریچون طوپلانه‌جق اولان قطعات عسكریه نامنه بر محل اجتماع اولمق اوزره كوسترمشلردر . پادشاه عالیجاهك ، بتون تبعه‌سی ، بتون بندكانی شو تعقیب ایدلمك ایستنیلان سفر عظیمك وقوعندن طولایی پك زیاده ممنون قالمشلردی .

٢٢ محرم ٩٢٠ و ١٩ مارت ١٥١٤ سنه‌سنده سلیم اول حضرتلری ادرنه‌دن حركت ایدرك (١٠) كون صكره استانبول پیشكاهنه واصل اولمش بولنیورلردی .

طوغریدن طوغری‌یه سلاطین عثمانیه‌نك قوماندا‌سنده اولمق اوزره بر سفر تعقیبنه مأمور اولان اردولر ایچون عادت یرینه كچن اصوله توفیقاً بو دفعه دخی استانبول دیوارلرینه یاقلاشمش اولدیغنی سویلدیكمز عثمانلی اردوسی سلطان ایوب حضرتلری جوارنده اردوكاه تأسیس ایلمش ایدی .

حضرت سلطان سلیمك بوراده ایلك اوكجه یاپمش اولدیغی

وظیفه‌سی سلطان ایوب غازینك مرقدمبارکلرینی زیارت ایلمکدن عبارتدی.

بوندن صکره، سلطنت معظمهٔ عثمانیه‌نك ادارهٔ ملکیه‌سنی، اوزمانلرهنوز (۲۰) یاشلرینه کیرمك اوزره بولنان شهزادهٔ جوان بخت سلیمان حضرتلرینك ید کفایتلرینه ترك ایدرك سلیم اول، کمال عظمت وشان ایله اسکدار جهتنه کچمشلردی. عین زمانده روم ایلی بکلربکی حسن پاشا اداره‌سنده بولنان قطعات عسکریه دخی کلیبولی‌ده کیلره بنمشلر و آناطولی یقه‌سنه آتلامشلردی.

اسکدار جهتلرنده برمدت آرام بیوردقدن صکره، حضرت پادشاه غازی ۲٤ صفر ۹۲۰ و ۲۰ نیسان ۱۵۱٤ سنه‌سنده، بر پنجشنبه کونی، بالذات اردوسیله برابر یوله چیقه‌رق مال‌تپه قرارکاهنده اردوی شاهانه‌لرینه التحاق ایلمشلردر.

۲۷ صفر و۲۳ نیسان کونلرنده نصلسه یقه‌یی اله ویرمش اولان بر ایران جاسوسی ایران حکومتی علیهنه اعلان حرب نوطه‌سی حکمنده بولنان برنامهٔ همایون ایله شاه اسماعیلك قرارکاهنه کوندرلدی.

حضرت سلیمك طبع همایون جلادتنه بر نمونهٔ غرادیمك اولان بو نامهٔ ظفر همایون، شاه اسماعیله کوندرلش اولدیغی صره‌لرده، بردیکری‌ده، ایرانیلرعلیهنه قلیج استعمال ایتمك فکریله میدانه چیقان آق‌قیونلی خاندانی رئیسنه کوندرلش بولنیوردی.

ایرتسی کون یعنی ۲۸ صفر ۹۲۰ و۲٤ نیسان ۱۵۱٤

تاريخنده سلطان سليم خان حضرتلرى (مال بيه) اردوكاهنى ترك ايدرك يكيشهر اووه‌سى استقامتنده يورويش اجراسنه باشلادى. روم ايلى بكلربكى حسن پاشا قوماندا سنده اولوبده، بر آز اول كليبوليده قلعهٔ سلطانيه بوغازندن آناطولى يقه‌سنه كچمش اولديغنى سويلديكمز قطعات عسكريه‌ده كذلك جزوئى برزمان صكره يكيشهر اووه‌سنده قرارگاه عمومى‌يه التحاق ايلمشلردى.

اون كونلك بر يورويشدن صكره، عثمانلى اردوسى تكرار سيد غازى موقعنده ايكنجى برموله ويرمك اوزره توقف ايلدى. بو قصبه‌ده كچن اوچ كونلك برزمان ايچنده حضرت پادشاه غازى اردوى همايونلرينى تشكيل ايدن افرادك هر بريسنه مقدار كافى عطيه‌لر احسان ايدرك بووجهله دخى آنلرك تطييب قلوبنه ابراز عاطفت بيورمشلردر.

احمد پاشا (٢٠) بيك سپاهيدن مركب اولان پيشدار قولنك قوماندانى تعيين ايدلدى. بوندن بشقه اولجه سينوب واليسى اولان قره‌جه پاشاده معيتنده‌كى (٥) بيك مكمل ومنتظم سوارى مفرزه‌سيله پيشدار قولنك باش طرفنده يورى‌يه‌رك اطراف وجوارى استكشافه ودشمن افرادينى اسير ايتمكه مأمور ايدلمشدى.

عثمانلى اردوسى سيدغازى موقعندن قونيه وبورادن قيصريه استقامتنده يورويش حركتى اجرا ايلدى.

اردوى همايون قيصريه شهرنده بر قاچ كون موله ويرديكى

اثناده سلیم خان اول حضرتلری ذوالقدریه بکنه دخی برنامهٔ همایون کوندرمشلردی . حضرت پادشاهك بوندن مقصدی هم تعقیب ایلدیکی یول اوزرنده اوفق تفك مشکلاتی دفع ایتمك، هم ده اردونك سواریجه اهمیتی بردرجه دها آرتیرمق ایدی .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . سیواسده اجرا ایدیلان عمومی بر رسمی کچید اثناسنده سلیم اول حضرتلری موجود اولان قوهٔ عسکریه‌سنی تعداد ایدرك نهایت عموم افرادك (۱۴۰) بیکه بالغ اولدیغی آکلاشلمشدی. بو سویلدیکمز قوتك، افراد مرکبه‌سی، تپه‌دن طرناغه‌قدر، یعنی پك مکمل برطرزده تسلیح وتجهیز ایدلمشلردی.

بوندن بشقه اردو ایله برلکده (۱۰:۵) بیك بارکیرو (۶۰) بیك قدرده دوه موجود ایدی. وسیواس ایله قیصریه آره‌سنده اردونك طرق اتصالیه‌سنی محافظه وحین حاجتده وقوعه کله‌جك نواقصی اکمال ایتمك اوزره (۴۰) بیك کشیلك برقوهٔ احتیاطیه دها وضع وتشکیل ایدلمشدی .

فی الحقیقه، بو قوهٔ احتیاطیه‌نك هر شیدن اول اردونك ارزاق ومهماتجه اولان احتیاجاتی بر طرف ایتمکه پك چوق تأثیرلری کورلهجکدی . چونکه اردوی همایون پای تخت

سلطنت سنیه‌دن اوزاقلاشدقجه طبیعی بر چوق احتیاجات یوز کوسترمش اوله جقدی. بوندن بشقه، ایرانلیلر، کیرویه چکلدکلری اثناده دشمنلرینك اردوسنی دوچار اضطراب ایتمك مقصدیله مملکتك زنکینلکلرینی یغما ایتدکلری کبی بر چوق یرلری ده یاقوب یقمشلر ایدی.

چونکه سلیم اول حضرتلرینك بتون مهمات و ارزاق سفریه‌سی، دونما ایله طربزونه واوردن استرلر اوزرنده اردوکاهه نقل ایدیله‌بیلانلردن عبارت قالوردی.

عثمانلی پادشاه‌عالیجاهی طرفندن ایران شاهی اسماعیل بهادره ارسال بیوریلان برنجی نامهٔ همایوندن بشقه آره‌دن ایکیچه بر زمان کچدکدن صکره اولکیسندن دها شدتلی و دها زیاده قهارانه بر تهدیدنامهٔ همایون دها کوندرلمشدی. بونامهٔ همایونلرك ایکیسی‌ده فارسی لسانی اوزره یازلمشلردی. حضرت پادشاه ارضرومه واصل اولدقلری زمان اوچنجی برنامهٔ همایون دها یازمشلردر، که بو نامه ترکچه یازیله‌رق عثمانلی پادشاهینك بر قاچ کونه قدر آزربایجان اووه‌لرنده ظهور ایده‌جکنی وبودهشتلی اردونك سیواس ایله قیصریه آره‌سنده جسیم بر قوهٔ احتیاطیه‌سی بولندیغنی اسماعیل شاهه نقل وبیان ایدییوردی.

عثمانلی اردوسی، (٢٥) جمادی‌الاول، و(١٨) تموز تاریخنده

(جمن) موقعی جوارنده چادرلی اردوکاهنه قدرواران اوحوالی یه دهشت ویرمکه باشلادیغی اثناده ایراندن برایلچی کلهرك پادشاهك اوچ نامهٔ همایونه جواب اولمق اوزره شاه اسماعیل طرفندن بر مکتوب کتورمش بولنیوردی . اسماعیل بهادر ، بو مکتوبی یازارکن قلمنی کرچکدن کندی قانه باتره رق یازمش اولمیدر، که یاوز سلطان سلیمك حدتی دعوت ایتمش وبونك اوزرینه مشارالیه حضرتلری هیچ وقت غایب ایتمکسزین یعنی بر آن اول خصمیله بولوشمق اوزره یوله چیقمق فکرینه دوشمش ایدی.

لکن دشمن اردوسنك نره لرده اولدیغی دهالایقیله بیلنه میور و بوندن بشقه اکثری یرلری یغما وتخریب ایدلمش اولان برمملکت ایچروسنده آلابیلدیکنه کیتمك ایلروده پك بیوك تهلکه لری موجب اوله جغی دوشونلیور ویکیچریلرك مناسبتسزلکلری ده دیکر برصورتله مشکلات القا ایدیوردی.

بردیدیکنی ایکی ایتمك عادتی اولمیان شانلی وقهرمان برپادشاه موضوع بحث اولان سفر پلانی تعقیب ایتمکدن اصلاچکنمیه رك ایران مملکتلرینك قراکلق کوشه لری ، عثمانلی دلاورلرینك پای استیلاسنه حائل اوله مدی .

بالعکس آغزندن چیقان بر سوزی بلنده کی سیف همایون جلادت وحماست قدر سون وتقدیس ایلیان بوعسکرلر پادشاهی، بوقهرمانلر سلطانی اولجه یاپمش اولدیغی پلانی حرفیه تعقیب ایچون قرار ویرر وبوندن طولانی زیرادارهٔ ملوکانه لرنده

بولنان اردوی عثمانی‌یی ایران اووه‌لرینه طوغری سوق ایتمك باشلار .

اردونك یورویش پلانی بالترتیب ایران حکومتنك مرکز اداره‌سی اولان تبریز شهرینه قدر آره‌ده‌کی مسافه‌یی‌ده قرق منزله تقسیم ایدر. مابین‌همایون حضرت پادشاهیده ترتیه‌کورمش ویاوزسلطان سلیم حضرتلرینك خدمتنده بیومش اولان همدم پاشا، تبریز استقامتنه طوغری یوریدلمك ایستیلان جسیم بر اردونك اثنای راهده راست کله‌جکی مهالکی بر بر صایه‌رق پادشاه غزاپروری ضمناً سالك اولدیغی یولدن صرفنظر ایتدیرمك هوسلرینه دوشر و بوندن طولایی بر آیق آتدیغی یردن بردفعه دها کیرو دونمك بیلمیان اوبیوك پادشاهی فنا حالده کوجندرمش اولور .

(چورموق) جوارینه‌یه کلنجه‌یه قدر هیچ بر یرده توقف ایدلمز . بوراده ، بالی‌بك ، دشمن طرفکیرانندن بر قاچ نفر اولدیردکدن بشقه ایکی اسیر الده ایتمش بولنیوردی .

سلطان سلیم حضرتلری ، شاه اسماعیلدن آلمش اولدیغی مکتوبدن طولایی، بر آن اول اسماعیله، او اسماعیل بهادره قائلی بر جواب ویرمك ایستیوردی .

ایشته بودفعه بالی بك طرفندن اسیر ایدلمش اولدقلرینی سویلدیکمز ایکی ایران اسیری، حضرت سلیم غازینك بومراقنی،

بو اضطراب شدیدینی دفع وازاله ایتمك ایچون پك اعلا برفرصت یرینه کچمش ایدی .

فی الحقیقه، اوایکی ایران اسیرینك حریتلری اعاده اولنه‌رق حضرت سلیمك شاه اسماعیله یازمش اولدیغی جواب ایله برلکده ایران قرارکاه عمومیسنه کوندرلدیلر .

عین زمانده فارسی لسانی اوزره یازلمش دیکر بر نامهٔ پادشاهی‌ده سمرقند خانی عبیده ارسال ایدیله‌رك شاه اسماعیل علیهنه قیامی آرزو اولندیغی کبی دیکر بر نامهٔ همایون پادشاهی آیروجه مصر حکمدارینه ارسال بیورلمشیدی.

عثمانلی اردوسی چورموقدن حرکت ایتدکدن صکره اسکی تپه‌یه واورادن اوزون حسنك هزیمتیله مشهور اولان ترجان موقعنه واصل اولدی . بورایه کلدیکی زمان حضرت پادشاه، مؤخراً رتبهٔ وزارته چیقمش اولان کرد رئیسی مصطفی پاشانی آیروجه برقول اردویله (بایبورد) موقعنی محاصره ایتمك اوزره بورویش قولنك صول جناحنه افراز ایلدی. اردو یرینه اسکی استقامتنده بورویشه دوام ایدرك ایرتسی کون سکمن موقعنه مواصلت ایدلدی..

اردوی همایون بورایه واصل اولدیغی زمان کورجستان حاکمك ایاچیلری کله‌رك حضور پادشاهی‌یه چیقمق ایچون مساعده طلب ایلدیلر.

بوکورجستان ایاچیلری. کندیلریله برلکده عثمانلی اردوسنك

تأمین مهمات و ارزاقی خصوصنده لازم کلان ملزمهٔ سفریه‌یی
[illegible] بیوك برقافله کتوردکدن بشقه اسماعیل شاهك سرایندن
قاچه‌رق کورجی بکنك زیر حمایه‌سنه التجا ایلیان علاءالدوله‌نك
ایکی اولادینی‌ده برابر کتورمشلردی.

سلطان سلیم حضرتلری، بوندن طولایی پك زیاده ممنونیت
کوسترمش و کورجستان حاکمنك تطییب خاطری ایچون او
[illegible] اصول و عادتی وجهله کندی قرناسندن بریسیله مشارالیهه
بر خلعت فاخره کوندرمشدی.

یورویش اثناسنده پیشدار قوماندانی محمد بك دیاربکر
والیسنك خوی موقعنه واصل اولدیغنی واسماعیل شاهك کذلك
اردوسیله برلکده تقرب ایلمکده بولندیغنی سلطان سلیم خان
حضرتلرینه برر عریضه ایله عرض و بیان ایلدی.

پیشدار قوماندانك شو معروضاتی پادشاه عظیم القدرك
نامهٔ همایوننه جواب اولمق اوزره شاه اسماعیل طرفندن کوندریلان
مکتوب شاهی‌یی بسبتون تصدیق ایلیوردی.

بولندیغی موضعی ترك ایتمکله اسماعیل شاهك باپمش اولدیغی
خطاسندن مستفید اولمق فکرینه مستنداً حضرت سلیم یورویش
قولك سرعتنی تزیید و آره‌ده‌کی منزللرك عدینی تنقیص ایلدی.

قارلی کول جوارنده یقه‌یی اله ویرن برقاچ ایران اسیری
[illegible] خوی موقعنه مواصلت ایلمش اولدیغنی
[illegible]

پادشاه، علی اقتدار کندیسنه شو کوزل جوانی ویرن اسیر لردن طولانی آنلری یاقه‌لامش اولان علی بکك خدمتنه مکافاة کوزل بر آت احسان ایلدی.

سلطان سلیم، حضرتلری بردرلو خصمنه تصادف ایده مدیکیچون فتاحاله جای صقلمغه باشلامشدی. نهایت اسماعیل شاه طرفندن کلان برذات ایران اردوسنك (چالدیران) اوده سنده عثمانلی اردوسنه منتظر بولندیغنی تبشیر و مؤخراً اله کچمش برقاچ ایران اسیری بوسویلدیکمز حوادثك جدیتی تصدیق ایلمشدی.

غریبدر که دشمن اردولری چالدیران اووه سنی کندیلرینه محل اجتماع کوسترمکله مشغول اولدقلری صره ده بردنبره برکسوف شمس وقوعه کلور. اوزمانلرك هیئت شناسانی کونشك طوتلمسنی عثمانلیلر ایچون خیره، ایرانلیلر ایچون بالعکس شره علامت اولق اوزره تلقی ایدرلر. فی الحقیقه دها اکاسکی زمانلردن بری ایران سکنه سی کونشه طاپمقله اشتهار ایلمش بولنیوردی. بوندن بشقه ایران شاهلغنك او زمانکی آرمه سنك باشاوجه علامت فارقه سی ده بنه کونشدن عبارتدی.

بو اثناده علی بك سلطان سلیم حضرتلرینه ایکنجی برخبر دها کوندرمشلردی. که بونکله بایزید قلعه سنك عثمانلیلر طرفندن ضبط ایدلدیکی تبشیر اولیوردی.

ایرتسی کون یعنی ۲ رجب ۲۳ آغستوس کونی سلیم اول حضرتلری چالدیران اووه سنه شرفبخش جلادت اولمغه باشلامشدی.

بو کوزل وادیی احاطه ایدن بوکسك تپه‌لردن بقلدیغنه کوره، شرقده اردوکاه قورمش اولان اسماعیل شاه عسکرینك بیاض بیاض چادرلری کوزوکیوردی . کیجه باصدیغی کبی عثمانلی قرارکاه عمومیسنده برمجلس عالیٔ عسکری تشکیل ایدلدی. بو بیوك مجلسك بتون مذاکره‌لری ایرتسی کون شفقله برابر دشمن اوزرینه هجوم ایتمك می یوقسه هیچ اولمزسه عسکره(۲٤) ساعتلق برمولة ویرمك می لازم کلدیکنه دائر ایدی .

وزرانك هپسی اردوی همایونه (۲٤) ساعتلق برمولة ویرمك لازم کلدیکنه‌دائر سوز سویلمشلرکن یالکز برکیشی یعنی دفتردار پیری پاشا بونك عکسنه بیان افکار ایلمش ایدی . مشارالیهك دوشونجه‌سنه کوره ، اکر عسکر ایرتسی کون دشمن اوزرینه هجوم ایتمیه‌جك اولورسه، آقینجیلردن برجوغی خصم اردوکاهنه کچمکه ویا هیچ اولمزسه برکون صکره یاپیله‌جق هجوم اثناسنده کیوشك طاوراتمق ایچون فرصت بولمش اوله‌جقلردی .

سلطان‌سلیم حضرتلری،که هرکسك آغزندن چیقان‌سوزی سنجدهٔ میزان تدقیق ایدرك دائما اوصورتله مقابله ایتمك شانندن ایدی. پیری پاشانك شو جسورانه مطالعه‌سنی ایشتدکلری کبی یرندن فیرلایه‌رق: «ایشته فکر و نصیحتی هر زمان شایان قبول کوریله‌جك عقللی بر آدم! یازیق،که بوفکر، بوعقل صاحبی شمدی یه قدر وزیر اولمامش!» سوزلریله بیان تشکر وتأسف ایلمشدر.

بونك اوزرینه حضرت پادشاه ایرتسی کون یاپیله‌جق هجوم

حرکاتی ایچون اردوی شاهانه‌سنه بر امر ویرر. ودرحال بو-لنیلان تپه‌لردن اووه‌یه اینمك وپك چوق مشکلانه اوغرامقسزین دشمنك قلبکاهنه صوقلمق ایچون قطعاتك وضع وتقسیماتی نقطهٔ نظرندن هرنه یاپمق لازم کلورسه او وجهله حرکت ایدرلر..

ایرتسی کون علی السحر، ترك‌سواریلری یوکسك تپه‌لردن چالدیران‌اووه‌سی‌استقامتنده آشاغی‌به طوغری‌اینمکه باشلادقلری زمان شاه اسماعیل، اول امرده بو حرکتك برهجوم عمومی‌یه دلالت ایده‌بیله‌جکنه اینانمامق ایستیوردی. چونکه سلطان سلیم اولك ، کندیسیچون بو درجه تهلکه‌لی وغیر مساعد بریرده مصادمه‌یی قبول‌ایده‌جك‌قدر جرأتکار اولدیغنه اینانامیوردی . بوندن طولایی کندیسی هیچ‌ده فتور کتورمکسزین یعنی بیوك برامنیت ایچنده دشمن سواری قولارینك حرکاتی ترصدایتمکه باشلادی .

دشمنك قوهٔ عسکریه‌سنه دائر دهازیاده معلومات استحصال ایتمك هوسیله اسماعیل بهادرکندی سواریلری‌طرفندن‌طوتلمش برترك سواریسنی نزدینه دعوت ایدر وبو سایه‌ده یعنی عثمانلی عسکرلری اووه‌یه اینوب اوته برى موضع آلدقجه مشارالیه‌ده یانندهکی اسیردن دشمن جنرالارینه وعسکرینك جنس وطبیعتنه دائر معلومات آلیوردی .

اسماعیل شاهك ، ترك اسیرینه ایتمش اولدیغی سؤالارك باشلوجه‌لری شو آتیده سویلیه‌جکمز سؤالاردن عبارتدی :

«قرشومزده‌کی یوکسك تپه‌لری ، عادتا بر قان دریاسی کبی استیلا ایدن شو قیرمزی سنجاقلی عسکرلر کیملردر ؟ — اونلر میخال اوغلی اداره‌سنده بولنان جسور ویکیت سواری عسکرلریدر . — یا هنوز وادیه اینمك اوزره اولان شو یشیل بایراقلیلر کیم اولیور؟ — اونلرده قسطمونی وبولی‌سواریلریدر، که قوماندنلری اسفندیار زاده‌در . اشته اووه‌یه اینمکده اولدیغنی مشاهده ایلدیککز شو ایکی قول آقینجیلرایله برلکده، عثمانیلرك پیشدار مفرزه‌سنی تشکیل ایدرلر . . . »

اسماعیل شاه بوکبی سؤالار ایله مشغول اولوب طوریورکن بردنبره برطوز طومانیدر پیدا اولدی ، که آنك آره‌سندن ، یوکسك تپه‌لردن آقان سیللر کبی، کرچکدن سریع بر یورویش ایله حرکت حالنده بولنان پیاده عسکرلری کورنمکه باشلادی . بو پیاده‌لر، قیرمزی البسه‌لره بورونمش اولان عرب عسکرلری ایدی .

بوندن صکره یکدیکری آردنجه ، اوچ دفعه دها طوز وطومان یغینلری باش کوسترديکه آنلرده یکی پیاده قطعاتنك ظهورینی واووه‌یه طوغری اینمکده اولدقلرینی اشعار ایدیورلر ایدی . آره‌دن بر آز وقت کچر کچمز، جسیم عثمانلی سواری قوللری میدانه چیقار وبو صورتله چالدیران اووه‌سی دیدکاری اووادی آرسلان سوریلرینه ملجأ اولمش کبی حقیقةً پك مهیب وپك دهشتلی بر منظره پیدا ایلمش بولنیوردی .

برطرفدن ایری یاری آتلرك کیشنمه‌لری ، اوته طرفدن کونشك ایلك آتیون یالدیزلی شعاعاتیله بر یالدیز دریاسنه غرق اولمش بولنان اکر طاقملرینك منظرهٔ دلاراسی چالدیران اووه‌سنه باقان کوزلری برحس غریب ایچنده دوچاروله وحیرت ایلیوردی.

بو تعریف ایلدیکمز سواری یغینلری ، قره‌مان، آناطولی وروم ایلی بکلر بکنك زیر اداره‌لرنده بولنان سواریلردی.

اوندن صکره، قرمزی و صاری یوللی بایراقلر ایله مجهز ، باشلری بیاض اورتولرله مستور ، مزین اولمق اوزره برطاقم پیاده عسکرلری دها کورنمکه باشلادی بوعسکرلر، بومدهش قیافتلی انسانلر کیملردی بیلورمیسکز؟ بونلر اسماعیل بهادرك یکنظرده، قانی قورتمش، بتون آمالنی ایکی قاریشلق برمزار ایچنه صوقمش وبو وجهله ایران مجددسلطنت ومذهبنك ورکنه قانلی برخنجر صاپلامش اولان یکیچرلر ایدی .

آمان یاربی ! بو یکیچری دیدکاری عسکرلر ، بو غریب انسانلر نه قدر ممنون، نه قدر قورقنج آدملردر. اسماعیل بهادر آنلری کوردیکی آنده هر شیئی اونوتدی . هر شیدن واز کچدی، هرشیئی بیلمز اولدی. حاصلی سلطان سلیم کبی آرسلان یورکلی بیوك بر پادشاهه میدان اوقومق ایستیان او مذهب جدید صاحبی، او ایران قهرمانی بومنظره اوکنده بتون طمار-لرینی استیلا ایدن قانك طونمش اولدیغنی حس ایلدی .

بالکز بو قدر اولسه ایدی ینه نه ایسه. لکن آره‌دن

جزئی برزمان کچدکدن صکره افق مرئی‌نك شمال و غرب اقسامنی قاپلامش اولان طوز وطومان بلوطلری یکی باشدن ایلری‌یه طوغری سوریلان انسان کومه‌لری ایله یارلغه و بشقه بر منظره پیدا ایتمکه باشلادی .

صاغ‌طرفده قرمزی سنجاقلی انسانلر، صول‌طرفده یشیل بایراقلی عسکرلر، مرکزده ایسه بری بیاض دیکری قرمزی فقط اوته‌کیلرینك هپسندن کوزل، هپسندن بیوك ایکی سنجاق مشاهده اولنیوردی . افق مرئی شو کوزل تابلویی چالدیرن اوومسی اهالیسنه عرض وتقدیم ایلدیکی زمان اسماعیل شاه نزدنده بولندیغنی برآز اول سویلدیکمز او بیچاره عثمانلی اسیری کندیسنی طوته‌میه‌رق یکدن شو سوزلری سویلمکه باشلادی :

«ایشته بزم پادشاهمز ! ایشته او قهرمان سلاطین ، ایشته او مظفر الاسلام! شو ایکی بیوك ومزین سنجاق، آنك کندی سنجاقلریدر. صاغ طرفده‌کیلر سپاهی ، صول طرفده‌کیلر ایسه سلحدار اغا دیدکاری عسکرلردر .

پادشاهك آرقه‌سندن کلمکده اولدقلرینی کوردیکز شو عسکرلر قسماً اجنبی قسماً معاشلی سواری عسکرلریدر. حاصلی قیرمزی، یشیل بتون شو مهیب قیافتلی انسانلر، بتون شو کوزه‌لم وسویملی سنجاقلر حضرت سلیم غازینك محافظلریدر.»

اسماعیل شاه، که اول امرده بیوك بر سکونت، قطعی بر امنیت ایله خصم اردوسنك شو جرأتکارانه یایلمسنی اوزاقدن

اوزاغه سیر ایدوب طوریوردی. بوپاشانك، یاری قسمنده دها یعنی یکیچریلرك و عثمانلی سواری عسکرینك کورونمسیله برابر طمارلرنده‌کی عجم قاننك انجماده یوز طوتدیغنی حس ایدرك طبع تجلدنده بهادرلره یاقیشمیه‌جق بر انقلاب ظهوره کلشدی. لکن مؤخراً هرنصل اولدیسه کندیسنی طوپلایه‌رق، کندیسی اوزرینه هجوم حرکتیله اشتغال ایتمکده اولان شو بیوك اردویه مقابله ایچون لازم کلان ترتیباتی آله بیلمش ایدی. بو صکره‌کی وضعیت اسماعیل پهادر کبی ذاتلر ایچون پنه آز چوق اهمیتی حائز بیوکلکلردن صایلسه کرکدر.

عثمانلی اردوسی اووه‌یه ایندیکی زمان اسکیدن بری معتاد اولان اصول داخلنده یعنی شو وجهله بر محاربه نظامی آلمش بولنیوردی:

سنان وزینل پاشالر قومانداسنه وبریلان آناطولی وقره‌مان بکلر بکی سواری قوللری صاغ جناحی تشکیل ایدیورلردی. روم ایلی بکلر بکی حسن پاشانك اداره‌سنده‌کی اوروپا قطعات عسکریه‌سی صول جناحده اخذ موضع ایتمش بولنیورلردی. آسیا واوروپا عزب عسکرلرینه کلنجه اونلرده هرایکی جناح بینته تقسیم ایدلمشلردی.

اردوی همایونك مرکز قولی یکیچریلردن ترکب ایدیوردی. بونلرك برآز کیروسنده‌ده بیوك برقرارکاه عمومی یعنی حضرت پادشاه ومحافظ عسکرلری بولنیوردی.

اردو ایله برلکده کوتورلمش اولان عربه‌لر ایله دوه‌لر ، مرکز قولی یعنی بکجیلرك اوك طرفنده بر سپر وجوده کتورمش بولنیورلردی. طوپچیلر ایسه ایکی جناح قولنك خارجنه وطاشقنجه برصورتده تعیین ایدلمشلردی. بطریه‌لر، خصوصی عزب عسکریله حمایه ایدلدکدن بشقه، هرطوپ، صاغ وصولده‌کی طوپلره تیمور زنجیر ایله ربط ایدلمش بولنیوردی . بر وجهله که اردوی همایون طوپلرینك هرایکی جناح قولی خارجنده تشکیل ایلدکاری خط مدافعه‌نی آشمق و او زنجیر خطنی قیرمق پك مشکل وبلکه‌ده محال ایدی .

چالدیران میدان محاربه‌سنی وجوده کتورن عثمانلی اردوسنك قوهٔ عمومیه‌سی (۱۲۰) بیك کشی‌یه چیقیوردی،که بونك (۸۰) بیك نفری سواری عسکرندن عبارتدی . لکن سواری حیوانلری اوزون بریورویشك تأثیرات مادیه‌سندن فنا حالده ،تأثر اولدقلرینجون اوزرلرنده‌کی قهرمان سواریلر درجه‌سنده متانت کوسترمه‌جك اقتداردن عاجز بولنیورلردی. فی‌الحقیقه سواری حیوانلرینه یم وارزاق تدارکی مشکل اولدقدن بشقه حرارتلی برکونش آلتنده وبو قدر زماندن بری یورویش اجرا ایتمش بولنان یکیچری و عزب نفرلری‌ده بر آووج اوندن بشقه بیه‌جك برشی بوله‌میوردی .

اردونك چالدیران اووه‌سنه کلنجه‌یه قدر اوغرامش اولدیغی احتیاجات بودرجه شدتلی برحاله کلمش ایدی . لکن دشمنی

کوردکلری کبی، اوصغوقدن صیجاقدن، ضرورت و آجلقدن بیلمق بیلمیان عثمانلی یکیتلری هر شیئی اونوده‌رق بر آن اول دشمن اوزرینه آتلمق ایچون پادشاهلرینك امرینه منتظر اولدیلر .

اسماعیل شاه اردوسنده کذلك عثمانلی سواریلرینه یقین وبلکده آندن زیاده سواری عسکری موجود ایدی . بوندن بشقه آنك عسکرلری و حیوانلری یورلمش اولمدقلری کبی هر درلو مالزمهٔ سفریه و عسکریه‌لری مع زیادة یانلرنده حاضر بولنیوردی . باخصوص (۱۰) بیك کیشیدن مرکب وهردرلو مزیات عسکریه‌یی جامع بر سواری قولی وار ایدی، که بونلر فی‌الحقیقه تجربه کورمش و حرب آزما یعنی الك مشهور سواریلردن عبارتدی . حاصلی اسماعیل شاهك اردوسی عمومیتله شایان امنیت نفرلردن ترکب ایدر باردو ایدی . بونك ایچون مشارالیه وقوعه کلهجك مصادمه‌نك بتون محاسنی کندی طرفنه عائداولهجغنه اولدقجه‌قوی براعتقاد ایله امنیت کوسترمکده ایدی .

شاه اسماعیل برلکده بولندردیغی جنرالرینه‌ده بیوك بر اعتماد کوسترهبیلوردی . ایران اردوسنك الك بیوك قصورلرندن بریسی پیاده عسکرینك آزلمی و طوپجی صنفنك فقدانی جهتنه عائد ایدی . ایشته شوبیوك قصورلره چاره بولمق ایچون بوراده کوزل وپك ماهرانه برمحاربه نظامی آلمق لازم کلیوردی . باقالم اسماعیل بهادر اویله بر نظام آله‌بیله‌جکمیدر ؟

اوته بری جیقاردیغی جاسوسلردن کلان خبرلره وقارشو-سنده جریان ایدن وقوعاته نظراً اسماعیل شاه دشمن اردوسنك ترتیبات عمومیه‌سنه دائر ایچه وقوف حاصل ایدرك آندن صکره کندی اردوسنی باشلوجه ایکی قوله آیردی. برنجی قول کندی اداره‌سنده، ایکنجی قول ایسه دیاربکر والیسنك قوماندا‌سنده بولنه‌جقدی.

اسماعیل شاه بیوك کونك بتون شان و امثالنی عجملر طرفنه چکمك ایچون اساساً دشمن اردوسنك ایکی مقابل جناحی اورته‌سنه یاپیق ایستدیکی برمضاعف حرکته استناد ایدیوردی. ایران حکمدارینك یاپه‌جغی مانوره شوندن عبارتدی. طوغریدن طوغری یه کندی اداره‌سنده بولنان قول، عثمانلی اردوسنك صول جناحنه ایکنجی قول ایسه صاغ جناحنه یورمك اوزره برترتیبات آلدی.

ایران عسکرلری کندیلرینه ویریلان امر شاهی اقتضاسندن اولمق اوزره دشمن عزب نفرلری ایشه باشلایه‌جقلری صره‌ده یواش یواش ایلرولیه‌رك اك صکره یکیچری قوللك کیروسنه دوشمش اوله‌جقلردی.

ایران سواریسی عثمانلی سواریسی علیهنه هجوم حرکتی یاپدیغی زمان بوشدتلی هجوم کال متانت ایله استقبال اولنور. بالذات اسماعیل بهادرك سوق ایلدیکی قول دشمن عزب عسکر-لرینك یانلرینی آلمغه وآنلری کیرویه بوسکوتمکه موفق اولورلر.

حسن پاشا ایلك دفعه اجرا ایدیلان بوهجوم اثناسنده شهیداً وفات ایلر. مشارالیهك وفاتی سلطان سلیم حضرتلرینك صول جناح قولی ایچون بیوك بردرخنه یرینه کچر. چونکه بوقول آندن صکره دشمن هجوملرینه مقاومت ایتمکسزین الك کریده‌کی خطلرك خذاسنه قدر چکلمکه مجبوریت کورر. لکن اردوی همایونك صاغ جناح قولنی اداره‌ایدن سنان پاشا بالعکس دشمن اردوسنك صول جناح قولنی محو و پریشان ایده‌جك درجه‌ده مهارتلر ابرازینه مظهر اولور. فی‌الحقیقه مشارالیهك اداره‌سنه ویریلان قطعات عسکریه کندی صره‌لرینی آچه‌جق یرده، محاربه نظامی حالنده بطریه‌لر اوزرینه چکلدیلر. و حتی بطریه‌لرك وجوده کتوردیکی زنجیر خطنی آتلایه‌رق شو سریع مانوره سایه‌سنده دشمن قطعاتی درحال طوپجی آتشنه معروض بولندیردیلر. آز بر زمان ایچنده، بطریه‌لرك ایلروسنه تصادف ایدن اراضی السان لاشه‌لرندن کچلمز برحاله کلمش ایدی.

بوطرفك قومادانی یعنی دیاربکر والیسی طوپجی آتشنه ایلك اوکچه هدف اولان دشمنلردن بریسی ایدی. آلك وفاتیله بتون دشمن قولی پك پریشان بر صورتده و بیوك بر هزیمت ایچنده کیرویه طوغری چکلمکه مجبور اولدی. شو نقطه‌ده مظفر اولنجه سلیم اول حضرتلری ایچون یالکز کندی اردوسنك الك سچمه عسکرلرندن ترکب ایدن صول جناح قولنك یاپمش اولدیغی خطانی تصحیح ایتمك قالمش ایدی.

حضرت پادشاهك ویرمش اولدیغی ایلك براشارتی اوزرینه یکیچریلر اوکارنده بولنان باردیقارلری سراپا آتلایه‌رق بردنبره تفنك آتشیله خصم اردوسنك مظفر قسمنی یاقوب یقمغه باشلادیلر. بربری آردنجه وقوعه کلان برهجوم اثناسنده فنا حالده ضایعات ویرمش اولان ایران اردوسی شاه اسماعیلك یارەلی اولەرق یره دوشمسیله برلکده بسبتون ضعیف وپریشان برحاله کلور. بو اثناده عثمانلی سواریلرندن بریسی اسماعیل بهادرك اوزرینه آتلمق ایستمش ایسەده، ایران ضابطلرینك ممانعتیله مقصدینه واصل اولەمامشدر.

اسماعیل شاه او آرالق الله کچورمش اولدیغی کوزل برآنه بینرو محاربه‌یی بسبتون غائب اولمش ظن ایدرك برثانیه طورمقسزین یعنی طولی دیزکین قاچمغه باشلامش بولنور. حال‌بوکه ایران اردوسی الآن مغلوب اولمش برارادو دکلدی. بالعکس عسکرك ایچه‌بیوك برقسمی دشمنه بوغازبوغازه اوغراشوب طوریوردی. لکن اسماعیل بهادر، غالبا، دارالك اسکندر قارشوسنده‌کی وضعیاتی تقلیده پك چوق اوزمش اولدقلرچون بویله محاربه‌نك یاریسی اورته‌یی قوجه برعجم سوریسنی چوبانسز براقەرق نفسنی قورتارمق هوسلرینه دوشمش بولنیوردی. عشق اولسون اسماعیل بهادره ! . . قهرمانلق اولورسه بوقدر اولور ! .

بوندن صکره چالدیران میدان محاربه‌سی سلیم اول غازی حضرتلرینك خاکپای غضنفرانه‌لرینه یوزلر سورن برغروس

مظفریت ایله نهایت بوله‌رق چالدیران وادیسی عثمانلی دلاورلرینه جولانگاه شرف واقبال اولمش بولنیوردی.

چالدیران میدان محاربه‌سی هرایکی طرفدن برچوق ضایعاتك وقوعنه میدان ویرمشدی. اسماعیل بهادر اردوسی (۱٤) خان، سلیم اول اردوسی ده یئه (۱٤) سنجاق بکی غائب ایتمش ایدی.

اسماعیل بهادر، بردفعه آتنه بیندکدن صکره، بتون کیجه یورویشنه دوام ایدرك، ایرتسی کون کونش تبریز اووه‌لرینه کورنمزدن اول حضرت سلیم اول تبریز قپولرندن ایچری کیرمش بولنیوردی. بر وجهله، که بهادر مشارالیه یانمش اولدیغی بهادرلکك خارق العاده لکندن اورکه‌رك، بوندن صکره کندیسنی کونشلره بیله کوسترمکدن احتراز ایده‌جك کبی کوریونوردی. آنك ایچون بتون کیجه، یعنی برثانیه آرام ایتمکسزین وکیروده قالان سلاح آرقداشلرینی هیچده خاطره کتورمکسزین بوبله پك سریع بر یورویش ایله تبریز قلعه‌سنه التجا ایلمش بولنیوردی.

بری طرفده قالان عثمانلی یکیتلری ایسه بلا فتور دشمن اردوکاهنه کیردکدن صکره بتون ایران اردوسی مهماتی، ارزاقی، وسائط حربیه وخزینه‌سنی حاصلی ایشه یرار هرنه بولدیلرسه هپسنی ید مظفریتلرینه کچورمشلردی.

چالدیران میدان محاربه‌سی ایران شاهنشه‌ده چار پریشان

اولمسنی وبالعکس عثمانلی پادشاهنك کمال ظفر واجلال ایله تبریز دیوارلرینه قدر ایلروامسنی موجب اولدی.

مؤخراً تقیب ایدیلان سفرلرك برنده ایسه حمیدیه، دیاربکر، ماردین، نزیب، موصل، جزیرهٔ عمر، حاصلی دها بر چوق یرلر وبتون کردستان ممالکی ترکلرك. او آسیاوروم ایلی قهرمانلرینك زیر اداره‌سنه کچمش بولنور.

(١٥١٦) سنهٔ میلادیه‌سنده سلطان سلیم حضرتلری، قیصریه‌ده پك جسیم برارودو جمع وتشکیل ایتمش ایدی. بوندن مقصد شاهانه‌سی، مصر اقلیمنك ضبطی ومملوکلرك رفع نفوذ وحکومتلریله بتون عالم اسلامیتی بریره باغلامق، بر نقطهٔ کماله جمع ایلمك ایدی.

قانصوغاوری، سلیم اولك کوندردیکی ایلچیلرینی کیرویه کوندرمش اولمق مناسبتیله حضرت پادشاه فنا حالده کوجنه‌رك همان جنوبه طوغری اینمکه وایلك هجوم قوللریله سوریه حوالیسنی استیلا ایتمکه باشلار.

٢٤ آغستوس ١٥١٦ سنهٔ میلادیه‌سنده وقوعه کلان «مرج دابق» میدان محاربه‌سندن صکره حلب وجواری عثمانلی اردولرینك زیر حمایه واداره‌سنه کچمك شرفیله مباهی اولور. حلبك سقوط ایلدیکی صره‌ده، ملاطیه، عینتاب، ودها برقاچ مواقع مهمه ضبط ایدلمش بولنور.

حلبده حضرت سلطان سلیمك بتون بلاد مقدسه‌نك محافظ

وحامیسی وملت اسلامیه‌نك رئیسی اولدیغی بتون دنیایه تبشیر واعلان ایدلمشدی.

بوندن صکره، حضرت قهرمان غزاپرور، حما، حمص ودمشق اوزرینه حرکت ایدرك اورالرینی ده پك آز بر زمان ایچنده ادارهٔ عادلهٔ عثمانیه‌یه کچورمش بولنیوردی. مع هذا قانصوغاورینك اوغلنی کندیلرینه رئیس بللهمش اولان اهالی، جنوبه طوغری یوریبان شو مظفر اردویه قارشو کرچکدن تهلکه‌لی ومدهش برمقاومت حاضرلیوردی.

حضرت سلیم غازی، که هرنره‌یه اوغراسه شمشیر جلادتنه تسلیم اولمق هرکس ایچون بروظیفه حکمنه کچمش بولنیوردی؛ ۲۸ تشرین اول ۱۵۱۶ سنهٔ میلادیه‌سنده وقوعه کلان غزه میدان محاربه‌سیله مخالفلر اردوسنك زنجیر مقابله‌سنی ایودن‌ایویه قیردقدن صکره راسله، قدس شریف اوزرینه یورمکه وآز وقت ایچنده، عثمانلی سنجاقلری، او کوزلم عرب صحرالرنده، او بر خیلی تعصب اردولرینك خاك ایله یکسان اولمش بولندیغی صیجاق اووه‌لرده کورمکه باشلادی.

عثمانلی — مصر سفرینك قطعی میدان محاربه‌سی اك صکره (۲۲) حزیران (۱۵۱۷) سنه‌سنده (ره‌دانیا) اووه‌لرنده وقوعه کلور. بونك اوزرینه قاهره شهری‌ده عثمانلی اداره‌سنه انتقال ایتمش بولور.

قاهره‌نك سقوطی اوزرینه اسکندریه شهریله برلکده بتون

مصر قطعه‌سی حضرت سلیمك قبضهٔ غالبه‌سنه کچ‌رك عثمانلی ترکلری بوندن صکره بالفعل و بالذات، حضرت محمد ذیشان علیه السلام افندمز حضرتلرینك خلیفهٔ عدالت اقترانلری اولمق شرفنی اکتساب ایدرلر.

مصرك فتحندن صکره، یاوز سلطان سلیم حضرتلری استانبوله عودت بیورورلر. شو اثناده برچوق امانات مقدسه ایله برلکده پیغمبر ذیشان علیه السلام افندمز حضرتلرینك مبارك سنجاقلری ده پایتخت عثمانیان اولان استانبول شهرینه کتوریلور.

آسیای صغرا، سوریه، ایرانك ایچه بیوك برقسمی، کردستان ومزوپوتامیا جهتلری. حجاز، مصر، یونان، صربستان، بوسنه افلاق وبغدان ایله قریم، حاصلی بتون شو ممالك وسیعه‌ساکنلری عثمانلی سنجاغی آلتنه کیرر، عثمانلی تبعه‌سی اولور.

بوندن صکره ممالك عثمانیه‌نك مرکز شان واقبالی یعنی استانبول شهری جهانك اکمهم واك معروف برآناختاری، بر کلیدی مثابه‌سنه کچر. حکومت عثمانیه سایهٔ شمشیرغزا وسطوت قاهرهٔ حضرت ظفر پیراده بسبتون متانت قازانور. وعثمانلی قومشولری، بو جلادت مجسمه‌نك بو پادشاه فلکجاهك اقبال سلطنت وهمایونی قارشوسنده کرچکدن فورتنه‌یه اوغرامش یاپراقلر کبی تتره‌مکده دوام ایدر کیدرلر . . .

اوچنجی فصل

سلطان سلیمان قانونی

(۱۵۲۰)

(شارلکن) جرمانیا حکومتی ریاسته کچدیکی زمان بری‌ده یعنی عثمانلی اداره‌سنده سلیمان قانونی حضرتلری‌ده سلیم اول حضرتلرینك ترك ایلمش اولدیغی سلطنت همایون ریاسته شرف بخش نباهت اولمش بولنیورلردی .

اوروپانك او زمانکی پولتیقه‌سی، حکومات موجوده‌نك او زمانکی نسبت و موازنه‌سی جنوبدن یوقاری‌یه طوغری شدتلی بر استیلا حرکتنك جریانـه یك اعلا مساعده ایده‌جك کبی کورنیوردی .

حضرت سلیمانك، ایلك وارد خاطر همایونلری اولان ملاحظات سوریه اصلاحاتندن ایشه باشلامق فکری اوزرینه مستندایدی. فی الحقیقه، او صره‌لرده (جانبرد غزالی)نك تأثیر و اغواسیله سوریه خلقی بعض اوته‌بری عصیانلر چیقارمق سوداسنه‌دوشمش بولنیورلردی . آنك ایچون ایشه، ایلك اوکجه اورادن باشلامق خصوصنده پادشاهك یردن کوکه قدر حقی وار ایدی .

سوریه اصلاحاتیله بر زمان اوغراشلدقدن صکره مجار

سفرینك تدارکنه لزوم قطعی حس ایدلدیکی آکلاشیلور. وفی‌الحقیقه او یولده تدارکات عسکریه اجراسنه قرار ویریلور. بو دیدیکمز مجار سفری ایچون جمع وتحشید ایتدیریلان عثمانلی اردوسنك طوپجی وسواریجه اولان کثرتی کرچکدن حیرتفزه شایان بر درجه‌یه چیقمشدی . . .

بوندن بشقه اردونك کرك مهمات و کرك مالزمه و ارزاق سائرهٔ سفریه‌جه هردرلو احتیاجاتی حددن زیاده اکمال واحضار ایدلمش بولنیوردی .

(۱۵۲۱) آغستوس آینده (سابازتس)، (سملین) وشرق خرستیانلرینك عادتا برمسیرهٔ دلاراسی حکمنده اولان بلغراد شهری عثمانلی اداره‌سنه کچر (۹۲۶) .

روسیه، کال‌هیبت‌ایله مجارستان اووه‌لرینه‌طوغری یوریوب کیتمکده اولان بیوك اردونك حال‌وعظمتندن اورکه‌رك، بردنبره عثمانلی پادشاهیله مناسبات قطعیه پیدا ایتمکه چالیشور .

وندیکلیلر، راکوزه‌لیلرك پادقلری کبی درحال اسکیدن موجوداولان معاهده‌نامه‌لرك تجدیدی چاره‌لرینی آرامقله‌مشغول کورینودلر .

سلطان سلیمان حضرتلری، عین زمانده، رادوس جزیره‌سنك بر آن اول فتح اولنمسی ایچون دیوان حکومت جانبندن ترتیب ایدیلان سفر پلانی تعقیب‌ایتمك ایستیور. چونکه ردوس جزیره‌سی عثمانلی اداره‌سنه کچمدکچه ، ترك اردولرینچون

آنی دکز وسواحلنه حاکم اولمق پك مشکل ایدی .

(٤٠٠) قطعه کمی ایله سوق ایدلمش اولان (۲۰۰) بیك کشیلك جسیم بر اردو، جزیره‌نك مدافعه‌سنه حصر آمال ایدن جسور شوالیه‌لری محاصره‌یه باشلار .

ردوس جزیره‌سنك محاصره‌سی

(۲۸ تموز: ۲۱ کانون اول ۱۵۲۲)

سلطان سلیمان قانونی، ضبط ایتمك ایستدیکی ردوس جزیره‌سنه (۱۱۰) بیك عسکر و (۱۳٦) بیوك چاپلی طوپدن مرکب یعنی اولدقجه بیوك وجسیم برارردو ایله چیقمش ایدی.

او صره‌لرده (ردوس) قلعه‌سنك باش قوماندانی (ویلیر دولیل آدام) نامذات ایدی . مشارالیه قصبه‌یی براوجندن دیکر اوجنه قدر احاطه ایلمش اولان حصارك یدی برجندن برنجیسنی (ا) ایله مظفریت قپوسنی بر آلمان پرنسنه؛ ایکنجیسنی (ب) برفرانسز پرنسنه؛ اوچنجیسنی (ج) بر (ادوه‌ون) پرنسنه ؛ دردنجیسی (د) براسپانیول پرنسنه؛ بشنجیسنی (ه) وسنت آمبرواز قپوسیله باش‌قوماندان سرایی (ف) برانکلیز پرنسنه؛ آلتنجیسنی (ع) برپرووانس شوالیه‌سنه؛ یدنجیسنی (ل) برایتالیا پرنسنه ودکز قپوسیله لیمان مدخلنك مدافعه‌سنی‌ده آیروجه بریورتکیز پرنسنه حواله ایتمش ایدی.

حضرت پادشاه غازی ردوس جزیره‌سنده قره‌یه عسکر

چیقاردقدن صکره هرشیدن اول ردوس قلعه‌سنك هیئت عمومیه‌سنی براستکشاف ایدر و آنی متعاقب معیت شاهانه‌لرنده‌کی عثمانلی اردوسنی، شمدی سویلیه‌جکمز کبی، قلعه‌یی هر جهتدن احاطه ایده‌یله‌جك صورتده بعض اقسامه آیریر.

بربرندن آز چوق فاصله‌لی بولنان (ا) و (ب) مفرزه‌لری محاصره خطنك صاغ جناح قولنی تشکیل ایدیورلردی. بونلردن (ا) مفرزه‌سنه روم‌ایلی بکلربکی آیاس پاشا و(ب) مفرزه‌سنه احمد پاشا قوماندا ایدیوردی.

مرکز قولی (ج) کذلك بربرندن پك جزوئی فاصله‌لی اولمق اوزره ترتیب ایدلمش ومصطفی پاشانك اداره‌سنه ویرلمش ایدی. بونك تمامیله مرکزی کیروسنده سلطان سلیمان حضرتلرینك چادرلری ومحافظ عسکری بولنیوردی.

یینه بربرندن آزچوق فاصله‌لی بولنان (د) و(ه) مفرزه‌لری محاصره خطنك صول‌جناح‌قولنی تشکیل ایدییورلردی. بونلردن (د) مفرزه‌سنه آناطولی بکلربکی قاسم بك ودیکرینه صدراعظم پیری پاشا قوماندا ایدییوردی.

اردوی‌همایون‌ایله برلکده قره‌یه‌چیقمش‌اولدیغی سویلدیکمز (۱۳۰) بیوك چاپلی طوپدن باشلوجه (٤) بیوك بطریه تشکیل ایدلمشدی.

بطریه‌لر بولندقلری موضعلری اهمیتلرینه کوره بربرندن آز چوق فرقلی یعنی قوتچه غیر مساوی بر صورتده اقسامه

آیرلمشلردی . از جمله (ف) بطریه‌سی (٢١)؛ (ع) بطریه‌سی (٢٢)؛ (ح) بطریه‌سی (٤٢)؛ (ی) بطریه‌سی‌ده (٥١) طوپدن ترکب ایدردی.

بتون آغستوس آیی ، هر ایکی جهتك یکدیکری علیهنه یاپمش اولدیغی اغر ترتیباتی کبی ایشلرله کچمش بولنیوردی . محصورین قطعاتی آره‌سنده وبدیکدن کله وپك ماهر بر مهندس وار ایدی ،

بونك ایچون آنلرك یاپمش اولدقلری اغر ترتیباتی ، کرچکدن کوزل وپك قوتلی شیلر ایدی .

ایلولك (٤) نجی کونی عثمانلیلر، انکلیزلرك مدافعه‌ایتدکلری قلهنك جنوب قسمنی تخریبه موفق‌اولورلر. وشو صورتله‌میدانه کلان بره‌شلر وکدیکلردن صکره، (٧) بارات آلدقلری حالده ، اورادهکی شوالیه‌لرك شدتلی مدافعه‌لری اوکنده کری چکلمکه مجبوریت کورورلر .

ایلولك (١١) نجی کونی عثمانلیلر ایکنجی بردفعه اولق‌اوزره بنه مذکور قله علیهنه بر هجوم حرکتی یاپمق ایسترلر. لکن بنه عین ضایعاته اوغرادقدن صکره کیرو چکلمکه مجبور اولورلر.

ایلولك (١٣) نجی کونی محاصرین قطعاتی بنه اوسویلدیکمز قله اوزرینه اوچنجی بر دفعه دها هجوم ایدرلر. وبو هجومده موفق بیله اولورلر . بناءً علیه اوکوندن اعتباراً مذکور قله ترکلرك النه کچمش بولنوردی.

ايلولك (٢٤)نجى كونى عثمانليلر شهرك شمال، شرق وجنوب طرفلرندن عمومى برهجوم حركتى ياپارلر . لكن مذكور هجوم نتيجهٔ قطعيه‌يى احراز ايده‌مز .

تشرين اولك (٢٢)نجى كونى محاصرين قطعاتى، (٦)نجى قله اوزرينه اولدقجه شدتلى بر هجوم حركتى ياپارلرسه‌ده موفق اولمقسزين كيروبه چكلمكه لزوم كورورلر .

تشرين ثانينك (٣٠)نجى كونى ايتاليا واسپانيا شواليه‌لرينك مدافعه‌ايتمكده اولدقلرى ايكى قله اوزرينه يكى‌باشدن وپك‌شدتلى برهجوم حركتى اجرا ايديلور . واقعا شو هجوم ايلك اوكجه بعض مظفريتلره نائل اولدى ايسه‌ده ايچه ضايعات ايله يينه كيرويه چكلمك لزومى حس ايديلور .

كانون‌اولك (١٩)نجى كونى اسپانيول قله‌سى عثمانليلر طرفندن تماميله ضبط ايدلمش بولنيوردى . محصورين قطعاتنك مهمات سفريه‌لرى آرتق يواش يواش بيتمك اوزره اولديغيچون اولجه سلطان‌سليمان حضرتلرينك امروتكليفنى قبول ايتمكده آزچوق نازلى كبى كورنمك ايستيان ردوس قلعه‌سى قوماندانى شمدى بالعكس تسليم اولمق ايچون مشارالىه يالواروب طوريوردى.

ردوس قلعه‌سى قوماندانى فى الحقيقه ، محصورين سرباست قالمق شرطيله قلعه‌نك (٢١) كون ايچنده تماميله عثمانلى اداره‌سنه كچمش اوله‌جغنى وعد ايديبوردى.

كانون ثانينك برنجى كونى حضرت پادشاه غازى كمال شان

وعظمت ایله ردوس قلعه‌سنه کیرمش بولنیوردی . مشارالیه ردوس جزیره‌سنده اولدقجه بیوك برقوهٔ عسکریه براقدن صکره تکرار استانبوله عودت بیورمشلردر. ردوس قلعه‌سنك سقوطیله برابر بتون ردوس جزیره‌سی عثمانلی اداره‌سنه داخل اولمشدی...

شو اثناده فرانسه قرالرندن برنجی فرانسووا (پاوی) جوارنده خصم اردوسنه مغلوباً فنا حالده بر هزیمته اوغرامش بولنیوردی قرالك والده‌سی (لوویز دوصاووا) بتون اوروپا حکومتلرینی شارلکن علیهنه تشویق ایتمك هوسلرینه دوشمر. عین زمانده سلطان سلیمان حضرتلرینه‌ده بر سفیر کوندرمش اولور. که فرانسه‌ایله باب عالی بینده سیاست وبولتیقه مناسبتلرینك ابتدای ظهورینه ایشته بو تاریخدن باشلامق لازم کلور.

سلیمان قانونی حضرتلری فرانسه حکومتك او بابده‌کی مراجعتنی حسن قبول ایدر وشو حسن قبول ایله، اجداد عظامی طرفندن یارلمش اولان نامهٔ همایونلرده کوردیکمز عین حسیات عالیه وانسانیه‌نك یعنی لزوم حس ایدلدیکی زمان ضعفایه معاونت ایتمك وظیفه‌سنك کندیسنده‌ده مع زیادهٔ موجود اولدیغنی اثبات ایلمشلردر .

بونك اوزرینه مجار حکومتی یکی باشدن بر استیلای ناکهانی یه اوغرامش بولنور. دالماچیا شهرلرندن بر خیلیسی عثمانلی اداره‌سنه کچر. لکن برمدت صکره عثمانلی قطعاتنك اوغرادیغی بعض تحولات اوزرینه سلیمان قانونی حضرتلری بالذات اردو

باشنه کچمکه لزوم حس ایدرلر. وممالك مستولیه ایچرولرنده دها ایلرولره کیتمکه قرار ویررلر . . .

۲۳ آغستوس ۱۵۲٦ سنه‌سنده حضرت پادشاه جهادپرور (۳۰۰) طوپ و (۱۰۰) بیك عسکردن مرکب اولان اردوسیله شماله طوغری یوریمکه باشلار. (پتروواراد ینه). (ایلوق) و (اوسك) موقعلری برر برر عثمانلی هجوملری اوکنده سقوط ایدرك اك صکره ایکی دشمن اردوسی (مهاج) اووه‌سنده یکدیکریله بولیشورلر . بو اثناده مجار قرالی ایکنجی لویی ایدی . .

مهاج میدان محاربه‌سی

مجار اردوسی (۸۰) بیك پیاده ایله (۸۰) قدر طوپدن تشکل ایدردی. بو اردونك محاربه نظامی اساساً درت خط اوزره قورلمشدی :

برنجی خطك صاغ جناحنه (ه) فرانسووا؛ مرکزینه طوموری؛ صول جناحنه پیر نام ذاتلر قوماندا ایدیورلردی .

اردو ایله برلکده بولنان طوپلرك هپسی بر خط اوزره یعنی صف حرب نظامنده اولمق اوزره برنجی خطك کیروسنه تعبیه ایدلمشلردی . بوندن صکره محاربه نظامنك ایکنجی خطی کلیوردی. مذکور خط بویدن بویه مجار سواریلرندن ترکب ایدر ویالکز جناحلرینك محافظه‌سیچون صاغ و صول یانلری اوزرینه برر مقدار پیاده ایله خفیف سواری بلوکلری بولنیور

ايدى. بو شمدى سويلديكمز ايكنجى خطك قوماندانى نيقولا نام شخص ايدى .

ايكنجى خط سواريلرندن دها آز بر قوت ايله تشكل ايتمش اولان اوچنجى خط كذلك مجار سواريلرنى حاوى ايدى . بو اوچنجى خطه پير و آندره نام شخصلر قوماندا ايديورلردى .

محاربه نظامنك دردنجى خطى بوهميا سواريلرندن تركب ايدر و (ئەتين) اداره‌سنده بولنوردى. دردنجى خطك مركزى كيروسنده خاصه قولى و(١٠)بيك قدر محافظ عسكريله برلكده قرال (لويى) اخذ موضع ايلمش ايدى .

عثمانلى اردوسنك بو اثناده‌كى قوتى (٢٠٠) بيكى متجاوز افراد و (٣٠٠) طوپدن تركب ايدر وعموم اردو سايمان قانونى حضرتلرينك اداره‌سنده بولنيوردى .

عثمانليلرده كندى محاربه نظاملرنى اساساً درت خط اوزره ترتيب ايتمشلردى. طوپلرك ياريسى، برنجى خطك ايلروسنده وديكر ياريسى كيروسنده موضع آلمش ايدى .

محاربه نظامنك برنجى خطى روم ايلى عسكرلرندن تشكل ايدر وصدراعظم پاشا اداره‌سنده بولنوردى . ايكنجى صره طوپلردن صكره كلان ايكنجى خط عموميتله آناطولى عسكرلرندن تشكل ايتمش وبكلربكى بهرام پاشانك قوماندا سنه ويرلمشدى.

اوچنجى خطك صاغ و صول جناح قوللرنى يكيچريلر ومركز قولنى پادشاهك محافظ عسكرلرى تشكيل ايدرك سلطان

سلیمان حضرتلری و خطك مرکزی ایلروسنده اخذ موضع ایلمش ایدی .

اوچنجی خط صاغ وصول جناحلرینك ر آز آچیقلری کیروسنده سپاهی دنیلان سواری بلوکلری تعیین ایدلمشدی، که بونلرك شو ولده اخذ موضع ایتملرندن مقصد دشمنك مذکور جناح علیهنه یاپه‌جغی هجوملرینی کیروه پوسکورتمك و یاخود او جهتدن یاپیله‌جق هجوملر ایله خصمك صاغ وصول جناحلرینی احاطه ایلمك ایدی .

محاربه نظامنك دردنجی خطی خسرو بك قوماندا سنده اولان بوسنه سواریلری تشکیل ایدیورلردی . بوندن بشقه خصمك صاغ جناحی اوزرینه باصقین اجرا ایده‌بیله‌جك صورتده صول جناح ایلروسنده واپچه آچیقده (٥٠) بیك کیشیلك بر قوة عسکریه‌ده بولنیوردی . شو سویلدیکمز قوتك یاپه‌بیله‌جکی حرکات صورت عمومیه‌ده بالی بکك قوماندا سنه‌کوره ترتیب ایدلمش اوله‌جقدی .

محاربه‌نك طرز جریانی

مجار قرالی ایکنجی (لویی) کندیسنه ایچه بیوك بر قوة امدادیه کتوره‌جکنی وعد ایتمش اولان (ترانسلوانیا) ویووده‌سی کلمزدن اول محاربه‌یی پك ده قبول ایتمك ایستمیوردی . لکن صکره‌لری بیوك رمجبوریت سائقه‌سیله، هرنه‌اولورسه اولسون،

مهاج میدان محاربه‌سنی ویرمك لازم کلمشدی .

آغستوسك (٢٨) نجی کونی شفقله برابر ، مجار عسکرلری قروکیده کوسترلدیکی وجهله محاربه ترتیباتی آلمغه باشلادیلر . حال بوکه شو اثناده آنلرك قارشوسنده‌کی صرتلر وتپه‌لری عثمانلی اردوسی اشغال ایتمکده بولنیوردی . اوندن بشقه بالی بك قوماندانسنه ویرلمش و (٥٠) بیك کیشیدن ترکب ایتمش اولان آیروجه بر قوهٔ عسکریه‌ده مجارلرك صاغ یانلرینه هجوم ایتمك مقصدیله ، سلطان سلیمان طرفندن صولده‌کی وادیه کوندرلمش ایدی .

مجارلر ایلك اوکجه کیدی برنجی خطلریله هجوم حرکانی یاپمغه باشلارلر . لکن بو هجومده پك چوق سرعت وشدت کوسترلمش اولمق مناسبتیله ، صدراعظم پاشانك قوماندانسنده بولنان وروم ایلی عسکرلردن ترکب ایدن برنجی خط قطعاتی ایکنجی خط اوزرینه یعنی کیرویه چکلمکه مجبوریت کوردورلر. مجارلرك دیکر خطلری وقرال ایکنجی اوبی شو برنجی خطك حرکات اولیه‌سنی خطوه بخطوه تعقیب ایدرلر .

بکلر بکی بهرام پاشانك اداره‌سنه ویرلمش اولان آناطولی قطعاتی کذلك روم ایلی قطعاتی کبی ایچه‌تزلزلانه‌اوغرامش بولنور...

حالا ، ایکی طرف عسکرلری یکدیکری قارشوسنده وکمال شدت ایله مصادمه ایدوب طوریورلر. لکن یکیچریلرك حیرتسایان مدافعه‌لری و آنلرك اوکلرنده اخذ موضع ایتمش اولان

عثمانلی طوپلرینك مهلك ویالایجی آتشلری دشمن هجوم قوللرینك مغلوباً کری چکلمرینی ایجاب ایلمشدی ..

وعین زمانده صول جناح آچیقلرنده بولنان بالی بك مفرزه‌سی بیوك برشدت ایله خصمك صاغ جناحی اوزرینه هجوم ایدرك آنك ده مغلوباً کری یه چکلمش اولمسنه سبببت ویرمش ایدی .

مجارلرك بویله هم جبهه‌دن ، هم ده صاغ جناحدن قارمه‌قاریشیق بر صورتده رجعت ایتملری آز برزمان ایچنده بتون مجار اردوسنك دوچار انهزام اولمسنی تأمین ایلمشدی. عثمانیلر پك پریشان ویکدیکرینی ازه‌جك وجهله غیر منتظم بر صورتده فرار ایتمکده اولان دشمن اردوسنك آرقه‌سنی براقمیه‌رق متصل، تعقیب ده شدت کوسترپورلردی. آنك ایچون پك آز برزمان ایچنده مجارلرك بیوك برقسمی عثمانلی قلیجلرندن کچورلدیکی کبی، دیکر برقسمی ده قرال ایله برلکده طونه نهری ساحلنده کی بطاقلغه دوشمش بولنیوردی.

بو اثناده جبهه تعقیب حرکاتنه اشتراك ایلمش اولان بالی بك قولی ده دشمنی بسیتون طرد وپریشان ایدرك مجارلرك مستحکم اردوکاهنی الده ایتمش واورایه تمامیله حاکم اولمش ایدی. ایشته بالی بك قولی دشمن اردوکاهنه کیردیکی آنده دها (مهاج میدان محاربه‌سی] مظفریتی عثمانلی سنجاقلرنده تجلی ایتمش بولنیوردی. شو بیوك میدان محاربه‌سی آنجق برچوق ساعات قدر دوام ایتمش ایدی، که بوحاله نظراً، یعنی قازانیلان مظفریتك بیوکلکیله

صرف ايديلان زمانك كوچكلكى دوشونيلورسه، عثمانلى اردوسنك فعاليتنه حيران اولمامق ممكن دكلدر.

محاربه‌نك نتيجه‌سى

(٢٠) بيك پياده، (٤) بيك ژاندارمه وبرخيلى بيوك پرنسلر عثمانلى قليجلرى اوكنده جان ويردكدن بشقه (٤) بيك قدر مجار عسكرى‌ده اسير ايدلمش، وديكرلرى فرارايتمش بولنيوردى.

§

(١٥٢٦) سنه‌سى ايلولك (١٠) نجى كونى، او زمان، مجار حكومتنك مركز اداره‌سى اولان بودين (اوفن) قصبه‌سى كذلك عثمانليلر طرفندن ضبط واستيلا ايديلور. بوندن بشقه، بعض اوته برى عصيانلر ايتمكه آليشمش اولان بوسنه ودالماچيا اراضيسنده ترك عسكرلرينك هركون برر مظفريت قازانمش اولدقلرى ايشيديليوردى: بنالوقه، اوربوواچ، صوقول، پرغا، وبونك كبى بر چوق بوسنه شهرلرى عثمانلى سنجاقلريله تزيين ايدلمشلردى.

مجار قرالى (لويى)نك وفاتندن صكره اهالى باشلوجه ايكى يه آيرلمش بولنيوردى: برقسمى (شارلكن)ك برادرى فرديناندى، اوته‌كى قسمى بالعكس (ژان زاپولى)نى قرال يامق ايستيورلردى. شو وجهله حصوله كلان مجادله حكومت انناسنده (فرديناند)

اوته‌کی طرفه غلبه چاله‌رق اعلان حکومته موفق اولور وبونك اوزرینه (ژان‌زاپولی) ترکلرك معاونتنه النجایه لزوم کورور. حضرت سلیمان فاتح، که شو هنگامده ذاتاً برنجی (فرانسووا) طرفندن کوندریلان سفیرلری حضور شاهانه‌سنه حسن قبول ایلمشدر. (ژان)نك فریاد استمدادکارانه‌سنی ایشتدیکی کبی درحال آوسترپا ایچرولرینه طوغری یوریمکه قرار ویردی (١٥٢٩).

ویانه محاصره‌سی

٢٧ ایلولدن ١٤ تشرین اوله قدر (١٥٢٩)

سلطان قانونی حضرتلری (٣٠٠) بیك کیشیلك جسیم بر اردو ایله (لاتیا) صوبی اوزرنده‌کی (بودا)و(بروك) موقعلرندن کچه‌رك کمال عظمت وشان ایله ویانه اوزرینه یوریوردی. او صره‌لرده اوسترپا مملکتلرینك باش قوماندانی اولان (قونت نیقولا) نام ذات (ویانه) داخلنده برخیلی مدافعه ترتیباتی یاپدرمقله مشغول بولنیوردی.

(بارون کیلیوسه) دنیلان مهندس ترتیبات مذکوره‌نك بر آز اول اکمالی ایچون مشارالیه معاون اوله‌رق تعیین ایدلمشدی.

ویانه محافظه مفرزه‌سی عمومیته (٢١,٧٠٠) پیاده، (٢,٢٠٠) سواری، و (١٠٠) قطعه بیوك چاپلی طوپ ایله (٣٠٠) دم خفیف طوپدن ترکب ایدردی.

آوستریا باش قوماندای جانبندن ویریلان بر امر موجبنجه شهرك بتون واروشلری یاقدیرلمش ایدی . واولجه آز چوق تخریب ایدلمش اولان استحکاملر یکی باشدن تعمیر اولندیلر : خندق ایله برنجی خط استحکامنك کیروسنده احتیاط اولمق اوزره ایکنجی بر سپر دها یاپدیرلدی . جوار کویلردن برخیلی بیه جك، برخیلی مهمات وارزاق ویانه یه جلب وادخار اولندی. واورادہ مخصوصاً اعمال ایتدیرلمش اولان انبارلر ودبویلر هر درلو مالزمهٔ سفریه ایله طولدیرلدی. ویانه‌نی محیط اولان بتون کویلر اهالیسی ، آلایلر تشکیل ایده‌جك صورتده بعض اقسامه آیرلدیلر .

ایلولك (۲۱) نجی کونی ، عثمانلی پیشدار قطعاتیله برلکده حرکت ایدن میخال اوغلی بر خیلی آقینجی عسکر ایله ویانه جوارلرنده کورنمکه باشلادی . آیك (۲۳) نجی کونی اولدقجه بیوك برعثمانلی سواری قولی ، برقاچ یوز خطوه قالنجه یه قدر شهره یاقلاشمش بولنیوردی . خرستیان سواریلری آنلری طرد ایتمك ایچون قلعه‌نك خارجنه چیقارلر وهجوم حرکاتی یاپمق ایسترلرسه‌ده عثمانلی قلیجلری اوکنده پك پریشان بر صورتده کیرویه چکلمکه وتکرار قلعه‌یه کیرمکه مجبوریت کورورلر. عین زمانده (قونت سیدلیچ) امیر ایدیلور و (بروك) دن ویانه اوزرینه کلمکده اولان سلطان سلیمان حضرتلرینك نزد ملوکانه‌لرینه کوندریلور .

پادشاه غازی، دشمن سواریلری باشنده، عثمانلی سواریلرینه قرشو خروج حرکاتی یاپمق و عثمانلیلری کیرویه طوغری پوسکورتمك ایستیان بوجسور سواری‌یی ایودن‌ایویه براستنطاق ایدر وبو سایه‌ده (ویانه) ده بولنان ودشمن عسکریله آتك نه یولده تعبیه ایدلمش اولدیغنه دائر معلومات قطعیه آلمغه موفق اولور . .

ایلولك (۲۷) نجی کونی حضرت پادشاه (سومورینغ) کوینك بر آز کیروسنده و (۱۲) بیك یکیچری آره‌سنده اردوکاه قورار واو کیجه‌یی اوراده کچورر. نفس همایون حضرت پادشاهی‌یه مخصوص اولان چادرلر، (۱) حرفیله کوستریلان یرده یعنی تپه‌نك آزاجق کیروسنده قورلمش‌ایدی. بویوك چادرك مرکز و محیطنی کوسترن و قازیقلر ایله ستونك رکز ایدلمش اولدیغی یرلر بو کون بیله موجود ومرئیدر .

عثمانلیلر (ویانه) شهرینی آتیده سویلیه‌جکمز وجهله محاصره ایتمشلردی :

(ج) آناطولی بکلر بکی بهرام پاشا قوماندانسنده بولنان آسیای صغرا قطعاتی؛

(ب) روم ایلی بکلر بکی اداره‌سنده‌کی قطعات عسکریه؛

(ه) صدراعظم ابراهیم پاشا قوماندانسنه ویریلان قطعات عسکریه ؛

(ف) بوسنه پاشاسی کوچك بالی بك اداره‌سنده‌کی قطعات عسکریه ؛

(ع) صربستان پاشاسی خسرو بك اداره‌سنده‌کی قطعات عسکریه ؛

(ح) رومانیا پاشاسنك قوماندانسنه ویرلمش اولان قطعات عسکریه ؛

(ی) موستار پاشاسنك اداره‌سنه ویریلان قطعات عسکریه ؛

(م) (٤٠٠) افواه ناریه (طوپ) دن مرکب اولان عثمانلی محاصره پارقی .

بونلردن بشقه (سمندره) و (اشقودره) بکلری (دوبلینغ) کویندن (سن وایت) کوینه قدر اولان اراضی قسمنی ترصده مأمور اولمشلردی. شوایکی نقطه آره‌سنه تقسیم ایدیلان قطعات عسکریه هم اردونك کیرولرینی ستر ایدرلر، هم‌ده حین حاجتده محاصره‌نك برنجی خطنی تقویه ایچون عادتا ایکنجی بر خط یرینه کچرلردی.

بر آز دها اوزاقده بلغرادپاشاسی بولنور، که اوده (سونبروت) دن اعتباراً (م) نقطه‌سنه قدر اولان اراضیی حمایه ومدافعه ایده‌جکدی . محاصره‌نك برنجی خطنه مأمور اولان عثمانلی قطعاتی عموماً (۱۲۰) بیك کیشیی‌به بالغ اولیورلردی .

(۸۰۰) قدر کیدن مرکب یعنی اولدقجه بیوك بردونمالیسه قاسم بك قوماندانسنه وبریله‌رك طونه نهرنده احواله انتظار ایلیوردی . بو دونمالی وجوده کتورن افراد بحریه غیر منتظم عسکرلردن ترکب ایدردی .

عثمانلی اردوسنك شووجهله آلمش اولدیغی محاصره ترتیباتنه قرشو، آوستریا باش قوماندانیله بعض قطعات عسکریه‌یی مستحصاً هنوز ویانه‌یه کلمش اولان باویرا دوقه‌سی شمدی سویلیه‌جکمز یولده بر مدافعه ترتیباتی آلمشلردی:

شهرك محیط خارجیسی، محاصره خطنك یدی بیوك اردوکاهنه قرشو تمامیله یدی بیوك پارچه‌یه آیرلمش بولنیوردی. (م)دن (و) نقطه‌سنه قدر اولان قسم (١٤) بلوك پیاده ایله (١٠٠) آتلودن متجاوز و (پالانتن) پرنسی (فلیب)ك اداره‌سنده‌کی قطعات عسکریه‌یه ویرلمش ایدی.

(و)دن (ب)یه قدر اولان قسم، آشاغی آوستریا عسکرلرندن متشکل ایدی. ومیر آلای (هکتور) قوماندا سنده‌کی قطعات عسکریه‌یه تخصیص ایدلمشدی.

(ب)دن (ه)یه قدر اولان قسم (آبل) اداره‌سنه ویریلان قطعات عسکریه ایله مدافعه ایدیله‌جکدی.

(ر) حرفیله کوستریلان بیوك ومنتظم کوشکك مدافعه‌سنه ایسه طوپجی باش قوماندانی میر آلای (لایسر) مأمور اولمش ایدی. وبو کوشکدن (س) حرفیله کوستریلان یره قدر اولان قلعه‌دیوارلرینه میر آلای (لئونارد) اداره‌سنده‌کی آوستریاقطعاتیله ویانه محافظ عسکرلری تعیین ایدلمشلردی.

(س)دن (ی) نقطه‌سنه قدر اولان قسم، اسپانیا عسکرلری طرفندن مدافعه ایدیله‌جکدی.

قلعه‌نك بوندن اوته‌کی قسمنده بوهمیا عسکرلریله بر مقدار سواری عسکری مأمور ایدی آوستریا اردوسنك دیکرسواری نفرلری شمدیلك قلعه‌نك اوته‌سنده اردوکاه قورمش بولنیورلردی.

ایلولك (۲۷) نجی کونی عثمانلی دونماسندن آیرلمش اولان (٤۰۰) قدر حرب سفینه‌سی طونه وادیسی بوینجه یوقاری یه طوغری چیقیور واوکنه راست کلان کوپریلرك هپسنی یاقوب بیقیوردی.

آیك (۲۸) نجی کونی محصورین قطعاتندن (۲۵۰۰) قدر عسکر (قارینتی) اسمی ویریلان وتمامیله عثمانلی محاصره پارچه‌سنه متوجه اولان قپودن برخروج حرکتی یاپمغه تشبث ایدرلر. بو دیدیکمز خروج حرکتی (۲۰۰) قدر عثمانلی نفرینك آوستریالیلره اسیر دوشمسیله نهایت بولور.

او اثناده صدراعظم پاشا حضرتلری، آت اوزرنده شهرك اطرافنی طولاشمقده اولدقلریچون آز قالدی مشارالیه دخی او (۲۰۰) عثمانلی نفریله براکده محصورین قطعاتنه اسیر دوشه‌جکدی.

کوشك قپوسی طرفنه وایلولك (۲۹) نجی کونی یاپیلان ایکنجی برخروج حرکتی کذلك هیچ برتأثیر قطعی کوسترمدیکی حالده تکرار قلعه‌نك ایچروسنه طوغری چکلمکه لزوم کورمشدی.

تشرین اولك (۲) نجی کونی میرآلای هکتورك یاپمش اولدیغی

برهجوم حرکتی اثناسنده یه یالکز (٤٠) عثمانلی نفریك اسیر ایدلمش اولمسیله اکتفا ایدلمشدی. چونکه خروج حرکتی یاپان قطعات هجوملرینی برآز دها ایلری کوتورمکه موفق اوله ـ مامشلردی.

ایلولك اوچندن آلتیسنه قدر عثمانلیلر بلا فاصله یعنی کیجه وکوندوز (قاریشق) قیوسی جوارنده‌کی دشمن ـ پرلرینی بومباردمانه طوتدیلر. آناطولی عسکرلرینه برآن اول، ممکن اولدیغی قدر نردبانلر وچالی دمتلری تدارك ایتمك ایچون شدتلی امرلرویرلدی. چونکه اوکونلرده بهمه حال برهجوم قطعی حرکتی یاپمغه لزوم کورلمشدی.

تشرین اولك یدنجی کونی میرآلای هکتور (٨) بیك عسکر باشنده اولدیغی حالده عثمانلیلرك آرقه‌سنی آلمق فکریله شدتلی برهجوم حرکتی یاپمغه تشبث ایلمش ایدی. لکن قطعاتك خروج حرکتی یاپه‌جقلری اثناده پك آغر وباطی برصورتده یوریمش اولمری، کیجه قراکلغیله یاپلمسی لازم کلان برحرکتك، کوندوزکوزیله تعقیب ایدلمش بولنمسنه سبب ویرمشدی.

بناءً علیه، محاصره عسکرلرینك پك شدتلی هجوملرینه معروض اولان قطعات مذکوره کیروسی کیرویه نصل قاچه‌جقلرینی بیلمیه‌رك غیر منتظم وکرچکدن پك فنا برقاریشقلق ایچنده کوچ حال ایله شهره کیره‌بیلمشلردی.

عثمانلی اردوسنك کیرولری اوزرینه برباصقین حرکتی یاپمق

ایستیان بو خروج قولی (۵۰۰) قدر ضایعات ویردکدن صکره ویکدیکرینی‌ده ازه، ازه قلعه دیوارلرینه صوقیله بیلمشدی...

واقعااونلری تعقیب ایدن عثمانلی عسکرلری آنلرله برلکده ایچری کیرمکه ایچه غیرب ایتمشلرسه‌ده ینه‌موفق اولهمامشلردی. بویولده یاپلمسی ملحوظ اولان ایکنجی برخروج حرکتنه‌مقابله ایده‌یلمك ایچون سلطان سلیمان حضرتلری ایرتسی کیجه سواری عسکرینك تابصباح آت صرتنده قالملرینی امر بیورمشلردی.

تشرین اولك (۱۰)نجی کونی عثمانلیلر، ینه (قارینتی) قپوسی جهتلرنده‌یکدیکرینی متعاقب ایکی بیوك لغمه آتش ویرمشلردی. بوندن‌صکره‌ده بلا فاصله یعنی تشرین‌اولك، اونجی، اون‌برنجی، واون ایکنجی کونلری اوزمانه قدر نه ایشیدلمش، نه‌ده‌کورلمش بردهشت ایله قلعه دیوارلری اوزرینه هجوم حرکاتی یاپمشلردی.

لکن بودرجه بیوك جسارتلره قرشو، یاپیلان او دهشتلی هجوملر، ینه قطعی برنتیجه‌ایله نهایت بوله‌مامشلر، بالعکس کیرویه چکلمکه مجبوریت کورمشلردر.

آیك (۱۳)نجی کونی یکیدن آتش‌ویرلمش اولان ایکی‌بیوك لغم‌واسطه‌سیله دیوارلر اوزرنده ذاتاً آچیلمغه یوز طوتان‌بره‌شلر بسبتون بیومکه باشلامشلردی.

شو اثناده پادشاه غازی، قرارکاه عمومیده بر مجلس حرب تشکل ایتمسنی امر بیورور. قیش موسمی شدتله حکم‌سورمکده

وارزاق ایله مهمات عسکریه کیتدکجه نقاقص ایلمکده اولمسنه بناءً مجلسك مذاکرات عمومیه‌سی آیك (١٤) نجی کونی دشمن علیهنه قطعی برهجوم یاپمق لازم کلدیکنه دائر ویریلان قرار ایله نهایت بولمشدر.

وپاپه دیوارلرینی ایلك اوکجه آشاجق اولانلردن هربریسنه یکیچری ایسه (٢٠)، سپاهی ایسه (٦٠٠) آلتون واکرصوبائی آغالرندن ایسه اولدقجه بیوك بر جفتلك ویریله‌جکی وعد بیورلمشدی.

تشرین اولك (١٤)نجی کونی اوچ قوله آیرلمش اولان عثمانلی اردوسی (قارینتی) قپوسی جوارندکی سپرلر ایله اولجه آچدیریلان یرمش اوزرینه طوغری وکمال دهشت ایله یوریمکه باشلادی.

اوکله‌دن ایکی اوچ ساعت صکره یکیدن آتش آلان بیوك برلغم قلعه دیوارنده‌کی برمشك بر درجه دها بیومسنی موجب اولمشدی. بونك اوزرینه هجوم حرکاتی دها بیوك برسرعت‌ایله تعقیب ایدیلیوردی. شو صره‌ده آوستریا باش قوماندانی، اصابت ایدن بیوك بر طاش پارچه‌سیله وپك فنا بر صورتده مجروح دوشه‌رك حرکات عسکریه‌یی اداره‌دن عاجز قالمش بولنیوردی. مع‌هذا، محصورین قطعاتی کرچکدن بیوك بر سعی وجسارت ایله دشمنلرینه مقابله‌ایدیورلردی. بناءً علیه اوزماندن‌اعتباراً، پك بیوك بردهشت ایله قلعه ایچرسنه کیرمك ایستیان وپك شدتلی

هجوم ایدن عثمانلی اردوسی، پادشاهك ویرمش اولدیغی امر موجبنجه کیرویه طوغری دونمکه باشلامشلردی.

کیجه ساعت (٥ : ٦) صولرنده محاصره اردوسی (بودا) موقعی اوزرینه چکلمکه باشلادی. ویانه محاصره‌سی ترك ایدیلورکن اردوکاهلرك هپسنه یردن آتش ویرلمش ایدی. بونك ایچون اثنای رجعتده کیرویه طوغری عطف نظر ایدنلر، شو دهشتلی ومهیب تماشایه حیران اولوب قالیورلردی. صدراعظم پاشا حضرتلری معیتنده کی قول ایله اردونك رجعت حرکاتی ستر وتأمینه مأمور ایدلمشلردی.

عثمانلی اردوسی بو تعریف ایلدیکمز ویانه محاصره‌سنده (١٩) دفعه هجوم حرکتی یاپمش واینجه ضایعات ویرمش ایدی.

ویانه‌دن عودتی زمانده حضرت پادشاه (بودا) موقعنده (ژان زاپولی) یك قرالافنی اعلان ایتدیرر. لکن آوستریالیلر شو خبری ایشتدکلری کبی یکیدن (زاپولی) اوزرینه هجومه قیام ایدرلر. بناءً علیه سلطان سلیم قانونی حضرتلری ده یکی باشدن بر اردو جمع ایدرك خصمنه قرشو کیتمکه حاضر اولور. اوته جهتده فردیناند ایله شارلکن کندلك کندی اردولرینی جمع وتحشید ایله اوغراشورلر.

حاصلی (١٥٣٢) سنه‌سنده بتون آلمانیا اهالیسی، ترکلرعلیهنه یورمکه چالیشیور. فقط نه‌سلیمان قانونی، نه‌ده (شارلکن) بربری علیهنه جدی برمسابقه یاپمغه موفق اولور. ویاخود، بلکه، تقدیر

المهى بوايكى بيوك مملكتك جدى برصورتده يكديكريله چاريشمسنه توافق ايلمه‌مشدى .

شو صره‌لرده (جزاير) فاتحى باربا روس خيرالدين پاشا عثمانلى دونماسنه قپودان تعيين ايديلور . مشار اليهك بو بيوك وظيفه‌يه مأموريتى كرچكدن بيوك بر اصابت بيوك بر اجابت اولمشدى . زيرا، شارلكنك آميرالى دوريانك خلفلرينه مقاومت ايده‌جك معلوماتلى بر ترك قپودانى آنجق مشار اليه ايدى .

خيرالدين پاشانك قپودانلغى زمانىده تونس قطعه‌سى ده حكومت عثمانيه‌نك يدينه كچدى .

شو اثناده ايران ممالكنك برقسم عظيمى صدراعظم ابراهيم پاشا طرفندن ضبط ايدلمش بولنوردى . شاه (طهماسب)، كه برنجى اسماعيلك وفاتندن يعنى (١٥٢٥) سنه‌سندن برى ايرانده حكومت سوريوردى؛ عثمانلى اردوسنه جواب ويرمكدن عاجز قالەرق هركون بشقه بردرلو هزيمت ايله كندى ممالكنى دشمن اللرينه تركه مجبوريت كورمشدى . ايكنجى بر تعرضده ايسه، ايرانيلر، الك مشهور قصبه‌لردن اولان (عادل جواز) (ارجيش) وان، تبريز، اخلاط وبغداد شهرلرينى الدن چيقارمش بولنيور- لردى . . .

برنجى فرانسووا، يكيدن باب عاليك معاونته التجا ايلمش اولمق مناسبتيله باربا روس خيرالدين پاشا عثمانلى دونماسنى آلەرق بتون اسپانيا وايتاليا سواحلنى اسلام قليجلرينه اطاعت ايتمكه

مجبور ایلمشیدی. وندیکلیلر اوزرینه یاپیلان سفرلر اثناسنده (مولداوا) پرنسی تکرار بر عصیان چیقارر واو وجهله عثمانلی اداره‌سنه قرشو تعرض ایتمکه باشلامش اولور. حضرت سلیمان بونك حدینی کوسترەرك آندن صکره (مولداوی) اراضیسنی شدتلی ومهلك شرائط آلتنده بر اداره‌یه مجبور ایلر.

خیرالدین پاشا (قاپللو) و (دوریا) طرفندن اداره ایدیلان وهپسی (۱۱۷) کمیدن مرکب اولان خرستیان دونمامسی علیهنه کرچکدن پك بیوك بر مظفریت قازانمشدی. لکن حضرت پادشاه غازی، پورتکیزلیلرك ترقیاتنه مانع اولمق املیله خیرالدین پاشا دونمامسنك برقسمنی آیبرر؛ بشقه طرفلره کوندرر. وندیك حکومتی، شو اثناده، باب عالیه مراجعت ایدرك (۱۵۳۹) معاهده‌سنی استحصاله موفق اولور.

(۱۵٤۰) سنهٔ میلادیه‌سنده (ژان زاپولی) نك وفاتی خبری ایشیدیلور. بونك اوزرینه تکرار مجارستان علیهنه برسفر آچیلور. عثمانلی اردولرینك ایلك تعرضنده ایزابل (بودا) شهرینی آنلره ترکه مجبور اولور (۱۵٤۰). بنه بو سنه داخلنده، شارلکنك آق دکزه مأمور اولان دونمامسی، جزایر یقینلرنده وبیوك بر فورتنه‌نك تأثیریله غرق اولدیغی کبی ایرتسی بیل خیرالدین باربارووس، وبرنجی فرانسووانك آمیرالی برلشه‌رك وجوده کلان دونمامسی بتون آق دکز کنارلرینه دهشت ویرمکه باشلامش بولنوردی.

مع هذا، فردیناند محارستاندن واز کچمك ایستمیوردی. بونك ایچون (١٥٤٣) ده پنته قصبه‌سنی، وفقط بك نافله یره محاصره ایتمکله وقت کچیروردی. حضرت سلیمان قانونی اردوسی بالعکس، بر خیلی محللری ضبط ایدرك هر کون بشقه بشقه مظفریتلرله یوقاری جیقمش ایدی، والك عسکره فردیناند هرسنه (٣٠) بیك دوقه ویرمك شرطیله عادتا برعثمانلی دره بکی صره‌سنه کیرمکه لزوم کورور.

§

شارلکن. بقیهٔ عمرینی بر مناستر کوشه‌سنده کچورمکه قرار ویردکدن صکره (مقسملیه‌ن) دنیلان ذات آلمانیا امپراطوری اولمش ایدی. بر آره‌لق عثمانلی حکومتیله خوشجه کچنمش اولان یکی امپراطور، آز وقتدن صکره پولتیقه‌سنی دکیشدیره‌رك ممالك عثمانیه‌اوزرینه حرکات عسکریه ایتمکدن چکنمامش ایدی. بوندن طولایی سلیمان قانونی حضرتلری دم پیریه کلمش و آرتق مشاق سفریه‌یه تحمل ایده‌جك قوتی قالمامش ایکن ینه (ماقسملین) ك حدینی بیلدیرمك ایچون یکیدن بر اردو جمع ایله آلمانیا علیهنه یورومکه قرار ویردی. بو صوك سفرك الك باشلیجه والك مهم محاربه‌لرندن بریسی (سیکت) محاصره‌سیدر. آنك ایچون بزده پادشاه غازینك ایام عسکریه‌سنه شرف و اقبال بخش ایدن شو کوزل محاربه‌یی ده اجمال ایتمکله کسب شرف ایتمك ایستیورز.

سیکت محاصره‌سی

١٥٦٦

طونه صوینك صاغ طرف منطقه‌سنده آوستریا قطعات عسکریه‌سنك باش قوماندانی اولان (نیقولا) نام ذات امپراطور ایکنجی (ماقسملین) دن آلدیغی امر اوزرینه (سیکت) موقعنی (٢٣٠٠) قدر محافظ ایله ترکلره قرشو مدافعه‌یه مأمور اولور. مشار الیه عثمانلی اردوسی قضبه‌یه‌دها ایجه اوزاقده ایکن برخیلی ذخیره و مهمات عسکریه ادخارینه موفق اولدقدن بشقه سپر واستحکاملرك بوزلمش اولانی ایودن ایویه بر تعمیر ایتدیرمك ایچوزده یك اعلا وقت بولمش ایدی. بو دیدیکمز ایشلری اکمال ایتدکدن صکره قونت نیقولا طمارلرنده‌کی قانك صوك داملمه‌سنی قلعه‌نك مدافعه‌سی بولنده صرف ایده‌جکنه‌دائر برمین ایدر و بو یمینی مدافعه عسکرلرینه‌ده ایتدیرر.

آغستوسك ایکنجی کونی آناطولی بکلر بکی قوماندانسنه وبرلان عثمانلی پیشدار قطعاتی سیکت قصبه‌سی جوارنده کورمکه باشلار. الك بیوك بر قسمی مجارلردن عبارت اولان قلعه محافظ مفرزه‌سی، سلطان سلیمان غازی کلنجه‌یه قدر بر چوق خروج حرکتلری یاپمش و بونکله عثمانلی قطعاتنك ایلرولمسنه مانع اولمشیدی.

آغستوسك بشنجی کونی (١٠٠) بیك عسکر و (٣٠٠)

طوپدن مركب اولان عثمانلى اردوسنك قسم كليسى‌ده (سيكت) موقعى جوارينه دهشت ويرمكه باشلار . بيوك قرارگاه عمومى (زيبوليت) كوپى جوارنده و محاصره اردوكاهى ايسه شهرك اطرافنده وضع وتأسيس اولنور .

آغستوسك (٦)نجى كونى عثمانليلر عمومى برهجوم حركتى ياپارلر. لكن بعض نقطه‌لرده موفق اولان بوهجوم حركتى‌اسكى وبكى قصبه ايله كوشك جهتلرنده‌كى سپرلر اوزرنده بر حسن تأثير حاصل ايده‌مز .

آغستوسك (٧)نجى كونى عثمانليلر برخيلى صيچان يوللرى ترتيب ايدرك بو سايه‌ده اسكى قصبه ديوارلرينه قدر ياقلاشورلر. ودرحال (ب) و (ه) بطريه‌لرينى تأسيس ايتمش بولنورلر. بو هجوم اثناسنده يكيچريلر قلعه‌نك (سيقلوس) قپوسنه‌قدر كلورلر؛ لكن شدتلى بر مدافعه اوزرينه شو جسور عسكرلر كيرويه دونمكه لزوم كورورلر. مدافعه‌قوماندانى يكى قصبه‌نك ايكى بيوك قپوسى ايله اسكى قصبه‌نك بش كليسا قپوسنى طوپراق سپرلريله بردرجه دها تحكيم ايتمش بولنور .

آغستوسك (٨)نجى كونى، (ى) بطريه‌سنك انشاآتى اكمال ايدلمش اولديغيچون قصبه اوچ طرفدن شدتلى بر طوپ آتشنه طوتلمش بولنيوردى .

آغستوسك (٩) نجى كونى شهر داخلنده‌كى بيوك شاتو (قصر)، عثمانلى طوپجيسى باش قوماندانى، واسطه‌سيله بطاقلق

ایچنده اوفاجق برتپه اوزرینه یرلشدیریلهرك و(٥) بیوك طوپ ایله تجهیز ایدلمش اولان (ه) بطریهسنك آتشلرینه هدف اولمش ایدی. عثمانلیلر کیتدکجه یکی قصبهنك دیوارلرینه طوغری یاقلاشیورلردی. هر ایکی طرفك تفنك آتشلری کیجه قراکلغی باصنجهیه قدر دوام ایدر. بناءً علیه محصورین قطعاً ایچه بر تلفاتدن صکره سکوته مجبور اولور. قراکلق باصدیغی کبی قلعه قوماندانی یکی قصبهیی تخلیه ایتدیردکدن صکره یاقار واسکی قصبهیه چکیلهرك (سیقلوس) قپوسنی پك متین بر صورتده تحکیم ایتدیرمش بولنور.

آغستوسك (١٠) نجی کونی عثمانلیلر (ح ح) بطریهلرینی انشا واکمال ایتمش اولورلر. آنك ایچون هیچ ده وقت ضایع ایتمکسزین اسکی قصبهیی (ب)، (ج)، (د) و (و و) بطریهلریله بومباردمان ایتمکه باشلارلر. عین زمانده عثمانلی طوپجی قوماندانی، آتشلر ایچنده یانمش وعادتا کول اولمش برحاله کلان یکی قصبه داخلنده بر قاچ بطریه دها تأسیس ایدرك بورایه وضع اولنان طوپلر ایله اسکی قصبهیی شدتلی آتشلر آلتنه آلور. وبو سایهده قصبهنك جهت غربیهسندهکی صو بندینی بیقمغه موفق اولور.

عسکر مزارلغی جوارنده تأسیس ایدلمش اولان ایکنجی بر بطریه (ع) بیوك چاپلی طوپلرله تجهیز اولنهرق کوشك بناسی علیهنه آتش ایتمکه باشلامشدر. آغستوسك (١٤) نجی کونی مجار یوز باشیلرندن (رادوانی) ایله (فرانسوا) نام ذاتلر

(۲۰۰) کیشیلك بر مفرزه باشنده اولدقلری حالده، صو بندی جوارنده‌کی قلعه‌یی محافظه ایتمك اوزره موضع آلمش بولنان یکیچریلر علیهنه (بابوالت) قپوسندن بر خروج حرکتی یاپمغه چالیشورلر.

فی‌الحقیقه، بوکوچك مفرزه تعقیب ایلدیکی حرکاننده موفق اولور. بناءً علیه اوراده‌کی یکیچریلر ایله عمله کروهی بالضروره کیرویه چکلمکه لزوم کورورلر. بوندن بشقه، خروج مفرزه‌سی او جواردہ راست کلدکلری طوپلرك هپسنی برر برر صو ایچنه باترمغه‌ده موفق اولور. لکن بر آز صکره عثمانلی عسکرینك کوستردیکی شدتلی تعرضلره مقابله‌دن عاجز قالدیغی ایچون مذکور خروج مفرزه‌سی تکرار قلعه‌یه کیرمکدن بشقه بر چاره بوله‌مامشدر.

عثمانلیلر (شاتوبی) محیط اولان صولری آقیده‌جق صورتده علی العجله اوراده‌کی بندلری بیقه‌رق برمجرا تشکیلنه موفق اولورلر. اوندن صکره (ا)، (ب) و(ج) استقامتلرنده آغاج کوتوکلری، سپتلر، چالی دمتلری، وایچلری طوپراقله مملو فوجیلر واسطه‌سیله برطاقم بندلر یاپدرمشلر و آنلرك اوزرینه ایصلاق یوڭ ایله طولدیرلمش چانطه‌لردن حصوله کله سپرلر ومترسلر انشا ایتدیرمشلردر.

ایشته عثمانلی عسکرلری شو وجهله میدانه کلان بندلر وسپرلردن بالاستفاده کوشك داخلنده‌کی مدافعه ترتیباتی کاملاً

تخریب ایتدکدن بشقه کوشکك هرجهتی آتشلرینه آلمغه موفق اولمشلردر .

(زرینی) یعنی مدافعه باش قوماندانی اوغرادیغی شو بیوك فلاکتی . اوزمان (آتبرغ) ده بولنان امپراطور ایکنجی (ماقسیمیلین) ه رایور ایله عرض ایدر . مذکور خبر آنجق آغستوسك (١٨) نجی کونی امپراطوره واصل اولور .

آغستوسك (١٩) نجی کونی بك شدتلی مدافعه لردن صکره اسکی قصبه ده عثمانلی محومنه آرتق تحمل ایده میه رك سقوط ایلمشدی . محافظ مفرزه سنك یالکز برقسمی کوشکك زیر حمایه سنه النجایه موفق اوله بیلمشدی . دیکر قسمی ایسه خط رجعتلری کسلمش اولمق مناسبتیله شانویه کیرمکدن محروم قالمشلر وبناءً علیه بالضروره عثمانلی قلیجلری اوکنده باش اکمکه راضی اولمشلردی .

کوشکه التجا ایتمش اولان محافظ مفرزه سی شمدیکی حالده آنجق (٨٠٠) کیشیدن عبارت بولنیوردی . عثمانلیلر اسکی قصبه یی الده ایتمك ایچون یادقلری محومله رده (٣٠٠٠) قدر عسکر ضایع ایتمشلردی . حضرت پادشاه غزاپرور حیرته شایان خدمتلر کورن طوپجی قوماندانه کندی الیه (٢٠٠) آلتونلق برنخشش احسان ایلمشدی . بوکوزل التفاتك تأثیر شاهانه سیله غیرت و فعالیتی بر آز دها آرتمش اولان طوپجی قوماندانی اوزمانه قدر اسکی قصبه علیهنه آتش ایدن طوپلری ده شانو علیهنه آتش ایده جك وجهله تعبیه ایتدیرر ..

اغستوسك (٢٠)نجی کونی بو سویلدیکمز کوشك درت جهتدن یعنی (ه) ، (ع) و (ح) بطریه‌لرینك آتشلریله اشغال ایدلمش بولنوردی. کوشکك دیوارلرینه یاقلاشه‌بیلمك فکریله عثمانلیلرك هیچ طورمیوب انشا ایتدیرمکده اولدقلری بندلر کیتکجه ایلرولیه‌رك نهایت بطافلق اولان یرلر یواش یواش قوریمغه یوز طوتمش ایدی .

سلطان سلیمان حضرتلری ، برقوهٔ امدادیه‌نك کلوب خط محاصره‌یی آچمش اولمسندن ملاحظه ایتدیکی ایچون مدافعین قوماندانلرینه تسلیم شرائطنی کوسترمکجك وجهله برمراجعتده بولنمشلردی. بوشرائط ایچنده مشارالیهه برچوق اراضی، برچوق امتیازات ویریلمکجکی واکر تسلیم اولمزسه نزد سلطانیده بولنان بردانه اوغلنك مادام الحیاة مرهون قالمجنی ذکر ایدلمشدی . .

لکن مدافعه قوماندانی بونلردن هیچ بریسنه اهمیت ویرمیه‌رك حیاتنك صوك زمانینه قدر مدافعه‌ده اصرار ایده‌جکنی جواباً بیلدرمشدی.

آغستوسك(٢٣)نجی کونی طوپجی قوماندانی شهیداولمشدی. بناءً علیه آنك یرینه کچن یکی طوپجی قوماندانی سیف‌الدین بك اوجه باشلانمش اولان بومباردمانه دوام ایتمکده اصلاقصور ایتمیوردی.

آغستوسك (٢٥)نده کوشك برجلرندن بریسی فنا حالده یقلمش وتخریب ایدلمش بولنیوردی. (٢٦)ده یکیچری آغاسی

علی تام ذات بو بیقلمش اولان طابیه اوزرینه اولدقجه شدتلی برهجوم حرکتی یاپمغه تشبث ایدر. لکن غریبدر، که بو هجوم حرکتی موفق اولهمیه‌رق محصورین قطعاتی اوکنده کیرویه چکلمکه لزوم کوریلور. وحتی بوهجوم اثناسنده هاجمین طرفندن ایکی سنجاق بیله مدافعین النه کچمش ایدی.

شو سویلدیکمز هجومده‌کی ضایعاتدن طولایی جانلری پك فنا حالده صیقلمش اولان عثمانلیلر کوشکك دیوارلرینه تقرب ایتمك ایچون یابدردقلری بندلری کیندکجه تزییدایتمکله اوغراشورلر. طوپ آتشلری هرجهتدن خارجی کوشك اوزرینه توجیه‌ایدلمش بولنیوردی.

آغستوسك (٢٩)ی مهاج میدان محاربه‌سیله (بودا) و(بلغراد) مظفریتلرینك بیل باشی کونلرینه تصادف ایتمش اولمق مناسبتیله عثمانلیلر صباحدن آقشامه وینه آقشامدن صباحه قدر امتداد ایدن پك شدتلی برهجوم حرکتی دها یاپارلر. فقط، شانو محافظلری طرفندن کوستریلان شدتلی مدافعه‌ده‌ینه کیروچکلمکه مجبور اولورلر.

ایلولك (٢)نجی کونی یکیچریلر طرفندن اجرا ایدیلان هجوم حرکتی پك آز موفقیتلر ایله نهایت بولور. بوندن صکره یکیچریلر، طابیه‌نك آلتندن کوشکك داخلنه قدر بر غاله‌ری آچق ایستیورلردی. آنك ایچون ایلولك (٥)نجی کیجه‌سی تحت الارض برخیلی باروت وصمان یغینلری ادخار ایتمکه باشلادیلر.

سلطان سلیمان غازی حضرتلری ، برقاچ زماندن بری ذاتاً خسته بولنیوردی . ایلولك (٤)نجی کونی اوکلهدن عسکره حضرت پادشاه ، محاربه میدانلرنده جان ویرن ، آك یوك پادشاهلرك واصل اولدقلری برسعادت جاودانی ایله عازم سمت علیین وواصل رحمت رب العالمین اولدی. لکن صدراعظم پاشا، مشارالیهك وفاتنی اردویه اعلان ایتمامشدی. ایلولك (٥)نجی کونی علی الصباح طابیه‌نك زیرینه یاپلمش اولان لغم اوجاغنه آتش ویریلور.

بوندن حصوله کلان غلوله ، خارجی کوشکك هر جهتنی صارمغه باشلار . عین زمانده ناداستی طابیه‌یله جنوب شرقی برجی، یکدیکرینی تعقیب ایدن اوچ هجوم سایه‌سنده عثمانلیلرك النه دوشمش بولنیوردی .

محاصرین قطعاتنك شدتلی وقوتلی هجوملرینه آرتق طیانه‌مز اولان مدافعه قوماندانی خارجی کوشکی محافظ مفرزه‌سنك برقسمیله ترك ایدرك داخلی کوشکه التجایه مجبوریت کورمشدی . محافظ مفرزه‌سنك التجا ایلدیکی بوداخلی کوشك خارجی کوشکدن یالکز ایچی صو طولی برخندق وکوچك براستحکام واسطه‌سیله آیرلمش بولنیوردی. ایلولك آلتنجی ویدنجی کونلری ، عثمانلی آتشلری عموماً مذکور کوشك علیهنه توجیه ایدلمش وبلا فاصله دوام ایلمش ایدی .

آیك (٨)نجی کونی بتون عثمانلی اردوسی صوك دفعه اولمق اوزره داخلی کوشك علیهنه برهجوم حرکتی یاپمغه باشلار.

عین زمانده مدافعه باش قوماندانی (زیرنی)نك قرارگاهی‌ده هر جهتدن آتش آلهرق پك دهشتلی علولر وطومانلر ایچنده‌یانوب کیدیوردی .

(زیرنی) یا تسلیم اولمق ویا اولمك زمانی کلمش اولدیغنی پك اعلا حس ایلمش ایدی . معهذا موجود اولان شوایکی‌طالدن ایکنجیسنی ترجیح ایدرك او بولده فـدای جان ایتمکی دهـا مناسب کورمشدی . آنك ایچون بوقهرمان وجسور مدافعه قوماندانی الك کوزل واك موسلی البسـه‌لرینی کیه‌رك ، او زمان (۳۰۰) کیشی‌یه تنزل ایتمش اولان محافظ مفرزه‌سی اورته‌سـنه کچر واورادن کمال جلادت ایله هاجمینی استقباله قرار ویرر .

کوشکلك بیوك قپوسی آچیلدیغی اثناده ، مدافعین جهتنده قالمش اولان یالکز بر تك طوپجی داخله هجوم ایدن عثمانلیلر اوزرینـه صوك دفـعه اولمق اوزره بر طوپ انداخت ایدر . بواثناده برخیلی تلفات وقوعه کلدیکی کبی مدافعه قوماندانی‌ده اوچ یرندن آلمش اولدیغی شدتلی یاره‌لرك تأثیریله وفات ایلمش بولنیوردی .

بوکوچك محافظ‌مفرزه‌سی، اوقدر جسورانه وناموسکارانه اجرای وظیفه‌ایلمشلردر ، که آنك کوستردیکی مقاومتنه حیرت ایتمه‌مك ممکن دکلدر . زیرا (۵) کشیدن بشـقه هپسی برلـکده یرلره سریلمش واووجهله منسوب‌اولدقلری صنعت جلیله نامنه ترك حیات وجان ایلمشلردی .

. . . . . .

دردنجی فصل

تاریخمزك اوچنجی جلدینی تزیین ایدن وقایع جسیمه‌دن بری‌ده سلطان محمد خان رابع زمانینده کوپریلی زاده صدراعظم احمدپاشا اردوسیله اوزمانك اك مشهور عسکرلرندن فدماره‌شال مونته قوقولی آره‌سنده جریان‌ایدن سفر عظیمدر. بوسفر ایسه (سن غوتارد) میدان محاربه‌سیله نهایت بولمش اولدیغیچون بزده یالکز آنك ذکریله اکتفا ایتمك ایستیورز.

سن غوتارد میدان محاربه‌سی

(۱) آغستوس ۱۶۶۴ — ۱۰۷۵

عثمانلی اردوسنك قوهٔ عمومیه‌سی (۱۳۰) بیك عسکردن عبارتدر، که بونك یالکز (۶۰) بیك قدری عساکر منتظمه دیکرلری عساکر غیر منتظمه‌در. خرستیان اردوسنك قوهٔ عمومیه‌سی فرانسزلر وامپراطوریلردن مرکب اولمق اوزره (۳۰ : ۴۰) بیك کیشی رادەسنده‌در. بونك‌ده (۱۰) بیك قدری سواری عسکرندن عبارتدر.

اردولرك وضع وترتیبی

(۶) بیوك قوله آیرلمش اولان عثمانلیلر (۱۱) راپ صوبنك

صاغ ساحلنده‌کی تپه‌لرك یماجلری اوزرنده اردوکاه قورمش بولنیورلردی. صدراعظم پاشا ایسه بواردوکاهك مرکزنی اشغال ایدیوردی (ب).

خرستیان اردوسی راپ‌صوینك صول ساحلنده و آتیده سویایه‌جکمز وجهله اخذ موضع ایلمش ایدی:

(ذ) امپراطوریلر عسکری؛

(هه) پرنس والده‌ك قوماندەسنده‌کی قطعات عسکریه؛

(وو) جنرال قولینیی اداره‌سنده‌کی فرانسز عسکرلری؛

(ع‌ع) خرستیان طوپجیلری.

فلد مارەشال (مونته قوقولی) نك پلانی

برنهردن کچید حرکتی یاپمه‌ك عثمانلی اردوسیچون موجب اوله‌جغی مشکلات عظیمه‌یی نظر دقته آلان مارەشال مونته قوقولی (راپ) صوینك کیرو طرفلرنده دشمن هجوملرینه انتظار ایلمکی دها زیاده مناسب کورور. بوندن طولایی کندی اداره‌سنده‌کی اردویی تشکیل ایدن مختلف قطعات عسکریه‌دن هر بریسنه راپ نهرینك برر پارچه‌سنی مدافعه ایتمك اوزره حاضرلق ترتیباتی آملرینی امر ایدر.

محاربه‌نك صورت جریانی

آغستوسك برنجی کیجه‌سی، صدر اعظم احمد پاشا (ح ح) یانده هر بریسی (۱۵) طوپدن مرکب اوله‌جق وجهله (۳)

بطاريه انشا ايتديرر. وبو بطاريه‌لر اكمال اولنديغى كبى عثمانلى عسكرلرندن بعض قطعات، آنلرك حمايه‌سى آلتنده نهرك اوته يقه‌سنه كچمكه مأمور اولورلر. فى‌الحقيقه، بوعسكرلر، راپ صوينك صول ساحلنه كچرلر، و درحال اوجوارده بولنان چاليلر ايچندن يوقارى‌يه طوغرى چيقمغه باشلارلر. برمدت بويله چيقدقدن صكره ودها زياده ايلرولمك ممكن اوله‌مديغيچون بالضروره اورالرده بعض سپرلر وخندقلر يابمغه لزوم كورورلر.

عثمانليلر بوايشلرى يابدقلرى اثناده امپراطوريلر عسكرينك حالا هيچ برشيدن خبرلرى بيله يوق ايدى. آغستوسك برنجى كونى اولدقجه بيوك بر عثمانلى سوارى مفرزه‌سى راپ نهرينك صاغ ساحلى بونجه يوقارى‌يه طوغرى چيقمغه مأمور اولمشدى. فلد مارەشال بوسوارى قولنى كوردكجه كبى كندى صاغ جناحنك قوشادلمش اولەجغى فكرينه دوشر واك صكره او جهتك تأمين مقاومتى ايچون (٢) پياده آلايى او طرفه كوندرمكه قرار ويرر.

مذكور آلايلر، (ايشپورق) نام ذات قوماندانسنده بولنيورلردى. بوذات فلدمارشالدن امر آلديغى كبى حركته‌باشلارودرحال راپ صوينك اوته يقه‌سنه كچەرك عثمانلى سواريلرى اوزرينه هجوم ايلر. عثمانلى سواريسى، پياده‌نك شويله ناكهانى برهجومى اوكنده ثبات ايده‌مز وبالضروره كيرويه چكلمكه لزوم كورورلر.

(ح ح) جوارنده تأسيس ايديلان بطاريه، بوسنه‌لى اسماعيل

یانا (۳۰۰۰) سپاهی و (۳۰۰۰) یکیچری ایله برلکده نهری چمکده ایکن یعنی صباحك ساعت (۳) صولرینه طوغری آتش ایتمکه باشلامش بولنیوردی . امپراطورلق عسکرلرینك ایلری قره‌غول پوسته‌لری ایلك حمله‌ده ، عثمانلی عسکرلری طرفندن کیرویه پوسکورتلدیلر . وعین زمانده آنلرك امدادینه قوشان اوچ پیاده آلایی کذلك عین فلاکته اوغرامش بولندیلر .

یکیچریلر ، یواش یواش ایلرولمکده دوام ایدیورلردی . الك صکره ، (مولرسدورف) موقعنی اندایدرك ، هیچ‌ده وقت ضایع ایتمکسزین استحکام و سپرلر انشاسنه باشلارلر . اوته طرفده سپاهی عسکرلری‌ده امپراطوریلرك اردوکاهه قدر کیرر وشدتلی هجوملر ایله آنلری هرجهتدن تضییق ایدرك نهایت پك قارمه قاریشیق برصورتده کیرو چکملرینی موجب اولورلر .

اسماعیل پاشانك شوموفقیتلی حرکاتی اثنا‌سنده ، بتون عثمانلی اردوسی ، اردوکاهدن چیقار ویواش یواش ، راپ صوینه طوغری یقلاشمغه باشلار .

عثمانلی عسکرلری صورت عمومیه‌ده یورویش حرکاتنه باشلایوبده ، خرستیانلر هرجهتدن تضییق آلتنه کیردکلری کبی ، خرستیان جنرالرندن برچوغی امپراطوریلر اردوسنك بسبتون محو ایدلمش اولهجغنه قناعت حاصل ایتمشلردی آنك ایچون قوماندانلرك اکثریسی ، برآن اول رجعت حرکتنه باشلامسنی پك مناسب کوریورلردی . بونلر ایچنده یالکز باش قوماندان

یعنی فلد مارەشال مونتە قوقولی کندی سکونتی غائب ایتمیەرك هرشیئی براعتدال دم ایله محاکمه ایدیوردی .

مشارالیه (۳) پیاده آلای ایله (۲) زرهلی آلای باشنده اولدیغی حالده، اردوکاهه کیرمش بولنان عثمانلی مفرزەسنك صول جناحی اوزرینه دوشمك فکریله ایلری یەطوغری حرکت ایدر. عین زمانده، (باد) پرنسی برقاچ کوندن بری خستەاولمش ایکن ، هیچ‌ده وقت ضایع ایتمیەرك یعنی درحال (صوآب) دائرەسی عسکرلرینی باشنه طوپلار و اوده فلد مارەشالك یاپدیغی کبی سپاهیلرك صاغ جناحنی قوشاتمق اوزره ایلری طوغری حرکت ایلر. (مولرسدورف) موقعی تکرار خرستیانلر طرفندن ضبط اولنور. عین زمانده هاجمین قطعاتی، نهرك تشکیل ایلدیکی قوس استقامتنده یعنی بطریه اوزرینه چکلمکه لزوم کورورلر .

صدر اعظم پاشا حضرتلری ، نهرك اوتەکی ساحلنه برخیلی تازه‌عسکرلر کوندرر. بوعسکرلر، دشمن تضییقی آتشنده‌بولنمش اولان سپاهی قطعاتی یکیدن طوپلایەرق هپسی برلشکده دشمن خط حربنك مرکزی علیهنه یوریمکه تشبث ایدرلر. خرستیان اردوسنك صاغ وصول جناحلری، حالا برچویرمه حرکتی ایله تهدید ایدلمش بولنمیوردی . بوندن طولایی مارشال مونتەقوقولی ، مرکز قطعاتی برآز دها تقویه ایتمك ایچون خط حربك صاغ جناحندن بر زرهلی و (۲) پیاده آلای دها جلب ایتدیرر . وعین زمانده (ی ی) موضعی یاپنده برلشمش بولنان جنرال

(قولینی) یه، تهدیدایدلمش اولان مرکز قطعاتنه یاردم ایتمسیچون امر کوندردر. مشارالیه (لاوپیاد) نام جنرال قوماندانسنده اولمق اوزره درحال مرکز خطنه (۳۰۰) پیاده و (۶۰۰) سواریدن مرکب بر قوهٔ امدادیه سوق ایتمش بولنوردی .

عسکرك قسم اعظمنی ، مرکز خطی اوزرینه جمع ایتمش اولان مارەشال مونته قوقولی، الك صکره عثمانلی نفرلرینی نهره طوغری سورمکه موفقیت حاصل ایتمش ایدی. نهر جوارنده، هر ایکی طرف عسکرلری، کرچکدن پك شدتلی بر مقاتله ده بولنەرق مصادمه زمانی اوکله‌دن برقاچ ساعت صکره‌لره قدر سوروب کیتمش ایدی .

شوصره‌لرده، صدراعظم پاشا حضرتلری همان‌دشمن خط حربنك صاغ وصول جناحلرینی قوشاده‌جق وجهله بعض ترتیبات آلمغه قرار ویرمش ایدی.

درت بیوك سواری قولی (ل ل) ، فرانسزلره قرشو یعنی خرستیانلرك صاغ جناحنی قوشاتمق اوزره خط حربه طوغری ایلرولمکه مأمور ایدلدی. عین زمانده (م م) جوارنده تشکل ایتمش اولان اوچ سواری قولی دشمن خطنك مرکز قولنی یارمق فکریله ایلری حرکت ایتمك اوزره بولنیورلردی.

عثمانلی قوماندانی،مظفر پی، الکچوق دشمن‌خطنك مرکزی علیهنه یاپیله‌جق شو تعرض حرکتلرندن بکلیوردی. دیکر (۶) قطعهٔ عسکریه نهرك صاغ ساحلنده (۵ ۵) برحاضرلق ترتیباتی

اوامره انتظار ایتمکده بولیورلردی .

مونته قوقولی، کندی صاغ جناحنی تهدیده کلان عثمانلیلره قرشو ، ایکی زرهلی آلای ایله برلکده جنرال (اشپورق) ی کوندرر ودرحال خصمك مرکزدن یامق ایستدیکی هجومندن اول، کندیسی هجوم ایتمکه قرار ویرر.

مارمشالك بو قراریله، جنرالاردن برچوغی وازجمله جنرال (قولینی) اشتراك ایتمه مشدی . (اشپورق) معیتنده کی زرهلی آلایلریله بردنبره (⊙ ⊙) جوارنده بولنان عثمانلی سواری قوللرندن بریسی اوزرینه آتیلور و آنلری نهرك اوته یقه سنه قدر سورمکه موفق اولور .

فرانسزلر، کرك پیاده وکرك طوپجی آتشلریله، دشمنك صول جناحندن راپ صوبی اوزرنده کچیدحرکتی یامسنه قطعیاً مانع اولورلر. مرکزده ایجه برغلبه لك تشکیل ایده جك صورتده طوپلانمش اولان امپراطوریلرعسکری، بك دهشتلی سسلرایله عثمانلی قطعات عسکریه سی اوزرینه هجوم ایدرلر. وایجه شدتلی برمقاومتدن صکره عثمانلی عسکرلری، چاروناچار، نهرده طوغری چکلمکه مجبوریت کورورلر.

احتیاط اولمق اوزره کیرودہ ترك ایدیلان وهیئت عمومیه سی (۳۶) بیك کیشی به بالغ اولان (٦) قول کذلك رجعت حرکاتنه باشلادیلر .

غائب ایدیلرله محاربه نك اسبابی

. . . . . .
. . . . . .

بشنجی فصل

کوستاو آدولف‌دن ایکنجی فره‌دریق زمانینه قدر

(۱۶۱۱ : ۱۷٤۰)

ارتوز سنه محاربه‌سنك بالخاصه بواسوچ نوروچ دوری، صنعت حربك پك چوق ترقیسنه یاردم ایتمشدر . واقعا دور مذکور (٦) سنه قدر امتداد ایتدی. لکن فن حرب اوزرینه کوستردیکی تأثیری پك چوقدر. زیرا او دوره حکمفرما اولان اولور اولماز برقوماندان دکل، کوستاو آدولف کبی محضا حرب ایچون یارادلمش برعسکری قهرمانی ایدی .-

مشار الیه صنعت حربه دها او وقت حال حاضره‌کی بو طرز تجددی ویرمکه چالشمش ایدی . کوستاو آدولف آلمانیا ساحلنه عسکر دوکمکه باشلادیغی زمان ۱۸ سنه‌دنبری حربله اشتغال ایتمکده بولنمش ایدی. بونکچون تجربهٔ عسکریه‌سی هنوز درجهٔ کماله وارمش ایدی دنیله‌بیلور .

روایته نظراً کوستاو آدولفك قطعات ملیه‌سی پك آز ایدی،که شوخصوص اداره‌سنده بولنان اهالینك آزلق واقتدار-آله‌رق ایلروده‌کی عسکرلری تقویه ایچون صکره‌دن کله‌جك

سزلغنی کوسترر . مشار الیه خدمت عسکریه‌سنده اسوچلیلره نسبةً پك چوق دنیله‌جك قدر یبانجی افراد بولندیریوردی. اجنبی عسکرلرك قبولنده اصلا مشکلپسندلك ایدلزدی. فراریلر وحتی محبوسلر بیله پك قولایلقله اسوچ و نوروچ بیراقلری آلتنه کیره‌بیلیرلردی .

تعجب اولنور،که بو اجنبیلر ایلریده ، کندی الك بیوك دشمنلری صره‌سنه کچمك احتمالی اولان بویله بر حکمداره پك جدی بر انضباط واطاعت عسکریه کوسترمکدن اصلا چکنمزلر ایدی. پیاده وسواری‌یه وبریلان اجرت مختلف‌ایدی. سوارینك اجرتی زیاده‌ایدی. بونك سببی‌ایسه سواریلر کندیلرینه لازم‌کلن حیوانلری ینه‌کندیلری تدارك ایدرلردی. اجرتلی عسکر اصولی بودورده اوقدر ایلری کیتمش ایدی، که بعض قونتلر وپرنسلر کندیلری طرفندن بسلنیلان مثلا (۱۰) بیکدن متجاوز بیوك بیوك قولاری کوستاو آدولفك اردوسنه کتورمکله شرف بولورلردی. معهذا، بو نوع عسکره او قدر اعتماد ایتمکه کلمز. چونکه بر مملکتدن آلنان اجرتلی افراد او مملکتده حرب ایدیله‌جکی زمان آرتق متردد بر حالده قالورلردی .

اکر کوستاو آدولف یالکز کندی مملکتندن آله‌جغی کوکلی افرادیله اردوسنی تشکیل ایتمش‌اولسه ایدی شبهه یوق،که بو اصول اسوچ اهالیسنك تربیه وترقیسنی تأیید ایتدکدن بشقه

ملتك اقبال آتیسی ایچون پك كوزل و دائمی بر نقطهٔ استناد وجوده كتیرلمش اولوردی. كوستاو آدولفك اصلاحات عسكریه‌ی داخلنده اك چوق دقته شایان اولانی اردونك وعلی العموم اقسام عسكریه‌سنك تخفیفی ایچون صرف ایدیلن تدبیرلردر.

بو جهت اوقدر مهمدر، كه آ كا واصل اولمق ایچون اك مشهور بیلدیكمز قوماندانلر دخی بیلمكلر ایله محاربه ایتمكه مجبور اولمشلردر. بودورده بیله، خصوص مذكور دها بسبتون حل ایدیله‌مامش ایدی. چونكه او وقتلر علی العموم اوروپاده یوروه‌یشلر حدندن زیاده بطائتله اجرا اولنوردی. بوبابده اك كریده قالانلر ایسه ایمپراطوریلرك عسكری ایدی. آنلرك (۱۰) صره اوزرینه مرتب بیوك بیوك قوللر طرزنده مجتمع بولنان پیاده‌لری نهایت درجه‌ده بطی بروروبش وپك فنا براندا خته مالك ایدی.

كوستاو آدولف، بو احوالك فنالغنی درك ایدرك كندی عسكرینی اوفق اوفق جزؤلره آیردی. وبونلرك هپسنه آریجه بر قوماندان تعیین ایتدی. وبو واسطه ایله طبیعی حركات عسكریه‌ده پك چوق سرعتلر وقوعه كلدی. بوندن بشقه محاربه‌ده قطعاتك عمقنی (٦) صره‌یه قدر ایندیردی. حتی علی الاكثر محاربه موقعلرنده هر قوللك (۳) صول صره‌سی، فاصله‌لی ترتیب ایدیلن ایلك صره‌لری آوه‌سنه كیرایدی. بوسایه‌ده هم آتش تزاید همده سرعت حركت چوغالور. آتش ایدیله‌جكی صره‌ده اوچ صره‌نك برنجیسی دیز چوكر. دیكری آزه‌جق آشاغی‌یه اكیلور.

اوچنجیسی‌ده آیاقده طوریر اویله آتش ایدردی. شو ترقی او دورده‌کی اصول حربك، فن حرب حاضرِ ایله اولان ارتباطنه بردلیل کافیدر.

قطعاتك عمقنی تنقیص ایله کوستاو آدولف برطرفدن کندی آتشی چوغالتمش دیکرطرفدنده دشمنك آتشجه‌اولان تأثیرینی آزالتمشدر. ایمپراطوریلر حالا عمیق برنظام ویالکز برخط اوزره مرتب اولان مانوره‌لرینی محافظه ایدیورلردی.

(۳۰) سنه محاربه‌سندن اول پیاده اسلحه‌سی پك آغر سلاح ایله برابر یره یاتمق ممکن دکل ایدی. انداخت زماننده تفنکی برخیاله استناد ایتدیرمکسزین آتش ایدیله‌مزدی. آغرلغی سببیله افرادی پك چوق یورامق ایچون یورویش اثناسنده تفنکه مخصوص واوموزه قونور بر یصدیق استعمال ایدرلردی.

بو دوره مخصوص اولان تفنکلرك منزلی آنجق (۳۰۰) خطوه قدر ایدی. یصدیق و خیال مسئله‌سنی کوستاو آدولف (۳۰)سنه محاربه‌لری داخلنده تطبیق ایتدی. وبوصورتله آنلری عسکرلك عالمندن چیقاردی. خلاصه پیاده اسلحه‌سی بوندن صکره بیاغی طاشنه‌جق درجه‌ده باصیق وخفیف برحاله کلدی. پیاده فشنکلرینك ایجادیده کوستاو آدولفه عائد بر شرفدر. بتون بو اصلاحات وایجاداتدن صکره مشار الیه پیاده عسکری تعلیملرینی کندیسی اداره ایدر. واو یولده هیچ بر شیدن چکنمز دائما مانوره‌لریله اوغراشیردی. الك شایان اعتماد مورخلر

طرفندن روایت اولنور، که کوستاو آدولف اردوسنی تعلیم ایتدیردیکی صره‌ده احوال عسکریه‌نك هر بریسنی بالخاصه کندی افعال حرکاتیله مزج ایدر وشو صورتله اردوسنك مادةً ومعناً تزیید قوتنه یاردم ایدردی.

مختلف پیاده آلایلرینه شهرلر خارجنده وکنیش محللرده مانوره‌لر یاپدیردی. بوتعلیم ومانوره‌لرائناسنده کوسترمش اولدیغی کوکلسزلکه وهر نوع مشقته اولان تحملنه حیرت ایتمامك ممکن دکلدر. مثلا بالذات آتشدن اینر قطعات عسکریه‌نك اوکنه کچرالنه بر تفنك آلور، آنك نصل استعمال ایدلمك لازم کلدیکنی نفرلره وعادتا آرقداشجه سنه تعریف ایلردی. بعضاً دیزچوکر، بعضاً بسبتون یره اوزانیر یاتیر وشو صورتله وضعیات عسکریه‌نك هپسنی آنلره برر برر آکلادیر.

خلاصه، کوستاو آدولف جداً صنعتنه عاشق اولان ونادر یارادیلان بیوك عسکرلردن بریدر. مشارالیه انداخت خصوصنده ده پك زیاده اعتنا ایدردی. حتی (لیزبیغ) محاربه‌سنك ایرتسی کونی عسکرك اوکنه کچمش واونلره دشمنك کوزنده‌کی بیاضی تفریق ایتمکه وزرهلرینی دلمکه مساعد اولمیان مسافه‌لردن نافله یره آتش ایدلمامسنی اوزون اوزادیه توصیه ایتمشدر، که بو حالك جبخانه تصرفی نقطهٔ نظرندن نه‌قدر کوزل برقاعده اولدیغی میدانده‌در. کوستاو آدولف پیاده‌سنی دها بولونیا سفرلری زمانندن بری اصلاحه باشلامش ایدی. محاربه نظامی اساساً ایکی خط اوزره

ايدى. اوچنجى برخط دها احتياط اولمق اوزره بولنيوردى. بو هر وقت يوق ايدى.

§ سوارى.

كوستاو آدولف پيادەنك اصلاحنه قارشو وضع ايلديكى قواعده هر حالده مربوط قالمق اوزره يالكز خفيف سواريله برازده دراغون قوللانمشدر. بتون سواريسنى بلوكلره آييرر ايدى. وبو صنفك عمقنى (٤:٣) صره‌يه قدر ايندىردى. بالخاصه سواريلر ايچون وضع ايلديكى قاعده آت اوزرنده و سرعتلى يورويشلرده آتش ايدلمامسى جهتيدر، كه طبيعى بك معقول برفكردر. (سواريننك قوتلى سلاحى قليجيدر) سوزى كوستاو اردولرى زمانده دها حكمنى كوسترمش ايدى.

ايشته، سوارى صنفى شو ترقيسيله عادتا ايكنجى فره‌دريق دورينك اصلاحاتنه يقين برحاله كلش ايدى دينله‌بيلور. ايمپراطور ريلرك دهشتلى سواريلرينه قارشو موفقيتله حرب ايده‌بيلمك ايچون (ليپزيغ) فاتحى يعنى آدولف سوارى بلوكارى آره‌سنه پياده بلوكارى وضعنه قرار ويردى. بو اصول طبيعى او دور ايچون بك معقول كورلمشدر. بو پياده بلوكارى (٢٠٠:٨٠) نفردن عبارت اولوب كرك يورويش وكرك محاربه‌لرده سوارى بلوكاريله دائما ارتباطده بولنمغه مجبور ايديلر. ايلك زمان تطبيقى بر عصر اوله، يعنى اسپانيوللره عائد اولان بوقاريشيق اصول، فن حرب حاضره بسبتون مخالفدر. چونكه مختلف طرزده ومختلف سلاح ايله محاربه ايدن قصمانك قارشديرلمسى قومانده،

اداره و تأثیر انداخت جهتیله برچوق فنالقلری موجب اولور .

§ طوپجی .

کوستاو آدولف طوپلرك اعمالات واستعمالانی اوزرنده تعدیلات لازمه حصوله کتیردی. اول امرده طوپجیلری پیاده وسواریلرده اولدیغی کبی قابلیت حرکت جهتیله اصلاحه موفق اولدی. بعده اولدقجه تخفیف ایدیلن بوصنفی، قوللره التحاق ایتمك اوزره قسملره آیردی. وبوسایه‌ده آنك یورویشنی تسریع ایلدیکی کبی پیاده وسواری‌یه تفریقنی‌ده تأمین ایلدی .

آلای طوپلری نامیله هرپیاده آلاینه قیصه وپك خفیف طوپلر ویرلدی. طوپلرعلی الاکثر دمیر ویاخود طونچدن یاپلمقده وچاپك جسامتنه کوره ٤ ؛ ۲۰ بارکیر واسطه‌سیله چکلمکده ایدی . آغاج قارطوجلرك قبولیله ، پیاده‌نك ٦ ال انداختنه مقابل کوستاوك طوپجیسی عین زمانده ۸ دفعه انداخت ایدر ایدی،که بو خصوص مشارالیهك طوپجی انداختنده میدانه کتیرمك ایستدیکی سرعتك درجه‌سنی کوسترر. کوستاو ادولفك بو بابده‌کی دقت شاهانه‌سنی کوسترمکله دها کوزل بر مثال ایراد اولنه‌بیلور.که اوده (۱٦۳۱) ده وقوعه کان بر کچید حرکتی اثناسنده مشارالیه (٦۰) دن متجاوز دانه‌یی بالذات نشان آلوب انداخت ایتمشدر .

دائره‌وی براستحکام اصولنك ایجادیده کوستاو آدولفه‌اسناد اولنور. بو مسلك استحکامی، هرشیدن زیاده اشکال هندسیه‌نك

تحت تضييقنده بولندیغیچون واقعا مشارالیهك فن استحكامجه علو افكارینه دلیل اولهمزسه‌ده مدافعهٔ مواقع وتحكیم بلاد خصوصنده ابراز ایلمش اولدینی اهمیتی ارائه واثبات ایلر.

هجوم ومدافعهٔ قلاع صنعتی، كوستاو آدولف‌دن یكی اولمق اوزره هیچ برشی اقتباس ایده‌مامشدر. لكن، مشارالیه اصول حرب تدافعیدن زیاده تعرضه مائل اولدیغیچون كندی زمانینده هجوم حركتی بالضروره مدافعه‌یه تفوق ایتمش بولنوردی.

كوستاو آدولف زمانینده اردولر یوز بیكه قدر چیقمش ایسه‌ده مشارالیه اكثریا بوندن كوچك اردولر ایله حرب ایتمش وپك چوق مظفریتلره نائل اولمشدر.

بوعصرك اردو تشكیلاتنه كلنجه: پیاده آلایلری (٨) بلوكدن لوالری (٢) آلایدن تركب ایدردی. فقط بوراده‌كی لوا تعبیری زمانمزده كینك عینی دكلدر. بلوكلردن هر بری (١٢٦) نفردن وبر لوا (١٦) بلوكدن مركب اولدیغنه نظراً موجود سفر بریده قوتی (٢٠١٦) كشی ایدردی.

بعض مؤلفلر سواری آلایلرینك بشر بلوكدن مركب اولدقلرینی وبعضیلری سواری صنفنك (١٠٠ : ١٢٠) كشیلك قسملره آیرلمش بولندیغنی بیان ایدرلر. نصل اولورسه اولسون بو زمانده الآن سواری لوالری تشكل ایتمامش ایدی. لوا وآلایلردن بعضیلری صاری، بعضیلری بیاض و الخ... الوان مختلفه‌اوزره البسه كیمكده وبناءً علیه شوصورتله بربرندن تفریق

ایدلمکده اولدقلرینه باقیلورسه او دورده اونیفورمه‌نك‌ده اهمیتی تقدیر ایدلدیکی آکلاشیلور. اردو تشکیلاتنده واقعا لوادن بیوك اقسام عسکریه یوق ایدی. فقط محاربه موقعلرنده علی‌الاکثر بر قاچ لوا بریره طوپلانور وبوصورتله حرب ایدیلوردی .

کوستاو آدولفك (۳۰) سنه سفرلرنده تعقیب ایلدیکی یورویشلر غایت بسیط اولمغله برابر اکثریا بریول اوزرنده اجرا اولنوردی . بونکله برابر مشارالیه صنوف ثلثه‌دن مرکب اولق اوزره ایکی ، اوچ یورویش قولیله‌ده حرکات عسکریه اجرا ایتمشدر .

یورویشلرده کوستریلان سرعت، شایان حیرت بردرجه‌ده ایدی. حتی، بعضاً دشمنلرینی غیرمساعد حالده یاقه‌لایه‌بیلمك ایچون کوستاو آدولفك پیاده نفراتی سواری ترکیلریله نقل ایلدیکی کورلمشدر . اردوسیله برلکده حرکت ایدن عربه‌لر (۳۰۰)دن متجاوز، بهر آلای عربه‌لری قول داخلنده کندیسنی تعقیب ایتمکده ایکن یورویشلرك پك سریع وپك منتظم‌صورتده جریانی مشارالیهك بو بابده‌کی دقت مخصوصه‌سنی ارائه ایدر . بوندن بشقه اس‌الحرکاتندن ایچه اوزاقلره دوشدیکی زمانلرده بیله ، اداره و اعاشه‌جه پك چوق مشکلاته اوغرامدیغی کبی اس‌الحرکات ایله خطوط‌الحرکات آره‌سنده لازم کلن ارتباط و اتصال نقطه‌لری یعنی منزل و دبویلر ایله هر زمان مناسبت مخصوصه‌ده قالمشدر . عسکری مؤلفلردن بعضیلری اسوچلی

قرالك یورویشلرده‌کی مهارتنه مقابل اهلیت کوسترمش دیکر برقوماندن تعیینده متردد بولنورلر .

§ محاربه نظامی .

صورت عمومیه‌ده پیاده مرکزده، طوپجی بتون خط حرب بویجه ایلروده وسواریلر ایسه یانلرده ولنوردی. اردوشوصورتله ایکی خط تشکیل ایدر، و بونلردن هر بریسنه آیرو آیرو بر احتیاط ترك اولنوردی. برنجی خطك احتیاطیله حرب داخلنده‌کی طوپجیلر جیقارلدقدن صکره کوریلور، که کوستاو آدولفك محاربه نظامی زمانمزده‌کی محاربه نظامنك عینیدر .

کوستاو آدولف احتیاط استعمالی خصوصنه پك چوق اهمیت ویردی. لکن احتیاط اصولنی اوایجاد ایتمدی . احتیاط هرزمان موجود اولمشدر . حتی قرون وسطاده بیله ، محاربه خطلری بینده هیچ اولمزسه (۳۰۰) خطوه بینده برمسافه ترك ایدیلوردی. ذاتاً بومسافه برنجی خطه کلن مرمیلرك دیکرینه اصابت ایتاملرینه کافی ایدی . بوندن بشقه برنجی خطده‌کی فنالقلرینه بو واسطه ایله ایکنجیسنه سرایت ایتمزدی .

§ تعبیه وسوق الجیش .

کوستاو آدولفك وضع وتطبیق ایتدیکی تعبیه اك چوق وسعت وانتظامیله معروف اولمشدر. مشارالیه ایلری موضعلری طوتمغه مخصوص اوفاق مفرزه‌لر ایله آوجیلری پك آز استعمال ایدردی. آنك فکرینه کوره بیوك نتیجه حاصل ایتمك ایچون

آتش یوك قوتله باشلاملیدر . چونکه اوقاق نفك مفرزه‌لر ایله باشلانیلان محاربه‌لرده علی الاکثر هم انسان همده زمان غائب اولمق بوندن بشقه عسکرك قوة معنویه‌سنده دخی فنا تأثیرلر کوریلور .

تعبیه‌سنده‌کی ارتباط و انتظامه دلیل کوسترمك ایستنیلورسه بو خصوصده مأموره و مضاربه موقعلرنده کوریلان فعالیتدن صرف نظر، (۱۶۳۲) ده لوچن میدان محاربه‌سنده قرال اوزلمش اولدیغی زمان، اردوسنك بلافتوروظیفه‌سنه دوام ایدرك مظفریت قزاندیغنی کوسترمك کفایت ایلر.

کوستاو آدولفك سوق الجیشنی اوکرنمك ایچون هیچ اولمز ایسه بر ایکی سفرینی کوزمك ایجاب ایدر. دوشونملی که اسوچ نوروچدن قالقوب بالطق دکزندن اردولر کچیردکدن صکره هربش فرسخده برموقع ضبط ایتمك اوزره آلمانیایی بویدن بویه قطع ایلین بر قوماندان البته هرزمان وهر یرده برسوق الجیش عالمی اولمق مزیتنی حائزدر. حرب جسم اصولنی برطرز جدید ایله مزج واکمال ایدن اودر. آنك بو بابده‌کی صنعت ومهارتنی تقدیر اتدیکندن اولمایدر، که کندیسیله محارب اولان (تیللی) کوستاو آدولف یقلاشدقجه بر آیق اول کربلمك چاره‌لرینی آراردی . کوستاو آدولف سرعت حرکتلرینی تزیید ایچون نفراتك تجهیزاتی آرالتمش ایدی. بالعکس عسکری یانده ایچه مهمات وارزاق بولندیره‌رق، بوسایه‌ده آچلق وخسته‌لغك اوکنی

آلمغه موفق اولمشدر. چونکه حربده خسته لقدن طولایی اوله جق تلفاتك محاربه نك حصوله کتیره جکی ضایعاتدن زیاده اولدیغنی تسایم ایدردی. بوجهت دیکر قوماندانلرده نسبةً آنك ایچون حقیقةً دهامهم برمسئله ایدی. زیرا متجددین ایچنده قیش محاربه لریله اشتغال ایدن اك اولکی قوماندان او اولمش ایدی. بو نکته یی اظهار ایچون مؤلفلردن بری: «بوزلر هیچ بروقت اسوچلولرك استیلای ممالك واجرای حرکات جسیمه لرینه مانع اوله مامشدر..» سوزینی سویله مشدر.

قرالك اعاشه خصوصنده کی نظارت ودقت مخصوصه سیله برابراسوچ نوروج عسکری آچلغه ده پك چوق تحمل ایدرلردی. (۱۶۲۹،۱۶۲۸) بولونیا سفرلرنده بعض کره اولمشدر، که اونلر (۸) کون ظرفنده آغزلرینه برلقمه اکمك آتمامشلردر. ایمپراطوریلر اردوسنك انضباط عسکریه سی خرسزلق ویغما کیرلك اوزرینه قورلمش اولدیغی ایچون افرادك اکثریسی اوته کینك بریکینك مالنه وجانه تسلط ایده بیلمك فکریله النه تفنك آلور. ویاخود بلنه قلیچ طاقاردی.

تاریخ عسکری لایقیله مطالعه ایدیلورسه بو اوتوز سنه محاربه لری زماننده، اونلرك ایتمش اولدقلری وحشیجه معامله لر اوکنده آغلامامق ممکن دکلدر. لکن کوستاو آدولف کبی هر حرکتی برقانون تشکیلنه یرایان بیوك برقوماندانك معیتنده بیومش بولنان اسوچ اردوسنده انضباط عسکری عادتا بوکونکی درجه سنی

بولمش ایدی دنیله بیلور . کوستاو آدولف آرزو ایدردی، که عسکری عسکر ایله محاربه ایتسون. یوقسه اهالی ایله دکل. مشارالیه بومقصدینی ایما ایچون (قلیجی اولمیانلره اصلا قلیج چکلماملیدر) دیرایدی. و(بشقه لرینك افعال وحشیه سنی تقلید ایتمیه لم، حرب ایده جکمز وقت آره یرده بر مقصد محق اولمایدر . بزاسوچ نوروچده راحت یشایه بیلمك ایچون حرب ایتملیز) سوزلریده آنکدر.

کوستاو آدولف ویردیکی امرلرده عمومیت دائره سندن پکده خارجه چیقمیوب اجرا آتنك اقسام غیرمعینه ومستقبله سنی ضابطانك فکر استقلالارینه براقمق کبی الکبیوك برقاعدهٔ عسکریه نك ده واضعی صایلور.

§ بیوك عسکرلر .

۳۰ سنه سفری کوستاو آدولف ، مونتسه قوقوللی و (تورن) کبی الك مشهور جنرالاره مالك اولمغله ممتازدر . بو سفرك نتیجه سی او زمانه قدر چوروك براساس اوزرینه قورلمش اولان حقوق دولتك لایقیله کسب قوت ایتمسنه یاردم ایتمشدر . هولاندا سفری، مارشال تورنك شان عنوانی اعلان ایدرك سوق الجیش وتعبیه جه حائز اولدیغی ذکا وعرفانی میدانه چیقارمشدر. بوندن بشقه، بیوك قوندهٔ لوکسمبورغ، پرنس اوژهن و(مالبورغ) نام ذاتلرده بو دورك مشهور عسکرلرندندر .

لکن بونلر ایچونده فن حربك ترقیاتنه الك چوق خدمت ایدنلر کوستاو آدولف ایله مارشال تورندر . کوستاو آدولفك

فن حربجه وقوعه کتیردیکی اصلاحات ایجاداتی مفصلاً کوردك. بوراده آنجق بوندن بحث ایده‌جکز. بوناپارت‌ایله قارنو طرفندن الك برنجی محارب وقهرمان اولمق اوزره طانلمش اولان بوذات هم بر علامهٔ سوق الجیش هم ده ماهر بر تعبیه‌جی شهرتیله معروفدر. پیاده وسواری‌ده تعبیه جزؤ تامله‌ری یعنی طابور سواری بلوکی، ولوا کبی اقسام عسکریه‌نك حقیقهٔ واضعی مشارالیهدر. کندی زمانینده، معاصرلری محاصرهٔ مواقع فکریه‌نه قاپلمش اولدقلری حالده تورن شواصوله اصلا رعایت‌ایتمامشدر. بالعکس مواقعك ضبطی هر وقت محاصره عملیاتیله دکل، بلکه سوق الجیشجه یاپیله‌جق مانوره‌لر سایه‌سنده اولمق لازم کلدیکنی ادعا ایتمش ودائما اردولرینی او یولده قوللانمشدر. ناپولیون، مشارالیهی الك بیوك سوق الجیشجی اولمق اوزره طانیمش و آنك وضع ایتمش اولدیغی قواعد عسکریه‌یی اکثریا کندی اردولرینه تطبیق ایتدرمشدر.

کوستاو آدولفك آلمانیا سفری

[۱۶۳۱ - ۱۶۳۷]

کوستاو آدولفك آلمانیا سفرینی مطالعه ایتمك ایکی نقطهٔ نظردن فائده‌لیدر. اول امرده پولتیقه‌جه مطالعه‌یه شایاندر. چونکه ایکی عصر اول آلمانیانك حالنی وپروسیا ندن عبارت

اولدیغنی بزه کوسترر. ثانیاً، عسکرلکجه مطالعه شایاندر. چونکه بو مطالعه تاریخ عسکریۀ جدیدك عادتا ایلك فصلی کبی قبول اولنه بیلور.

§

۱۷نجی عصرك بدایتنده آلمانیا، شارلکنك خلقنه تابع برخیلی اوفق تفك حکومتلری حاوی ایدی. آلمانیا او وقت ینه بویله آوروپا ایچریسنده قوتلی ونفوذلی برحکومت تشکیل ایدردی. بو کون اولدیغی کبی اوزمان ینه‌اك چوق فرانسه‌یی قورقدیردی. یالکز مرکزی برلینده اوله‌جق یرده ویانه‌ده بولنوردی. مع‌هذا، کندی داخلی تقسیماتی وقتولیکلر ایله پروتستانلرك رقابت ومناـ زعه‌لری سببیله صکره‌لری ایچه‌ضعیف دوشمش ایدی. ۱۶۰۹ده دردنجی هانری آلمانیا پروتستانلرینك حامیسی عنوانیله میدانه چیقه‌رق رن نهرینی آتلادقدنصکره جرمانیا ایمپراطورلغنه هجوم ایتمك وبووا‌سطه ایله آوسترپا خاندان حکمدارینی آره‌دن قالدیرمق ایسته‌مش ایدی. نه چاره،که بو فکرینی اورته‌یه قویمق ایچون زمان بولمادن وفات ایتدی.

لکن تعقیب ایتمك ایستدیکی مقصد کندیسیله برابر مزاره کوملمدی. چونکه او، اولوراولمز (ریشلیو) تامیله آنك افکارینه وارث اولور. بو آدم کندیسی ایشه باشلامدن اول اسوچ قرالی کوستاو آدولفی آلمانیا ایچلرینه سورر. مشارالیه ایمپراطورلقده بولنان پروتستانلره معاونت ایتمکدن اصلاچکنمیه‌رك فرانسه‌نك

مظاهرتیله برلکده، اوتوز سنه سفری داخلنده سریع اولدیغی قدر جدی وپارلاق بردور عسکریه مالك اولور.

۳۰ سنه سفری ۱٦۱۸ده بو همیانك اختلالی اوزرینه باشلایور. پروتستانلر اول امرده بعض موفقیتلر قزانورلر لکن استادایده‌جك برنقطه‌لری اولدیغی ایچون (پالاتین) تعبیرایدیلان دور نهایتنده کلیاً مغلوب اولورلر.

(۱٦۲۵)ده یکی بردور یعنی دانیمارقه دوری آچیلور. دانیمارقه قرالی (دردنجی قریستیان) آلمانیا پروتستانلرینك معاونتنه کیدر. لکن (تیللی) و(آلشتاین)ه مغلوب اولەرق درحال کندی حکومتنه عودته مجبوریت کورور.

آلمانیا ایمپراطوری (ایکنجی فردیناند) مظفریتنی سوء استعمال ایدر. بیوك برتضییق آلتنده قالان پروتستانلر کوستاو آدولفك حمایه‌سنه آتیلور، اوزاده کندیلرینچون برنقطهٔ استناد بولورلر. اسوچ دوری وبالخاصه مطالعه ایتمك ایستدیکمز حرکات سفریه ایشته او وقت باشلار.

۱٦۳۰ تموزنده کوستاو آدولف ۱۷ بیك پیاده و ۲,۰۰۰ سواریله (ستراسوند) موقعنده قرەیه چیقار.

وینه‌بوزمانده برحرب فیلوسی کندیسنی بوکوچك اردونك حرکاتیله برلشدیرر. اسوچلولر آلپ‌وولیون نهرلری آره‌سنده‌کی اراضینك دکزه یقین اولان قسمی داخلنده براس الحرکات‌قوره بیلمك ایچون بالطق ساحلنه حاکم اولمغه باشلادیلر (استراسوند)ی

ذاتاً الده ایتمشلردی. برازصکره ساحلده (روستوق) (ایشتهتن) و(قولبرغی)ده آلورلر .

بونی متعاقب [پومرانیا] ایله [مکلنبورغ]ی اشغال ایدرلر. بوندن بشقه قز قرنداشیله اولنمش اولمق مناسبتیله (براندنبورغ) پرنسیده کوستاو آدولف ایله متحد بولنیوردی . عین زمانده مؤخراً آلمانیایه کیرملرینه یاردم ایدهجك برچوق مخابرده الده ایتدیلر . ایمپراطور ایکنجی فردیناند طرفندن فنا حالده تضییقه اوغرامش بولنان مختلف پروتستان حکومتلرینه معاونت ایده - بیلهجکلرینه دائر سوز ویردیلر. بوندن طولایی اونلرده جسارته کلهرك خصملرینه شدتله مقاومته باشلادیلر .

§

حرکات سفریهیی تدقیقه باشلامزدن اول کوستاو آدولفك او زمانکی اردوسنه کوز کزدیرهلم .

اسوچ قرالی بولونیالیلر علیهنده اوچ سنه قدر دوام ایدن سفر اثناسنده تجربه وحرب کورمش بر اردو باشنده بولنیور . بواردویی مواسم واقلیمك هرنوع شدتلرینه آلشدیرمش اولدیغی ایچون شو جهت قیش موسمنده حربه دوام ایدرك خصملرینه تفوق ایتمش بولهجغنه برهان اولیوردی .

صرهلری داخلنده اسلحهٔ ناریه عددیی وبالخاصه خفیف طوپلری چوغالتدی. (قولیبی) دردنجی هانری ودها صکره (تورن)ك یاپدیغی کبی کوستاو آدولفده سواری بلوکلری آرهسنه

تفنكله مسلح پياده‌لر قاريشديردى . بو اصول كنديسى ايچون پك بيوك فائده‌لرى موجب اولدى . چونكه دشمن سواريسى اسلحهٔ جارحه ايله محاربه ايده‌بيله‌جك يرده آتشله محاربه ايدردى . بوندن بشقه كوستاو آدولفك صنوف مختلفه‌يه كوره اونيفورمه‌سيده وار ايدى .

§

كوستاو آدولف بالطق ساحللرى اوزرنده بر اس الحركات قورمقله مشغول اولديغى اثناده بر پروتستان شهرى يعنى (مغده‌بورغ)، ايمپراطورك تعيين ايلديكى والى‌يه عصيان ايله آنك يرينه‌ديكر برينى انتخاب وعين زمانده كوستاو آدولفك حمايه‌سنه كيردىكنى اعلان ايلر . آدولف هنوز اورايه قطعات عسكريه كوندره‌مز . چونكه پومرانيا ومكلنبورغ داخلنده محاربه ايله مشغول بولنور . بوندن بشقه آلمانيا ايچريسنده حالا كنديسنه جداً امنيت اولمه‌جق بر متفق تدارك ايديله‌مامش ايدى . مع هذا (فالكنبرغ) دينلن بر اسوچلى‌يى هم سفير هم ده جنرال صفتيله (ماغده‌بورغ)ه كوندريور . مشاراليه اوراسنى ايستديكى كبى تحكيم ايدر .

§

بو اثناده اسوچليلرك ايلريلمسندن يأس وخلجانه دوچار اولان ايمپراطور وقتولكلر جمعيتى (قونت دوتيللى) بى عموم عسكره سردار تعيين ايلر، وكوستاو آدولفه قارشو كوندريلر .

تيللى برازدو طوپلار؛ (اودر) ايله (آلپ) نهرى آره‌سنده كى

دارالحربه‌طوغری یورور. کوستاو آدولف بوایکی نهر وادیسنی خط‌الحرکات اولمق اوزره انتخاب ایدر وبرطرفدن (ماغده‌بورغ) (لیپزیغ) ، دیکر طرفدن (کوسترین) و(فرانقفورت) اوزرینه کیتمك ایستر کبی کورینور . (۱۶۳۰) قیشنده اسوچ قرالی بردنبره تعرضه کچر . کمال سرعتله (اودر) وادیسنه طوغری ایلریلر . وموسمك شدتندن طولایی قوناقلره یرلشمش بولنان ایمپراطوریلر اردوسنك برقسمنی باصار، فنا حالده مغلوب ایدر. (کوسترین) ه قدر وادینك بتون مواقعنی طوعاً وجبراً تحت اشغالنه آلور .

(تیللی) کوستاوك ترقیاتی طوردیرمق ایچون علی العجله (اودر) وادیسنه‌طوغری یورور. لکن شو حرکتك وقوعندن خبر آلان قرال، چار چابق اس الحرکاتنك اوته‌کی اوجنه یعنی (آلپ) خطی اوزرینه (مکلنبورغ) ه طوغری آتیلور. برچوق موقعلری ضبط ایدر . وبو صورتله اوراده بولنمدیغنی خصمنه آ کلاتیر. (تیللی) دشمنك حرکاتنه اطاعت ایتمکه مجبور اولور. آلپ‌وادیسنی اورتمك ایچون کری‌یه دونر. لکن مشارالیه برقاچ اوفق تفك مفرزه‌لرایله طوردیرلدیغی اثناده کوستاو، یینه بردنبره (اودر) خطی‌اوزرینه کلور. (فرانقفورت)ه‌هجوم ایدر. اوراسنی تحت اشغاله آلور . وایمپراطوریلر عسکرینك بر قسمنی هلاك ایتدیرر .

قتولك سرداری‌فرانقفورتی قورتارمق‌ایچون نافله بره‌اوغرا-

شور. خصمنك مانوره‌لریله چابقلغی آنك وقتیله اورایه یتشمسنه مانع اولور. انتظام آلمق والی آلتنده کی قوتی اردودن استفاده ایتمك فکرینه دوشدیکندن طولایی (تیللی) اك صکره (ماغده بورغ) شهرینی محاصره یه قرار ویرر. (کوستاو بوشهرك) معاونتنه قوشار. لکن ایلرولمك ایچون کریلرینی تأمین ایتمك وکندی ایکی خط الحرکاتی یکدیکرینه برلشدیرمك لزومی کوریلور. (براندنبورغ) پرنسندن بعض امنیت موقعلری طلب ایدر. بو مراجعتی ابتدا قبول اولنمز، مؤخراً وفقط یکده ایستنلمیه‌رك ترویج ادیلور. شو حال ایسه اسوچلولرك وقتیله یتشاملرینه سبب اولور. ماغده بورغ شدتلی برمقاومتدن صکره (۱۶۳۱) مایسنده سقوط ایدر. تیللی اوراسنی یغما ایتدیرر. عسکر، الندن به‌قدر فنالق کلیر ایسه هپسنی یاپار. (۳۰) بیك کشی خاك هلاکه دوشر. وشهر آرتق خرابه‌لریغنی اولمقدن بشقه هیچ بر منظره کوسترمز.

(شیللر) ك تعبیرینه کوره (ماغده بورغ) یغماسی اوبله بلالی برتماشا ایدی، که آنك پرده‌لرینی ایضاح ایچون تاریخ هیچ بروقت قلم یوروتمدیکی کبی رسامده هیچ بر وقت فورچه‌سنی بولاشدیرمامشدر.

§

(ماغده بورغ) ی ضبط ایتمش اولمسنه مغروراً فردیناند بووقعه‌ك آلمانیا پروتستانلری آره‌سنه براقدیغی دهشتدن استفاده ایتمك فکرینه دوشر، ودرحال پولتیقه‌سنه مخالف اولان پرنسلکلرك

ترك سلاح ایتملرینی طلب ایلر. ازجمله یکرمی بیك کیشیلك بر اردویه مالك اولهرك بیطرفلغنی محافظه ایتمك ایستیان ساقسونیا پرنسلکنی تهدید ایلر. ساقسونیا پرنسی، فردیناندك یاکلش پولتیقه‌سی واسطه‌سیله اك صکره اسوچلولرك آغوش حمایه‌سنه آتلمغه مجبوراولور. بونك اوزرینه تیللی، پرنس اردوسنی محو ایتمك فکریله ساقسونیایه داخل اولور. (لیپزیغ) شهرینی ضبط ایدر. کوستاو آلك اوکنه چیقمق ایچون ایلریلر. ساقسونیا قطعه‌لریله برلشور وتمرضه‌کچه‌رك امپراطوریلرك اوزرینه یورور. ایکی اردو ۱۸۱۳ ده بلوهلرایله مارمونك محاربه ایتمش اولدیغی عین اراضیده یعنی (لیپزیغ) اووه‌لرنده وبر برینك قارشوسنده بولنور.

تیللی محاربه‌دن چکلمك ایستیوردی. لکن جنرالاری آنی محاربه‌یی قبوله مجبورایتدیلر. تیللی‌نك (۲۰) بیك پیاده (۱۱) بیك سواریسی واردی. بتون بو عسکرلر تجربه کورمش ومحاربه اووه‌لرنده قوجامش نفرلردن ایدی.

پروتستانلرك (۲۸) بیك پیاده، (۱۲) بیك سواریلری وار ایدی. لکن آنلرك اردوسی ایچنده یکی قرعه نفرلری پك چوقدر. ازجمله ساقسونلرك اکثریسی عجمی نفرلردر.

تیللی کندی اردوسنی جسیم آلای نظاملرنده ویالکز برخط اوزرینه ترتیب ایدر. کوستاو آدولف بربرینه متصل ایکی محاربه نظامی آلور. بونلرك ایکیسینی‌ده ایکی خط اوزره تشکیل ایدر.

صاغده اسوچلولری، صولده هنوز کندیلرینه قطعیاً امین اولا-
مدیغی ساقسونلری بولندیرر. بوندن بشقه برده احتیاط تشکیل
ایدر، بر وجهله، که ایمپراطویلرك محاربه نظامی بك آغر ویك آز
متحرك، وباشده اسوچ اردوسی هر درلو مانوره یاپه بیله جك
درجه ده متحرك بولنوردی.

محاربه باشلادی، ساقسونلر بوزیلور. لکن کوستاو آدولف
عین زمانده کندیسنه مقابل اولان جناحی مغلوب ایدر. موفقیتلر
شو صورتله ایکی اردو بینده منقسم اولور ومحاربه غیر معین بر
حاله قالور.

اسوچ قرالی کندی قطعه لرینك سرعت حرکتندن طولایی
دشمنلرینه نسبةً فزاندیغی موقیاتدن دهاچوق استفاده ایدر. بردنبره
وتام وقتنده دشمنك مظفر اولان جناحی اوزرینه یپقیلور. ینه
بو زمانده طوپجیسنك تضعیف ایدلمش آتشی وسواری بلوکلری
آره سنه قاریشدیریلان تفنکلی پیاده لر واسطه سیله (پاپن هایم)
سواریسنی احاطه ایدر. حاصلی، تیللی نك بتون اوکثیف پیغنلرینی
ازر ومغلوب ایدر. نهایت تیللی رجعته مجبور اولور.

بو (لیپزیغ) میدان محاربه سنده ایمپراطوریلر (۱۲) بیك، ساقسونلر
(۳) بیك واسوچلولر یالکز (۱۵۰۰) کشی غیب ایدرلر.

§

کوستاو آدولف بو مظفریتدن صکره ویانه اوزرینه یورویه
بیلوردی. لکن یالکز مملکتك اوته سنه بریسنه یاپلمغله اکتفا
ایتدی شو حرکتندن طولایی کندیسنی ایچه مؤاخذه ایتدیلر.

ازجمله کندی باش وکیلی قرالك شو صورتله حرکتی سفرك ایجه اوزامسنه سبب اولمشدر دیور.

ایکی مظفر اردو بربرندن آیریلور. ساقسونلربو همیانی فتح ایدرلر. کوستاو آدولفده (ماین) وادیسنه اینر؛ اوراده متعاقباً (مانیس) (فرانقفورت) و (پالاتینه) یی ضبط ایدر. کوستاوك بورالری الده ایتمکدن مقصدی .شمالی آلمانیایی جنوبی آلمانیادن وپروتستانلری قاتولکلردن آیرمقدن عبارت اولدیغی سویلنور.

اسوچ قرالی بو سوق الجیش یورویش جسارتی و خط الحرکاتنك حسن تشکیلاتیله مشهوردر. بوندن بشقه اونك بتون آلمانیا سفری اصول داخلنده جریان ایتدیکی ایچون اوراده سوق الجیش حاضرك اکثری قواعدینك تطبیق ایدلمش اولدیغی کوریلور.

کوستاو (رین) اوزرنده در ؛ اس الحرکانی بالطق ساحلنده بولنور. بو ایکیسی آره سنده بر، یکدیکرینه مربوط ومتعدد قوللردن مرکب برشبیکه بولورز. بوشبیکه مملکتی اشغال واردونك اتصالاتی تأمین واکمال ایدر.

(۱۸۰۵)ده ایمپراطور ناپولیون (اوسترلیج)ده واس الحرکانی فرانسه حدودنده بولندیغی زمان طبقی کوستاوکی اس الحرکاتله کندی آره سنده (اوژه رو) (مارمون) و (مورینه) قوللریله (دادوت) قوللرك برقسمندن مرکب اولق اوزره برشبیکه ترتیب ایلمش ایدی.

بووجهله قرال ۲۰ بیك کشیله (مایانس) جوارنده؛ (هس فونتی) ۱٤ بیك کشیله (رینغاد) ده؛ (ماشال هورن) ۱٦ بیك کشیله (فرانقونی) ده، وایمار دوقه‌سی ۱۰ بیك کشیله (تورنیژ) ده؛ جنرال (تود) ۸ بیك کشیله (مکلنبورغ) ده؛ جنرال (بانر) عین قوتله ماغده‌بورغده و ۲٤ بیك کشیدن عبارت اولان ساقسون اردوسی بو همیاده بولنور.

بوندن بشقه مستحکم موقعلرك محافظلریده وار. بروجهله که بتون پروتستانلر شو اثناده یوز بیکدن متجاوز بر قوته مالك بولنورلر.

§

شوصوره‌ده قونت دوتیللی کندی اردوسنی باویرا داخلنده یکیدن تأسیس ایلدی. خصمنك خط‌الحرکاتی اوزرینه دوشمك وشوصورتله آنی قورقوتمق فکریله (فورچیرغ) اوزرینه یورور. لکن (کوستاو) علی العجله بو نهره طوغری حرکت ایدرك هم کندی اتصالاتنی اورتمك همده تیللی‌یی باویرا ایچلرینه سورمك ایچون اورایه نام وقتنده یتشور.

بو دفعه کوستاو آدولف تعرضه کچر. تعیش ایتمك ایچون اوته بری طاغتمش، وفقط محاربه ایتمك ایچون طوپلامش اولدیغی قوللردن مرکب و(٤٥) بیك کشی قوتنده براردو ایله (دوناووورط) موقعنده طونه‌یی کچر. مؤخراً، تیللی‌نك مدافعه ایمکده بولندیغی (لشی) خطی اوزرینه آتیلور.

بوصو بجراسی اوزرنده کچید حرکتی یاپیلورایکن برمحاربه وقوعه کلور، که اورادهقانولك هیئتنك جنرالی یعنی تیللی اوریلور. بتون باویرا اسوچنولرك النه دوشر. کوستاو آدولف آلمانیانك هم فاتحی همده حاکمی اولور.

§

بونك اوزرینه ایمپراطور اوللری کندیسنه پك چوق خدمتلری کورلمش، فقط کبر وغروری کندیسی ایچون آرتق تحمل ایدلیهجك بر حاله کلمش اولان معروف برجنرالله مالك اولدیغنی خاطره کتیرر. لزوم وضرورت اوکنه بیون بوکرك (فردیناند) الك صکره (والشتاین)ی چاغرمغه مجبور اولور. مشارالیهی موجود اولان قوت باشنه کچیرر. وایستدیکی قدر نفوذ وسربسیت ویرر.

والشتاین کندیسندن اول کوستاو آدولف وتیللی نك یاپدقلری کبی اولامرده اردوسنی احضار وا کمال ایله اوغراشور. عسکرینی بوهمیاده طوپلار. اورادن ساقسونلری طرد ودشمن اتصالاتی تهدید ایدر.

شهرتی، سربسیت وایتمش اولدیغی وعدلری سایه سنده بتون آلمانیانك چاپقینلرینی باشنه طوپلار. وجزئی برزمان صکره (٦٠) بیك کشیلك برارردو باشنده بولنور. بوندن صکره (نور مبرغه) طوغری یورور. کوستاو آدولف آنی استقباله چیقار. وتهدید اولنان شهر پیشکاهنده موضع آلور. یاننده اولان (١٦) بیك

كشى بولنور. بونك اوزرينه استحكاملره مراجعت ايدر. ومفرز قوللرك هر بريسنى ياننه چاغره‌رق شو صورتله آز بروقت ايچنده همان دشمن اردوسنه مساوى براردو طوپلار.

ايكى بيوك اردو (نورمبرغ) جوارنده، بربرى قارشوسنده طورير. بتون آلمانيا وحتى بتون اوروپا خلقى شوراده بيوك برميدان محاربه‌سى وقوعنه انتظارده بولنور. لكن بربرينه مناظر اولان شو ايكى جنرال، بربرينى اويله خلقك ظن ايتديكى كبى چارچابق آلداته‌ميه‌جق قدر ماهر ومتفننلردر. بونلر بربرينك ييه‌جكلرينى توكتمك چاره‌سنى آرارلر؛ برقاچ پيشدار محاربه‌سى ايدرلر. متقابلاً ايكيسيده يوريلور، ايكيسيده ضعيف دوشر. فقط هيچ برى بيوك برميدان محاربه‌سى ويرلمك فرصتنى بوله‌ماز.

بو اثناده آرتق مملكتك هر جهتى يغما وتخريب ايدلمش بولنور؛ مراجعت ايديله‌جك هيچ بر منبع قالماز.

والشتاين اك صكره كرى، دونمكه مجبور اولور. ساقسونيايه طوغرى يورور. و اوراده قيش اردوكاهى قورمق اميدينه دوشر. كوستاو بهمه حال بر ميدان محاربه‌سى ويرمك فكريله آرقه‌سندن آيرلماز آنى تعقيب ايدر. (٦) تشرين ثانى سنه ١٦٣٢ ده ايمپراطور اردوسى طورير و (لوچن) اووه‌سنده موضع آلور. بو اردونك قوتى (٣٠) بيك كشيدر. اسوچ اردوسى كوچ حال ايله (٢٠) بيك كشى‌يه بالغ اوله‌بيلور. بونكله برابر همان يايلمغه باشلار، محاربه‌يه حاضر اولور.

بوراده آلمان ترتیبات (لیپزیغ) دهکینك عینیدر. (والشتاین) کندی اردوسنی جسیم بر قلعه شکلنده و کریدن برطوپجی خطنه مستند اولهرق ترتیب ایدر. کوستاو آدولف ایکی خط ایله بردراحتیاط اولمق اوزره محاربه نظامی آلور. محاربه باشلار. مظفریتی اسوچلولر قزانور. لکن بو صرهدد قرال اوریلور. (والشتاین) بوهمیایه چکیلور. کوستاوك جنرالاری کندیسنك وفاتندن صکره حربه دوام ایدرلر. (برناردو وایمار)، (باسز)، (طونتسون) اسوچ عسکرینك شهرت فاتحهسنی کمال شرفله محافظه ایدرلر ودائما پروتستانلری حمایه ایتمکله اوغراشان فرانسزلردن حمایه کورریرلر.

کوستاو آدولفك سفرلرینی پولتیقهجه مطالعه یه آلیرسهق کوریرز، که (۱۶) نجی عصرده (شارلکن) ۱۸۷۰ دهکی اتحاده نسبةً فرانسه ایچون دها دهشتلی بر ایمپراطورلق ایچنده همان بتون آلمانیایی طوپلامش بولنوردی.

صکره (۱۷) نجی عصرك ابتداسنده یعنی شارلکنك خلفلری زمانده مختلف آلمانیا حکومتلری بربرندن آیرلمق و استقلال قزانمق چارهلرینی آرارلر. قوهٔ مرکزیه آرتق آنلر ایچون طاشنلمز برحاله کلور. هر حکومت اولجه کندیلرینی برلشدیرمش اولان فکر اتفاق برینه شمدی فکر نفاق تعقیب ایدر. اوچ بیوك آدم یعنی (دردنجی هانری)، (کوستاو آدولف) (ریشلیو) بربرینی متعاقب وبتون جرمانیا ایمپراطورلغنی قوتدن

دوشورمك فكريله شوحالدن استفاده ايدرلر. الكصكره (قونده) و(مارشال تورن) عين طريقى تعقيب ايدرلر . نهايت (١٦٤٨) وستفاليا معاهده‌سى يكيدن بردفعه دها اوروپا موازنه‌سنى تبديله واسطه اولور .

كوستاو آدولفك سفرلرنى عسكرلكجه مطالعه‌يه آلورسه‌ق كورورز، كه (اسوج) قرالى بتون موفقيتلرنى هرشيدن اول اردوسنك تشكيلات منتظمه‌سى وكندىلكندن ايجاد ايده‌بيلمش اولدينى وسائط وعناصر حربيه قزانمشدر .

بوندن بشقه حركات سفريه‌سنى كمال اصول و تدبير ايله قوللانور، آنلرى اسناد ايتمك‌ايچون اولا براساس‌الحركات تشكيل ايدر. صكره الك سريع مانوره‌لر يابمغه وحين حاجتده قوتجه اولان قصانى آزالتمغه ياردم ايده‌جك شرطلر ايله ايكى خط الحركات انتخاب‌ايلر. خط رجعتى وعلى‌العموم طرق اتصاليه‌سنى مكمل برصورتده حاضرلار . پك سريع وپك عالمانه يورويشلر ياپار. شوصورتله اراضينك برقسمنه يايلور، قطعاتى‌ايچون منابع مهمه تدارك ايدر .

حاصلى، كوستاو آدولفك سفرلرى زمانك‌پولتيقه‌جه وقوعه كتيرديكى تبدلات عظيمه‌سنى بزه كوسترديكدن بشقه عين‌زمانده مطالعات و قواعد عسكريه ايچونده يتمز توكنمز بر خزينه مقامنده‌در .

آلتنجی فصل

ایکنجی فره‌دریق ده فرانسه انقلابنه قدر

[۱۷۸۶ — ۱۷٤۰]

فره‌دریق [۰] دنیلدیکی زمان فکرلرده صنعت حربه الك چوق خدمت ایتمش بر صاحب کمال تجلی ایدیور .

سیلیزیانك فتحی ، پروسیانك دول معظمه صره‌سنه کچمسی پولنیقه‌دن زیاده قلیچ قوتیله واقع اولمشدر . بوقلیچك حکمیده الك چوق تمبیه‌ده کورلمشدر . فی‌الحقیقه ، فره‌دریقك ۷ سنه و آنلره تقدم ایدن دیکر ایکی سفری یورویشلردن زیاده مانوره ایله قزانلمشدر .

پروسیا قطعات عسکریه‌سنی اوروپانك الك مکمل عسکرلری برینه قویان عجبا حقیقةً فره‌دریق می‌در ؟ اوت سواری ایچون اودر . لکن پیاده قطعاتی ذاتاً درجهٔ کاله بولمش ایدی . پدری برنجی فره‌دریق کیلیوم تصرف وجدیتی سایه‌سنده ضبط وربطی بولنده وکلیتلی براردو تشکیل ایتمش ایدی . بوندن طولایی بیوك آدملرك اکثریسی کبی فره‌دریق کندیسی ایچون حاضر ایدلمش اولان وسائط حربیه‌یی بیوك برذکا ایله قوللاندی . پدرینك

[۰] تعبیهٔ جدیده هرکالیله برابر ۱۸ نجی عصرده پروسیا اردوکاهلرندن چیقمشدر ، دوبارق

اردوسی اوزرینه اولان تنسیقات ابتدائیه‌سی جزئیات قبیلندن ایدی. واقعا اردویی قطعیاً تعدیل ایتمك ایستیوردی. لکن بك چوق اصلاحات و ایجادات ایله کرك ضابطان و کرك افرادی کوجندیرمکدن چکینیوردی.

بناءً علیه، جلوسنده برغره‌نادیه طابوریله خذفی و ۱۶ پیاده طابوریله (۶) سواری بلوکی ایجادی وطوپجینك ایکی مثلی تزییدیله اکتفا ایلمشدر.

پروسیانك منفعت عمومیه‌سی او زمان بر سفرك وقوعنی ایجاب ایدردی. وبوندن زیاده اصلاحات ایچون ذاتاً وقت یوق ایدی. مع‌هذا، تعدیلاتك برخیلی محاربه‌لر وتجربه‌لردن صکره یاپلمسیده دها معقول کورینوردی.

پروسیا حکومتی ایچون فائده‌لی دیدیکمز سفر قرالك جلوسندن همان بریدی آی صکره وقوعه کلدی. (۱۸) آی امتداد ایلدی، وایکی سنه صکره ینه تکرار ایتدی. (۱۸) آی دها سوردی. بوندن صکره یدی سنه سفرلرینه قدر آره‌دن (۱۱) سنه‌لك برصلح زمانی کچدی. ایشته فره‌دریق بومدت ایچنده نظر سعی وحکمتنی پروسیا اردوسنه عطف ایدرك آنك ایچون قیرلمسی ناقابل براساس وضع ایلدی.

فره‌دریقه یالکز برعسکر قرالی نظریله باقمق انصافسزلقدر. مشارالیهك دور سلطنتنده علم حقوق و فن اداره، علم اخلاق وادبیات جهتیله‌ده اوروپانك اك ایلری کیدن مملکتلری صره‌سنه

کچمش ایدی. بونکله برابر پروسیا (۱۸)نجی عصرده الك چوق برحکومت عسکریه صفتنی حائز ایدی. بوندن‌طولایی اسلحه‌نك شان واعتباری اوراده هرشیئك فوقنده ایدی.

فره‌دریق یوم جلوسنده وبردفعه دها چیقارمامق اوزره عسکری اونیفورمه‌سی کیمش‌ایدی. شوحالیله صلح واستراحت زمانی آرتق بیتمش‌اولدیغنی، وپروسیا حکومتنك سلامت عمومیه نامنه چالشمق مجبوریتنده بولندیغنی آکلاتمق ایستیوردی. فره‌دریق ایچون ذوق و صفا زمانی یوق ایدی. و کندیسی آلایلرینی بالذات کوزدن کچیرر. اونلره کوزی اوکنده مانوره یاپدیرر، خطا ونقصانلرینی تصحیح ایدر. ونظام خارجنده حرکت‌ایدنلره پك‌شدتلی جزالر ویرر ایدی. تعلیمجه نقصانلری اولان قطعاتی اکثریا مکرر مانوره‌لر ایله اشغال ایتدیرر ایدی.

پروسیا اداره‌سنك تملکی تصرف تشکیل ایدردی. فره‌دریق بو مسلك اداره‌یی پدری طرفندن بولمش و آنی او صورتده محافظه‌ایتمشدر. اصول ادارهٔ مذکوره ایسه محاربه نقطهٔ‌نظرندن بیوك برتصرف ایدی. برچوق فتوحاتدن‌بیله ایچه وقت مختلف قسملره آیرلمش وحدودسز قالمش اولان پروسیه دائما محاربه ایچون حاضر بولنمغه مجبور ایدی.

بوندن طولایی عسکرك تجهیز واداره‌سنه کافی بر خزینه اولمسی لازم کلوردی. فره‌دریق کندیسنه انتقال ایدن خزینهٔ

حکومتی اوچ بیوك سفر ویرمکه کفایت ایده‌جك درجه‌ده بیوتمکه چالشدی وموفق‌ده اولدی.

پروسیه‌نك برحکومت عسکریه‌اولدیغی بونکله‌ده اکلاشیلور، که اوراده فرانسه وسائر یرلرده اولدیغی کبی کوکلی عسکر قبول اولنمزدی. بالعکس حقیله سلاح قوللانه‌جقلر کیم ایسه آنلر عسکر آلنوردی. بواصول، ملی‌واجنبی عسکر حقنده ومساواةً جاری ایدی. پروسیه اهالیسی آزوضعیف برحکومت‌اولدیغندن ایکنجی‌قرالی فره‌دریق کیلیوم زمانده دهااردوسنه اجنبیلردن عسکر آلمق اصولنی قبول ایتمش واو زمان (۶۸۷۰۰) نفر قوتنده‌کی اردوسی ایچونده (۲۵) بیك قدری اجنبیدن آلنمش ایدی.

فره‌دریق (۷) سنه‌سفرنده اردوسنی (۲۰۰)بیکه‌چیقارمش ایکن ینه بواصولدن واز کچه‌مش ایدی. (۲۰: ۴۷) یاشنه قدر اولانلر عسکره آلنوردی. یتیملر، وبر پدرك یالکز بر اوغلی اولورسه معاف طوتیلوردی. عسکرك آیلقلری پك جزئی اولدقدن‌بشقه خدمتلری بعضاً قیدحیات شرطیله مربوط ایدی. عسکرك معاشی‌حقیقةً پك آز ایدی. پروسیه عسکری بالضروره ات یه‌مزدی، قوری ایکمکله وقت کچیررلردی. یالکز آره صره کندیلرینه براز سبزه ویریلور ایدی. یارمشر بیراده تعیینلری وارایدی. نفرانك ترفیعلریده هیچ مرتبه‌سنده کبی برشی‌ایدی. چونکه ضابط آیولی طاقق اصیل اولانلره مخصوص ایدی.

ترفیعدن بشقه اولان مکافاتلرده، عسکر ایچون پك نادر ایدی.

شجاعت کوسترنلرك شـابقه‌لرینه بعضاً صاری بر شیریت دیکرلردی. امتیازاتی بو درجه محدود اولان بر عسـکر بینده قیرلمسی ناقابل برارتباط حصوله کتیرن یالکز انضباط عسکری اوله‌بیلور. واقعا امتیازات ضابطلر ایچونده محدود ایدی. لکن اونلر هیچ اولمزسه کندی ترفیعلرینه مغرور اوله‌بیلورلردی. بیوك برفعالیت کوستردکلری وقت ضابطان بردنبره ترفیع رتبه ایدرلر. وحتی بعضاً برر تبـه آشیری بیله چیقارلردی. صورت عمومیه‌ده ضابطانك ترفیعلری قدمه نظراً بربیوك آره‌لقلر ایله اجرا اولنوردی. معاشلری وسطی ایدی. آشاغی رتبـه‌ده‌کی ضابطان (۷٤۰) فرانق قدر سنه‌ده برشی آلورلردی. اطاعتسزلق مادەسنه هرضابط کندی مافوقی طرفندن حبسه آتیلوردی. حال بویله ایکن ضابطانی پروسیه اردوسی داخلنده طوتان عجبا نه ایدی؟ شهه‌یوق، که آنلرده شرف عنوان حجتی، سلاحه انتساب مفتونیتی وعلی الخصوص فره‌دریق کبی بیوك برقوماندان معیتنده بولنمق دولتی پك چوق جاذبه‌لر کوستردی.

لکن، بونك برسببی دها وار. یوزباشیلق رتبه‌سی سـنه‌ده (۳,۷۱۰) فرانق واردات کتیردی‌که بوطرفندن کلن جاذبه‌نك‌ده پاره‌بی پك‌چوق سون آلمانلر ایچون آرزوجه ویك‌قوتلی برتأثیری اولدیغی انکار ایدیله‌مز. فی‌الحقیقه فره‌دریق بورتبه‌یه کیره‌جك اولان ضابطانه پك اهمیت ویرر. وجداً استحقاق کوسترمدکجه کیمسه‌یی اورایه قبول ایتمزدی.

فرەدریقك پیادەسی یك آز سونکی محاربەلری ایتمشدر . مشار الیهك سونکو وقلیجدن زیادە آتشلرە مفتونیتی وارایدی. مع هذا، فرصت دوشدکجه سونکو هجوملرندن دە استفادە ایدردی. پیادەنك برقاچ درلو آتشی وار ایدی . ازجمله طاقم وطابور آتشلری، بو آتشلر اوچ صرەایله اجرا اولنوردی. بوندن بشقه فرەدریقك آتشلری دها ایکی مهم قسمه آیریلور. بری طورەرق، اوبری کرك ایلری کرك کری یورویشلرده اجرا ایدیلان یورویەرك آتش ایدی . بتون بو آتشلر قوماندا ایله اجرا ایدیلوردی .

پروسیه پیادەلری شایان حیرت برسرعتله آتش ایدرلردی. سلاح استعمالی وتفنك طولدیرمق کبی اساسلی حرکتلرده پك ایلری کیتمشلرایدی. دشمنلرینك دقیقەده (۳) انداختلرینه مقابل پروسیه پیادەلری (٦) انداخت ایدرلردی. واصابت احتمالاری دە پك چوق ایدی.

§ سواری.

فرەدریق پیادەدن زیادە سواری محاربەسنی دکیشدیردی. واو خصوصده ترقیات عظیمه حصوله کتیردی. کندیسندن اول پروسیا سواریسی بیوك کودەلی افراد وحیواناتدن ترکب ایدردی، که شو وجهله حصوله کلان سواری صنفلری کندی تعبیرنجه فیلاره مخصوص برمنظرۂ عجیبه تشکیل ایدردی. بوسواریلر یالکز سرعت ایله هجوم ایدەبیلور . وهجوم ایتناسنده

دخی آتش ایدرلردی. سواری اصلاحاتنده اك اول شو ایکی محذوری قالدیرمق لازم کلوردی. بناءً علیه فرهدریق سواریله دشمن پیادهلرینه هجوم ایدهجکی صرهده اسلحهٔ ناریهدن هیچ برشی قوللانلمیهرق قلیجلر الده ودرت نعل اولهرق هجوم ایتمك اصولنی قبول وتصمیم ایلدی. درت نعل ایله هجوم ایتمك فی الحقیقه سواری ایچون پك بیوك بر شرف دوری اولمش ایدی. بو یورویشدهکی سرعتدن بشقه قطعاتك بالذات جسامتلرینده آرتیرمق لازم کلوردی. بوکا بناءً فرهدریق سواری بلوکلرینی یناشق نظامده تعلیم ایتدیرر وپك چوق مانورهلر یاپدیرردی. سوارینك بودورده‌کی حکم ونفوذی پك قوتلی ایدی. علی الاکثر محاربهلر آنك حرکتیله نتیجهلنیر. فرهدریق پیادهلری حقنده کوسترمش اولدیغی امنیت وجدانیهسنی سواریلره دخی، وحتی نظامنامهسنك شو افادهسیله تطبیق ایدیور: «اول امرده اوزون سرعتلر ایله ایلری کیدیلهجك، دائما بربرینه بتیشیك بولنمغه غیرت ودقت ایدهرك صکرهدن درت نعله قالقیلهجقدر. ذات شوکتماً بکز سزه تأمینات ویررکه بو صورتله هجوم واقع اولدقجه دشمن هر وقت مغلوب ایدلمش بولنور» فرهدریق سوارینك اك بیوك تأثیرینی آنجق طوپلی بولنمسنده ویناشق نظامله مصادمه ایتمسنده اولهجغنی میدانه چیقاردی. پروسیه سواریسنك ایلك نظامی اوچصره اوزره ایکن درت نعل یورویشلرنده اوچنجی صرهنك حرکتلردن طولایی صیقنتیلی بروضعیتده قالمسی عمومیتله فرانسزلر

ايله برابر پروسيه‌ده دخى ايكى صره‌لى نظام قبول و تصميم ايدلمشدر.

فره‌دريق سواريسنى هجوم ايتديره‌جكى وقت ايكى خط اوزره ترتيب ايدردى. برنجى خطك اقسامى آره‌سنده پك جزى فاصله‌لر براقيردى. لكن ايكنجى سنده‌ده قسملر قدر آره بولندريردى. بوايكنجى خطك وظيفه‌سى برنجينك جناحلرينى ترصد ايتمك وحين حاجتده اورالره بلوكلر كوندرمك ايدى. غريبدر، كه فره‌دريق بوقدر اصلاحاتيله برابر سواريسنى برمدت اصل خط حربك مركزى كريسنده بولندرمق فكرينه دوشمدر. مؤخراً جنرال سدليچ آلك بو يولده‌كى خطاسنى متعدد محاربه‌لرده تصحيح واثبات ايتمشدر.

بو آدم فره‌دريقك صوك درجه‌ده اهميتنى قزانمش ويدى سنه سفرلرى ابتداسنده (٣٧) سنه‌لك اختيار بر جنرال بولنمش ايدى. (٧) سنه سفرلرى نهايت بولنجه (١٧٦٤) پروسيه سواريسنك يكيدن تعليم وتربيه‌سيله اوغراشمغه باشلادى. ترقياتى بردرجه‌يه كتيردى، كه اوللرى يالكز بر بلوكك يايه بيلمش اولديغى منتظم برمانوره‌يى (سدليچ) (١٠) بيك كشيلك بر سوارى جمعيتيله دخى يابمغه موفق اولمشدر. جنرال دوبسمارق سواريلك عالمنده او زمانه قدر بويله برجنرال يتشمديكنى ادعا ايتمكده پك حقليدر.

§ طوپجى

بيوك فره‌دريقك طوپجى صنفنى يكى بر تعبيه ايله اكمال

ایلدیکی ادعا ایدیلهمز. بوصنف آلان ایستیلان ترقیه واصل اولهمامش ایدی. بالعکس بوشرف بیوك ناپولیونك دور عرفانه براقلمش ایدی. چونکه فرهدریق سواری ایچون نهیاپمش ایسه ناپولیونده طوپجی ایچون وحتی اوندن زیاده ترقی حصوله کتیرمشدر. فرهدریق بو صنفك حقیله ترقیسنی کورهمامش ایسهده مقدارینی تزییده همت ایلمشدر. پدری هیچ بروقت یوزطوپدن زیادهسنه مالك اولهمامش ایکن مشار الیه یدی سنه سفرلری نهایتنه طوغری (۶۵۰) دن متجاوز طوپه مالك بولنیوردی. (۱۷۶۱)سفرنده (۶۱۲) افواه ناریه بولندیرمشدر، که ۱۷۴۰ده سیلزیای فتحی زمانندہ یالکز (۹۰)طوپه مالك اولدیغنه باقیلورسه (۲۰) سنهلك برزمان ایچنده طوپجی صنفنك عدداً بورالره قدر کلمسی جداً تحسین اولنهجق حالاردندر. طوپجی صنفنك عددینی چوغالتمقده فرهدریقك حقی وارایدی. چونکه(۷)سنه سفرلرینه نهایت ویرمکده اولدیغی زمان النده کی عسکرلری پك غیر منتظم ایدی. بونلر عجمیلردن و آز بر محارب اهلیدن تشکل ایتمش اولدقلرندن کندیلرینی حمایه ایچون البته چوق طوپجیبه لزوم کوریلوردی.

فرهدریقك طوپلری آرهسنده برچوقدهاوبوسلر بولنوردی. بونلرك عددی مشارالیهك کوی ومواقع هجوملرینه نهقدر زیاده اهمیت ویردیکنی کوسترر. پروسیه قرالی صحرا و محاصره طوپلرینیده بربرندن آیردی. حاصلی فرهدریقك طوپجیلق عالمنده

اك كوزل برخدمتی وارسه اوده سواری طوپجیلغنك ایجادیدر. فره‌دریق زمانینده؛ (۱٤) نجی لوئی دورنده اولدیغی كبی طوپجی صنفی (۱۰)ر طوپدن مركب لوالره آیریلوردی.

فره‌دریقك وفاتندن بر آز صكره (بردین) بطریه‌لری سكزر طوپه ایندیرلدیلر، كه بونلرك ایكیسی اوبوس ایدی.

فره‌دریق ایلك اول برلوا سواری طوپجیسی، فقط دائمی اولمق‌شرطیله تأسیس ایلدی.. بوطوپجی مؤخراً یعنی (۱۷۷۸) ده (٤۰) طوپدن یعنی درت لوادن مركب اولدی. طوپجینك آتش وانداخت تعلیملری پك جدی برصورتده دوام ایتمشدر. حتی روایت ایدرلر، كه فره‌دریقك اواخر سلطنتنده طوپجیلر دقیقه‌ده (۲۰) دفعه انداخت ایدرلرمش.

فره‌دریقك تعبیه وسوق الجیشی

فره‌دریقك قوللانمش‌اولدیغی تعبیه‌یه برصفت فارقه ویرمك ایچون اونوتمامالیز، كه‌مشارالیه، قارشوسنده طبقی‌كوستاو آدولفك حضملرینه یعنی پك بطی و آغر براهالی‌یه مالك ایدی. بو جهتله قیصه وپك شدتلی سفرلری اوزون وسورکلی محاربه‌لره ترجیح ایدردی. حربده اك‌اول طاورانان‌مظفریت قزانوردیرلر. كوستاو آدولف، فره‌دریق، وناپولیون شو حقیقتك مجسم بر برهانیدر. لكن بوخصوصده دقته آلنه‌جق بعض ماده‌لر واردر.

ازجمله حرکات سوق الجیشیه‌نك پك مکمل ترکیبی، قطعات جسیمه‌نك دارالحربلراوزرینه‌سوقی، وایستیلان قطعه‌لره ایصالی لازمدر. شو نقطه‌لرك هیئت عمومیه‌سی اعتباریله فره‌دریق عین درجه‌یه‌چیقامیور. سفرپلانلرینی اکثریا محاربه‌نك صوکنی‌و آنك وقوعه کله‌یله‌جکی محلی کشف ایده‌بیلن بر باش قوماندان کبی ترتیب‌ایتمیور. طاغلمش بر دشمن قارشوسنده وهر یرده عدداً فائق اوله‌جق بر طرزده قوتلرینی طوپلامیور. کندیسنـك‌ده اعتراف ایتدیکی کبی اکثریا تصادفه تابع اولیور. حاصلی فره‌دریق کوزل بر تعبیه‌جی اولدیغی قدر کوزل برسوق الجیشجی دکلدر. بونکله برابر اك بیوك فاتحـلره یاقیشور خاصه‌لری جامع اولان بویله بر قوماندانك کوزل بر سوق الجیشجی اولمامسی قصورینی کندیسندن زیاده زمانله ویرمك لازمدر. چونکه اوفق برملت باشنده بولنوبده آنك هرطرفدن تهلکه‌لی دشمنلر ایله صارلدیغنی کورمك شبهه یوق،که سر بستئ حرکاته ایجه ممانعت ایدر. بوندن طولایی فره‌دریق باشـلادیغی سفرلرده علی العجـله نتیجه‌لندیرمکی کندیسی ایچون بر قاعده اتخـاذ ایلمش ایدی. والحـاصل کوزل بر سوق الجیشجی اولمسنـه ممـانعت ایدن سـببلردن بریده (۱٤) نجی لوئی زمانندەکی مغازەلر، واعاشـه اصوللرینی محافظه‌ده اصرار ایتمش بولنمسیدر. لکن فره‌دریق سوق الجیشـجه قصور ایتدیسـه‌ده هر بری برمودل اتخاذینه شایان یورویشلر اجرا ایتمشدر. سـاقسونیایی قورتارمق ایچون

کندیسنی (روسباخ) میدان محاربه‌سنه کتورن یورویش بو قیلدندر . غریبدر، که یان یورویشلرك سوق الجیش وتعبیه‌جه اولان عظیم تهلکه‌لرینه بناءً آنلری اجرا ایده‌جك قطعاتك پك معلم ومانوره‌جی اولمسی وعسکر آره‌سنده جداً انضباط بولنمسی لازمدر .

محاربه نظامی

فره‌دریقك یاپمش اولدیغی حرکاتك هیئت‌عمومیه‌سنه باقه‌رق محاربه نظامنك شکل طبیعیسنی چیقارمق ممکندر. بو نظام ایکی خطه‌یه برده احتیاط خطنی شامل ایدی. هرخطده پیاده مرکزده ، سواری ایسه جناحلرده بولنوردی .

برنجی خط آره‌لقسز ایدی. آره‌لق براقلسه بیله پیاده طابورلری وسواری بلوکلری آره‌سنده آنجق (۸:۷) خطوه قدر براقلیوردی . ایکنجی خطك اقسامی بیننده آره‌لق ترك اولنوردی. فقط بو آره‌لقلر هیچ برزمان اوخطی تشکیل ایدن قسملردن بیوك اوله‌مزدی. ایکنجی خط ایچون بو آره‌لقلره مطابق لزوم وارایدی. چونکه خط مذکورك قوتی آز اولدیغندن برنجیسی کبی عین جبهه‌یه مالك اوله‌مزدی.

فره‌دریقك محاربه نظامنده شایان دقت بر نقطه دها وار، که اوده علی الاکثر برنجی خطك کریسنده آکا عموداً وجبهه‌سی

طیشاری یه متوجه اولمق اوزره بر ویا بر قاچ غره نادیه طابور - لرینك قونلمسیدر .

بوواسطه ایله جناحلر تقویه ایدلمش بولنوردی. علی الخصوص سواریلر مصادمه ایچون اوزاقلاشدقلری وقت بونك اهمیتی آرتاردی. (قلاوزویج) یانلرك شوصورتله اسناد ایدلمش بولنمسنی پك چوق تحسین ایدیور. او وقتلر جناحلرك چوریله مامسیده شو ماده یه عطف اولنمقده در .

بودورده وقوعات عسکریه نك باشلوجه سی شونلردر :

اولا: آرستریا وراثت سفری (۱۷٤۰ : ۱۷٤۸) .

ثانیاً: سیلزیا سفرلری (۱۷٤۱ : ۱۷٤۲, ۱۷٤٤, ۱۷٤٥) .

ثالثاً: یدی سنه سفرلری (۱۷٥٦ : ۱۷٦۳) .

رابعاً: جماهیر متفقه نك استقلال سفری (۱۷۷٥ : ۱۷۸۳) .

خامساً: باویرا وراثت سفری (۱۷۷۳ : ۱۷۷۹) .

آوستریا وراثت سفریله یدی سنه سفری زمانینده اردولر دها زیاده متحرك و آلشیقلی بر حاله کتیریلور . بوکاده سبب آنلرك قوماندانلری یعنی ماره شال دوساقس ایله ایکنجی فره دریق اولمشدر .

ماره شال دوساقس (۱٦۹٦) ده درست شهرنده تولد ایدر. (۱۷۲۲) ده فرانسه خدمتنه کیدر. بیوك برجنرال وپك مشهور برعسکری محرری اولمق اوزره طانلمشدر. علی العموم یازدقلری فلسفهٔ حربیه دن بحث ایدر، قلب بشرك قطعات عسکریه اوزرنده کی

تأثیر عمومیسنی کوستریر. اثرلرینك اك باشلوجه‌سی (Mes revries) یعنی کندی خیالاتم عنوانی حائز اولاندر. بونکده اك فائده‌لی فصللرندن بری اخذ عسکر اصولندن باحثدر. مشارالیه هیچ بر فرق و استثنا قبول ایتمیه‌رك بتون همشهریلرك هیچ اولمزسه بش سنه عسکرلکده خدمت ایتملرینی تکلیف ایدیور. وقطعاتك سرعت حرکتلرینه‌ده پك چوق اهمیت ویریور. آنك اجتهادینه کوره اردولرك موفقیاتی نفرلرك بجاقلرنده محفوظدر. بوندن طولایی یورغنلغی کیدرمك و یورویشلری قوللانمق فکریله آره صره خطوهٔ موزونه ایله ترامپته استعمالنی توصیه ایدیور.

آوسترپا وراثت غوغالرندن صکره ماره‌شال دوساقس برلینه عودت‌ایدر. حکمدارلرك پك‌چوق التفاتلرینی کورر. فره‌دریق (وولتره) یازدیغی بر مکتوبنده مشار الیه حقنده شو سوزلری سویلیور:

«فرانسه قهرمانی ویا دها ایسی (۱۵) نجی لوئی عصرینك تورنی کورمك شرفیله مباهی اولدی. صنعت حربه دائر اولان نطقلرندن پك چوق شیلر اوکرندم. بو جنرال بتون اوروپا قوماندانلرینك خواجه‌سی اولمق مزیتنی حائزدر.

تصور ایتدیکی ترقیاتك هپسنی فرانسه‌ده حصوله کتیره‌مامسی کندیسی ایچون برقباحت دکلدر. چونکه بو مملکتك بیانجیسی ایدی. بناءً علیه دوشوندکلرینی یاپه‌مدیغی ایچون کندیسنی دکل،

اسکی عادتلره پرستش ایتمش اولان او وقتکی فرانسه اکابرینی مؤاخذه ایتملی بز.»

§ ارکان حرب مکتبی.

فره‌دریق بتون اوروپا خلقنه تفوق ایتمسنه واسطه اولان قواعد وامثال حربیه‌یی بتون ملتنه تعلیم ایتمکی دوشونمش وبونك ایچون برلینده بر دائرهٔ عسکریه تأسیس ایلمشدر. بورادن الك معلوماتلی اولهرق یتیشن ضابطلر انجمن عسکری‌یه یعنی ارکان حربیه مکتبنه کیررلر ایدی.

صنعت حربك اقسام عالیه‌سی بوراده مناقشه ایدیلور. فنون عالیه‌یه دائر درسلر بوراده اوقونور، اصلاحات عمومیه پروژه‌لری حرکات جسیمه پلانلری، حاصلی مسائل مشکله هپ بوراده حل وتدقیق اولنوردی.

فره‌دریق حکمدارلق و جنرالق خدمات مهمه‌سی یاننده برده ادبیات کبی انسانیتی اکماله واسطهٔ معنویه اولان بر فن شاهانه دها تردیف ایلمش ایدی. فره‌دریقك پك چوق اثرلری واردر. علوم‌ادبیه‌نك هرقسمنه واقف‌ایدی. فلسفه‌یه، پولتیقه‌یه، عسکرلکه، ادبیاته دائر اثرلر، منظوم یازلمش تیاترولر، اوپرالر وجوده کتیردی.

بو آدم عین زمانده، قوماندان، فیلسوف، دیپلومات، ادیب وشاعر ایدی. بوقدر کوزللکلری کندیسنده طوپلامش اولان

فره‌دریقك بیوکلکنی کوسترمك ایچون اسمنه علاوه ایدیلن بوصفت بیله غیر کافیدر .

الك باشلوجه اثرلرندن « زمانمك تاریخی » نامیله یاد اولنان کتابیدر. بو اثر ایکی جلددر. محتویاتی: آوسترپا وراثت غوغاسنك ایکی اولکی دورینه، یعنی (۱۷۴۰ : ۱۷۴۱) (۱۷۴۴ : ۱۷۴۵) وقوعاتنی حاویدر . عسکرلکجه پك چوق مشهور اولان ایکنجی بر اثریده « یدی سنه سفرلری » اسمنده‌کی تألیفیدر بوده ایکی جلددر . بوایکی اثر بیوك فره‌دریقك بتون وقوعات وقواعد عسکریه‌سنی جامع ایکی خزینه‌در . مشارالیه بو اثرلرینی اوقدر کوزل، وهله اوقدر طوغری یازمشدر، که انسان اوقویجه، کندی خطالرینی پك شدتلی وسریست برلسان ایله مؤاخذه ایتمك بیوکلکی، ینه یالکز فره‌دریقه مخصوص اولدیغنی کوره‌رك حیران اولور .

۱۷۵۷ سفری

اون سکزنجی عصرك اورته‌سنه طوغری ؛ او زمانه قدر ایکنجی درجه حکومتلردن بشقه برشی اوله‌میان پروسیه آرتق آوروپا بیوك حکومتلری صره‌سنه کچمکه باشلادی. شو انقلاب الك زیاده ایکنجی فره‌دریقك همتیله میدانه کلدی .

بناءً علیه دها اوزماندن اعتباراً مملکتی ایچون نتایج عظیمه

حصولنه چاليشان بو بيوك آدمه بتون پروسيه خلقى منتدار اولمليدر .

ايكنجى فره‌دريق ، زمانمز حركات حربيه‌سنك ، تدقيق مطالعه‌سنده بيله بزم ايچون مودل ورهبر اولان جنراللر ايچنده [پرنس اوژن، ماره‌شال تورن و كوستاو آدولف] كبى قهرمانلرك خلفيدر. بناءً عليه يالكز تاريخچه بولنديغى شو وضعيتدن طولايى مشاراليهك بتون سفرلرينى وبالخاصه (١٧٥٧) سفرينى مطالعه ايتمك پك چوق فائده‌ليدر.

وقوعات ابتدائيه

ايكنجى فره‌دريق (١٧٤٠)ده سلطنته كچر. پروسيه‌اوزمان (٣) ميليون اهالى‌يه (٧٦) بيك كشيلك بر اردويه ، (٣٠) ميليون وارداته ، و (٣٣) ميليون قيمتنده بر خزينه‌يه مالك بولنوردى. ويالكز پروسيه ، برانده‌بورغ ، پومرانيا ، ايالتلريله ووستفاليا اراضيسنك بعض اوفق تفك قسملرينى حاوى ايدى. شكلى غير منتظم، حدودى هرجهتدن آچيق وطاغنق اولدقدن بشقه، آوستريا وروسيه امپراطورلقلرى كبى قوتلى قومشولر ايله صارلمش ايدى .

آوروپانك او دوره مخصوص خريطه‌سنه بركوز كزديريلور سه پروسيه‌نك كوچكلنه وحدودينك تهلكه‌لى وضعيتنه تعجب

ايتمامك قابل دكلدر. شوحاللرى دكيشديرمك وپروسيه‌يى بيولتمك وظيفه‌سنى زمان بيوك فره‌دريقك همتنه حواله ايتمش ايدى.

(١٧٤٠) ده امپراطور (٦) نجى شارلك وفاتى ايكنجى فره‌دريق ايچون كوزل برفرصت زمانى ايدى.

مشارالهك قزى مارى تره‌زك تاج حكمدارىسيله اك كوزل ايالتلرى تهلكه‌لى دوشديكى آنده، فره‌دريق كندى حصه‌سنه اوله‌رق [سيلزيا] يى آلمق هوسنه دوشر. وبومقصد ايچون لازم اولان هرشيئى تدارك ايدر. حالبوكه آوستريا حكومتى عثمانليلر علىهنه آچديغى سفرلرده فنا حاله بوزيلور ونهايت ترك سلاحه مجبور قالور. بونك اوزرينه قرال بردنبره (سيلزيا) اوزرينه آتيلور واوراده قطعياً يرلشمش بولنور.

(١٧٤٠) ايله (١٧٤٥) آره‌سنده فره‌دريقك، آوستريالىلر علىهنه‌كى فتوحاتنى مدافعه ايچون آچمش اولديغى بر حربنه تصادف ايديلور. مشارالىه بوسفرده كندى جنرالق صنعتنك مشكلاتنى اوكرەنور، برچوق ميدان محاربه‌لرى ويرر. بونلرك اك مشهورى (١٧٤٥) (زور) ميدان محاربه‌سيدر، كه (١٨٦٦) (زور) مصادمه‌سيله عين يرده وقوعه كلمشدر.

١٧٤٥ده آوستريا حكومتى سيلزياده پروسيالىلر، بوهمياده فرانسزلر ايله محاربه ايتمكده بولنديغندن هرطرفدن هجومه اوغرايه‌رق نهايت فره‌دريق ايله (درسد) مصالحه‌سنى قبول وبتون سيلزيايى مشارالىهه تركه‌قرار ويرر. ١٧٤٥ ايله ١٧٥٠ آره‌سنده

پك طاتلی برصلح زمانی کچرکه فره‌دریق بو فاصله‌دن استفاده ایدرك وکیمسه‌یك خبری اولمقسزین یکی برسفرك تدارکیله‌مشغول بولنور : قوهٔ مالیه‌سنی تنظیم ایدر ، خزینه‌سنی طولدیرر؛ اردو مقدارینی چوغالدیر، تشکیلات عسکریه‌سنی آزچوق دکیشدیرر. مانوره‌لر یاپار، بو صورتله قطعات عسکریه‌سنك تعلیم وتربیه‌سنی اکمال ایدر. قلعه واستحکاملر یاپدیرر. سلاح ، باروت ، ارزاق ویم‌ایچون بیوك دبویلر ومغازه‌لر وجوده کتیرر. حاصلی احوال مستقبله ایچون النده‌کلورسه هپسنی‌یاپمغه چالیشور. فی‌الحقیقه مشارالیهك بو بابده‌کی سعی دور اندیشانه‌سی خلفلرینچون اونو- دلمسی نا قابل بردرس یرینی طوتار.

۱۷۵۵ فرانسه‌وانکلتره آره‌سنده رقابت بحریه‌ایله مستملکات منازعه‌لرندن طولایی یکیدن اعلان‌حرب ایدیلور. دها اول‌ودها کوزل حاضرلنمش اولدیغی ایچون انکلیزلر بحراً فرانسزلره‌غلبه ایدر. فرانسه استقام آلمق هوسیله انکلتره قرالنك ادارهٔ خصو- صیه‌سنده بولنان [هانوور] ایالتنی ضبط ایتمك ایستر . بو وجهله حرب دکزدن قره‌یه انتقال ایدر ودرحال بتون اوروپانك اورایه اشتراك ایتمش اولدیغی کوریلور.

انکلتره پروسیه قرالیله برلشور. فرانسه شو یکی اتفاقده سیلزیایی پروسیه‌لیلر النده کیری‌یه آلمق فرصتنی کشف ایلیان آوستریا ایله اتحاد ایدر. ایمپراطوریچه فره‌دریق علیهنده ، بشقه املر بایان روسیه حکومتی فرانسه و آوستریایه قاریشور .

وصکره‌لری (پولونیا) قرالی ، ساقسونیا پرنسی‌ده آوروپانك اوچ بیوك حکومتندن حصوله کلن‌شوجسیم اتفاقه داخل‌اولور. بر آز صکره اسوچ حکومتی بیله حکومات بریه‌سنك، انکلتره‌نك استنادیله قرالنك ذکاوت وتدبیرندن بشقه طوتنه‌جق هیچ بر یری‌اولمیان یکی برحکومت علمنده‌برلشمش اولدقلری کوریلور. بو سویلدیکمز مختلف اتفاقلر ایله وقوعه کلن مذاکره‌لر کیزلی طوتلمق ایستنلمش ایدی. لکن فره‌دریق (درسد) مجلسنده بولندیرمش اولدیغی خصوصی برمأمور واسطه‌سیله آنلرك هپسنی اوکرنمش ایدی. فره‌دریق ینه حاضر ایدی. حالبوکه دشمنلری الآن حضر اوله‌مامشلردی . بونك اوزرینه مشارالیه بردن‌بره حربه کیروب ساقسونیایی ضبط ایتمکه قرار ویرر .

بو وجهله دشمنلرندن برینی اولسون اتفاقدن چیقارمش وساقسونیه‌ده وقوعه کله‌جك ایلك بر مظفریتله عسکرینه قوت وامنیت ویرمش بولنوردی .

بوندن بشقه‌سفر غائله‌سنی کندی حدود ومملکتندن‌خارجه کوتورمش اوله‌جقدی.

بناءً علیه فره‌دریق (درسد)ده برلشمك‌اوزره.(ماغده‌بورغ) (ویتمبرغ) و (فرانقفورت)دن حرکت ایدن اوچ مختلف قول تشکیل ایدر. او زمان یك ضعیف اولان ساقسون اردوسی بو قوللره قارشو ثبات ایده‌مز . Pirna اردوکاهنه چکیلور. فره‌دریق ساقسون اردوسنی اوراده محاصره ایدر. وعین‌زمانده

آوستریانك کوندره‌جکی امدادلری طوردیرمق ایچون (اوزغه بیرغ) سلسله‌سنك جنوب ورسانی اوزرینه بر ترصد اردوسی کوندریر. فی‌الحقیقه ماره‌شال (برووون) قوماندا‌سنده بولنان بر آوستریا اردوسی پرنا محاصره‌سنی قالدیرمغه مأمور اولور. فره‌دریق (لوبوزیج) موقعنده اوکا هجوم ایدر وکری‌به آثار، ساقسونیالیلرنتیجه‌سز برخروجدن صکره سلاحلرینی تسلیم ایتمکه مجبور اولورلر.

شیمدی ۱۷۵۷ وقوعاتنه‌کچه‌لم. فره‌دریق ساقسونیایه حاکم بولنیور. واقعا، دشمنلرینك بریسندن قورتلدی. لکن دها فرانسه روسیه اسوچ و آوستریا حکومتلریله محاربه ایتمکه مجبوردر. فرانسه‌نك اك بیوك تأثیر وقوتی انکلتره‌یه قارشی یعنی هانوره ایچریلرنده وقوعه کلور. اسوچ حکومتی عادی برترصداردوسیله طوردیریلور. روسیه ظن اولندیغی قدر دهشتلی کورینه‌مز. سفرك باشلوجه‌وقوعاتی پروسیاو آوستریا اردولری بیننده و آشاغیده سویلیه‌جکمز اراضیده وجوده کلور.

دارالحرب

بوراده‌کی دارالحرب مخاصم دولنلر اراضیسنك هیئت عمومیه‌سنی جامعدر.

۱۷۵۷ دارالحربی، بر چوق دارالحرکاتلره آیریلور: بری

روسیه‌یه‌مقابل (ردغال) (ویستول) و(اودر) اوزرنده؛ دیکری اسوچ‌علیهنه، اوده پومرانیا ایله (استرالسوند) جوارنده اوبری‌ده بربیوك فرانسز اردوسنك (دوق دوکومبرلاند) اردوسی علیهنه حرکات عسکریه اجرا ایلدیکی (هانووره) ایالتیدر. دردنجیسی دارالحرب اصلیدر، که بورانك اداره‌سی طوغریدن طوغری‌یه قرالك قوماندانسی آلتنده‌بولنور. وپرنس (صوبیس) یعنی‌فرانقو آلمان اردوسیله مستند بولنان آوستریا اردولرینه مقابلدر.

بو دار الحرب، ۱۸۶۶ دارالحربنك همان عینیدر. شکلی‌ده اربعة‌الاضلاعیدر، که شمالاً برلین؛ غرباً نورنژوالد؛ وبوهمروالد؛ جنوباً (طونه) شرقاً ده کوچك قارپات‌واودر خطلرندن مرکبدر.

پروسیا وآوستریا یاقوتلری

۱۷۵۷ سفربجون فره‌دریق همان (۱۰۰) بیك کشی‌قوتنده براردوپی طوپلامش بولنور. بونك (٦٥)بیکی پیاده (۱۸) بیکی سواری (۱۷) بیکی طوپجی، استحکام وسائره‌در.

فره‌دریق بو عسکری، هر بریسی ۲۰ : ۳۰ بیك قوتنده اولمق اوزره درت قوله آیرر وشو یولده ترتیب ایدر:

(۱)نجی‌قول پرنس (موریس) قوماندانسنده، (شمینس)ده؛ ایکنجیسی قرالك اداره‌سنده (لوقوویج) ده، ۱۳نجیسی

[دوق دوبه ورن] اداره‌سنده، (زيتاو)ده (٤) نجيسى ماره‌شال (ايشوه‌رين) قومانداسنده سيلزياده .

آوستريالیلرك‌ده همان‌عين‌قوتده براردولرى وار. شوقدر،كه حاضرلقلرى اوته‌كندن براز برى قالمش بولنور. اونلرده طبقى فره‌دريق كبى درت قول تشكيل ايدرلر:

(١) نجيسى (دوق رامبرغ) اداره‌سنده‌كى (اغرا) ده ؛ (٢) نجيسى ماره‌شال (بروون) قومانداسنده (بودين) ده (٣) نجيسى قونت‌دوكونيلسك اداره‌سنده (رايهزيخ)ده؛ دردنجيسى‌ماره‌شال (دون) قومانداسنده (موراويا) ده . پرنس (دوصوبيس) ك فرانقفورت ـ آلمان‌اردوسنه كلنجه: بوده (٥٠) بيك كشى‌قوتنده اوله‌جق ايسه‌ده حاضرلقلرى آلان اكمال اولنه‌مامشدر .

سفر پلانى

فره‌دريق‌خصملرندن اول حاضر بولنور. شو حسابى‌بيوك بر فرصت بيله‌رك بر سنه اولكى يعنى ١٧٥٦ سفرنده ياپديغى كبى پروسياليلرى كذلك ١٨٦٦ سفرنده ياپدقلرى كبى آندن قطعياً استفاده ايتمك فكرلرينه دوشر . بوندن بشقه فره‌دريقك ايلك اول ميدانه چيقمسنه ياردم ايتمش ديكر بر سبب دها واردى. عسكرينك تربيه وتجربه‌سنه فوق‌العاده امين‌ايدى. چونكه برسنه

اول تعقیب ایلدیکی مظفریتلر پروسیه اردوسنه حقیقةً بیوك بر امنیت قزاندیرمشدر .

بناءً علیه، پروسیا قرالی تعرضه کچمك، بوهمیایه استیلا ایتمك ومؤخراً دوصوبیس اردوسی اوزرینه آتلمق ایچون کندیسنه یاردم ایدجك اولان شدتلی برضربه ایله آوستریا اردوسنی یقمق فکرینه دوشر وبو یولده قرار ویرر .

بوهمیانك استیلاسی ایچون فرهدریق درت یول ، ودرت قول استعمال ایتمك وصکره بوقوللری ایکیشر ایکیشر برلشدیرمك ایستر: (۲) اولکی قول (لوبوزیچ)ده ؛ اوبرلریده (طورناو) ده برلشه جکلر وشو صورتله صوك سفرده؛ پرنس فرهدریق شارل اردوسیله پرنس رووایل اردوسنه بکزر ایکی جسیم قول تشکیل ایده جکلردر . هر ایکی حالده بربرندن بیوك فاصلهلر ایله آیرلمش خطوط الحرکات قوللانلدیغنی کوریورز . پروسیه لیلرك شوصورتله حرکت ایتملری طبیعی عین زمانده سیلزیا وساقسونیانی اشغال ایتمکده کی مقصدلرندن ایلری کلمش ایدی. بوندن بشقه شو وجهله یاپدقلری حالده قطعات عسکریه لرینك یورویشلرده، اعاشه خصوصلرنده مشکلاته اوغرامیه جقلرینی دوشونورلردی. واقعا، پروسیالیلر شو مانوره نك حصوله کتیردیکی دهشتلی مخاطره یه اهمیت ویرمامش کبی کورونديلر . فقط بونك سببی وار ایدی. اولا دشمنلرندن دها چابوق حاضر اولدقلرینه ، کندی قوللرینك آره لقلرندن دها بیوك فاصلهلر ایله ترتیب ایدلمش

دشمن قوللرینك طاغنقلغنه، کندی جنرالرینك جسارت، شدت وجدیتلرینه و آوسترپا قوماندانلرینك بالعکس عطالت، تردد وقورقاقلغنه اعتماد ایدییورلر.

(۱۸٦٦) ده اولدیغی کبی (۱۷۵۷) ده وقوعاتك نتیجهٔ عمومیه‌سی شو حسابك طوغرولغنی و شو مانوره‌نك اصابتنی میدانه چیقارمشدر. (مع هذا مانوره یاکلشدر.)

(۱۷۵۷) سفری ایکنجی دوره آیریلور: ایلك دور ۱۵ نیساندن آغستوسنك نهایتنه قدر سورر. بو قسمك دارالحربی بوهمیادر. ایکنجی دور، آغستوسك نهایتندن (۱۰) کانون اوله قدر جریان ایدن حرکاته شاملدر. بونك دارالحربی ساقسونیا وسیلزیادر. بو یالکز برنجی دوری یعنی بوهمیا استیلاسنی، پراغ وقولین میدان محاربه‌لرینی و بوهمیانك تخلیه‌سنی جامع اولان وقوعاتی کوره‌جکز.

§

بوهمیانك استیلاسی ایچون حرکات حربیه نیسانك ایلك کونلرنده باشلار. پرنس موریس شمنیسدن (ڤفرا) اوزرینه بر نمایش حرکاتی یاپار. بوکا مقابل دارلرغ کندی قولنی اشغال ایتدیکی موقعی اورتمك ایچون آنك اطرافنده طوپلامغه چالیشور.

بونك اوزرینه پرنس موریس، قوموطاو بعده لوبوزیج اوزرینه حرکت ایدر. و(۲۳) ده اورایه واصل اولور. واوراده درسد، پراغ، جاده‌سنی تعقیب ایتمش اولان قوال ایله برلشور. بو ایکی قول برلکده (بودین) اوزرینه یعنی مارەشال (برووون) علیهنه یورورلر. دشمن موضعنی جبهه‌دن پك قوتلی بولدقلرندن (اژر) وادیسنی برآز تعقیب ایدرلر. وآنی کچدکدن صکره (کفرادن) برلکده اولان (دارمبرغ) قولنه تصادف ایله آنی (ولواره‌ن) اوزرینه آتار وبوندن صکره بودین موضعنك صول جناحنی تهدیده کلورلر .

مارەشال برووون موضعنی تخلیه ایدر . فره‌دریق اوراسنی تحت اشغالنه آلور وکپری‌یی تعمیر ایتدیرر. واوراده کندی خط الحرکاتنی اورتمك ایچون بعض قطعات ترك ایدر .

ایکنجی آوستریا قولی برنجیسیله برلشور . ایکیسی برلکده پراغ اوزرینه چکلورلر.

پروسیه‌قرالی آنلری تعقیب ایدر. و(۲) مایس‌ده (مولداوا) صوینك صول کنارلرینی آلور .

بوصره‌ده [دوق دوبه ورن] زیتاودن (رایهنبرغ) اوزرینه ایلریلدی. ۲۱ نیسانده بو نقطه اوزرنده (قونت دوقونیفرغ)ك قوله هجوم ایدرك آنی (لیبه‌ناو)ه طوغری آتار آوستریالیلر اوراده پك قوتلی برموضع طوتارلر،که (دوق دوبه ورن) آنك اوکه‌کلنجه توقف ایتمکه مجبوراولور. لکن مارەشال دوشوه‌رین

دردنجی پروسیه‌قوایله ۱۸ نیسانده [طروتناد]دن بوهمیایه‌کیرر؛ (۱۹)ده [کونیفن هوف]ه‌کلور. وبوراده (زیچین) و(طورناو) اوزرینه یورور شوحرکتیله آوسترپا قولنك آرقه‌سنه دوشمك ایستر. آوسترپا قولی (۲٤)ده بولندیغی قوتلی موضعی بوشالدیر و(پو)،(دول) (ژولغبوسلاو)و(براندای)دن‌کچه‌رك(ایزر)وادیسنه اینر. بوندن‌صکره‌ده پراغ اوزرینه یورور. فی‌الحقیقه (۳)مایسده اورایه و اصل اولور. (مارەشال دوشورین) (زریچین)ه کلدیکی زمان‌اوراده آوسترپا قولنك رجعتنی خبر آلور. بونك اوزرینه (ژولغبوسلاو)ه کیدر. واوراده [دوق دوبه‌ورن] ایله برلشور.

بوندن صکره (۵۰) طابور پیاده و(۱۰۰) سواری بلوکیله (براندای) اوزرینه یورور. بروجهله،که مایسك ایلك کونلرنده (٤) پروسیه قولی ایکی جسیم بیغین تشکیل ایدر :

بری قرالك قوماندا‌سنده آلپ نهرینك صاغ کنارنده‌در . بو ایکی‌بیغین‌درت فرسخ بر آره‌لق، و(۲) بیوك‌نهرایله بربرلرندن آیرلمش بولنیورلر. بو اثنـاده ایکی پروسیه اردوسی آره‌سنـده برلشمش اولان اوچ آوسترپا قولی پرنس شارل قوماندەسـنده بولنمق اوزره پراغ موقعنه استناد ایدیورلر. (۵) مایس‌فره‌دریق کندی تعرض یورویشنه دوام ایدر. (مارەشال قابت)ی درسد یولی اورتمك ودشمنك نظر دقتنی بوجهته آلمق ایچون (۲۰) بیك کشیله مولداوانك صول کناری اوزرنده براقور. کندیسی (۳۰) بیك کشی قدر برقوتله پراغك بر قاچ کیلومتره اوزاغنده

و آوستريالیلرك بوسبتون آشی آتنده کیجه‌لین آتلمش اولان اوچ کپری واسطه‌سیله مولداوا صوینی کچر. شو صره‌ده ماره‌شال شوه‌رین (٣٥) بیك عسکریله (براندای) ده بولنور. بو (٥) مایس کونی سفرك زمان قطعیسنی وپك بحرانلی برفصلنی اشعار ایدر. و (١٨٦٦) سفرینك ٢٧ و ٢٨ نجی حزیران کونلرینه مقابلدر.

بوراده پراغ دیوارلرینه صیغنمش اولان (٧٠) بیك آوستریالی ایچون پك کوزل بر فرصت زمانی وار ایدی. لکن بربرندن آیری بولنان اوچ پروسیه قولنه بیوك قوتله یورویه‌جك پرده آوستریالیلر کندی موقعلرینه قپاندیلر واوراده غیرمتحرك برحالده قالدیلر.

(٦) مایسده قرال، (ماره‌شال دوشوه‌رین)ك اوکنا چیقار وعلی الصباح آنکله برلشور. بو اثناده ال آتنده (٦٣) بیك کشیلك برارده بولنوردی. شو قوتله آوستریالیلرك موضعی اوزرینه یورور وپراغ میدان محاربه‌سنی وجوده کتیرر.

ایلك مظفریتلردن استفاده‌ایتمك، ایلك دشمنندن قورتیلوب اوندن صکره دیکرلری اوزرینه کیره‌بیلمك، وپراغدن آنجق (٨) فرسخ اوزاقده وپك قوتلی بولنان موراویا قولنده (پراغ) اردوسیله برلشدیرمامك ایچون فره‌دریق پراغ محاربه‌سنی قبول ایدر.

§

فرەدریق و مارەشال دوشوەرین اولا آوستریالیلرك موضعنی استکشاف ایدرلر . بوموضعك صول جناحی مولداوا صوییله پراغ شهرینه استناد ایتمش بولنور .

اطرافی بطاقلی چایرلر و یالکز بر طاقم جبهەسیله کچیلەجك درجەده طار و چقور یوللر ایله طولودر . جبهەسی برخیلی کوللری بربرینه ربط ایدن بر درەنك کیریسنده قیالقلر وصرپ تپەلردن مرکب برسلسلەنك صرتلریله محاطدر . و اوتەده بریده نقطهٔ استناد اولەجق بعض کویلرده بولنور . جبهەیی ستر ایدن تپەلر، کوللر ودرەلر (کیڑ) قریەسنك برازاوتەسنده کیرویەطوغری وعموداً قیریلور وشو صورتله موضعك صاغ جناحی حصوله کلور . معمافیه موضعك اك ضعیف جهتی بوراسیدر . چونکه بورادەکی زمین عارضەلرینك پك اهمیتلری اولمدیغی کبی بورالرده سوارینك یاییلمسنه لایق ایچه کوزل اووەجقلر واردر .

آوستریالیلر بو صنفده معتادلری اولان نظامله یعنی ایکی پیاده خطی وایکی سواری جناحی اوزرینه یاییلورلر . مولداوا ایله پراغ آرەسنی صیقمش اولان صول جناحك واقعا هیچ بر قورقولەجق یری یوق، لکن بوکا مقابل هیچ برشیئەده یارامز .

پروسیه اردوسی آوستریا اردوسنه موازی اولەرق ترتیبات آلور . بواردونك محاربه نظامی (٤٠) طابور قوتنده (٧) لوادن مرکب بر برنجی خطه (٢١) طابوردن عبارت بر ایکنجی پیاده خطی حاویدر . ایکی خطك آرەلقلرینی قپامق ایچون (٥)

غره‌نادیه طابوری ترك ایدلمشدر. که بونك اوچی صاغده، ایکیسی صولده بولنور. صاغ جناح سواریسی، (۳۵) بلوك برنجی خطده و (۱۵) بلوك ایکنجی خطده بولندیرر. بوندن بشقه برقاچ سواری بلوکیده یالکز برطابوردن مرکب برده احتیاطی واردر.

ایشته اراضی ایله هر ایکی طرفك شکل و ترتیبی بوندن عبارتدر.

فره‌دریق پادیشی استکشافده آوستریالیلره جبهه اوزرندن هجوم ایتمك غیر قابل اولدیغنی آکلادی. لکن (ماره‌شال دو ایشوه‌رین) ك ویردیکی راپوره نظراً دشمن موضعنك صاغ جناحنه هجومی تصویب ایدر. بونك اوزرینه کندی اردوسنه صوله طوغری بر یان یورویشی یاپدیرر. بعده (بودشریخ) کویی طرفنه صاغه تبدیل اسـتقامت ایتدیرر. بوندن صکره‌ده اردوسنی آوستریا محاربه نظامنك جبهه‌سنه عموداً تحدید ایلر و بینه بو زمانده (برانداى) طریقنی براقور و (اولموتس) یولی اوزرینه کلور، برلشور. بوراده برلشدیکی زمان (ماره‌شال دودن) قولی کندیسنك تقریباً (۸) فرسخ کیریسنده بولنور.

مشارالیه بوراده برمیدان محاربه‌سی بکلمیوردی. پیاده‌سی اردوکاهلرده استراحت ایدییوردی. سواریسی یم تدارکیله مشغول ایدی. بناءً علیه اوراده اولا بیوك برقاریشقلق وقوعه کلور. و بوندن طولایی آوستریا اردوسی طبیعی کچ قالور. معمافیه بینه ترتیبات آلمغه موفق اولور. پرنس شارل کندی

اردوسنه پروسیه اردوسنك یاردیغی کبی بر یان یورویش یاپدیرر. بعده صاغه تبدیل استقامت ایتدیرر. بروجهله که صاغ جناحده خصمك یان هجومنه مقابله ایده بیله جك برقولتق حصوله کلور. بوقولتق (کیژ) کویندن (استربولی) کوینك کیریلرینه قدر امتداد ایدر. وصاغ جهتندن (۱۰٤) بلوك قوتنده آوستریا سواریسیده اورتلمش، صول جهتندن ایسه اصل جبهه‌نك صاغ جناحنه استناد ایتمش بولنوردی. ژومینی، آوستریالیلرك تشکیل ایلدکلری شو قولتغك پك چوق محذورلری اولدیغنی سویلیور؛ اکر دشمن قولنك زاویه‌سنك رأسنده براشمکه موفق اولورسه اوزمان پك شدتلی آتشلریله محاربه خطنك هر ایکی استقامتنی بویدن بویه آتش آلتنه آله جقدی. هرایکی مصادمه اثناسنده قولتق ایلرویه کوتورلمش اوله‌جق ایسه بوندن دشمنك استفاده‌سنه یرار بیوك بر آره‌لق حصوله کله‌جکدی.

والحاصل قولتق کریه چکلمکه مجبور اولورسه محاربه خطنك هرایکی استقامتی بربری اوزرینه بیغلمش بولنوردی. یان یورویشنی بتیردیکی کبی پروسیه اردوسی آوستریالیلرك صاغ جناحی اوکنه واصل اولور. کوندوزین (۱۱) صولرینه طوغری علی العجله محاربه ترتیباتی آلور. برچوق مشکلاتله کوللر و بطاقاق چایرلر ایله طولو اولان دره‌یی آتلار وبلا فاصله خطی اوزرینه هجوم ایدر.

بوهجومه موفق اولمز. آلای طوپلرینی کندی کریلرنده

وجامرلر ایچنده براقمغه مجبور اولان پروسیالیلر دهشتلی بر آوستریا طوپجیسنك بیلدیرم آتشی ایچنه صوقیلور. بوراده بر چوق تلفاته اوغرادقدن صکره قارمه قاریشیق برحالده کیری یه چکلمکه مجبور اولورلر. آوستریا غره‌نادیه‌لری یکیچریلرك یاپدقلری کبی، قلیج الده اوله‌رق آنلری تعقیب ایدرلر و شو صورتله کندیلریله مرکز آره‌سنده بیوك بر آره‌لق براقه‌رق (۱۰۰۰ : ۱۲۰۰) خطوه قدر ایلری آتیلورلر.

فره‌دریق (کیش) قریه‌سنی همان کچمش اولان صاغ قول باشنده بولندیغی حالده مصادمه‌یی تعقیب ایلر. واو آنده حصوله کلان فرصتدن مستفید اولور.

برلوا عسکری (کیژ) اوزرینه کوتورر. شدتلی برهجومله اوراسنی الده ایدر. فقط بوصره‌ده کندیسنی آنفلاده آلمش اولان آوستریالیلرك مرکزیله صاغ جناحی آره‌سنده قالور.

بنه بو زمانده اولا کری یه آتلمش اولان پروسیه صول جناح سواریسی دشمن سواریسی علیهنه یاپمش اولدیغی ایکنجی برهجومده موفقیت قزانور.

(٦٤) پروسیه سواری بلوکی جنرال (زیه‌تن) سایه‌سنده آوستریا سواریسنك جناحنی آله‌رق شو صورتله (۱۰٤) بلوك قوتنده پك دهشتلی برسواری جمعیتنه غلبه ایتمش بولنور.

بروجهله، که آوستریالیلرك صاغ جناحی، اوزمانه قدر مظفر ایکن شمدی یکیدن طوپلانمش و جنرال‌لربنك معاونتیله ایلری

آتامش اولان پروسیه آلایلریله مرکزدن ودیکر قطعات ایله‌ده صاغدن وصولدن تهدید ایدلمش بولنور .

(مارەشال دوشوه‌رین) آتندن اینر. النه بر بیراق آلور. وشو صورتله کندی نامنه منسوب اولان آلایك باشنه کچر، آنك ایله برلکده ایلری یورور .

واقعا مشارالیه اوریلور وبو آنده اولور: لکن آوستریالیلرك صاغ جناحلریده بوزیلور وقارمه قاریشیق برصورتده کری‌یه قاچمش بولنور.

آوستریا خطنك مرکز وصول جناحی یکی برمحاربه‌جبهه‌سی تشکیل ایچون بر چوق کره‌لر اوغراشور. لکن بویله برجبهه تشکیلنه وقت بولنه‌مز . ایلك موفقیتلریله نشئه‌دار اولان روسلر ، بتون شو خدعه‌تلردن استفاده ایدرك آنلر اوزرینه آتیلور و آنلری فنا حالده بوزارلر .

مغلوب اولان (پرنس شارل) (٤٠) بیك کشیلك بر اردو ایله پراغ موقعنه آتیلور. (١٢) بیك کشی (صاساوا) استقامتنه چکیلور.

ومارەشال (دەن) ایله برلشمك ایستر. یارەلی واولواوله‌رق (١٢) بیك کشی محاربه‌دن خارج بولنور. و(٤) بیك اسیر ایله (٢٠٠) طوپ دشمن النه کچر.

پروسیه‌لیلرك (٣٤٠٠) اولو ؛ (٨٠٠٠) یارەلو و (١٥٠٠) قدر اسیری اولور.

§

فره‌دریق محاربه‌یی قزاندقدن صکره بتون آوستریااردوسنی اسیر ایتمك فکریله (پراغ) شهرینی آبلوقه‌یه آلور.

(٦) مایس ده (بوهمشیرون) ه کلدیکنی اوکرندیکمز ماره‌شال (دون) محاربه‌نك غیب ایدلدیکنی ایشتدیکی کبی کری‌یه چکیلور. یعنی اولا قولین بعده (ویانه) استقامتنده (هابرن) اوزرینه رجعت ایدر.

پراغ مصادمه‌سیله اوته بری طاغلمش اولان آوستریااردوسی، اتفاقی طوپلار وهپسی الی آلتنده اولمق اوزره (٤۰) بیك کشیلك برقوت حه وله کتیردکدن صکره آبلوقه ایدلمش اولان شهرك معاونتنه کیدر. فره‌دریق (۲۵) بیك کشیله [دون دوبه‌ورن]ی اوکا قارشی کوندریر وحزبرانك یاریسنه طوغری کندیسیده برقاچ آلای ایله برلکده (دون دوبه ورن) ایله برلشور.

بوصره ایکی اردو ویانه — پراغ جاده‌سی اوزرینه وتقریباً قولین حذالرنده بربرینه قارشو مانوره یاپمقله مشغول اولورلر. ۱۷ حزیرانده آوستریالیلر (کیریشه ناو) موضعنده بولنور؛ پلانیان موقعنك کیریسنده اولان فره‌دریق، صاغ جناحنی قوشاتمق فکریله دشمن اردوسنه هجوم ایتمك ایچون ترتیبات آلور. لکن آوستریا جنرالی فره‌دریقك مرامنی آکلار. بونك اوزرینه کیجه‌لین اردوکاهنی دکیشدیرر واردوسنی اوفق‌تپه‌لردن مرکب سلسله‌نك اوستنده (پراغ — قولین) جاده‌سنه موازی ترتیب ایدر.

آیك (۱۹) زنده فره‌دریق (پلانیان) موقعندن چیقار. وخاصمك محاربه خطنه عمود بروضعیتده یرلشمش بولنور. ناپولیون، دشمن خطنك صول جناحنه هجوم ایتمك لازم‌کلدیکنی هرشی آپ آشکاره کوستریور دییور.

حالبوکه فره‌دریق شو وضعیتده قاله‌جق یرده بوندن بشقه پك تهلکه‌لی وپك قاریشیق بروضعیت قبول ایدر. قرال، آوستریالیلرك صاغ جناحنه هجوم ایتمك ایستر. بونکچون کوب کوندزین دشمن اوکنده‌و آلپ خطیله خدمك موضعی آره‌سنده اوچ قول اوزره برتعبیه یان یورویش یاپدیرر.

فره‌دریق بو یورویش قوللرینك اوکنده سواریسنك الك بیوك برقسمنی بولندیرر. جنرال (زیه‌تن) قوماندا سنده اولان بو سواری اولا (قولین) قصبه‌سنك ایلریسنده بیوك یول اوزرنده واردونك قسم باقیسیله عادتا برزاویه تشکیل ایده‌جك وجهله موضع آلان دشمن سواریسنی طرده مأموردر. (زیه‌تن)ك سواریسندن صکره (۱٦) طوپلق جسیم بربطریه (۷) طابور پیاده و(٥) دراغون سواری بلوکندن مرکب وجنرال (هونس) قوماندا سنده بر هجوم قولی حرکت ایدر. بو قوللك (قره‌زور) حذاسنده لازم‌کلن ترتیباتی آلدقدن صکره، کوبی ضبط ایده‌جك وبعده آوستریالیلرك صاغ یانلنه هجوم ایده‌جك؛ اردونك قسم متباقیسی برخط مائل تشکیل ایدرك ویواش یواش محاربه‌یه کیرمك صورتیله هجوم قولنی حمایه‌سنه آلمش بولنه‌جقدر.

نه چاره که ، ایشلر قرالك ویرمش اولدیغی امرلره کوره چیقمدی .

(زیه‌تن) کرچه آوستریالیلرك (ناواستی) سواری قولنی طرده موفق اولور. وجنرال (هوئس)ده (قره‌زور) کوپی آلدقدن صکره خصمك صاغ یانه هجوم ایدر. لکن اردونك اقسام بافیه‌سی (۲) مظفر قولی لازم اولدیغی کبی تقویه ایده‌مز. پروسیه اردوسنك یان یوروپشی برقاچ آوستریا طابورینك هجومیله اپیجه تلفاته دوچار اولور. هجومه اوغرامش بولنان قطعه‌لر بردنبره طوریر ومحاربه ترتیباتی آلورلر. حالبوکه یوروپش قولنك هجومه تصادف ایتمامش جهتلری یوروپشلرینه دوام ایدرلر. بوندن طولایی پروسیه محاربه خطنده برچوق آره‌لقلر وپارچه‌لر حصوله کلور.

جنرال هوئس تقویه ایدلمدی . بونکچون مشارالیهك ایلك مظفریتی صکره‌دن بتون بر مصیبت یرینه کچدی. چونکه مرکز وصول جناحلرنده امین برحالده قالمش بولنان آوستریالیلر قوهٔ اصلیه‌لرینی کندی صاغ یانلرینه کوتوریرلر. پروسیه هجوم قولنی قوشادیرلر. واونی پك چوق تلفاته اوغراندقدن صکره کیری یه آتمغه موفق اولورلر .

شو آنده فره‌دریق (قولین) میدان محاربه‌سنی غیب ایتمش بولنور.

بونکچون بالضروره پلانیان و(یمبروغ) استقامتنده چکیلور. قولین میدان محاربه‌سی پروسیالیلردن(۱۳) بیك و آوستریالیلردن

(٦) بیك کشینك جانبه مقابلدر. پروسیه قرالنك بو محاربه‌ده مغلوب اولمسی، مؤخراً بتون‌ر بوهمیایی الدن چیقارمسنه تأثیر ایتمشدر.

فی الحقیقه، فره‌دیق پراغ محاصره‌سنی قالدیرر قطعات عسکریه‌سندن باشلوجه ایکی قول تشکیل ایدر. (۱) نجیسی طوغریدن طوغری‌یه کندی قوماندانسنده (لایتمپرچ) اوزرینه چکیلور (۲) نجیسی (پرنس دوپروس) ك اداره‌سنده (لاپیا) استقامتنی تعقیب ایدر.

آوستریالیلر شنلك یاپیورلر. شمدیلك موفقیتلرندن استفاده ایتمکی دوشونه‌میورلر. فی‌الحقیقه ماره‌شال (دون) خصمك اوزرینه آنیله‌جق برده بر قاچ کون قولین جوارنده شهر آینله وقت کچیرر. محاصره رفع ایدلمش ایکن (پرنس شارل) کویا جنرال دونی تقلید ایدرمش کبی اوده بر قاچ کون پراغدن طیشاری چیقمزشووجهله آوستریالیلر ایچه اکلندکدن صکره (فره‌دریق)ی کوزتمك ایچون برمفرزه کوندریرلر.

واك بیوك قوتلریله (پرنس دووایال) اوزرینه یوکلنمك ایسترلر. بونکچون مشار الیهك زیناو جهتندن آرقه‌سنی آلمق چاره‌سنی آرارلر. واك صکره (غابل) استقامتندن صول یانی چویرمش بولنورلر.

برمانوره‌نك تأثیریله [پرنس دووایال]، رومبورغ اوزرینه آتیلور. پك چوق ضایعات ومشکلاتله بوجهتده رجعت حرکتی

يابه‌بيلور واك صكره بنه (باوچن) موقعنه قدر پوسكورتمش بولنور. باوچنده، تموزك نهايتلرينه طوغرى اورايه كلمش اولان قرال ايله برلشور.

فره‌دريق يكيدن تعرضه كچر وبوندن اولكى مغلوبيتلرينه باقيه‌رق آوسترياليلرى برميدان محاربه‌سنه جلب ايتمك ايستر. مشارالیه بو محاربه‌يى قزانه‌جغنى وآنك نتيجه‌سى اوله‌رق پرنس شارلى تكرار بو همايه آتدقدن صكره كنديسيده فرانقور آلمان اردوسنك استقبالنه كيده‌بيله‌جكنى اميدايليوردى. بوفرانقور آلمان اردوسى او صره‌لرده (آيزه‌ناخ) جوارنده طوپلانمقده وقول باشلرى (هرتورن) ايله لايپسيغ اوكلرنده كورنمكده ايدى. لكن آوستريالیلر قرالك آرزو ايتمكده اولديغى محاربه‌يى قبولدن اجتناب ايديورلر. بالعكس دائما قوتلى موضعلر اشغاليله فره‌دريقك حركاتى طورديرمغه موفق اولورلر. قرال بونك اوزرينه (دوق دوبه‌ورن) قوماندا سنده آوستريالیلره قارشو بر ترصد اردوسى براقور. وكنديسى اوفاجق بر اردو باشنده آغستوسك صوك كونلرينه طوغرى (پرنس دو صوبيس) ك اوكنه چيقمق اوزره يورويش اجرا ايدر.

(١٧٥٧) سفرينك ايلك دورى ايشته بوندن عبارتدر.

مطالعات

۱۷۵۷ سفرنده فره‌دریق آوستریالیلری قوشاده‌رق اونلری قطعیاً سیلزیانك تخلیه‌سنه مجبور ایدر. فرانقور آلمان اردوسنی، تورنژ - والد سلسله‌سنك کویلرینه قدر آتار، وروسلر ایله اسوچلولرك حرکات استیلائیه‌لرینی طوردیرر. مشارالیه بو سفر ایچنده پراغ، قولین، روسباخ، لوتین کبی درت بیوك میدان محاربه‌سی وقوعه کتیرر. بونلردن یالکز (۲) نجیسنده مغلوب اولور. فقط اوته کیلرنده پك پارلاق مظفریتلر قزانور. حاصلی فره‌دریق بو ۵۷ سفرنده پروسیه‌طپراغنه دشمن آیاغی طوقندیرمز وکندی ذکاوتی، عسکرینك تربیه وجسارتی واك چوقده دشمنلرینك خطلری سایه‌سنده دهشتلی بر اتفاقك پنجهٔ قهر واستیلاسندن شو صورتله قورتلمش بولنور.

(۵۷) سفرندن صکره حرب دها (۵) سنه قدر دوام ایدر. (۵۸) ده فره‌دریق (زوندورف) ده روسلره غالب کلور، لکن (هوهن قیرت) موقعنده آوستریالیلره مغلوب اولور. (۵۹) ده روسلر (کونرس دوزف) ده فره‌دریقی مغلوب ایدرلر. لکن قزاندقلری موفقیتدن استفاده ایده‌مزلر. بوسنه داخلنده آوستریالیلر طرفندن شایان دقت هیچ بر شی وقوعه کلمز. (٦۰) ده فره‌دریق آوستریالیلر علیهنده (یغنچ) و(طورغاو) مظفریتلرینی قزانور، لکن روسلر بر قاچ کون بریسنی اشغال ایتمش

بولنورلر . (٦١) ده روسلر آوستريالیلرله برلشورلر .

فره‌دریق محواولمش درجه‌سنه کلور. کندی (برنسبورغ) اردوکاهنك تأثیر وقوتیله، دشمن جنرالارینك بربرینه قارشو رقابتلری سایه‌سنده بر دفعه دها کندیسنی قورتارمش بولنور . (٦٢) ده شایان دقت بر وقعه حصوله کلمز . (٦٣) ده مخاصم حکومتلر آره‌سنده مصالحه عقد اولنور .

بومعاهده سیلزیایی پروسیا اداره‌سنده براقور. فره‌دریق شو صورتله مملکتنه بر بچق ملیون اهالیی جامع وپك زنکین برولایت علاوه ایتمش بولنور. ایشته فره‌دریقك ایکنجی درجه‌دن برحکومت‌باشنده اولدیغی حالده، آوروپانك اك بیوك حکومتلرندن مرکب دهشتلی برائتلاف مقابل ثبات ایتمش اولدیغی (٧) سنه سفرینك هیئت عمومیه‌سی بوندن عبارتدر .

ناپولیونك بوسفر حقنده‌شویله برمطالعه‌سی واردر: (پروسیه ایله متفقلر آره‌سنده‌کی مساواتسزلق حقیقی اولمقدن زیاده ظاهری ایدی . چونکه متفقلر هیچ بر زمان هپسی برلکده حرکت ایتمدیلر. بالعکس بر بر و مختلف زمانلرده دار الحربه اشتراك ایدیورلردی . بونکچون فره‌دریق اونلری بر بر اوره‌بیلدی. فره‌دریق (٥٧) ده بوهمیا، ساقسونیا، وسیلیزیا ایچریلرنده بربرندن آیری (٣) سلسلهٔ حرکات وجوده کتیره‌بیلدی. کرچه روسلر هر سنه (اودر) وادیسنده باش کوسترلر ایدی. لکن اورادهٔ آنجق برمحاربه نهایت بولنجه‌یه قدر طوریر-

لردی. محاربه قزانلمش ویاخود غیب ایدلمش، نه اولورسه اولسون اونی متعاقب همان کندی مملکتلرینه چکیلورلردی .

اسوچلولر ایله ایمپراطورلغك حکومات سائره‌سی ده امید اولندیغی قدر تأثیر کوسترمه‌مدیلر. متفقین الکچوق چالشدقلری زمانده بیله، (۳۰۰) بیك کشیدن زیاده برقوت میدانه چیقارمدی. حالبوکه فره‌دریق بلکه هرزمان (۲۰۰) بیکه قدر عسکر سلاح آلتنده بولندیرمش ایدی. بوندن آکلاشیلور، که فره‌دریق اوچه قرشو ایکی قوتله محاربه ایدیور. ایشته یدی ییل سفرینك فوق‌العاده لکنی تنقیص ایدن ماده بو نسبتدن عبارتدر. پروسلر دائما شو نقطه‌یی نظر دقته آلمش اولمرندن ایلری کلیور، که (۲۳) حزیران (۱۸٦٦) ده شمالاً شدتلی بر تعرضه کچدکلری صره‌ده متفقلری اولان ایتالیالیلره جنوبده‌کی حرکاتی بنه یوقاروده‌کی شدته تعقیب ایلمرینی وبو وجهله (۱۷۵۷) ده متفقینك دوچار اولدقلری خطادن قاچنمرینی متصل توصیه ایدیورلردی .

(۱۷۵۷) سفری برحده قدر (۱۸٦٦) سفرینك ظهورینه واسطه اولمشدر کی تصور اولنه‌بیلور. بوایکی سفرك پك چوق یرلرده بررلریله مشابهتلری واردر. ازجمله ایکی دورده پروسیا کندیسنه دشمن اوله‌رق آلمانیا داخلنده آوستریا ایله (۲) نجی درجه حکومتلره مالك ایدی. بو ایکنجی درجه حکومتلرینك

مسلك حركتلری پروسیالیلرك پك چوق حدتلرینی جلب ایلمشدر .

هر ایکی دورده‌ده پروسیه دشمنلرندن اول حاضر لنمش بولنور. بر چوق سنه‌لر اول حرب ایچون تدارکاته باشلار. قوهٔ مالیه‌سنی اکمال ایدر . تربیه‌لی وقوتلی براردو وجوده کتیرر . حالبوکه دشمن اردولری ایچه کچ قالور وبوسویلدیکمز تدارکات جهتیله پك چوق نقصانلری بولنور .

(۱۷۵۷) ده اولدیغی کبی (۱۸٦٦) ده دخی پروسلر ایلك بردشمندن قورتلمق، آنك مالزمهٔ حربیه‌سنی الده ایتمك، حرب غائله‌سنی کندی مملکتلرینك خارجنه کوتورمك وایلك مظفریتلر ایله قطعات عسکریه‌لرینه شرف و قوت ویرمك ایچون ایلك حرکتلرنده دها ساقسونیانك استیلاسندن ایشه باشلامش اولور.

(۱۸٦٦) بوهمیا استیلاسی ، (۱۷۵۷) بوهمیا استیلاسنه کذلك برچوق نقطه‌لرده متشابهدر . ایکی دورده‌ده پروسلر، بری ساقسونیا، دیکری سیلزیا جهتندن دشمن مملکتنه کیرن ایکی بیوك اردویه آیریلور . وبونلر بربرندن تمامیله متفرد ایکی خط الحرکات تعقیب ایدر وکندیلریده (۲) نجی درجه‌ده بعض قوللر وجوده کتیرمشلردی . بوندن بشقه ایکی بیغین کندی نقطهٔ اجماعلرینی دشمن مملکتی ایچنده و حتی آنك قوللری اورته‌سنده انتخاب ایلدیلر. شهه یوق، که بووجهله ترکیب اولنان قوللر سوق الجیشجه پك تهلکه‌لی بر وضعیتده قالمشلردی .

لکن، پروسیه‌لیلر همان کندی ملتلرینه منحصر اولان شو جسورانه حرکتلرده بیوك بر قطعیت و شدت کوسترمکده بولندقلری ایچون هر ایکی حالده‌ده نتیجه‌یی قزاندیلر .

دیکر جهتدن آوستریالیلر (٤) مایس (۱۷۵۷) پراغده اولدیغی کبی (۲۷) حزیران (۱۷٦٦) ده دخی (ژوزف اشتاد) موقعنده هروجهله کندیلری ایچون بك فائده‌لی وخیرلی اولان مرکزی بروضعیتده بولنورلر. نه‌چاره،که بك تنبل، بك قورقاق وبکده متردد اولدقلریچون وضعیت مرکزیه‌دن استفاده ایتمك یولنی بیله‌مدیلر. اونلرك شو مناسبتسزلکلری پروسیه‌لیلرك خطالی حرکتلرینه حق ویردیریورلر .

هر ایکی سفری تعبیه‌جه نظر دقته آلورسه‌ق کوریرز ، که پروسیالیلر هرایکی‌دورده اسلحه،مانوره و آتش‌قوتیله‌خصملرینه فائق بولنورلردی. هر نه‌قدر (۵۷) سفرنده آوجی آتشلری قوللانلمیور ایسه‌ده برلکده اجرا اولنان آتشلرده پروسیالیلر بك چوق ایلریلمشلردی. هله میدان محاربه‌لرنده اراضیدن ، هوانك تأثیرندن والحاصل محاربه‌نك کیدیشنه آز چوق تماس ایدن هر شیدن استفاده ایتمکده، فره‌دریق ایله دشمنلر آره‌سنده کلی فرق وار ایدی. پراغ، قولین، روسباخ، ولوتین محاربه‌لری مشار الیهك خصم قارشوسنده یاپمش اولدیغی مانوردلرك سرعت وسهولتنی کوسترر برر نمونه‌در . بوندن بشقه هر ایکی سفرده (لوتین) و (صادووا) میدان محاربه‌لری بربرینه متناظردر. یعنی

بونلرك هر ایکیسیده برر قطعی میدان محاربه‌سی اولوب آنلرك ختامیله برابر سفرلرك موفقیتی تأمین واکمال ایدلمش بولنور.

ایکی سفرك مختلف نقطه‌لری

(٦٦) سفرنده پروسیالیلرك وضعیت سیاسیه‌سی یدی یيل سفرینه نظراً پك چوق فائده‌لی بولنور. بوندن طولایی حربك حصوله کتیردیکی مشکلات ومواقع دخی اودرجه آز ایدی. فره‌دریق پك دهشتلی بر اتفاق اوکنده حرکته مجبور ایدی. حالبوکه (٦٦) ده پروسیه ایتالیا ایله متفق اولمق مناسبتیله، جرمانیانك بللی‌باشلی حکومتلرله یینه برلشمش بولنان آوستریا ایله همان موازنت حاصل ایتمش کبی ایدی.

ایکی سفرك دار الحربی، خطوط طبیعیه‌جه هیچ بر تبدل کوسترمیور. لکن مانوره خطلری یعنی خطوط اتصالیه، شمندوفرلرك ایجادیله پك چوق تبدلاته اوغرامشدر. چونکه شمندوفرلر طبیعتلری ایجابندن اولهرق برطاقم یکی سوق‌الجیش خطلری حصوله کتیردکلری کبی غارلر وعلی‌العموم بیوك تلاقی نقطه‌لریده آیروجه سوق الجیش نقطه‌لری صره‌سنه قائم اولمشلردی.

صوك سفرده اردولرك قوت وتشکیلاتی دخی پك چوق بیومش واصلاح ایدلمش بولنور. فرقه وقول اردو (۷) سنه

سفرینك جناح وخط قوللری یرینه کچر وبوندن بشقه سرعت حرکت، مانوره، دائمی برحاله کیرمش اولان قوماندانلق جهتیله ده اونلره تفوق ایدر.

سوق الجیش نقطهٔ نظرندن یوریشلر صوك سفرده دها قولای ودها چابق اجرا اولنور. (٦٦) ده پروسیه‌لیلر، برقاچ کون ایچنده، فره‌دریقك برقاچ هفته ایچنده یاپه‌مدیغی یوریشلری اجرا ایدرلر. قطعات وملزمهٔ عسکریه‌یی پك بیوك مسافه‌لره وبیوك برسرعتله نقل ایتمکه مساعد اولان شمندوفرلر بوجهتله ده صوك سفرده پك چوق خدمتلر کورمشلردی. بوندن بشقه بویوللر خط الحرکات ایله اس الحرکات مسئله‌لرینه عائد اولان مناسباتی پك چوق تعدیل ایتمشلردر.

فره‌دریقـك اردولری کندی دبوی ومغازه‌لرینه مربوط بولنیورایدی. حالبوکه یوللرصوك سفر اردولرینی بوصیقنتیدن قورتارمش ایدی.

دارالحرب اوزرنده واقع مستحکم موقعلر اردولرك جسامتلریله متناسب اولمدقلری ایچون حرکات حربیه‌جه هیچ برتأثیر کوسترمدیلر. مثلا، فره‌دریق (پراغ) و(قولین) (لاپیق)، (لیغینس) و(برسلاو) موقعلرینه پك چوق اهمیت ویرمش ایکن صوك سفرده پروسیالیلر، یالکز بیوك برمستحکم اردوکاه تشکیل ایدن (اولموچ) موقعنی نظردقته المشلردی. (ژوزفشتاد) ایله (کونیغراچ) موقعلری آنجق ۲-۳ نجی درجه‌ده برتأثیر کوسترە بیلمشلردی.

تعبیه نقطهٔ نظرندن صنوف ثلثه بروجه آتی اصلاحاته نائل اولمشدر .

فره‌دریقك پیاده‌سنده یك چوق کوزل بر صورتده تجهیز ایدلمش بولنان صوك سفر پیاده‌سی، اهمیت واقتدارجه دخی یك چوق ایلری کیتمش ایدی. آتشك سرعتی. اصابتی ومنزلی فره‌دریق زمانینه کوره یك فرقلی ایدی ، ۵۷ سفرنده پیاده بلکه دائما برلکده وکشیف نظاملرایله محاربه ایدیورکن (٦٦) سفرنده اکثریا بلوك ویانصف طابورلر ایله آوجی نظامنده وعلی الخصوص هرکسك ایستدیکی کبی آتش ایتمکده اولدیغنی کوریورز. دها خفیف، دها سریع الحرکه برحاله کلمش اولان طوپجی، دیکر صنفلر ایله متناسباً تزیید ایدلمش ایدی. طوپجی آتشی احتمال اصابت وعلی الخصوص منزل جهتیله دخی یك چوق ترقیه نائل اولمش ایدی.

سواری‌یه کلنجه: بوصنف همان برنده‌صایارکبی قالمش ومیدان محاربه‌لرده آرتق اسکیدن اولدیغی کبی بیوك بیوك خدمتلر کورمسی یك چوق مشکل اولمش ایدی بوندن طولانی ٦٦ سواریسی شایان دقت هیچ بر ایش کوره‌مدی. وبناءً علیه بو سواری‌یی (۷) سنه سفرینك جنرال (زیه‌تن) و (سدیچ) سواریلر ایله مقایسه‌یه هیچ بر وجهله حقمز اوله‌مز .

یدنجی فصل

ناپولیون ه زمانی

جهان عسکرینك صاحبقرانی اولان بو ذات فرانسه اردو-لرینك موفقیت قزانمسنه تصوری ناقابل همتلرده بولنمشدر. مع هذا، ناپولیون صنوف ثلثهٔ عسکریه تشکیلاتنده شایان دقت هیچ برترقی حصوله کتیرمامش؛ لکن کندیسندن اول ایجاد وتنسیق ایدلمش اولان وسائط حربیه‌دن بیوك برمهارت وانتظام ایله استفاده ایتمك یولنی بیلمشدر. بوندن بشقه کندی سفر پلانلرینی دها واسع بر مقیاسده واردوبی تشکیل ایدن اهالینك اقتدار عمومیسیله متناسب برطرزده ترتیب ایتمشدر.

ایمپراطورلغی زمانینده ناپولیون الك چوق تعبیه اشتغالاتیله معروف اولمغه باشلادی. کندیسندن اولکی اداره‌نك کمال سرعت واستقلال جهتیله قطعات عسکریه‌ده حصولی پك طبیعی اولان هردرلو احواله قارشی ناپولیون اردوسنی انضباط عسکریه ومانو-ره‌لرده بیوك بر جدیتله طوغریلغه آلیشدیردی.

مشارالیهك دورنده عسکر سواریه قارشی بربرینی متعاقب

صره‌لر ايله آتش ايتمك وهم‌برده اراضيدن مستفيد اولمق اوزره تربيه ايديلوردى .

لوا وفرقه‌لرايله ياپيلور بيوك مانوره‌لر علمنـك الك بيوك واضحى يـنه ناپوليون اولديغى هركس طرفندن اعتراف ايديلور. (بولونى) اردوكاهنـده ياپلمش اولان بيوك حرب تقليـدلرى پروسيـاه اردوكاه وتعليملرينى پك قراكلق برخصوصه اوغرامش بولنديلر. على العاده بيوك اردولره قوماندا ايتمكه آلشمش اولان بوناپارت، عسكرلكجه يكى برجزؤ نام دها وجوده كتوردى. قول اردو دينلان بو جزؤ تامى امپراطورلغك ماره‌شالارى قوماندا سنده بولنمق مجبورى ايدى. بو بيوك سوق الجيش جزؤ تامى ٥:٢ وعلى العاده (٣) فرقه‌دن تركب ايدردى.

قول اردو تشكيلاتى ١٨٠٩ و آوسترپا ١٨١٣ ده، بتون اوروپا بيوك اردولرنده قبول وتعميم ايدلدى.

سوارى‌يى بيوك‌پيغينلر حالنده حركت ايتديره‌بيلمك ايچون ناپوليون موضعنك ياريسنى قول‌اردو تشكيلاتنه صوقمش وديكر ياريسندن احتياط سوارى قوللرى حصوله كتيرمشدر، كه بونلردن هربريسنك قوة عموميه‌سى بعضاً ومثلا روسيه سفرنده اولديغى كبى (١٠) بيك آتلويه قدر چيقمش ايدى . حالبوكه شو پك جسيم يغنلردن بكلنيلان نتيجه‌لر حصوله كلهمدى .

ناپوليون بحر محيط ساحللرنده‌كى اردوكاهلرده حرب ايچون حاضر ايدلمش اولان ، ايشته بوكوزل اردو ايله (١٨٠٥) سفر

مشهور ومظفریتنی میدانه کتیرمش ایدی . بو سفر اثناسنده غره‌نادیه وقرانبه‌جی بلوکلری برلشوب خصوصی طابورلر تشکیل ایتمشلردی خط وخفیف پیاده طابورلری هربری درت فرقه‌یه آیریلور سکز بلوکدن ترکب ایتمش بولنورلردی . ۱۸۰۸دن اعتباراً آلای ٤ خط طابوریله برده دبوی طابورندن تشکل اینمکه باشلادی .

برطابور قوماندانی واسطه‌سیله اداره‌اولنان برخط طابوری، ضابطلری ایله برلکده هربری (۱٤۰) کشیدن عبارت (٦) بلوکی حاوی ایدی. یالکز دبوی طابورلری دردر بلوکلی‌ایدی.

۱۸۱۳ده ناپولیون، ۸۸طابوردن مرکب (برغاردن ناسیونال) ملی قول تشکیلنه مجبور اولدی. بو طابورلرك هربری (٦)سی مورمیه (۱)ی‌دبوی (۱)ی‌ده طوپجی اولق اوزره (۸)بلوکدن ترکب ایدردی .

غاردن ناسیونال دنیلان بو قول، اهالینك قرعه‌دن قاچمش اولانلرندن تشکیل ایدلمش ایدی . او زمان پیاده (۱۲۰) خط آلایی (۲۳) خفیف پیاده آلایی واسوچلی ، پولونیالی وسائر ملتلردن اولق اوزره (۲۵)ده اجنبی پیاده آلایندن عبارت ایدی .

۱۸۰۷ده آغر سواری (۲) آلای قرانبه‌جی وهربری بش بلوکك (۱۲) زرهلی آلایندن مرکب ایدی . مختلط سواری، هربری دردر بلوکلی (۳۰) دراغون آلایی حاوی ایدی .

بونلرك طقوزى مؤخراً مزراقلى آلايلرى تشكيل ايتمشلردى. (١٨١٥)دن صكره مزراقلى آلايلرى لغوايدلدى. يالكز آوجى آلاينك صوك بلوكى مزراقلى اوله‌رق تشكيل اولندى.

خفيف سوارى، ٢٠ آوجى و ١٠ هوسار آلايندن مركب ايدى. ١٨١٥دن صكره سواريده اسقادرون تعبيرى عين‌زمانده هم تعبيه، همده اداره جزؤ تامى يرينه كچر.

ناپوليون ميدان محاربه‌لرده يوزلرجه افواه ناريه بولندير مق هوسيله طوپجى‌يى پك زياده چوغالتدى. طوپجى؛ طقوز پياده طوپجى آلايى، ٦سوارى طوپجى آلايى و آيروجه(٩)ترن طابوريله برچوقده منفرد بلوكلرى حاوى ايدى.

قطعات خطيه‌دن بشقه ناپوليون زمانينده هرصنفدن مركب وبعضاً قوهٔ عموميه‌يى (١٠٠) بيك كشى‌يه بالغ اولان وخاصه اردوسى دنيـلان منتخب قول بولنوردى. ناپوليون مصادمه اردولرنده هيچ كيمسه‌يه نصيب اولميان بردرجه‌ده احاطهٔ نظر وسرعت انتقاله‌مالك ايدى. دشمن موضعلرينك قوتلى وضعيف نقطه‌لرينى پك چابوق آكلار، اراضينك موجب اوله‌جغى فوائدى بردنبره تقـدير ايدر. وبوكا قارشو اردوسنى طورديرر وكمال سهولتـله هجوم پلانى تعقيب ايلر ايدى. پك مانوره‌جى وصداقتلى برارديه مالك اولديغى ايچون دشمن موضعنه‌استرسه جبه‌دن، ايسترسه يانلردن هجوم ايده‌بيلوردى.

حاصلى قارشوده كيلر بلكده هيچ فرقنه وارمقسزين آنلرى

صاغدن، صولدن قوشادوب وماهر بردامه‌حی کبی کمال سکونتله هپسنی مغلوب وپریشان ایدردی.

قطعاتی کمال فرق واصابتله قوللانمق اصولنه بنه هرکسدن زیاده واقف اولدیغی ایچون مشارالیه ال آلتنده و زمان مناسبنه قدر تازه قالمق شرطیله دائما براحتیاط بولندیرردی .

ناپولیونك هر صنف عسکرك حرکاتی ، اراضی ومقصد حربك شکل وطبیعتنه کوره سوق ایتمکده‌کی بیوکلکی، اك چوق کندیسنی بتون دور جدید سوق‌الجیش اربابنك فوقنه چیقاران بك واسع سوق‌الجیش ترکیبانه عطف ایتمك لازمدر .

گرچه سوق‌الجیش حاضری او ایجاد ایتمدی ؛ لکن هر کسجه متفق علیه‌در، که سوق‌الجیش ایچون اك بیوك ترقیلر حصوله کتیرن و آنك قواعد کلیه واساسیه‌سنی تقویه ایدن ، ناپولیون و آنك ابدی وغیر فانی اولان سفرلریدر .

نظام حرب مسائلنك بك چوق اولان خاصه‌لرینی، سوق الجیش عالمی ایچریسنه ادخال ایدن و بیوك چویرمه حرکت ومانوره‌لریله بنه بوعلم جلیله شرف ویرن ناپولیوندر . تعبیه‌دن سوق الجیش حدودینه نقل مکان ایدن بو قانون ایلك دفعه اولمق اوزره (۱۷۹۷) ده موقع اجرایه قونلمشدر، که بومانوره سایه‌سنده ناپولیون کندی صاغ جناحیله ویانه‌یی تهدید ایدرك آرشیدوق شارلك صولنی کریه آتار. نهایت آوستریا حکومتنی عقد مصالحه‌یه مجبور ایدر .

قانون مذكورك الك بيوك تطبيقاتى (١٨٠٠) ، (١٨٠٥) ، (١٨٠٦) و (١٨٠٧) سفرلرنده وقوعه كلور . بتون بوسفرلر ، ناپوليونك الك قوتلى مانوره‌سى ، خصمنك بر يانه تقرب ايتمك وياخود اوراسنى صيقشديرمق وكندى خط رجعتنى كمال امنيتده بولنديره‌رق دشمن اتصالاتنى كسمكدن عبارت اولديغنى كوسترر .

بوندن طولايى ناپوليونك فن حربجه وقوعه كتيرديكى ترقيات هرشيدن اول طبيعت سوق الجيشيه اوزرينه مؤسس بولنور .

بناءً عليه تعبيهٔ جديدەنك مأخذى (١٨) نجى عصرك پروسيه اردوكاهلرى ايله سوق الجيش حاضرك منبعيده (١٩) نجى عصرده فرانسه سفرلريدر . ديديله بيلور .

§

يازمقده اولديغمز شواوفاجق (تاريخ)ك زمينى مساعده ايتسه ايدى ، ناپوليونك برقاچ بيوك سفريله صحيفه‌لرمزى توسيع ايتمك مقصدينده قازانمش اولور ايدك . نه چاره ، كه كتابمزك زمينى بو خصوصده‌كى املمزك ميدانه چيقمسنه مساعده ايتديكيچون بز يالكز مشار اليهك اسپانيا وپورتكيز سفرلرينى تعقيب ايتمكله اكتفا ايده‌جكز .

ناپولیونك اسپانیا سفری

۱۸۰۸ : ۱۸۱٤

حربك اسباب ظهوری

فرانسه، اسپانیا سفرینك اعلانندہ ظاهری و باطنی سببلر واردر. سنهٔ مذکوره یه کلنجه یه قدر ناپولیونك اوروپا حکومتلرندن برچوغنه تفوق ایلمش، حتی برچوغنی تپه لمش بولنیوردی. یالکز انکلتره نك بحراً کوستر مکده اولدیغی نفوذ آمرانه سی بوناپارطك پك زیاده سیله جانی صیقیوردی. آنك ایچون مشار الیهك یکانه آرزوسی انکلتره قاینه سنك دکز بونجه اوزایوب کیتمش اولان پولیقه سنی محواتمك، انکلیز تجارتی برحال توقفه دوشورمکدن عبارتدر. ناپولیون شو فکرنده مصرانه ثبات ایدیوردی. وحتی حکومتلردن برچوغنك ده جمع افکار و آمالنه موفق اولمشدی.

بوکا قارشو انکلتره سیاسیونی طبیعی سکوت ایله جواب ویرمیه جکدی. فی الحقیقه ناپولیونك بریتانیا نفوذینی محو و پریشان ایتمك خصوصنده کوستردیکی مساعیسنه قارشو، انکلیزلر کندی تجارتنك ضرردیده اولمامسیچون اکثریا اوروپاقینه لرینی لوندره قینه سنه برلشدیرمکه و عین زمانده فرانسه مستملکاتی ضبط ایتمکه چالیشیورلردی. ناپولیون یوریمك ایستدیکی یول اوزرنده

ایجه بر مسافه قطع ایدرك اوروپا لیمانلرینك بیوك بر قسمنی انکلیزلره قارشو پك اعلا سد ایده بیلمشدی. پورتکیز کوچك حکومتی ایسه، کوچکلکی خلافنده، بوناپارط مملکتنك عظمت وشانته رغماً کندی لیمانلرینی انکلتره سفاین حربیه وتجاریه‌سنه آچیق طوتیوردی.

ناپولیون بوکا فنا حالده کوجندی. ودرحال سوزله قبول ایتدیره‌مدیکی آمالنی سونکی ایله یوروتمکه قرار ویردی.

اسپانیا وپورتکیز سفرینك ظاهرده‌کی سببلری بوندن عبارت اوله‌بیلور. لکن ایشك حقیقتی بویله دکلدی.

اوت اعلان‌حرب ایتمه‌نك سبب‌حقیقیسنی اوزون اوزادی‌یه تعقیب ایتمکه برلزوم کورمیور. چونکه ناپولیونك اصل فکری، او اثناده، اوروپا اردولرندن اکثریسنی مغلوب ایتدیکی ایچون، فرانسه‌نك ضعیف بررقومشوسی حکمنده‌قالان اسپانیا وپورتکیز ممالکنی‌ده اله کچورمك وناپولیون خاندانندن بر پرنسی اورایه قرال تعیین ایلمکدن عبارتدی.

ناپولیون، که باشلادیغی برایشده موفق اولمق ایچون ثانیه‌ده بیك درلو دسیسه، ایجاد ایده‌جك درجاده ماهر وپولتیقه‌شناس ایدی؛ (۱۸۰۵) ده بولونی جوارنده سفائن حربیه احضار ایتدکدن صکره جسیم براردو ایله انکلیزلر علیهنه یوریمك و آپ آنسزین بیوك بریتانیا سواحلنه عسکر چیقارمق فکرلرینه دوشر. فکر، پلان اعلادن‌اعلا؛ فقط نه‌چاره، که انکلیزلر قرشو

یقه‌ده اویقوایله زمان کچورمدکاریچون بریتانیا لیمانلرینی آبلوقه‌یه آلمق فکریله انشا ایتدیرلمکده اولان کمیلر ختام بولدیغی کبی عموم اوروپا قاینه‌لرینی بوناپارط علیهنه سوق ایدرك فرانسه‌یه اعلان حرب ایدلمش ایدی .

یالکز اسپانیا حکومتی (سنت ایل دوفرانس) معاهده‌سندن بری فرانسه ایله متفق بولنیوردی. لکن (۱۸۰۵) پروسیا سفری هنکامنده اسپانیالیلرك حرکاتی متفق بر حکومتك حالنه هیچ‌ده یاقیشیق آلمیه‌جق صورتده جریان ایتدیکیچون بوناپارط قومشوسندن یواش یواش تردد ایتمکه باشلادی . ایشته پورتکیز ایله اسپانیا حکومتلرینی یر یوزندن قالدیرمق هوسلری دها او کوندن اعتباراً قوجه ناپولیونك قفاسنده کدك طوتمش یرلشمش ایدی .

مع‌هذا، اسپانیوللر، کوك آلتنده کیزلی یانان آتش‌پارچه‌لری کبی کندیلرینی پك‌ده آشکاره‌یه چیقارمغه جسارت ایده‌میورلر ایدی. بونك ایچون (۱۸۰۸) اعلان حربنده، فرانسزلره معین اوله‌جقلرینه و انلر ایله برلکده حرکت ایده‌جکلرینه دائر قرار ویرمشلردی. لکن اوزمانکی اسپانیا قرالی ناپولیونله شویولده بر معاهده امضا ایتدکدن صکره خلق ایشك کیزلی طرفنی آکلامغه وناپولیونك اعماق افکارینه صوقلمغه باشلادی .

شوصره‌ده ناپولیون، پورتکیز لیمانلرینك انکلیزلره قرشو قپادلمسی لزومنی پورتکیز حکومتندن طلب ایتمش ایدی . لیزبون

قبینه‌سی ، بوناپارطك شو یولده‌کی تکلیفی قبول ایدیله‌میه‌جکنی وبالعکس، پورتکیز حکومتی ۲۲ تشرین اول ۱۸۰۷ سنه‌سندن بری انکلیزلرك متفق اولدیغنی جواباً بیلدیرمش ایدی .

کوچك برحکومتك، شوبیوك جوابی (ناپولیون)ی کوپلره آیندرمشدی. برز وقت‌صکره فرانسه‌اردوسنك تجمع وحرکتی ایچون امرلر ویرلدی. و۱ شباط ۱۸۰۸ده ایسه پورتکیز قابینه‌سی علیهنه اعلان حرب ایدلدی .

سلاح باشنه طوپلانمش اولان فرانسز اردوسنك لیزبونه وارمق ایچون تعقیب ایدیله‌جك یول اساساً، بایون ، بورغوس، والادولید، وسالامانق . . . . موقعلرندن کچیوردی . اسپانیا حکومتنك پایتختی اولان مادرید ایسه شوخطالحرکانه پك یقین اولمق مناسبتیله اسپانیا قابینه‌سنی پك زیاده‌سیله قورقدیوردی .

ناپولیون شوبیوك اردودن بشقه، غایت کنج وتازه عسکر- لردن یعنی قرعهٔ جدیده افرادندن مرکب آیروجه برقول اردو فرانسه ـ اسپانیا حدودینه یقین بر یرده جمع وتحشید ایلمش ایدی. معهذا بواردودن بیوك‌برخدمت بکلنه‌مزدی. او، اولسه اولسه براحتیاط عسکری مقامنه کچه‌بیلیردی .

پورتکیز حکومتنی استیلایه مأمور اولان بیوك اردویه‌یو ژونو قوماندان تعیین ایدلدی .

مشارالیه جدی برمقاومته اوغرامقسزین لیزبون شهرینه قدر ایلرولدی . ناپولیون (۵۰) بیك کشیدن ترکب ایدن دیکر

برفرانسز اردوسنی ده مارشال مورات قوماندهسنده اولمق اوزره ۱۰ مارت ۱۸۰۸ ده اسپانیا ایچرولرینه سوق ایلدی. اردوی مذکورك هدف الحرکات اصلیسی مادرید شهری ایدی. مارشال مورات، اردوسنك (۲۰) بیك کشیسنی آرقهده ترك ایلدکدن صکره طوغریجه مادرید اوزرینه یوریدی.

بوکونلرده اسپانیا پولیقهجیلری ناپولیونك بسبتون افکار و آمالنه واقف اولمش بولنیورلردی.

آنك ایچون درحال فرانسزلر علیهنه قیام ایدلدی.

شوائناده اسپانیا اهالیسی باشلوجه ایکی قسمه آیرلمش بولنیوردی. یعنی خلقك بعضیسی، دردنجی شارلك حکومتنی، بعضیسی آنك اوغلی فردیناندك سلطنتنی آرزو ایدیورلردی. الك صکره فردیناند اکثریت آرا ایله قرال تعیین اولندی.

ناپولیون حالا پارسده بولنیوردی. آنك ایچون اسپانیاده وقوعه کلن شیلردن تمامیله خبردار دکلدی. اسپانیا قرالاری بینندهکوردیکمز شو اختلاف ناپولیونك بایونه کلمسنی موجب اولدی. مشارالیهك پارسی ترك ایدیشی اساساً پك ایو وکوزل دوشونلمش برحیلهیه مستند ایدی. فی الحقیقه بایونه کلدکدن صکره تألیف بین ایتمك، مقصدیله مادرید حکمداری شارل ایله اوغلی فردیناندك کندیلك اورایه کلملرینی طلب ایلدی. ناپولیون ایشبو ایچنه بر حقسزلق فلان کیرمهمك ایچون عین مسئلهده و بایون قرارکاهنده حاضر بولنمق اوزره ولایت مبعوثلرینی ده دعوت ایلمش ایدی.

اوت ، فردیناند وشارل ایکیسی برلکده ناپولیونك دعوتنه اجابت کوسترەرك بایونه کلمشلردی. لکن اسپانیا وپورتکیز ممالکنه اوتەدنبری کوز دیکمش اولان بوناپارت مذکور مملکتلرده اردولرینه یعنی (الحکم للغالب) قاعدسنه استناداً بابا واوغلدن هرایکیسنك اسپانیا حکومتنده حقی اولمدیغنی و بالعکس کندی برادری ژوزف بوناپارطك اسپانیا قرالی اولەجغنی سویلدی.

مارەشال مورات (٢٣) مارت کونی مادریده کیرمش ایدی. (٢٤)ده اسپانیوللرك پایتختنده فرانسه اردوسنك مظفریتی، بوناپارطك شرف وسعادتی نامنه شهر آیین اجرا ایدلدی.

بایون حقسزلغی اوزرینه اسپانیا اهالیسنك فرانسزلر علیهنه اولان قیاملری بسبتون شدت پیدا ایلدی. هر طرفدن سلاحه صاریلەرق مارەشال مورات اردوسنه کمال جدیتله مقابله ایدوب طوریورلردی. حتی مادریت اهالیسی بیله شهرك مغازەلرینی اولرینی برر استحکام شکلنه قویدقدنصکره فرانسزلر اوزرینه آتش ایتمکدن چکنمیورلردی .

بوناپارت اسپانیا خلقنك عصیان ایدەجکنی خاطرینه بیله کتیرمامشدی. آنك ایچون اسپانیا ایچرولرندەکی وقوعاتی ایشتدیکی کبی حیرتده قالدی . مارەشال مورات اردوسی هرطرفی آتشلر ایچنده براقمغه چالیشان اهالیيه لاف آکلاتمق ایچون برخیلی پارچەلره بولندی. وکتدکجه ضعفیت پیدا ایلدی. یرلیرك مدا-

فعه‌لری اویله اولور اولمز عسکرلر ایله باصدیرملق احتمالندن ایچه اوزاق بولنیوردی .

اك صکره ژوزف بوناپارط اردوسی (ابرو) نهرینك کیروسنه چکلمکه لزوم کوردی. بوندن بشقه اولجه (ساراغوس) موقعنی محاصره ایتمك اوزره کیرویه ترك ایدلمش اولان قوهٔ عسکریه‌ده بالضروره نهرك فرانسه جهتنده‌کی ساحلنه آتلامغه مجبوراولدی.

اوته‌طرفدن بر آزاول سویلدیکمز کبی، ژونواردوسی لیزبونه قدر کله‌بیلمشدی. نه‌چاره‌سی وار، که تعقیب‌اولنان خطالحرکاتك پك چوق اوزاق اولمسی لیزبون جوارلرینـه کلان فرانسز عسکرلرینك بسبتون قوتدن دوشمسنی ایجاب‌ایلمشدی. حاصلی کرك تعقیب ایدیلان خطالحرکاتك صاغ وصول یانلری اوزرنده براقیلان عسکرلردن وکرکسه یورغنلقدن طولایی لیزبونه کیدن فرانسز اردوسنك مقداری ایچه آزالمش بولنیوردی .

انکلیز قوماندانی (وللینغتون) باج نهری منصبنه عسکر چیقاردقدن صکره پورتکیز حکومتیله مشترکاً فرانسزلر علیهنه یوریمکه باشلادی. او زمانه قدر یوریمش اولدیغی یولك هرطرفنی آچیق صاچیق برحالده بولمش اولان فرانسز قوماندانی بالضروره انکلیز قوماندانیله مصالحه ایتمکه راضی اوله‌رق بینلرنده بر مقاوله یاپلدی . بو مقاوله‌نك حائز اولدیغی شرائط صلحیه موجبنجه ژونواردوسنك اکثر افرادی انکلیز کمیلریله فرانسه‌یه نقل ایدلدی.

وقوعاتك شو مرکزده جریانی آز قالدی ناپولیونی حدتندن چاتلاده جقدی . مشارالیه آرتق شو اهمیت ویرمدیکی اسپانیا سفرینی کندیسی اداره ایتمك قرار ویرر.

(ارفورت)ده عقداولنان مصالحه موجبنجه ناپولیونك پروسیه وروسیه‌دن هیچ برقورقوسی فلان یوق ایدی . یالکز آوستریا حکومتندن برآز قورقیور کبی ایدی. هرنصل اولورسه‌اولسون بوناپارط شو اسپانیا سفرینه برحسن خاتمه ویرمك اوزره اردو باشنه کچر .

فرانسه اسپانیا حدودی جوارنده، وابرو نهرینـك کیرو- سنده‌کی عسـکرلرده برآره‌یه کلمك شرطیله بو دفعه تجمع ایدن فرانسه اردوسـنك قوهٔ عمومیه‌سی (۲۵۰) بیك کیشی‌یه بالغ اولیوردی .

اوزمانکی اسپانیا اردوسنك درجهٔ انتظام وترقیسنی آکلامق ایچون بالکز شونی سویلمك الویرر ظن ایدرم : اوت ناپولیونه مقابله ایچون سلاحه طاورانمش اولان اسپانیا اردوسـنك قوهٔ موجوده‌سی (۱۰۰)بیك کیشیدن عبارت ایکن اردونك (۱۲۰) قدر مارەشالی وار ایدی. حساب ایدرسه‌کز، طابور باشنه دکل اوچ بلوکه برمارەشال اصابت ایده‌جك کبی برشئ ....

سفرلرك دورلره تقسیمی

فرانسه ـ اسپانیا سفری اساساً اوچ دوره آیریلور.

برنجی دور ـ ایکی منتظم اردونك حرکات عمومیه‌سنی جامعدر.

ایکنجی دور ـ اسپانیا میلیس عسکریله فرانسه منتظم اردوسنك محاربانی کوسترر.

اوچنجی دور ـ ناپولیون اردوسنك اسپانیا وپورتکیز تعرضنده موفق اوله‌میشی یعنی سفرك حرکات اخیره‌سنی بیلدیرر.

(۱۸۰۹) تشرین ثانی اورطه‌سنه طوغری ناپولیون اردوسی حدودی تجاوز ایتدی. بربری آردنجه، ویطوریا، دومینغا، بورغوس مظفریتلری قازانیلور.

(۱۸۰۹) کانون اولك (٤) نجی کونی ناپولیون مادریده واصل اولور. وبرادرینی تکرار قرال نصب ایدر. شو اثنـاده ویقتور وخاصه سواری قول اردولری، هنوز مادرید جوارینه کلمه‌مشلر، بالعکس کیرولرده بولنیورلردی. (ساراغوس) بلده‌سی ایسه یکیدن محاصره‌یه آلنمشدی. بونك محاصره‌سنه لزوم قطعی وار ایدی. چونکه فرانسه اردوسنك جناحنی تهدید ایدیوردی. محاصرین قطعاتی آنجق (۳۵:۳۰) کشی قوتنده ایدی.

ناپولیون اسپانیا اهالیسـنه بربیانـنامه نشر ایتدکدنصـکره تکرار پارسه کتمکه لزوم کورور. بونك اصل سببی، فرانسـه

حربیه نظارتندن کلان برخبرده ، آوستریانك فرانسه علیهنه اعلان حرب ایتمك فکرنده بولندیغنك بیلدیرلمش اولمسی ایدی. بوناپارط نشر ایلدیکی بیاننامه‌ایله اصول واداره مملکت اوزرینه کرچکدن کوزل قواعد وضع ایتمش ایسه‌ده نه چاره،که اهالینك کوسترمه‌جکی مقاومتی اصلا نظر اهمیته بیله آلمامشدی . چونکه اسپانیولارك فرانسه علیهنه قیام وعصیان ایده‌جکلرینه پك اینانه‌میوردی.

بوناپارط پارسه عودت ایتمزدن اول اسپانیاده بولنان فرانسه قوای عسکریه‌سنی باشلوجه (٤) اردویه آیبردی :

برنجیسی (صولت) ایله (نه‌ی) قوللرندن ترکب ایدن شمال اردوسی ایدی. بونك وظیفه‌سی اسپانیانك شمال غربی جهتلرنده‌کی ممالکی یعنی (لئون) ، (آوستریا) و(غالیسیا) ایالتلرینی ضبط ایلمکدی.

ایکنجیسی (ژونو) و (ماسه‌نا) قوللرندن ترکب ایدن غرب اردوسی ایدی . بونك وظیفه‌سی اولا (سالامانقا) جوارینه طوپلاندقدن صکره (سوویدات — رودریغو) - (لیزبون) استقامتنده حرکت ایتمکدر.

اوچنجیسی، ژوزف بوناپارطك اداره‌سنده اولان جنوب اردوسیدر . بونك وظیفه‌سی اندلس قطعه‌سنه یایلمق ومرکز ولایت اولان (سه‌ویل) شهرینی ضبط ایلمکدر.

دردنجیسی، مورتیه وژونو قوللرندن ترکب ایدرك و(لان)

قومانده‌سنه ویریلان شرق اردوسیدر. بونك وظیفه‌سی ساراغوس ایله والانسیا شهرلرینی محاصره وضبط ایتمکدن عبارتدی.

موجود قوهٔ عسکریه شو سویلدیکمز یولده، یعنی اساساً (٤) بیوك اردویه آیرلدقدنصکره هرجهتده حرکات عسکریه اجراسنه باشلانلدی.

شمال اردوسی (۳۰) مارتده (دورو) نهری اوزرندهکی (اوپورتو) قصبه‌سنی الده ایتدی. نه‌چاره،که وللنغتون وپورتکیز عسکرلری اسپانیانك معاونتنه کلهرك الك صکره (۲۹) نیسان تاریخنده بو ضبط ایدیلان موقع تکرار کیرویه آلندی. بونك اوزرینه شمال اردوسی کتدکجه کیرویه طوغری چکلمکه لزوم کوردی.

جنوب اردوسنك حرکاتی

بو اردونك وظیفه‌سی دیکر اردولرك وظیفه‌سندن اهمیتلی ایدی. چونکه جنوبدن کلهجك اولان تعرض حرکاتنه قرشو (مادرید)ی حمایه ومحافظه ایتمك آنك بورجی ایدی. واقعا شو جنوب اردوسنی تشکیل ایدن افرادك بیوك بر قسمی اجنبیلردن یعنی آلمان وپوله‌نزلردن عبارتدی.

لکن، ناپولیونك وضع ایلمش اولدیغی افکار عسکریه‌نك تأثیر شدیدی، او مخالط عسکرلردن وجوده کلان اردونك ضبط و ربط عسکریسنی تأمین ایدرك جنوب اردوسنه ملت

واحده افرادندن وجود بولمش براردو نظریله باقیله بیلوردی.

ویقتور، یعنی صاغ جناح قولی (مادرید)، (آلماراس) استقامتنده حرکتله (مه‌دلن)ی ضبط ایلیه‌جك و (سه‌ویللا)یه قدر ایلرولیه‌جکدی. صول قول ایسه (مادرید) و (طوله‌دو) استقامتنده یوری‌یه‌رك (سه‌ویللا)ده اوته‌کیسیله برلشدکدن صکره ایکی قول برلکده (قادیس) علیهنه حرکت ایلیه‌جکلردی. خریطه‌یه برکوز کزدیریلورسه، شو ایکی قول بیننده‌کی مسافه‌نك پك چوق اولدیغی کندی کندینه میدانه‌چیقار. حال‌بوکه دشمن اراضیسنده ومشترکاً حرب ایتمك اوزره ایلری کیدن قوللر آره‌سنده بیوك آره‌لق ومسافه‌لر براقمق پك مضرتلی نتیجه‌لرك حصولنه سببدر.

اسپانیا ملیسیلری برر، ایکیشر طوپلانمه باشلادیلر. (سه‌ویللا) اوزرینه طوغری ایلرولیان فرانسز قوللرندن بریسی الماراس، دیکری طلیطله جوارنده مقاومته اوغرادی.

بوراده‌کی فرانسز عسکرینك قوۀ موجوده‌سی (٤٠) بیك کشی یا وار، یا یوق ایدی. حال‌بوکه اسپانیالیلرك (۳۰) بیك کیشیلك بر قوۀ عسکریه‌سی (سوویدات ـ رودریغو) جوارنده بولنیوردی. بنه (۳۰) بیك کیشیدن مرکب اولان دیکر براسپانیا قولنك پیشدار مفرزه‌لری ایسه طلیطله والماراس موقعلری بیننده یایلمش اولدقلری آکلاشلدی. جنرال ویقتورك مقصدی تاج‌نهرینی کچدکدن صکره اسپانیالیلرك صاغ جناح قولنی اورمقدی.

چونکه بو قول کتدکجه مادریده یاقلاشمقده بولنیوردی. ویقتور آرشه‌وه‌ك جوارنده کوپری‌نی کچه‌جکی برصره‌ده اسپانیالیلرك طوله‌دواوزرندن مادرید علیهنه یوریدکلری استخبار ایدلمشدی. مادرید سقوط ایدرسه فرانسزلرك پك فنا بروضعیتده قالمش اولهجقلری کونش کبی ظاهر ایدی. بونك اوزرینه ویقتور عسکرینك بیوك بر قسمیله برابر طوله‌دویه کیتمکه قراروردی. واواستقامتده ایلرولیان اسپانیوللرك قوهٔ عمومیه‌سی فرانسزلرك کندن زیاده یعنی بر (۶۰) بیك کیشیدن عبارت بولنوردی. ساراغوس بلده‌سی فرانسزلرك النه کچنجه‌یه قدر ویقتور مداـ فعه‌ده قالمغی دها مناسب کورمشدی.

آنك ایچون اسپانیوللر اوزرینه تعرضدن صرفنظر اولنمش ایدی. ساراغوس موقعی دوشدکدن صکره مورتیه قولی طوله دوده‌کی فرانسزلره التحاق ایلدی. شمدیکی حالده مادرید بیوك بر تهلکه ایچنده بولنمیور. چونکه مورتیه، ویقتور وسباستیانی قوللری آنی هر درلو آفتدن محافظه‌یه کافیدر.

بوندن صکره فرانسزلر تعرضه باشلادیلر. کرك الماراس وکرك طوله‌دو جهتلرندن یاپیلمش اولان تعرض حرکتلرینك ایکیسی‌ده موفق اولور. اسپانیوللر بوتعرضلره قطعی برجواب ویرمه‌دن عاجز قالورلر. آنك ایچون کیروسی کیرویه چکیلورلر. فرانسزلرده آنلری تعقیبده اصلا قصور ایتمامش اولورلر. صاغ قول(مدلن)، وصول‌قول (سوویدات راله) قدر ایلرولر. بوندن

اوته‌سنه کیتمك فرانسزلر ایچون بیوك بر تهلکه اولوردی. چونکه ذاتاً قوللر آره‌سنده ایجه بر آچیقلق پیدا اولمشیدی. اوندن بشقه الده کلی براحتیاط عسکری‌ده یوق ایدی، که قوللردن بریسی بر طرفدن صیقشدیغی زمان آ کا امداد ایتمك ممکن اوله‌بیلسون. مارەشالك بر آز دها ایلری‌یه کیتمکده یردن کوکه قدر حقی واردی.

جنرال (ولنغتون) انکلیز قوۀ عسکریه‌سنه قوماندان تعیین ایدلمشدی. (۱۸۰۹) سنه‌سنك (۲۲) نیسان تاریخنده (۳۰)بیك کیشیلك بر انکلیز اردوسی ساحله چیقارلمش ایدی.

ولنغتون، پورتکیز واسپانیولرایله برلشدکدن وعسکرینه‌ده ایجه بر انتظام ویردکدن صکره فرانسه‌نك غرب اردوسی یعنی سوویدات رودریغو علیهنه یوریمکه باشلادی. (ولنغتون) ك شو حرکتی اوزرینه ویقتور، مادرید استقامتنده کیرویه چکلدی. مشار الیه مادریدك محافظه‌سیچون (تاله‌ورا) جهتلرینی الکمناسب کورمش وآنك ایچون عسکرینی اورایه طوپلامش ایدی.

تاله‌ورا محاربه‌سی

تاله‌ورا جوارنده اسپانیول وانکلیزلرندن ترکب ایتمك‌اوزره موجود اولان دشمن اردوسی (۶۰ : ۸۰) کشی قوتنه‌چیقمش ایدی. فرانسه‌عسکری‌ایسه هم آزهم‌ده اکثریته‌میلیسی‌لردن‌ترکب

ایتمش بولنیورلردی. ولنغتون او زمانه قدر اك چوق مدافعه ایله شهرت آلمش بر قوماندان ایدی. مشارالیه بومحاربه‌ده کذلك پك متین برموضع تدافعی انتخاب ایلدی . فی الحقیقه ولنغتون اردوسنك بریانی تاج نهرینه دیکر یانی ایسه طاغلره استناد ایدیوردی. بوکا قارشو ویقتور قولی تعرض ایدر و (۲۸) تموز (۱۸۰۹) ده تاله‌ورا محاربه‌سی وقوعه کلور. لکن انکلیز قوماندانی اویله بر موضع بولمش ، که آنك علیهنه جبهه‌دن هجوم ایتمك پك مشکل اولدیغی کبی یانلرینی چویرمك ده غیر قابل ایدی .

فرانسز عسکری برقاچ دفعه جبهه‌دن هجوم ایتدی . لکن بوهجوملرك هیچ برنده موفق اوله‌مدی. شو موفقیتسزلك پارسه قدر عکس ایتدی . ناپولیون ایسه بو کبی حاللردن هیچ‌ده فتور ایتمیه‌جك درجه‌ده بیوك اولدیغیچون مذکور خبرلردن اوتری اصلا برتلاش یوزی کوسترمدی.

مشارالیه، غرب اردوسی قوماندانلغنه تعیین ایدیلان جنرال (صولد)ه برامر کوندردی. ودرحال، ولنغتون اردوسنك خط رجعتی اوزرینه دوشمك لازم‌کلدیکنی آکابیلدیردی. فی‌الحقیقه شو مانوره‌نك محاربه حقنده‌کی تأثیری پك بیوك اولدی . چونکه ولنغتون(طورس ودراس)خطیله کندی آره‌سنه دشمن قطعاتی صوقامق ایچون، درحال کیرویه چکلمکه باشلادی.

مارەشال ویقتور، شیمدیلك تاله‌وارده بر مفرزهٔ عسکریه

ترك ايلدكدن صكره، طوله‌دو جيتلرينه يوريمكده‌اولان اسپانيول عسكرلرى اوزرينه حركت ايلدى. اسپانياليلر ، ويقتورك پاپمش اولديغى تعرض حركاتنه جواب ويره‌مزلر ، بنه اسكيسى كبى تا(غووادياما) صوينك كيرولرينه‌قدر چكلمكه مجبوريت كورورلر.

فرانسزلر مغلوب اسپانيوليلرى، مذكور نهره قدر تعقيب ايدرلر. فقط پك يورغون اولدقلرى ايچون ايشلك برآز دها اوته‌سنه كيتمكدن چكنيورلر. اوندن بشقه اسپانياليلرك (٦٠) بيك كشيلك جسيم برارديولرينه مقابل فرانسز عسكرينك او جهته‌كى قوهٔ موجوده‌سى (٣٠) بيك كشى يا وار وياخود يوق ايدى .

اسپانيوللر اوچنجى بر تعرض حركتى ياپمق هوسينه تكرار مادريد اوزرينه يوريمكه باشلاديلر . معهذا ايچه ايلروله قدر كلمش ايكن بنه قطعى برتأثير كوسترمكسزين وبالعكس ، ويقتور ايله ويردكلرى محاربه‌ده مغلوب اوله‌رق كيرويه چكلمكه مجبوريت كورلمشدر. (مادريد) ه ايچه يقين برمسافه‌ده يعنى (اوقانا) جوارنده وقوعه كلان شو محاربه‌ده اسپانيا اردوسى (٢٠) بيك كشى قدر اسير ويرمش ايدى .

١٨١٠ سنه‌سى نهايتلرنده فرانسز اردولرينك وضعيتى

غرب اردوسى پورتكيز حدودى جوارنده بولنيور ؛

شمال اردوسی آستوریا وغالیسیانی اشغال ایتمشدر ؛

جنوب اردوسی قادیسی پیشکاهنه قدر ایلرولمش و نهایت اورادہ قالمغه مجبور اولمش؛

شرق اردوسی اسپانیا سواحلنی واوجهت اراضیسنی استیلا ایتمکدەدر .

اردولرك شو وضعیتده کوره اسپانیا شبه‌جزیره‌سی بویدن‌بویه فرانسزلرك النه دوشمش کبی کورینورسەده حالا اویله دکلدر. چونکه لیزبون جوارنده متصل انشا ایدلمکده اولان (طورس ودراس) خطوط استحکامیه‌سندن کیمسەنك خبری یوقدر. ناپولیون اسپانیا ایشلرینه اولمش بتمش نظریله باقیوردی . لکن بو باقیشده پك زیادەسیله آلدانمش اولدیغنی حس ایدەمیور ایدی .

ناپولیون اسپانیا سفرینه آرتق بر حسن نتیجه ویرمك ایچون برادرینه بر امرنامه کوندرمشدی . تعلیمات مذکورەیه نظراً آتیده‌کی ترتیبات آلنمق لازم کلیوردی :

شمال وغرب اردولری (سالامانقا) جوارنده برلشه‌جکلردر.

احتیاط عسکرلریله پورتکیز حدودینه سوق ایدلمش اولان مفرزەلرده بر آرەیه کلمك شرطیله لیزبون اوزرینه کیدەجك فرانسز اردوسنك قوۀ موجودەسی (۱۲۰) بیك کشیه چیقیوردی . جنرال ماسەنا ، بوجسیم اردویه قوماندان تعیین ایدلدی. مشارالیه ناپولیونك اك شهرت آلمش جنرللرندن بریسیدر.

اردونك تعليم وتربيه‌سى يولنده ايديسه‌ده ارزاق ، مهمات ، وسائط نقليه پك نقصان ايدى .

ماسه‌نا اردوسى ليزبونه كيتمك ايچون اساساً آتيده‌كى يوللرى تعقيب ايده‌بيلوردى :

۱ — دورو وادىسى بوينجه ايلروليكدر. لكن بو استقامت قبول ايدلديكى زمان وادى ايچنده‌كى (اوپورطو) قلعه‌سنى ضبط ايتمك واپچه براوزون يول يوريمك محذورى واردى . برده اردونك صاغ جناحى انكليز دونمامسنه معروض قالمش اولور .

۲ — سالامانقا ـ سوويدات رودريغو يوليدر ، كه اك مناسبى‌ده اودر. چونكه هم قيصه وهم تجمع منطقه‌سنه يقيندر.

۳ — تاج نهرى استقامتيدر. ماسه‌نا اردوسى بوخط بوينجه كيده‌مزدى. چونكه (آلمه‌دا) وبونك كبى مواقع مستحكمه اردونك حركات سريعه‌سنه مانعدر. برده نهرك برساحلندن ديكرينه كچمك زور اولور .

٤ — (غووادىانا) استقامتيدر. بويول پك زياده جنوبه‌دوشمش اولديغى ايچون آنجق جنوب اردوسى طرفندن استفاده‌يه شايان بر يولدر .

(ولنغتون) ك وسائط و مالزمهٔ سفريه‌سى فرانسزلره نسبةً پك اعلا ايدى . مع‌الأسف ناپوليون ، مشاراليهك قوهٔ عسكريه ومهمات سفريه‌سنى پك ياكلش برصورتده حساب ايتمش بولنيوردى . ولنغتون ، فرانسزلرك يوقاريده سويلديكمز هجوم

جهه‌لرینه قرشو آتیده کی ترتیبانی آلمش ایدی :

(۲۰) بیك انکلیز و(۱۵) بیك پورتکیزلیدن مرکب اولان براردو ماسه‌نا اردوسنه مقابل اخذ موضع ایلمش ایدی .

(٦) بیك انکلیز عسکریله برقاچ بیك پورتکیز عسکری‌ده (بادایوس) جهتلرنده طوپلانمش اوراده بعض مدافعه ترتیباتی آلمش بولنیوردی . (ولنغتون) ك مقصدی فرانسزلره جدی بر مقاومت کوسترمك دکل ، بالعکس آنلری یواش یواش (طورس و دراس) خطنه چکوب کوتورمکدی .

بناءً علیه عسکر کیرویه چکلدکجه یولاری تخریب ایتمك، وسائط نقلیه وسفریه‌نك هپسنی یاقوب یقمق ایچون امر آلمشدی.

فرانسزلرك جنوب اردوسی قومانداسی (قادیکس) موقفی الده ایتدکدن صکره (لیزبون) استقامتنده یوریه‌جکنی بیلدیرمشدی. بونك اوزرینه (ماسه‌نا) نك مشارالیهه کوندردیکی برجوابده جنوب اردوسنك ماسه‌نا اردوسنه مستنداً ایلرولمسی بیان اولنمشیدی .

(۱۸۱۰) سنه‌سی ایلك و صوك بهار موسملرنده پورتکیز واسپانیالیلر (کربللا) دیلان محاربه‌لره باشلامشلردی. یعنی بتون اهالی آیاقلانه‌رق دشمن اردوسیله اوغراشمغه قرار ویرمشلردی. اونك اوزرینه فرانسزلر، چاروناچار بولندقلری شهرلری اشغاله مجبور اولدیلر. پورتکیز واسپانیا اهالیسی اوطوردقلری اولرك‌پنجره‌لرینه مازغال آچمش، هروادی باشنده برپوصو قورمش، اویله‌جه

اوغراشوب طوریورلردی. پوتکزلیلر، اله کچوردکلری فرانسز عسکر وضابطانی صلب ایدیورلردی. بوحال اردونك قوهٔ معنویه‌سنی کسر ایتمش، انضباط عسکری دینلان قاعدهٔ اساسیه‌یی آلت اوست ایلمش ایدی.

اولجه (۱۲۰) بیك قدر عسکر طوپلایه بیلهجکنی سویلدیکم جنرال ماسه‌نا هردرلو مساعی‌یه قرشو، بنه کوچ حال ایله (۶۰) بیك عسکر و (۱۰۰) قدر طوپ جمع ایده بیلمشدر.

چونکه خطوط مواصلهنك تأمینی و بعض مواقعك محافظه‌سی ایچون بر فرقه‌دن متجاوز عسکر کیروده براقلمشدی.

(ماسه‌نا) آنجق بش آلتی آی ظرفنده اردوسنی طوپلایه بیلدی. عسکر اودرجه طارمه طاغین بولنیوردی. لیزبونه کیدن خط الحرکات اوزرنده (سوویدات ـ رودریغو) و (المه‌دا) موقعلری واردی. آنلری نظر دقته آلق لازمکلیوردی. بونلردن برنجیسی (۱۰) تموز، ایکنجیسی (۲۸) آغستوس کونی فرانسزلر طرفندن اشغال ایدلدی. (ماسه‌نا) بوضبط ایتدیکی یرلری بر ردپو و نقطهٔ استنادحالنه قویه‌جق وجهله تحکیم ایتدی. و اورالرده برقوهٔ عسکریه براقدقدن صکره ایشنه دوام ایتمك اوزره یوله چیقدی.

وللنغتون (تاله‌ورا) مصادمه‌سندن صکره طورس ودراس خطی اوزرینه چکلمکه باشلادی. اثنای رجعتده ماسه‌ناوصولت اردولرینه قارشو آیروجه بر مفرزه ترك ایلدی. انکلیز وپورتکیزلیلرك قسم کلیسی وللنغتون اداره‌سنده بولنیوردی، که

بو اساساً ماسه‌نا اردوسنه مقابل حرکت ایدیوردی. ایکنجی رفول اردو ایسه، صاغ جناحده وبالخاصه، صولت اردوسنك حرکاتی تدقیقه مأمور ایدی. (تاله‌ورا) محاربه‌سنی قازاندقدن صکره، ماسه‌نا برقاچ آی موله ویرمکه لزوم کورمشدی. چونکه هوالر پك زیاده صغوق وعسکر ایسه آچ وچپلاق ایدی. فرانسز اردوسی، ایلول آیی ظرفنده لیزبون علیهنه یورویش یاپمنه باشلادی.

بوندن خبر آلان جنرال وللنغتون درحال معیتنده‌کی اردونك کیرویه چکلمسنی وبر آن اول (بوزاقو) جوارنده بر موضع طوتمسنی امر ایلدی. اردوی مذکور کیری یه چکلدکجه یوللری وسائر وسائط نقلیه‌نی تخریب ایدوب طوریوردی. (وللنغتون) عسکرینی فی‌الحقیقه (بوزاقو)ده جمع ایدر. بوزاقونك بولندیغی اراضی پك صرپ اولمق مناسبتیله اورایه علی الخصوص جبهه‌دن هجوم ایتمك مشکل وبلکه ده محال ایدی.

مارەشال ماسه‌نا اردوسی (٦) ایلولده (بوزاقو) پیشکاهنه واصل اولور. ماسه‌نا پیشدار فرقه‌سیله برلکده بولنیوردی. اکر مشارالیه موضعه یاقلاشدیغی اثناده هجوم ایتمش اولسه ایدی محاربه‌ده بلکه موفق اولوردی. چونکه دشمن عسکری ایچه آزاولدقدن بشقه، موضع‌ده‌هنوز حقیله تحکیم ایدیله‌مامشدی.

معهذا (وللنغتون) بوراده ذاتاً قطعی برمصادمه یاپمق ایستمیوردی. او بالعکس، فرانسه عسکرینی لیزبون خطوط

استحکامیه‌سنه قدر چکوب کوتورمك ایستیوردی.

وللنغتونك شویله اساسلی بر محاربه ویرمیه‌رك متصل کیرویه چکلمش اولمسی پورتکیز وانکلیز افکار عمومیه‌سنه پك فنا برصورتده عکس‌ایتمشدی. یعنی بتون پورتکیز وانکلتره اهالیسی مشارالیهه فنا حالده کوجنمش ایدی. چونکه اونلر وللنغتونك فکرینی بیله‌مدکاریچون ایسترلردی، که قطعی برمصادمه ایدلسون، ده ایش برآیق اول بیتمش اولسون.

ماسه‌نا، (۷) ایلولده (بوزافو) موضعنه جبه‌دن هجومه قیام ایلدی. مشارالیهك بو هجومی جداً بیوك برقصور، عفو اولنمز بر خطا صایلوردی. چونکه متانی ذاتاً مسلم اولان او مدافعه موضعنه وللنغتون پاپدردیغی ترتیبات ایله بر درجه دها قوت ویرمش ایدی.

اکر ماسه‌نا، کلدیکی آنده دها بو هجوم حرکتی یاپمش اولسه ایدی، او زمان کندیسنه هیچ برشی دیه‌مزدك لکن ایچه برمدت نافله یره وقت کچوردکدنصکره هجوم ایلمشدر، که انکلیز قوماندانی او بیهوده کچن ایامدن بالاستفاده هم دیکرقوای عسکریه‌سنی اورایه کنورمش همده موضعك متانت اصلیه‌سنك برقاچ مثانی آرترمشدر.

فرانسه عسکری بو سویلدیکمز هجومده ایچه تلفاته اوغرادی. ایرتسی کون برکت ویرسون، که انکلیز وپورتکیز اردوسنك صول جناحنی چویرمکه مساعد برکچی یولی بولدیلر.

فی‌الحقیقه، او کوچوجك بول استقامتنجه یاپیلان برچویرمه حرکتی و للغتونك موضعنی ترك ایتمسنه یاردم ایتدی. دوشونیلورسه انکلیز قومادانی ترك موضع ایتمامایدی. بالعکس چویرمه حرکتی یاپمغه صالح اولان کچی بولنی‌ده وقتیله کشف ایدرك اومتین موضع داخلنده ماسه‌نا اردوسنه قطعی برتأثیر کوسترمکه چالیشمامایدی. نقط نه‌چاره. که مشارالیه فرانسزلردن اول، طورس ودراس خطسنه وارمق امانی اوتدن بری کندیسنه مقصد ایدنمش اولدیغیچون اوراده ثبات ایده‌مدی. وبر آیاق اول لیزبون جوارینه وارمق هوسیله یوله چیقدی. آیك ۲۹ نجی کونی (بوزاقو) مظفریتی اوزرینه فرانسزلر برشهر آیین یاپدیلر. ماسه‌نا رجعت ایدن دشمنی تعقیب ایچون یالکز سواری فرقه‌سنی کوندردی.

بوزاقویه حاکم اولدقدن صکره، فرانسز مارشالی اوراده بیوك دبویلر وخسته خانه‌لر تأسیس ایلدی.

لکن بونلردن اول اصل یاپیله‌جق دها بیوك، دها جدی ولزوملی ایشلر وار ایدی. یعنی دشمن اردوسنی تعقیب ایچون سواری ایله برلکده زوتواحتیاط قول اردوسنی‌ده کوندرملی ایدی.

دقت اولنیورمی؟ حالا طورس ودراس خطندن کیمسه‌نك خبری یوقدی. سواری فرقه‌سی ایچه ایلرولدکدن صکره ماسه‌نا اردوسی‌ده اوکنه تصادف ایدن دشمنلری برر برر اولدیره‌رك لیزبون استقامتنده یورویشنه دوام ایدیوردی. فرانسه سواری

فرقه‌سی کیت کیده لیزبون جوارینه اچه‌یاقلاشمش بولنیوردی. سواری قوماندانی بوقدر ایلرولدکدنصکره، لیزبونك شمال جهتنده بیوك بر استحکام خطی موجود اولدیغنی خبر آلدی. وبوکا دائر اردو قوماندانلنه برراپور کوندردی.

ماسه‌نا، ایلك اوکجه بو راپوره اینانمق ایسته‌مدی. حتی فرانسه سواریسنك بولندیغی محله بالذات کیدرك دشمن موضعنی بالذات استکشاف ایلدی. طورس ودراس خطوط استحکامیه‌سنی کوردیکی کبی مشارالیه نه سویلیه‌جکنی شاشیردی. ناپولیون، که دشمن حکومتلرك افکار سیاسیه وعسکریه‌سنی بر آن اول آکلایه‌بیلمك ایچون دائما، اجنبی مرکزلرنده جاسوس بولندیررواووجهله حرکت ایدیوردی. برچق سنه‌دن بری پاپلمقده اولان بوبیوك استحکام خطندن هیچ‌ده خبر آله‌مایشنه حیرت ایتمکدن بردرلو کندینی آله‌میوردی.

طورس ودراس استحکاملری باشلوجه اوچ خطدن وجوده کلمشدی. خطوط مذکوره بزم چتالجه استحکاماتنك عینی کبی برشیدر. یالکز چتالجه خطوط استحکامیه‌سنك هر ایکی جناحی دکزه مستند ایکن تورس ودراس خطلرینك برجناحی دکزه برجناحی نهره مستند بولنیوردی.

فرانسز اردوسی خطوط مذکوره پیشکاهنه واصل اولدیغی زمان (٤٧) بیك کیشی‌یه تنزل ایتمش ایدی.

حالبوکه وللنغتون اداره‌سنده‌کی انکلیز وپورتکیز اردوسی

(٦٠) بيك كشيدن تركب ايديوردى وللنغتون برنجى خط استحكاملرينه (٤٠) وايكنجى خط استحكاملرينه ايسه (٢٠) بيك كشى تعيين ايلمش ايدى.

ماسه‌نا ايكى كون وبلكه متمادياً دشمن مواضعنى استكشاف ايله اوغراشدى آز برقوت ايله اوقدر جسيم براستحكام خطى اوزرينه آتلمق وموفق اولمق فرانسه مارشالنك هيچ‌ده عقلنه كله‌جك شيلردن دكلدى. اكر ماسه‌نا (بوزاقوده) شهر آيين ايله اوغراشه‌جق يرده، بالعكس اردوسنك هپسيله برلكده وللنغتونك آرقه‌سنجه وبلا فاصله يورويشه دوام ايتمش اولسه ايدى دشمن اردوسى واهالى ايله برلكده طورس ودراسه كيرمش بولنه‌جقدى.

بورايه كلنجه‌يه قدر ماسه‌نا، كنديسنى هپ مظفر عد ايديوركن، بيچاره آرتق نه يولده خلاص اوله‌جغنى دوشونمكه باشلادى. چونكه نه هجوم ايتمك، نه‌ده كيرويه چكلمك ممكن ايدى. بيچاره، ماسه‌نا بو ايكى مشكلدن هانكيسنى انتخاب ايده‌جكنى شاشيردى.

آنك ايچون اك كوزل واك معقول برتدبير وارسه اوده، حال ووضعيت دكشنجه‌يه قدر طورس ودراس اوكنده قالمقدر. فى الحقيقه ماره‌شال ماسه‌نا آتيده سويليه‌جكمز اسبابدن طولايى ديديكمز كبى حركته مجبور اولدى.

سببلرك برنجيسى، فرانسزلرك جنوب اردوسى طرفندن دشمن عليهنه برتعرض حركتى اجراسنى بكلمك.

ايكنجيسى: ايزبونده برعصيان چيقارتمق،

اوچنجيسى، ناپوليوندن برقوهٔ امداديه‌نك ورودينه انتظار ايلمك .

ناپوليون پارسده بولنيوردى. ماسه‌نا ايله پارس آره‌سنده ايسه (٢٢٥٠) كيلومتره‌لك بر مسافه واردى . بچاره ماسه‌نا آلمادان بيله خبر آله‌ميور ايدى . نرده قالدى،كه پارسدن خبر آله‌بيلسون . فرانسه اردوسى كوندن كونه صيقندى چكمكه باشلادى. اردو اركان حربيه‌سى فلاكتك اوكنى آمق اچون بر شيلر دوشونيوردى . فى‌الحقيقه. ماسه‌نانك اركان حربيه ضابطانى، صولت اردوسيله برلشدكدن صكره طورس ودراس اوزرينه‌هجوم‌ايتمك ايستيوردى. لكن‌صولت‌اردوسيله برلشمك، عجبا ممكن‌اولهبيلورميدى؟ هيچ شبهه‌ايتمامليدر،كه بوممكن دكلدى. چونكه صولت اردوسى بر دفعه هنوز (قاديكس) جوارنده وطارمه‌طاغين وضعيتده بولنيوردى. بردفعه‌ده ماسه‌نا اردوسيله جدى براتصال تشكيل ايده‌ميه‌جك صورتده اوزاق و آيرى دوشمش ايدى.

ماسه‌نا اردوسنك كيتدكجه حالى پريشان اولپوردى. قطعات عسكريه قوماندانلرى آچلق بلاسنك دفعيچون بالضروره‌معيت افرادينى يغما كرلكه سوق ايتديلر. بو ايسه عسكرلكجه الك فنا واك تهلكه‌لى بر وضعيتدر . چونكه هم عسكرك طاغلمسنى ، همده اخلاق عسكريه‌نك فساده اوغرامسنى موجب اولوردى.

فی‌الحقیقه اگر شو فرانسز عسکرلری بویله طارمه‌طاغین بروضعیتده ایکن پورتکیز وانکلیزلر مدافعه‌دن برتعرض‌حرکتنه کچمش اولسه‌لردی، ماسه‌نانك ایشی خراب اولور کیدردی. چونکه دعا ایتسونلر، که وللنغتون مدافعه اصول حربی بایلیرجه. سنه سومکده اولدیغیچون فرانسزلر شمدیلك اویله برهجومدن مصون قالمشلردی. ماسه‌نا، کندی یاورلرندن بریسنی پارسه، ناپولیونه معلومات ویرمك ایچون کوندردی.

مارەشالك یاور حربی، پارسه کلدیکی زمان درحال ناپولیونی کوره‌مامشدی. چونکه بوناپارط اوکونلرده (۱۸۱۲) موسقوه سفرینك پلانلرینی باشقه مشغول ایدی. نهایت برصره‌سنی بولدقدن صکره، ناپولیون ماسه‌نانك یاور حربی حضوره قبول ایلدی. فرانسه اردوسنك اسپانیاده‌کی وضعیت اخیره‌سنی لایقیله اوکرندکدن صکره ناپولیون اردوی مذکورك بتون اقسامنه‌شامل اولمق اوزره مختصر برامر ویردی. مذکور امر موجبنجه، اسپانیاده‌کی مارەشاللر ماسه‌نایه معاونت ایده‌جکلردی. ازجمله (صولت) قادیکسده برمفرزه براقدقدنصکره لیزبون استقامتنده یوریمکه وسالامانقا جوارنده بولنان قطعات ماسه‌نانك خط رجعتی ستروحمایه‌ایتمکه مأموراولدیلر. بوندن بشقه، طقوزنجی قول اردوی عسکری‌ده ماسه‌نایه التحاق ایلیه‌جکدی. مع هذا شوسویلدیکمزك بالکه هیچ بریسنی تطبیق ایتمك ممکن اوله‌مدی. ازجمله ماسه‌نایه ارزاق ومهمات عسکریه کوندرمکه مأمور

ایدیلان غاردان فرقه‌سی بولده هیچ برفرانسز عسکری کوره‌مدیکیچون مارەشال ماسەنا اردوسی یا بسبتون محو اولمش ویا کاملاً اسیر دوشمش‌در فکرینه ذاهب اولەرق کیروسی کیرویه دونمش ایدی.

شو کونلرده ماسەنا اردوسی ینه براز اول دیدیکمز کبی (۵۰) بیك کشیدر. ودشمن اردوسی بالعکس کتدکجه قوت بولمق شرطیله شمدیلك (۸۰) بیك کشیدن ترکب ایدردی.

ناپولیون شو اسپانیا سفرینی کندیسی اداره ایتمکدی. نه چاره، که مشارالیهك قفاسی بتون اوروپایه حاکم اولمق فکریله طولمش بولندیغیچون اسپانیا اردوسی ایشته بویله هیچ برشیئه موفق اولەدن محو وپریشان اولمشلردی.

صولت اردوسنه کلنجه بواردو شمدیلك درت قسمه آیرلمش وبونلردن بریسی سویللا، دیکری قرطبه، اوتەکی قادیکس بردیکری‌ده غرناطه‌یی محاصره ایله مشغول بولنمش ایدی.

ذاتاً بتون اسپانیا اهالیسی آیاقلانمش اولدیغیچون بو سویلدیکمز موقعلرك محاصره وضبطی کتدکجه مشکلانه اوغرامقده بولنیوردی. مارەشال صولت محضا ناپولیونك امری‌یرینه کلسون دیه (۱۵) بیك کشیدن مرکب اولان (مورتیه) فرقه‌سیله ایزبون استقامتنده یورویش اجراسنه باشلادی. مشارالیه بو، یدی خط الحرکات اوزرنده برقاچ مستحکم موقعه تصادف ایدر. بالضروره آنلری ضبط ایتمکه اوغراشور. واقعا بوندن طولایی

ایچـه زمان غائب ایدر . لکن بشـقه درلو یاپیق ممکن دکلـکه اویله‌جه یاپیوبرسون.

مارتك (۱۰)نجی کونی صولت، لیزبون جوارینـه واصل اولور. نه چاره‌که ماسه‌نا اوندن (٦) کون‌اول یعنی (٤)مارتده بولندیغی مواضعی ترك‌ایله سالامانغا استقامتنده چکلمکه باشلامش اولور. بوندن صکره (وللنغتون) اردوسی مدافعه‌دن تعرضـه کچر. وشمدی‌یه قدر کیزلمش اولدیغی مقصدینی میدانه قویه‌رق ذاتاً بسبتون طاغیدلمش، پریشان اولمش بولنان فرانسز اردوسنی فرانسـه ایچرولرینـه قدر طرد ایتمکه موفق اولور. وللنغتون او زمانه قـدر بتون انکلیز وپورتکیز افکاری اوکنده اتهـام ایدیلور طورورکن اوندن صکره کندیسـنك بیوکلـکنی هرکس تصـدیق ایتمکه جان آتار وشو صورتله مشـارالیه (قونت دوطورس ودراس) عنوانی لایق کوریلور ؟

سکزنجی فصل

{ عثمانلی یونان سفری }

حربك اسباب ظهوری

تقریباً (۷۰) سنه اول یونانستانه استقلال ویرلمش ایدی. فرانسه، انکلتره وروسیه حکومتلرینك یاکلش پولتیقه‌سی (۱۸۲۷) سنهٔ میلادیه‌سنده مشهور (ناوارین) وقعهٔ بحریه‌سنی وجوده کتوردی. بونك اوزرینه حکومت سنیه، موره شبه جزیره‌سنی یونان اهالیسنه ترك ایله آنلرك استقلالنی طانیمغه مجبوریت کوردی.

او زمانلر وجوده کلان ایلك یونان حکومتنك حدودی نارته کورفزینك شرقنده (مه‌نیدیون) کویندن باشلار و (آلندا) (غابروا) تپه‌لرندن کچدکدن صکره جنوب شرقی استقامتنه دونه‌رك اولا، اوتریش طاغلرینه و غلوص کورفزنده آطه‌لر دکزینه ملاقی اولوردی.

غلوص ایله نارته کورفزی وجواری یونان قرالغنه ویرلمدکجه یونانستانك رفاه حال ایچنده وقت کچوره‌میه‌جکی فکرینی اورته‌یه چیقاران اوروپالی برپرنس (ماما) یعنی (۹۳) عثمانلی روس حربنه قدر آردی آرەسی کسیلمامش اولان بونجه حدود غوغالرینك برنجی سببی برنجی محرکی عد اولنسه سزادر.

الك صکره (۹۳) سفرینك نهایت بوله‌جغی یعنی حکومتمزك

الك چوق مشغول اولدینی بر صره‌ده یونانلیلر حدود عثمانیی تجاوزه باشلامق فکرینه دوشمشلردی . لکن سفر مذکورك انقطاعی مملکتمزه استیلا ایتمش اولان یونان عسکرینك بنه کیرویه چکلمسنی ایجاب ایلدی . نه چاره‌که اوصلی طورمق بیلمیان بوناسبتسز قومشونك شماله طوغری عکس ایدن اولور اولمز فعالیتی برلین قونغره‌سنك شو یولده‌کی تکلیفاتنه سبب اولمش ایدی :

«برلین قونغره‌سی باب عالیی، حدود یونانیه‌اوزرنده بعض تصحیحات اجراسنه دعوت ایدر . قونغره حدودك آطه‌لر دکزی مائله‌سنده (سالامبریا) وادیسیله، یونان دکزی مائله‌سنده‌کی قالاماص وادیسندن کچمسی فکرنده‌در؛ وبوخصوصك طرفینجه قبول اولنه‌جغندن امیندر. مذاکراتی کوزل بر نتیجه‌یه، ایصال ایچون دول معظمه هرایکی جهته طوغریدن طوغری‌یه توسطه حاضردر . »

اشته اوروپانك شو دعوتی اوزرینه تشکل ایدن تصحیح حدود قومیسیونی ایشه بر نتیجهٔ قطعیه ویرمکسزین طاغلمش ایدی. چونکه باب عالی ایپر قطعه‌سیله یانیه قصبه‌سنی یونانیلره قطعیاً ترك ایتمامك فکر وعزمنده ویونان ایسه بالعکس قطعهٔ مذکوره‌یی قطعیاً اله کچورمك هوسنده بولنیوردی .

بونك اوزرینه تکرار اوروپا ایشه مداخله‌ایتدی. وباپیلان بر پلان موجبنجه (ایکسار اکیس) دن اعتباراً بتون تسالیا

قطعه‌سیله ایپر قطعه‌سنك یونانلیلره ترك ایدلمسی لازم کلیوردی. لکن حکومت سنیه، اوروپانك شو مضر وبیوك پلانی قبول ایتمکدن قطعیاً اجتناب ایلدی. یونان حکومتی کندی اردوسنی حاضرلامغه باشلادی. بونك اوزرینه بالطبع حکومت سنیه‌ده قطعات عسکریه‌سنی حدود بویلرینه سوق‌ایتمکده قصور ایتمدی.

اوروپا قینه‌لری تکرار ایشه قاریشدی . واك صکره باب عالی ایپر جهتنده یالکز نارته قصبه‌سنك وشرقده بتون تسالیا قطعه‌سنك یونانستانه الحاقنه بالمجبوریه قائل اولدی .

بوایکنجی ظهورات‌اوزرینه حدود یونانیه نارته کورفزندن باشلایه‌رق یوقاری‌یه طوغری ایچه بر مدت (نارته) صویله کیتدکدن صکره (پریسته‌ری) و (مچوه) تپه‌لرینه کلور. بورادن اعتباراً حاسیا طاغلری بوینجه (میستریچه) تپه‌سنه وبوندن صکره جنوبه طوغری بر چیقنـدی حصوله کتوره‌رك (نزه‌رو) یه واورادن (پلاتامونا) جوارینه واصل اولور .

نارته وتسالیانی شویله‌جه بادهوا اله کچوردکدن‌صکره یونان خلقنك سلطنت سنیه ممالکندن الکزیاده کوز دیکمش اولدقلری یرلر ایپر قطعه‌سیله کرید جزیره‌سی اولمشدر . بونك اویله اولدیغنی وقوعات جاریه یك کوزل اثبات ایلمشدر ،

آق‌دکز ایله آطه‌لر دکزینك فصل‌مشترکی اوزرنده اعلادن اعلایه بر وضعیت سوق الجیشی وسیاسی تشکیل ایدن کرید جزیره‌سی مجرد خرستیانلق تعصبیله بر خیلی وقایعك، بر خیلی

مظالمك قراركاهی اولدی. یونان حکومتی هر نه زمان حکومت سنیه‌نك باشنه بر غائله چیقارمق ایستمش ایسه دائما برالنی کرید جزیره‌سنه ویره‌رك آنکله برلکده اجرای شقاوت ایتمکی حصول آمالیچون کوزل برنقطهٔ استناد ایدنمش اولدیغی کوریلور.

(۱۸۲۱)، (۱۸٤۰)، (۱۸۵۸)، (۱۸٦٦) وقوعاتی هپ او یونان حکومتنك واسطهٔ مظالمی اولان و بر طرفدن پارلمنتولر ومکتبلرده معلملك ومبعوثلق ایتمکده بولنان حیدود باشی حریفلرك تشویقاتیله میداه کلمشدر. حاصلی کرید جزیره‌سنده قان دریالری تشکیل ایدرجه‌سنه بربرینی تعقیب ایلیان (۱۸۷۸) (۱۸۸۳) و (۱۸۸۹) وقعه‌لری کذلك یونان قینه‌سنی اداره ایدن مدنی حیدودلرك از تشویقی بولندیغی بتون دنیایه ظاهر وعیان اولمشدر.

قلبه وروم ایلیٔ شرقی حادثه‌لری یونان اردوسنك یکیدن سلاح باشنه ایتمسیچون دلی یانی قینه‌سنه ایجه جسارت ویرمش ایدی. بوندن (۱۰) سنه‌اول یینه شوکچن ایلك بهارده اولدیغی کبی شمال وجنوب اردولری یونان حدودی اوزرنده تجمع ایتمش بولنیوردی. اوروپانك شدتلی مداخله‌سی ایکی طرف عسکرینك جدی بر صورتده چالشمسنه مانع اولدی.

بو شمدیکی عثمانلی یونان سفرینك ظهورینه باشلوجه تأثیر ایدن سببلردن برنجیسی کرید مسئله‌سیدر. اولا (قندیه) وصکره (حانیه) ده باشلامش اولان اغتشاش وعصیان آتشلری کیتدکجه

بیودی ونهایت جزیره‌نك هرکوشه‌سنه، هرطرفه‌سرایت‌ایلدی.

یونان حکومتی بودفعه‌کی عصیانی رسماً حمایه واعلان ایتمکه قرار ویردی. آنك ایچون براً وبحراً تدارکات عسکریه اجراسنه باشلادی.

کانون ثانی نهایتلرینه طوغری پرنس (ژورژ)ك قوماندا سنده اولمق اوزره کرید صولرینه طورپیدوفیلوسی کوندرلدی. یونان حکومتنك شو فیلودن مقصدی، دولت علیه‌نك کرید سوقیاتنه ممانعت ایتمکدی. میرآلای واصونك قوماندا سنه ویریلان ایلك مفرزه، بر استحکام وبر پیاده طابوریله بر بطاریه وبر ئه‌وزون بلوکندن عبارتدی.

بو قطعهٔ عسکریه‌نك وظیفه‌سی کرید جزیره‌سنی اشغال ایلمك ایدی. فی‌الحقیقه شباطك ایلك کونلرنده کریدساحللرینه چیقمش اولان میرآلای واصو یونان حکومتنك تعلیمات رسمیه‌سی داخلنده ایش کورمکه باشلادی.

آز بر زمان صکره بو کرید اشغالی مفرزه‌سنه دها (۳) طابور پیاده ایله برجبل بطاریه‌سی کوندرلدی. پرنس (ژورژ)ك برفیلو ومیرآلای واصونك برمفرزه ایله کریده مسلط اولیشلری بزم ایچون آچیقدن آچیغه اعلان حرب دیمکدی. حال بوکه ذات حضرت پادشاهی محاربه‌دن زیاده صلحك دوامنی آرزو بیوردقلریچون قومشومزك شو نابجا تعرضلرینه صلح ایله جواب ویرمك جهتی دها مناسب کبی دوشونلمش ایدی.

بناءً علیه جزیره‌نك اعادهٔ سكونی و آسایشی آرتق دول معظمه‌یه حواله اولندی. بو بیوك دولتلرك هیچ اولمزسه خارجده متفقاً حركت ایتدكلرینه دائر بزه قناعت بخش اوله‌جق آثار ظاهره موجود ایدی. لكن مذاكراتك پك اوزون سورمش اولمسی، اوفاجق یونان قبینه‌سنك آلتی بیوك اوروپا قبینه‌سنه معارض بولنمسی، و بو اتحاد آلتنده كرید جزیره‌سنه تطبیق ایدیلان آبلوقه‌دن بشقه هیچ بر شی یاپیله‌مامسی اتفاقك نه قدر ضعیف اولدیغنی پك اعلا كوستریوردی.

دول معظمه ایچه مذاكره‌لردن صكره باب عالی‌یه و آتنه‌یه آتیده‌كی نوطه‌یی كوندرمشدی: «كرید جزیره‌سی ممكن دكل، یونانستانه ویرلمه‌جكدر. كاكان ذات حضرت پادشاهینك تحت حكمنده قاله‌جقدر.» بوندن بشقه كرید صولرنده‌كی فیلو ایله میرآلای واصویی (٦) كون ایچنده كیرویه آلمیه‌جق اولورسه یونان حكومتنه قرشو پك شدتلی معامله‌لر ایدیله‌جكی تبلیغ اولنمشدی. نه چاره، كه یونان قبینه‌سی ینه عسكرینی كیرویه آلمیوردی.

نهایت هر ایكی طرف عسكرلری حدود بوینه طوپلانمش بولنیورلردی. مارت آینك صوك كونلرینه طوغری بعض اوفاق تفك یونان مفرزه‌لری حدود خاقاینك بری طرفنه كچدیلر. وقرانیه موقعنی الده ایتدكدن صكره مظفراً (غره‌نیه) اوزرینه یوریدیلر. نیسانك ایلك هفته‌سنده ایسه حدود عثمانی

(نزه‌رو) جوارنده برقاچ یردن تعرضه اوغرامش ولنیوردی .

اشته بونقطه‌ده یونانك حدود خاقانینك داخلنه تعرض وتجاوز صورتیله کیردیکی دولتلرجه دخی تحقق ابتدی. هم ذات حضرت پادشاهینك، هم اردونك صبر وسامانی توکنمش ایدی. بناءً علیه بوندن صکره قلملرك حل ایده‌میه‌جکی برمسئله‌یی قلیچ وسونکی اوجلرینه حواله ایتمك زمانی کلمشدی.

نیسانك ٥، ٦ کیجه‌سی یونان سفیرینك پساپورطی الینه ویریله‌رك آتیده‌کی بیانامه ایله یونان قبینه‌سی علنیه اعلان حرب ایدلدی :

اعلان حرب صورتی

٥ نیسان ١٣١٣

« یونانیلر اشبو شهر نیسانك بشنجی جمعه ارتسی کیجه‌سی قوهٔ کلیهٔ منتظمه ایله نقاط متعدده دن حدود خقانی‌یه تجاوز ایدرك محاربه‌یه باشلادقلری وحربك حالا دوام ایتمکده ویونانلیلر طرفندن طوپ آتشی دخی اجرا ایدلمکده اولدیغی آلاصونیه اردوی همایون قوماندانی مشیر ادهم پاشا حضرتلرندن آلنان تلغرافنامه‌لرده بیلدیرلمش ودولت علیه صلح ومسالمتك وقایه‌سی ایچون شمدی‌یه قدر هردرلو مساعی‌یی اجرادن کیرو طورمدیغی حالده یونان حکومتنك حقوق دول وملل قواعدینه مخالف اولق اوزره کریده عسکر ارسالیله واخیراً حدود اوزرنده

تهیات حربیه یه قیام ایله حرکات خصمانه یه مبادرت ایتمسی اوزرینه حقوق وتمامیت ملکیهٔ سلطنت سنیه‌یی خللدن وقایهٔ دولت علیه‌جه بالمقابله حرکت حربیهٔ عسکریه اجراسنه مجبوریت حاصل اولمش ایدوکندن محاربه‌نك کافهٔ مسئولیتی یونان حکومتنه عائد وراجع اولمق اوزره مستعیناً بالله تعالی اردوی همایونك اوچ عسکری قومیسیونجه تنظیم ومجلس وکلاجه‌ده تصویب ایدیلان وارادهٔ سنیه‌سی شرفصدور بیورلمش اولان پلان وجهله تدافعی وتعرضی هر درلو حرکات حربیه اجراسنه مسارعت ایتمسی ایچون مجلس مخصوص وکلا قراری وبالاستیذان شرفسنوح بیوریلان ارادهٔ سنیهٔ حضرت خلافتپناهی موجبنجه طرف سرعسکریدن قوماندان مشارالیه ادهم پاشا حضرتلرینه اوامر قطعیه ارسال قیلنمش اولمسیله اعلان کیفیته ابتدار اولنور.»

عثمانلی اردوسی

اخذ عسکر نظامنامه‌سنك ایلك نشر وتطبیقی زمانندن بری بزده هر مسلمان خدمت عسکریه ایله مکلف کوسترلمشدر. جدی برمحاکمه وطوغری برحساب یاپه‌یلمك ایچون هرشیدن اول مملکتمزك وسعتنی اهالیمزك جنس وعددینی، حدودمزك شکل وطبیعتنی اوکرنملی‌یز.

دولت علیه‌نك الك صحیح اوله‌رق نفوس عمومیسی (٣٠) ملیون قدردر. وبونك آلتیده برینی ادیان سائره اصحابی تشکیل ایدیور. شو سویلدیکمز اهالی طوغریجه سلطنت سنیه‌یه تابع اولان اهالیدر. ممتاز ایالتلر بکلکلر بونك خارجنده‌در.

الك بی‌طرفانه بر تقدیره کوره (٥) ملیونه بالغ اولان ملل غیر مسلمه (٣٠) ملیوندن عبارت بولنان نفوس عمومیهٔ عثمانیدن طرح ایدلدکدن صکره کیرویه (٢٥) ملیون اسلام قالور.

اکثری یرلرده اولدیغی کبی بزده‌ده شمدی‌یه قدر، اردو-مزی تشکیل ایچون باشلوجه اوچ اصول تعقیب ایدلمشدر. بونك بریسی دوشیرمه اصولیدر، که آنك وجوده کتوردیکی اردو کوکلی واجرتلی نفرلردن ترکب ایدردی. ایکنجیسی (قرعه) اصولیدر. بو وجهله تشکیل ایدیلان اردو، مملکتك یالکز قرعه‌لری اصابت ایتمش کنجلرندن مرکب اولوردی. اوچنجیسی (عموم عسکرلك) اصولیدر. بوسایه‌ده میدانه کلان بر اردو، مملکتك بتون افرادینه شامل اولدیغیچون اصول مذکور اوته‌کیلرك ایکیسنه‌ده فائق بولنور.

(١٣٠٣) اخذ عسکر نظامنامه‌سی موجبنجه بزده خدمت عسکریه (٢٠) یاشندن (٤٠) یاشنه قدر دوام ایلر. بو (٢٠) سنه‌لك خدمت عسکریه ایچنده افراد عسکریه، حکومتك مناسب کوردیکی زمانلرده کندی مملکتلرینه کوندریلور ولزومی حالنده ینه سلاح باشنه چاغریله‌رق خدمتلرینی اکمال ایتمش بولنورلر.

بوندن طولایی اکثر اوروپا اردولرنده اولدیغی کبی بزده ده خدمت عسکریه باشلوجه اوچ بیوك فصله آیرلمشدر :

بونلردن بریسی (٦) سنه امتداد ایلر، که خدمت موظفه‌یه عائددر .

ایکنجیسی (٨) سنه امتداد ایلر. بوده خدمت عسکریه‌نك ردیف قسمنه شاملدر.

اوچنجیسی ینه برنجیسی کبی (٦) سنه‌دن عبارتدر، که مستحفظ خدمتی شو مدت اثناسنده جریان ایدر.

حکومت عثمانیه اخذ عسکر نقطهٔ نظرندن (٦) بیوك اردو ایله برده قول اردو دائره‌سنه آیرلمش بولنیور. وبوندن بشقه طرابلس غرب ایله حجاز فرقه‌لری‌ده واردر . هر اردوی همایون دائره‌سی (٤) قول اردویی حاویدر،که بونك بری نظامیه ایکیسی ردیف، دیکری‌ده مستحفظ قول‌اردوسیدر. هراردونك موظف عسکری ایکی پیاده، بر سواری وبر طوپجی فرقه‌سیله براستحکام ونقلیه طابوری وبر آزده تلغراف نفرلرندن مرکبدر. یالکز اوچنجی ودردنجی اردونك موظف عسکرلری دها زیاده‌در.

دولت علیهٔ عثمانیه‌نك موظف پیاده‌سی (١٩) فرقه (١٨) نشانجی وبر استرلی طابور ایله بر اطفائیه آلایی وایکی فسلی وزخاف آلایندن عبارتدر . نشانجی طابوریله برلکده هرفرقه (١٧) طابوردن ترکب ایدر .

هراردوده برطوپجی فرقه‌سی واردر. یالکز آلتنجی اردوی همایونده بوتشکیلات هنوز اجرا ایدلمامشدر. برطوپجی فرقه‌سی (۱۲) طابور یعنی (۳۶) بطریه‌دن (۲) سواری بطریه‌سیله (٦) جبل بلوکندن متشکلدر.

طرابلس غربده بر طوپجی آلای وحجازده ایسه یالکز ایکی جبل بطریه‌سی موجوددر. صورت عمومیه‌ده بزده‌کی بطریه‌لر آلتیشر طوپلیدر. هراردوی همایونده کذلك برسواری فرقه‌سی واردر. بر سواری فرقه‌سی (٦) آلای یعنی (۳۰) بلوکدن مرکب اولور. طرابلس غربده آیروجه اولمق اوزره (۲) سواری آلایی دها موجوددر. بوندن بشقه یمنی وچفته‌لر چفتلکی سواری آلایلریله سلطان صوبی چفتلکی سواری بلوکی و(٦۰:۵۰) عددینه چیقمش اولان حمیدیه سواری آلایلری‌ده حسابه قاتیلورسه اردوی همایونك سواری قوهٔ عمومیه‌سی ایچه کوزل بر یکون تشکیل ایتدیکی کوریلور.

تنسیقات جدیده‌یه کوره هر اردوی همایون دائره‌سنه برر استحکام طابوری‌ده حساب ایدلمشدر. بوندن بشقه طوپخانهٔ عامره اداره‌سنده بولنمق اوزره آیروجه بر استحکام آلایی دها موجوددر، که بو آلای طوپخانه‌یه منسوب قلعه‌لر ایله فابریقه‌لرده استخدام ایدیلور. ۱، ۲، ۳ و ٤نجی اردولرده برر تلغراف بلوکی وهر اردوده (۳)ر بلوکلی برر نقلیه طابوری واردر.

تنسیقات عسکریه‌مزده بولندن بشقه طوپخانهٔ عامره وباب سرعسکریه مربوط صنایع عسکری نامیله آیروجه بر صنف دهاواردر. طوپخانه‌یه منسوب صنایع‌عسکری فابریقه‌لری‌ایچون اوسته وعمله یتشدیرر. بونلر ایکی آلایدر: بریسی زیتون برونی فابریقه‌سنده، اوته‌کی طوپخانه‌ده‌در.

مقام سرعسکری اداره‌سنده اولق اوزره هراردونك برر صنایع طابوری واردر. اردوی همایونك قلعه طوپجیلری‌ده قسماً باب سرعسکری وقسماً طوپخانهٔ عامره اداره‌سنده‌در. برنجی اردونك (٤) طابوری (۲) آلای وار. بونلر چتالجه خطوط استحکامیه‌سنه مأموردر. اوچنجی اردویه منسوب قلعه طوپجیلری برر طابور قوتنده اولق اوزره سلانیك، قوصوه، اشقودره، یانیه وبو یرلره تابع اولان قلاع خاقانی‌یه تقسیم ایدلمشلردر.

ادرنه، قرق کلیسا واسکوب استحکاملری ایچون قلعه طوپجیلری هنوز تشکیل ایدلمه‌مشدر. دردنجی اردوی همایونده ارضروم استحکاملرینه مأمور (٥) طابورلق برطوپجی آلای واردر. وان، طربزون وصامسون موقعلرنده برر مقدار قلعه طوپجیسی‌بولنور. بوطابور عکا، صور، بیروت وصیدا موقعلرینه تقسیم ایدلمشدر. یدنجی قول اردونك یالکز (۲) بلوك قلعه طوپجیسی موجوددر. حجاز فرقه‌سنك‌ده (۳) بلوکلی برقلعه طوپجی طابوری واردر.

طوپخانهٔ عامره اداره‌سنده‌کی قلعه طوپجیلری (٤) طابورلی بر بحر سیاه بوغازی آلایی ایله ینه (٤) طابورلی (۲) بحرسیاه بوغازی آلایی ایله ینه (٤) طابورلی (۲) بحر سفید بوغازی آلایندن مرکبدر. بوندن بشقه جزایر بحر سفیده‌کی (۲) آلای و بولایر خطی آلایی‌ده ینه طوپخانه‌یه منسوبدر. تقسیمات مذکوره‌یه کوره دولت علیه‌نك عموم قلعه طوپجیسی (٤٠ : ٥٠) طابور قوتنده بر یکون تشکیل ایتمکده اولدیغی کوریلور.

مؤخراً تشکیل اولنان سلانیك، مترووپچه وارضروم پیاده فرقه‌لریله اطفائیه، صاریقلی وفسلی آلایلری‌ده برلکده حساب ایدلمك اوزره اردوی همایونك بتون پیاده طابورلری (۱۱۰۰) عددینه بالغ اولور. بر پیاده طابورینك قوهٔ سفریه‌سی، (۸۰۰) نفردر. بناءً علیه عموم پیاده‌مز ۸۸۰,۰۰۰ نفردن عبارت اولدیغی میدانه چیقار.

ارطغرل آلایله برلکده (۳۹) سواری آلایمز واردر. هر آلای اك آز (٥٠٠) قلیچدن مرکب اولمسنه کوره سوارمزك عموم قوتی (۱۹ : ۲۰) بیك کشیدن عبارت بولنیور. طوپچمزه کلنجه، بتون اردوی همایون دائره‌لرنده‌کی صحرا بطریه‌لرینك مجموعی، (۲٤٤) عددینه بالغ اولمقده‌در. حال بو، که هر بطریه (٦) شر طوپدن ترکب ایتدیکیچون طوپلرمزك عددی ۱٤٦٤ دکرسز برحساب ایله آنجق (۱٥۰۰) قدر بر یکون حصوله

کتوردیکی ظاهر اولور . قامه وساحل طوپلرمز شو حسابدن خارجدر. والحاصل الکلزوملی زمانلرده حکومت عثمانیه برملیون قدر بر اردو جمع وتحشید ایده بیلور .

یونان اردوسی

بوندن بر ایکی سنه اول اجرا ایدیلان بر تحریر نفوسده یونان اهالیسنك (۲) ملیوندن بر آز زیاده جه بر یکون تشکیل ایتدیکی آکلاشلمشدی . (۱۵۰ : ۲۰۰) بیك قدر اولاح جنسی ایله (۵۰ : ۶۰) بیك آرناؤد اهالیسی چیقاریلنجه یونان تبعه‌سی عمومی بر لسان وبر جنسه منسوبدر.

(۸۷) تاریخنده موقع اجرایه قونیلان «اخذ عسکر نظامنامه‌سی» عموم یونان تبعه‌سنی خدمت عسکریه ایله مکلف ایتمشدر. خدمت عسکریه (۲۱) یاشندن باشلار و(۳۰) ییلده نهایت بولور. بومدتك (۲) سنه‌سی موظف ، (۱۰) سنه‌سی موظف احتیاط ، (۸) سنه‌سی مستحفظ ، کیرویه قالان (۱۰) سنه‌سی ده مستحفظ احتیاط نامیله دورلره آیریلور .

هر سنه (۲۰ : ۲۵) بیك کیشی داخل اسنان اولیور . لکن بو مقداردن خسته لقلی ومعینسز اولانلر ایله معافیت قزانانلر چیقاریلنجه کیرویه آنجق (۱۳) بیك کیشی قالور. اردویه داخل اولان ایسه اشته اصل بومقداردر. یونان قوهٔ مالیه‌سنك

اوغرادیغی فلاکت، حتی هرسنه بوقدر اهالینك اردویه کیرمسنه بیله مانعدر. بناءً علیه هر سنه آنجق (۷ : ۸) بیك کیشی آله بیلمك وحساب واحتمالنه کوره یونان اردوسنك (۱۲) سنه لك موجودی یعنی موظف واحتیاط افرادی (۹۰ : ۱۰۰) بیك کیشیدن عبارت بولنیور.

خفیف معینلیلر ایله تعلیم کورمه مش افرادك هپسی جمع ایدلسه اوزمان قوهٔ موجوده (۱٤۰ : ۱۵۰) بیك ومستحفظ اچنده کی معلم نفرلرده حسابه کیرسه بوندن زیاده برمقداره بالغ اولهجغی طبیعیدر. یونان اردوسنده (۱۰) پیاده آلای یعنی (۳۰) طابور عسکر واردر. بوندن بشقه (۸) ئهوزون طابوری (۳) سواری آلای و (۱۱) ی صحراء (۹) ی جبل اولق اوزره (۲۰) طوپجی بطریه سی ده موجوددر. بطریه لرك هربریسی (٦) شر طوپدن ترکب ایدر. وطوپلر قروپ معمولاتیدر. یونان تشکیلات عسکریه سنده سواری بطریه لری یوفدر. محاصره، ابوس و قلعه جنسندن اولق اوزره (۳٤) قطعه طوپ دهما موجوددر.

یونان اردوسنك یالکز بر آلای استحکامی وار؛ بوده (۲) طابوردن مرکبدر. بوندن بشقه برتلغراف، برده اطفائیه بلوکی موجوددر. یونان اردوسی ایچه برزمان فرانسزلرك اسکی شاسپو تفنکیله مسلح ایدی. لکن (۱۸۸۷) دن صکره بوسلاح ترك ایدیلهرك آنك یرینه غرا تفکنی قبول ایتدیلر. بوکون علی العموم

یونان اردوسنده غرا، شاسپو وسائر جنسلردن اولمق اوزره (۱۸۰) بیك تفنك موجوددر.

وقت سفرده یونان پیاده طابورلرینك موجودی (۱۰۰۰) کشیدر. یالکز ۴وزون طابورلرینك موجودی بوندن بر آز زیاده‌در. زمان خضریده یونان اردوسی باشلوجه اوچ بیوك دائره‌یه انقسام ایدر. برنجی دائره‌نك مرکزی یکیشهر ایکنجینك میسولونکی اوچنجینك آته‌در. برنجی دائره‌ده (۳) آلای پیاده، (٤۰) ۴وزون طابوری، بر سواری آلایی و (۳) بطریه‌سی جبل (٤) ی پیاده اولمق اوزره برده طوپجی آلایی بولنور. ایکنجی دائره‌ده ینه (۳) آلای پیاده، (۲) ۴وزون طابوری، برسواری آلایی و (۳) پیاده وجبل بطریه‌سندن برده طوپجی آلایی واردر. اوچنجی دائره‌ده (٤) پیاده آلایی، (۲) ۴وزون طابوری، بر سواری آلایی، (٤) بطریه‌سی پیاده (۳) ی جبل اولمق اوزره بر طوپجی آلایی، بر نقلیه وبر صحیه بلوکیله برده عساکر فنیه آلایی موجوددر.

یونان اردوسنك قوۀ سفریه‌سی صورت عمومیه‌ده (۸۰) بیك کشیدن جزئی فضله بر یکون تشکیل ایدر. بونك اصل محارب قسمی (٦۱) بیك پیاده، (۲,۱۰۰) سواری و (۱٥٦) طوپدن مرکب اولور. لکن شو مقداره ایکنجی خط عسکرینی یعنی (۷٦) بیك مستحفظ و (٥۷) بیك مستحفظ احتیاطی نفرلرینك یکونی اولان (۱۳٤) بیك کیشی‌ده علاوه ایتمك

لازم كلور. شو حسابه كوره يونان اردوسنك برنجى وايكنجى خط قوهٔ عموميه‌سى (٢١٦) بيك كيشى‌يه بالغ اولمقده‌در.

سفر پلانى

بوكچن يونان‌سفرنده اردوى همايونك تطبيق‌ايتمك ايستديكى سفر پلانى الك‌زياده آشاغيده‌كى ماده‌لردن تركب ايدردى. اولا، يونان‌حكومتنك قوهٔ‌عسكريه‌سى نظردقته آلنه‌رق آلك‌اوزرينه شويله‌جه بيان افكار ايدلمشدر.

يونان اردوسنك قوهٔ نظاميه‌سى (١٠) پياده آلايى (٨) ئوزون طابورى، (٣) سوارى آلايى، (٢٠) بطريه‌لق (٣) طوپجى آلايى، (٢) استحكام طابورى و (٢) نقليه بلوكندن تشكل ايديور. بونلرك هپسى (٢) بيك ضابط، (٢٦) بيك‌نفر، (٣٨٠٠) حيوان و (١٢٠) طوپ ايدر. وقتا كه سفرده آلايلر دائره‌سنده‌كى احتياط عسكرلريله رديفك بر قسمى، آلايلرك موجودلرينى قوهٔ سفريه‌يه كوره اكمال ايتدكدن صكره كيرويه قالان رديف عسكرندن آيروجه (١٠) رديف طابورى دها تشكيل اولنور. حاصلى يونان اردوسنك بتون قوهٔ سفريه‌سى (٦٦) بيك انسان (٤١٥٠) حيوان و (١٢٠) پارچه طوپدن عبارت كبى بر شيدر.

ثانیاً، یونان اردوسنك (۳۰۱)ده‌کی صورت جمع وتقسیمی نظر دقته آلنمشدر. او زمان (۲۰) پیاده و(۱۲) سواری بلوکی (۹) بطریه و (۲) استحکام طابوری یکیشهر، طرنوه، قاردیچه، ترحاله وغلوص ایله تسالیا حدودی اوزرنده طوپلانمشدر. (٦) طابور وبر بطریه‌دن مرکب دیکر بر قوهٔ عسکریه (لامیه) دومکه، چتالجه (البیرو) و (ایستلدیا) مواقعنه آیرلدیغی کبی (۷) طابورلق برقوهٔ امدادیه‌ده (خالکسی) (آتنه)، (ارغوس) و(اسپارطه)ده اجتماع ایلمشدی. (۳) پیاده طابوری و(۲) طوپجی بلوکندن حصوله کلان نارته مفرزه‌سنك (۵) طابوردن عبارت قوهٔ امدادیه‌سی، قورفو، زانطه‌وکفالونیه آطه‌لرنده تجمع ایلمشدی.

ثالثاً، یونانلیلرك یکیشهر، قالاباقه وترحاله موقعلریله پیره لیمانی آز چوق تحکیم ایدلمش بولنیور. بونلردن بشقه حدودك بعض مهم قسملرنده وازجمله دیشقاط، مچووه، زارق، میلونا ونه‌زه‌روس یقنلرنده بعض اوفاق تفك استحکاملر یاپلمشدر.

رابعاً، یونانلیلرك آلمش اولدقلری شووضعیته وقوهٔ سفریه‌لرینه کوره حکومت‌سنیه (۱٤۰) پیاده طابوریله (۲۷) سواری بلوکی و(۳٦) طوپجی بطریه‌سی جمع ایدرك بو قوهٔ عظیمه، اسکوبده‌کی استحکام وکوپریجی بلوکلریله مناسب تلغراف بلوکی وبقیه طابوری ده علاوه ایدلمشدر. حدود بویی طبیعةً ایکی

دارالحرکانه آیرلمش بولندیغیچون قوهٔ عثمانیه‌ده کذلك بری یانیه‌قول اردوسی ودیکری آلاصونیه اردوی همایونی. اسملریله باشلوجه ایکی‌به تقسیم ایدلمشدر.

یانیه قول اردوسی (۳۲) پیاده‌طابوری (۱) سواری بلوکی و(٦) طوپجی بطریه‌سندن مرکب ایکی فرقه اوزرینه ترتیب اولنمشدر. آلاصونیه اردوسی (۷) پیاده و(۱) مستقل سواری فرقه‌سیله احتیاط اردو طوپجیسنی حاویدر.

خامساً، حدود یانیه اوزرنده ساحلدن اعتباراً اودون قپوسی، قوزکوی ونه‌زه‌روس جواری، داوا بوبونی، میلونا بوغازی، اسقومبا کچیدی، چای حصار بوغازی و آلاصونیه، دیشقاط، غره‌بنه، کوپریوز نقطه‌لریله محووه کچیدی، پلاقه ونارته‌کوپریلری سوق‌الجیشجه پك‌مهم اولمق مناسبتیله بورالری املك تجمع ایده‌جك قطعات ایله تحت اشغال وترصده آلمانلری ایجاب ایلر.

بناءً علیه لزوملی کورلدیکی زمان سریعاً مدافعه‌دن تعرضه کچه‌بیله‌جك صورتده برنجی: ایکنجی‌اوچنجی‌فرقه‌لرك آلاصونیه جهتلرنده‌کی حدودقسمنه یقین و(میلونا)، (اسقومبه) کچیدلری، دومنیك چای حصار موقعلری وجوارنده؛ دردنجی وبشنجی پیاده فرقه‌لریله مستقل سواری فرقه‌سنك واحتیاط اردو طوپجیسنك آلاصونیه‌ده؛ آلتنجی فرقه‌نك غره‌بنه دیشقاط ویدنجی فرقه‌نك ده قوزکوی ولفتوقاریا جهتلرنده طوپلامسی

مناسب کورنمش وصکره‌دن یاپیله‌جق تعدیلات اردو باش قوماندانلنك رأینه براقلمشدر.

یانیه قول اردوسنه کلنجه: پروزه قلعه‌سی پك آچیق بر وضعیتده قاله‌رق، کرچه بر خیلی افواه ناریه‌سی وار ایسه‌ده دشمنك بحراً اورایه هجومی اغلب احتمالدن اولدیغی کبی نارتة صوبی اوزرنده‌کی پلاقه‌کوپریسی ودیکرکوپریلر ایله مچوه‌کیدی آیروجه نظردقته آلنه‌جق نقاط مهمه‌دن اولدیغیچون (پروزه) ایله مچوه‌یه (۱) وکوپریلرك حمایه‌سنه کذلك (۱) آلای پیاده تخصیص وکیرویه قالان بر بچق فرقه‌نك (لوروس) جوارنده‌جمع وتحشیدی وصکره لزوم کوریله‌جك تعدیلاتك قول اردو قوماندانی جابندن اجراسی مناسب کورلمشدر.

سادساً، اکر یونان علیهنه بر تعرض حرکتی یاپمق لزومی کوریلورسه یونانیلر یکیشهرك بروسنده واقع طرنوه جوارنده تحشد ایتمك اغلب احتمال بولنمسنه کوره آلاصونیه‌ده اجتماع ایده‌جك اردونك آلاصونیه، میلونا، طرنوه استقامتی بونجه یعنی اك کسدیرمه بر یولدن ایلرولمسی خاطره کلورسه‌ده شو وجهله یاپیله‌جق تعرض حرکتی دشمن اردوسنك اك بیوك بر قسمنه یعنی جبهه‌سنه تصادف ایلدیکیچون سوق الجیشجه پك مهم اولان احاطه‌وچویرمه حرکتلرندن استفاده‌اولنه‌میه‌جقدر.

بوندن بشقه اردوی همایون دشمن مواجهه‌سنده (ایکساریا) وکوستم نهرلرینی کچمکه مجبور اوله‌جقدر، که شو ایکی بیوك

مانعك سوق الجيش حركاتی اوزرنده کوسترهجکلری فنا تأثیرلر هیچ بر وجهله اونودیلهجق شیلر دکلدر . بناءً علیه دشمنك ترحاله ویکیشهر قوللری بربرینه معاونت ایدهمیهجك صورتده تفریق ایدلمك اوزره آلاصونیه ، میلونا ، یکیشهر استقامتنده خصم اردوسنی اویالامق و اردوی همایونك قسم کلیسیله یکیشهرك جنوب غربی جهتندن یونانك باشلیجه قوتی چویرهرك آنی اوراده مغلوب ایتمك و صکره غلوص جهتلرینه آتمق ایجاب ایلر .

شو مقصدك تأمین حصول و موفقیتی ایچون (لفتوقاریا) ، (قوزکوی) و (ملونا) جهتلرندهکی فرقهلر، دشمن علیهنه بعض نمایشلر یاپهرق آنی شویلهجه اغفال ایتمکده ایدی (۲) ، (۳) ، (٤) نجی فرقهلر (بك دکرمنی) و (غونیچه) بوغازلریله زارق کچیدینه طوغری ایلرویه آتلمش بولنهجقلردر. یعنی (۱) و (۷) نجی فرقهلر (نهزهروس) و (میلونا) طرفلرندهکی دشمن عسکرینی اشغال ایدرك دیکر (٤) فرقه کوستم نهرینی سریعاً زارق جوارندن مرور ایله یونان اردوسنك یکیشهر و ترحاله بیننده‌کی طریق اتصالنی کسمکدن صکره ترحاله‌ویکیشهر قوللرینی آیرو آیرو پریشان ومغلوب ایتمکه چالیشهجقدر .

غرهبنه و دیشقاط سمتلرنده طوپلانهجق اولان (٦) نجی فرقه اولا، حدودك او جهتلرده‌کی اقسامنی ترصد ایدهجك : ثانیاً، یانیه قول اردوسیله آلاصونیه اردوسی بیننده‌کی اتصالانی

امنیت آلتنده بولندیرمجق؛ ثالثاً، دشمنك او جهتلرده یاپمسی ملحوظ اولان تجاوزی حرکتلرینی واورالرده‌کی روملرك یونان تبعه‌لرینه اشتراکلرینی منع ایچون صوك درجده چالیشه‌جق؛ رابعاً عین زمانده یعنی آلاصونیه اردوسی یکیشهره طوغری اوده کندیسنه مقابل دوشن حدود قسمنی دیشقاط جواردن کچرك ترحاله وقالاباقه‌ده‌کی دشمن مفرزه‌لرینی طرد ایلیه‌جك ویکیشهرده‌کی یونان قسم کلیسیله برلشدیرمیه‌جکدر .

آلاصونیه اردوسی بووجهله کندی تعرض حرکاتنی اجرا واکمال ایتمکده بولندیغی اثنـاده یانیـه قول اردوسی‌ده بارته کوپریسـنك شمالنده حدود یونانیه‌نی بالتجاوز اورادەکی دشمن مفرزه‌سنی طرد ایله میسولونـکی اوزرینه یورمك ویانیـه ایله مجوه‌ده‌کی طابورلر ایسه ترحاله وقالابقه استقامتندن حرکتله غره‌بنه‌ودیشقاط فرقه‌سنك حرکاتی تسهیل ایلمك مجبوریتنده‌در .

سابعاً، پولتیقه مناسباتی‌شویله برتعرض حرکتی یاپغه‌مساعده ایتمزده بالضروره حال تدافعیده قالمق لازم کلورسه حدود محافظه‌سنه مأمور فرقه‌لردن بشقه (۲) پیاده و(۱) مستقل سواری فرقه‌سیله اردو طوپجیـی آلاصونیـه جواردنده اجتماع ایدرك حین حاجتده ایلك خطده بولنان قطعات عسکریه بورادن وکمال سرعت وسهولتله تقویه ایدلمش بولنه‌جقدر .

اعلان حرب اثناسنده اردوی همایونك وضعیتی ونظام حربی

باش قوماندانی: مشیر دولتلو ادهم پاشا حضرتلری.
ارکان حرب رئیسی: فریق سعادتلو عمر رشدی پاشاحضرتلری.
قرارکاه عمومی: آلاسونیه.

برنجی پیاده فرقه‌سی

قوماندانی: فریق سعادتلو محمد خیری پاشا حضرتلری.
ارکان حرب رئیسی: ارکان حربیه یکباشیسی رفعتلو شوقی بك.
قرارکاه: چاتالجه.

برنجی لوایه، میرلوا سعادتلو طاهر پاشا حضرتلری قوماندا ایدییوردی. مذکور لوانك قرارکاهی (لفتریخور) موقعیدر.
ایکنجی لوایه، میرآلای عزتلو جلال بك قوماندا ایدیوردی. بونك‌ده مرکزی چاتالجه موقعیدر.

مذکور فرقه‌نك اشغال ایلدیکی حدود منطقه‌سی پك واسع اولمق مناسبتیله اورایه احتیاط لوای نامیله سعادتلو ممدوح پاشا حضرتلری فرقه‌سندن آیروجه برلوا دها الحاق ایدلمشدر. مذکور لوانك قرارکاهی (میلوغوشته) موقعیدر.

(۲) بطریه، برطاقم سواری لفتریخورده؛ (٤) بطریه

استحکام و برسواری بلوکی چایحصاردر. (۱) بطریه‌ایله‌سواری (۱٤)نجی آلای کذلك برنجی فرقه مرتباتندن اولمق اوزره میرلوغوشتاده بولنیوردی.

ایکنجی پیاده فرقه‌سی

قوماندانی: فریق نشأت پاشا حضرتلری.

ارکان حربیه رئیسی: یوزباشی فتوتلو مصطفی افندی.

قرارکاهی: اسقومبا.

برنجی‌لوا، قوماندانی میرلوا سعادتلو جلال پاشا، قرارکاهی سمربلدر. ایکنجی لوا. قوماندانی عبدالازل پاشا، قرارکاهی برنار واسقومبه موقعلریدر.

۱۸نجی آلایك ۳نجی سواری بلوکیله ۲۸نجی آلایك ۲نجی طوپجی طابوری یعنی ٤، ٥، ٦نجی بطریه‌لر و برجبل بلوکی. مذکور فرقه مرتباتندندر.

اوچنجی پیاده فرقه‌سی

قوماندانی: فریق سعادتلو ممدوح پاشا حضرتلری.

ارکان حربیه رئیسی: قائممقام عزتلو عبدالحمید بك.

قرارکاهی: بیلانلی تپه.

برنجی لوا، قوماندانی، میرلوا سعادتلو طاهر پاشا، قرارکاهی بیلانلی تپه‌در.

ایکنجی لوایه میر آلای عزتلو اسحق بك قوماندا ایدیوردی

[با امر مشیری برنجی خیری پاشا فرقه‌سنه مأمور اولان لوا اشته بو لوادر.]

طوپجی (۱۵) نجی آلایك برنجی طابوری یعنی ۱ ، ۲ ، ۳نجی بطریه‌لرله ایکی‌جبل و۶نجی آلایدن برسواری بلوکی‌ده اوچنجی فرقه‌یه ملحق بولنیوردی.

دردنجی پیاده فرقه‌سی

قوماندانی: میرلوا سعادتلو حیدر پاشا حضرتلری.
ارکان حربیه رئیسی: قائمقام عزتلو حمدی بك.
قرارگاهی: آلاصونیه.

برنجی لوا میرلوا سعادتلو نعیم پاشا ، ایکنجی لوا سلانیك آلایی قوماندانی میرآلای تحسین بك اداره‌سنه ویرلمشدی.
(۱۴)نجی آلایك برنجی‌طابوری یعنی اوچ‌بطریه کذلك بوفرقه‌یه ملحقدر. فرقهٔ مذکوره اعلان حرب اولندیغی صره‌ده هنوز بتون تشکیلاتی اکمال ایده‌مامش ایدی.

بشنجی پیاده فرقه‌سی

قوماندانی: فریق سعادتلو حقی پاشا حضرتلری.
ارکان حربیه رئیسی: بیکباشی رفعتلو شاکر بك.
قرارگاهی: دیشقاط.
برنجی لوا: میرلوا سعادتلو شکری پاشا قوماندانسنده‌بولنوره

ایکنجی‌لوا، بنه‌میرلوا سعادتلو اسلام‌پاشا حضرتلرینك، اداره‌سنه ویرلمشدر. برسواری بلوکی ایله برده بطریه کذلك بو فرقه‌یه ملحق بولنیوردی.

آلتنجی پیاده فرقه‌سی

قوماندانی: فریق سعادتلو حمدی پاشا حضرتلری.
ارکان حربیه رئیسی: قائمقام عزتلو سامی بك.
قرارکاهی: قوزکوی.

برنجی لوا، سعادتلو آرناؤد حسن پاشا حضرتلرینك قوماندا‌سنه ویرلمشدی.

ایکنجی لوایه، میرلوا سعادتلو صالح ذکی پاشا حضرتلری قوماندا ایدیوردی. [بولوا مؤخراً میرآلای مظهربکك اداره‌سنه کچمشدر.]

سواری ۱۸نجی آلایك ایکنجی بلوکیله جبل ایکنجی بطریه‌نك (٤) قطعه طوپی، کذلك ٦ نجی حمدی پاشا فرقه‌سنه منسوبدر.

پیاده احتیاط لواسی

آلاصونیه مرکزقوماندانی میرلوا شکری پاشانك اداره‌سنه ویریلان بو لوا اساساً سکز طابوردن ترکب‌ایدر و آلاصونیه‌نك جنوبنده یعنی ٤نجی فرقه‌نك ایکنجی لواسنه یقین اولان صرتلرده بولنیوردی.

مستقل سواری فرقه‌سی

قوماندانی: میرلوا سعادتلو سلیمان پاشا حضرتلری.
ارکان حربیه رئیسی: قائممقام عزتلو شوکت بك.
قرارگاهی: اورمانلی.

سواری فرقه‌سی ١٣ ، ١٤ ، ١٥ ، ١٦ نجی آلایلردن یعنی باشلوجه (٤) سواری آلایندن ترکب ایدردی. خاصه (٦) نجی سواری آلایی متفرق برحالده بولنیوردی. بوندن بشقه (٣) بلوکدن متشکل برسواری طوپجی طابوری‌ده، سواری فرقه‌سنه الحاق ایدلمش ایدی.

دها کوزل خاطرده قالمق ایچون آلاصونیه اردوسنك اعلان حرب اولنمدینی زمانده‌کی وضعیتنی شویله‌جه برخلاصه ایده‌لم.

برنجی خیری پاشا فرقه‌سنك مرکزی (میلوغوشتا) (مؤخراً چایحصار) کوییدر. مذکورفرقه حدودك قالامبورادن، آیاایلیایه قدر اولان پارچه‌سنه مأموردر.

ایکنجی نشأت پاشا فرقه‌سنك مرکزی (ایسقومبا) کوییدر. مذکور فرقه حدودك لیسواکیدن میلونا بوغازینه قدر اولان پارچه‌سنه مأموردر.

اوچنجی ممدوح پاشا فرقه‌سنك مرکزی آلاصونیه‌در. مذکور فرقه شمدیلك عمومیتله آلاصونیه اووه‌سی ایچنده‌کی (ییلانلی) تپه‌ده بولنیور.

دردنجی حیدر پاشا فرقه‌سنك (بو فرقه‌نك ایلك اوكجه قوماندانی اردوی همایون ارکان حربیه رئیسی عمر رشدی پاشا حضرتلری ایدی.) مرکزی بنه آلاصونیه ایدی. مذکورفرقه میلوتا بوغازندن داوا كچیدینه قدر اولان حدود پارچه‌سنه مأموردی.

بشنجی حقی پاشا فرقه‌سنك مرکزی دیشقاط ایدی. مذکور فرقه قالامبوراندن میلا حیتیرینه قدر اولان حدود پارچه‌سنه مأموردی.

آلتنجی حمدی پاشا فرقه‌سنك مرکزی قوزکوی ایدی. مذکورفرقه ساحلدن داوا كچیدینه قدر اولان حدود پارچه‌سنه مأموردی.

مستقل سواری فرقه‌سنك مرکز وقرارکاهی (اورمانلی) کوبی ایدی.

نقلیه طابوری، کوپریجی، تلغراف بلوکلری‌ده برابر اولمق شرطیله (۵) بطریه‌دن مرکب اولان اردو طوپجیسنك مرکزی واردوکاهی ایسه آلاصونیه‌ده بولنیوردی.

اعلان حرب ایدلدیکی کون حکومت سنیه‌نك آلاصونیه اردوسنده‌کی قوهٔ موجوده‌سی ۷۳,۵۰۰ نفری محارب اولمق اوزره ۹۲,۲۵۰ پیاده‌دن (۱,۲۰۰) قدر سواری نفردن و(۲۴۰) پارچه طوپدن عبارت بولنیوردی.

یونان تسالیا اردوسنك وضعیت ونظام حربی

باش قوماندانی: ولی عهد قرالی پرنس قسطنطین.
ارکان حربیه رئیسی: میرآلای صابونجاکی.
طوپجی قوماندانی پرنس نیقولا.
قرارگاه عمومی: یکیشهر.

پرنجی پیاده فرقه‌سی

فرقه قوماندانی: جنرال ماقری، قرارگاهی یکیشهردر.
فرقه‌نك پرنجی لوانسه میرآلای (دیموپولوس) قوماندا ایدیوردی.
مذکور لوانك مرکزی کذلك (لاریسا) یعنی یکیشهردر ایکنجی لوایه، طوپجی میرآلایارندن (ماستراپاس) نامذات قوماندا ایدیوردی.
بونك دردنجی آلای طرنوه، بشنجی آلای برآز دها ایلرو یعنی ماتی‌ده بولنیور. وبو بشنجی آلایك برطابوری (قرچوه‌لی)، برطابوری (قره‌دره)، اوچنجی برطابوری ده (ارلیپیاس) موقعلرینه کوندرلمشدر. فرقهٔ مذکوره اقسامندن اولان، ۷نجی ئوزون طابورلری حدود جوارنده (راپشانی)یه؛ دردنجی ئوزون طابوری بالخاصه (طرنوه)یه؛ اون برنجیسی ایسه (دره‌لی) کوینه مأمور اولمشدر.

(۷) بطریه‌دن تشکل ایدن اوچنجی طوپجی آلای (لاریسا)ده بولندیغی کبی ۳نجی سواری آلایندن (۲) بلوکی یینه (لاریسا). بربلوکی (طرنوه) وبر یایا بلوکی (ترحاله)ده بولنیوردی.

ایکنجی پیاده فرقه‌سی

فرقه قوماندانی: میر آلای (ماورومیخال)، مرکزی (علی فقیه) دنیلان و(زارقوس)ك جنوب شرقیسنده واقع کویدر. اوچنجی لوانك اوچنجی پیاده آلایی (علی فقیه) ویدنجی پیاده آلای (زارقوس) کویلرنده بولنیور. ودردنجی لوانك ۸نجی پیاده آلایی (راونی)یه کوندرلمش و(۱۱)نجی پیاده آلایی ایسه ینه (علی فقیه)ده ترك ایدلمشدر.

کذلك بو ایکنجی فرقه اقسامندن اولان (۱۲)نجی پیاده طابوری (قونیقوس)، (۸)نجی ئوزون طابوری (قالاباقه) و(۹)نجیسی (جوما) ده بولنیوردی.

ایکنجی طوپجی آلاینك (٤) صحرا بطریه‌سی (علی فقیه) و(٤) جبل بطریه‌سی زارقوس کویلرنده ایدی. بوندن بشقه برنجی وایکنجی سواری آلایلرینك بر بلوکی زارقوس‌وایکنجی سواری آلاینك (۳) یایا بلوکی ترحاله (۲) استحکام بلوکی‌ایسه (علی فقیه)ده بولنیوردی.

بشنجی‌پیاده آلاینك یالکز برطابوری (اولمپاس)موقعنده ترك ایدلمك اوزره ۲، ۷ و ۱۱نجی ئوزون طابورلری (قاقلامانوس)ك اداره‌سنه‌ویرلمش وشوصورتله آیروجه برمفرزهٔ عسکریه وجوده کتورلمشدی.

کذلك (۱۲)نجی پیاده طابوریله (۳)نجی طوپجی آلاینك

ایکنجی بطریه‌سی ایکنجی فرقه قوماندانی اداره‌سنه تابع اولمق اوزره برمفرزهٔ مستقله تشکیل ایدیوردی.

بتون شو تقسیمات عسکریه خلاصه ایدیلهجك اولورسه، نتیجه بو جیقار، که تسالیا اردوسی: برنجی وایکنجی فرقهنك قسم کلیلری مرکزده و برقاچ پیاده طابوریله برآزده سواریدن مرکب قطعات عسکریه جناحلرده قالمق اوزره باشلوجه (٤) قسمه آیرلمش بولنیوردی.

اردوی مذکورك شو سویلدیکمز وضعیتی نیسان رومینك (٤)نجی کونیله یعنی اعلان حرب ایدلمك اوزره اولان زمانه قدر هیچ برتحولانه اوغرامامشدر. بوندن آکلاشیلور، که تسالیا اردوسنك قوهٔ موجوده‌سی:

۸ پیاده آلایی وبر مستقل طابور.

۷ نهوزون طابوری؛

۲ طوپجی آلایی (هرآلای ۸ بطریه‌دن متشکلدر)؛

٤ سواری بلوکی؛

٤ یایا سواری بلوکی (بونلر حربك صوکنه قدر اویله یایا قالمشلردر)؛

یعنی عموم تسالیا اردوسنك قوتی: ٤۲,۲٥٦ پیاده نفری. (۷۳۰) قدر سواری، و(۹٦) پارچه طوپدن ترکب ایتمش بولنیوردی.

میلونا محاربه‌سی

۵ نیسان

مارتك صوك كونلرینه طوغری (كوپروز) جهتلرنده وقوعه كلان یونان تجاوزلری اعلان حرب ایچون وسیلهٔ یكانه عد اولهمامشدی. لكن نیسانك دردنجی جمعه كونی اقشام اوزری حدود عثمانلی بش مخالف یردن كچمك ایستیان قطعات عسكریه‌نك منتظم تجاوزلری اك صكره اعلان حربه واسطهٔ مستقله عد اولنمشدی.

جمعه كونی حدودمزی بش مخالف یردن كچمك ایستیان قوللردن برنجیسی (نزه‌روس) قولیدر. بو جهتدن یاپیله‌جق تعرضلره قرشو بزم طرفده شویله‌جه برتدبیرات اخذ ایدلمشدی.

پیاده ۲۷نجی آلایك برنجی نظامیه طابوری‌داوا كچیدندن چام‌تپه‌یه قدر اولان حدود قله‌لرینه، صامسون ردیف‌طابوری (آنالیس) تپه‌سنك اتكلرینه، چهارشنبه طابورینك (۲) بلوكی (ایزوودقا) مركز قله‌سنه ودیكر بلوكلری ایسه (پردیقاری) تپه‌سنك قوز كوی طرفنه متمایل یماجلرینه مأمور ایدلمشدی. بواوچ طابورك احتیاطنی (فاتسه) طابوری تشكیل ایدیوردی، كه آنك‌ده مركزی (قوز كوی) موقعی ایدی.

نیسانك دردنجی كونی غروبدن یارم ساعت صكره یونان عسكری (طابوریا) قله‌سندن (پردیقاری) قله‌سنه قدر موجود

اولان بتون سپرلردن آنسزین آتش ایتمکه باشلادی. و آز برزمان ایچنده (۳۰۰، ٤۰۰) خطوه‌لك برمسافه‌ایلرویه کچمش بولندی.

لکن بزم طرفدن کوستریلان مقابله اوزرینه دشمن عسکری بنه کیروسی کیرویه دونمکه مجبوریت کوردی. کیجه ساعت (۲) صولرنده (آبالپس) تپه‌سنه چیقمق ایستیان صامسون طابوری بردنبره کذلك دشمن یالم آتشنه معروض ارلمش ایدی. حاصلی دشمن آتشی چام‌تپه قله‌سندن (داوا کچیدینه) قدر اولان حدود قسمی اوزرینه بویدن بویله سرایت ایتمش بولنیوردی. هر ایکی طرفك آتشی کیجه صباحه قدر وصباحدن بنه آقشام اولنجه‌یه قدر یالکز پك جزوئی فاصله‌لرله منقطع اولیوردی. عثمانلیلر، بو صره‌ده بعض پوسته موقعلرینی جنوب عسکرلرینه ترك ایتمکه مجبوریت کورمشلردی.

یونانیلرك ایکنجی تعرض قولی بنه جمعه ایرتسی کیجه‌سی (قودومان) جوارنده‌کی عثمانلی موقعلرینی کچوردکدن صکره ایرتسی کون شمال غربی استقامتنده ایلرولمکه باشلامشدی.

اوچنجی تعرض قولی، کذلك پك آز برزمان ایچنده میلونا وپرناردەکی قله‌لری ضبط ایلمشدی. یالکز منکشه قره‌غولخانه‌سی برخیلی مشکلاتدن صکره وجمعه ایرتسی کونی اله کچورلمشدی.

دردنجی تعرض قولی، (مانی)دن (اسقومبا) و(چایحصار) اووه‌سنه کیدن بتون کچی یوللرینه حاکم اولمق اوزره اولجه یاپیلان مستحکم یرلری ضبط ایلمشدی.

بشنجی تعرض قولی ایسه، (راوه‌نی) بوغازندن (بك دكرمن) كچیدینه قدر اولان تپه‌لرده‌كی حدود قله‌لرینی الده ایتمش بولنیوردی .

(٥) نیسان جمعه‌ایرتسی كونی ایكندیدن صكره اعلان حرب امری كلدی. آلاصونیه اردوسنك صاغ جناح فرقه‌سی قوماندانی فریق حقی پاشا قرارگاه عمومیدن آلدیغی امر اوزرینه (٥) نیسان كونی (١٠) طابور پیاده برسواری بلوكی و(٢) جبل طوپیله برلكده آلاصونیه‌یه كلمش ایدی،كه بونك قوماندانی میرلوا اسلام پاشا ایدی.

حقی پاشا فرقه‌سنك آلاصونیه‌یه كتوریلان قولی (٨) نیسان تاریخنه‌قدر میلونا جاده‌سی یاننده وكچید قرشوسنده‌اقامت ایلمش بولنیوردی.

پرناروپاپالیوادی‌یه تعبیه‌ایدیلان بزم بطریه‌لر ٥نیسان‌كوندوز ساعت (١١) صولرنده دشمن علیهنه آتش ایتمكه باشلادیغی كبی یونانلیلرك (قره‌دره) و(قرچوه‌لی) جوارنده بولنان طابورلری درحال میلونانك غربنده‌كی صرتلری اشغال ایتدیلر.

بونی متعاقب منكشه تپه‌سنده‌كی ١٨نجی آلایك برنجی نظامیه طابوریله (آقسكی) طابوری محاربه‌یه كیریشمش بولنیورلردی.

برمدت‌صكره منلك طابوری منكشه‌ده‌كی طابوره معاونت ایتمك‌ایچون ایلرویه كوندرلدی. كوكیلی طابوری‌ایسه ولچقوده‌كی آنطاكیه‌طابورینی تقویه‌ایلمك‌فكریله كذلك كلیسالیدن‌ایلرویه‌طوغری

سوق ایدلمش ایدی. کیرویه قالار سلانیك. عورتحصار. کیلان، پرشتنه و سینجه طابورلری یکدیکرینی متعاقب محاربه یه کیرمشلردر.

بوندن مقصد کیجه لین آز تلفات ویرەرك دشمن النه کچمش اولان تپه لری استرداد ایلمکدی. کیجه متنازع فیه قالان بیون قله سی پرشتنه طابوری طرفندن ضبط اولندی. سائر تپه لر کیجه وقتی ضبط ایدیلەمدی.

مع هذا، آتش بتون کیجه یعنی صباحه قدر دوام ایلدی. شفقله برابر دردنجی فرقه نك طوپجی قول آغاسی محمد علی افندی، عموم طوپجی قوماندانی رضا پاشا ایله برلکده کلەرك آلاصونیه یکیشهر یولی کنارنده و ۲ بطاریه شرق، دیکری غربنده اولمق اوزره طوپچیلره موضع آلدیرلدی.

اول امرده، قرچوه نك شمالنده کی تپه دن بزم پرناردەکی عسکرمز اوزریه آتش ایدن یونان بطاریه سی علیهنه آتش آچلدی. لکن مسافه پك زیاده اولدیغندن بو آتشدن قطعی بر فائده حاصل اولمدی.

بوندن صکره بزم بطاریه آتشلری میلونانك غربنده کی استحکاملری دوکمکه باشلادی. تکرار آتش کسدیرلدی. مذکور تپه لرك ضبطی دردنجی فرقه نك آرناؤد طابورلرینه تودیع اولندی.

مشیر پاشا حضرتلری ۳نجی فرقه نزدنده یعنی بیلانلی تپه ده

بولیوردی . دردنجی فرقه قوماندانی مشیر پاشادن برلوا قدر برقوهٔ امدادیه کوندرلمسنی طلب ایلدی.

بونك اوزرینه میرآلای سیف لاه بك واسطه‌سیله ۳نجی فرقه‌دن ۱۷ نجی آلایك برنجی طابوری ایله قالقاندان طابوری ایلرویه سوق ایلدی. بو ایکی طابور دردنجی فرقه‌نك صاغ جناحنی تمدیدایده‌جك واوصورتله محاربه‌یه کیرمش اوله‌جقدی. پازار کونی کوندوزین ساعت (۱) صولرنده مذکور طابورلر دردنجی فرقه یانه کلمش بولیورلردی. حمدی بك، سیف‌اه بكك کتوردیکی شو قوهٔ امدادیه واسطه‌سیله دردنجی فرقه‌نك صاغ یانی تقویه وتمدید ایتمك مقصدیله ایلرویه حرکت ایدرك مذکور طابورلری محاربه‌یه سوقدی. ساعت هنوز (۲) بچغه واریوردی. ساعت (۳)ه واردیغی زمان ایسه کیلان وسنیجه طابورلری بوری سسلریله هجوم حرکاتنه باشلامش بولیورلردی. عین‌زمانده حمدی بكك اداره‌سنده‌کی مذکور قوهٔ امدادیه‌ده کندیلکلرندن هجومه قالقدیلر. حمدی بك بو طابورلردن بر یسنك قوه‌لی استفامتنده حرکت ایتمسنی قطعیاً امر ایلدی. بونك اوزرینه خط حرکت تعدیل اولندی. پیاده‌لرك هجومارلری، طوپجی آتشلری واسطه‌سیله هنوز حاضرلدیغندن هجوم حرکاتی اثناسنده قطع اولنان مسافه‌لر بك جزئی برشیدی.

یعنی هرهجومده آنجق (۲۰: ۳۰) خطوه‌لك برمسافه قطع اولنه‌بیلیوردی .

دشمن بك قوتلى سپرلر آرقه‌سندن بزم هجوم قوللرى اوزرينه اكثريتله يايلمه آتش اجرا ايديوردى. مع‌هذا بزمكلرى يينه ايلرولمكدن اصلا كيرو طورميورلردى.

كوندوزين ساعت (٥ : ٦) صولرنده محاربه‌يه طوتشمش اولان طابورلر پك فنا حالده بربرينه قارشمش بولنيورلردى. آنك ايچون مشير پاشا اركان‌حربيه قائممقامى حمدى بكى آنلره دها زياده انتظام ويرمك ايچون ايلرويه‌سوق ايلمشدى. بو آره‌لق آتشك تأثيرى آرتمغه باشلامش ايدى. بناءً عليه صرتلرك اتكلرينه قدر كلمش اولان بوش عربه‌لرى يوكلى اوله‌رق آلاصونيه استقامتنده ويواش يواش كيرويه دونيورلردى.

بزم هجوم ايدن طابورلرمزدن اكثريسى تكميل قوتى برنجى خطه يايه‌رق او وجهله هجوم ياپيورلردى.

شو صره‌لرده دشمن پك شدتلى آتش ايديوردى. بزم ايله دشمن آره‌سنده‌كى مسافه ايسه آرتق (٣٠٠ : ٤٠٠) خطوه‌لك برشيدن عبارت قالمشدى. هجوم ايدن طابورلردن بعضيسنك بلوكلرى ديكر طابورلرك بلوكلريله قاريشمش بولنيوردى.

پياده‌نك هجومنه قطعياً مانع اولان دشمن بطريه واستحكاملرينى صوصدرمق ايچون ميلونلك غرب جهتنده‌كى صرتلره برايكى سيار طوپى چيقارملق ايستنيلدى. فقط يول‌يلمامش اولديغيچون مع‌التأسف چيقارمق ممكن اولمدى.

ساعت هنوز (٧) بچق صولرينه واريوردى سيار طوپلرك

چيقه‌مديغى يره اك صكره برطاغ طوپى چيقارمغه قرارويرلدى. مذكور طوپ واسطه‌سيله ، دشمنك شدتلى مقاومت ايدن براستحكامى فنا حالده دوكلمش اولمق مناسبتله پياده هجومنك حاضرلانمسنه ايچه تأثيرلر كوسترلدى .

پازار كونى ساعت (١١) صولرنده سينجه ، قالقاندلن ، سلانيك طابورلريله ١٧نجى آلايك برنجى طابورى دشمنك (١٩٠٠) راقملى تپه‌ده‌كى استحكاملرينه كيرديلر. دشمن سونكى سونكى‌يه كلمكى بكلمدى . بالعكس بزم طرفدن ياپيلان شدتلى هجوملرى كورديكى كبى موضعنى ترك ايدرك قره‌دره استقامتنده چكلدى كيتدى .

ايكنجى حدود قله‌سنده شمدى‌يه قدر ثبات ايتمكده اولان ئه‌وزون بلوكلرى ايسه ينه كوندوزين ساعت (١١) صولرنده اوچ طرفدن صارلمش اولدقلريچون بردن بره آنلرده موقعلرينى ترك ايدرك عين استقامتده چكلمكه مجبوريت كورمشلردى . بو حالده (٥) نيسان جمعه ايرتسى كونى ساعت (١١) صولرنده باشلايان ملونا محاربه‌سى (٦) نيسان پازار كونى ينه كوندوز ساعت (١١) صولرنده نهايته ايريشمش يعنى بلا فاصله (٢٤) ساعت قدر دوام ايتمش بولنيوردى .

دشمن منكشه تپه‌سنه آيروجه بر قوت ايله تعرض ايتمكه باشلامشدى. لكن تعرض حركاتنى پك بطائتله اجرا ايديوردى. دشمن تعرض قولى آنجق ايكى طابوردن عبارت بولنيوردى. بونلر

تپه‌یه (۱۵۰: ۲۰۰) خطوه قدر یناشمغه موفق اولمش ایسه‌لرده، اورادەکی بزم آرناؤد طابورلرینك مقابل هجوملری بو تعرضلرینی دفع ایدرك بر دفعه دها هجوم حرکاتی یاپمغه آنلرده اصلا مجال براقامشدی .

اکثر محللرده اولدیغی کبی بزم منکشه‌دەکی طاغ طوپلرمزك بریسی نشانکاهك آلت اوست اولمسندن طولایی بسبتون یعنی قوللانلمیه‌جق درجه‌ده بوزولمشدی .

جمعه ایرتسی آقشام اوزری طوپلرله اعلان حرب ایدلدیکی زمان دشمن میلونانك جهت شرقیه‌سنده یعنی طفیل چشمه‌دەکی (۲) طوپیله بزم (دچقو) یقینلرنده بولنان طابورمزی دوکمکه باشلادی . بزم بو جهتده ایلری قردغول خدمتی کورن بلوك . دیکرلری یتشنجه‌یه قدر کیرویه دوغمکه مجبوریت کورمشدی . وشو آره‌لق طابور بیکباشیسی‌ده شهید اولدیغیچون عسکرك قوهٔ معنویه‌سی کسیلەرك طابور، کلیسالی استقامتده چکلمکه مجبور اولدی . بو ایشلر پازار کیجه‌سی ساعت (۳ : ٤) آره‌سنده وقوعه کلیوردی . نهایت کوکلی طابوری یتیشه‌رك آنطالیه طابورینی طوپلادقدن صکره بو دفعه ایکیسی برلکده دشمن علیهنه بالهجوم دها ایلرویه کیتمکه موفق اولورلر .

پازار کونی بوجهتده پك شایان دقت برحال وقوعه کلمش یعنی هر ایکی طرف یالکز بربرینه قرشو خفیف بر تفنك آتشی اجراسیله اکتفا ایلمشدر .

لکن میلونا بوغازی الده ایدلدکدن صکره بوراده کی یونان عسکرلری کذلك موقعلرنده ثبات ایده‌میه‌رك رجعته لزوم کورمشلردی. داوا کچیدنده بولنان دردنجی فرقه‌نك ایکی طابوری ایسه بو برایکی کون ظرفنده هیچ بر محاربه فلان ویرمکه مجبوریت حس ایتمامشلردی. چونکه دشمن، پك مهم اولان شو کچید نقطه‌سنی ضبط ایتمك ایچون او طرفدن هیچ بر هجوم حرکتی یاپمامشدی.

میلونا محاربه‌سنده تقدیره شایان حرکتلر اجرا ایدن طابورلر: پرشتنه، کیلان، سلانیك، سنیچه، عورتحصار، قالقاندلن طابورلریله ١٧ نجی آلایك برنجی طابوریدر. طابورلرك اوته‌کیلری فوق العاده بر وقوعاته تصادف ایتمامشلردر.

بو محاربه‌ده هر طابور قوماندانك ویردیکی ژورناللره کوره طابور باشنه پك آز وجزؤی مجروح وشهید اولمشدر.

پاپالیوادی وپرنار محاربه‌لری

عین تاریخده وقوعه کلان محاربه پازار کونی آقشامه قدر دوام ایتمش اولدیغی حالده قطعی بر نتیجه استحصال ایدیله‌مامشدی. چونکه برچوق هجوم ومقابل هجوملر یاپدیلر. فقط هیچ بریسی دیکرینك موضعلری ضبط ایتمش اوله‌مدی. بزمکیلر آنلرك قلالرینی یاقدیلر. چونکه بزم بر بطریه‌مز پاپالیوادیه ودیکر بر

بطریه‌مزده پرنار تپه‌سنده واردی . بو بطریه‌لر اوجه یعنی پیاده‌لرك (۱۵) کون‌ظرفنده یاپمش‌اولدقلری اوفاق تفك برلردن چیقارلمشلردی. ذاتاً (۸٦) اجتماعندن بو یولك برآزده ایزی قالمش ایدی. آنك ایچون بطریه‌لرك یوقاریه چیقارلمسنده پك چوق صعوبتلر چکلمدی .

دشمنك قرچوه چفتلکی جوارنده‌کی استحکام ایچنده بر طاغ بطریه‌سی واردی بزمکلری الك چوق بو بطریه ایله غوغا ایتدیلر . دردنجی فرقه ایله اوچنجی فرقه‌نك برقسمی دشمن موضعلرینی ضبط ایدوبده ایلرولدکلری کبی ، بورادەکی دشمن قطعاتی، پازار ایرتسی کونته قالسه‌لر آرقه‌لری آلنه‌جغنی پك اعلا بیلدکلرینجون پازار ایرتسی کیجه‌سی کاملاً بولندقلری موضعلری براقدیلر وهیچ ده وقت ضایع ایتمکسزین لسواکی اوزرینه چکلدیلر کیتدیلر . .

پازار ایرتسی کونی شفقله برابر ایکنجی فرقه (قریتیری) تپه‌سنه طوغری ایلرولمکه باشلادی . وبرمدت صکره اوراده بعض قطعاتی ترتیب ایلمش بولندی. دشمن‌ده براز اول دیدیکمز کبی لسواکیه چکیلەرك اوراده بعض استحکاملر وسپرلر یاپمغله اشتغال ایتمکده ایدی .

عبد الازل پاشا پازار کونی وقوعه کلان بر هجومده عسکره رهبر اولمق‌ایچون یایا اولەرق پیاده‌لرك ایلروسنده وپك‌قهرمانجه برصورتده حرکت‌ایتمکده ایکن دشمنك برقورشونی اصابت ایتمش

واو وجهله ذاتاً بیوك برسوینج ایله آرزوایلدیکی رتبهٔشهادته نائل اولمشدی .

میرلوا جلال پاشا ایسه پازار ایرتسی کونی لسواکی علیهنه وقوع بولان برهجومده ، ایکنجی فرقهنك قریتیری یایلاسنه ایندیریلان ایکی بطریهسی دشمنك لسواکی ده بولنان طاغ طوپلریله غوغا ایدرکن ، بطریهلرك یاننه کلمش واوراده باشنك اوستنده پاطلایان برشرانپل پارچهسی بینی طاغیدهرق مشارالیهی دخی نائل شهادت وسعادت عظمی ایلمشدر .

جلال پاشا مرحومك ده جنازهسی اوکون آلاصونیهیه نقل ایدیلهرك کندیسندن برکون اول جنته کیدن آرقداشك مزاری یاننه دفن ایدلمشدی .

ایکنجی فرقه طابورلرینك بر چوق دفعهلر وقوعه کلان هجوملرنده قطعی برنتیجه استحصال ایدیلهمامش اولمسی طوپجی آتشلرینك حسب المواقع بعض عوارض طبیعیهیه تصادف ایلمسندن ایلری کلیوردی .

برنجی خیری پاشا فرقهسندن نیسانك دردنجی وبشنجی کیجهلری دشمن طرفندن قوشادلمش اولان جوما قلهسنه امداد کوندرلمش وبو سایهده قله محافظه اولنمشدر . پازار کونی شفقله برابر دشمنك بزه قرشو آچمش اولدینی طوپجی آتشی اوزرینه طوپجی محاربهسنه باشلانلمش وجزؤی زمان صکره تفنك محاربهلری دوام ایتمکه یوز طوتمشدر .

ینه بو سویلدیکمز پازارکونی آقشام اوستی احتیاط لواسنك قیرشهر آلایی چایحصارك بر آز کیرولرینه قدر یاقلاشدیرلمش بولنیوردی. برنجی خیری پاشا فرقه‌سنك صاغ جناحنی تشکیل ایدن قوهٔ عسکریه اولا کیرو آلنمش وفقط صکره‌لری تکرار اولجه اشغال ایدیلان تپه‌یه سوق ایدلمش ایدی.

بوندن بشقه ایکنجی نشأت پاشا فرقه‌سنك صاغ جناحنی تأمین ایتمك فکریله بر ایکی طابورلق بر مفرزهٔ عسکریه (غازان) اووه‌سنه کوندرلمك ایستنلمش ایدی. مع هذا مؤخراً مذکور قوهٔ عسکریه‌نك سوقندن صرفنظر اولنمشدر.

نیسانك سکزنجی صالی کونی ینه شفقله برابر دشمن عسکری (لوطینا) صرتلرندن اینه‌رك برنجی فرقه مرکزینه طوغری ایلرولمکه و (قالیغاورا) تپه‌سیله قیرشهر طابورینك بولندیغی تپه آره‌سندن (روند) اووه‌سنی طوتمغه چالیشدی.

خصمك سو مانوره‌سی. فرقه ارکان حربی شوقی بك اداره‌سنده اولمق اوزره ایلرویه سوق ایدیلان علائیه طابوری واسطه‌سیله طوردیرلمش ونتیجه‌سز قالمشدر.

برنجی خیری پاشا فرقه‌سنده نیسانك طقوزنجی، اوننجی واون برنجی کونلری خفیف طوپ وتفنك محاربه‌سیله کچدی. برنجی فرقه‌نك صول جهتنده‌کی فرقه‌لر ایسه شدتلی محاربه‌لر اجرا ایدیورلردی. دشمن ایسه قوتنك اپیجه بیوك بر قسمنی (ماتی) و (لسواکی) طرفلرینه سوق ایدوب طوریوردی.

خیری پاشا فرقه‌سی منطقه‌سنده دشمنك اك چوق طوپ آتشیله تـیق ایلدیکی نقطه (قالیفادرا ـ ویغلا) تپه‌سی اوامق مناسبتیله بزم طرفدن اورایه اوچ طابور پیـاده واوچ بطریه طوپ کوندریلهرك او یولده مقابله ایدلمشدر.

نیسانك اون ایکنجی جمعه ایرتسی کونی قرارکاهی چاپحصارده بولنان برنجی فرقه دشـمنك (طرنوه) یه طوغری چکلدیکنه واردوی همایونك اووه‌یه اینـدیکنه دائر معلومات کامله آلمش ولنیوردی. کرچه دشمن صباحلین (روند) جهتلرندن طوپ آتشلری اجرا ایتمش ایسـه‌ده تسالیا اردوسـنك رجعتنه دائر کلان معلومات هرطرفدن بربرینی تعقیب ایدیوردی.

یکدیکرینی تعقیب ایدن بوقدر معلوماتاوزرینه جمعه‌ایرتسی کونی اوکله‌دن صکره ارکان‌حربیه بیکباشیسی شوقی بك قوماندا ـ سنده اولمق اوزره بر آلای صاغ جناحده ومیر آلای جلال بك قوماندا‌سنده‌کی دیکر آلای غاوان اووه‌سـنده ترتیب ایدیلهرك (شعبان) و (ایاهبل) صرتلرینه تعرض ایدلمش ومذکور صرتلر ایکی ساعت ظرفنده اله کچورلمش ایدی.

بنه جمعه ایرتسی کونی سـاعت سکزه طوغری، ایکنجی نشئات پاشا فرقه‌سـنك مظفراً (طرنووه) یه کیرمش اولدیغی وحتی بر کیجـه اول دشمنك اورالری تخلیه ایلمش بولندیغی خبری فرقه مرکزینه واصل‌اولمش ایدی. بونك اوزرینه‌نیسانك اون اوچنجی پازار کونی (قوطرا) و(روند) جهتلری کوستم

نهری سواحلنه قدر اشغال ایدیلهرك هر کس ایرتسی کونی تعقیب ایدیلهجك بر عمومی حرکت ایچون لازمکلان هردرلو تدارکاتی اکمال ایتمش بولنیوردی.

نیسانك اون دردنجی پازار ایرتسی کونی اوکلهدن صکره ایکی طابور پیاده وایکی طوپدن مرکب اولان قوهٔ عسکریه پیشدار مفرزهسنی تشکیل ایدرك فرقه ارکان حربیه رئیسی شوقی بك قوماندانسنده اولمق اوزره زارق استقامتنده حرکت ایدلدی. صالی کیجهسی (قوچوکیروس) قریهسی جوارنده وآجیقده کچریلهرك ایرتسی کونی دشمنك تخریب ایلدیکی کوپری یرینه برده صال کوپری آتلدقدن وبر بلوك پیاده عسکری اورادە ترك ایدلدکدن صکره یینه زارق استقامتنده حرکتله باشلانلمشدر.

زارق اهالیسی جزوئی بر مدافعهدن صکره، یعنی کلان عسکرك قوهٔ منتظمه اولدیغنی آکلادقلری کبی تسلیم سلاح ایتمکه مجبوریت کورمشلردی.

اسحق بك لواسی وسواری آلایی اوچ درت کون اول برنجی فرقهدن انفکاك ایتمش وچایحصار، قوطرا، افتریخور جوارنده درت طابور قدر عسکر براقدقدن صکره طاهر پاشا لواسنك فرقه قسم کلیسنه التحاقی امر اولنمش ایدی.

نیسانك اون آلتنجی چهارشنبه کونی علی الصباح یکرمی اوچنجی آلایك ایکنجی نظامیه طابوری ایله مجوه ردیف طابوری، ایکی سیار وایکی جبل طوپی وبر مقدار سوارىدن مرکب

اولان مفرزهٔ عسکریه پیشدار تشکیل ایدرك یئه فرقه ارکان حربی شوقی بك قوماندا سنده اولمق اوزره ترحاله به متوجهاً حرکت اولنمش وبلا وقوعات کوندوزن ساعت سکز صولرنده شهر مذکور منتظماً اشغال ایدلمشدر.

طاهر پاشالواسی، (لفتریخور، غیرچان) استقامتنده ایلرولمش اولدیغیچون یالکز (غیرچان) اهالیسی طرفندن جزئی برمقاومت کورهرك اك صکره فرقه قسم کلیسنه التحق ایلمشدر.

نیسانك اون یدنجی، اون سکزنجی واون طقوزنجی کونلری ترحاله ده کچورلمش بولنیوردی.

§

اعلان حرب امری (۵) نیسان جمعه ایرتسی کونی، کوندوز ساعت اون رادهلرنده (ایسقومبه) ده برلنان ایکنجی فرقه مرکزینه کلمش ایدی. بونك اوزرینه فرقه قوماندانی، عبدالازل پاشایه درحال (پرنار)ه کیدرك (پاپالیوادی) قلهسنه طوپ انداخت اولنمق لازم کلدیکنی امر ایلدی. بو طوپ آتشلری عموم عسکرك شدتله محاربه یه کیرملری ایچون براشارت، یعنی، برعرض عمومی اشارتی اوله جقدی.

(پاپالیوادی) جهتلرنده بولنان جلال پاشا ایله (سمربل) ده کی قائممقام رفعت بکده آیروجه امرلر کوندرلمشدی. قله تخریب ایدلدیکی کبی جلال پاشا لواسی درحال هجوم ایده جکدی.

ساعت (۱۱)ده پرنار طوپجیلری آتشه باشلادی. یونانلیلر زم طرف آتشلرینه یاپلم انداخت ایله جواب ویریوردی. قراکلق

باصينجه‌يه قدر هر ايكى طرف عسكرلرى كرك پياده و كرك طوپجى آتشلريله بربرينى تپه‌لمك اوزره هيچ برغيرتده قصور ايتمديلر. لكن هيچ برطرفدن لايقى وجهله برتأثير كوسترمك و برنتيجه قزانمق ممكن اوله‌مدى.

يالكز شوقدر بر شى اولدى، كه بزم او جوارده‌كى ايلرى قره‌غول پوسته‌لر موقعلرينى، حدود قله‌لرمزى دشمن ياقدى وييقدى بناءً عليه قله محافظلرمز ايچه ثباتلردن صكره (ا قومبه) ايله (سمربل)ه طوغرى كيرويه چكلمكه مجبوريت كورمشلردى.

ساعت (١٢) يه طوغرى چركس طابورى پاپا ليوادى صرتلرينه چيقارلدى، هر ايكى طرف آتشلرى صباحه قدر دوام ايلدى، ايرتسى كون قطعى برمحاربه‌سيسيله اورته‌لق ايودن ايويه صارلدقدن صكره (پرنار) و(پاپا ليوادى) جهتلرينك بالهجوم ضبط اولنملرينه دائر قوماندانلره او امر مخصوصه ويرلدى.

سمربلى جهتلرنده برقاچ طوپ ايله درت پياده طابورى تعيين ايدلمشدى.

لكن اراضينك پك صرپ اولمسى جهتله تعرضدن صرفنظر ايدلدى.

دشمن عسكرى، پرنار وپاپاليوادى‌يه برايكى دفعه شدتلى هجوم حركتلرى ياپمش ايسه‌ده اك صكره ينه كيرو چكلمكه مجبوريت كورمشدر. بزم طرفدن ديورك طابورى صباحلين جدى برهجوم حركتى اجراسنه قيام ايلدى. لكن كرك (پاپاليوادى)

جهتلرندن وکرك دشمنك قله واستحکاملرندن کلان آتشلر آره‌سنده قالەرق بالضروره کیرو دونمکه لزوم کورمشدی. بو اثناده ایسه ، طوپجیلره مخصوص سپرلر اوزرندن حرکات عسکریه‌یی نظارت ایتمکده‌اولان حافظ عبدلازل پاشا چکدسنه اصابت ایدن برقورشون ایله واصل رتبه شهادت اولمش ایدی.

کملیك طابورینك قوماندانی بیکباشی توفیق افندی موقتاً لوا قوماندانلغی وکالتنه کچمش ایدی. هر ایکی طرف آتشلری یکه پك شدتلی برصورتده جریان ایدیوردی.

ساعت اونه طوغری دولابو مشیر پاشا حضرتلرندن کلان برامر موجبنجه (اسقومبه) جهتندن قطعی برهجوم حرکتنه تشبث اولندی. (پاپا لیوادی) ضبط ایدیلەرك دشمن رجعت ایلدی. وپرنار تپه‌سنك یانی تهدید ایدلمش بولندی.

بر آز صکره (پرناره)ده هجوم ایدیلەرك اورادەکی دشمن قطعاتی کذلك رجعت ایتمکه باشلادی. کیجه قراکلغی باصنجه هجوم ایدن طابورلرك جمع وتنظیمی ومذکور صرتلرك بردرجه‌یه قدر تحکیمی ایله وقت کچورلدی.

نیسانك یدنجی کونی، برنجی وایکنجی لوالرك میلونادەکی قطعات عسکریه‌ایله مشترکاً اولاقرچوه وبعده (لیسواکی)اوزرینه یوریملری امر ایدلدی.

فی‌الحقیقه ایکی لوا پیشدارلری ، بولندقلری صرتلردن آشاغی‌یه طوغری اینەرك اوکارینه تصادف ایدن دشمن قطعاتی

بلا فاصله تعقیب ایدوب طوریورلردی. لکن کوندزین ساعت برصولرنده مشیر دولتلو ادهم پاشا حضرتلرندن کلان برامر موجبنجه حرکات عسکریه‌نك اوفاجق برزمان ایچون تعطیلی لازم کلمشدی.

نه چاره، که ایلرولیان عسکری کیرو آلمق ممکن اوله مدیغیچون (قره‌قاپناق)ه قدر ایلروکیتمکه مجبوریت کورلمشدی. کوندوزین ساعت بشه طوغری (قره‌قاپناق) صرتلری طوتلمش ودشمن ایسه مذکور صرتلرك اتکلرینه قدر چکلمش بولنیوردی.

بو اثنده ایکنجی فرقه قوماندانی کلان ایکنجی برامر مشیری (لیسوا کی) تپه‌لرینك‌ده بر آن اول ضبط اولنمسی لزومنی بیلدیریوردی. لکن بوحرکتك اجراسیچون ایکنجی فرقه کندی صول جناحنی تأمین ایچون (میلونا) جهتلرندن کندیسنه برقاچ طابور عسکر کوندرلمسی لزومنی جواباً عرض واشعار ایلمشدی.

کوندوز ساعت اونه طوغری لیسوا کی علیهنه یاپیلان هجوم حرکاتی موفق اوله‌مامشدی. ایرتسی کونی فرقه قوماندانی پاشا حضرتلری هجوم حرکاتی برحسن نتیجه‌یه ایریشدیرمك یعنی پیاده‌نك تعرضلرینی قولایلاشدرمق ایچون (رنار) و(سمربل) جهتلرندن یولار کشادیله (لیسوا کی)یه طوپ کوندرمك خصوصنده ایچه همتلر کوسترمشلردر.

کوندوزین ساعت (۷) صولرنده میرلوا جلال پاشا، که جبل بطاریه‌سی یانده حرکات عسکریه‌یه نظارت ایتمکله اشتغال ایدیوردی،

بوینه اصابت ایلیان بر مرمی پارچه‌سنك تأثیریله؛ اوده آرقداشی ازل پاشا کبی، واصل مقام علیای شهادت اولمش ایدی .

قائممقام رفعت بك موقت بر زمان ایچون لوا قوماندانی تعیین اولندی. آقشامه قدر اوزایوب کیدن محاربه پك شدتله جریان ایدیوردی. لکن هرایکی طرف ایچون بنه قطعی برتأثیر، قطعی برنتیجه استحصال اولنه‌مامشدی . مع‌هذا کیجه قراکلغی باصدقدن صکره بنه صباحلره قدر آتشك آردی آره‌سی کسلمامشدر.

نیسانك طقوزنجی کونی صباحلین شفقله برابر، (۲٤)نجی آلایك، ایکنجی طابوری لیسواکی موضعنك صول جناحنه هجوم ایدرك، پك خونریزانه برمحاربه ایدلدی.

دشمن طرفندن برتعرض اجراسنه تشبث اولنمش ایسه‌ده موفق اولمقسزین کیرو دونمکه مجبور اولمشلردر . بو اثناده محاربه، کرچك پك شدتلی برصورتده جریان ایدیوردی. آتش بنه صباحلره قدر اوزایوب کیتمش ایدی.

شو صره‌لرده میرلوا حسن پاشا ، ایکنجی لوا قوماندانلغنه تعیین اولنه‌رق فرقه‌یه کلمش ایدی. شو بولندیغمز کون، نعیم پاشا لواسی، میلونا جهتلرندن قاپناق صرتلرینه اینه‌رك برکشف تعرض یاپمش بونك اوزرینه قرارکاه عمومیدن کلان اوجنجی برامر مشیری، (لیسواکی)نك بهه حال ضبط اولنمق لزومنی تأکید ایدیوردی.

لکن (ایسواکی) دنیلان بر اوقدر صرپ ایدی، که کوندوز کوزیله اورایه هجوم ایتمك واو هجومده موفق اولمق عادتا محال کبی برشی ایدی.

بر مدت صکره یینه مشیر پاشادن کلان برامر، (ایسواکی) جهتلرنده مدافعه‌ده قالمسی لازم کلدیکنی بلدیریوردی. آنك اینجون مذکور هجومدن صرفنظر ایتمك لازم کلمشدی. بو کون (میلوتا) جهتلرندن اووه‌یه اینیلدرك دشمنله محاربه‌یه باشلانلدی. لکن قطعی برتأثیر استحصال ایدیلهمدی.

نیسانك (۱۱) نجی کونی اووه‌ده پك شدتلی وپك مؤثر برطوپجی محاربه‌سی باشلادی (ایسواکی) محاربلری بو دهشتلی غوغایی تماشا ایتمکله مسرور الفؤاد اولیورلردی. آقشام اوزری (قوز کوی) جهتلرنده اووه‌یه قریب صرتلر واتکلر اوزنده کذلك طوپ آتشلری کورلمکه باشلادی. بوندن ماعدا حمدی پاشا فرقه‌سنك‌ده آرتق یواش یواش ایلرولمکده اولدیغی میدانه چیقمشدی.

عروب شمسله برابر هرایکی طرف آتشلری کسلدی. اورته‌لغی برسیس، برباروت طومانی استیلا ایلدی.

یینه بو کیجه ایدی، که دشمن خیری پاشا فرقه‌سنه قرشو بر دمدار ترك ایتدکدن صکره ایسواکی صرتلرنی‌ده بوشالده‌رق کیروبه چکلمکه باشلادی.

نیسانك (۱۲) سنده ایسواکی‌ده ضبط ایدلدی. خیری پاشا

فرقه‌سی حالا قرشوسنده‌کی دشمن دمداریله اوغراشیوردی. صباحلین، شفقله‌برابر، فرقه سواریسی، طرنووه‌یه ایندیرلدکدن صکره اوچ طابوردن مرکب برپیشدار مفرزه‌سی‌ده طرنووه‌یه طوغری یورویش اجراسنه باشلامشدی. جبل بطربه‌سی (لیسوا کی)ده، اوته‌کیلری برآز دها کیروده ترك ایدلمش وایکی طابور پیاده‌عسکری‌ده بونلرك محافظی اولمق اوزره براقلمشدی. فرقه‌نك قرارکاهی (طرنوه) قصبه قپسی اوزرینه سوق ایدلدی.

نیسانك (۱۳) تاریخنده ایکنجی فرقهٔ عسکری عمومیته طرنووه‌یه انمش بولنیوردی. (لیسوا کی) بطریه‌لری آشاغی ایندیرلدیکی کبی فرقه قرارکاهی طرنووه‌یه نقل ایدلمشدی.

نیسانك (۱٤)نجی کونی، برآز سواری وبرآلای قدر پیاده‌دن مرکب اولان برمفرزهٔ عسکریه (غویچه) طرفلریه مأمور اولدی.

بو جهتده کوسنم کوپریسی تخریب ایدلمش اولدیغی کی موجود کویلرکده هپسی تخلیه ایدلمشدی.

نیسان (۱۸) تاریخنه قدر ایکنجی فرقه هپ طرنووده اقامت ایلدی.

§

اوچنجی ممدوح پاشا فرقه‌سنك، میرآلای اسحق بك قوماندانسندهکی یوز غاد ردیف لواسی با امر مشیری خیری پاشافرقه‌سنه الحاق ایلمش بولنیوردی. فرقه‌نك اقسام سائره‌سی وقرارکاهی بیالانلی تپه‌سی ایدی. نیسانك آلتنجی پازارکیجه‌سی

ساعت سکز رادەلرنده طرف مشیریدن ویریلان امر اوزرینه قائمقام آکاه بك قوماندا سنده ، نظامیه اون یدنجی آلایك برنجی طابوری ایله قالقاندان طابوری وبر آز صکره یعنی همان ساعت (۹) رادەلرنده میر الای تقی بك قوماندا سنده ایکی طابور دها سوق ایدلمش وبونلردن تقی بك صول جناح، اوته کیلری صاغ جناحده قالمق اوزره (پرنار) ایله میلونا آره سنده کی صرتلرده محاربه یه طوتشمشلردر.

اوچنجی فرقه حدود محاربه سنه شوسویلدیکمز یولده اشتراك ایدرك میلونا بوغازی آچلدقدن صکره اوده اوته کیلر کبی یواش یواش یکیشهر اووه سنه اینمکه باشلامشدر. (۱۲) نیساندن اعتباراً ویالکز (۲) کون (قاپناق لر) ده اردوکاه تأسیس ایتدکدن صکره (۲۳) نیسانه قدر (اینه بکلر) موقعی وجوارنده استراحت ایلمشدر.

§

نیسانك (۹) نجی کونی مشیر پاشادن کلان برامر اوزرینه اورمانه قدر میلونا بوغازی قرشوسنده یعنی آلاصونیه اووه سی داخلنده اقامت ایتمکده اولان بشنجی حقی پاشا فرقه سی میلونا بوغازندن کچه رك (قره جه ویران) — (قره جوره) کوبی استقامتنده یورویش یاپمغه باشلادی.

بو اثناده نعیم پاشا لواسی ده بشنجی فرقه یه التحاق ایلمش اولدیغیچون فرقهٔ مذکوره نك عموم قوتی (۱۸) طابوره چیقمش ایدی.

(۹) نیسان تاریخنده قره‌جه ویران صرتلری اوزرنده‌کی دشمن علیهنه یاپیلان هجومده یونانلیلر مقابله‌دن عاجز قالمشلر وکیرویه دونمشلردی.

شوصره‌لرده بشنجی فرقه‌نك قوتی (۲۲) طابوره‌چیقمشدی، چونکه ممدوح پاشا فرقه‌سنك (تقی بك) آلایی‌ده اورایه انضمام ایلمشدی.

نیسانك اونجی کونی آلتنجی فرقه‌نك ایلرولمسی تسهیل ایچون ابراهیم، جمال وتقی بك آلایلری (دلیلر) قریه‌سنك ضبطنه مأمور اولمشلردر.

لکن آقشام تقرب ایتمش اولمق مناسبتیله یالکز بر آلای موقع مذکوره کوندرلمش ودیکرلری (قره‌دمیرلر) یانده آچیقده کیجه‌یی کچورمشلردر.

نیسانك (۱۱) نجی کونی علی الصباح ودیکر قوتلر ایله برلکده (دلیلر) علیهنه حرکت اولنمشدر. فرقه‌نك سیار بطریه‌سی ایله اوچنجی سواری بطریه‌سی دشمن مواضعنی اولا ایودن ایویه زده‌لمکه چالشدیلر. بر آز صکره پیاده محاربه‌سی باشلادی. محاربه کونش غروب ایدنجیه قدر کمال شدتله دوام ایلدی. دشمن اك صکره عثمانلی هجوملرینه مقاومتدن عاجز قاله‌رق رجعت ایتمکه مجبوریت کورمشدر.

کیجه ساعت برصولرنده، آلتنجی فرقه‌نك برنجی لواسی (دلیلر) کوینك شمالنده‌کی اتکلاردن یواش یواش آشاغی یه‌اینه‌رك

(موسالر) جوارنده اخذ موضع ایلمش و کیجه‌یی اوراده کچورمشدر. (دلیلر) محاربه‌سی جریان ایتمك اوزره ایکن اوته طرفده یونانلیلرك (طرنووه) ایله (لیسواکی) تپه‌لرینی ترك ایده‌رك رجعت ایلمش اولدقلری خبری واصل اولمشدی. بونك اوزرینه طرنووه‌یی اشغال ایتمك مقصدیله قائممقام احمد بك قوماندا سنده (۳) طابور عسکرك سوقنه لزوم کورلدی.

نیسان (۱۳) تاریخنده سوواری فرقه‌سی طرفندن یکیشهر استقامتنده براستکشاف اجرا ایدلدی. بو استکشاف نتیجه‌سنده شهر مذکورك تخلیه ایدلمش اولدیغی آکلاشلدی. بناءً علیه بشنجی حقی پاشا فرقه‌سنك یکیشهره طوغری یورویش اجرا ایتمی امر اولندی. نیسانك (۱٤) نجی کونی شهر داخلنده وخارجنده لازم کلان ترتیباتك اجراسیچون بعض قطعات عسکریه بللی باشلی مواقعه تعبیه ایدلدی. فرقه‌نك اقسام سائردسی استاسیون جوارنده ویکیشهر چتالجه یولی قربنده اردوکاه قوردی. و(۱۵) (۱٦) کونلرینی بوراده استراحت حالنده کچوردی.

§

آلتنجی حمدی پاشا فرقه‌سی، نیسانك بشنجی کونی بعض اوفاق تفك تعرض ومدافعه محاربه‌لریله کچرمشدی. نیسانك آلتنجی کونی، صباحلین (آنالپس) تپه‌سی جوارنده‌کی جاملغه ایکی طابور دها سوق ایدلدی. (آنالپس) تپه‌سنی جبهه‌دن ضبط ایتمك ممکن اولمدیغیچون مذکور طابورلرك اورمان ایچنده

و مدافعه حالنده قالملری امر اولندی. اوکون آقشامه قدر طوپ و تفنك آتشلری دوام ایلدی. (٧) نیسانه قدر (چام‌تپه) مرکز قله‌سندن بشقه بتون حدود قله‌لری دشمن آتشیله تخریب اولنمشدی. نیسانك یدنجی کونی قودومان صرتلرینه چیقلدی. (پردیقاری)ده‌کی دشمن مواضعی یان آتشنه آلندی. آتش ینه آقشامه قدر اوزادی. لکن برنتیجهٔ قطعیه حاصل اوله‌مدی.

(٨) نیسانده (قودومان)، (پردیقاری) و (آنالیپس) تپه‌لرنده شدتلی تفنك محاربه‌لری اجرا ایدلدی.

. . . . . .

(٩) نیسان تاریخنده دشمن آتشی اولکندن زیاده بیومکه. اولکندن زیاده شدت پیدا ایتمکه باشلادی. بزم المزده یالکز (قودومان) و (پردیقاری) جهتلری قالمشدی. ساعت (٦) صولرنده آلاصونیه‌دن برطوپجی بطریه‌سی کلدی. ایکی طابورده بو بطریه‌یه محافظ اوله‌رق ویرلمشدر.

قور کوینده موضع آلان بو بطریه ساعت (٧)ده آتش آچمغه باشلادی. کرك طوپجی آتشلری سایه‌سنده و کرك متعاقباً یاپیلان پیاده هجوملری ایله اك صکره ساعت (١١) صولرنده (پردیقاری) تپه‌سی بسبتون سقوط ایلدی. و دشمن کیجه ساعت اوچه قدر شدتله تعقیب اولندی.

بوندن صکره دشمن (قودومان) تپه‌سنی‌ده ترکه لزوم کورمشدر.

بشنجی حقی پاشا فرقه‌سنك (٩) نیسان تاریخنده اجرا ایلمش اولدیغی چویرمه حرکتی، حمدی پاشا فرقه‌سنه قرشو بولنان دشمن قطعاتنك (داوا) کچیدندن (چام تپه‌سنه) قدر عمومیتله رجعت ایلملرینی ایجاب ایتمشدی. یوقسه اکراوچویرمه حرکتی یاپلمامش اولسه ایدی آلتنجی فرقه دها ایجه زحمتلر چکمش اوله‌جقدی.

نیسانك اونجی کونی ضبط اولنان مواضعك اشغال وطابورلرك برقاندها انتظام واستراحتی ایله کچمش ایدی.

(١١) نیسان تاریخنده برنجی لوا علی الصباح (پردیقاری) و(قودومان) تپه‌لرینی طولاشه‌رق صاغه‌ایلری حرکتله کوندوزین ساعت (٩) صولرنده‌پك‌چوق مشکلاته اوغرامقسزین (موسالر) قریه‌سنه تقرب ایتمکه موفق اولمشدر. بو اثناده یعنی آرنائود حسن پاشا لواسی صرتلردن اووه‌یه اینمکده ایکن بشنجی حقی پاشا فرقه‌سنك دلیلر محاربه‌سی تمامیله مشاهده اولنیوردی.

آلتنجی فرقه‌نك اوچ قولدن ایلرولیه‌رك (دمیرلر) قریه‌سنده‌کی دشمنك یانه دوشه‌جك وجهله یاپدیغی حرکت اوراده بولنان یونان‌قوتنك ثباتنه‌مانع اولمشدر. بونك‌اوزرینه کوندوزین ساعت (١١) صولرنده کرك (دمیرلر) وکرك (موسالر) قریه‌سنده‌کی دشمن عسکری کیرو چکلمکه مجبوریت کورمشدی.

(١٢) نیسان تاریخنده قرارکاه عمومیدن کلان برامرشفاهی طرنووه ویاخود یکیشهر استقامتنده حرکات تعرضیه اجراسنه

مأمور اولان بشنجی حقی پاشا فرقه‌سنك صول جناحنی تأمین ایلمك وظیفه‌سنی آلتنجی فرقه‌یه حواله ایتمشدر . بنه عین تاریخده ایکی سواری بطریه‌سی آلتنجی فرقه‌یه ویرلمشدی.

(۱۳) نیسان تاریخنده بشنجی فرقه یکیشهر استقامتنده ایلرولمکده اولمق مناسبتیله آلتنجی حمدی پاشا فرقه‌سی‌ده آنك صول جناحنی تقریباً اوکون یکیشهره کلش وقصبه‌یه کیرمیه‌رك کوستم نهری ساحلنده کیجه‌یی کچورمشدر.

مذکور فرقه (۲۳) نیسان تاریخنه قدر (اینه‌بکلر)ك جهت غربیه‌سنده اردوکاه تأسیس ایدرك اوراده قالمشدر .

سواری فرقه‌سی (٦) نیسان ، شفقله برابر، یعنی صباحلین ساعت (۹) رادەلرنده اورمانلیدن حرکتله ساعت (۱۲)ده آلاصونیه‌یه کلش بولنیوردی.

سواری آلایلری مشیر ادهم پاشا حضرتلرینك وبرایکی امر موجبنجه آلاصونیه اووه‌سنده دشمن ایله محاربه‌یه طوتشمش اولان بطریه‌لرك صاغ یانی کیروسنده موضع آلمشلردی.

۸ نیسان تاریخنده وقوعه کلان رجعت حرکاتی اوزرینه سواری فرقه‌سی میلونا بوغازندن کچه‌رك قره‌دره‌نی اشغاله مأمور ایدلدی .

یکیشهراووه‌سنه انیلدیکی کبی سواری ۱۳نجی آلایی‌طرنوه استقامتنی کشفه و۱٤نجی آلای ایسه (قره‌دره) و(قره‌جه ویران) کویلرینی تحری‌یه کوندرلدیکی سواری فرقه‌سنك قسم

كليسنى تشكيل ايدن (١٥ و١٦) نجى آلايلر كذلك طرنوه استقامتنده حركت ايده‌جكلردى. لكن قيناقلره تقرب اولندقدن بر آز صكره (١٣) نجى آلاى كشافلرى دشمن پياده آتشنه اوغرامش بولندقلرندن مذكور آلايك حركتى تأخير ايدلدى. (١٤) نجى آلاى كشافلرى‌ده عين صورتله دشمن پياده آتشلرينه معروض اولمش بولنيوردى.

مع‌هذا طرنووه استقامتنده‌كى دشمن مواضعى لايقيله آكلاشلمق اوزره بر آز دها كشفيات اجراسندن صكره سوارى بطريه‌سى دشمن علينه آتش آچه‌رق و آلايلر آنك صاغ وصول كيرولرنده موضع آله‌رق كوندوزين ساعت طقوزه قدر طوپجى آتشى دوام ايلمشدر.

بعده ساعت (١٠) راده‌لرنده فيم پاشا يتيشه‌رك پياده قطعاتى ايچون لازم كلان ترتيبات آلنمش وسوارى آلايلريله طوپجيلر (قيناقلر) ايله (قره‌دره) نك كيروسنده كيجه‌يى كچورمشلردر.

نيسانك طقوزنجى كونى سوارى فرقه‌سى حقى پاشا ايله برلكده ينه قره‌جه ويران قريه‌سنه طوغرى ايلرولمشدر.

قره‌جه ويران قريه‌سى الده ايدلدكدن صكره سوارى آلايلرى بر آز دها ايلروسنى كشف ايچون، ايچه آچلمشلر وحتى پياده آوجى خطلرينى آشنجه‌يه قدر ايلرو كيتمشلردى. لكن مؤخراً شدتلى برپياده آتشنك تأثيريله ينه كيرو دونمكه مجبور اولمشلردر.

نیسانك (۱۰)نجی پنجشنبه کونی سواری (۱۳ و۱٤)نجی الایلری ینه دشمن موضعنی کشف ایتمك مقصدیله ایلری کوندرلمشلردی.

(۱۱) نیسان جمعه کونی قره‌جه ویران قریه‌سی اوکنده موضع آلان حقی پاشا فرقه‌سی شدتله محاربه‌یه باشلادی. ساعت (٦ : ۷) صولرنده مشارالیهك ویردیکی امر اوزرینه (۱٤)نجی سواری آلایی دشمن پیاده‌سی علیهنه هجوم ایلدی.

(۱۲) نیسان جمعه ایرتسی کونی (۱۳ و۱۵)نجی سواری آلایلری (طرنوه)یه، (۱٤ و۱٦)نجی آلایلر ایسه قزاقلر جهتنده کشفیات اجرا ایتمکه مأمور اولدیلر. قزاقلر جهتنده دشمن اولمدیغی آکلاشیله‌رق ساعت (۱۰) راده‌لرنده سواری فرقه‌سنه کلان ارکان حربیه قائممقامی انوربك (۱۳) و(۱۵)نجی آلایلرك طرنوه‌دن یکیشهره، واوته کیلرکده قزاقلردن ینه عین استقامتده حرکتی دوشونلمش ایسه‌ده ایلریلری لایقیله کشف ایدیله‌مامش وکیجه‌ده یاقلاشمش اولمق مناسبتیله شمدیلك یکیشهره کیتمکدن صرفنظر اولنه‌رق ینه قره‌دره‌یه عودت ایدلمشدر.

(۱۳) نیسان کونی علی الصباح اردوکاهدن حرکت ایدرك سواری (۱٤ و۱٦)نجی آلایلر ساعت (۵)ده یکیشهره واصل اولمشلردر. بو آلایلرك یکیشهره وصوللرندن براز اول طرنوه جهتلرندن ایلرولمش اولان سواری (۱۳ و۱۵) نجی آلایلراورایه داخل اولمش بولنیورلردی.

یکیشهردن چتالجه یه حرکت

اردوی همایون (۲۳) نیسانده چتالجه اوزرینه یوریمکه قرار ویردی .

بناءً علیه حرکتدن برکون اول فرقه‌لرك هپسنه یاپه‌جقلری وظیفه‌لره دائر او امر مخصوصه کوندرلدی.

برنجی خیری پاشا فرقه‌سی هنوز ترحاله جهتلرنده ایدی . ایکنجی نشأت پاشا فرقه‌سی صباحلین ساعت (۱۰) صولرنده جومردلی ـ پاپاس استقامتیله ایلروملمکه وصاغ جناحه برجانبدار آیرمغه مأمور اولمشدی.

فی‌الحقیقه آیك (۲۳) نجی کونی علی‌الصباح ایکنجی فرقه امرمشیریده کندیسنه کوسترلمش اولان استقامت بویجه یوروییش اجراسنه باشلادی.

برنجی آلای ایله جبل‌طوپلری فرقه‌نك پیشدارینی، برطابور پیاده عسکری ایسه صاغ جناح قولنی تشکیل ایدیوردی.

شو اثناده، ایکنجی فرقه‌نك برنجی لواسی قوماندانلغه تعیین ایدلمش اولان فکری‌پاشاوظیفه‌سی‌باشنه کچمش‌بولنیوردی.

پیشدار مفرزه‌سی (سولرچه) موقعنه واصل اولدیغی زمان اوراده‌بزم سواری فرقه‌سنه تصادف ایلدی . مذکور فرقه‌نك ویردیکی خبرلره نظراً دشمنك ادریس کویی جوارنده بر ایکی طابور عسکری اولدیغی آکلاشلیوردی. بوندن بشقه ایکنجی

فرقه‌نك صول جناحی بونجه‌ده بعض دشمن سواری کشف قوللری کورلدیکی سویلنیوردی.

ساعت (۳) بچغه طوغری تکه صرتلرندن طوپ آتشلری کورلمکه باشلادی. پیشدار مفرزه‌سی بونك اوزرینه صول قولدن محاربه ترتیبانه کیردی. صاغ جناح قوایده، پیشدار مفرزه‌سنك طوتمش اولدیغی خط حرب خذاسنه یاقلاشدیرلدی.

کوندوزین بنه ساعت (٤) صولرنده صول طرفده‌کی حمدی پاشا فرقه‌سندن تفنك سسلری ایشیدیلیوردی.

ایکنجی فرقه‌نك صول جناحی بونجه آتش کیتدکجه شدت پیدا ایدیوردی. مع‌هذا خصمك اشغال ایتمش اولدیغی موضعه کوره اورالرده‌جدی برمقاومت کوسترمیه‌جکی آکلاشیلیه‌یوردی. ایکنجی فرقه کوندوزین ساعت (٦) صولرنده برآلای پیاده ایله خصمك یانی چویرمك اوزره بر مانوره یاپدی. لکن شو مانوره‌نك ختامندن اول دشمن بولندیغی مواضی ترك ایله چتالجه استقامتنده چکلمکه باشلادی.

عین‌زمانده، حمدی پاشافرقه‌سیله محاربه‌ایدن یونان‌عسکرلری ده یواش یواش کیرویه چکیلیورلردی.

ساعت (یدی)یه واردیغی زمان ایسه دشمن آرتق بسبتون چتالجه‌اووه‌سنه ایتمش وحمدی پاشاعسکرلری اوکنده‌کی صرتلره چیقمش بولنیوردی.

ساعت (۸) صولرنده، ممدوح پاشا فرقه‌سی دشمنك یاپدیغی

رجعت حرکاتندن بالاستفاده چیقمش اولدیغی صرتلردن آشاغی یه طوغری اینه‌رك یوناتیلر اوزرینه تعرض ایدیوردی.

ساعت (۹)ده قرارگاه عمومیدن کلان برارکان حرب ضابطی او کون چتاجه علیهنه تعرض ایدیله‌جکنی بیلدیریوردی.

ایکنجی فرقه شوامری آدینی زمان طابورلری پك چوغی طاغنق بروضعیتده بولنیوردی. آنلری بر آره‌یه طوپلامق وصکره او وجهله حرکت ایتمك ایچون زمان یوق ایدی.

آنك ایچون جزؤ تاملره اولدقلری یرلرده برر استقامت کوستریه‌رك ایلرویه طوغری یورویش اجراسی دها مناسب کورلمشدی.

اثنای حرکتده، صاغ جناحده‌کی طابورلر ایله بطریه‌لرك بر قسمی آره‌ده موجود اولان آزماغك تأثیریله صول جناح جزؤتاملرندن آیری دوشمکه مجبوریت کوردی. واقعا شوحال فرقه ایچون پك فنا بروضعیت ایدی. لکن نه چاره، که آزماغی کچمك ممکن اوله‌میوردی.

بناءً علیه، ارکان حربیه بیکباسیسی عزت بك، صول طرفده‌کی بر آلای پیاده ایله یالکز باشنه چتاجه استقامتنده یوریمکه لزوم کورمشدی. اوته‌کی طابورلر، دیدیکمز کبی بالضروره قوزغونلره طوغری یوریمکه مجبور اولمشلردر.

ایکنجی فرقه کوندوزین ساعت اون بچقده قوزغونلر جوارینه تقرب ایتدیکی زمان صول جناح فرقه‌لری دشمن

عسکرلرینی چناقجه‌یه قدر سوروب کوتورمشاردی .

چتاقجه‌نك جهت غربیه‌سنده‌کی بوغازه حاکم اولمق اوزره قدرتدن براستحکام طبیعی صورتنده برادلمش بولنان منفرد برتپه‌نی الده ایتمك نتیجه ایکنجی فرقه‌بعض تشبثات اجرا ایلدی. معهذا دشمن ایکی بطاریه طوپ و(٦) طابور پیاده‌دن مرکب برقوت ایله مذکور تپه‌نی وبوغازی اشغال ایلمش اولدیغی‌ایچون ایکنجی فرقه تشبثاتی باشنه چیقاردمامش ایدی . شو صره‌ده هرایکی طرفك طوپ وتفنك آتشلری بیوك بر شدتله دوام ایدوب طوریوردی.

ساعت (۱۱) صولرنده بارطین طابوری کوچك احمدلی‌یی طوتمش ودیکر طابورلر ایله بطاریه‌لرده خصمك اشغال ایلدیکی مواضعنه آتش ایده‌جك وجهله ترتیبات آلمشلردی.

بوراده اراضی، هم اکینلك هم‌ده برفاچ آزمق ایله کسیلی برحالده بولندیغی ایچون پیاده‌لرمز دهـا ایلری کیده‌مامکده معذور ایدیلر.

ساعت اون‌ایکی‌یی بر آز کچه‌رك هرایکی طرفك طوپ آتشی کسلمش بولنیوردی.

فرقه‌نك یالکز (۲) طابورلی بر قوتی ایلری قره‌غول خدماتنه تعیین ایدلدکدن صکره ، قوای سائره‌سی عمومیتله قوزغونلق جوارنده جمع ایتدیرلمش ایدی.

چتالجه اوزرینه (۲۳) نیسان کونی پایله‌جق یورویش ایچون ممدوح پاشا فرقه‌سنه حصارلق ـ باقراج ـ صو باشی استقامتی محورالحرکات اولمق اوزره توسترلمش ایدی.

ویریلان اردوامرنده بوندن بشقه ولستین وقره‌طاغ جهتلرندن وقوعی ملحوظ برهجوم ایچون اوچنجی فرقه‌دن برصول جناح قولی چیقارلمسی‌ده آیروجه اشارت اولنمش ایدی.

بونك اوزرینه اوچنجی فرقه برآلای پیاده ایله برصحرا بطریه‌سی پیشدار مفرزه‌سی وینه برآلای پیاده ایله برجبل بطریه‌سی‌ده صول جناح قولنه آیره‌رق ویریلان استقامتده یورمکه باشلادی.

اولجه پایلان استکشافلرك نتیجه‌سنده یونان عسکرینك قره‌دمیرجی کویی واورمانی اشغال ایلمش اولدیغنی آکلاشلمشدی. فی‌الحقیقه کوندوزین ساعت (۳) صولرنده اوچنجی فرقه‌پیشداری اووه‌یه کیردیکی زمان قره‌دمیرجی یاننده موضع آلان دشمن طوپی آتشینه مقابله‌یه باشلادی.

بونك اوزرینه پیشدار مفرزه‌سی یول قولندن محاربه ترتیباتنه کیرمش ایدی. صحرابطریه‌سی دشمن موضعنك اورمانلی اولمسندن طولایی برایکی ال انداختدن صکره سکوته مجبور اولمشدی.

نظامیه اون یدنجی آلایك برنجی طابوری (صو باشی) کوینه تقرب ایلدیکی زمان اوچنجی فرقه صاغ جناحی آچیغنده

ایلروایان آلتنجی فرقه‌نك پیشدار مفرزه‌سی مشاهده ایدلدی.

اوچنجی فرقه‌نك آتشه طوتشمش اولمسنی کوردیکی کبی مذکور پیشدار مفرزه‌سنه ملحق اولان بطریه‌ده خصم‌اوزرینه آتش ایتمکه باشلادی.

بو صره‌لرده ممدوح پاشا فرقه‌سنك قسم کلیسی باقراچ کوینك جنوب صرتلرینه چیقه‌رق ایکی صحرا بطریه‌سی یکیدن باقراچ ایله صوباشی کویلری آره‌سنده موضع آلدی.

بر مدت صکره، دشمن طرفندن طوپ آتشی اجرا ایدلمدیکی کبی، پیاده‌سی‌ده کورلمدیکی جهتله بزم‌طرفده‌کی طوپلرده آتش کسمکه لزوم کورمشلردی.

عسکر ایچه برزماندن بری یول یورییش اولدیغیچون شو صره‌ده بر آز استراحت ایتملرینه مساعده اولندی. آره‌دن بر آز وقت کچدیکی کبی آلتنجی حمدی پاشا فرقاسندن انداخت ایدیلان تفنك سسلری ایشیدلمکه باشلادی.

بونك اوزرینه اوچنجی فرقه‌نك پیشدار آلای دشمن علیهنه جبه‌دن برتعرض حرکتی یاپمق‌وایکنجی لوا ایسه‌خصمك صاغ جناحنی چویرمك ایستدی. عین زمانده صحرا بطریه‌لری صو باشی موقعنك شرق طرفنده موضع آله‌رق دشمن اوزرینه آتش آچدیلر. دشمن جبه‌دن پك شدتلی آتشلر ایله پیشدار آلاینك حرکاتنه سکته ویردیریبوردی؛ لکن صاغ جناحنی

چوبرمك اوزره یاپیلان ماوره‌نی کورنجه بالضروره جناح مذکوری کیری‌یه آلدی.

تعرض آلاینك برنجی خطی کیرودکی بلوکلرك ایلروبه سوقیله بر آز دها تقویه ایدلدکدن صکره دشمن اوزرینه هجوم ایدلدی. دشمن قطعاتی بوادینی یرده ثبات ایده‌میه‌رك بالضروره کیرویه چکلدی.

کوندوزین ساعت (٨) صولرنده تکه ایله قره‌دمیرجی صرتلری ضبط ایدلدی ودشمن قطعاتی یواش یواش تاتار کوپی استقامتنده چکلمکه باشلادی.

بو اثناده حمدی پاشا فرقه‌سنك بعض طابورلری ده اوچنجی ممدوح پاشا فرقه‌سیله قطعی بر اتصال پیدا ایلمش بولنیوردی. ممدوح پاشا فرقه‌سنك پیشدار آلای اولدقجه طالغه‌لی بر اراضیده حرکت ایلدیکیچون اونکله برابر یالکز جبل بطریه‌سی سوق ایتدیریله بیلمشدی.

براز صکره حمدی پاشا فرقه‌سندن بر صحرا بطریه‌سی ده موضع آله‌رق تاتار کوپی آتش آلتنه آلمش ایدی.

طقوزطقوزیچق صولرنده اوچنجی فرقه‌نك ایکنجی لواطابورلری ده یواش یواش صرتلردن آشاغی یه اینمکه باشلادیغی کبی شوسه کنارنده موضع آلمش بولنان اوچ صحرا بطریه‌سی ده رجعت ایدن خصم قطعاتی اوزرینه شدتلی آتش ایدوب طوریورلردی.

بوندن صکره هجوم زمانی تقرب ایلمش بولنیوردی. احتیاط

واستادلر بر آز دها ایلری سوریله‌رك یاپیلان هجوم حرکتنده تاتار کوینه‌قدر اوزایوب کیدن صرتلرده بسبتون شمال عسکرلری الله دوشمشدی.

دشمن بو صرتلری ترك ایتدکدن صکره کوپری استقامتنده یعنی چتالجه اوزرینه چکلمکه باشلادی. شمال بطریه‌لری قدمه حالنده رجعت ایدن دشمن قطعاتی شدتلی آتشلر ایله تعقیب ایدیورلردی.

عین زمانده پیاده قطعاتی دخی اووه‌یه ایندکلری کبی دشمن عسکرینی تعقیبه باشلامش بولنیورلردی.

بوراده الك چوق همتلر اظهار ایدن تعقیب طابورلرندن بریسی یکی بازار اوبری سینجه طابورلریدر.

دشمن بو وجهله تعقیب ایدیلورکن بایراقلی کوپی جوارنده خصمك ایکی طابورلق برقوتی کورلدی.

حال بوکه قریهٔ مذکوره طاشلق صرتلرك ایلروسنی مدافعه‌یه ویرمکدن بشقه بزم جناحمزی تهدیده مساعد اولدیغندن هم اوراسنی ضبط ایتمك همده تلغراف خطنی کسمك اوزره ایکنجی لوالك ایلری‌یه سوقنه لزوم کورلدی.

بو اثناده، حمدی پاشانك اوچ فرقه‌سی تاتار کوینك ایلروسنده موضع آلدی. ودرحال اووه‌دکی یونانلیلری، دوکمکه باشلادی. لکن ایستیلان تأثیرك خصوصی پك ده ممکن اولهمدیغیچون بطریه‌لر مؤخراً پاشا محله‌سنك شرق طرفنده یکیدن موضع

آلهرق چتالجه استاسیونی ایله چتالجه استقامتنده شدتلی آتشه باشلادی .

عین زمانده ممدوح پاشانك اوچ بطریه‌سی‌ده بورایه جلب ایتدیرلمشدی .

پاشا محله‌سنك جهت غربیه‌سنده‌کی اورمانجقده شدتلی پیاده محاربه‌سی دوام ایدوب کیتدیکچون ممدوح پاشانك یالکز بر بطریه‌سی خارج قالمق اوزره عموم بطریه‌لری مذکور قریه‌نك غرب طرفنده موضع آلمغه لزوم کورمشلردر .

چتالجه‌نك شرق جهتنده‌کی دشمن بطریه‌سی ایسه شو صره‌لرده پاشا محله‌سنك شمالنده کورلمش اولان آلتنجی پیاده فرقه‌سنك بعض اقسامی اوزرینه آتش ایتمکه وعین زمانده شمال بطریه‌لرینه محافظ ویریلان طابورلر علیهنه مرمی یاغدیرمغه باشلادی . بونك اوزرینه بالطبع او طابورلرك موضعلری دکیشمك لازم کلمشدی .

لکن شمال بطریه‌لرینك یواش یواش دشمن اوزرنده کوسترمکده اولدقلری شدت بیومکه یوز طوتدیغیچون مذکور بطریه اسکی دهشت وتأثیرینی غائب ایتمش بولنیوردی .

کوندوزین ساعت اون بر بچقده یکی‌پازار وسینجه‌طابورلری کوپریدن کچه‌رك چتالجه استاسیونده موضع آلان دشمن قطعاتیله محاربه‌یه طوتشدیلر . ایکنجی لوانك آق طاغ معدنی ریوزغاد طابورلری شمندوفر وتلغرافی تخریب ایتدیلر .

ساعت (۱۲) صولرنده چتاجه استاسیونی مدافعه ایدن یونان طابورلری‌ده یواش یواش کیروبه چکلمکه باشلادیلر.

کیجه‌نك حلولی ذاتاً هرایکی طرف آتشنك کسلمسنه‌بادی اولمشدی.

آنك ایچون یالکز بطریه‌لر برآز کیروبه آلنه‌رق یالکز پیاده قطعاتی اولدقلری یرلرده قالمغه مأمور اولمشلردر. ایلری قره‌غول خدماتی کیجه‌نك آنجق ساعت ایکیسنه طوغری اکمال ایدیله‌بیلمشدی.

ایرتسی کون یعنی (۲٤) نیسان تاریخنده ایکنجی لوا ایله ایکی جبل بطریه‌سی علی الصباح چتاجه‌نك صاغ طرفنی چویرمك اوزره ایلری سوق ایدلمشلرسه‌ده بو حرکت ختامه ایرمزدن اول آلتنجی حمدی پاشا فرقه‌سنك بلا وقوعات چتاجه‌یه کیرمش اولدیغی آکلاشلمشدی.

چتاجه محاربه‌سی نهایته‌ایردیکی زمان ولستین قوۀمدافعه‌سی الآن ثبات ایتمکده بولنیوردی. آنك ایچون (۲٤) نیسان تاریخنده اوچنجی فرقه خصمك ارمیه ایله اولان مواصله‌سنی قطع ایتمك اوزره (ولستین)ه کیتمکه مأمور ایدلدی.

(۲۵) نیسانده‌فرقۀمذکوره ولستینده بشنجی فرقه‌عسکریله برلشمش بولنیوردی.

چونکه چتاجه‌نك سقوطنی متعاقب ولستین موقعی دخی الدن کیتمش ایدی. (۲٦) نیسان کونی ولستینده کچورلدکدن

صکره ممدوح پاشا فرقه‌سی یکیدن چتالجه استقامتنده حرکته مأمور اولدی. نیسانك (۲۸) نجی کونی تاتارکوینه مواصلت ایدلدی.

§

اسمولنسکینك ولستینده‌کی خط مدافعه‌سنی یارمق فکریله بشنجی فرقه‌دن نعیم پاشا لواسیله سواری آلایلری وایکی سواری بطریه‌سی (۱۶) نیسان تاریخنده ولستین صرتلری اوزرنده محاربه ترتیباتی آلمغه وظهور ایده‌جك ایلك فرصتده دشمن علیهنه هجوم حرکاتی یاپمغه امر آلمشلردی.

(۱۷) نیسان کونی ولستین مواضعی علیهنه اجرا ایدیلان استکشافات نتیجه‌سی، برمحاربه‌نك ظهورینه واسطه اولمشدی. لکن هرنه قدر شو کشف تعرض محاربه‌سنده خصمك بعض مواضعی الده ایدیله‌بیلمش ایسه‌ده دشمن قوتنك لایقیله کشف ایدلمش اوله‌مامسی، یاپیلان مصادمه‌نك قطعی برنتیجه حصوله کتورمسنه مانع اولمشدی.

. . . . . .

فی‌الحقیقه، محاربهٔ مذکوره‌یه اشتراك ایدن طابورلر کرلی موقعنه قدر چکلمکه لزوم کورمشلردی.

ایلك ولستین محاربه‌سی اوزرینه قرارکاه عمومی بشنجی فرقه عسکرلرینك عمومیتله (ولستین) علیهنه حرکت ایتملری امر اولندی.

بشنجی فرقه‌دن یکیشهرده براقلمش اولان قوای متباقیه

(۱۹) نیسان کونی ایرکنجه (کرلی) موقعنه مواصلت ایلمش بولنیوردی . فرقه قوماندانی درحال موجود عسکرینی تعبیه ایدرك هجوم زمانینه انتظار ایدوب طوریوردی .

(۲۰) نیسان کونی ، دشمنی کشف ایتمك اوزره ولستین صرتلرینه وخصمك صاغ جناحندهکی اورمانه طوغری (۲) مرکز استقامتنده (۳) طابورلق کشف قوللری کوندرلدی.

بوقوتلی استکشافك نتیجه‌سنده خصمك صاغ جناح‌مواضعی ایودن ایویه تحکیم ایدلدیکی وقوتلرك بر فرقه‌یه قریب اولدیغی بوندن بشقه‌ده، تکرار اجرا اولنان استکشاف نتیجه‌سنده صول جناحنك کذلك قوتلی بولندیغی آکلاشلمشدی.

(۲۳) نیسان تاریخنده حرکات عسکریه اجراسنه باشلانیلەرق ایکنجی ولستین محاربه‌سی میدانه کتورلدی.

(۲٤)ده ولستین مواضعی ضبط ایدلدی. (۲۵)ده عساکر عثمانیه کمال مظفریتله ولستین قصبه‌سنه کیرمش بولنیوردی. ولستینك سقوطیله برابر بالطبع غلوص اوزرینه حرکت ایدلمش وشهر مذکور دخی کمال سکون و آسایش ایله عثمانلی اردوسنه عرض اطاعت ایلمش ایدی.

دومکه میدان محاربه‌سی

چتالجه ولستین محاربه‌لرندن صکره اردوی همایون اچیه بر

زمان استراحت حالنده قاله‌رق قوت ومالزمه‌جه موجود اولان اکسکلرینی اکمال ایله اوغراشمشیدی. بوائناده یونان اردوسی‌ده دومکه صرتلرنده برچوق استحکامات یاپمقله وقت کچورمش وقوهٔ کلیه‌سنی برآره‌یه جمع ایلمش بولنیوردی. مایس ابتدالرنده بتون جهاتك نظر دقتی هپ چتاجه اووه‌سیله دومکه یایلاسنه معطوف اولمش ایدی.

چونکه عثمانلی یونان سفرینك صوکی ونتیجهٔ قطعیه‌سی ایشته بودومکه میدان محاربه‌سیله میدانه چیقمق لازمکلیوردی. نته‌کم‌ده اویله اولمش ایدی.

اردوی همایونك یالکز بشنجی فرقه‌سی ارمیه‌ده‌کی دشمن قوتنه قرشو یعنی ولستین جهتلرنده بولنور. دیکرلری ایسه‌عمومیتله چتاجه وتکه جوارنده تجمع ایلمش ایدی.

شمال تعرض اردوسنك صاغ جناحنی برنجی خیری پاشا فرقه‌سی تعقیب‌ایدیله‌جك مسافه‌یی بردرجه‌یه قدر آزالتمق‌ایچون محاربه کونلك برکون اولیسی یعنی مایسك دردنجی پازار کونی کوندوزین ساعت (۵) صولرنده ادریس کوی قرارکاهنی ترك ایدرك آقشام ساعت(۱۲)ده‌تیمورلی استاسیونه واصل اولمشدی. عین‌زمانده ترحاله‌ده بولنان لوادن ضیابك آلایی دخی سینکلی کوینه یتشمك اوزره بولندیغی خبر آلنمشدی. ایرتسی کون علی الصباح فرقه دومکه استقامتنده یورویش اجرا ایتمکله باشلادی. برنجی فرقه اثنای حرکتده کندی صاغ جناحنی

حمایه ایتمك وجاماش بوغازینی اشغال ایتمش اولان دشمنه قرشو قویمق فکریله سینوب آلای ایله ایکی طابور پرشتنه کوکلیلردن مرکب اولمق اوزره برصاغ جناح جانبداری چیقارمشدی. فرقه جانبدارك حرکتی عمومیتله صباحك ساعت (۱۱)نده وقوعه کلمشدی.

فرقه‌نك قسم کلیسنه ویریلان استقامت، تیمورلی، بکریلر، چیفلار یولی ایدی. برنجی فرقه‌نك اصل وظیفه‌سی، صاغ جناح قوللله دشمن خط مدافعه‌سنك صول جناحنی تهدید واشغال ایدرك اصل قسم کلیله ولیستون واسقانچه کویلری اوزرندن دومکیه وارمقدی. مذکور فرقه بتون شو سویلدیکمز حرکاتی ایکنجی فرقه‌نك حرکاتیله‌توصیه‌ایدرك اووجهله باشه چیقارمش اوله‌جقدی. خیری پاشا فرقه‌سنك یورویش نظامی شو وجهله ترتیب ایدلمش ایدی.

پیشدار مفرزه‌سی، بر طاقم سواری ارمنـاك، بوی آباد طابوری، بر بطریه طوپ، سلفکه ردیف طابوریله اوچنجی پرشتنه کوکلی طابورندن ترکب ایدردی. پیشـدار قوماندانی قسطمونی ردیف میرآلای خورشید بك ایدی. (٦۹) نجی آلایك برنجی نظامیـه طابوریله بوردور طابوری و (٤) نجی پرشتنه کوکلی طابوریله کیلان کوکلی بلوکلری بعده (۲) بطریه طوپ و آندن صکره قسطمونی، قوچحصار، طوسیه، عثمانجق، کنغری، قلعه‌جك وچوروم طابورلرندن ترکب ایدردی.

کوندوزین ساعت (٥) رادەلرنده فرقه طوپجیلری دشمنك اوکده کوریلان بعض قطعاتی اوزرینه آتش ایتمکه باشلادیلر . فرقه عمومیتله اوچ خط اوزره محاربه ترتیباتی آلەبیلمش و بر آلای اوچنجی خطده یعنی احتیاطده ترك ایدلمش ایدی .

تیمورلی، بکریلر، ولیستون یولی برنجی فرقەنك محور الحرکاتی اولدیغیچون قطعاتك بعضیسی یولك صاغ وبعضیسی صول طرفنده اخذ موضع ایلمش ایدی .

آقشامه قدر محاربه دوام ایتدی . برنجی فرقەیه مقابل دشمن مواضعی پك صرپ وشدتلی یرلردن متشکل اولدیغندن حرکات عسکریه ایچەضایعات ومشکلات ایله تعقیب ایدیلەبیلوردی .

صاغ جناح مفرزەسی کذلك آغوریانی ، موصلی وجاماش موقعلرینه قرشو محاربەیه طوتیشمش کیجه ساعت بره چاریك قالنجەیه قدر آتش ایتمکدن بردقیقه خالی قالمامش ایدی. مذکور جانبدار ایله اصل فرقه آراسنده بیوك بر آزماق موجود ایدی. بر درجەده که آزماغك بر ساحلندن اوتەکنه کچمك ممکن دکلدی . بونك ایچون قسم کلی ایله جانبدار مفرزەسی بیننده مخابرات پك مشکلات ایله دوام ایدەبیلیوردی . کیجه ساعت (۱۲) یارم صولرنده هر ایکی طرفك آتشی کسلمکه باشلادیغی زمان فرقەنك بعض اقسامی دومکه یایلاسنك اتکلرینه طیرمانمش وبتون کیجه اورادە قالەرق دشمن ایله دائمی برتماسده بولنمش ایدی . مع هذا مذکور اتکلر عمومیتله دشمن النەدن هنوز

آلنه‌مامش ایدی. اقشام ساعت (۱۱) صولرنده فرقه قوماندانی پاشا طرفندن کلان بر امر اوزرینه، صاغ جناحده ایجه صیقمش ویورلمش اولان صاغ جناح قولنك فرقه‌یه التحاق ایلمسی امر اولنمشدی. مفرزه قوماندانی صدقی‌بك بونك‌اوزرینه صاغ‌جناح قولنی قدمه‌واری برنظامده صوله طوغری یعنی فرقه اوزرینه یوروتمك ایستدی. مع‌هذا، فرقه‌ایله برلشمك ممکن‌اوله‌مامشدی. چونکه آراده‌کی آزماق بوکا مانع بناءً‌علیه صاغ جناح مفرزه‌سی فرقه‌نك کیروسنه دوشر وجهله محاربه موقفندن بر ساعت قدر اوزاقده و آچیقده کیجه‌یی کچورمکه لزوم کورمشدی. کرك فرقه‌نك و کرك صدقی بك مفرزه‌سنك اوکونکی حرکاتی جداً تقدیرلره سزا بریولده جریان ایلمشدی. قراکلق باصدقدن صکره خیری پاشا فرقه‌سی صول یاننده ایکنجی نشأت پاشا فرقه‌سی اولق اوزره آچیقده کیجه‌یی کچورمش وایرتسی کون تعقیبی متصور اولان ایکنجی برمحاربه‌ایچون لازم کلن ترتیباتی آلمش بولنیوردی.

§

دومکه میدان محاربه‌سنده جبهه حرکاتی الك چوق نشأت پاشا فرقه‌سنه ویرلمش ایدی. واقعا برنجی خیری پاشا فرقه‌سیده خصمك جبهه‌سی اوزرینه یورومش ایسه‌ده الك چوق مشکلات وضایعاته اوغرایان ینه نشأت پاشا فرقه‌سیدر. چونکه بو فرقه دومکه موضعنك الك متین ودهشتلی یرلرینه قرشو محاربه ایتمش ایدی.

دومکه محاربه‌سنده ایکنجی فرقه‌نك برنجی لواسیله نظامیه لواسندن تشکل ایدن نشأت پاشا فرقه‌سی دشمنی طوپجی آتشیله ایودن ایویه تضییقه مأموردی. خیری پاشا بومأموریتده مشترك ایدی. ایکنجی فرقه‌نك ایکنجی لواسی ارکان حربیه میرآلایی ثابت بکك قوماندا سنده اولمق اوزره حاجی عمرده احتیاط براقلمشدی. نشأت پاشا فرقه‌سی ایکی طابور پیاده وبرمقدار سواریدن مرکب بر صول جناح قولی چیقاره‌رق یعنی آلتنجی حمدی پاشا فرقه‌سیله ارتباط حاصل ایتدکدن صکره کوچك احمدلی، واردالی، قاردل اوبه استقامتنده ایلرولیه‌جکدی.

(٥) مایس علی‌الصباح یعنی ساعت اون بچقده، نظامیه‌لواسی ایلروده اولمق اوزره وبرآلای پیاده، بر بطریه طوپ وفرقه سواریسندن مرکب بر پیشدار مفرزه‌سی تشکیل ایدلدیکی حالده یورویشه باشلانلدی.

کوندوزین ساعت بر صولرنده پیشدار سواریسی بکریلر جوارنده بردشمن مفرزه‌سیله چرخه‌لشدی. بو دیدیکمز کوبدن آتش‌ایدلمش ایدی. آنك ایچون سواری، دومکه یولی اوزرینه چیقه‌رق دشمنی ترصده باشلادی. خیری پاشا ایچه کیروده قالمش اولدیغیچون ایکنجی نشأت پاشا فرقه‌سی برساعت قدر بکریلر جوارنده طورمغه مجبور اولدی. ساعت (٤) صولرنده صول جناحده حرکت ایدن حمدی پاشا فرقه‌سنك حسن پاشا لواسی محاربه‌یه طوتشمش ایدی. ایکنجی فرقه تکرار یورویشه

باشلادی . ساعت (٥) ده پیشدار یصی تپه جوارینه تقرب ایلدی . بورایه کلنجه دشمنك اون بحق سانتمتره‌لك طوپلری آتشه باشلادی. بونك اوزرینه آرتق فرقه یول قولندن کنیش قول نظامنه کچمکه لزوم کوردی .

برمدت صکره اووه ایچنده‌کی طاشلی صرت جوارلرینه قدر ایلری کیدلدی . نظامیه لواسی بو صرتك ارقه جهتنده تجمع ایلدی . قرارکاه عمومیدن کوندریلان ارکان حربیه میر آلایی محمود بك همان تعرض ایتمك ایچون اولان امر مشیریی نشأت پاشا حضرتلرینه تبلیغ ایلدی. عین یولده بر امر مشیری ارکان حربیه یوزباشیسی نوری افندی واسطه‌سیله فرقه‌نك صول جناح مفرزه‌سنه تبلیغ ایدلمشدی. نشأت پاشا اوته‌کی لوانك ورودینی بکلمیه‌رك همان تعرض اولنمسی لازم کلدیکنی نظامیه لواسنه امر ایلدی. جانبدار مفرزه‌سی بیوك برمقاومته اوغرامقسزین دشمنی طرد ایده‌بیلمشدی . شو صره‌لرده نظامیه لواسی تعرض ایتمك اوزره یایلمه ترتیباتی آلمغله مشغول بولنیوردی. پیشدار آلایندن برطابور جاده‌نك صاغندن، دیکر برطابور صولندن اولمق اوزره ایلری سوق ایدلمش و پیشدار بطریه‌سی‌ده صول‌جناح کیروسنده اخذ موضع ایلمش ایدی . دیکر بر طابورده صول جناح‌ده بر تعرض قولنی تشکیل ایده‌جك صورتده ایلریه سوق‌ایدلمشدی. اوته‌کی طابورلر، شمدیلك طاشلی تپه‌نك کیروسنده ومستور بر وضعیتده بولنیورلردی .

ساعت سکزه قدر بتون طابورلر ایله پیشدار بطریه‌سی ، فرقه واردو طوپجیلری شدتلی محاربه‌یه دوام ایلدیلر. دشمن بوصره‌لرده کندی صول‌جناحنی تحدید ایدیوردی. بونك‌ایچون ایکی طابور عسکرده اوطرفه سوق ایدلدی. عین زمانده فکری پاشا لواسی بزم صول جناحمزدن خصمك صاغ جناحی اوزرینه یورمکه باشلادی. برمدت‌صکره فکری پاشا لواسیله صول‌جناح مفرزه‌سی یکدیکریله برلشمش بولندیلر .

ساعت اون بر بچغه طوغری محاربه پك زیاده‌سیله شدت پیدا ایلمشدی . مرکز وصاغ جناح قطعاتی شدتلی هجوملری سایه‌سنده خصمك برنجی‌خط سپرلری واورمانلی تپه‌یی ضبطه موفق اولمشلردی. یالکز برمدت صکره نظامیه لواسنك صاغ جناحنی آروجه ایکی طابور ایله تقویه ایتمك لازم کلدی .

فرقه‌نك صول جناحی‌ده ایچه ایلرولیه‌رك دشمنی ایلروده‌کی صرتلره قدر تعقیب ایده‌بیلمشلرسه ده بوندن صکره ، دشمنی بولندیغی استحکاملردن طیشارو چیقارمق ایچون آرتق عسکرده قوت قالمامش ایدی . تکمیل فرقه‌نك یالکز (۳) طابورلق بر احتیاطی قالمش ایدی . بر حذاده اولمق اوزره اووه‌ده موضع آلان (۱۲) بطریه‌نك آتشلری کمال شدتله دوام ایدیوردی . برحاله، که دوماندن کوز کوزی کورمز اولمش ایدی. نظامیه لواسنك صاغ جناحنی تقویه ایتمك ایچون احتیاط لواسندن طلب اولنان قوت آنجق اون ایکیه یقین بر زمانده کله‌بیلمشدر . بو

امداد آلاینك ورودینی کورن دشمن پك مدهش بر آتش ایله جواب ویرمکه باشلادی . آتش بلافاصله یارم ساعت قدر عادتا یغمور یاغار کبی یاغدی .

کیجه ساعت برصولرنده هرایکی طرف آتشی کسمش ایدی. بوکیجه ویرلان اردو امرنده ، اقسام عسکریه‌دن هر بریسی اولدقلری یرلری اشغال و تحکیم ایدرك ، ایرتسی کون حمدی وممدوح پاشا فرقه‌لری خصمك صاغ جناحنی چویره‌جکندن شمدیلك مدافعه‌ده قالمسنی توصیه اولنمشدی.

لکن یونان اردوسی کندی صاغ جناحنك چویرلمکده اولدیغنی حس ایلدیکی کبی ترك موضع ایدرك فورقه استقامتنده چکلمش بولنیوردی. آنك ایچون علی الصباح دشمن تعقیب ایدلدیکی صره‌ده، ایکنجی نشأت پاشا فرقه‌سی‌ده کمال سهولتله دومکه قلعه‌لرینه کیرمش ایدی . فی‌الحقیقه اردوی همایونك صول‌جناح فرقه‌لری یعنی حمدی وممدوح پاشا فرقه‌لری‌دشمنك صاغ جناحنی قوشاده‌جق صورتده یاپدقلری چویرمه حرکاتی دشمن قرارکاهنده ایشیدلدیکی کبی آرتق فورقه بوغازینی‌ده الدن قاچرمامق وبسبتون هزیمته اوغرامامق ایچون پرنس قسطنطین اردوسی کیجه ساعت (۷) صولرنده دومکه موضعنی ترك ایدرك دومکه ـ فورقه ـ لامیا استقامتنده چکلمکه باشلامشدی.

آلتنجی حمدی پاشا فرقه‌سی کیرویه چکیلان دشمن عسکرینك آرقه‌سنی براقمیه‌رق برکون‌صکره بتون فورقه‌بوغازی

الده ايدلديكى كبى وقوعه كلان توسط اوزرينه هر ايكى طرف لاميه‌نك بر آز خارجنده يكديكرينه اعلان متاركه ايلمش بولنيورلردى . [*]

[*] عثمانلى يونان‌سفرينك بتون‌وقوعات سياسيه وحربيه‌سنى‌اوكرنمك ايستيانلر ايچون (دومكه ميدان محاربه‌سى) ناميله اوچ‌جلد اثر عاجزانه‌م ترتيب ايدلمشدر .

بناءً عليه بوراده يونان سفرينه دائر بوندن زياده تفصيلات‌ويرمك غير مناسب عد اولنمشدر .

اعتذار

اوچ جلدده ختامه ایرن تاریخ حربك اوچنجی جلدی‌ده خریطه ورسملرله مزین اولدیغی حالده نشرینه موفقیت حاصل اولمش و(۸۰۰) صحیفه‌یه قدر برجسامت کسب ایتمشدر.

بزم کبی یکی یتیشان کتابجیلرك بویله بیوك وکوزل براثرك نشرینه موفق اولمسی ومملکتمزده شیمدی‌یه قدر هیچ کورلمامش براهونیتله میدان استفاده‌یه وضع ایلمش بولنمسی قارئین کرامجه مظهر تقدیر اوله‌جغنی امید ایدرم.

یالکز بر جهت واردر، که اوده کتابمزك نشری پك‌کچیکمش وبوندن طولایی آبونه صاحبلرینك‌ده موجب انفعالی اولمشدر. بوکا بزده تأسف ایدییورز.

بو محضا مؤلفنك مشاغل کثیرهٔ ذاتیه‌سی سببیله یازلمامسندن وکتابك تصحیحنه کندیلری طرفندن باقلمسی ایجاب ایلدیکندن؛ و وقوعبولان مأموریتلری حسبیله بونکده ایفاسی ممکن اوله‌مامسندن ایلرو کلمش وبالطبع کتابخانه‌مزده بو خصوصده معذور بولنمشدر.

مع‌مافیه ایووکوزل کتابلرده درحال وجوده کله‌مر. بیکلرجه آبونه‌لر تدارك ایدلدیکی حالده یدی سکز آیده نشر ایدیله‌بیلن دیکر (عثمانلی یونان) محاربه‌سی تاریخلری نصلدر؟

بن عسکر دکلم! فقط آثار عسکریه‌نك، مسلك حربك مفتونی‌یم! آز چوق بعض آثار عسکریه‌ده اوقودم. برسفرك تاریخی نصلدر ونه یولده یازیلور؟ آنی‌ده برپارچه بیلیورم. بونکیچون یونان سفرینه دائر نشرایدیلان کتابلرك مقصده کافی اولمدیغنی وبو اثرلرك انتقاد ومحاکمه‌دن محروم اولدقلرینی سویلیه‌بیلیرم.

بوکا اك کوزل بردلیل: کتابخانه‌مز طرفندن نشر ایدلمکده بولنان

«عثمانلی یونان سفری» کوستریله‌یلور. مقایسه ایدلدیکی تقدیرده برسفرك نصل یازلدیغی تظاهرایدر. نشرایتمکده بولندیغمز بویوك کتابلره وضع اولنان فیئات نه‌قدر آزدر.

کورمیورمیز، که بیوك وزنکین کتابجیلرمزك نشرایتدکلری کتابلرك اك اهمیتسزی بیله دکرندن زیاده بهالیدر.

فرانسزجه‌دن ترجمه اولنان (۱۰۰) صحیفه‌لق برتاریخ عسکری کتابی ایکی دفعه طبع اولنمشکن یدی‌بچق غروشدر. بوحالده سوروملی ایکی‌بیك نسخه‌یی تجاوز ایتمیان؛ اللی فورمه‌یی متجاوز واو درجه‌ده شایان اهمیت براثر اولان (تاریخ حرب)ك فیئاتنه حیرت ایتمامك قابلیدر؟ آلان کتابك مصارف طبعیه‌سنی‌ده چیقاره‌مدیغمزی سویلیه‌بیلرز. بو رخصت‌در، که اربابی بونی بیلور وتقدیر ایدر. ذاتاً بزده کتابلرك اهمیت واهونیتنی صحیفه‌لرك بیوکلکنده، چوقلغنده آرایانلره خطاب ایتمیورز.

§

برده ۱۲۹۳ سفری قونیله‌مدی. مؤلف کتاب عثمان ثنائی بکدن آلدیغم برمکتوبده: «حلمی افندی! پلونه‌یه‌دائر هیچ برشی قونیله‌میه‌جقدر. چونکه اویوك وقعه‌یی بش‌اون صحیفه‌لق بریره صیغدیرمق ممکن‌دکلدر. انشاالله یازمقده‌اولدیغم پلونه‌تاریخی‌بوقصورلرمزی عفوایتدیرر.» یولنده‌کی افاده‌سنی بز دکل، هرکس تصویب ایدر. زیرا ۱۲۹۳ سفرینك یالکز پلونه‌یه عائد اولان‌قسمی (۹) فورمه‌یی تجاوز ایتمشدر. حالبوکه بتون سفرك دوری بیوك برجلد تشکیل ایدییور.

بناءً علیه، اهمیتی درکار اولان شو بیوك سفری برایکی فورمه‌ده صیقشدیروب‌درج ایتمکدن‌ایسه هیچ ایتمامك‌دها اعلادر. مع‌مافیه‌یقینده:

۱۲۹۳ سفری

و

پلونه تاریخی

نامنده بیوجك برکتاب نشر ایدیله‌جك وآبونه اصحابنه پك اهون

برصورتده ویرلهجکدر. قصورمزك حسن نیتمزه باغشلانهجغنی استرحام ایدر وبوندن صکره نشر ایدهجکمز آثارك دائرهٔ انتظامدن اصلا آیرلمیهجغنی بیانه اجتسار ایلرم .

کتابخانهٔ اسلام وعسکری صاحبی
تجارزاده
ابراهیم حلمی

صحیفه

۳ برنجی فصل : حضرت فاتحدن مابعد
۱۱ ایکنجی فصل: حضرت سلطان سلیم اول زمانی
۳۷ سلطان سلیمان قانونی دوری، ردوس و ویانه محاصره‌لری مهاج، سیکت محاربه‌لری
۷۲ دردنجی فصل: سن فوتارد میدان محاربه‌سی
۷۹ بشنجی فصل : کوستاو آدولفدن ایکنجی فره‌دریق زمانینه قدر
۹۲ کوستا و آدولفك آلمانیا سفری
۱۰۷ آلتنجی فصل: ایکنجی فره‌دریقدن فرانسه انقلابنه قدر
۱۲۲ ۱۷۵۷ سفری
۱۵۳ یدنجی فصل: ناپولیون زمانی
۱۵۹ ناپولیونك اسپانیا سفری
۱۷۲ تاله‌ورا محاربه‌سی
۱۸۸ سکزنجی فصل: عثمانلی یونان سفری
۲۱۹ میلونا محاربه‌سی
۲۲۷ پاپا لیوادی و پرنار محاربه‌لری
۲۴۸ یکیشهردن چتالجه‌یه حرکت
۲۵۲ چتالجه محاربه‌سی
۲۵۷ ولستین محاربه‌سی
۲۵۹ دومکه میدان محاربه‌سی
۲۶۹ متارکه، ختام، اعتذار

مشیر و اتلو ادهم پاشا حضرتلری

قوصوه میدان محاربه‌سی

۱۳۸۹

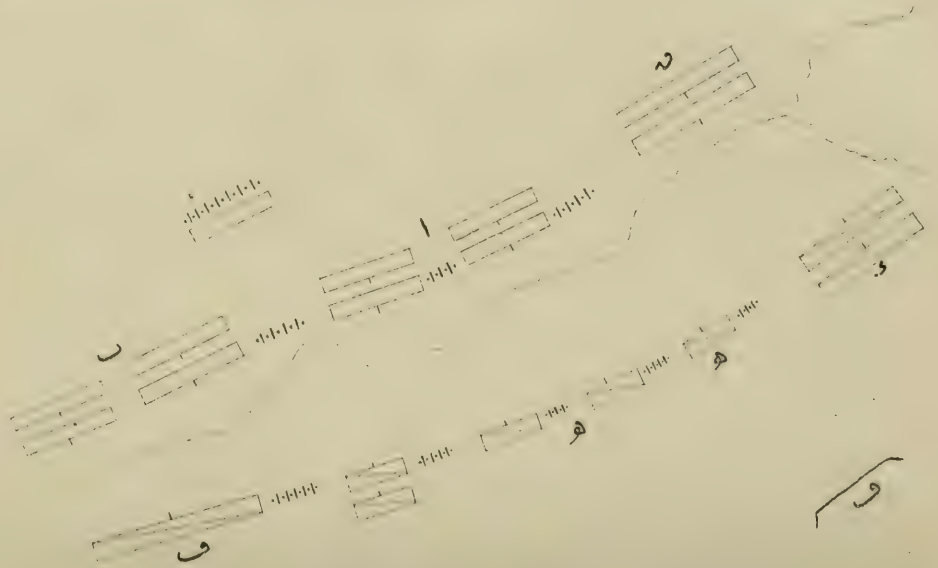

« راما » میدان محاربه‌سی « ۲۰۲ » قبل المیلاد

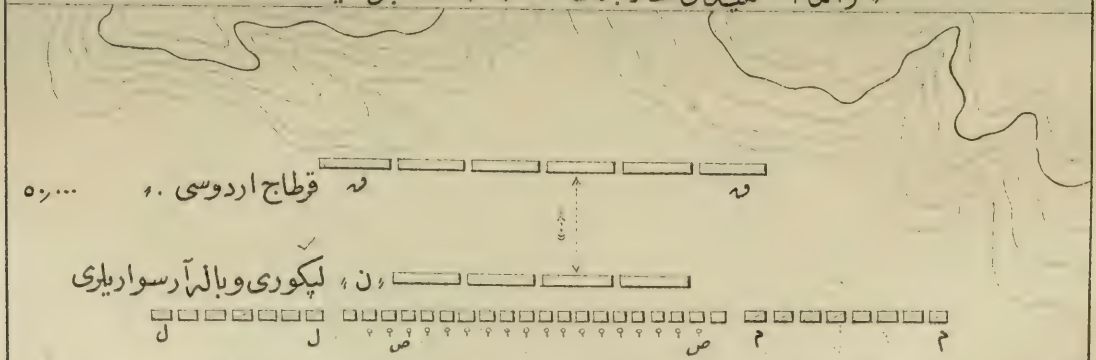

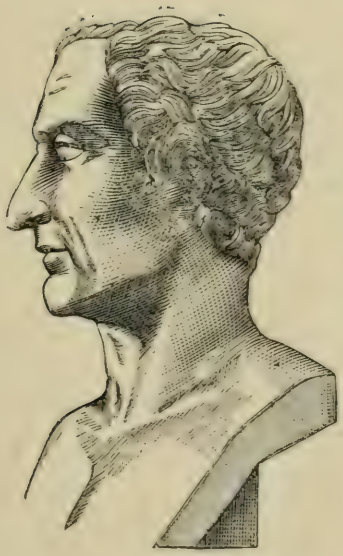

سزار [صحیفه ۱۹۸ جلد ۱]

آنیبال [صحیفه ۸۹ جلد ۱]

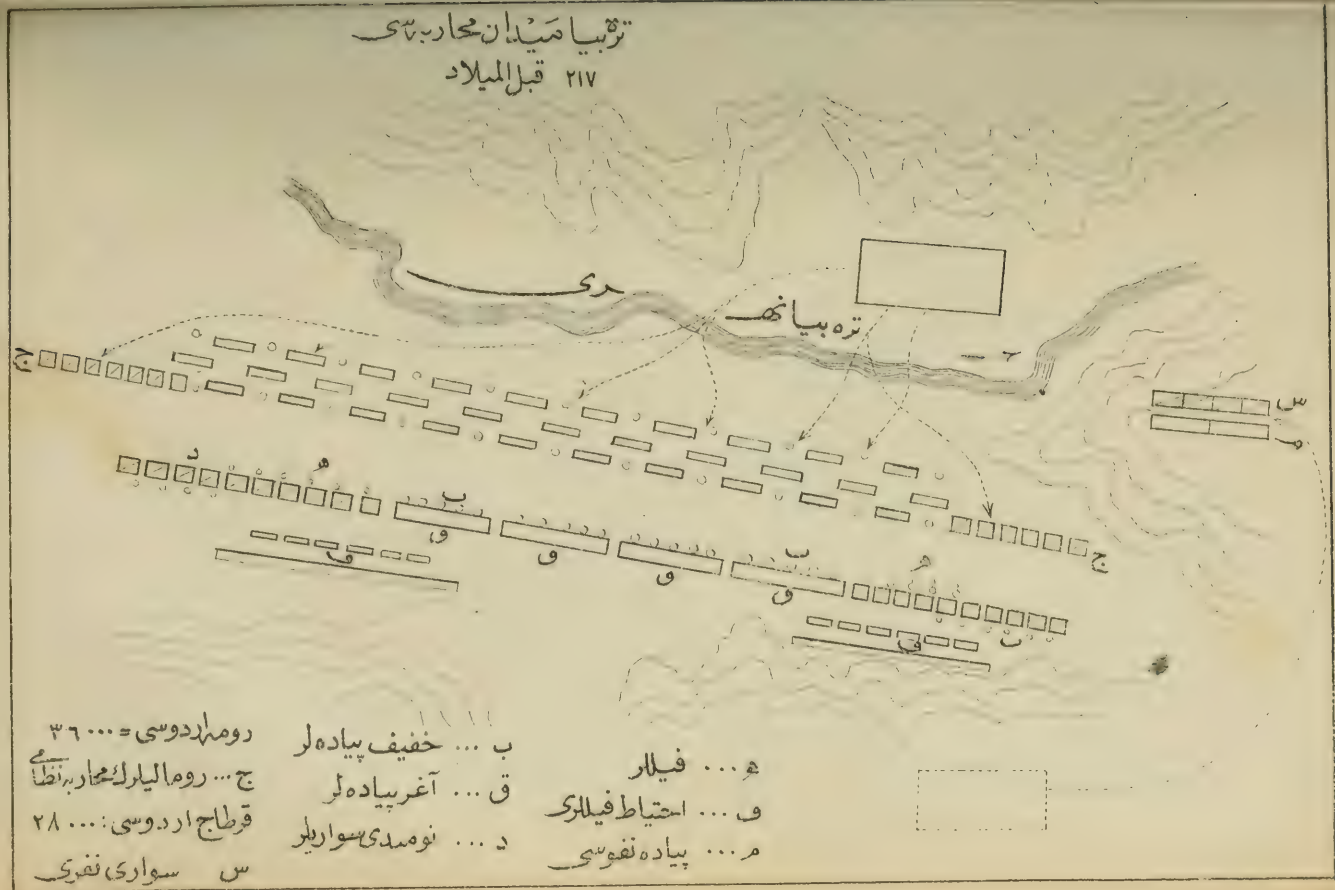

تره بیا میدان محاربه‌سی
۲۱۷ قبل المیلاد
تره بیا نهری
ج
د
ه
ب
ق
س
م
ه ... فیللر
ف ... احتیاط فیللری
م ... پیاده نفوسی
ب ... خفیف پیاده‌لر
ق ... آغر پیاده‌لر
د ... نومیدی سواریلر
رومه اردوسی = ۳۶۰۰۰
ج ... رومالیلرك محاربه نظامی
قرطاج اردوسی: ۲۸۰۰۰
س سواری نفری

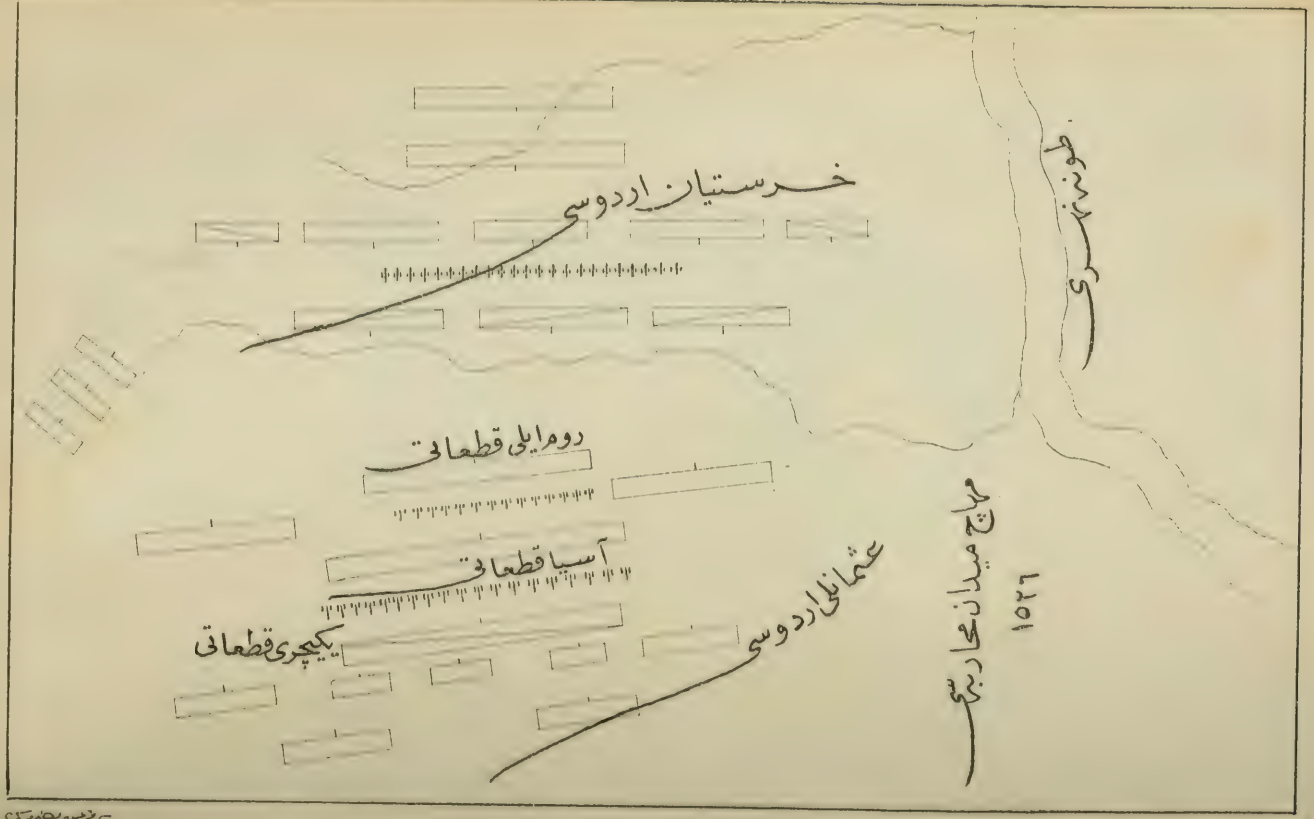
خرستیان اردوسی
طونہ ندی
دوم ایلی قطعاتی
آسیا قطعاتی
یکیچری قطعاتی
عثمانلی اردوسی
مہاج میدان محاربہسی
۱۵۲۶

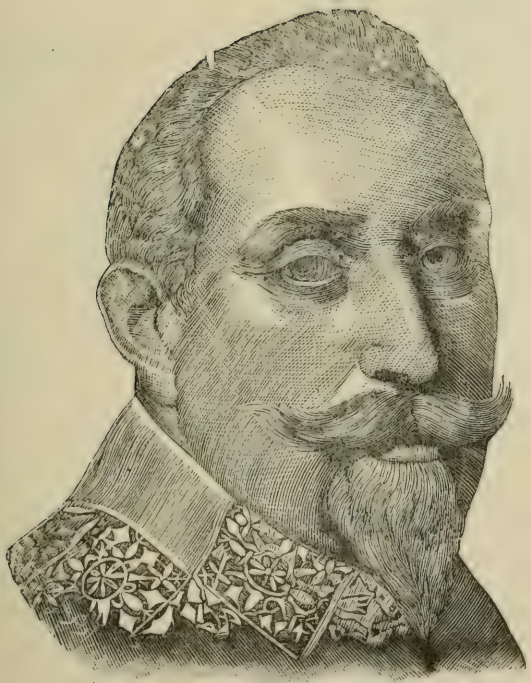

کوستاو آدولف [صحیفه ۷۹ جلد ۳]

سرویجه مطبعه‌سی

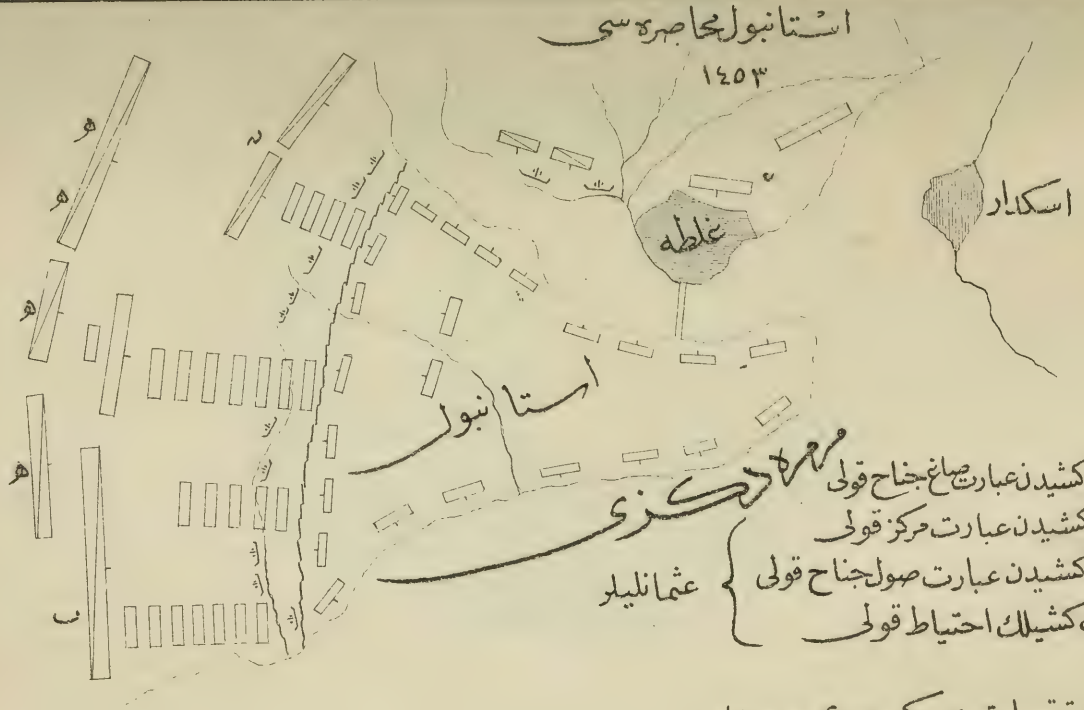

خرستیانلرك ترتیبات عسکریه سی عمومیتله
قلعه دیوارلری داخلنده کی ترتیبات دن عبارتدر

فاتح سلطان محمد خان اولك حضرتلری [صحیفه ۱۱۴ جلد ۲]

ویانه محاصره سی
١٥٢٩

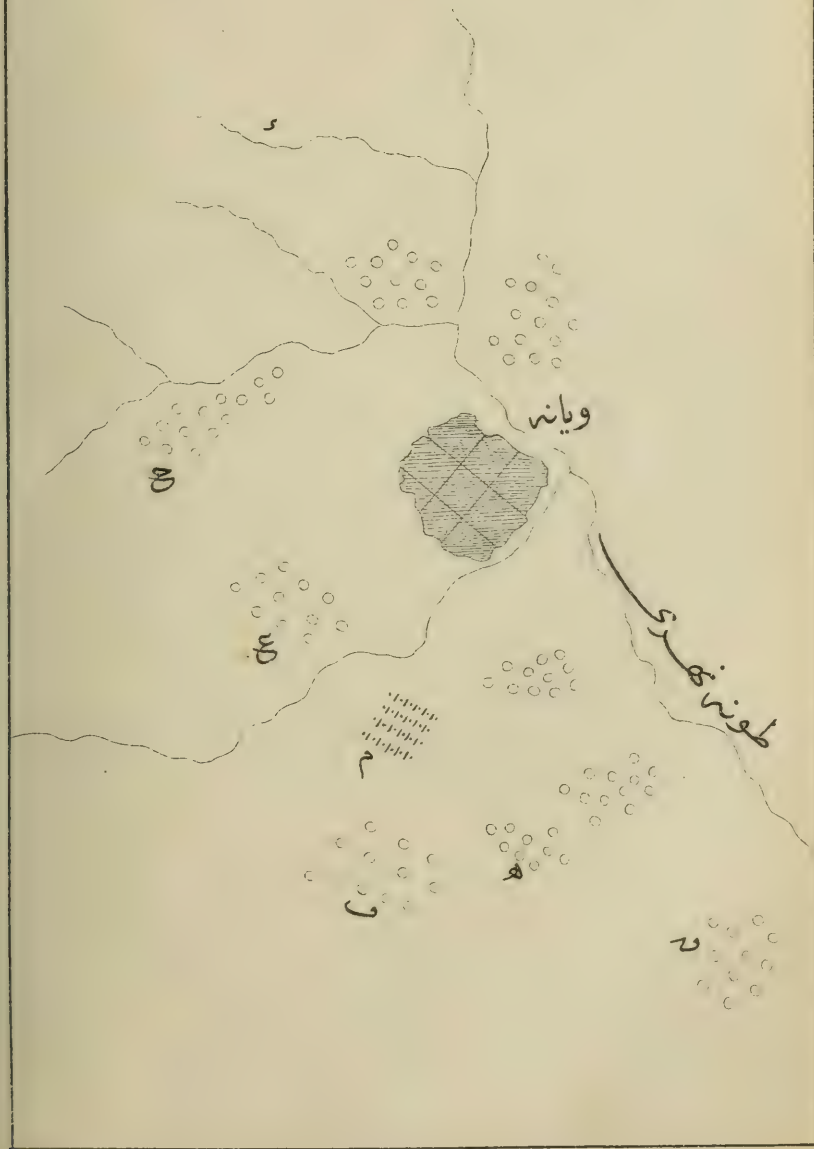

غرانیکوس میدان محاربه‌سی

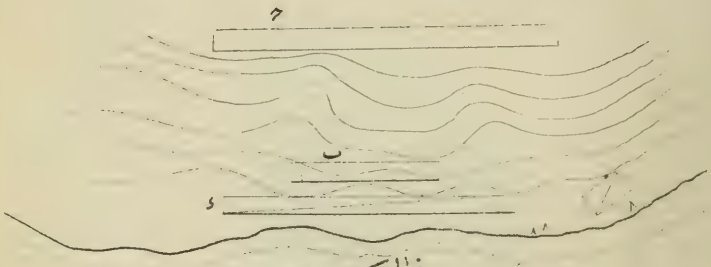

غرانیکوس دره‌سی

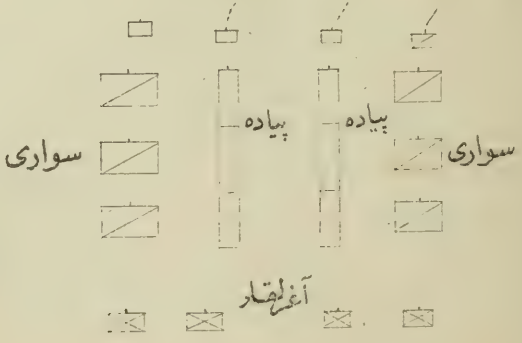

" د " ... ایرانلیلرك سواری قولی

" ب " ... ایرانلیلرك پیاده قولی

" ج " ... ایرانلیلرك احتیاط قولی

اسکندر [صحیفه ۱۹ جلد ۱]

ناپلئون بوناپارت [نمونه ۱۵۲ جلد ۳]

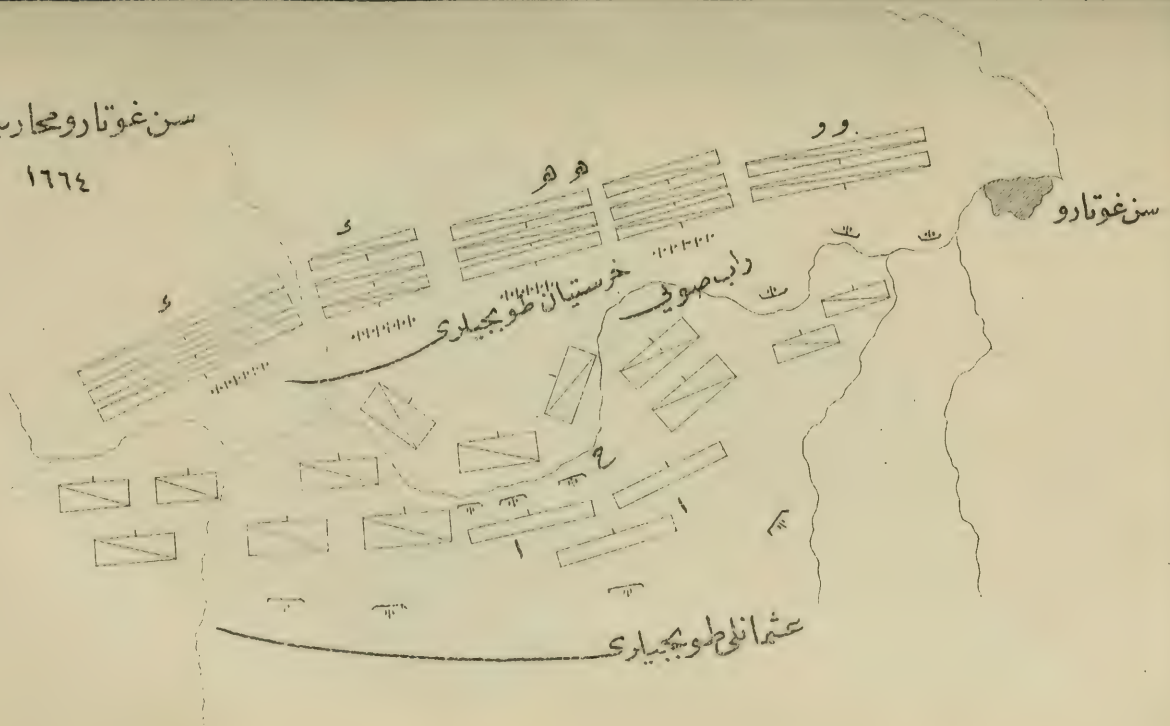
سن غوتارو محاربه سی
١٦٦٤
سن غوتارو
خرستیان طوبجیلری
عثمانلی طوبجیلری

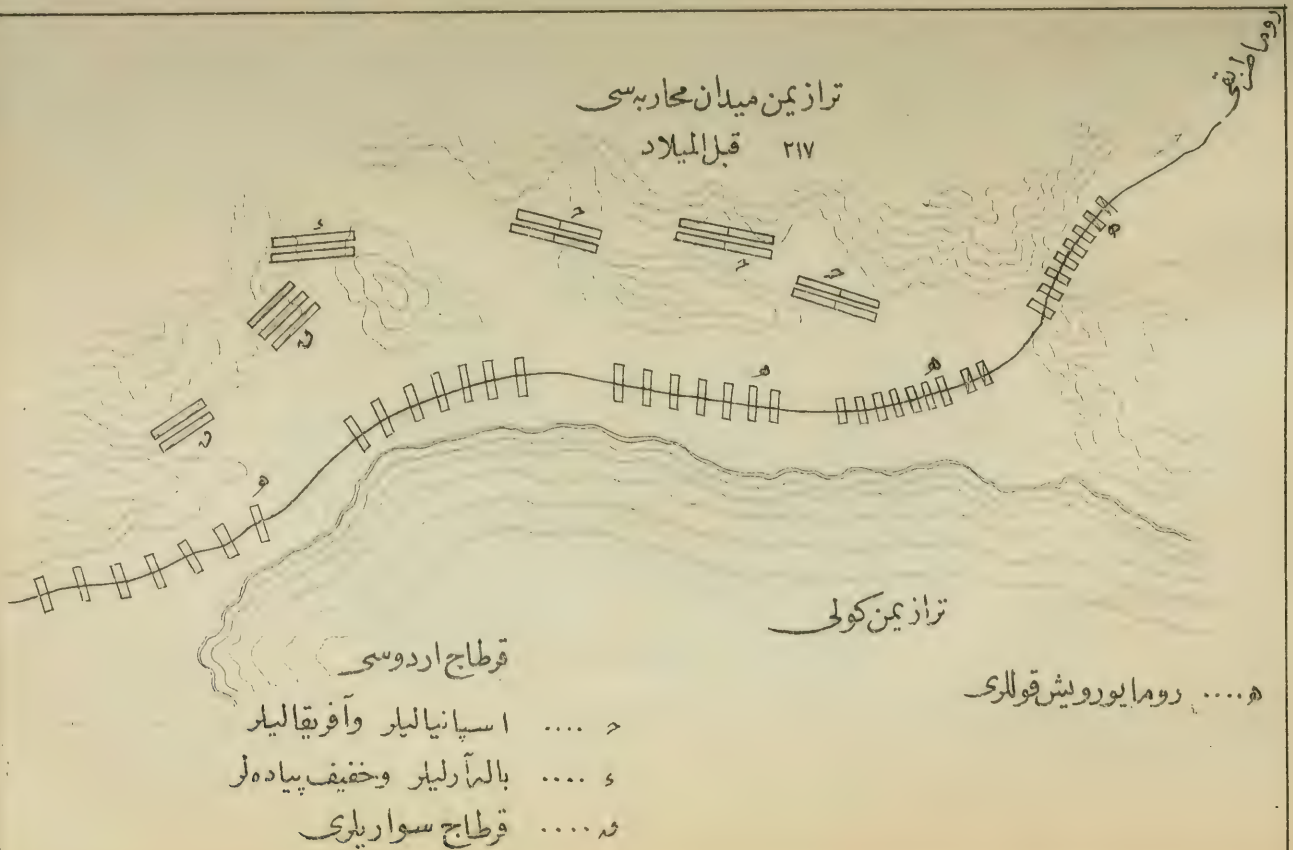
تراز یمن میدان محاربه سی
۲۱۷ قبل المیلاد
رومایه صاغ قنغی
تراز یمن کولی
قوطاج اردوسی
ه .... رومایورویش قوللری
ح .... اسپانیالیلر وآفریقالیلر
ط .... بالمآرلیلر وخفیف پیاده لر
ی .... قوطاج سواریلری

بیوك فره‌دریق [صحیفه ۱۰۷ جلد ۳]

نوپه

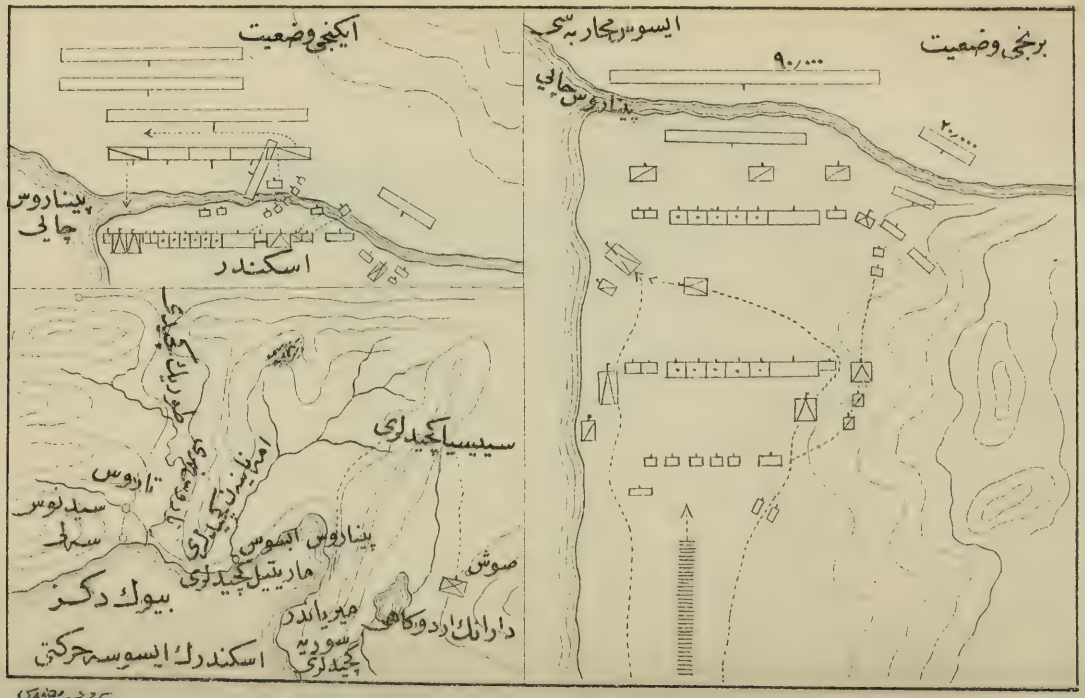

برنجی وضعیت
ایسوس محاربه سی
پیناروس چایی
۹۰,۰۰۰
۲۰,۰۰۰
ایکنجی وضعیت
پیناروس چایی
اسکندر
سیسیا کچیدلری
تاروس
سیدنوس
سهلی
پیناروس ایسوس
ماریتیل کچیدلری
بیوك دکز
صوش
دارانك اردوکاهی
میریاندر
سوریه کچیدلری
اسکندرك ایسوسه حرکتی

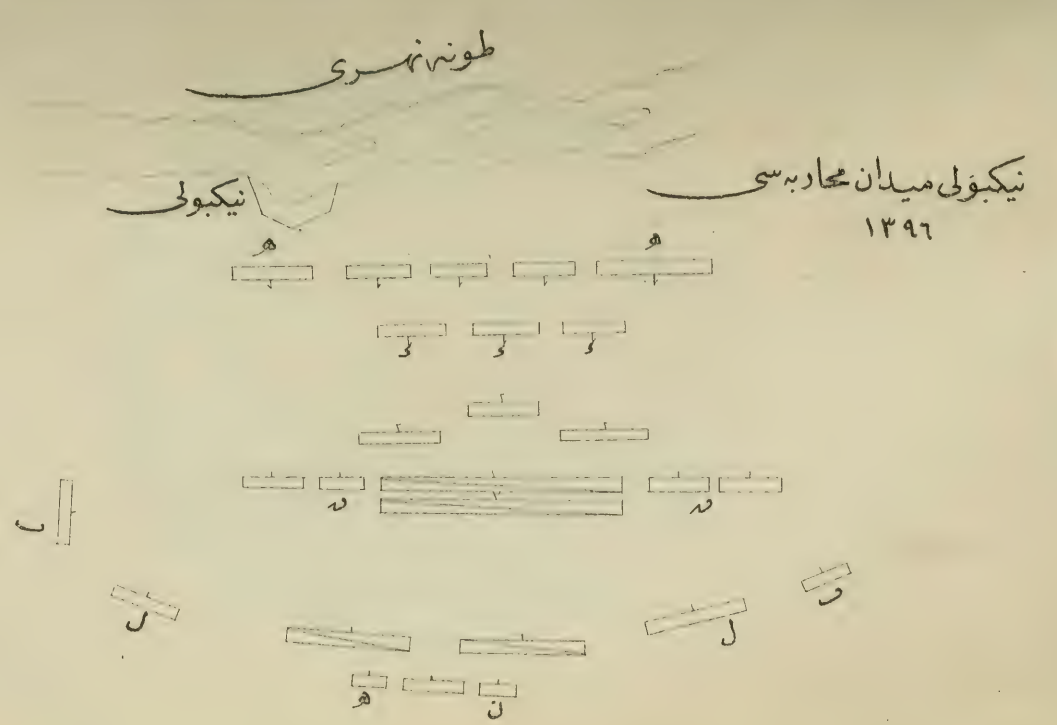
طونه نهری
نیکبولی
نیکبولی میدان محاربه سی
۱۳۹۶

یلدیرم سلطان بایزید خان حضرتلری [صحیفه ۱۶۲ جلد ۲]

حضرت غازی عثمان [صحیفه ۱۱۱ جلد ۲]

ردوس قلعه رسی
ردوس محاصره سی

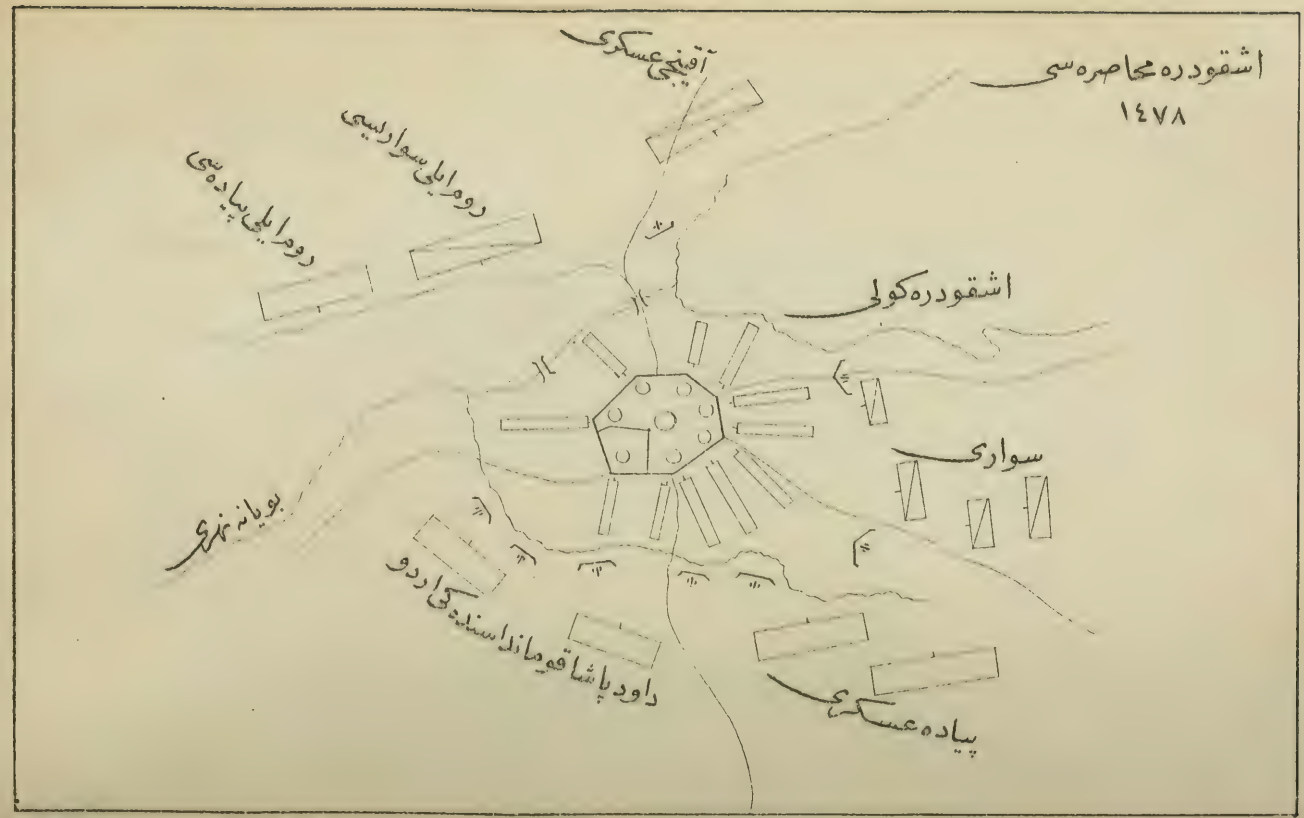
اشقودره محاصره سی
۱۴۷۸
آقینجی عسکری
روم ایلی سواریسی
روم ایلی پیاده سی
اشقودره کولی
سواری
بویانه نهری
داود پاشا قوماندا سنده کی اردو
پیاده عسکری

باربا روس خیرالدین پاشا [صحیفه ٦٠ جلد ٣]

حضرت سلطان سليم اول [صحيفه ١١ جلد ٢]

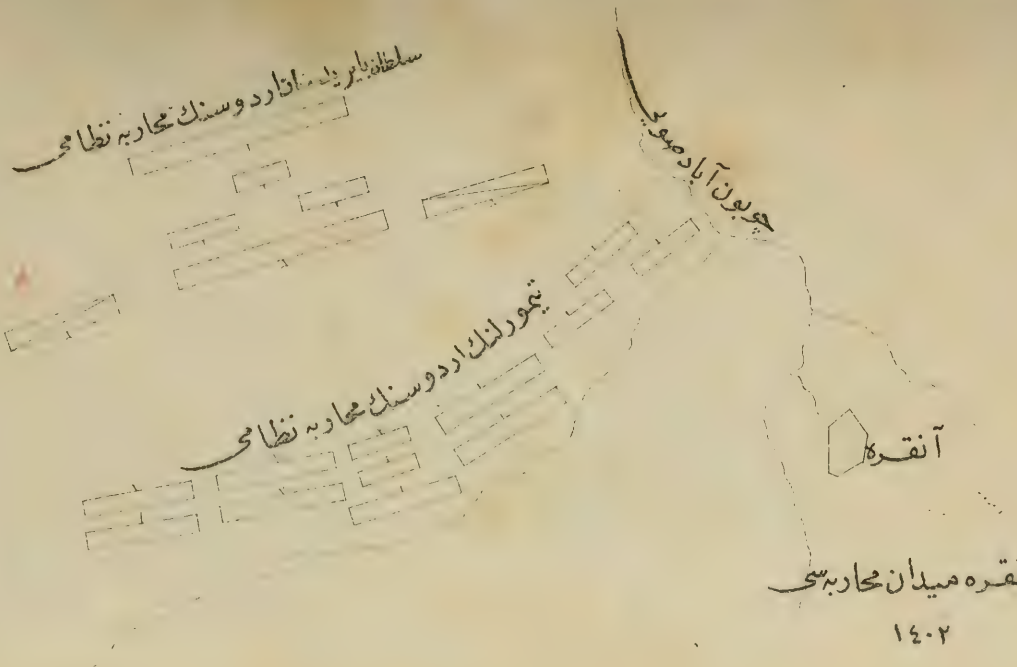
سلطان بایزید اردوسنك محاربه نظامی
چوبون آباد مویی
تیمورلنك اردوسنك محاربه نظامی
آنقره
آنقره میدان محاربه سی
۱۴۰۲

3 1761 06898488 9